Hikmet Kıvılcımlı

Komün Gücü

(Siklus Temeli)

DERLENİŞ
YAYINLARI

Hikmet Kıvılcımlı

Komün Gücü
(Siklus Temeli)

Birinci Baskı
Nisan 2018

DERLENİŞ YAYINLARI: 94

Birinci Baskı: Nisan 2018

Yayında emeği geçenler:

Mustafa Şahbaz, M. Gürdal Çıngı, Sait Kıran, Sema Olkun Kopal, İlhami Danacı

Kapak Düzeni: M. Cihan Çakır

DERLENİŞ YAYINLARI:
Aksaray Mah. İnkılâp Cad. Oto Han No: 43/514
Aksaray, Fatih/İSTANBUL

İnternet Adresi: www.derlenisyayinlari.org
e-posta: derlenisyayinlari@derlenisyayinlari.org

facebook.com/derlenisyayinlari

twitter.com/derlenisyayin

Derleniş Yayınları Sertifika No: 31545

ISBN 978-975-7346-90-6

Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. 9 Z Merkez Köyü
Merkez Bucağı/ Beylikdüzü/ İstanbul
Tel: (0212) 875 48 86
www.kayhanmatbaa.com
Matbaa Sertifika No: 34011

Komün Gücü

(Siklus Temeli)

Hikmet Kıvılcımlı

Birinci Baskı
Nisan 2018

İçindekiler

• Sunuş 13

Birinci Bölüm

Komün Bilimcilerinin Eleştirel Şeması

• Komün Bilimcilerinin Eleştirel Şeması 19
• A- Komün Bilimcilerinin Kronolojik Dökümü (Antropoloji Okulları) 20
• B- Komün Bilimcilerinin Eleştirel Şematik Dökümü 30
• Lewis Henry Morgan'ın Komün Bilimi ve Eleştirici Geliştirim Zorunluluğu 31
• Eleştirici Geliştirimin Diyalektiği 33
• Henry Maine: "Patria Potestas" (Despotik Babahanlık) 38
• Bachofen: Anahanlık Elemanı 39
• McLennan: "Ekzogami" Elemanı 40
• "Komün" Keşfinin Evrenselleşmesi ve Lewis Henry Morgan 41
• McLennan: "Totemizm" Elemanı 43
• William Robertson Smith: "Kutsallaştırma" Elemanı 43
• Edward. B. Tylor: "Animizm" Elemanı 45
• James George Frazer: Din'in Kökeni Yerine Koleksiyon'u 47
• Sigmund Freud: Psikanaliz, Benlik, Kişi, Din 48
• Edward Westermarck: "Üreyim Aksiyonu" 49
• Darwin: "Doğal Seleksiyon" Tabanı 53
• Emile Durkheim: Sosyoloji Kalpazanlığı 55
• Bronislaw Malinowski: Yeni Gine ve Trobriand Belgeleri 57
• Claude Lévi-Strauss: "Dil" Elemanı: Kültürün Sihirli Değneği 58

İkinci Bölüm

Komün'ün Kanuncul Doğuşu
(Siklus Temeli'nin Oluşumu)

• İçgüdü Motoru ve İlkel Canlılarda "Düşünme Yeteneği" 63
• İnsan Hücresi ve Virüslerde Canlılık 57
• İçgüdülerden Düşünme Yetilerine Doğru 69
• İçgüdüler ve Öğrenme, Duygulanımlar 73
• Doğal Seleksiyonun Elastiki Gelişimi ve Animizm 74
• Esnekliğin Sürü ve Birey Momentleri ve "Alet" 77
• Pre-Animizm-Belgesizlik ve Freud 80
• İnsan Toplumuna (Komün'e) Giden Ana Caddenin Açılışı 82
• Evrimin Komün'le Garantiye Aldığı veya Başkalaşarak Güçlenen Üreyim Sistemi 84
• İlk Komün'ün Doğuşu: Başkalaşan Üreyim ve Üretici Güçler Diyalektiği 94

Üçüncü Bölüm

Siklus Temeli
(Komün'ün Elemancıl Tabanı)

• Siklus Temeli: Devirdaim (Döngü) 103
• İlk Komün: Toplum Kişi ve Ruh'un İlk Oluşumu 105
• İlk Yasaksızlık ve İlk Toplumculluk (Yüceltimler) 106
• Yasaksız Yasak, Kişi, Ruh ve Komün 110
• Siklus Temeli'nin İnsan (ve Doğa) Damgası 113
• İlk Animizm, İlk Ruh, Kutsal Ruh ve Yabancılaşma 114
• Kutsallaştırma Sınırı ve Nedeni 117
• Siklus Temeli'nin Diyalektiği 119

Dördüncü Bölüm

Siklus'un İlk Halkaları: "Tanrı"laştırma Prosesi
(Animizm - Totemizm - İnsan Tanrılar)

• Siklus Temeli ve Kutsallaştırma Prosesi 125
• Darwinizm, Animizm ve Kutsallaştırma 127
• "Kişi"cil Önyargılar ve "Ruh" 131
• "Kutsal Ruh" (Tanrı) ve Kaynağı: Cinsel Yasak 134
• "Tanrı" Totemin Doğuşunda Komün ve Kişi'nin Rolleri 140

• Siklus Temeli, Cinsel Yasak, Kişi Ruhu ve
"Kutsal Ruh"un Doğuşu 143
• İlk Tanrı'nın Yeri ve Zamanı 145
• Siklus Temelinin Kutsallaştırmalardaki Önemi ve
Dönüşümleri..... 151
• Siklus Temelinde ve Cinsel Yasaklar'da İnsan Beyninin
Örgütlenme Yönelişleri..... 155
• Cinsel Yasakların ilk halkası zamanında toplum ve
beyin örgütlenişi nasıl bir aşamayla işler?..... 158
• Kutsallaştırmanın İkinci Halkası: Totem Tanrılar ve Kan'lar 159
• Tanrıların İnsanlaşması: Üçüncü Halka..... 164
• Kutsallaştırma Gücü'nün Katmerlenişi 168

Beşinci Bölüm

Komün Gücü'nün
Elemancıl Gelişim Şemaları

• Komün Gücü'nün Başkalaşım Şemaları 173
• A- Komün Gücü'nün Şematik Başkalaşımı 174
  • I- Vahşet Çağı'nın Komün Gelişimi 174
  • II- Barbarlık Çağı'nın Komün Gelişimi..... 175
  • III- Medeniyetler Çağı'nda Komün Gelişimi 175
    • a) Batı'ya Olan Demokratik Başkalaşım..... 176
    • b) Doğu'ya Olan Despotik Başkalaşım 176
• B- Komün Gücü'nün İç Elemanlarıyla Başkalaşım Şemaları 177
  • I- Aşağı Vahşet Çağı'nda Komün'ün İç Elemanlarıyla Gelişimi
  (Yekpareleşen Komün Gücü) 177
  • II- Aşağı Vahşet sonunda (Ateş ile birlikte) Yekpareleşen
  Komün'e Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım..... 178
  • III- Orta Vahşet'te Yekpare Komün'e Katılan
  Yeni Elemanlarla Başkalaşım..... 179
  • IV- Yukarı Vahşet'te Yekpare Komün'e Katılan
  Yeni Elemanlarla Başkalaşım..... 180
  • V- Aşağı Barbarlık'ta Yekpare Komün'e Katılan
  Yeni Elemanlarla Başkalaşım..... 181
  • VI- Orta Barbarlık'ta Çatlayan Komün'de Katılan
  Yeni Elemanlarla Başkalaşım..... 182
  • VII- Yukarı Barbarlık'ta Çözülüp-Parçalanmaya hazırlanan
  Komün'de Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım..... 183

• VIII- Irmakçıl Medeniyetler Çağı'nda Kent Komünü'ne Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım 184
• IX- Hayvancıl Medeniyetler Çağı'nda Kent Komünü'ne Katılan Demokratik Elemanlar 185
• X- Modern Ortaçağ'da Yeni Komün Tipleri ve Elemanları 186
• XI- Kapitalizme Varamayan Doğulu Komün Tipleri ve Elemanları 187
• XII- Antik Ortaçağlar Çoktur 188
• XIII- Antik Ortaçağlarda Komün ve Eleman Gelişimi 188
• XIV- Avrupa Ortaçağı'nda (Antik Ortaçağ Sonunda) Göçebe Komünler ve Elemanları 189

Altıncı Bölüm

Komün'ün Elemancıl Gelişimi

• Pasif Uyum'dan Aktif Uyum'a 193
• Aktif Uyum: "Animizm" ve "Totemizm" 194
• "Uyum" Zorunlulukları ve Komüncül Kanunlar 194
• Komün'ün Keşif Dalgaları 195
• Komün'ün Uyumcul Elastikiyeti 195
• İç Elemanlarının Bütünlüğüyle Komün 197
• Komün'ün Doğuş ve Gelişim Yönleri 197
• Unuttuğumuz "İnsan Üreyimi"ne Dikkat! 198
• 1- Komün'de Üretim ve Üreyim Aksiyonları 200
• 2- "Üretici Güçler" Elemanı 201
• 3- Komün'ü Toplum Biçimlerine Açan Güç: Teknik 206
• 4- "Toplum"da "Kişi" Elemanı: Doğaya Giden Yol 210
• 5- Komün'de "Ruh" Elemanının Hareketi 219
• 6- Ruh'un Kutsallaşma Aşaması ve Eleman Olarak "Kutsallaştırma" 221
• 7- "Aile Biçimleri" ve "Kan" Elemanları 222
• 8- Endogami, Ekzogami ve Metafizikleri 226
• 9- "Animizm"-"Totem" Elemanı ve Kutsallık 228
• 10- "Dil" Elemanı, Totemizm ve Kutsallık 234
• 11- "Kültür" Elemanı: Ölü Gömme, Sanat 236
• 12- Komün'de "İş Bölümü" Elemanı 243
• 13- Komün'de "Alet" Elemanı 248
• 14- Komün'de "Coğrafya" Elemanı ve "Alet" 249

• 15- Komün'de "Tür" ve "Irk" Elemanı 253
• 16- Komün'de "Mit" (Masal) Elemanı ve Ruh 256
• 17- Komün'de "Büyü" Elemanı 259
• 18- Komün'de "Tabu" Elemanı 262
• 19- Komün'de "Anahanlık"-"Babahanlık" Elemanları 263
• 20- Komün'de "Yabancı İnsan" Elemanı Gediği 265
• 21- Komün'de "Mülkiyet" Elemanı 266
• 22- Komün'de "Kent" ve Tarihsel Devrimler Elemanı 270
• 23- Komün'de "Askercil Demokrasi" Elemanı 274
• 24- Komün Demokrasisinde "Despotik" Eleman 276
• 25- Komün'de "Tapınak" Elemanı ve Kutsallaştırma 278
• 26- Kent Komün'lerinde "Tekerrür" Etkeni 281
• 27- Kent Komünü'nde "Demokratik" Eleman 283
• 28- Kent Komününde "Tip" Elemanı 285
• 29- Fenike, Grek ve Roma Kent Komünü Elemanları 286
• 30- Cermen, Frank, Anglo-Sakson Komün Elemanları 288
• 31- Slav Komün Elemanı 289
• 32- Hint Komünü'nün "Kast" Elemanı 290
• 33- Türk, Kürt, Kafkas, Moğol, Çin, Afrika Komün Elemanları 291
• Komün'ün Yeniden Üretimi 293
• 34- Göçebe Komün'de "Avane"-"Serf" Elemanı (ve Bey) 298
• 35- Kent Komünü'nde "Kliyan", "Köle" Elemanı (ve Patrici) 300
• 36- Ortaçağ Komünü 301
• 37- Ortaçağın Küçük Ekincisi 303
• 38- Ortaçağ'ın Küçük Esnafı 304

Yedinci Bölüm

Komün Gücü'nde
Elemancıl Sınıflandırma Yoluyla
İnsanın Önemi

• Birinci Sınıflandırma: Yekpare Komün Sınırı 307
• İlk Sınıflandırma 308
• İkinci Sınıflandırma: Komün Elemanlarının Aşaması 308
• Orta Vahşet'te Komün Elemanları ve
Üreyim Aksiyonu Sınıflandırması 309
• Üçüncü Sınıflandırma: Cinsel Yasaklar Temelidir 313
• Yukarı Vahşet'te Cinsel Yasak Sınıflandırması 316

• Toplumcul Üreyim ve Darwinizm 318
• "Zihin" ve "Dil" Toplumu Yaratabilir mi? 319
• Aşağı Vahşet'te Cinsel Yasaksızlık Temeli 322
• Aşağı Barbarlık: Doğa'dan İnsan'a 327
• Orta Barbarlık: İnsan'dan Madde'ye (İlk Gedik) 333
• Yukarı Barbarlık ve Medeniyet'te Komün Gücü 335
• Tarih Boyunca İnsan ve Doğanın Dejeneransı 337
• "Geri"ler, "İleri" Toplumları Neden Yener? 340
• Vahşet'te "İleri"ler "Geri"leri Neden Yener? 341

Sekizinci Bölüm

Komün'ün Bilinçlenme Yolu:
Yabancılaşma, Sansür, Dejenerans ve Bilim

• Yabancılaşma, Sansür, Dejenerans
(Bilinçsizlik ve Bilinçlenme) 347
• Doğa ve İnsan Dejeneransı 350
• Vahşet'te Animizm Aşamaları 354
• Sansür ve Yabancılaşma Tabanı 356
• Yabancılaşma ve Sansür Tabanı 356
• Aşağı Barbarlık: Geçiş ve Hazırlık 357
• Orta ve Yukarı Barbarlık Dejenerans Başı 357
• Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerin Şematik Yozlaştırma Prosesi 358
• 1- Lokal Medeniyetlerde 359
• 2- Kıtalararası Medeniyetlerde 360
• 3- Medeniyetlerin Evrencil Aşamasında 361
• 4- Modern Medeniyet (Kapitalizm) Aşamasında 362
• 5- Emperyalizm ve Sosyalizm Aşamasında 363

Dokuzuncu Bölüm

Animizm ve Bilim

• Animizm ve Tarihsel Maddecilik 369
• Animizm, Din, Bilim ve Gerçek Bilim 373
• Animizm ve Klasik Bilimin "Kişi"si 374
• Darwinizm ile Marksizimin Sınırı ve Animizm 377
• Sosyal Hayvan-İnsan-Bilim ve Animizm 380
• Animizmin Bilim Tabanı: Doğa ve İnsan Bilimlerinin Sentezi:
Tarihsel Maddecilik 383

Sunuş

Hikmet Kıvılcımlı ömrünün son günlerinde, ecelin kendisine doğru koşar adımlarla yaklaştığını bildiği o günlerde bile, ölümü değil, işlerini düşünür. Şöyle der;

“ İşlerimden hemen hiçbirisi bitmedi. Kimin bitmiştir ki? İçten örnek bildiğim Marks-Engels neyi bitirebildiler?

“Marks, bütün ömründe kendini verdiği “Kapital”inin bir tek tomunu (ona sigara parası bile getirmeyen, şimdi bütün dünya kitapçılarını zengin eden cildini) yayınlanmış görebildi.

“...

“Lenin’in, derlenen kırk elli cilt yazılarına ve Ekim zaferine rağmen, hangi işi bitmişti, kendisinden başka hangi işi bitmişti öldüğü gün?” (Hikmet Kıvılcımlı, Yol Anıları, Derleniş Yayınları, s. 336-37.)

Bu eseri de (Komün Gücü de) Hikmet Kıvılcımlı’nın o bitmemiş işlerinden biridir. Ne yazık ki, gözden geçirme fırsatı bulamadığı çalışmalarındandır.

Ve yine ne yazıktır ki, elimizde “Tarih Bilimi Kitapları” tarafından yayınlanmış metnin dışında bir nüshası bulunmamaktadır. Elimizdeki metin ise gerek düzenleniş, gerekse yazım kuralları bakımından bir dağınıklık içermektedir. Fakat bu metin dışında elimizde başka bir metin olmadığı için yayımlama çalışmamızı bu metin üzerinden yapmak kaçınılmaz olmuştur.

Bütün bunlara rağmen...

Eser önemlidir. Çünkü insanlığın tüm serüveninin açıklanmasını sağlayan anahtarı vermektedir bize. İnsanın insanlaşma sürecini ve toplum biçimlerinin oluşum mekanizmalarını; Komün’ün zaman içindeki evrimini; Sınıflı Topluma geçişle zıttına nasıl atladığını görmemizi sağlayan kapıyı açar. Sınıflı Toplumun son aşaması, son halkası olan; Komün’ün son antitezi Kapitalizmin, nasıl teze dönüşerek Bilimsel Sosyalizm Antitezini yarattığını ve yeniden Çağdaş Komün’e, Komü-

nizme doğru sentezlerle, dönüşümlerle ilerlediğini somut olaylarla gözler önüne serer.

***

Metin aynen korunmuş olmakla birlikte:

1- Yazım kuralları bakımından güncelleme yapılmıştır,

2- Belirgin yazım hataları düzeltilmiştir,

3- Cümle akışının gerektirdiği yerlerde ya da sözcüğün anlamını vermek gerektiğinde köşeli parantez içinde […] eklemeler yapılmıştır,

4- Açıklanması gereken durumlarda dipnotlar konulmuş ve yayınevinin notu (y.n.) biçiminde belirtilmiştir.

Derleniş Yayınları

Komün Gücü
(Siklus Temeli)

Birinci Bölüm

Komün Bilimcilerinin Eleştirel Şeması

Komün Bilimcilerinin Eleştirel Şeması

Burada Komün'e bulaşmış bilginlerin eleştirisi değil, eleştirel bir dökümü şematik olarak verilecektir.

Komün'ün Elemanları, İnsanlık Tarihi boyunca prose [süreç] halinde taranarak ele geçtikten sonra veya Komün Elemanlarının kanuncul işleyişiyle, Komünün İnsanlık Tarihi içinde kendisini yeniden üretişi kanuncul işleyişiyle ele geçtikten sonra, onlarca yıl önce Finans-Kapitalizmin u zman çıkarcılığı içinde parça-bölük yapılmış kimi Komün Elemanlarının gözlere batırılışından ibaret olan uzman görüşlerinin eleştirel bir dökümünü yıldırım hızıyla vermemek, bir yerde gereksiz yere yaratılmış kafa karışıklıklarına yeri gelmişken bir nebze de olsun son vermemeye katlanmak olurdu.

Yeri geldikçe iricelerini teşhir edip elekten geçireceğiz. Fakat kayda değer buluş ve geliştirimler olmadıklarını; ancak topyekûn elaborasyonlarıyla (sınıflandırıcı ele alınışlarından sonra) Komün keşfine ve geliştirimlerine birikim sağlayabildiklerini bilmeliyiz. Tek başlarına hemen hemen pek fazla değerleri yoktur. Hatta yarattıkları kafa karışıklıkları ölçüsünde zararlı da olurlar. Fakat Morgan tek başına Komün keşfiyle bir değerdir. Çünkü birikimlerinin tümünü sınıflandırarak gerçekliğin işleyiş kanunlarına (belirli ölçülerde Komün keşfine) ulaşmış bulunur.

Bu açıdan burada, bu denemenin (Komün Elemanlarının kanuncul işleyişinin) kavranışına pratik bir katkısı olabileceğini ve kafa karışıklıklarına bir düzen verebileceğini düşünerek bu uzman görüşlerinin eleştirel şematik dökümünü çıkarmak yersiz olmayacaktır.

Eleştirel şema iki başlıkta verilecektir:

A- Kronolojik Döküm,

B- Eleştirici Şematik Döküm.

A- Komün Bilimcilerin Kronolojik Dökümü (Antropoloji Okulları)

İngiltere'yi Kapitalizme geçiren ilk Sosyal Devrimden sonra, aynı devrim dalgası Avrupa'yı, 50 yıl sonra da olsa, tümden eline almakla kalmadı; Uzakbatı'ya: Amerika'ya ve Uzakdoğu'ya: Japonya'ya dek sıçradı.

19'uncu Yüzyıl, Sosyal Devrim verimliliğini düşünce alanında da gösterdi. Tarihte tesadüf yoktu.

1859'da Marks ve Darwin ünlü eserlerini yayımladılar.

1- **Marks,** insanın toplum biçimlerinin gelişim kanunlarını, **Üretici Güçlere** bağlayarak açıklıyordu.

2- **Darwin,** türlerin gelişim kanunlarını, **Yaşama, Üreme Savaşlarına ve Doğal Eleşim Kanununa** bağlayarak açıklıyordu.

Aradan iki yıl geçti geçmedi, 1861'de **Henri Maine** ve **Johannes Bachofen**, **Babahan** ve **Anahan Hukuklarını** ortaya çıkardılar.

Başlıca kaynakları, **Yunan Mitolojisi** ve **Roma Hukuku** idi. Ama ayrı sentezlere ulaştılar:

3- **Henry Maine: Ataerkil Hukuku** öne çıkardı.

4- İsviçreli Roma Hukuku Profesörü **Johannes Bachofen:** Ataerkil Hukuktan önce **Anaerkil Hukuk**'un geldiğini ortaya koydu.

5- 1864'te Fransız **Fustel de Coulangers**, **"Antik Kent**"i yayımladı. Kaçınılmaz olarak Bachofen'i anlayamadı. Babahanlığa yan tuttu. Evrimci bir dini yakalamaya çalıştı.

6- 1865'te **İskoç Hukukçu, John Ferguson Mclennan: "İlkel Evlilik"** eserini yayımladı. Dolayısıyla da Bachofen'i (Anaerkil aşamayı) bir kez daha gösterdi.

7- **Sir John Lubbock:** 1865'te **"Tarihöncesi Çağları"** yayımladı.

Ancak bunların tümü, asıl İnsan Toplumunun İlk Komün köklerine işaret etseler de metafizik, rastgele, önlerinde bulunan dokümanları aşamayan araştırma ve görüşlerin ötesine geçemiyorlardı.

Antik Kent: Elbette Komün'le Medeniyet melezi bir giriftlikti. Oradan, Roma ve Yunan Kentlerinden Tarihöncesi Komüncül Kentlere geçilemedi. Oysa geçilebilirdi. Ama aile biçimlerine takılı kalındı. Oysa aile biçimleri Komün içinde derleşik canlı bir proseydi...

8- Amerikalı **Lewis Henry Morgan,** daha verimli topraklar üstünde, bizzat Komüncül Kızılderililer içinde yaşıyordu. Ve işi en derin kökleriyle ele alma fırsatını kaçırmadı. Onlarca yıl yaşadığı yerliler içinde yaptığı araştırmalarla **"Komünal"** toplum'u keşfetmekle kalma-

dı. İnsanın ilk **Vahşet** ve **Barbarlık** aşamalarına, canlı determinist bir ele alışla yaklaşıp sınıflandırma üstünlüğü gösterdi. Komün'den Medeniyete geçişe bile genel olarak önemli işaretler koydu.

İnsan Toplumunun ilk çekirdeği; maddenin parçalanabilir en küçük çekirdeği gibi, canlının en temel parçalanabilir veya üreyebilir ilk çekirdeği hücre gibi keşfedilince, işler bambaşka açılımlara giriyor ve o çekirdeğin içindeki aile biçimleri; dinsel-hukuksal-tekniksel, özetle; insanın üretim ve üreyim proseleri ve o temellerde yükselen kültürel (dini) inanç gidişleri bir bir ortaya çıkabiliyordu.

Maddeci fizikçiler, hücreci biyologlar ve toplumcu antropologlar da hep aynı sezilerle yola çıkmışlar ve çabalamışlardı.

Marks ve Engels, Avrupa Sosyal Devrimlerinin göbeğinde, devrimci düşünce ve pratik içinde toplumcu aşkla dolup taşmadan yapamadılar. Aynı dokümanlara boylu boyunca daldılar. Ama onlar için realite, kendi çağlarını **"Tarihin lokomotifi"** saydıkları devrimler açısından aydınlatmak biçiminde ortaya çıktı.

Ve toplumun motoru olan Üretici Güçler Elemanını keşfettiler. Ancak bununla kalamayacak potansiyellere sahiptiler. Kapitalizmin açıklanmasından bunun Antik Tarih ve Tarihöncesi köklerine dek uzandılar. Bilhassa Marks, Engels'e vasiyet edecek derecede Komün Çekirdeği üzerinde yoğunlaşıyordu. Bu açıdan Morgan'ın büyük keşfine ve eserine olan ilgisini Engels'e açtı.

Engels, Morgan'ın Komün keşfini ve eserini, yayımlanışından 7 yıl sonra Marksizme kazandırabildi.

Morgan eserini 1877 yılında **"Eski Toplum"** başlığıyla yayımladı.

9- Engels, aynı eseri, [1884 yılında] **"Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni"** başlığıyla daha çok toplumsal evrim açısından özetledi.

İnsanın İlk Komün çekirdekçil cevheri, İnsan Toplumunun bütün gelişim yasalarını kendi içinde sakladığı için çok verimliydi. Araştırmalar bununla bitmedi.

Komün'deki aile biçimleri ve hukukundan sonra, yine burjuva mantığının metafizik illüzyonlarına; bir konuyu diğer parçalarından soyutlayarak göklere çıkarmak ve lime lime edip ayrı raflarda paketlemek eğilimine uyuldu. Ve **"Totemizm"** ortaya atılıp didik didik edildi.

10- İlk kez Edinburg hukukçularından **John Ferguson McLennan**, Komünal toplumlardaki **"Totem"** realitesini ve inançlarını ortaya attı.

McLennan, 1869-70 yıllarında **"Hayvan ve Bitkilerin Tapıncı"** adıyla bir dergide öne sürdüğü görüşleri, **Tylor**'dan daha orijinal bi-

çimde kuramlaştırıyordu.

11- **Edward B. Tylor:** Genç yaşta kendisini bu alanda gösterme fırsatını bulan ender şanslılardandı. Darvinci J. Lubbock'un çağdaşıydı. Yine Darvinci Henri Christie'nin yakın arkadaşıydı. Varlıklı bir ailenin gezgin çocuğuydu. Üniversiteden gelmediği halde araştırmacıydı. Ve Huxley, Wallace, Lubbock gibi başlıca Darvincilerle organize olmuştu.

1865'te, 33 yaşındayken, **"İnsanlığın ilkel Tarihi ve Uygarlığın Gelişimi Üzerine"** araştırmalarını yayımladı. Bir yıl sonra 1866'da **"Vahşilerin Dini"** başlığı altında bir deneme yapıyordu. Bunu 1871'de yayımladığı **"İlkel Kültür"**le geliştirecekti. Animizm görüşünü Kişi psikolojisiyle açıklamaya kalktı.

Ama McLennan'ın Totemizmi ele alışı daha orjinal ve somuttu. Belki metafizikçi Totem inanışı, Komün gelişiminden koparılmıştı ama, Totem, Komün'ün temellerinde yer alan organizasyon ve İnsan Toplumunun parçalanarak gelişiminde dönüşerek var olan bir düşünce sistemiydi de. Bu yüzden McLennan'ın Totem kuramının yankıları daha fazla oldu.

Lennan için çözümleyici yerel halklar, Amerika ve Avustralya Yerlileriydi. Sir Geogre Grey'in araştırmalarına dayanarak yerlilerin tam örgütlenmesiyle Totemlerin bağlarını gösterdi. Ancak bunu, Totem inanışıyla-tapıncıyla bağlantısı açısından koydu. Ve konusunu evrenselleştirdi, yani her İlkel Toplumda işleyen bir kanun gibi koydu. Okyanusya, Peru, Fiji, Hindistan, Sibirya, İsrail, Avrupa'da Totemizmin izlerini göstermeye çalıştı. Mitolojileri bu açıdan taradı.

Ama Totemin kaynağında ilk Cinsel Yasaklar ve Aile Biçimlerinin Gelişimlerini, Kan Örgütlenişlerini atlıyordu. Sadece **"Fetişizmi",** Totem Tapınışlarını abartıyordu.

12- **W. Robertson Smith:** McLennan'ın **"Edinburg Akşam Kulübü"**nün kurucu üyelerindendi. Ve eski Semit köklerini inceliyordu. Lennan'ı doğrulayan bulguları Semitlerde gösterdi. Ay-Güneş tapmalarından yola çıkarak, ilk tapmaların hayvanlar olabileceğini ileri sürüyordu. Belgeleri henüz kıttı. 38 yaşında 1885'te, **"İlkel Arabistan'da Akrabalık ve Evlilik"**i ve ünlü **"Kurban"** araştırmasını yayımladı. İlk araştırmasıysa 33 yaşında, 1880'de yayımladığı **"Hayvana Tapma"**ydı. Başyapıtıysa 1889'da yayımladığı **"Samilerin Dini Üzerine Dersler"** oldu; Profesör olmuştu. 48 yaşında 1894'te öldü. Çalışmaları hep Totemizmi onaylar yöndeydi.

Ve genç takipçilerinden James George Frazer'i etkiledi. Frazer'e verdiği ansiklopedik görev: Totemizm idi.

13- **J. George Frazer:** 1887'de Totemizmi kısaca yayımladı. Mc-

Lennan daha metodikti. Kan Totemlerinin dinsel ve örgütleşmiş yanlarını belirtti. Ana-soylu dış evlenmeleri ve dinsel bağlantılarını açıkladı. Önce hepsi derleşikti. Ayrılışlar sonradan ortaya çıktı.

"Gerilere gittikçe Kişilerin kendilerini ve Totemlerini aynı tür olarak kabul ettiklerini buluruz."

İlkel Komün İnancı, Totemin, Kanların veya Komün'ün atası olduğudur.

Yine Frazer, 1890'da başyapıtı **"Altın Dal"**ı yayımladı. Din ve kültürlerin köklerini belgelerle açıklamaya çalışıyordu.

Ama **"Yaban"** vahşi kökleri yakınlaştırmaya çalışırken ondan bir hayli uzaklaşmış ve Kişiyi karmakarışık hale getirmişti.

Ve bu çalışmaların hepsi Morgan'ın ölümsüz keşfinden ve yayımlanışından (1877'den) sonraydı. Morgan Komün'ü, iç ve dış evlilikleriyle ve Totem örgütlenişleriyle çoktan açıkça koymuştu. Çünkü asıl Komün Çekirdeğini, canlı olarak Irakua yerlileri içinde yakalayıp, onlarca yıl araştırmıştı.

14- **Lorimer Fison:** Fiji'de misyonerken, Morgan''ın akrabalık soruşturmalarını yürütüyordu. 1871'de Avustralya'ya gitti. İlanla, **Alfred W. Howitt**'i buldu. Morgan'la sürekli konuşuyorlardı. Tylor gibilerle de bağlantılıydılar. Morgan'ı benimsiyorlar McLennan'ı eleştiriyorlardı. Anaerkil Aile tezini geliştirmek istiyorlardı. Karşılıklı evlenmeden çıkan Kan ve Kabileleri soyut hesaplaşmalarla ortaya koydular. Fison etkili oldu.

Tylor bunu sonradan genelleştirdi…

15- **Baldwin Spencer:** Doğa bilimcisi olduğu halde, 27 yaşında, 1887'de Avustralya'ya üniversite görevlisi (Biyoloji Bölümü Başkanı) olarak gittiğinde; Aranda Kabilesi üzerine malzeme derleyen **Frank Gillen**'le tanışarak (birlikte) yerliler üzerine etnografik çalışmalara girdi.

"Orta Avustralya Yerli Kabileleri" (1889) ve **"Kuzey Bölgesinin Yerli Kabileleri"** (1914) çalışmalarını yayımladılar.

Fison ve Howitt, Morgan yanlısıysa; Spencer ve Gillen de Frazer'in etkisindeydi.

Frazer, Spencer'in çalışmalarından yararlandı ve kendi çalışmalarına destek buldu:

> **"Böylece Totem mistisizmini lokal bir varsayım olmaktan çıkarıp, benim açımdan olsun, iyi belgelenmiş bir gerçek haline sokmuştur."**

Ancak uzman kafası metafizik kaygınlıktaydı[1]. En belirgin gerçeği, kendi fikirlerine, benimseyişlerine uyduğu, kendisi öne sürdüğü halde olmamışa döndürebilir; her an fikir değiştirebilirdi. Totem inancı ne denli demokratik olsa dahi Kişi üzerinde bir egemenlik (tapınç) yaratmıştı. Bunun temellerine inmek yerine, bu görüşten bile caydılar. Din Tarihi üzerinde durmaktan vazgeçtiler. Totemizmi, Cinsel Yasaklardan yani dış evliliklerden ve inanışlardan koparıp tanınmaz hale getirdiler.

Her şeye karşın, Komün Çekirdeği, bütün toplum biçimlerinin Üretici Güçler ve Kültür temellerini taşıdığı (o köklerden çıkagelindiği) için tekrar tekrar ve herkesi sırası geldikçe etkiliyor; kendi çekim merkezine katıyordu.

Tylor da Frazer de Totemizmden vazgeçemedi. Frazer, 1910'da **"Totemizm ve Ekzogami: Hurafe ve Toplumun İlkel Biçimleri Üzerine Bir Araştırma"** başlığıyla 4 cilt tutan eserini yayımladı.

Ama Totemin Kişi ve Toplum üzerindeki egemenliğini (ilk tapınç temellerini) yakalamışken kaçırdı. Komün'de her şey derleşikti. O, madde ve canlının çekirdeği gibiydi: Üretici Güçlerle birlikte İnsan Üretici Gücü de -diğerlerinden ayırdı olan beyniyle- o çekirdekte yerini almıştı. İnsan beyni, kara cahilliğinden ötürü veya olanca açlığı, merakıyla, kendiliğinden oluşmuş Cinsel Yasakların ulaştığı o Totem sentezini ister istemez Doğayla, Komünle, Kişiyle özdeşleştirip kendisinden bir adım önde kutsallaştırmadan yapamadı. Çünkü kendisini henüz bilemiyordu. Ve uyum zorunlulukları yüzünden çevresini, kendisini, sezilerle de olsa, bir yoruma oturtmak eğilimini doğadan gelişi (evrim) koşullarıyla edinmiş bulunuyordu.

Frazer, bindiği dalı her yönden kesmiş oldu. Komün'le ilgili hangi alandan kalksanız verimli olurdu. Ama hepsini bütünleştirmek kaydıyla. Aile'yi Totem'den, Totem'i Kanbağlarından ve Toplumdan, Kişiden, İnanışlarından kopardınız mı Komün anlaşılmaz kalır; oradan Üretici Güçlere ve Komün'ün parçalanışlarına geçmek olanaksız kalırdı. Uzman çıkarları ve metafizikçiliği böyleydi, bir çuval inciri **"özel"** sapışlarla berbat etmeleri işten bile değildi.

16- Fin kökenli olan **Edward Westermarck:** 30 yaşında ulaştığı yeni fikirlerini yayımladı. Darvinciydi.

"Evliliğin Tarihi"ni 1891'de yayımladı. Lamarkçı hiçbir iz taşımadan Darwinizmi Komün'ün gelişimine uygulamaya çalışıyordu. Darwin'in yarısı gibi duran **Alfred Wallace**'ın desteğini almıştı.

Önemli özelliği, Cinsel Yasaklar üzerinde Doğal Seleksiyon açısın-

[1] Kaygın: Kayıcı; Kaygınlık: Kayıcılık. (y.n.)

dan durmasıydı. Ama toplumsal gelişim bambaşka içeriklerle doluydu. Darwin gibi o da bu konuda insanı hayvan derekesine düşürmekten kurtulamadı.

Ama cinsel seleksiyon, gebelik süresinin uzaması-çocuk eğitimi süresinin uzaması gibi konulara değinmesi bile eserini insan bilimlerine yaklaştırmaya yetiyordu.

17- **Bronislaw Malinowski:** Edward Westermarck'ın tezlerine yakınlık duyuyordu. 1910'da 26 yaşında onunla çalışmak fırsatını yakaladı. Daha önce deneysel psikolojide öncü olan **Wilhelm Wundt**'un yanında çalışmıştı.

1913'te **"Avustralya Yerlilerinde Aile"**yi yayımladı.

"Aile, dinsel formül veya kuralların değil pratik gidişin ürünüydü."

Bu genel kanı bile bilgini gerçeklere yaklaştırabildi. Çünkü Totemden önce Komün vardı. Totem'le birlikte Komün'ün yasaklarla gelişimi başlıyordu. Ama ister istemez Cinsel Yasaklar **"Ruh"**u yaratınca Totem, İnsan Ruhunun üzerinde sönmeden yücelecekti.

Malinowski, Anasoyu kabul etti. Babasoyu sonra geliyordu. Ancak atlanan hep Morgan ve Engels idi. Dolayısıyla metafizik Aile, Din, Büyü illüzyonlarından kurtulamadı. Freud'un ince eleştirisi bile Malinowski'yi asıl gerçekliğe yaklaştıramadı.

18- **Sigmund Freud:** İnsan Toplumunun İlkel Komün Çekirdeği, şüphesiz ki insanın hayvanlar âleminden ayrılışıyla olmuştu. Freud'un zekâsı, Klinik Psikoloji'den, doğa bilimleri metafiziğinden biraz olsun kurtulunca, ister istemez göze çarpar bir parlama yapmıştı. Yaşadığı cinsel baskılar ve hastalıklardaki yansımalarının **temelli bir realite** olduğunu kavrayınca, antropolojiye ve arkeolojiye, yani Cinsel Yasakların ilk köklerine uzanmak araştırmacılığını gösterdi. Ne var ki, sonuca pek kolay ulaşma yüzeyselliğiyle dopdolu metafizik burjuva yaşamına ve mantığına kurban oldu. Darwin, R. Smith, Frazer, Atkinson'dan ekletize ettiği aforizmalarla İnsan Toplumunun doğuşunu açıklamak cehaletine düştü. 1913'te ünlü **"Totem ve Tabu"** çalışması olumsuz eleştiriler almasına karşın parlak etkiler yarattı. Bu, o dönemin de konu hakkındaki yetersiz aşamasını yansıtan kanıtı olurken; birbiri peşi sıra akraba silsileleri gibi birbirlerini etkileyen uzman dar kafalılığının, daha en verimli açılımlarını yaptığı bir zamanda bile, Morgan-Engels gibi, hayatını düşüncesine vakfetmenin değerini ortaya koydu.

19- **Fransız Sosyoloji Biliminin Kurucusu: Emile Durkheim:** Fransız Burjuvazisinin Finans-Kapitalizme evrilirken Marksizme karşı

en açıkgöz sosyoloji okulu oldu. Marksizmi görmezden gelerek sosyoloji Tanrı'lığına kalktı. Ama **"işbölümü"** konusuna girince çuvallayıverdi. İşbölümü basit ekonomi kuralı gibi duruyordu ama Komün'deki Üretici Güçler gelişimine ayak uyduruyordu. Durkheim, realiteden çok sağduyusuna güvenince Komün'ün parçalanışını, ihtiyarlamayla-yıpranmayla açıklamaya kalkıverdi. Sonra buna benzer bir görünüşe aldanmayla Komün'ü de, toplumu da **"Din"**le açıklamaya kalktı; başyapıtı din sağduyusuyla çıktı: **"Dini Yaşamın İlk Biçimleri"** (1912-1915). Her şeyi tersine çevirdi: İnançların toplumdan (Komün'den) değil, dini inanışlardan, Totemizmden geldiğini savunarak maddeci antropolojiye ters düştü. Cinsel Yasaklardan çıkma Totemizmi, Cinsel Yasakların kaynağı saydı.

Kapitalizm, Finans-Kapitalizme ve Emperyalizme evrildikçe, bu ilk antropoloji okulları da daha hazır yiyici, ün, poz, kâr getirici kendi içine dönük masabaşı kırkambar kitap fareliğine büründüler

20- Geç gelmiş Alman Finans-Kapitalizmine uygun hırsta bir etnolog çıktı: **Franz Boas:** 1858-1942.

Franz Boas, Durkheim ve Freud'la çağdaştı. Zengin, eğitimli Almanlaşmış bir Yahudi'ydi.

"İngiliz Kolombiası Hintlileri Üzerine İlk Rapor", 1889'da yayımlandı. 1890'da aynı konu üzerine **"İkinci Rapor"**unu yayımladı. Morgan'ı tersine çevirdi: Babahanlığı, Anahanlığa kaynak yaptı.

Oysa **"Kwakiut Hintlilerinin Kökeni"**nde Anaerkil olduğunu gözlemlemiş ve savunmuşken bunu tersine çevirmişti.

Görevi, Morgan Antropolojisine ve Evrime karşı çıkmaktı. Amerika'da ve Avrupa'da bunu okullaştırdı. Ama bunu bile Bezirgân hilekârlığıyla ve inkârcılığıyla yaptı. Alman okullarından evrimci Darwinizmi ve Tarihöncesi Bilimin temel direği olan Morgan'ı kovmayı başardılar. Alman ırkçı görüşlerine zemini hazırladılar.

21- **William Halse Rivers Rivers:** 1864'te İngiltere'de (Kent'te)[2] doğdu. Londra'da tıp okudu. Nörolojiye çalıştı. Deneysel psikoloji hocası oldu, (1897). Ama o da modaya uydu. Hukukçular, doğa bilimcileri, psikologlar, zoologlar antropolojiye, Komün Çekirdeğine boylu boyunca dalıyorlardı. Rivers de girdi: Psikoloji, Psikanaliz, Nöroloji, Zooloji, Jeoloji, Felsefe, Tarih... Neredeyse bütün bilim dalları Komün'ün, ilk İnsan Toplumunun temelleriyle ilgiliydiler; insan çekirdeğinin cazibesi bu denli güçlüydü.

---

[2] William Halse Rivers Rivers'ın doğum yeri Chatham şehridir. Chatham, İngiltere'nin Kent Kontluğu'nda bulunan bir şehirdir. (y.n.)

Rivers, göçleri; toplumların birbirleriyle **"Kontak"** kurmaları ve karışmalarını öne geçirdi, hatta biricik temel etken yaptı:

> **"Halkların kontak (temas) kurması ve kültürel harmanlaşması insan gelişimini yaratan güçleri harekete geçirerek birincil etken rolünü oynuyordu."**

Uzmanlar çıkarına göre teori yapardı. Bilim namusu, onlar için çağının getirdiği çıkarlara göre yelken açmaktı. Evrimci okulla Alman Tarihsel Okulu arasında bir yerlerde boşluk doldurmak İngiliz Antropolojisinin geldiği noktaydı. Emperyalizm çağı hepsini böyle etkiliyordu. Evrimciler ve Morgan geriletiyordu. **"Melanezya Toplum Tarihi"** başyapıtı oldu (1914).

22- **Alfred Radcliffe-Brown:** Doğa bilimlerinden geliyordu. Rivers'in öğrencilerindendi. Rivers ile Durkheim arasında kaldı. 1930-31'de, **"Avustralya Kabilelerinin Toplumsal Örgütlenmesi"**ni yayımladılar. Yeni baştan eski defterleri, uzun bir pratik Avustralya **"Alan Çalışmasıyla"** karıştırmaları önemli özellikleri oldu. Akraba evliliklerini bir kez daha gözden geçiriyorlardı. Ana Hukukunu öne çıkarmadan, çapraz kuzen evliliğini öne sürüyorlardı. Böylece prose gözden kaçırılıyor, evrimin sınır çizgileri silinerek evrim de tanınmaz hale getiriliyordu. Ama bütün bunlar, giderek geri ülkeleri anlamak ve sömürge yaklaşımlarını bu pratik bilgiler temeline oturtmaya hizmet eder hale dönüşüyordu ister istemez.

23- **Meyer Fortes ve Edward Evan Evans-Pritchard:** İkisi de Malinowski'nin ve Radcliffe-Brown'un öğrencisi sayılırlar. Durkheim'a da yaslandılar.

Bu yüzden iki okul arasında gidip gelen incelemeler sunarlarken Durkheim'ın **"Klan"**ından yararlandılar.

Ama kendilerine has özellikleri, Afrika Toplumları içinde alan çalışması yaparak onların toplum yapılarını; Evrim ve Ana-Baba Hukuku açısından değil, daha çok Devlet, Aile, Kan Örgütlenmeleri açısından İngiliz Finans-Kapital kürsülerine tanıtmış olmalarıdır.

İlginçtir, İkinci Emperyalist Evren Savaşı arifesinde yapılan bu araştırmalar, tam savaşın kızıştığı 1940 yılında yayımlanır: **"Afrika Siyasal Sistemleri"** ve **"Anmak Toplumunun Siyasal Sistemi"**. Savaş sonrasında da [bu araştırmaların yayımlanması] sürer: (1945-49-51-53). Yine konular aynıdır ama daha çok akrabalık, evlilik derinliklerini yoklarlar.

Araştırmaların alanı: Sudan ve Gana'da ilkel toplumların yaşadığı bölgelerdir: Anmak-Nuer ve Talensi topluluklarıdır. **"Evrencil Afrika Enstitüsü"**nce desteklidirler.

“A Grup Toplumlar”, dedikleri, devletleşmiş olanlardır.

“B Grubu”, henüz devletleşmese de o yola girmişlerdi ve alt kategorilere ayrılıyordu: Devlet, akrabalık-soy örgütlenmelerinden doğuyordu.

Daha aşağıdaysa **“Soy”** dedikleri **“Kan”** örgütlenmeleri içinde yaşayıp gidiyorlar ve yöneticiler buna göre oluşuyordu.

Nuer Toplumu, Nil’in aşağı-güney kıyılarında göçebe ve ilkel tarımla uğraşan kabilelerdi. Evans Pritchard’ın araştırmasıydı. Üç cilt tutan araştırma, ayrıntılarla Kişisel ilişkilere ve sosyal hayata dek girmişti. **“Kan davaları”** yaygın ve birleşme-ayrılma proselerini etkiliyordu. Babahanlık egemendi ve siyasal erk henüz oluşmamıştı. Devletleşme için üretim koşulları elverişli olmadığı veya ne coğrafya ne de teknik elvermediği için Komün yeterince parçalanamıyordu. Ama Evans oralı değildi. O, Kan bağlarının devletleşmeye engel olduğu tezini abartıyordu: Soy Teorisi buradan metafizikleşip yükselmiş oldu…

Kuzey Gana’daki Talensi Toplumu: Meyer Fortes araştırmıştı. Sudan’daki Nuer’lere benzer bir yapı sergilemekle birlikte, tarım ve başkanlık sistemi daha gelişmişti. Ama Fortes’in ilgisi prose değildi. Fortes de Evans gibi **“Soy Teorisi”**ni yani **“Kan Bağlarını”** yıldızlaştırıyordu. Oysa Kan’ı-Komün’ü parçalayan, Üretici Güçler gelişimidir. O ise Afrika içlerinde yok sayılır.

Subtropikal ırmak boyları dışında Medeniyete geçiş için Teknik Üretici Güçlerin gelişkin olması gerekir. Oysa Medeniyetler gelişiminden binlerce yıl sonra; Mısır, Irak, Hint Medeniyetlerinin Afrika’yı kolonize girişimlerinden sonra bile Afrika’da Medeniyete geçiş Elemanları, subtropikal ırmak ve Teknik Üretici Güçlerin gelişim ortamı bulunmadığı için Afrika Nil Kuzeyi dışında bir Mısır olamadan, Emperyalizmin sömürge çağını beklemek zorunda kalmıştır. Ama Afrika, bir Amerika ve Avustralya da değildir. Göçebelik ve Kent (Tarım) aşamaları da, Medeniyete geçişlerde Üretici Güçlerin elverdiği kadarıyla yaşanmış, fakat Coğrafya ve Teknik Üretici Güçlerden ötürü dumura uğramış, gelişememiştir.

Medeniyet aşılarını almış iki bölge seçilir:

1- Aşağı Nil;

2- Sudan ve Gana’nın kuzeyi.

Orada Kan bağları bile eski klasik biçimini korumaktan uzak bulunur. Çoktan Medeniyete çözülmüşlerdir... Buna karşın Kapitalizmi de aşıp emperyalizme geçmiş Batılı insana, **“Kan bağları”** yeterinden fazla bir illüzyon yaratır. Sömürgeleştirme için de Kan bağları önem

taşır.

O tek engel, nasıl sıçrama tahtası gibi kullanılabilir?

İngiliz'in Afrika Antropolojisi bu işe yarar...

24- **John Middleton Tait:** 1950'den sonra, "**Soy Teorisi"**ni Afrika'da olan çalışmalarını yaygınlaştırarak parlatır.

25- **John Barnes:** Hem Afrika hem Avustralya Antropolojisinde uzman olduğu için **"Soy Teorisi"**nin metafizikliğini gözlere batırdı: **"Yeni Gine Yüksekliklerinde Afrika Modelleri"** (1962).

26- **Edmund Leach:** Yeniden Malinowski'yi öne çıkardı; Soy Teorisinin eleştirisine katıldı: Sri Lanka köyü **"Pul Eliya"** (1961), **"Tarımcı Soy Sistemlerinin Bazı Dokunulmamış Özellikleri Üzerine"** (1962).

E. Leach, Üretici Güçler bilincinde değildi, ama ekonomi temellerine, toprağa değinerek Soy Sistemlerinin idealize edilmesini çürüttü. Ancak o da Kan bağlarının kolayca eriyemeyeceğini veya nasıl eriyebileceğini gözardı ediyordu.

27- **Claude Lévi-Strauss:** İngiliz Antropolojisinin Soy Teorisinin asıl rakibi C. Lévi-Strauss'un **"Aileler Birliği"** teorisi oldu.

C. Lévi-Staruss, 1908 Brüksel'de Fransız ailesinin çocuğu olarak doğmuştu. Fransa'da okuyarak Sorbonne'dan felsefe öğretmeni olarak mezun oldu (1931). Sonradan Brezilya'da, Sao Paula'da görevliyken ilkel toplumlara merak sardı. Amazon'da küçük incelemeler yaptı (1935-1939). Yani 40 yaşından sonra, neredeyse 100 yıllık İlkel Komün bilgileri birikiminden sonra tezlerini geliştirme fırsatını geç gelmiş olarak yakaladı. Alan çalışmalarına gerek duymadan, bu alanda birikmiş yığınla bilgiyi etüt ederek, kendi tezlerini geliştirdi. Ama asla geç gelişinin meziyetlerini kullanamadı.

İkinci Savaş kapıdan bacadan girdiğinde Staruss, Komün'ün cazibesine kapılmış bulunuyordu. Almanlar Fransa'ya girmiş; Majino Hattı'nı geçmişlerdi. Strauss, ABD'ye kaçmak zorunda kaldı. Burada Komün uzmanlarıyla, Morgan karşıtı Alman **Boas** ve **Robert Harry Lowie**'le tanıştı. Ama Rus dil bilimcisi **Roman Jakobson**'dan etkilendi. Ve **kültürün, insan beyninden, altbilinçten ve zihin yollarından çıktığı** gibi tepetaklak koyduğu tezini Jakobson'dan esinlendi.

New York'ta birikmiş Komün bilgilerini derledi. Washingon'da Fransız Kültür Ataşesi olarak çalıştı. Fransa'ya döndüğünde, 1949'da **"Akrabalığın Elemansal Yapıları"**nı yayımladı.

B- Komün Bilimcilerinin Eleştirel Şematik Dökümü

Komün Bilimine bulaşmış, akümülasyon (birikim) bilimi haline gelmiş görüşleri, kendi çağında 30 yıl içinde dünya ölçüsünde derleyip sınıflandıran ve pratiğinde (Irakua yerlileri içinde) adım başına deneyip sentezlere uğratan Morgan'ı soyut olarak, işin başından ele almak, az çok eleştirel bir şemayı kendiliğinden elimize verebilir.

Öncelikle Morgan'ı, asıl yarattığı-keşfettiği gerçekler içinde şemalaştıracağız. Ve eleştirici geliştirim diyalektiğine uyduğumuzu anacağız.

Metafizik sosyolojilerinden Antropoloji Okulları, Tarihöncesi Bilimine **Parça-Bölük** girdiler. Komün, Elemanlarıyla Modern Çağ'da da kendisini başkalaştırarak (dağılıp-toplanarak) evrimini sürdürdüğü için; aile, akraba, din, köylü, esnaf, işçi, aydın, burjuva gibi modern sosyal sınıflar (insan malzemesi) ve kültürleri içerisinde orijin olarak kendisini sezdiriyordu. En çok da **"Aile"** ve **"Din"** yanıyla Klasik Bilim gidişine uygun geliyordu.

Morgan, meseleyi bütünlüklü koyarak, o parçalı, metafizik soysuzlaştırma gidişini açık etmişti: Kan, ayrı ayrı toplum yapıları değil, bir tek Komün içersindeki Cinsel Yasaklarla örgütleniş biçimiydi; bir yanı Aile, diğer yanı Kan Örgütleri olmakla birlikte Komün'ü oluşturuyordu. Ve doğal bir gelişimle doğadan topluma evrilen insanın ilk çekirdeğiydi. Evrim halkalarına giren her varlık gibi, Komün de iç Elemanlarının diyalektiğiyle yaşamını-varlığını başkalaştırarak sürdürmeye mecburdu. Elemanlarını zenginleştirmesi ve selekte etmesi kaçınılmazdı. Morgan ve Marks-Engels, hep bu sezi ve bilinçle Komün'e eğilirlerken, Klasik Bilim, minder dışında kaçak ve baltalayıcı güreş yolunu tuttu.

Ne var ki, Tarihöncesi Biliminde yaşamak için ister istemez Komün'ün belirli Elemanlarını parlatmak zorunda kaldı. Bu yüzden, belki ileride bilim olarak beş para etmeyeceği için, "bilim" adını bile alamayacak bir birikim bilimi yığmadan edemedi. O frazeoloji[3] (boş lakırdı) yığınları içinden dişe dokunur belgeler seçilip, Toplum Biçimlerinin Gelişimi Kanunları açısından kullanılacak malzemeler arasına katılabilir.

Ya fikirleri?

Yine Toplum Biçimlerinin Gelişimi Kanunları açısından, eleştiriye değecek olanları elaborasyondan geçirerek; nüktesi-espirisi yerli yerine konularak, kanuncul değeri neyse olduğu gibi konularak, yapılabilecek

[3] Phraséologie (Fr.): Tumturaklı boş söz. (y.n,)

eleştiriler gerekebilir.

Bunda da ince, keskin bir yol açılır. Eleştirilerin azı, yeterli malzemeyi yığıp yorumlamaktan kaçma (kısırlık) verebilir. Eleştirilerin çoğu, eleştirdiğimiz uzman okullarının batağına saplanmak (bulduğunu yitirmek: kendini kaybetmek) sonucuna varabilir. Kendini (tarihsel görevini) kaybetmek, hele bulmuşken yitirmek, Kişi için olduğu kadar bazen Toplum için de trajik olabilir

Olaylar harikadır. Eğer kanuncul bir gidiş veya Tarihin gidişinin kanunları üzerinde duruyorsak, daima olaylar manzumesi [dizisi] içinde yüzebilmeyi, düşünebilmeyi sonuna dek geliştirmek zorundayız. Ancak olaylar manzumesi [dizisi] yeterinden fazlaca birikmişse, artık aralarındaki kanuncul bağları kurmak üzerine ustalaşmaya geçmek gerekir; olaylardan kanunlara, kanunlardan olaylara her yoldan gidiş-gelişleri denemekten yılmayız.

Bir kez kanun ele geçtikten sonra, eleştirel sınıflandırma da çorap söküğü gibi arkadan gelecektir. Burada böylesine bir eleştiriyi ele almayacağız. Yeri geldikçe başlı başına eleştirel ele alışlara ayrıca gireceğiz. Burada okuyucuya sadece bir fikir vermek anlamında bir eleştirel döküm sunmakla yetineceğiz. Bilmeyenlerin gözüne irice kavramlarla kül serpenlerin acıklı, yoksul hallerini teşhir etmek için…

İlaç bir tektir. Çok ilaç, yok ilaç anlamına gelir,

Lewis Henry Morgan'ın Komün Bilimi ve Eleştirici Geliştirim Zorunluluğu

Lewis Henry Morgan, 1818'de New York Aurora'da doğdu. Babası zengin köylülerdendi. Ve senatördü. On üç kardeşin dokuzuncusu olarak yetişti. Hukuk okudu. Fakat çocukluğu Hintli göçmenler arasında geçmişti. Hukuk stajını (1844) New York yakınındaki Rochester'de yaparken Irakua yerlileriyle tanışır tanışmaz, Komün'ün cazibesine kapılmaktan kendisini alamadı. Hatta Irakua adıyla bir grup oluşturdu ve örgütlendi. Washington'a karşı Irakualıları toprak sorununda savundu.

1847'de **"İrokualar Üzerine Mektuplar"**ı, 1851'de **"İrokua Topluluğu"**nu yazdı. Komün'de, McLennan'dan önce ve daha açık bir şekilde, **"Ekzogami" (Dış Evlenme)** olayını gösterdi. 1871'de **"Kandaşlık ve Akrabalık Sistemleri"** başlıklı eserinde Komün'ün kavranışını derinleştirdi. 1877'de yayımladığı **"Eski Toplum"** eseri, bütün o sezi derinliklerini zengin evrensel belgelerle ispatlama yolunu tutuyordu.

Morgan daha 1865'te, 139 akrabalık sistemi ve 260'tan fazla akra-

balık biçimi sınıflandırmıştı. Bu derleyişi bütün dünyayı kapsıyordu.

1871'de, büyük eserini hazırlamadan önce, Avrupa'ya da gitti. Gereken kaynakların asıllarını ve konuyla ilgilenen rakiplerini bizzat ziyaret edip yakından tanıdı:

Maine, McLennan, Lubbock, Darwin ve Huxley'le tanışıp; konusunun hayvandan insana geçiş kökleriyle, Medeniyete geçiş açılımlarına dikkatle eğildi. Darwin aynı yıl: **"The Descent of Man and Selection in Relation to Sex" (İnsanın Türeyişi ve Cinsel Seleksiyon)** kitabını yayımlamıştı. Yine 1870 ve 1871'de Tylor, Lubbock, McLennan, Totem, Animizm ve Medeniyetin orijiniyle ilgili çalışmalarını yayımlamışlardı. Morgan'la rakiplerinin arasında geçen konuyla ilgili tartışma ve tanıtımlar, Morgan'a eserinin derinleştirilmesi konusunda değerli uyarılar vermiş olmalıydı. Ki, 1877'de yayımlayabildiği **"Eski Toplum"** çalışması, Komün'ü hemen bütün Elemanlarıyla ele alma yeteneğini gösterdi. Büyük eserini tam 30 yılda tamamlamış bulunuyordu.

Morgan'ın diğerlerinden büyük farkı, Komün'ü İnsan Toplumunun çekirdeği olarak ciddiye alışında yatıyordu. Bu yüzden keşfine gereken değeri verdi. Veya determinizmi, Avrupalı antropologlardan çok daha devrimci bakış açılarıyla yüklü olduğu için, Komün Çekirdeğini, doğuşunu ve sınıfsız topluma kadar olan gelişimini kanunlarıyla sezmek çapını onda örgütlüyordu. Morgan bu uyanıklılıkla Komün'ü bir prose olarak, maddi temelleriyle işlemeyi sonuna dek geliştirmeye çalıştı.

İçinde bulunduğu çağın belgeleriyle yapabileceği kadarını başardı. Çağı itibariyle bu büyük ilerlemeydi. Rakiplerinin hepsini gerilerde bırakıyor, kalıcı gerçeklere ulaşıyordu.

1- İnsanToplumunun hayvanlar âleminden ayrılışından başlayarak Vahşet ve Barbarlık Çağlarını sınıflandırması, başlı başına aşılamayan bir temeli sunuyordu. Çok genel kalan bu sınıflandırma, o gün için İnsanlık Tarihi açısından büyük aydınlık getiriyordu. Açık gizli konuyla ilgilenen her düşünür, o sınıflandırmayı az çok ciddiye almadan konusuna giremezdi. Bugün o sınıflandırmalar, ayrıntılarında ve proselerle olgular arasındaki tanımlamalarda daha gerçekçil yaklaşımlara evrilseler de, genel olarak olguları sınıflandırış (sentezlere ulaştırarak proselendiriş) değişmedi.

2- Komün'ü, aile biçimlerinin gelişimi ve Kan Örgütlerinin gelişimiyle (yani Cinsel Yasakların iki yanlı gelişimiyle) birlikte ele alarak diyalektik kanunculluğuyla açıkladı.

3- Komün'ü bir prose olarak, maddi temellerine yaslanarak (Üretici Güçleri bir kanun gibi) ele aldı.

4- Komün'ün Medeniyete geçişini soyut da olsa gözlere batırırken

Üretici Güçler içinde çözümledi.

5- Komün'ün son duruşmada Sınıfsız Modern Komünizme evrilebileceğini gördü ve bunu istedi, özledi.

Beş ana başlıkta özetlenebilen bu farklılık, Morgan'a, Marks-Engels'in sahip çıkmasına yetip artarken; Finans-Kapitalizme geçen Avrupa'nın uşakçıl uzmanlıklarının da kıskançlık ve düşmanlıklarının yeterli sebebini oluşturuyordu.

Ancak Morgan'ın başarısı, asıl Komün'de **Aile** ve **Kan** Elemanlarının **Endogami** ve **Ekzogami** Elemanlarıyla birlikte; örnekleriyle etraflıca, dünya ölçüsündeki sınıflandırmalarıyla ortaya konuluşundan gelir. Tabiî ki bu Komün'ün ana Elemanlarıyla keşfi ve açıklaması olur.

Morgan, bu ispatlı-belgeli yorumuyla Komün'ün Kolektif Mülkiyet Elemanı, Üretici Güçler ve benzeri Elemanlarını da proseleriyle kendiliğinden koymuş olur. Fakat asıldığı ana halka: Kan ve Aile'dir. Ana halkadan çekince diğer halkalarıyla birlikte Komün, eline gelmiş olur.

Bu yüzden Morgan'ın ve Morgan'ı Marks'ın notlarıyla da ele alıp tanıtan ve bir ölçüde geliştiren Engels'in eserleri, yeni belge ve ilerlemeler ışığında eksik (geliştirilmeye muhtaç) kalır.

Morgan'ın ve Engels'in eserinde, yeni belge ve yeni toplumsal konakların gelişimiyle eksiklerinin ve kimi ciddi yanlışlarının ortaya çıkması kaçınılmazdır. Fakat Morgan'ın **"Komün"** keşfini, hiçbir eleştirel geliştirim gölgeleyemez; tersine ölümsüzleştirir. Çünkü toplum biçimlerinin gelişimi kanunları, Komün Çekirdeğinin kendisini yeniden üretişi ve çözümlemesiyle ortaya çıkar ve başkalaşır. Son duruşmada, toplum biçimlerinin gelişimi kanunları üzerinde duran her düşünür, Komün Çekirdeğine tutunmak zorunda kalır. Komün'ü ne denli eleştirel geliştiricilerle ele alırsak alalım, Komün Biliminden (Morgan'dan) yararlanmak zorunda kalırız. İşte Tarihöncesini eşeleyen uzmanlıkların düştükleri devekuşu gülünçlüğü ve kısıtlıkları, bir yanıyla Finans-Kapital çöplüğünden beslenmekten vazgeçemeyen çapsızlıklarıysa; diğer yanıyla, Morgan Bilimi'ni gözlerden kaçırayım derken en temelli çekirdekçil kanunlardan uzak düşmeleri (derya içinde) gerçeği bulmuşken kaybetmeleridir.

Eleştirici Geliştirimin Diyalektiği

Eleştirici-Devrimci Geliştirimler, yeni toplumcul konakların açılımıyla, yeni Eleman ve belgelerin zorlayıcı birikişleriyle olur ve geliştirim basamağı ağır basar. Eleştirici tamamlayıcı olgunluğuyla üstünleşir.

Morgan ve Engels'in eserleri birçok yönden Eleştirel Geliştiri-

me uğratılabilirdi. Toplum biçimleri yeni gelişmelere uğradıkça, Komün'ün kendisini yeniden üretişi veya Komün Çekirdeğindeki kanunların yeni bir açılımıyla karşı karşıya bulunduğumuz için ister istemez, Komün'ün kendisini yeni bir çözümlemesiyle karşılaşırız. Toplumcul gelişimin yeni bir başkalaşımıyla ortaya çıkan Elemanlar, daima Komüncül kanunlara bağlı kalarak başkalaşmış veya sadeleşmiş Komün Elemanlarından başka bir şey değildir.

Örnek: günümüzde geri Doğulu ülkelerde ortaya çıkan **Sosyal Devrimler,** Tarihsel Devrimci geleneklerle melezleşerek geliyorlardı.

Tarihsel Devrim Elemanı, 7000 yıl önce Komün Elemanlarının diyalektiğiyle, Medeniyete geçiş süreci içerisinde, Komün'ün başkalaşımıyla kazanılan yeni bir Elemandı. Komün, kendiliğinden Medeniyete geçemiyor veya geçse bile Medeniyeti sürdüremeyip başka daha geri bir Komün'ün Tarihsel Devrimine ihtiyaç duyuyordu. 6500 yıllık Antik Tarih Tarihsel Devrimlerle ilerleyecekti.

Bu çok eski bir gerçek (kanun) idi. Fakat ne Marks ne Morgan ne de Engels bunu gerektiği gibi yakalayıp koyamamışlardı. Çünkü henüz bunu açıklayabilecek belgeler içinde bulunmadıkları gibi, bunu açıklamak ihtiyacı duyan 20'nci Yüzyıl'ın geri ülkeler (Osmanlı) determinizmi ve melez Sosyal Devrimleri içinde yaşamıyorlardı.

Bu, bizim içinde yaşadığımız çağın determinizmi ve belgelerinin icabı [gereği] oldu; ilk Medeniyete geçiş belgeleri ve Tarihöncesi fosilleri, 20'nci Yüzyıl'la birlikte düşüncelerde devrim yaratabilecek birikişlere ulaşmaya başlıyordu.

O belge birikişleri ve yeni bir toplumsal konağın açılışları ortasında Tarihsel Devrim problemi ve keşfi parıldıyordu. Bu durumda Morgan'a (ve Marks-Engels'e) saygı gösterisi veya dalkavukluk altında, ileri bir adımı atmamak; tapınç köleliği içinde onları baltalamak olurdu. Tarihsel Maddecilikten öğrendiğimiz bunun tersiydi. Ancak Eleştirel Geliştirimin Diyalektiği bambaşkaydı.

Morgan'ın eseri, Engels'in ele alışlarıyla birlikte kuşaklar boyu etkili oldu. Fakat anlaşılmaktan uzak kaldı. Çünkü Komün, bütün İnsanlık Tarihi içersinde toplum biçimlerinin gelişimi (Komün'ün Elemanlarıyla aldıkları yeni biçimler) açısından ele alınamıyor; Komün, toplum biçimlerinin gelişiminden (İnsanlık Tarihinden) koparılıyor; ayrı bir varlık haline sokuluyordu. Oysa toplum biçimleri gelişimleri ve kanunları, Komün'ün kendisini yeniden üretişinden başka bir şey değildi. Komün'ü geliştiren kanunlar neyse, insan toplumlarını geliştiren kanunlar da onlardı. Öyleyse Komün, İç Elemanlarının diyalektiğiyle kavranırsa, İnsanlık Tarihinin hangi halkasından yola çıksanız elbette

Komün'ün İç Elemanlarıyla ve o Elemanların kanunlarıyla karşılaşırdınız; ancak bunlar, Komün'ün başkalaşmış halleri olduğu için, o halkadan Komün'e ulaşmak ve Komün'ü, Komün'ün gelişim kanunlarıyla kavramak olanaksız kalır. Bu açıdan Komün'ün keşfi, İnsanlık Tarihi (insanın uyum mekanizmaları) açısından büyük önem taşır. Nitekim Komün Bilimi ortaya çıktıkça, Komün'ün Tarih içersindeki gelişimi (Tarihsel Devrimler ve Sosyal Devrimler) aydınlık kazanabilmişlerdir. Bunun tersi de kısmen doğrudur: Marksizmin, Sosyal Devrimlerin ve Kapitalizmin Gelişim Kanunlarını, kavrayıp aydınlatmak daha olasılaşmıştır. Ancak bu kısmi zorlukları da beraberinde getirir: Yazılı Tarihteki toplumsal gelişim kanunları bir hayli başkalaştığı için Komün Tarihine aynen uygulanamaz; uygulanırsa doğru sonuçlara ulaşılamaz.

Marks-Engels, bu açıdan Komün (Tarihöncesi) Bilimine ve özellikle bunu yetkince ortaya koyan Morgan'a sahip çıkıp geliştirdiler.

Morgan, Marks ve Engels'in geliştirimleri yeterli sayılabilir mi?

Hayır, Tarihöncesi Bilimi üzerinde ne kadar durulsa yeridir. Çünkü Tarihöncesi ne denli aydınlatılabilirse İnsanlık Tarihi de o denli aydınlatılabilir.

Tarihöncesi Bilimi ve belgeleri Engels'ten (1895) beri bir hayli ilerlemiş bulunuyor. Bunların yorumlanışı üzerine kafa yorulması boşa gitmez. Komün, İnsanlık Tarihinin **biricik anahtarı** olarak ele alınabilirse, o anahtarı fosil belgeleri arasında ne kadar parlatıp ortaya çıkarabilirsek, İnsanlık Tarihinin sayısız problemlerinin çözümünün kolaylaşacağı anlaşılabilir.

Ancak, Tarihöncesi Yazısız Tarihtir. O halde Komün Bilimi, İnsanlık Tarihine uygulandıkça ele geçen veriler de Komün Bilimine uygulanarak yola devam edilmelidir. Böylece Tarihöncesinin (Komün'ün) gelişim kanunlarıyla, Komün'ün Tarih içersindeki açılımlarından ve derlenimlerinden doğan toplum biçimlerinin gelişim kanunlarının karşılaştırmalı olarak irdelenme olanakları ortaya çıkar. Bu olanaklar içersinde geliştirilebilen ve geliştirilebilecek olan tezler, ispatlanma kolaylıkları da kazanmış olur. Komün Elemanlarının ilk ve son biçimleri veya halkaları karşılaştırılabildikçe, kanunlar bütünlük (prose) kazandığı gibi, en temel olanakları gelişimleriyle birlikte aydınlatılmış olur.

Yani bu geliştirimlerin tartışılmasını ortadan kaldırmasa bile, herkesin anlayabileceği tartışmaları kısa kesip, kanunlara uyum mekanizmalarının geliştirilmesine bakılabileceği bir aşamaya ulaşılır. Kanunlar, Elemanların hareketiyle birlikte kendi kendisini ispat eden gelişim içinde bulunacakları için mesele, Komün Elemanlarını ve kanunlarını İnsanlık Tarihi içersinde karşılaştırmalı olarak (bütünlüğü içinde) ele

almak suretiyle çözümlenebilir.

Zaten amaç, İnsanlık Tarihinin gidiş kanunlarını örten perdelerin tek tek ve toptan kaldırılması olduğuna göre, daima yapılması gereken, bu tür karşılaştırmalarla ilerlemek olmalıdır.

Morgan'la Marks-Engels'in bilimce buluşup uyuşması da bu yüzdendir: Tarihöncesi ve Tarihin buluşup uyuşması doğasından, zorunluluklarından ileri gelir. Yapma-yakıştırma (suni) değildir.

Bu bakımla [görüşle, bakışla], yaklaşık bir asır sonra konuyu yeni ilerlemeler (Tarih Tezi'miz) açısından gözden geçirdiğimizde Morgan'ın (ve Marks-Engels'in) Eleştirel Geliştirimi kaçınılmazlaşıyor. Burada işaret etmekle yetineceğiz; Komün Elemanlarının gerek çekirdekçil oluşumu içindeki, gerekse Komün'ün İnsanlık Tarihi içindeki başkalaşımlarının ele alınışını şemalaştıran bu çalışma, üzerine gidilmeden (zımni olarak) bu eleştiri ve geliştirimlerle yüklenmiş bulunur. Bu çalışmanın **"geliştirilmesi"** basamağına kuvvetle basıldıkça, eleştiri basamağına, geliştirim basamağına atlamak üzere, kısa ve hassasça çıkılması gerekir. Eleştiri basamağında fazla oyalanmak, geliştirim basamağına geçemeyişin işaret ve deliliklerinin dirençliğini gösterir. Başka bir deyişle geliştirim basamağına çıkmak, eleştirim basamağına kuvvetle basmakla gelecekse, eleştirimin olumlu-geliştiren yanıyla güçlenmek ve bunları yeni ilerlemelerle sentezleştirmek akla gelen ilk şey olmalıdır. O zaman olumsuz eleştirim yanları kendiliğinden dupduruca ortaya çıkmış olacaktır. Ki bu ele alış, eleştirinin olumsuz diyalektiğini, polen aldığı çiçeği incitmeyen arı gibi, kısa ve hassasça yaşayıp aşmak olur. Tersini yaşarsak veya ne gelişip ne eleştirebiliyorsak doğru yoldan çıkmışız demektir. Marksizm zemininde eleştiri ve geliştirim, böylesine kıldan ince kılıçtan keskin bir gidiş (determinizm) içinde bulunuşu ister. Bu yüzden yepyeni stratejik aşamaların (verilerinin) birikimini gerektirir.

Veriler iki yanlı birikirler, akıldan çıkarmayacağımız iki yan:

1- Geçmiş olayların, bilhassa Yazısız Tarihöncesinin Komün gelişimiyle ilgili bilgi-belge ve yorumların birikişi;

2- İçine girilen yeni aşamaların veri birikişleri (Komün'ün kendisini çözümleyişiyle) olur.

Bu iki yanlı birikişlerin karşılaştırmalı yorumları, daima toplum biçimleri gelişim kanunlarını, daha anlaşılır kılabilecek ispatlarla zenginleştirmekten geri duramazlar. Çünkü İnsan Toplumunun kanunları kendilerini yeniden üreterek giderlerken yeni açılımlarla, yeni Elemanlar kazanarak zenginleşirler ama son duruşmada asıllarına dönmek üzere sadeleşirler de. Gerçekte Komün, bu şekilde kendisini çözümleyerek

(açıklayarak) akar.

Tarihsel Devrim Elemanı da, Komün'ün kendisini çözümleyerek aktığı bir konağın ürünü olmuştur. Tarihsel Devrimler, ilk Medeniyete geçişi açıklamakla kalmamış; Antik Tarihin gelişimini (6500 yıllık muammayı da) açıklamıştır. Bu çözümleniş, gelecekte olabilecek, başkalarının çözümlenişlerine de yardım eder; tıpkı Tarihsel Devrimin açıklanışına, daha önceki Elemanlarıyla birlikte bizzat Komün keşfinin yardım ettiği gibi. Eğer Morgan'ın Komün keşfi ve aydınlatışları olmasaydı, Tarihsel Devrimler Kanunu aydınlatılmazdı.

Tarihsel Devrimler Kanunu, Komün'ün Medeniyetlerle karşılaştığı yerde, Medeniyetlerle Barbarlığın (Komün'ün) diyalektik güreşiyle ortaya çıkmıştır. Sınıflı toplumun parçalayıcı ve dejenere eden gidişinin insanlığı ölüme götürdüğü daha Medeniyet doğarken anlaşılmıştır. 7000 yıl önce Sümer Medeniyeti'nin doğuşunda beliren ürpertici gerçek, 6500 yıl boyunca tekerrür edip durmuştur. Hemen aynı gerçeğin öteki yüzünde insanlığı dirilten ve yaşatan şeyin ne olup olmayacağı da belirmiştir: Sınıflı Toplum (Medeniyet) kendi başına kaldığında insanlığı, tabiî insanlık derken onun içinde doğayı da birlikte kast ettiğimiz anlaşılmalıdır, topyekûn Kişi mülkiyeti hırsıyla, menfaat parçalanışıyla ölüme götürürken Barbarlığın Komün Gücü, insanlığı (ve doğayı) insancıl, iradecil, toprak ve sanayi devrimiyle kurtarmıştır. Ancak bu kendiliğinden, bilinçaltıyla ve Medeniyetin dışından Medeniyeti yıkarak gerçekleştirildiği için Tarihsel Devrim biçiminde gerçekleşmiş ve yeniden Medeniyetler ve Tarihsel Devrimler **"tekerrür"** ederek gelişmiştir.

Bu tekerrür edişler içinde, Tarihsel Devrimler Elemanı, Komün'ün kazandığı vazgeçilmez en önemli görevcil özelliklerden (fonksiyonlardan) biri haline gelmiştir. Çünkü Tarihsel Devrim Elemanı, Komün'ün bütün Elemanlarını hizmetine alarak görevini yapar.

Böylece Tarihsel Devrimler Kanunu, Komün'ün İnsanlık Tarihindeki yaşatıcı, kanuncul önemini ortaya çıkarır ve anlaşılma kolaylıkları getirir.

Tarihsel Devrim Kanunu'ndan Komün'ün sakladığı çekirdekçil kanunlara geçilebilir, geçilmelidir. Tarihsel Devrim Kanunu'yla birlikte bu görev başarıldıkça Morgan ve Marks-Engels'in eserleri bir adım daha Eleştirici Geliştirime uğratılmak zorunda kalınır.

Bu aydınlatışlar içinde, bütün Tarihöncesine bulaşmış birikim bilimleri (uzmanlıkların) ne olup olmadıkları apaçık ortaya çıkar. Kısaca görelim.

Henry Maine:
"Patria Potestas" (Despotik Babahanlık)

Henry Maine, İngiliz Finans-Kapitalizminin bağnaz-milliyetçi çıkarcılığının gönüllü hizmetçisiydi. Medeni ve Roma Hukuku üstadıydı. İngiltere'nin Hindistan sömürge sistemine yeni hukukçul, felsefi kılıflar aranırken parladı.

Cermen Komünleriyle Roma Hukuku arasındaki çelişkilerin uzlaştırılması, Roma Hukuku'nun Cermence canlandırılışı problemi, İngiliz Modern Hukukuyla Hindistan Sömürge kastlarının nasıl uzlaştırılabileceği biçimini almıştı, Maine'nin kafasında. Ancak o tam bir İngiliz muhafazakârıydı. Komün'ü **"Despotizm"** ve **"Babahanlık"** Elemanları yanından kavrayacak, İngiliz sömürge sistemine sunacaktı: **"Kadim Hukuk"** çalışması böyle doğdu (1861). Radikal (az çok özgürlükçü) görüşlerin itibar görmesi, Maine tutuculuğunu besleyip teorileştirmişti.

Kaynağı, Roma Hukuku ve Hindistan Toplumuydu. Her iki kaynağı da karşılaştırmalı olarak araştıracak materyallere sahip olmadığı gibi, bunu da dert etmiyordu. Kafasında İngiliz-Hindistan problemine Despotik-Babahan sistemiyle pratik çözüm getirmek yatıyordu. Hemen hiçbir Komün'ü, ne pratik ne de teorik olarak, incelememişti. Komün'ü bütün Elemanlarıyla Tarih içersinde kavramaktan çok uzaktı.

Sadece **"Komün"**ü, **"Babahan-Despotizm"** ve **"Ortak Mülkiyet"** yanından kabaca kavrıyordu. Fakat Komün'ün tarihi prosesini hemen hiçbir şekilde kavrayamadığı için, Hindistan Komünü'ne katılan **"Kast"** Elemanının nasıl ortaya çıkıp Hindistan'ın alınyazısını oluşturduğunu düşünemedi bile. Hindistan'ı, Cermen Komünü ve Sakson Komünü'yle karıştırıp liberal muhafazakâr hayallerle Hindistan Anayasa Tarihini hazırladı.

Burada bireyi topluma kurban eden Babahan Despotizmi öne çıkıyor; modelleşiyordu.

> **"İnsanlar, atalara itaatin bir arada tuttuğu, mutlak yalıtılmış gruplar biçiminde dağılmışlardır. Kanun ataların sözleridir. İlk çağlarda toplum şimdiki gibi bireyler topluluğu değildir."**

H. Maine'ın Kadim Hukuk çalışmasında dayandığı tezi, bu merkezde dönüp dolaşıyordu. İşine geldiği yanıyla kavradığı bu despotik yanı, Roma Hukuku'yla ispatlamaya çalışıyordu. Roma Hukuku, Ana Hukukundan çok sonra ortaya çıkmış Babahan sistemine dayanıyordu. (12 Levha) Romalıların Agnasyon Kuralı (Agnate) Babasoyu akrabalığı idi.

Maine bunu **"en eski akrabalık ilişkisi"** olarak kabul edip teorileş-

tirdi. Ve Modern İngiliz vb. Medeniyetlerinin de bu temelden geliştiğini ileri sürdü.

Bu geliştirimi tamamen hayal ürünüydü: Babasoyuna dayanan akrabalararasına katılan evlatlıklar giderek çoğalıyor ve Kan bağları zayıflayarak bireyler daha özgür oluyorlardı. Kan bağları kurallarının yerini, özel kişilerarası kontrat (sözleşme) kuralları alıyordu.

Maine böylece İngiliz muhafazakârlığı-Kiliseyle (İncil'le) uzlaşıyor, bu anlayışlara teorik haklılık ve açıklamalar getirmiş oluyordu.

Maine, **"Kadim Hukuk"** kitabı yayımlanır yayımlanmaz hakettiği yeri buldu. 1861'de Hint Yasal Sistemi'nin başkanı olarak Genel Valilik Meclisine (Konsül) atandı.

Geleceği ve Avrupa bağlarını öğütledi; geçmişle ve Hindistan'la bağları sildi. Yazdıkları hep bunun içindi. Sonuna dek, reformlara ve demokrasiye karşı direnişi, aslında, Komün'ün Despotik-Babahan Elemanlarının sınıflı toplumla yozlaşarak Maine'in Kişiliğinde yansıyışıydı.

Bachofen: Anahanlık Elemanı

Maine'nin **"Kadim Hukuku"**nun yayımlandığı 1861 yılı İsviçreli hukukçu **Johann Jakob Bachofen "Anahukuku"** kitabını yayımlamıştı. Fakat, İngiliz Okulu konuya el atmadıkça, yankı bulamadı. Oysa konu, Maine'in tezini alaşağı etmekle kalmıyor, **"Komün"**ün daha derin kavranışına doğru büyük bir adım atıyordu. Ancak **"Kutsallaştırma"** (Din) etkisindeydi.

Aynı, Roma Tarihi ve Mitolojik Klasiklerden yola çıkan J. Bachofen, ilkel toplumlarda kontrolün Erkek şeflerde değil, Kadınlarda bulunduğu sonucuna ulaşıyordu. Ve belgeleri daha gerçekçi, ulaştığı sentezler daha zengindi.

Maine, Bachofen'in susuşa getirilmesine uygun adım yaparak, Anahukuku gerçeklerini hasıraltı edeceğini umdu.

Oysa Bachofen, eninde sonunda yankısını bulabilecek yeni fikirler ileri sürüyordu. Ve bu ilk kez yapılıyordu.

Aile Tarihi O'nun eseriyle başlıyordu.

1- Bütün kurallardan yoksun cinsel ilişkiler aşaması.

2- Babalık belirsiz kaldığından Soy zinciri Analık Hukukuna göre hesaplanırdı.

3- Ve kadın egemenliği kaçınılmazdı.

4- Tek eşli evliliğe geçiş, toplumsal yaşam koşullarının gelişmesinin

değil, insanların beyinlerindeki dinsel yansımalarının ürünüdür.

Öne sürdüğü bu tezlerde şüphesiz ki en kayda değeri, mistik-ahlâkçı yaklaşımla **"Hetarism"** (Yunanlardaki ve genel anlamıyla Fuhuş) adını verdiği; **"bütün kurallardan yoksun cinsel ilişkiler evresi"**, görüşü ve bunun peşi sıra ileri sürdüğü **"Anahukuku"** görüşüdür.

Her iki görüşü hakkında da köklü bilgi ve belgelere sahip değildi. Ve bu görüşleri, toplumsal gidişe değil, dinsel fikirlere bağlı olarak gelişen olgular sandığı için, kalınca kitabında sık sık gerçeklerden uzaklaşarak bozulmaktan kurtulamamıştır.[4]

Bachofen'de [bu görüşler] Komün'ün **"Kutsallaştırma**" Elemanının etkisinde gelişmişti ve bu etki idealizmine yansıyarak sürüyordu. O, Komün'ün temelli Elemanlarını yakalamışken, bütünüyle bilince çıkaramadığı için özellikle kutsallaştırma prosesinin etkileriyle düşünüp davranmaktan kurtulamıyor; önemli olabilecek keşiflerini geliştirip işleyemiyordu.

McLennan: "Ekzogami" Elemanı

Bachofen'in eseri, bütün mistik-idealist tepetaklaklığına rağmen, 1861 yılı için **"tam bir devrim"**[5] demekti. Maine'den farklı olarak Komün'de Ailenin Tarihine girmiş bulunuyordu. Bu, aynı zamanda **Cinsel Yasaklar Kuramı** demekti. Fakat bunu farketmekten uzaktı.

1865'te Bachofen'den habersiz, İngiliz hukukçu McLennan çıktı. Kuru, duygusuz, kurnaz üslubuyla yapma (suni) bir kadın kaçırma evliliklerı tutturmuştu. Bu uydurma, Cinsel Yasaklarla ilerleyen diyalektik gelişimi veya ayıklanarak ilerleyen aile biçimleri gidişini örtüyor; kafa karışıklığına yol açıyordu. Kendi tezinin temel varsayımı; vahşi kabileler arasında bitmek bilmeyen savaştı. Savaş ve kadın kıtlığı yüzünden kabileler başka kabilelerden kadın kaçırıyorlardı. Bu uydurmaya kendisi bile kendi eserinde yer yer temelli bir şüpheye düştüğü halde, ısrarla Cinsel Yasaklarla olan ilerlemelere karşı çıkıyordu.

"Dışarıdan Evlenme": "Ekzogami" ve **"İçeriden Evlenme": "Endogami"** deyimleri, bu yakıştırma kadın kaçırmalar üzerine patlıyordu; karılarını dışarıdan bulmak zorunda olanlarla kendi içinde bulabilenler arasında kıyasıya; nedeni açıklanamaz çelişkiler yaratılıyordu.

Komün Elemanlarının tarihsel akış boyunca ortaya çıkan Elemanlarının, tekrar tekrar denenmiş etkileşim ve diyalektik yaratıcılıkları kar-

---

[4] Friedrich Engels, L'origine de la famille, de la propriété privée et de l'État.

[5] Engels.

şısında, artık **Cinsel Yasakların** gerçekliği ve yarattığı ilerlemeler söz götürmez kesinliktedir. Ve McLennan'ı üzerinde durmayacak derecede elemiştir.

Yine de McLennan,

1- Dışardan Evlenme (Ekzogami) Elemanına dikkat çekmiş;

2- Anahukuku Elemanının Babahukuku'ndan önce geldiğini ileriye sürerek, Komün'ün Elemanlarıyla keşfinde, o zaman için parlak bir tartışma başlatmıştır.

"Komün" Keşfinin Evrenselleşmesi ve Lewis Henry Morgan

Henry Maine'nin kendisi bile **"Kadim Hukuk"**[6] eserini (tezlerini) unutmuştu ki, tartışmalar, tezlerini yerle bir edecek alevlenişe ve yönelişe ulaşıvermişti. Komün, yaşayan Elemanlarıyla Tarih boyunca düşünürleri etkilemişti. Maine nereye bastığının farkında olmaksızın, çıkarcı yaklaşımıyla girdiği Komün Elemanlarının içine bir kez daha çekiliyordu. Anahanlık Elemanı Babahanlık Elemanından daha önce gelmişti. Ve Babahanlık Despotizmi, savunulmayacak kadar suçun öcüsüydü.

Maine, ünlü **"Patria Potestas"** (Babahanlık) tezini diretmekten geri durmasa da, gerçekler çığ gibi üzerine gelmişti. McLennan'dan sonra Morgan'ın 1847'den beri ortaya koyduğu ve 1877'de **"Eski Toplum"** (Ancient Society, or Rescarches in the Lines of Human Progress From Savagery, Through Barbarism to Civilisation) adıyla yayımladığı tezler, o güne dek görülmemiş derinlikte ve zenginlikteydi.

Maine, pek de farketmeden girdiği Komün'ün içinden neredeyse ölünceye kadar, 20 yılı aşkın bir süre çıkamadı.

Sonunda yanlışlığını kabul etmek zorunda kaldı mı?

Hayır. Ama konu üzerinde derinleşmek ve tartışmayı uzatarak-yaygınlaştırmak yolunda sürüklendi. McLennan ve Morgan'ın konularını da kapsayan incelemelerini genişletip süreklileştirdi. "**Doğu ve Batıda Köy Toplulukları" (1871); "Kuramların İlkel Tarihine Dair Dersler" (1875); "İlkel Hukuk ve Töre Üzerine Denemeler" (1883).**

Bu tartışmalar, Komün'ün Elemanlarıyla keşfedilip açıklanmasını sadece Avrupa'da değil, Amerika'da da ateşlemiş oldu. Komün'ün keşfi ve araştırılması evrenselleşiyordu.

---

[6] Henry Maine, Ancient Law. (y.n.)

Morgan'ın büyük eseri, bu keşfin ve açıklamaların merkezinde sağlam bir zemin hazırlıyordu. Çünkü doğrudan Aile Biçimleriyle ikiz kardeş olan Kan örgütlenmelerini, çalışmasının merkezine alıyordu. Bu Cinsel Yasakların ve Komün'ün tâ kendisiydi.

Maine ve McLennan ise Komün'ün içinde onu bilemeden, sezerek dolaşıyorlardı. Fakat İngiliz Finans-Kapitalizminin gözdeleriydiler. İngiliz Finans-Kapitalizmi de dünya Kapitalizminin gözdesiydi. Ve sömürge-yarısömürge açılımları için bu tür **"Eski Toplum"** sırlarının çözümlenmesine ihtiyaç duyuyordu.

Böylece Komün'ün keşfi, Finans-Kapitalizmin ihtiyaçlarına, antropoloji okullarına tutunarak; kimsenin anlamını tam olarak yorumlayamadığı ve sonuçlarının nerelere varabileceğini asla kestirmediği yollardan büyük adımlarla ilerledi. Morgan'ın 30 yılı aşkın emeklerinin **"Eski Toplum"** olarak yorumlanışından sonra evrenselleşiverdi. Çünkü Morgan, o zaman için devrimci Amerika'nın düşünürüydü; İngiliz buna katlanamazdı; Morgan'ı bastırayım derken, **"Komün"** tartışmalarını bütün Avrupa'ya, Amerika'ya yaydı. Bu, evrenselliğin geri dönüşü olmayan **birinci aşaması** oldu.

İkinci Aşama: Marks-Engels'in, bilhassa Marks'ın, Tarihsel Maddeciliği İnsanlık Tarihinin bütün çağlarına uygulamak eğilimiyle Morgan'ın eserini Marksizme kazandırma çabalarıyla oluştu. Engels, 1884'te konuyu ele aldığı zaman konu bir hayli materyal kazanmış bulunuyordu: Maurer (**Köy-Kent Kuruluşları-Mark**); Latham (**Etioloji**); Lubbock (**Uygarlığın Kökeni**); Bachofen (**Analık Hukuku**); McLennan (**İlkel Benlik**) Maine (andığımız eserleri) ve Morgan.

Morgan'la birlikte Komün daha dikkat çekici hale gelirken, işin içine Tylor-Vestemarck gibi yeni araştırmacılar da girmişti. Engels sonradan bunlardan da yararlandı. Engels'in de belirtmekten kendisini alamadığı gibi, konu hakkında irdelemeler-belgeler süratle yeni ilerlemeler kaydediyordu. Marksizmin de Morgan'a sahip çıkarak Komüne el atışı, araştırmaların evrenselleşmesini körükledi. Komün'ün keşfi ve irdelemesi, ister istemez sosyalist ülke ve kuşaklara da yansıyacak; Solon'dan Muhammed'e, Rousseau'ya ve Marks-Engels'e dek hepimizi nasıl etkilemiş ve hepimizi içine almışsa, onları da cazibe merkezine sürüklemeden durmayacaktır. Çünkü insanlığın kaynağı ve gelişimi bilinemedikçe, insanlığın kendi kanunlarına **"uyum mekanizmaları"** geliştirilip sistemleştirilemez.

McLennan: "Totemizm" Elemanı

Totem Elemanını gözlere ilk batıran McLennan oldu. Edinburg hukukçusu J. Ferguson McLennan, **"Hayvan ve Bitkilerin İbadeti"**ni 1869-70'de Komün Elemanları içerisinde sezerek metafizik parlatışa uğratıyordu. Tylor'un aynı dergide 1866'da yayımlanmış **"Vahşi Dini"**ni daha orijinal yanından yakalayıp, bütün Tarihöncesinde, hatta Antik Tarihte etkin olan Totemizm somutluğunda ele alıp geliştiriyordu. Totemizmin yer yer Ata Dini olduğunu gözlere batırıyor, Komün'ün kendisini Totem'le değiştirdiğini belgeliyordu. Totemizmin dinlerin ve bilimin ilk temellerini oluşturduğu kanatini dile getiriyordu. Eldeki belgeleri tarayarak, Amerika, Avustralya, Hindistan kabilelerinde Totemciliğin kalıntılarını gösteriyordu. Tevrat'ta geçen Âdem, Havva, Yılan, Ürün öykülerinin Totem'le bağlarını koyuyordu. Yüzlerce sayfalık çalışması, hep Totemizmin varlığını göze batırıyordu.

Ne varki Totemizmin Cinsel Yasaklar ve Animizmle bağlantısı konulamadığı gibi, İnsan Ruhu'yla olan bağlantıları da havada kalıyordu.

Komün Elemanları üreyim ve üretim temelleri içinde Üretici Güçler prosesiyle taranıp kanuncul determinizmler (denklemler) ele geçirilmedikçe, Komün'ün hiçbir Elemanı, hele Totem gibi Komün'le eşdeğerleşmiş bir Elemanı açıklanamazdı. Zaten McLennan, Tylor, Frazer gibi uzman görüşleri öyle bir problemi önlerine koymuyorlardı. Yıldızlaşabilecekleri Elemanları bulup parlatıyorlardı.

Akümülasyon (birikim) böyle işliyordu.

1- Tarihöncesi bilimcilerinin hemen hepsi İngiltere'nin özgür, kariyer vaadeden sofrasından besleniyorlardı.

2- Ekmek veren eli ısırmayan uzmanlık, ister istemez metafizik bir yol tutuyor; Komün'e değil, Komün'ün Elemanlarını kendisiyle birlikte yıldızlaştırmaya gözü kesebiliyordu.

Bir tek **"Animizm"**, bir tek **"Totemizm"** Elemanı için ciltler dolusu kitap, ancak bu itici güçler içinde doğurtulabiliyordu:

1- **Finans-Kapital** (bilime hız ve emek veren) itici gücü.

2- **Kişi'**nin (mülke ve kariyere hız veren) itici gücü.

William Robertson Smith: "Kutsallaştırma" Elemanı

McLennan'ın arkadaşıydı. Totemizm Elemanına takılı kalmadı. Totemlerin neden kutsallaştırıldığı üzerinde derinleşmeye çalışırken kilisenin gazabına uğradı. 1878'de Kilise Meclisinde suçlamalara karşılık verdi. İki yıl geçmeden uyarılmasına karşın Tevrat'ta geçen **"Hayvan**

Kabileleri" üzerinde durdu… Böylece evlilik biçimleriyle Totemik bağların olduğunu, McLennan'dan ve Alman Julius Wellhausen'den esinlenerek ortaya koydu. 1881'de profesörlükten uzaklaştırıldı. Ama **Britanica Ansiklopedisi**'nde editörlük aldı. 1883'te Cambridge'de **Arapça Öğretmeni** oldu. 1889'da aynı üniversitede profesör oldu; artık ünlü-büyük bir bilgindi. Fakat beş yıl sonra 50 yaşına varmadan öldü.

Finans-Kapitalizmin kocamış zülfiyari kilise kutsallığına, Kişi beyni yanından az çok maddeci dokunuşlar bile cezasız kalmıyordu. W. R. Smith örneğindeki küçük **"sapıtma"** bunu göstermeye yetti. Tylor'un, kiliseyle dalaşmadan **"Animizm"** Elemanında soyutlaşması biraz da bu yüzdendi.

W. R. Smith yeterince bilemeden;

1- Kişi,

2- Toplum Elemanı üzerinde duruyordu; bunu kutsallık Elemanının gelişimi içinde yapıyordu.

1- **Kurban Teorisini geliştirdi:** Kurban toplumsal bir törendi. Törenler toplumsal aşamaya göre evrilseler de daima **"Tören"** özelliği kalıcı etkilerdeydi. Bu yüzden kurban, kalıcı bir tören olarak sürüp gidiyordu. Fakat her toplumsalın Kişi yanı unutuluyordu.

Tören (kurban) yapılırken kurbanla ilgili **Mitler** sonradan oluşuyorlardı ve Kişi anlatışlarına göre değişiyorlardı. Çünkü Mitolojiye iman, Kişi kurallarının iradesine bırakılıyordu. Bu noktada da Kişinin Komün'e sıkıca bağlılığı (toplumsallık) unutuluyor; Modern Toplum ve Kişiyle Komün karıştırılıyordu.

2- Yine yeterince bilemeden **kutsallaştırma prosesi**yle; Kişiyle Toplumun amacının yer değiştirdiğini anlamaya çalışırken, toplumun amacının kutsallaştırma haline geldiğini, Kişi ve Toplumun kutsallaştırma amacıyla asıl kendi amacını gerçekleştirdiğini sisler içersinde anlatmaya çalıştı.

"Klan (Komün'de Kan) da devlet de din de temsil ediliyordu."

"Komün"le "Devlet" karıştırmaları, Komün'le Medeniyet karıştırması kadar iri bir yanlıştı. Fakat anlatan arif değilse, dinleyen arif olmalıydı; bu toleranslar, uzmanlıkların anlatmaya çalıştıklarından ve belgelerinden yararlanabilirdi.

Kan'da, Devlet de Din de temsil edilirken;

"Baba Tanrı, aile ya da klana aittir."

Yine, **"Kral olarak (Tanrı) devlete aittir."**

Şu üç cümlede, boylu boyunca bir kitaplık koskoca yanlışlar gösterilebilir. Biz söylenmek istenene dokunacağız:

Tanrı Komün'ündür, Komün de Tanrı'nın değil midir? Tanrı devletindir, devlet de Tanrı'nın değil midir?

Bu noktada Komün'ün kutsallaştırma prosesi üzerinde durulurken bile onun anlaşılamadığı ortaya çıkıyor. Yine de şu gerçekliğin sebebini değil, kendisini tespit edip açıklamaya çalışıyordu:

> **"İlkel dinin temel anlamı, tek organik toplumun üyeleri olarak Tanrıların ve tapanların dayanışmasıydı."**

Çünkü besbelliydi ki Tanrılar, Komün'ün atalarıydılar; Komün kendisinin bu Ata Tanrılardan türediğine inanıyordu:

> **"Tanrı'nın toplumdaki yeri de insan ilişkilerine benzetilerek tanımlanıyordu."**

Görüyoruz, uzman aklı hemen hiçbir şeyi açıklayamıyor, tersine karıştırıyor. Fakat içinde dolaştığı belge ve düşünce antrenmanları ayıklandıkça Komün'ün **kutsallaştırma** Elemanı kendisini gösterir. Kutsallaştırma Elemanı ancak, Komün'deki Animizm, Cinsel Yasaklar, Benlik, Ruh, Totem, Kan, Aile, Üretici Güçler gibi en temel Elemanların diyalektiği aydınlatılabildikçe çözümlenebilirdi.

Edward. B. Tylor: "Animizm" Elemanı

1832'de doğan E. B. Tylor, **"doğuştan şanslıydı."** Yakın arkadaşı R. R. Maret, "Tylor" biyografisinde böyle diyordu. Gerçekte hemen bütün uzmanlıkların gidişini, Tylor'ın hikâyesinde yansıtıyordu. Hepsi İngilizin (Kara Avrupası'na bakınca) daha özgür kalan, rahatlıklarla donatılmış bahçesinde çiçekleniyordu. Ama Tylor daha fazlasına erişenlerdendi.

Tylor'ın kuşakları, bir önceki devrimci çalkantı yerine, dinsel-zihinsel fikirlerin yeşerdiği Finans-Kapitalizmin sömürge çağına çıkarken anavatanına huzur verdiği konakta yetişiyorlardı.

Varlıklı sanayici çevresinde yetişti. Üniversiteye gitmedi. Darvinci eğilimleri gelişmişti. Henry Christie'le Meksika'ya gitti. **"Aztek"**ler Arkeolojisi ve Mitolojisiyle büyülendi. Zaten Darvinciler ve Antropologlarla tanış idi: Lubbock-Huxley-Wallace.

Komün'de **Mit** Elemanı yanı sıra **Totem Elemanı**na ve **Animizme** ilgi duydu. **Teknik** ve **Dil Elemanı**na da eğildi.

Kırkına gelmeden 1871'de, "Royal Sosyete"ye üye seçildi. 1875'de

Oxford'da Antropoloji Hocalığına atandı. 1896'da Kişisel ünvanla profesör yapıldı.

Komün alanında az biraz sınıflandırma yapabilen, Morgan'ı afişe etmeden hâzinesine katan, [işte] böyle adam oluyordu. Uzmanlıkların peşine düşüp uşaklaşmaları[nın ödülü] bu **"Paye"**lerdi. Tylor, Lubbock'tan Teknik Elemanı, Max Müller'den Dil ve Mit Elemanlarını, Auguste Comte'tan da Fetişizmden devşirme Animizm Elemanını alarak daha derlitoplu bir Antropoloji ortaya çıkarıyordu. İngiltere ve Avrupa'nın içine girdiği fikirsel soyutlama ortamına uygun bir gelişimdi.

Ancak Komün'ü önü ardı tutan bir kanun olarak gözden kaçırıyor, eklektizmden kurtulamıyordu.

Henüz, **"Benlik"** Elemanı (insan beyninde bilinç-altbilinç örgütlenmesi) aydınlatılmamıştı. Freud, psikanaliz tezlerini 1895'ten sonra geliştirebilecek ve 1912'de konuya el atabilecekti. Ondan sonra bile, Komün'de Benlik Elemanıyla **"Ruh"** Elemanının bağlantıları çözümlenemedi. İnsanın Beden'den ayrı Ruh sezisi **"muamma"** bir **"ikilik"** olarak kaldı. Animizm bu yüzden sadece sonuç olarak tespit ediliyordu; sebebi çözülemiyordu. Animizm Kişi psikolojisine bağlanıyordu. Toplumcul Cinsel Yasaklardan yansıyan Kişi psikolojisi anlaşılamıyordu.

"Ruh" Elemanı, Ölüm ve Rüyayla açıklanmaya çalışılıyordu. "Animizm" (her şeyi insanın kendisi gibi canlı görüşü) de, Rüyalar ve Ölüm de, insanın "Benlik" Elemanını yaratan Cinsel Yasaklar ve Benlik Elemanının Örgütlenişiyle çözümlenemeyince; ne Rüya ne Ölüm ne de Animizm Elemanları aydınlanamıyordu. Benlik'in yarattığı sanılan Rüya, Ölüm, Animizm Elemanları, "Kişi" Elemanının "Ruh"unun çevresine yansıtılışından doğup gelişiyordu. Ve Benlik denen bilinç-altbilinç örgütlenişi, göreceğimiz gibi Üreyim Aksiyonu tabanından filizlenen Cinsel Yasaklar Elemanına bağlı gelişiyordu. Yani Animizm, Kişiden değil, toplumcul gidiş dolayısıyla Kişiden yansıyordu.

Komün'ün üreyim ve üretim temelleri aydınlatılmayınca; daha doğrusu maddeci diyalektik bakış açısıyla teçhizatlanmaksızın [donanmaksızın] Komün'e ayak basılınca, orada Üreyim Temelinden kaynaklanmış manevi Elemanların büyüsü içersinde bocalanıp **"muamma"**laşıyordu. Tylor'da **"Din"** veya **"Animizm"** abartısı böyle doğdu. Oysa Komün'ün hiçbir Elemanı tek başına ayrıcalıklı bulunmuyordu; Komün topyekûn bir organizmaydı. Orada ancak Elemanların diyalektik işleyişi (kanunları) egemen olabilirdi. O egemen kanunlarda da üretim ve üreyim aksiyonlarının diyalektik güreşi çekirdekleşmişti.

Tylor, o bütünlüğü yakalamaz mı?

“Primitiv Kültür”[7], 1871’de ilk paragrafında o bütünlüğü göze batırarak konusuna girer. Fakat giderek Din-Animizm görüşleri metafizikleşerek filizleşir.

Oysa Animizmin, Kişinin içinden çıkmış olması görünüştür; gerçekte Animizm, Kişinin içinden çıkmaz, Kişi dışındaki toplumdan Kişinin içine girer. Kişiden yansıyan her şey toplumun (kanunlarının) yansımasıdır.

James George Frazer: Din’in Kökeni Yerine Koleksiyon’u

Frazer, R. Smith’in etkisinde gelişti. Frazer’e kadar Tarihöncesi Bilimi (Komün ve Komün’ün Elemanlarının aydınlatışı) bir hayli yol katetmişti. Frazer buna rağmen Totemizm ve Din kültürünün erüdisyonu [bilgiçliği, allameliği] dışına taşmadı. Çünkü Tarihöncesi Bilimi, belirli üniversite-uzman çevresinde çekirdekleşmiş kendi içinde bölünerek gelişiyordu adeta. Morgan-Marks-Engels birikimlerine de sırtını dönmüş, Finans-Kapitalizmin evrensel sömürü havasına ayak uydurmuştu. Frazer bu hava içerisinde McLennan’ın, R. Smith’in ve Tylor’un bıraktığı yerden devam ediyordu. Onları, genel olarak Komün’ü çözümlemek-kanuncul gidişi aydınlatmak determinizmi bu yoldan etkiliyordu.

Frazer, dünya çapında dinin kökleri üzerine belgeleri taradı ve bir koleksiyon biriktirdi. Ancak bunlar sınıflandırılmaktan çok uzak karmaşıklıktaydı. Akıl yürütmek istemeleri de ister istemez kafa karıştırıcı oldu: **“Altın Dal”**[8].

Göreceğimiz gibi, Komün ve Elemanlarının İnsanlık Tarihi içindeki prosesi ele geçirilmeden, Kutsallaştırılma Elemanının prosesi açıklanamaz; tıpkı Elemanlarının her biri için olduğu gibi.

Frazer, etkilendiği R. Smith gibi, Kutsallaştırma Elemanında takılı kalarak biraz daha derinleşip belgeleri yoğunlaştırır.

Ne var ki, uzman görüşünün bilim namusu, menfaatleri kadar oynaktı. Fikirleri belirli kanunları aramadığı ve bulup ortaya bağlanamadığı için en çok bağlı bulunduğu gündelik çıkarlarına ayak uydurmaktan başka yol bulamıyordu. Frazer **“Altın Dal”**dan on yıl sonra kendi fikirlerini inkâr eden çelişkilere düştü.

Uzmanların, bu yüzden en çok güvenebileceğimiz yanı: Hipotezleri (fikirleri) değil, derledikleri belgeler olmalıdır. Frazer de bunu şu sözle-

---

[7] Edward Burnett Tylor, Primitive Culture, 1871. (y.n.)

[8] James George Frazer, The Golden Bough,1890. (y.n.)

riyle desteklemiş ve belgelemiştir:

> **"Er geç ince hipotezlerim (fikir köprülerim) uçarsa, umarım kitabım bir gerçekler mahzeni olarak kalabilir."**

Sigmund Freud: Psikanaliz, Benlik, Kişi, Din

1895'te Antropoloji-Tarihöncesi Bilimi dışında **"benlik"** olgusunun bilinç-bilinçaltı örgütlenişini aydınlattı. Her düşünür gibi, Komün'ün cazibesinden uzak kalamazdı. Çünkü yaşanan Modern Toplum olsa da, Modern Toplumdaki her Eleman da Komün'den çıkıp gelen Elemanların başkalaşmış yeni biçimleriydiler. Freud bunu sadece sezdi fakat hiçbir zaman bilincine ulaşamadı.

Oysa psikanalizle Kişi Elemanını yakalarken önemli bir keşfe ayak basmıştı: Benliği aydınlatan enkonsiyon-konsiyon[9] çelişkisini ortaya koydu. Bir kez bilinçaltından asılınca, insanın derinliklerine inmek zorunluluğu arkasından kovalayıp geliyordu.

Freud, yine pratik deneyleriyle Cinsel Yasakların baskılanmış biçimlerini Modern Toplumda tespit etti. Bu iki modern biçimlere girmiş Kişi ve Cinsel Baskı Elemanı, Freud'u ister istemez Komün Bilimine (Antropolojiye, Arkeolojiye, Mitolojiye vb...) yöneltti.

Ancak hemen hiçbir ilerleme gösteremedi. Kişi'yi toplumdan, Cinsel Yasakları toplumcul gidişten koparmaktan (metafizikleştirmekten) kurtulamadı.

Onca birikmiş 1847-1913 (66 yıllık) Tarihöncesi Bilimlerinden hiçbir sentez çıkaramadı. Totem ve Tabu Elemanlarını, Babahan-Anahan Elemanlarını birbirine karıştırıp Kişinin psikozlarıyla aynı kefeye koymaya kalkıştı.

Totem, Vahşi Komünlerin; Tabu, Barbarlığın işiydi. Anahanlık, Babahanlıktan önce; Babahanlık, çoban-Sürü Ekonomisiyle gelmişti. Kişi'nin psikoz ve nevrozları bu Elemanlarla da ilişkiliydi. Ancak Modern Toplumlarla başkalaşan Elemanlar, başkalaşan Kişi Elemanını, toplumsal yasaklarla da dinamitleşen Cinsel Yasaklarla bütünleşerek, süblimasyon kanallarının çıkış yolu bulamadığı yer ve zamanda nevroz ve psikozlara yol açıyordu. Tarihsel prose içinde değişim gösteren Elemanlar, her toplumda başka başka çeşitlemeler gösterirlerken, nevroz ve psikozların eğilim ve dozları da değişir. Kişi, toplumcul gelişmelerden koparılamayacağı gibi, Elemanları da koparılamaz.

---

[9] Enkonsiyan-Konsiyan: Fr. İnconscient: Bilinçsiz; Conscient: Bilinçli. (y.n.)

Çünkü onlar tümlük içinde toplumcul kanunlara uyarak akarlar.

Freud, Komün'deki Kişi Elemanının, Modern Toplumda başkalaşmış halini -ne anlama geldiğini bilmeden- gözlere batırmıştı. Bu önemliydi. Çünkü Komün'de Kişi ve toplumun gücü, diyalektik güreş halinde Komün Gücünü oluşturuyordu. Fakat son duruşmada Komün'ün temel gücü, Kişinin bile farkında olamayacağı büyük ölçülerde Kişi üzerinde tecelli ediyordu.

Nasıl?

Toplumcul kanunlar dolayısıyla.

Toplumu oluşturan, tek tek Kişi Elemanlarının kopmaz bütünlüğüydü. Kişinin gücü ise beyinli oluşuyla kaim [var] oluyordu. Freud, bu bakımla [görüşle] değerli bir Elemanı yakalamıştı. Bunu sezdi ama asla anlayamadı.

"Totem und Tabu" eseri büyük sükse yapmasına rağmen, Antropolojiye psikanaliz tartışmalarını getirmekten başka bir katkısı olamadı. Cinsel Yasakların icadını, Kişinin fantasmografik çalkantılarından daha gerçek dışı bir fantastizmle "icat" etme yolunu tutarken, İnsan Toplumunun gelişim kanunları ve biçimleri hakkındaki cehaletin ölümsüz örneğini verdi. Diğer uzmanların ondan farkı, sadece Kişi gibi bir Elemanın yol gösterdiği psikanalize bulaşmamış olmalarının verdiği dar görüşlülüktü. Yoksa hepsi benzer cehalet ve önyargılarla olmadık tezleri şişirmeye hazır sorumsuzluk (megolamani) içindeydiler.

Kişi Elemanı, Kişinin Ruhu ve Toplum dolayısıyla Kişinin Ruhundan yansıyan **"Kutsal Ruh"** Elemanı; Üreyim Aksiyonu tabanından filizlenen Animizm ve Cinsel Yasaklar ve Kan Örgütleriyle bir bütündü. Ve Komün'ün (Toplumun) kanuncul gidişinden fışkırıyorlardı. Canlı organizmalara parelel fakat farklı bir uyum geliştirme sürecine giren Komün, **"Kişi" Elemanı**nı da hayvandan apayrı **"Ruh"** gelişimli bir zenginliğe ulaştırıyordu.

Freud, ne Tarihöncesini ne Doğal Seleksiyon tabanıyla olan diyalektiğini ve gelişen Elemanlarıyla Komü'nü, Kişi'yi anlamak durumunda ve çabasında değildi.

Edward Westermarck: "Üreyim Aksiyonu"

E. Westermarck Darvinciydi. Hiçbir cinsel ve toplumsal yasak tanımayan Komün aşamasını anlayamıyordu. Fin gelenekleri, İngiliz, Fransız, Alman ve Amerikan geleneklerinden daha az Babahan değildi. Westermarck da Engels'in deyimiyle konuya **"ahlâk zabıtası"** gözlük-

leriyle yaklaşıyordu.

Bu önyargılarla antropolojiye girerken farkında olmadan sağlam bir temel yakalamıştı: Komün'de **"Üreyim Aksiyonu"**.

Üreyim gidişine topyekûn bir önem verdi. Genel olarak **"Utanç ve Ahlâk"**ın "Cinsel Yasaklarla" ilişkileri üzerine olan tezlere ve Kan örgütlenmelerinin Aile Biçimleri Gelişimlerinin bunlarla olan ilgisine güvenmiyor ve çözümleyemiyordu.

Doğa bilimleri (Darwin) takıntılı oluşu, onu maymundan insana geçiş tabanına doğru çekiyordu. Bu arayış Westermarck'ı daha gerçekçi önemli sayılabilecek tespitleri göze batırmaya sürükledi. Fakat proseyi tam olarak kuramadığı için gözlere batırmaya çalıştığının büyük önemini kendisi de anlayamadı.

Aile'nin evrensel varlığının gelişimini, Doğal Seleksiyon temeliyle açıklama yolunu tuttu. Bu noktada elbette insanı hayvan derecesine düşürmekle (Darwinizmin kaçınılmaz yanlışıyla) inmeliydi. Fakat **"geçiş"** için gözlerden kaçan yeni bir görüş öneriyordu. Bu görüş sadece geçiş üzerinde dikkatle kullanılabilirse büyük önem taşıyordu:

Yüksek memelilerin, genellikle yaşam süreleri uzadıkça ve sinir sistemleri-beyinleri (yaşamlarının Pasif Uyum zenginliklerine evrilişi yüzünden) daha karmaşıklaşarak yetenekleşiyordu. Bu gelişim, yüksek memelilerin yavruları ve kendileri yanından iki yanlı işleyerek yavrularına daha çok ilgi göstermek zorunluluklarına yol açıyordu. Yavrular bakım ve eğitim için daha fazla öğrenme ihtiyacıyla doğarken, dişiler daha fazla ilgiyle analık güdülerini zorlayıp geliştirmek zorunda kalıyorlardı. Bu durum, dişiyi erkeğin yardımına muhtaç hale getiriyordu. Böylece erkekler (insanımsı maymunlarda) sürüde kalıcı bir yere kavuşuyorlardı.

E. Westermarck, **"History of Human Marriage: Evliliğin Tarihi"** (1891) çalışmasında şöyle yazıyordu:

> **"Goril ve şempanzeler aile birliklerinde yaşıyorlar ve baba yuvayı kurmak ve aileyi korumakla sorumluydu. En yüksek maymunlardan vahşi ve barbar insan ırkına geçerken de aynı durumla karşılaşıyoruz.**
>
> **"Çocuk bakımı annenin, ailenin korunması da babanın sorumluluğundaydı."**

Westermarck, her uzmanın bolca yaptığı gibi, gününün toplumuyla Komün'ü hele Vahşi Komün'ü karıştırıyordu. Vahşi Komün'le Barbar Komünü ayırmadan aynı torbada anması da cabasıydı. Bu, onların her zamanki yenilip yutulmaz boşlukları ve yanlışlarıydı. Fakat bu koca eksikler ve yanlışlar ortasında her uzman bir şeyler yakalıyordu. Wes-

termarck da değerini sezdiği Üreyim Aksiyonuna eğilmişti. Yeterince üzerine gidip yıldızlaştıramasa ve gerçek anlamını veremese de; İnsan Toplumunun ilk evrelerinde, bilhassa yasak bilmeyen Komün'e evriliş-te (ki bunu Westermarck prose olarak hiçbir zaman kavramadan soyut bir akıl yürütmeyle birleştiriyordu.) Üreyim Aksiyonunun **baskın** bir gidiş tutturduğunu, aile biçimlerinin gelişimine eklektik olarak bağlarken, yanıp-sönen betimlemeler içinde göstermeye çalışıyordu:

1- İnsan Toplumunda çocuk sayısı: Yani bir kadının çocuk doğurma sayısı genel olarak bir tanedir. İkiz-üçüz doğurma istisnadır. Yani türün devamı için bu yeterli olamamaktadır. O halde evlat azlığı insanı toplum olmaya iteler. Başka çocukların beraberliği insan türlerini devam ettirmede avantaj sağlar; toplumcullaşma bunu sağlar.

2- Dişilerin giderek gebelik süresi uzamıştır: Gebelik yaşama savaşının verimini düşürür. Bu, zorlukların-tehlikelerin artışı demektir. İster istemez toplumcullaşma zorunluluklarına katkı yapan etkenler arasına gebelik de girer. Fakat bu ilk ikisi eğer üçüncü zorlayıcı şart olmasaydı, yine üstesinden gelinebilecek (aşılabilecek) engeller olarak kalabilirdi. Erkeği içine almayan dişi ve yavrulardan oluşan maymun ve memeli sürüleri az değildi. Üçüncü şart ilk iki şartla buluştukça toplumcul evrim halkası hayvanlardan ayrılmaya başlamış olmalıydı. Bu şart, çocukların kendi başının çaresine bakma süresinin uzamasıydı.

3- Çocukların bakım ve eğitimi süresinin uzaması: İnsan türlerine sıçramaya aday insanımsı maymunlarda bile yaşam koşulları beyin-sinir gelişimlerinden aşırıca üstünleşmişti. Daha çok öğrenmek zorunluluğuyla kuşatılmışlardı. Alet'in ilk evreleri bu zorunluluklarla keşfedilmişti. Giderek yavrular ister istemez daha fazla karmaşıklaşan sinir sistemiyle ve yetkinleşen beyinle doğsalar da yaşam koşullarını öğrenmeleri için gerekli süre daha da uzuyordu. Öğrenecekleri ve üstesinden gelecekleri olaylar tümlüğü kompleksleşiyordu: en az iki-üç yıllık süreler 6-7 yıla çıkmıştı. Bu sorun, ilk iki şartla da birleşince İnsan Toplumuna evriliş aceleleştiği gibi, geri dönüşü olmayan bir yol haline geldi.

Erkekler bu gidiş içerisinde sürüde daimileşti. Erkekler arası kavgalar-kıskançlıklar törpülendi ve Yasaksız Komün doğdu.

Westermarck'ın tezi bu derece aydınlık ve yasak bilmeyen Komün'e yönelmiş olmaktan elbette çok uzaktı. Fakat Darvinci yaklaşımla -Modern Aileyi de göz önüne alarak- İlkel Komün'de aile biçimlerinin gelişimine el atınca, bu tür tespitleri yanıp sönen bir parlatışa da ulaştırmış bulunuyordu.

Morgan-Engels ve Antropolojik ilerlemeler dikkatle irdelenirken,

İnsanlık Tarihinin proseleri yeni konaklarıyla birlikte gözönünde tutulmadıkça Üreyim Aksiyonundaki bu verilerin önemi anlaşılamadı. Bunu Westermarck bile anlamadan başarmıştı. O, düz ve kaba bir modern aile mantığıyla **"Evliliğin Tarihi"**ni ansiklopedik bir tarzda ele alıyordu. Literatür ve argümanları doğa biliminden ve evrimden yanaydı. 30 yaşında ilk eseriyle sahanın üstadları arasına giriveren E. Westermarck'ın İnsan Toplumunu anlayamayan Darvinci Doğal Seleksiyon takıntıları, Engels'i de kendi zamanında şaşırtmıştı: Bütün bulgularını, yasak tanımayan Komün'ü yadırgayışında kullanıyor ve yasak tanımayan Komün'deki cinsel serbestliği, hayvanlardakine benzer bir çeşit cinsel kızgınlık dönemlerine bağlıyordu. Oysa insanoğlu, hayvanlar âleminden ayrıldıkça; yani erkeğini de, yavrularını da, dişilerini de bir arada tutmakta yarar gören; uyumunu sürü-toplum olmakta bulan bir yolu keşfettikçe, cinsel kızgınlık evreleri de hayvanlardan ayrılma eğilimine girmiş olmalıydı. Çünkü bir-aradalık, beslenme, barınma koşullarının hayvanlara kıyasla iyileşmesi, cinsel güdülerin uyarımını ve devirdaimlerini sıklaştırabilirdi. Erkek spermlerinin üretimindeki artış verimliliği ve benzer biçimlerde kadınlarda yumurtlama dönemlerinin sıklaşarak yumurtlayışın ayda bire dek verimlileşmesini; kızgınlıkların sosyal kolektiviteye bağlı olarak başarı-sevgi ilişkileriyle belirlenmeye başlandığı; seksin de bir sevgi alışverişi haline gelişi, başka türlü nasıl açıklanabilirdi?

İnsanın hayvanlardan ayırdı, Darwin'in Doğal Seleksiyon anlayışına bırakılamayacak kadar bambaşkalaşmıştı.

Westermarck, kariyer peşinde skolâstik bir Darvinciydi. Orijinal olma yolunu Darwin'in Doğal Seleksiyonuna sıkıca bağlı kalmakla bulmuştu. Lamarckçı izleri silmesi o dönemin modasına uygun ve yeterli sayılıyordu. Tarihsel Maddecilik alanına girilmedikçe bilgilerin kütlüğü, soyutlama-teorik sentezlere ulaşmayı da kısıtlaştırıyordu.

Sadece hayvanlar âlemine kapalı kalmak (kısaca göreceğiz) Darwin'de bile, onca verimli **"Türlerin Orijini"** kanunlarını buluşuna rağmen, düşünce kısırlığını sırıttırıvermiştir.

Hiçbir yasağın tanınmadığı Komün'ü belgeleyen veriler, 19'uncu Yüzyıl'a dek yaşamış kabilelere dayandığı halde, Westermarck'ın İnsan Toplumunu hayvan sürüleriyle ve cinsellikleriyle karıştırması Darvinci skolastisizmin derinliğini ve trajik sonunu yansıtır.

Westermarck'ın tezi, bizim yerli yerine oturtma çabalarımızda olduğu gibi, hayvanlar âleminden ayrılarak henüz toplumsallaşmakta olan **"geçiş"** evresine ait değildir; soyut bir akıl yürütmedir ve Vahşi mi, Barbar mı olduklarını ayırt edemedikleri Avustralya-Okyanusya ilkel

kabilelerine atfedilmektedir. Oysa bu gibi toplumlar Vahşet'i çoktan geride bırakmış (anatomik insanlaşmasını tamamlamış) Aşağı Barbar gelenekli toplumlardır.

Darwin: "Doğal Seleksiyon" Tabanı

Charles Robert Darwin, Cambridge'de okudu. Çok genç yaşta doğa bilimlerine eğilim duydu. 22 yaşında çıktığı dünya gezisinde derlediği, gördüğü bilgiler onu konusunda yetkinleştirdi ve mümin kafasını materyalizm yanından zenginleştirdi. 30 yıl boyunca üzerinde durduğu **"Doğal Seleksiyon Yoluyla Türlerin Orijini"** konusunu 1859'da yayımladığında, organik dünyanın (canlıların) evrimi teorisini kurmuş oluyordu: Canlılar istihale = başkalaşma yolundan kalıtımsal özellikler kazanarak doğaya uyum yapıyorlardı; doğa şartı canlının organlarında ister istemez görevde değişiklikler yaptıkça, zamanla canlıların bu uyum çabaları organ hücrelerini fizyolojik değişime uğratıyor ve bu tür baskılar tohumcul hücreler yanından yeni kuşaklarda irsiyet [kalıtım] kazanıyordu. Canlı varlıklar, bu şekilde **Pasif** yoldan **Uyum** gösterirken türlerin evrimi gerçekleşiyordu. Bu **Doğal Seleksiyon** dediği **Ayıklanma** yoludur; uyum yapabilenler hayatta kalabilirler.

İnsan da bir canlıdır. Fakat insan toplumcul bir varlıktır. Toplum dolayısıyla uyum yapar. Bu toplum dolaylılığı, hayvandan büyük bir ayırt getirir. İnsanın **toplum dolayısıyla** uyum'u demek, ayrı kanunlarla (kendine has orijinal) evrim halkası demektir. Bu **Aktif Uyum**, insanın öteki canlılar gibi tür başkalaşımını yaratır.

Bu besbelli olan ayırdı, Darwin, kendi buluş kalıplarından sıyrılamayarak kabaca da olsa farketmemekte adeta direnmiştir. Çünkü insan da bir canlı olduğuna göre, aynı kanunlara uyarak maymun atalardan intikal etmiştir [geçmiştir]. O halde insani yeteneklerle maymun veya yüksek memeli canlıların zihinsel yeteneklerini birbirleri üzerine oturtmak suretiyle İnsan Toplumunun evrimini aynı Doğal Seleksiyon kanunlarıyla açıklamak mümkün görünür.

Darwin, gelişen toplumcul devrimlere, toplumcul teorilere, Marks-Engels, Morgan'ın teorilerine rağmen ölünceye dek bu düz mantığını-kendi kalıplarını, İnsan Toplumuna uydurma skolastisizminde direnmiştir.

1871'de yayımladığı **"İnsan Soyu"**, İnsan Toplumunun atalarının insansı maymunlar olduğu tezini aştığı yerlerde bol bol bu skolâstik direnişini yansıtır. Bu irice yanlışlık, inanılmaz bir skolastisizmle bütün doğa bilimcilerine yansımış ve günümüze dek, en küçük bir aşılma be-

lirtisi göstermeksizin gelmiştir. Demek, hazır yollar dışına çıkabilecek diyalektik beyinler yok denecek kadar ender yetişmektedir.

Darwin'in eserleri, konumuz açısından doğru ve asla yıkılamayacak olan sağlam bir tabanı ortaya koyar: İnsan türünün de temeli doğadır ve canlıların en yükseği olan insanımsı maymunlardır. Toplumcul başkalaşım ve Animizm oradan başkalaşarak gelir. Yeri geldiğinde göreceğiz; bu toplumcul oluşum, bambaşka kanunları içerecektir.

Darwin'in büyük yanılgısı kendi keşfinin gücü içindedir: Keşfine kendisini fazla kaptırmıştır. İnsan beyni böyledir: Seferber olduğu kanunlarla dolup taştıkça, başka sentezlere açılması zorlaşır. Demek, hayatı bir bütün olarak ele almak zenginliğini beyinde taşımak ve yaşatıp geliştirmek tek çaredir. Bu, determinizmle yürüyecektir elbet, ama Kişinin gücünü neden yabana atmalı?

Determinizmin bir ucu Toplumcul Güç ise diğer ucu Kişicil Güçtür. Darwin'in determinizmi, Toplumcul ve Kişicil Gücün doğa biliminden yana fazlaca işletilmesinden derleşiktir. Bu güç, keşfinin temeli olduğu kadar, Toplum Biliminden yana yoksulluğunun da temeli olur.

Tezinin önemini kavrar:

> **"(...) benim, türlerin orjini adlı yapıtımın Doğal Seleksiyon ya da en iyi uyum gösterenlerin yaşaması prensibinin etkisine belki de fazla önem verdiğimi teslim etmeliyim."**

Ama İnsan Toplumunda, **"Sosyalite"**nin derin anlamlarını çözemez. Hep hayvanla insanı, Kişiyle Kişiyi karşılaştırır ve **"Toplum", "Sosyal"** oluş gerçekliğini atlar:

Hemen, **"İnsan Türü"** kitabının tamamını şu görüşün ispatına ayırır:

> **"İnsanla yukarı memeli hayvanlar arasında zekâ yetenekleri bakımından esasta hiçbir fark bulunmadığını göstereceğim."**

Farkları yakalamışken üzerine gidip, bambaşka kanunlar karşısında bulunduğunu anlayıp geri çekileceğine ve yepyeni çalışmalarla görüşünü zenginleştireceğine, çok kolay bir yolu seçer: Elindeki canlılarla ilgili malzemeleri, İnsan Toplumu biçimleriyle değil, birey olarak insan ile karşılaştırır. Birey olarak insanın, toplumdan ayrı bir varlık olamayacağının bile ayırdına varamadığı için, ele aldığı örneklerde bu toplum dolayısıyla Aktif Uyumun derinliklerini sezmekten uzak düşer.

İlkel bir insanın modern bir insan kalitesine süratle yükselebileceğini **"şaşırarak"** görmesinin sınırlarını, yukarı memelilerin de pekâlâ **"gelişme yoluyla"** insan olabileceği fikrini ispata kalkar.

“Gelişme” hangi kanunlarla olur?

Doğal Seleksiyonla.

Ne farketti?

Hiçbir şey.

Animizm için o belgelerden yararlanırken göreceğiz.

Emile Durkheim: Sosyoloji Kalpazanlığı

Cinsel Yasakların varlığını, günümüzdeki aile içi ilişkilerimizden, toplumların akrabalararası ilişkilerinden de pekâlâ anlayabiliriz. Yine Cinsel Yasakların Kişi beyninde ve organlarında yarattığı baskılarla, bilinç-altbilinç örgütleyebileceğini; günümüz insanının cinsel baskıların içe püskürtümlü enerjilerinden doğmuş toplumcul işlere yönelme eğilim ve yeteneklerinden veya cinsel baskılı veya patlamalı gidişinden (Ruhsal hastalıklardan) anlayabiliriz.

İnsanlık Tarihi, tutkun bir araştırma eğilimi ve dürüstlüğüyle kanuncul sınıflandırmaya uğratılmadıkça ve tümlüğü göz önünde tutulamadıkça baş yiyen yanılgılar kaçınılmazdır. Fakat bir de buna araştırmacının kalpazanlığı eklenirse, trajedi büsbütün numuneleşir, Emile Durkheim bu örneği verir.

E. Durkheim, Fransız Finans-Kapitalizminin evren sömürgeciliğine çıktığı dönemin burjuva sosyoloji kurucularındandır. Kategorisi sadece Komün Bilimcisine (Antropoloji Okullarına) girmez; kendisini tümüyle İnsanlık Tarihine vakfetmiştir. Fransız Sosyolojisinin kurucusu olmaktan daha ileri iddia ve çalımlar güder.

Ancak çıkarcı burjuva kafası onu her şeyde, Tarihsel Maddeci Diyalektiği, düzleştirme, tersine çevirme, kimi yerde Hegel’den de geri düşerek gerisin geri mistikleştirme kalpazanlıklarına iteler.

Komün Elemanları içersinde en çok Totem ve Aile üzerinde durur. Parçalı-metafizik bir Eleman üzerinde yoğunlaşmak yerine, biriken tüm bilgilerin kanuncul sentezlerini yakalama yolunu seçer. Ne var ki, bulunmuş gerçeklerin diyalektiğinden yararlanıp daha ileri sentezler arayacağına, varolan gerçekliği bozarak kendine özgüymüşçe yeni lakırdılar üretir. Bu kalpazanlığı, onu yaşarken ve ölümünden bir müddet sonraya dek yeğeni ve sadık hayırlı takipçisi **Marcel Mauss** sayesinde pek bayıldığı etkin bir sükseye ulaştırsa da, son duruşmada **“esef”** edilecek bir unutulmayla müzeye kaldırılmaktan kurtulamamıştır. Çünkü hiçbir pratik derde deva olamayacak kertede **“bilimsel”** öforili boş lakırdılarla en temelli gerçekleri bozma yolunu tutmuştur

Durkheim, burjuva-Kişi çıkarcılığının insan psikolojisine yansıyarak kompleks ve yüceltimleriyle buluşup kalpazan yaratışların ilginç, acıklı, komedik bir örneğidir.

Hayatın biricik gerçeği kanunlarıdır. O kanunlar, insana **"uyum"** mecburiyetleri için elzemdir. Buna eğilen bilim, Gerçek Bilim olma yolunu tutabilir. Bunu hazmeden ve yaşamına geçiren toplum hayatta kalır. Kültür, boş laf ve cakalı edebiyat-sanat vb. değil, kanunların kana karıştırılmış (maddeleşmiş) gücüdür. Marks-Engels bunun için insanlık içinde yaşar. Durkheim tozlu raflarda bu yüzden ölüdür.

19'uncu Yüzyıl'ın sonu ve 20'nci Yüzyıl başı, Sosyal Devrimlerin proletaryalaştığı evredir. Tarihsel Maddeciliğin evrencil yükselişine karşı Kapitalizmin Durkheimci sosyoloji kalpazanlığı da yükselir.

Durkheim da toplumun kanunlarını arıyor; bunun insan evriminin başlangıcında bulunabileceğini düşünüyordu. Ancak bu sabit-durağan bir şey değil sürekli evrim geçiren insanlığın ilk çekirdeği Komün ve İç Elemanlarının diyalektiğiydi. Durkheim, kafayı Komün'e değil, **"Din"**e takarken başlıca büyük yanlışlığını ve kalpazanlığını ispat etme yolunu tutmuş oldu. **"İşbölümü"**, **"Sosyolojik Metot'un Kuralları"** gibi çalışmalarına benzemeyen bir alana adım atmıştı. Orada her araştırıcının zaafına göre tutulabileceği bir Eleman veya Elemanlar yumağı bulunuyordu. O Elemanlar, insanlık evrimi boyunca insanı etkilemiş-belirlemişti. O belirlenişten kaynaklanan tutkularla Komün Elemanlarına bulaştığınızda, farkında olmaksızın kendinizi de resmetmeye başlarsınız. Durkheim Din'e tutularak, skolastisizmini ve kalpazanlığını bir kez daha resmetti:

> **"Dinin toplum hayatındaki önemli rolünü ancak 1895'te farkettim.**
>
> **"1895 olayları, düşünce gelişimimde bir sınır çizgisi çekmektedir. Öyle ki şimdiki görüşlerimle uyuşabilmesi için bütün eski araştırmalarım yeniden yapılmalıdır. Bu tamamıyla yakın zamanda başladığım DİN TARİHİ çalışmalarına bağlıydı ve özellikle de Robertson Smith ve ekolü etütlerime."**

Durkheim bunu, 1907'de bir dergi editörüne yazarken belirtiyordu: **"Revue Neo Scolastique"**.

Ölümünden önce yazdığı son eseri başyapıtı oldu: **"Dini Hayatın İlkel Biçimleri"** (1915).

Durkheim, aile ve ahlâkla da aynı derecede ilgilendi. Ölümünden hemen önce planladığı işi buydu. Gerçekten Komün bu denli cazibe merkeziydi. Ne var ki, Durkheim çoktan metafizik ve skolastiğe batmış bulunuyordu. Totemizm üzerine birçok gerçekleri göze batırdı.

Fakat kanun açısından gerçekleri bozdu: Cinsel Yasaklar (Üreyim Aksiyonundan çıkmış) en temel Elemandı. Durkheim Cinsel Yasakları redederken, Kan-Komün ilişkilerini de karıştırıp bozgunculuk yapmış oluyordu. Totem gerçeğini Kan-Komün gerçeğinin üzerine çıkarıyor, Üretim ve Üreyim Aksiyonu kaybolup yitiyordu. Oysa o temeller dışında ne Totem (Din) ne aile ne de ahlâk aranıp bulunmazdı. Durkheim'in doğruları ancak o temeller içersinde kullanılabilir malzemeler olabilirdi. Sosyolojiyi din, aile, ahlâk gibi ayrı ayrı sosyolojilerle sulandırdıkça, Durkheim kendi sosyolojisi içinde kayboluyordu.

Bronislaw Malinowski: Yeni Gine ve Trobriand Belgeleri

B. Malinowski de doğa bilimlerinden antropolojiye girenlerdendi. Büyük birikimler üzerine geldiği için kendisini sosyal-psikolojik (metafizik) okullar içinde de buldu. Darvinci Westermarck'tan etkilendi. Deneysel psikolojinin kurucularından Wund'un yanında çalıştı, Freud'un Kişi ve Aile Elemanlarını psikanaliz açısından gözlere batırışından etkilendi. Freud'un kültürün kökenine dair masalını incelikle eleştirirken hep asıl temel üreyim gerçekliğinin etrafında dolaştı. Ancak Komün'ü, İnsanlık Tarihi içinde kavramak olanakları geliştiği halde kendi havuzundan Tarihsel Maddecilik okyanusuna açılma uyanıklığını kendisinde bulamadı. Trobriand adalarında alan çalışmalarında Komün'ün bir hayli orijinal Elemanlarıyla karşılaşmasına rağmen, antropoloji okullarının ezberci yaklaşımından kurtulamadı.

Vahşet ve Barbarlığın ayırdını yapamadı. Tabu ve Büyüyle Totemizmi karıştırdı. Cinsel Yasakların önemini kavradı fakat Freud'un buluşunun geliştiği çağda eser vermesine rağmen Cinsel Yasakların, Kişi ve Ruh Elemanları vasıtasıyla Komün içersinde yarattığı gelişimleri anlayamadığı gibi, insanlaşma prosesinde Üreyimin ve Animizmin taban görevini açıklamak yerine, Din, Büyü, Mit olgularını abarttı ve karıştırdı. Olumlu yanı, Yeni Gine ve Trobriand adalarında Komün belgelerini toplaması ve Freudiyen görüşlere karşı bu belgelerle savaşmasıydı. Anahan-Babahan Elemanlarının gelişimini anahatlarıyla gösterdi.

Freud'ün yarattığı **"baba katli"** masalı ve miti'ne bilimsel açıdan değer vermesi ve eleştirilmesini ciddiye alışı, Komün'ün oluşumunu açıklama gayreti bakımından kayda değerdi. Bunun üzerine varıyla-yoğuyla gidebilseydi, antropoloji okulları arasında yepyeni bir problemin tartışılmasına yön vermiş olacaktı. Böylece belki eldeki malzemeler, akıllıca sınıflandırılabilme yoluna girebilirdi; aynı zamanda Komün Elemanları da daha kolay sınıflandırma yolunu kendiliğinden tutardı.

Antropoloji okullarının **"soy teorisi"** batağından çıkamayışı sürüp gitti. Uzmanlık, gelenekleri kıramayış körlüğü ve fodlacılığı (devlet kapıkulluğu) içinde yürüyordu...

Claude Lévi-Strauss: "Dil" Elemanı: Kültürün Sihirli Değneği

Neredeyse bir asırlık antropolojik birikimlerin üzerine kırk yaşından sonra geldi. İster istemez İkinci Büyük Savaş sonrası Fransa, Avrupa, Amerika ve dünya insanının sorunlarıyla etkilenerek Komün Elemanlarına eğildi. Ancak insanlık (yeryüzü ölçüsünde) çoktan harman yerine dönmüş; sorunlar mahşerleşmişti. Komün'den Modern Toplumlara, Modern Toplumlardan Komün'e uzanan prose, karmaşıklaşan problemler arasında seçilmezleşmişti. Bu durumda Tarihsel Maddeciliğin metot ve biliminden uzak düşmüş etnoloji veya antropoloji okullarının kısırlığı iyice gözlere batarken, Claude Lévi Strauss'a yetişti. Brezilya ve Bengaldeş'te alan çalışmalarına katıldı. Bu çelişkinin çözümünden doğabilecek verimliliklerin değerini anlayamadı.

Komün Elemanları içinde dil ve kültürü abartıp yıldızlaştırdı. Fakat Komün'le Modern Toplumlar arasındaki prosenin sıradan bir gazetecide bile yarattığı sorulardan kaçtı. Sığındığı şey, özürü kabahatinden büyük denecek cinstendi.

> **"Ancak etnolog (sosyal ve kültürel antropoloji) bu tür sorunlara kafa yoruyor olsa, felsefeci olurdu ve etnolojiyle uğraşmazdı."** (1959 Radyo Konuşmaları.)

Komün insanlık çekirdeğiydi. Bugünkü insanlık gelişimiyle doğrudan bağlantılıydı; Komün'ün kendisini yeniden üretişi halkalarından açılıp gelişen Modern Toplumların sorunlarıyla etnolojiyi ilgili bulan sıradan gazetecinin sorularından bu cevapla kaçan C. L Strauss, gerçekte bir asırlık antropoloji okullarının içe kapalı batağını ve ölülüğünü anlatmış oluyordu.

Sıkışınca her uzmanlık, gerçeklerden bu yolla kaçıyordu. Kimsenin aklına uzmanlıkların bir tek sınıflandırma bilimiyle bütünleşmesi gerekirliği gelmiyordu. Fakat yeri geldiğinde de etnolojinin boyunu aşan şöyle irice tezekler döktürüyorlardı.

> **"İnsan, Homo Faber: Alet yapan diye tanımlandı. Ve bu özellik kültürün en can alıcı işareti olarak kabul edildi. Bu görüşe katılmadığım ve kültürle doğa arasındaki sınırın Alet yapımında değil, eklemli dilde çizmenin en temel amaçlarından biri olduğunu itiraf etmeliyim. Aklım dille gerçekleşir...**

"(...) Bazı hayvanlar bir noktaya kadar Alet ve Alet benzeri nesneler yapabilmektedirler. Yine de onların doğadan kültüre geçişi tamamladıklarını düşünmeyiz. Fakat bir de, bizimkinden farklı olsa da tercüme edilir bir dili olan, iletişim kurabileceğimiz canlı varlıklarla karşılaştığımızı düşünün..."

Uzmanımız madem Alet'i ıskalıyor, Dil Elemanını sihirli değnek belliyor; öyleyse Komün'de Dil Elemanının oluşumunu aramaya yükselmesi gerekmez mi?

"Dilin orjini konusunu çözümlersek, kültürün doğada nasıl boy verdiğini (hayvandan İnsan Toplumuna nasıl geçildiğini) ve bir kategoriden bir diğerine geçişin nasıl olabildiğini anlayacağız."

Uzmanımıza göre dil, böylesine verimli bir sihirli değnek: Dil'in evrimini çözerse, Komün'ün evrimini de, toplumdan topluma geçiş biçimlerini de çözümleyecek fakat;

"Fakat etnolojinin konusu değildir bu", diye işin içinden sıvışıveriyor:

"Beynin yapısının ve işleyişinin kesinlikle açıklığa kavuşmasını gerektirdiğinden, psikolojik, hatta anatomik ve fizyolojik bir konudur."[10]

Hem koskocaman bir iddia ortaya atacaksın, hem de bu iddianın ispatını başkalarına bırakacaksın. İşte çalımından yanına varılamayan antropoloji okullarının düştükleri acıklı durum [bu] ve benzeriydi. İşin garibi bunun farkında bile değillerdi...

Üç yıl sonra aynı C. L. Staruss, **"Vahşi Düşünce"**yi yayımladığında ne görüyoruz?

Dilin kökeniyle ilgili birçok belgeyi farkında olmaksızın veya anlamını yorumlayamayarak ortaya koyuyor. Demek dilin kökeni **"sibernetiğin"**, **"anatominin, fizyolojinin, psikolojinin"** işi değil, hepsinin yaratıcısı olan toplumun işidir. Toplumun kökeni-ilk çekirdeği de Komün'dür; öyleyse Komün, İnsanlık Tarihi içersindeki başkalaşımlarıyla ciddice ele alınmalıdır.

---

[10] Georges Charbonnier, Entretiens avec C. L. Strauss, 1959.

İkinci Bölüm

Komün'ün Kanuncul Doğuşu (Siklus Temeli'nin Oluşumu)

İçgüdü Motoru ve İlkel Canlılarda "Düşünme Yeteneği"

Hayvanların düşünme, öğrenme ve duygulanımları, insanlar gibi bütünlük içinde (tez-antitez-sentez yaratışıyla) işlemekten uzaktır. Doğanın doğrudan etkileriyle organcıl determinizme sıkı sıkıya bağlıdır.

Hayvandaki Pasif Uyum zorunluluklarıyla (organcıl başkalaşım gidişiyle) oluşan ve gelişen içgüdüler sistemi, hayvanın pasif düşünme, öğrenme ve duygulanımlarının motor gücüdür. Genellikle içgüdüleri kendisinde örgütleyen, temelde Üreyim Temelidir. İnsan düşünme, öğrenme ve duygulanımlarıysa, toplum motoruna yani Komün'ün İç Elemanlar diyalektiğine sıkı sıkıya bağlı işler. İnsan düşünce, öğrenme ve duygulanımları, bu yüzden bütünlüklü ve sonsuz gelişimli beyinsel bir örgütlenmeye ulaşmıştır. Ve üreyimle birlikte üretime dayanır.

İçgüdüler motoruyla Toplum (Komün) motoru arasındaki fark, iki ayrı tür arasındaki farktan karşılaştırılamaz derecede daha farklıdır. Hiçbir canlı, tür olarak doğaya egemen olamaz; doğanın sadece doğal herhangi parçasıdır. Doğayı değiştirebilmek için yüzbinlerce, milyonlarca yıl geçmesi gerektiği zamanlarda bile bu değişimin küçüklüğü ve kalitesi insanınkinin yanında karşılaştırılamaz-sözü edilemez kalır.

Hayvan düşüncesi, öğrenmesi ve duygulanımları da buna benzer. Fakat hayvanların Pasif Uyumlara paralel pasif düşünce, öğrenme ve duygulanımları bir gerçektir. Eğer öyle olmasaydı, İnsan Toplumu ve insan beyninin gelişiminde çok büyük bir halka eksik bulunurdu veya İnsan Toplumu ve beyni gelişemezdi. Bunun tabanı da **sarsılmazca Üreyim Sistemine bağlı kaldı.**

Bu konu doğa bilimlerince yeterince aydınlatılmış, binlerce örneklere sahip bir konudur. Evcil hayvanların eğitimi bunu yeterince kanıtlar:

1- Hayvanların içgüdüler motoru (kanuncul gidişi) kullanılarak öğrenme, düşünme ve duygulanma süreçleri de, içgüdüleri de değiştirilebilir.

2- Sadece bununla da kalmaz, binlerce yıldır uygulanan bu metotlarla insanlar evcil hayvanlar üzerinde bir çeşit toplumcul (yapay) bir seleksiyon (ayıklama) geliştirmiş olurlar ve bu tür evcil hayvanlarda ayıklamalar ırsiyet (kalıtım) kazanır. Atlar, köpekler, posta güvercinleri buna kesin örneklerdir. Bu tür hayvanlardan elde edilen yavruların, artık eski doğal vahşi atalarından farklı organ ve içgüdülere (düşünce, öğrenme ve duygulanımlara) sahip olduğu görülür.

Vahşi atalarında içgüdüler uzun, yüz binlerce, milyonlarca yılda pekişmişken evcillerde bu, geri dönüşler içerebilecek zayıflıktadır; fark budur:

> **"Evcil içgüdüler doğal içgüdülerden elbette az pekişmiştir, onlar, daha az amansız, daha az durağan, çok daha kısa süreleri içeren soya çekimle iletilmiş bir ayıklanmanın sonucudurlar."[11]**

Hayvan düşünce, öğrenme ve duygulanımlarının içgüdüler motoruna bağlı olduğuna basit örnek yine evcil hayvanlardır. Vahşi hayvanlarda (Kurt, Yabani At, Güvercin, Kedi) evcilleşmenin, yine içgüdüler mekanizmaları kullanılarak başarılabilmesi bunu kanıtlar. Evcil kuluçka tavuğun altına hindi yahut ördek yumurtaları koyarak kuluçka tavuğun analık içgüdülerini kullanır ve ördek yavruları alır ve yetiştirirsiniz. Köpeğin avı görme ve hazırlanma, üzerine atlayıp avlama içgüdüsü; avı izlemeye, yakalamaya, sahibine geri getirmeye kullanılmıştır. Darwin'den bir örnek: Kurttan evcilleştirilmiş bir kurt köpeği, geyik sürüsünü gördüğünde onlara saldırması gerektiği yerde, sürünün çevresinde koşar ve sürüyü tıpkı koyun sürülerine yaptığı gibi uzak-korunaklı bir yere sürer. Çünkü içgüdüleri evcilleştirmeye göre ayıklanmıştır. Artık sürüyü kurtlardan korumak eğilimine girmiştir.[12]

O halde biraz **"içgüdü**"üzerinde duralım:

1- İçgüdü, doğuştandır yani kalıtımsaldır. Soydan gelir. Bazı davranışları hemen hiç denemeden yapma özelliği taşır.

Şu demektir: Doğanın getirdiği şartlar, hayvanda organcıl bir determinizm; organlarının ve içgüdülerinin değişimini yaratır. Ve organlar, içgüdüler; giderek tohumcul hücreler yanından arkadan gelen yeni döllerle başkalaşma kazanırlar. Bunlar kalıtım kazanmış olurlar. Yani içgüdüler, bir çeşit doğa şartlarını, organcıl görev (uyum) olarak derleyip toplar ve anlatırlar.

2- Bu yüzden tür içinde diğer üyeler de aynı içgüdülere uyarlar. Bir

---

[11] Charles Darwin, Die Entstehung der Arten, s. 285.

[12] age, s. 285.

tür [içindeki üyeler] farklı içgüdülerde olamaz.

3- Ancak yine de sırf içgüdüler yeterli olamaz. İşin içine pasif düşünce, öğrenme, hafıza ve duygulanımlar karışmadan olmaz.

> **“ Pierre Hubert’in belirttiği gibi doğadaki aşağı konaklarda bulunan hayvanlarda bile, yargılama ve düşünme yetisi, pek az da olsa, çoğu zaman işe karışır.”**[13]

Peki **“yargılama”, “düşünme yetisi”, “hafıza”** ve **“duygulanımlar”** yaratan nedir?

Darwin bunun üzerinde durmaz. Zengin örneklerle onun ortaya koyduğu **Doğal Seleksiyon Kanunudur**. Zaten bu da her şeyi açıklar: Yaşama ve Üreme Savaşları.

Biz biraz kafa yorabilsek konumuz açısından daha verimli anlayış ve kavrayışlara ulaşabiliriz.

Organcıl determinizme yol açan doğa şartları, içgüdüleri yaratırken hemen yanı başında öğrenme, hafıza, düşünme, duygulanma, karar verme, tatmin, tatminsizlik gibi hücre eylemlerini de örgütlendirir.

Böylece her içgüdü, bir dizi öğrenme, hafıza, düşünme, duygulanımlar da geliştirir. Birçok içgüdü, benzer hafıza ve öğrenmeyle birlikte düşünme ve duygulanmalar geliştirdiğinde ise kaçınılmaz olarak en aşağı konaktaki hayvanlarda bile ilginç öğrenme, hafıza, düşünme, duygulanma zenginlikleri ortaya çıkar.

1- Yaprak bitleri (aphides) kendi dışkılarını karıncalara yedirirler. Dışkı tatlıdır. Karıncalar tatlı dışkılar yemek için yaprak bitinin karnını duyargalarıyla sıvazlar. Yaprak biti dışkısını seve seve karıncaya verir. Çünkü dışkı yapışkandır, dışkı çıkar çıkmaz oradan uzaklaştırılmazsa sahibine aşırı zorluklar verir.[14]

2- Polyerges karıncalarının erkekleri ve doğurgan dişileri hiçbir iş yapmazlar. Kısır olan dişileri ya da işçi karıncalar ise, köleleştirebilecekleri Fuska türü başka karıncaları yakalamakta uzmanlaşmışlardır. Ama onlar da kendi yuvalarını yapmayı ve kurtçuklarını beslemeyi beceremezler. Bu işlerin hepsini hatta göç etme zamanına karar verip göç etmeyi ve efendilerini ağızlarında taşımayı bu köle karıncalar yaparlar.[15]

3- Fakat bu tür karıncaların, doğa şartlarının başkalaşmış olduğu ül-

---

[13] age, s. 280.

[14] age, s. 282.

[15] age, s. 294.

kelerde bu içgüdüleri de başkalaşarak yeni tür karıncalara olanak vermiştir. F. Rufescens hiçbir işini kendisi yapamaz tamamıyla kölelerin eline bakar. F. Sanguiena ise daha az köle çalıştırır. Yuvaların ne zaman, nerede yapılacağına kendileri karar verirler. Göç zamanını bilir ve karar verirler. Ve Rufescens gibi kendilerini kölelerin ağzında taşıtmazlar; tersine kölelerini kendileri taşırlar. İsviçre'de de, İngiltere'de de köleler, özellikle kurtçuklara bakarlar, beslerler. Fakat İsviçre'de bazı bölgelerde kölelerle efendiler birçok işi birlikte yapmak zorunda kalmışlardır[16].

Şimdi bu noktada, en ilkel canlı olan virüs örneğine geçerek, hücre dahi olamayan bir canlının benzer taktiğini inceleyelim.

4- **Virüsler:** En ilkel, bildiğimiz hücre gelişimine bile ulaşamamış canlılardır. İnsan ve hayvan vücudunu arar ve kurbanı olacak hücreye kendisini yapıştırır. Hücrenin haberi olmadan hücrenin zarını deler ve kendisini kromozomlara en uygun bir şekilde yapıştırır. Virüsler kendi kendine çoğalamadığı için, girdikleri hücrenin çekirdeğinin ürettikleri materyaller vasıtasıyla çoğalırlar. Ve bir milyara kadar çoğalarak hücreyi imha ederler. Bunları ancak bağışıklık sistemindeki T ve B hücreleri tanıyarak onlara karşı savaş verebildikleri için bir hayli sarsıcı hasar bırakırken kimyasal alışveriş ve taktikleri gelişir durur. İlaçlara karşı bile dayanıklık geliştirirler.

Yukarıda andığımız en ilkel canlıdan ve biraz daha gelişkin karıncalardan anladığımız kadarıyla bir içgüdü oluşurken kesinlikle başka içgüdülerin yardımıyla yani ister istemez, hafıza, öğrenme, düşünme ve duygulanma kendililiklerinden yararlanarak, birtakım deneyler yapar. Ve bu deneylere göre kendisine yararlı olan davranışı seçer. İngiltere'deki karıncalar köleleştirme içgüdülerini aşırı evrelere çıkarabilmişken, İsviçre'dekiler daha fazla çalışmak ve paylaşmak zorunda kalmışlardır; doğa şartlarına göre uyum bu kadarını gerektirmiştir.

Demek bir içgüdü oluşurken ister istemez canlı, hafızasını-öğrenme basamağını kullanmak zorunda kalır. Bu elbette insandan farklı olarak sadece organcıl determinizmle olur. Ortaya çıkan düşünce de yine organların organizasyonu ve yönetişiyle oluşuyor. Duygulanmalar ise hücrelerin ihtiyaçlarının tatmini ve tatminsizliğinin verdiği canlılık, coşkunluk veya tersi çökkünlük, sinirlilik halleridir.

Bu, en çok virüs'ün davranışlarıyla açıklanabilir. Virüs hücre bile olamamış en ilkel bir canlıyken, sanki beyni, düşüncesi, hafızası, duyguları varmış gibi davranış, biçim değişimi zincirleri gösterir. Oysa vi-

[16] age, s. 298.

rüsün mikroskopik bedeninde olan biten şey, sadece kimyasal asit ve enzim alışverişleridir. Ortamın şartlarına göre enzim ve asitler canlıya yöneliş kazandırırlar ve biçim değişimi gelir.

Bir de çok hücreli, beş duyulu, beyinli canlıları düşününce, irdeleyince durum aydınlanır. Bu kimyasal tepkimeler elektriksel akımlar da kazanarak haberleşmelerini-hafızalarını ve öğrenmelerini ilerletirler; kendiliğinden düşünce ve duygulanım görünüşleri artar.

Daha doğrusu, beynin ve organların gelişiminin temelinde hep bu enzim-asit alışverişlerinin görev değişimleri yattığı için, beyin bu temellerin ve değişimlerinin en yüksek ifadesi olma yolunu tutar.

İnsan beyni de bu ifade zincirinden kurtulamaz. Ancak insan beyni, gelişimi için bambaşka uyum yollarından ilerler. Son duruşmada doğanın ve toplumun (kendini yaratan materyalin) ifadesi olur.

Eğer enzim ve asitlerin diyalektik kombinezonları oluşmasaydı, ne hafıza, ne öğrenme ne de onların gelişkin halleri olan hücre kromozom zincirleri ve çok hücreli hayvanlar; yani içdügüler ve organlar oluşamazdı. Dolayısıyla "düşünce yetisi" ilkel basamaklarını çıkamazdı.

İnsan Hücresi ve Virüslerde Canlılık

İnsan hücreleri, uyum bakımından daha zengin deneylere sahiptir. Bunların en ilginç ve "bağımsız" çalışanlarından Timüs (Bağışıklık Sistemi) hücrelerini ele alalım.

Tabiî burada "bağımsızlık" görece bir deyimdir. T ve B hücreleri hiçbir yerden emir almamakla bağımsızdırlar ama insan bedeninde bulunmakla da bağımlıdırlar. Beyin ve beden hormonlarından etkilenirler; zaten gelişkin ve ilginçleşen zengin aksiyonları buradan gelir.

Konumuzun anlaşılması için yeni bir basamak olabilirler. Bundan sonra memeli ve yüksek memeli hayvanlarda "düşünme yeteneği" örneklerine geçebiliriz.

Bağışıklık organımız iman tahtamızın hemen ardında göğüs kafesimizle korunan birkaç gram ağırlığında fakat görevi kendisinden umulmayacak kadar büyük olan bir organımızdır, bağışıklığımızın savaş okuludur.

Bağışıklığımızın ilgili bulunduğu Makrofaj hücreleri büyük temizleyici hücrelerdir; inanılmaz yetenekler geliştirmişlerdir. Düşman mikrobun hücresini her yanından bilhassa kromozomcul yapısından tanıyarak, tanıdığı mikrop hücrenin bir parçasını da kendi hücre zarına etiket gibi yapıştırır ve haberci hücreler aracılığıyla vurucu T hücrelerine, lenf hücrelerine mikrobu veya virüsü tanıtırlar; imha etmesine yol açarlar.

Lenf hücreleri de bedenin mikroplara karşı karakollarıdırlar. Makrofajların bilgilendirmelerine göre çoğalırlar, kimyasal karşı cephane-silah üretirler. Antikor adını olan bu savaş, saldırı Elemanları, mikropların hastalık yaratan antijenlerine yapışırlar ve mikrobik hücreleri imha ederler. Sonradan işi biten bağışıklık hücreleri sayılarını eski konumuna getirmek üzere intihar ederler; hücrelerindeki çekirdekçil-kromozomal özelliklerini bozarak parçalanırlar. Makrofojlar bu ölüleri temizlerler. Ve savaş, hafıza hücrelerine kaydedilir, arşivlenir; bağışıklık kazanılır.

Elbette her insanda bağışıklık sistemi, o insanın moral gücüyle doğrudan bağlantılı olarak iş görür. Yani toplum biçimlerinin gelişimiyle yakından ilgilidir. Morali süreğen olanların beyin ve beden hücreleri dengeli bir hormonal salgı akımı ve diyalektiği içinde olurlar. Genellikle endorfin hormonunun baskınlığı, beyin hücrelerinden yani moral gücün yüksekliğinden gelir. Beden hareketlerinin sportifleşmesi de buna eşlik eder. Bu durumlarda bağışıklık sistemi hücrelerinin yükü azalır; başarısı artar.

Bağışıklık sistemi hücreleri, günümüze kadar en az bir milyon kadar mikrop ve virüsle karşılaşarak onları tanımış, onlara karşı ayrı ayrı savaş taktikleri üretmiştir.

Virüsten ve mikroplardan daha gelişkin olan bağışıklık sistemi hücrelerimiz, elbette insan bedeni ve toplum ortamı içinde gelişmeye daha uygun olurlar.

Onların bu gidişlerinden konumuz açısından da dersler çıkartabiliriz. Başlıca ders: Kimyasal salgı... Yani etkileşimleri zenginleşmiş hücre çekirdekleri kromozomal yapıları ilkel canlılıktan daha ileri uyumlarla yeni sayı ve nitelikler kazanmışlardır. Dolayısıyla ortam etkilerine daha zengin tepkiler geliştirebilirler; hafızaları ve öğrenmeleri kolaylaşıp zenginleşmiştir. Aynı zamanda kimyasal salgı üretimleri yanında kendilerini kendi kendilerine kopyalayıp çoğaltmaları da gelişmiştir.

Timüs'te bir milyon mikrobu tanıyıp öğrenme ve hazırlanma eğitimini akla getirmek, bağışıklık hücrelerinin ne yaman zenginliğe sahip olduklarını anlamamıza yeter. Bir de bunlara, bedendeki hücreleri tanıyıp öğrenmesini ve saldırıda düşmanla dost hücreleri ayırt edebilmesini ekleyelim...

İlkel bir canlı olan virüsten başlayarak, bağışıklık hücrelerimizin çalışma sistemi akla getirilirse; daha yüksek bitkisel canlıların ve böceklerin; örneklerini gördüğümüz karıncaların davranışları ve giderek gelişen içgüdüler, bir zincirin birbirlerini tamamlayan halkaları olduğu daha anlaşılır hale gelir. Bu zincirin her bir halkası yeni bir türü oluşturur. Evrimin gelişimi, türlerin gelişimiyle canlı hayatı basamaklandırır.

Türlerin gelişimi kanunları, Doğal Seleksiyonla açıklık kazanır; canlıların, yaşama ve üreme savaşlarıyla doğaya uyum yapışıdır.

Canlı hayatın bu türleşerek ilerleyişinin yüksek memeliler basamağına çıkıldıkça, Pasif Uyum zenginleşir dolayısıyla pasif **"düşünme yetenekleri"** de ilerlemiş olarak bulunur. İçgüdülerin motorcul gücü beyin kabuğunu, zekâyı, düşünmeyi geliştirdikçe (yaşam karmaşıklaştıkça) öğrenmeye-düşünmeye daha çok ihtiyaç duyulur, içgüdüler basit kalır. Ama zekâ-düşünme artar.

İçgüdülerden Düşünme Yetilerine Doğru

Bir balina aslında balık değil memelidir. İskeletine bakıldığında, yüzgeçlerinin, nasıl insanın veya maymunun kürek, omuz, el, kol kemiklerine benzediğini görebiliriz. Bu memeli suya dönmek zorunda kaldıkça yeni hayatına uyum yaparak balina türlerine olanak vermiştir.

Kuş türlerinin iskeletleri izlendiğinde uyum zorunluluklarıyla birbirlerinden çıktıkları ve son duruşmada bu zincirin ilk halkalarını sürüngenlerin oluşturduğu ortaya çıkar. Genel olarak memeli halkaları da birbirlerine bu şekilde bağlanırlar. İnsan da yüksek maymunlara bu şekilde bağlanır

> **"Büyük anatomistimiz Prof. Huxley, bu meseleyi etraflı bir şekilde inceleyip insanın organizasyonunun bütün kısımlarında, yüksek maymunlardan az farklı olduğu ve bu farkın, aynı grup maymunların daha aşağı üyelerindekinden daha küçük olduğu sonucuna ulaşmaktadır."**[17]

Bu organcıl değişim zincirinin yanıbaşında sinir sistemi ve beyinsel faaliyetler de (yani içgüdüler, öğrenme, hafıza, düşünme, duygulanımlar da) aynı uyum zorunluluklarıyla değişip türlerin gelişim zincirine ayak uydurur.

Organcıl değişim, nasıl yaşama ve üreme savaşlarına bağlı olarak türleşmişse, içgüdüler ve hayvancıl düşünme yetenekleri diye bilinen pasif düşünme, duygulanma zincirleri de aynı yaşama ve üreme savaşlarına bağlı olarak organlaşmanın yanında içiçe türleşir.

Fakat yukarı aşamalara çıkıldıkça türler deneme-yanılmalarla öğrenmelere daha çok ihtiyaç duyarlar. Ve düşünme, duygulanmaları da değişir. Başka bir deyişle içgüdüler, daha aşağı hayvanlarda daha kesin ve belirgin ama zekâ-düşünme yeteneği daha azdır. Yukarı çıkıldıkça düşünme yetisi ve öğrenme zorunluluğu artar; içgüdüler yaşama ve üre-

---

[17] C. Darwin, Die Abstammung...

me savaşlarını karşılayamaz hale gelir.

Beyinsel gelişim de bunu doğrular; giderek beyin kabuğu kısmı büyür. Orantı olarak içgüdülerin yer aldığı çekirdek beyin küçük kalır. Fakat bu içgüdülerle zekânın ters orantısını değil, yaşamın-Pasif Uyumun karmaşıklaşarak zenginleştiğini gösterir. Organcıl başkalaşımın (türlerin) kaynağı görevcil başkalaşımlardır; anatomi değildir.

Darwin'den birkaç örnekle konuyu kısaca Animizme doğru işlemek yararlı olabilir:

1- "Brehm, Abyssinia'da [Etiyopya'da] **bir vadiyi geçen büyük bir Pavian türü** (maymun) **sürüsüne rastlamıştı. Bunlardan birkaçı derenin karşı tarafındaki tepeye varmışlar. Bazıları ise henüz vadide bulunuyorlardı. Arkada kalanların üzerine köpekler saldırınca, tepedeki erkek maymunlar hemen kayalardan aşağıya koşup sonuna kadar açılmış ağızlarıyla köpeklerin üzerine bağrışarak öyle bir saldırdılar ki, köpekler kurtuluşu geri çekilmekte buldular. Köpeklerin yeniden saldırılarında, bütün Pavian tepeye ulaşmıştı. Tahminen 6 aylık bir yavru Pavian çığlık atarak yardım isteyen bir şekilde kalmıştı. O zaman erkek maymunların en irisi gerçek bir kahraman gibi tekrar tepeden aşağıya indi. Yavaşça yavrunun yanına gidip onu okşadı ve doğru yola götürdü."**

Bu ve aşağıdaki örneklerde, içgüdülere daha fazla düşünme yeteneğinin katıldığına dikkat etmeliyiz.

2- "Bir kartal, genç bir Cercopithecus türü maymuna saldırır. Fakat maymun bir dala tırmandığı için onu hemen kaçıramaz. Maymun yüksek sesle imdat isteyince, sürünün diğer üyeleri büyük bir gürültü koparark onu kurtarmaya koşarlar. Kartalın etrafını çevirip kartala saldırırlar..."

3- "Birkaç yıl önce, hayvanat bahçesindeki bekçilerden biri, bana hiddetli bir Pavian [Babun] **türü maymunun, yere çöktüğü anda saldırarak ensesinde derin bir yara açtığını göstermişti. Pavianla aynı kafeste yaşayan fakat bakıcısına çok bağlı olan Amerikan maymunu, iri Paviandan çok korkuyordu. Ama bekçiyi tehlikede görür görmez yardımına koşup, Pavianı bağıra bağıra ısırmış, bekçi kaçıp kurtulma olanağını bulmuştu."**[18]

4- "Mr. Hooker bana, Hindistan'da bindiği bir filin, bataklığa saplanıp ertesi gün onu, adamlar halatlarla çekip kurtarana kadar, içinde kalmaya mecbur olduğunu anlattı. Böyle hallerde fil, ulaşabildiği canlı-cansız her şeyi hortumuyla yakalayıp daha fazla bataklığa batmamak için dizlerinin altına koyarmış...

"Ağır hayvan için bu kadar kritik bir durumda sürücüsünü kol-

[18] C. Darwin, Die Abstammung des Menschen.

lama asil sadakatin şahane bir belgesidir."[19]

5- "Hamadryas Pavianları (maymun türü) **böcek aramak için taşları oynatır. Bol böcek bulurlarsa diğerlerini de çağırırlar ve avı paylaşırlar."**

6- "Bizon boğaları tehlike sırasında dişileri ve yavruları sürülerinin ortasına alırlar ve kendileri dış tarafta savunmaya geçerler."

7- "Etiyopya'daki Pavianlar, bir bahçeyi talan ederken, liderlerini derin bir sesizlik ve dikkat içinde takip ederler. Eğer durumunu anlamayan aptal bir yavru gürültü çıkarırsa, diğerlerinden kendisini sessiz ve itaatkar olmaya yönelten bir şamar yer."[20]

8- "Lord bana, Chillingham Park'taki yabani boğalar arasındaki meydan kavgasının canlı bir hikâyesini anlattı. Bu boğalar o dev Bos Primigenius'un irilik bakımından yozlaşmış ama gözüpekliklerini yitirmemiş torunlarıydı. 1861'de birkaçı egemenlik için dövüştü, genç boğalardan ikisinin birleşip sürünün eski liderine saldırdığı ve onu yere yıkıp sakatladığı görüldü; öyle ki, bakıcılar onun ölümcül yaralar almış bir halde çevredeki bir koruda yattığına inandılar. Ama birkaç gün sonra genç boğalardan biri koruya tek başına yaklaşınca, öç almak için kudurmuş olan "ayrıcalıklı kral" korudan çıktı ve hasmını kısa sürede öldürdü. Sonra sessizce sürüye döndü ve uzun zaman tartışmasız egemen oldu."[21]

9- "Admiral Sir Benjamin James Sullivan'ın bana bildirdiğine göre, Falkland adalarında yaşarken genç bir İngiliz aygırı getirtmişti. Bu aygır, sekiz kısrakla birlikte yaşıyordu. Çevre tepelerdeyse iki yabani aygır küçük birer kısrak yılkısıyla yaşıyordu ve bu iki aygırın dövüşmeden birbirlerine asla yaklaşmadığı kesindi. İkisi de (birbirlerine rakip oldukları halde) ayrı ayrı gelip İngiliz aygırı'nın elinden kısrakları tek başlarına alamayacaklarını anlayınca; bir gün ikisi birlikte gelip İngiliz aygırı'na saldırdılar. İki aygırdan biri, İngiliz aygırı'yla dövüşürken, diğeri kısrakları sürüp götürmeyi deniyordu..."[22]

Bu ve benzeri birçok örneklerde şunu rahatlıkla görebiliyoruz: İçgüdülerin gerçekleşmesi anında, aşağı hayvanlardakinden çok daha fazla ve belirgin olarak işin içine **"yargılama"**, **"düşünme"**, **"öğrenme"**, **"hafıza"** ve **"duygulanım"** yetenekleri karışırlar. Çünkü yaşama ve üreme savaşları bir hayli karmaşıklaşan yukarı hayvanlarda içgüdüler, uyum zorunluluklarına yeterince karşılık vermemeye başlar. Bu durum-

---

[19] age, s. 137.

[20] Charles Darwin, Die Abstammung der Menschen, s. 132.

[21] C. Darwin, Seksüel Seleksiyon, s. 390.

[22] age.

da yeni yeni içgüdülerin oluşması için de zaman giderek kısalmakta ve türün hayatta kalması zorlaşmaktadır. Böylece zorlanan içgüdü motorları, kendi aralarında bütünleşerek ilkel canlılardan beri gelişmekte ve işin içine karışmakta olan yargılama, düşünme, öğrenme, hafıza ve duygulanımlardan yararlanmayı geliştirmek zorunda kalırlar. Yaşama savaşlarının keskinleşip karmaşıklaşması, yeni içgüdülerin oluşmasından çok duygulanarak, öğrenerek, hafızaları canlı tutarak ve düşünüp yargılayarak uyum yapmayı geliştirebilir. Çünkü içgüdüler birer kalıp olarak gelişirken o kalıplara uygun yaşam koşulları da bulunduğunu anlatır. Yaşama ve üreme savaşı hiçbir içgüdü kalıbına uymayacak derecede karmaşıklaşırsa eski içgüdüler onlara cevap veremez hale geldiği gibi, yeni içgüdü kalıplarının oluşmasına da imkân vermez; ancak bu durumda uyum mekanizmaları ara bir yolu geliştirir. O yol zaten, canlının, yukarı hayvanların beyninde bir olanak olarak işlenmiş biçimlerde bulunmaktadır. Zorlayan şartlar o yolu geliştirir ve yargılama, düşünme, öğrenme yetenekleri geliştirilir.

Doğa bilimcileri bunun sebepleri üzerine gitmeseler de çok önceden sonuçları tespit etmişler ve sebepleri sezmişlerdir:

"Ehlileştirilmiş hayvanlar tanımadıkları bir ülkeye götürülür ve ilkbaharda çayırlara salınacak olursa çok defa zehirli bitkileri yedikleri halde sonradan bu işten sakındıkları için, maymunların ürünler hakkındaki bilgilerinin, içgüdüsel mi yoksa kendilerinden önceki atalarının edinilmiş deneylerinin etkisinden mi olduğunu söylemek zor olmaktadır..."

Ancak şöyle bir genel tespit de kolaylıkla yapılabilmektedir:

1- "Yukarı hayvanlarda içgüdülerin, aşağı hayvanlara oranla basitliği ve sayıca azlığı, aşağı hayvanlarınkiyle zıt bir durum göstermektedir."[23]

Fakat, şöyle bir yanlış görüşe yol açılamaz:

2- "Cuvier, içgüdüyle zekânın birbirleriyle ters orantılı olduğunu zannediyor; diğerleri, yüksek hayvanlardaki akli yeteneklerin yavaşça içgüdülerden geliştiğini kabul ediyorlar.

3- "Pouchet, ilginç bir makalesinde, bu şekilde tersine bir orantının gerçekte varolmadığını gösterdi. Harika içgüdülere sahip olan böcekler aynı zamanda en zeki olanlarıdır. Omurgalı hayvanlar arasında balık ve amfibilerin zekâ azlığı az gelişmiş içgüdülerine uyar. (Yani içgüdülerle zekâ ters değil doğru orantılıdır.)

4- "(...) beynin aktarılan bir değişimi olarak kabul edilen ser-

[23] Charles Darwin, age, s. 91.

best zekâ ve içgüdünün gelişmeleri sırasında birbirlerini karşılıklı olarak etkileyip bozdukları olanağı reddedilemez."[24]

Özetle: İçgüdüler, zekâ vb. düşünce gelişimlerinin motoru durumuna girerken; giderek yukarı hayvanlara çıkıldıkça, yeni bir içgüdü yaratma yerine zekâ ve düşünce gibi faaliyetlerin gelişmesini zorlayıp geliştirme yolunu seçer. Bu durum giderek, İnsan Toplumunun doğmasında önemli bir basamağı: **ALET yapımı ve kullanımını** tramplenleştirir.

İnsan'ın o İlk Komünal doğuşunu ve Animizmini anlamak için içgüdü ve zekânın yanı sıra gelişen duygulanımları da biraz olsun hatırlamalıyız.

İçgüdüler ve Öğrenme, Duygulanımlar

"Genellikle hayvanlar, kendi aralarında davranışlarını taklit etmek eğilimindedirler."

Çünkü taklit ederek öğrenirler. Taklit etme uzun, milyonlarca yıldır süren öğrenmenin vazgeçilmez yolu olmuştur. Taklit tekrarlardan oluşur. Tekrarlar hafıza hücrelerine kaydedildikçe hatırlanır. Hayvanlarda da hafıza hücreleri gelişmiştir. Hatırlarlar ve bu tekrarlara bağlı olarak öğrenirler:

1- "Kuşlar ebeveynlerinin ve bazen başka kuşların seslerini taklit ederler. Papağanlar çoğunlukla her çeşit sesin taklitçisi olarak bilinirler."

2- "Eğitimle veya birlikte yaşamayla kedi, köpeği emzirebilir, köpek, kedi gibi davranarak kediyi temizleyebilir. Kedi gibi topla oynayabilir."

3- "Kediler yavrularına fare ve serçe yakalamasını taklitlerle öğretebilirler."

4- "Bu yüzden dikkatleri de gelişir. Dikkatle izler ve öğrenirler."

5- "Hafızaları da gelişir Aylarca sahibini görmemiş maymunlar, yeniden buluştuklarında sevinçle onu tanıyıp kucaklarlar. Köpeklerde bu yetenek çok daha fazla baskın hale getirilmiştir. Yıllarca sahibini görmemiş vahşi bir köpek 5 yıl sonra bile hafızasını tazeleyebilir.

6- "Belirli ölçülerde anlayış, hayal ve duygulanımları da gelişmiştir. Hayret, merak, üzüntü, sevinç ve benzeri duyguları hissederler. İnsanımsı maymunlar ağaçlar üzerinde yataklar yaparlar. Orangutanlar geceleyin kendilerini pandanus yapraklarıyla örterler. Geniş yapraklarla kafalarını sıcaktan korumasını bilirler.

---

[24] C. Darwin, age, s. 92.

Göçmen kuşların göçüne engel olunursa çok kederlenirler. Uzun yolculuklarına hazırlık anında belki de sevinmektedirler."[25]

Dikkat, taklit, sevinme, üzülme, sevgi, korku gibi duygulanımlar da, pekâlâ anlaşılabileceği gibi, çeşitli içgüdülerin oluşumu sırasında içgüdü oluşumuna katılmış ve içgüdülerin tatmini ve tatminsizliğiyle de pekiştirilmiş oluşumlardır.

Temel olan şey duygulanımlar değil, organizmanın doğaya uyum zorunluluklarıdır. Canlı, yaşama ve üreme savaşı verirken gelişen içgüdüler oluşurken; elbette dikkat ve öğrenme gerektiği gibi; açlığın, üremenin ve başka içgüdülerin başarı veya başarısızlıkla karşılaşması gibi hallerde de sevinç, üzüntü, korku, sevgi gibi duygulanımların eşliğinde hayata geçerler.

Analık içgüdüsü, açlık içgüdüsü tatmin edildiğinde, hücrelerin canlılığını sağlayan kimyasal ve elektriksel alışverişler dengelenirler, ihtiyaçlar yerli yerine oturur. Bu suretle içgüdüyü oluşturan hücre grupları salgılarını veya görevlerini yeni baştan üretebilecek momente ulaşırlar. Bu ister istemez canlının bedenindeki diğer hücreleri ve bağlantılı bulunduğu beyin hücrelerini etkileyerek; acı, hüzün veren hormon ve salgıları (serotonin, adrenalin, dopamin gibi) baskı altına alan başka hormonların (endorfin gibi) salgılanmasına yol açar. Dolayısıyla canlının bedeninde bir neşelenme hali ister istemez ortaya çıkar.

Yani olan biten, gerçekte birtakım kimyasal elektriksel alışverişlerin içgüdüyü oluşturan hücre gruplarını ve beden hücrelerini kaplaması, dengelemesi veya dengesini bozması olaylarından ibarettir. Bu açıdan büyük bir gerçeklik taşırlar.

İnsan, hayvanlar âleminden geldiği için, hemen bütün bu içgüdü ve duygulanımları **Temel** olarak miras almıştır. Ancak onları kendine mal eder. O mekanizma da hiçbir canlıda daha önce görülmemiş **Toplum** olgusudur ve kendine has orijinal kanunlarla, Elemanlar diyalektiğiyle oluşmuştur. Bu gelişimin ulaştığı en büyük sonuç, evrimin bütün basamaklarının düğümü ve çözümü kendisinde taşımış oluşudur. Bu yüzden, yukarıdaki içgüdü ve duygulanımların ifadesi insanla anlam kazanmıştır.

Doğal Seleksiyonun Elastiki Gelişimi ve Animizm

Bütün bunları kısaca da olsa anmaksızın Animizmin ilk biçimleniş köklerini kavramamız; daha doğrusu En İlk Komün'ün düşünce filizle-

[25] Charles Darwin, Die Abstammung des Menschen, s. 136-138.

rini ve yönelişlerini anlayabilmemiz olanaksız kalırdı.

Animizmi önemsememek, onu anlayamamaktan ileri gelir. Animizm anlaşılamadan Komün de yeterince anlaşılamaz. Bu, insanı, düşüncesini kavramaksızın anlamaya benzer.

Totemizmi, kutsallaştırma gidişiyle Tanrısallaştırmaları kavramak, Animizm anlaşılamadan yeterince başarılamaz. Çünkü onlar Animizmden çıkıp gelişirler. Kutsallaştırmaların beşiği Animizmdir.

Animizm, Totemizmden veya kutsallaştırmalardan çıkıp gelişmez. Tersine kutsallaştırmalar Animizmden kaynaklanırlar.

Bu şuna benzer: Dil düşüncenin Aletidir. Ancak dilin kaynağı toplum dolayısıyla düşüncelerdir. "Dil Aleti", düşünceleri bir bir işleyerek ifade eder ve bunu yaparken düşünceleri de geliştirir elbette. Fakat düşünce birikişleri ve zorlayışları olmasaydı dil de oluşamazdı. **"Eğer dil düşünceyi yaratmış olsaydı?"** sorusu bile ne kadar saçma (abes-absürd) çıkmazlara dalmamıza yol açıyorsa; **"eğer Totemizm Animizmi yaratmış olsaydı?"** sorusu da aynı kapıya çıkar.

Totemizm, Animizmin sadece bir aracı, dönüştürücüsü ve onu Din-Felsefe, Bilim-Gerçek Bilim gibi yeniden üretişlere (en sonunda kendisini bilince çıkarmaya) götüren ilk kutsallaştırma köprüsü, halkasıdır.

Animizm, İnsan Toplumunun en doğal [düşünce sistemi] olduğu için özü itibariyle, Komün kadar gerçek ve kanuncul bir düşünce sistemidir. Ve bir prose içinde gelişip dönüşür.

Bu yüzden onun dönüşümlerini ve aşamalarını kavramak için en ilk çıkış köklerine girmemiz ve ilk halkası veya Animizmin ilk manevi Aleti olan Totemizmin nasıl oluştuğunu ve Tektanrıcılığa doğru nasıl başkalaşarak dönüştüğünü bilince çıkarmalıyız. Ki, felsefe, bilim ve Tarihsel Maddecilik adıyla doğan Gerçek Bilimin, o temellerle olan gerçek bağlarını çözmüş olalım. Veya Komün'ün kendisini yeniden üretirken Animizmini ve onun gibi temel Elemanlarını da üreterek nasıl Gerçek Bilime doğru gelişmiş olduğunu bütün kökleri ve boyutlarıyla kavrayalım.

Animizmin Doğal Seleksiyon ve canlıların içgüdüleriyle, öğrenme, yargılama, düşünme, duygulanma gibi özellikleriyle nasıl bir ilgisi olabileceği, biraz düşünenlerimiz için anlaşılmaz olmaktan çıkar.

Doğal Seleksiyon tabanı (sıçrama tahtası) olmaksızın ne Komün ne de Komün'ün düşünce sistemi olan Animizm doğamazdı.

Doğal Seleksiyon Tabanı: Canlı türlerin gelişimi yani doğada en uygun uyum yapanların ayakta kalışı veya ayıklanarak canlı türler zin-

cirini oluşturmasıydı. Türler gelişirken organcıl başkalaşımları yanında içgüdü, öğrenme, yargılama, düşünme, duygulanma başkalaşımları da geçirip gelişiyorlardı. İnsan Toplumunun ve Düşüncesinin (Animizmin) sıçradığı taban bu oldu.

Ancak Doğal Seleksiyon tabanını, genel olarak kavramanın yanında, özel **"Esnek"** gelişim yanıyla birlikte kavramak önem kazanıyordu. Eğer Doğal Seleksiyonun giderek esnekleşen bu yanı oluşmasaydı, İnsan Toplumuna ve Düşüncesine sıçramak olanaksız kalırdı.

İnsan Toplumu ve İnsan, inanılmaz bir uyum zenginliği içindedir. Uyum, esneklik yeteneği anlamına gelir. Elastikiyet-plastik yapı, insana sadece toplumcul (Komüncül) yapısından gelmez. O esnek (plastik) yapı, Doğal Seleksiyonun gelişim tarihinden kaynaklanır.

Doğal Seleksiyon Tarihi, yani canlı türlerin gelişim halkaları ilerledikçe; önce basit kalıtım kazanan içgüdüleri oluştururlar; içgüdülerle içiçe ve yanıbaşında öğrenmeler, hafıza, duygulanımlar ve zamanla pasif düşünme, yargılama özellikleri gelişir. Fakat türlerin gelişimi öylesine zenginleşir ve yukarı basamaklara çıkar ki, artık içgüdüler sistemi, uyum yeteneği bakımından yeterli elastikiyeti sağlayamaz; keskin ve küt kalır. O zaman devreye daha elastiki bir uyum mekanizması gelişir.

Evrim varolandan yola çıkarak yeni yolları açabilirdi. Varolan fakat yeterince gelişmemiş, ancak gelişmeye yatkın yol, hemen içgüdülerin yanıbaşındaki yargılama, düşünme yetenekleriydi.

Türler, memeli canlılar basamaklarını çıkarken artık ne organların ne içgüdülerin keskin yetenekleri, uyum için yeterli olamaz hale geliyordu. Çünkü türlerin rekabeti de o derece güçleşmiş, daha esnek yetenekler ister hale gelmişti. Evrimin zoru, bu durumda pasif düşünme ve yargılama yolunu daha da geliştirmek durumuna girdi. Beyin kabuğunun gelişimi ilerledi; içgüdüler nicelik ve nitelikçe temel olarak kalsa da sayıları azaldı, niteliği basitleşti. Nitekim insanla içgüdülerin giderek tamamen toplumun kontrolüne girebilme olanakları, Doğal Seleksiyonun böyle bir esnekliği kazanmasıyla oluştu.

İnsan bedeni, organcıl değişmelerle ilk insan türlerine sıçrarken, elbette insanımsı maymunların beden tabanına dayanıyordu. (O taban Doğal Seleksiyon Tarihiyle oluşmuştu.)

İnsan düşüncesi de, en ilk olarak yine aynı insanımsı maymunların bedeninde yer alan beyin tabanına basarak sıçrama yaptı. (O beyin tabanı da yine Doğal Seleksiyon Tarihiyle oluşmuştu. Ve daha çok Üreyim Sistemine dayanıyordu. Göreceğiz.)

Esnekliğin Sürü ve Birey Momentleri ve "Alet"

Bu sıçrayışta, Doğal Seleksiyonun esneklik (tramplencil: sıçratıcı) özelliği önem kazandı. İnsan Toplumu, o esneklikten sıçrama yaptı:

İnsanımsı Maymun tabanında düşünce esnekliğinin gelişmesi, başka bir olanağı da geliştiriyordu. Bu Antropoid sürüleri içersinde, tek tek hayvanların içinde, ayrı ayrı kalite [nitelik] ve sayılarda [niceliklerde] yetenek farklılaşmasını geliştirdi.

Yani Esneklik:

1- **Sürü** içinde tabanlaşmakla kalmıyor;

2- Sürünün **bireylerindeki farklılıklarda** yeni yeni denemelerle gelişme olanağını yakalıyordu.

Bu **iki başlı esneklik olanağı,** insanımsı maymunlar içinde öncelikle **"ALET"** gelişimini realite içine soktu.

Hayvanlar âleminde **"sürü"** sonradan edinilmiş bir kazanım olması bir yana, belki güçlü bir içgüdü bile değildir. Öyle olsa bile, hayvanlar âleminde hayvan sürü içindeyken bile doğa şartlarına karşı **tek başına** organların gücüyle uyum yapar. Çünkü doğa, canlıya milyonlarca yıl boyunca doğrudan etki etmiştir. **Sürü içgüdüsü** veya **sürü olgusu,** canlının tek başına uyum gerçekliğini aşabilecek kadar gelişememiş; bütün içgüdüleri kapsayacak olgunluğa erişememiştir. Yani toplum olamamıştır. Tersine sürü oluşu bile, hayvanın bireysel içgüdülerini yer yer önlemiş, parçalamıştır. Çünkü canlılar, doğanın **doğrudan** etkisi altında Pasif Uyum içinde gelişirken, organları-içgüdüleri ölçüsünde tek başlarına yaşama ve üreme savaşı vermek zorunda kalarak başkalaşırlar ve ağır basan bu gidişi kıramamışlar, ancak **ESNEKLİK** kazanabilmişlerdir

Bu noktada esneklik, **iki başlılaşarak** olanakları daha fazla ve genişçe kucaklamayı, giderek kural haline getirmiş görünüyor.

1- Sürü Esnekliği: Omurgalı hayvanların en aşağı konağından; balıklardan, böceklerden, kuşlardan beri sürü esnekliğine rastlanmaktadır. Ancak bu aşamalarda sürü esnekliği, içgüdülerin keskin biçimde ilerleyişinin kontrolündedir. Hayvancıl bireyselliğin, esnekliğe katkısı yok denecek kadar sınırlıdır.

Yukarı hayvanlara çıkıldıkça sürü olgusunun esnekliğe olan katkısı artar.

Bu ne demektir?

Esneklik, hatırlayalım: Doğal Seleksiyonun içgüdüleri yeterince zenginleştiremediği ve kullanamadığı yerde, düşünme, yargılama yete-

neklerini kullanıp geliştirmesi olanaklarıdır.

Sürü olgusu, yukarı memeli hayvanlarda esneklik gelişimine ne gibi katkı yapabilir?

Bu sanıldığından fazladır. Fakat ne var ki sürü toplum değildir. Ve esnekliğe katkısı bu yüzden sınırlıdır. Doğa bilimcileri sürüyle toplumu karıştırdıkları için ve **esneklik** özelliğinin evrimdeki yerini kavrayamadıkları için sürüye olduğundan daha fazla rol vermişlerdir. Organisizm onların bu sapıtmalarının bir başka yüzü ve kanıtıdır; sık sık sürü olgusunu topluma benzetirler.

Sürü olgusu; düşünce, yargılama, öğrenme, dikkat, hafıza, duygulanma gibi esneklikleri yeri geldikçe sık sık besler. Ve birey olarak hayvanların bu özel yeteneklerini (esnekliklerini) yer yer, zaman zaman güçlüce destekler ve geliştirir.

Memelilerin; sürü halinde göç etmek, avlanmak, ağaç üzerlerinde, kovuklarda geçici yataklar yaparak barınmak; birlikte paylaşmak, birlikte üremek, yavru büyütmek gibi içgüdü ve eylemleri gerçekleştirmesi; karıncalar, balıklar ve kuşların dar, kesin kalıplarına sığmaz. Kaçarken, kovalarken, avlanırken, ürerken, paylaşırken, öğrenirken her adım başında beklenmedik birçok durumla karşı karşıya gelinmesi daha da artmıştır. Bu karmaşık ilerleyiş sürüyü daha da isabetli, gerekli bir davranış haline getirir. Ve sürü olgusu yaşama, üreme savaşlarını kolaylaştırdıkça düşünme, yargılama, öğrenme vb. gibi esnekliklerin gelişmesine yeni seviyeler kazandırır.

Yeri gelmişken hatırlatmalıyız: Canlılar âleminde hemen bütün güdüler ve zihin faaliyetleri Üreyim Sistemine bağlanarak gelişirler. Sürü güdü ve eğilimi de, elastikiyette en büyük organizasyon olan **Üreme Sistemine** bağlı olarak gelişir; birey esnekliği de. Yeri geldiğinde etraflıca ele alacağız: Bütün gidiş üremeye hizmet eder.

2- **Birey Esnekliği:** Bu durum, birey olarak hayvanın düşünme, yargılama ve duygulanma esnekliklerini daha fazla yetenekleştirir. Yeni nesil bireylerin farklılaşmaları pasif yoldan da olsa arttıkça, milyonlarca yılda yavaş yavaş özel bireysel yetenek farklılaşmaları sürüyle intikal eder; öğretilir, benimsenişi genişler. Bu gelişim yeniden bireye döner ve esneklik doğanın zoru yolundan yavaş hatta belli belirsiz Pasif Uyum mekanizması olarak belirginleşir.

Kurtların, aslanların, sırtlanların, çakalların esnek taktiklerle avlanışı açık bir zekâ belirtisidir. Kunduzların ve maymunların Alet kullanışı ve öğrenmeye yatkınlıkları; köpek ve atların evcilleştirmede kazandıkları ilerlemeler hep Doğal Seleksiyonun esneklik mekanizmasını geliştirmesine bağlı olarak açıklanabilir.

Doğal Seleksiyonun bu sürü ve birey momentleriyle gelişen esneklik mekanizması, milyonlarca yıllık Doğal Seleksiyon tabanında, İnsan Toplumuna sıçrama olanağı veren iki başlı bir elastikiyetti.

Bu elastikiyet, Antropoidlerde ilkin **"Alet"** yapma yeteneğine sıçramış görünüyor.

Alet yapımı, belki ilkin birey olarak daha yetenekli bir Antropoid'in elinde gelişti. Sürü sonradan bunu benimseyip geliştirdi. Veya ilkin bu denli keskin birey-sürü ayrılığı olmasa da Aletlerin ilerleyişinde, esneklik mekanizmasının bu iki momentinin katkılarının daha belirgin dönüşümlere girmiş olması gerekir. Çünkü sürü; bireyi, yukarı hayvanlar konağında, sindirmekten daha uzak kalır. Canlılar âleminde sürü, canlı bireyi hiçbir yerde ve aşamada, İnsan Toplumunda olduğu gibi sindiremez, belirleyemez. Ancak karıncalarda ve arılarda görüldüğü gibi sürü, aşağı hayvanlarda sürü, kolektif içgüdü yer yer canlının her şeyi gibi olduğunda, canlı birey o içgüdünün faaliyetleri içinde sindirilmiş, hiçe indirilmiş gibi olur. Ama bu durumlarda da esneklik dediğimiz düşünce, yargı gibi yeteneklere içgüdü seviyesini aşabilecek ölçülerde rastlanamaz; bu gibi durumlarda esneklikten çok içgüdüden söz edilebilir. Oysa yukarı memelilerde içgüdüler sayıca az ve nitelikçe basit kalma eğilimindedirler; düşünce ve yargılama işin içine daha fazla karışmaktadır.

Animizm, Aletten daha fazla elastikiyete tutunmuş görünse bile bu, Komüncül gelişimi bilememekten kaynaklanır. Doğa bilimlerinin uzmanlıkları yönünde düz mantıkla İnsan Toplumunu Doğal Seleksiyona bağlama eğilimleri bu yanlışı körükler. Bölümün son başlıklarında ele alabileceğiz.

Animizm, Aletten önce, yukarı hayvanların düşünme, yargılama elastikiyetine tutunabilseydi, Antropoidlerden İnsan Toplumuna geçiş daha süratli olmakla kalmaz, canlıların yukarı aşaması daha fazla Alet kullanma olanağına sahip olurdu. Daha doğrusu İnsan Toplumuyla yukarı hayvanlar arasında bu denli uçurumlar olmazdı. O uçurumu, doğa bilimcilerin maymunlara insanlaşmayı öğretebileceklerini sanan skolastisizmleri onlarca yıldır bir türlü dolduramıyorlar.

Çünkü Animizm, yukarı memelilerin esnek olmakla birlikte **Pasif Uyum** damgalı düşünme ve yargılama yeteneklerine tutunmuş olsa bile, "Alet" yapma gibi o pasif düşüncelerin yaratığı değildir; İnsanın toplumcullaşmasının (Komün'ün) eseridir.

Bu yüzden Animizm Alet'ten belki de milyonlarca yıl sonra gelişebilmiştir. Yani hiçbir yasak tanımayan İlk Komün'ün doğuşu gerçekleşmeden Animizm hayat bulamaz. Ve bu aşamadaki Animizm de Ruhçu,

gelişkin bir Animizm olamaz. Çünkü henüz Cinsel Yasaklar doğmuş bulunamaz.

Cinsel Yasaklarla Komün ve Kişi Elemanı "Ruh; Benlik" kazandıkça Animizm Ruhçu Cancılık anlayışına kavuşacaktır.

Ön-Animizm diyebileceğimiz İlk Animizm kökleri cılız bir Ruhçulukla sadece **"cancı"** anlayıştadır. Ama bu bir "ANİMATİZM": Hayvan cancılığı değildir. Freud'a değerek konuya girelim.

Pre-Animizm-Belgesizlik ve Freud

Konumuz Freud değildir. Animizmin ne yaman derin köklere sahip karmaşık bir temel oluşturduğunu göze batırarak konumuzda ilerlemek için, Animizm dolayısıyla Freud'a dokunarak Animizme devam edeceğiz.

Freud, psikanaliz teorisinin sağladığı prestije güvenerek, haddi olmadığı konularda da pek ileri gittiğini unutarak, belgesi olmadığı konularda fikir beyan etmeyi bilim namusuna yakıştırmayan pozunu vermeyi ihmal etmiyor. Ve Ön-Animizmi veya Animizmin en derin köklerini şöyle es geçiyor:

> **1- "Gerçekte büyünün dayandığı prensipler, Animizmin çekirdeğini oluşturan Spiritler (Ruhlar) Teorisinden daha eski ve ilkeldir.**
>
> **2- "Bizim psikanalitik anlayışımız, bu noktada R. R. Marett'in bir teorisiyle uyuşuyor. R. Marett, Animizmde bir Pre-Animist (ön) aşama, en iyi şekilde Animatizm deyimiyle nitelendirilebilecek bir aşama kabul ediyor. Bu Ön-Animizm aşaması üzerine söylenecek fazla bir söz yok, çünkü Spirit (Ruh) inancı taşımayan bir kabile henüz bulunabilmiş değil."**[26]

Klasik bilim, en sorumlu olduğu zamanlarda bile böyle sorumsuzca konuşur, demagojilere çanak açar durur. Sonradan gelenlerin durumu daha saygı değmez ve kesesini düşünen Yeni Memedağa kategorisini işler.

1- **"Büyünün dayandığı prensipler"** derken Freud, Babahanlıkla birlikte çıkmış Büyüyle ilk Totem inanış ve kutsallaşmalarını karıştırır. Büyüyü de Totemizmi de yani Barbarlıkla Vahşet'i de aynı kefeye koyar. Böylece Animizmi kökleriyle gerçek anlamda kavramadığını açık eder. Animizmi prose olarak değil, diğerlerinin yaptığı gibi en çok Ruhçu Animizm olarak gelişigüzel ve takılı kaldıkları **"büyü"** merkezli

[26] S. Freud, Totem und Tabu, s. 132.

olarak (metafizikleştirerek) kavrayıp anlatırlar.

Büyü, Animizmin çok sonraki bir **"tekniği"**dir. Bu durumda Animizmden daha eski prensiplere dayandırılması, ne Büyünün ne Animizmin ne de Komün'ün hiç anlaşılmadığını ortaya çıkarır. Oysa Animizm, Cinsel Yasaklardan, Kişi Ruhundan ve kutsallaştırılan Ruhlardan (Spiritlerden) de eskilere dayanır.

2- R. R. Marett, Ön-Animizm sezisinde haklı görünüyor. Eseri elimizde yok. Ancak verili bulunan geniş dokümanlara çok yönlü bakınca güçlü ve köklü, her yandan, bilhassa Komün yanından Pre-Animizmin ve Animizmin üzerine gidebilmiş görünmüyor. Yine de Ön-Animizm sezisi; hele **"ANİMATİZM"** deyimiyle anlatılmaya çalışılan bir Ön-Animizm sezisi bile başlıbaşına bir değer taşımaktadır. Ve bu haliyle bile Freud'un psikanalitik **"baba katli"** fantazisiyle nereden zorlasan uyuşmaz. Hayvanların en esnek yukarı memelisi Ön-Animizme ne denli yakın bulunursa bulunsun, Freud'un hayvandan insana geçiş teorisiyle bağdaştırılmayacak gerilikte bulunur. Yani Freud, modern insanın **"baba"** komplekslerini maymun atalara yakıştırmakta pek büyük parende atar. **"Hayvan Cancılığı"** denen Animatizm başka, Freud'un hayvanlara bir çırpıda kültürlü toplum kanunlarını yaptırışı bambaşka bir şeydir.

R. R. Marett, Ön-Animizmle, Freud'un açıklamalarından anlaşıldığı kadarıyla, Doğal Seleksiyonun esneklik mekanizmasını (hayvancıl düşünme ve yargılama yanını) kastetmektedir. Bu Ön-Animizm olmaktan çok uzak, fakat oraya giden yolda, insanın **"Alet"**le [üzerine] basıp topluma sıçramaya başladığı, Alet'e en yakın hayvancıl düşünce (esneklik) basamağıdır.

3- Bu yüzden Pre-Animizm üzerine söylenecek çok şey vardır. Ruhçu (Spirit) inanç taşımayan Kabile aramak gerekmez, öyle doğrudan belgeler olsaydı, bilime fazla iş düşmezdi. Ne var ki Tarihöncesi tümden belgesiz olmasa da, adı üzerinde **"Yazısız"** Tarihtir. Belgesizdir diye hipotezsiz kalınamaz. Ama hipotez yapacağım diye de hiç olmayacak, yutturulamayacak çocukça **"baba katli"**[27] masalları da uydurulamaz. Elimizde dağlar kadar birikmiş doğa ve insan bilimleri var. Ve pekâlâ en karanlık Tarihöncesindeki geçmişimiz, o bilimlerin ciddi, sabırlı sınıflandırmasıyla tatmin edici aydınlıklar kazanmaktan geri durmamıştır. Ve durmayacağa da benzer.

Pre-Animizm ve Animizm de, aynı çabaların ışığıyla aydınlanma olanakları içine çoktan beridir girmiş bulunuyor. Bu yüzden, Pre-Ani-

[27] S. Freud, Totem und Tabu.

mist kabileler (belge) bulunamıyor diye **"Pre-Animizm aşaması üzerine söylenecek fazla bir söz yok"** diyerek, konuyu işimize geldiği gibi es geçemeyiz. Hele hiçbir belge ve bilime dayanmadan, hayvandan insana geçiş gibi ciddi bir konuda **"baba katli"** gibi bir masalı uydurabilme cüretini gösterebilmiş bir Freud, bunu kolayca yapamamalıdır.

Ön-Animizm, En İlk Komün'ün yaratığıdır. Toplum oluşmadan Ön-Animizmden söz etmek olası değildir. Bunu birçok kez, Doğal Seleksiyon tabanını irdelerken anlamış bulunuyoruz. En son Freud ve Marett'nin **"Animatizm"**iyle hatırlamış olduk: Animizm, öncelikle Komün'ün dünya görüşü, doğaya uyum mekanizmasıdır. Bu yüzden en eski kökleri de, Komün'ün en ilk doğadan çıkış, doğuş cevheri içinde aranmalıdır. Yani hiçbir yasak tanımayan Komün içinde En İlk Komün'ün doğuşuyla birlikte aramalıyız.

İnsan Toplumuna (Komün'e) Giden Ana Caddenin Açılışı

Komün'de **"Spirit" (Ruh)** denen Eleman veya inanış ne zaman başgöstermiştir?

Cinsel Yasakların doğduğu Ateş Çağında; kesin sayılabilecek belgeleriyle Neanderthaller (Orta Vahşet) Çağında.

Demek, Animizmin Ruhçu anlayışa kavuştuğu ilk sınır budur. Orta Vahşet'ten önceki aşama henüz insan benliğinin oluşmadığı, Cinsel Yasakların insan beyninde bilinç-altbilinç örgütlenişini pekiştiremediği bir aşamadır.

Demek Animizmin ön aşamasını, Orta Vahşet'ten öncelerde, Aşağı Vahşet Çağı'nda arayarak daha gerilere gitmek veya en geriden Ateş Çağı'na dek uzanmak yanlış olmayacaktır.

Ancak burada önem, Animizmin yeri ve zamanından çok İnsan Toplumunda ilk düşüncenin oluşum mekanizmalarıdır.

1- İnsan, düşünme ve dil beyninin gelişmediği, ancak beş duyu beyninin aşırıca gelişmeye meyilli bulunduğu, Antropoid aşamadan henüz çıktığı bir aşamada, nasıl bir mekanizmayla düşünmeye başlamıştır?

2- Bu mekanizma nasıl bir yetkinliktedir ki, Beyin Gelişimini, o zamana dek görülmemiş bir hızla geliştirip, insanoğluna görülmedik buluşları getiren sonsuz gelişim yayına kavuşturmuştur?

İşte Animizmin üzerinde asıl duruş sebebimiz bu olmalıdır. Ancak Animizm olgusu bütün kökleriyle aydınlatılabildikçe ilkel düşüncenin mekanizmaları ortaya çıkabilir. Ve Animizm beşiğinde gelişen Cinsel Yasaklar ve Totemizm mekanizmaları da doyurucu açıklamalara kavuşur.

Paleolitik belgeler, ne kadar taranırsa taransın şu gerçeği değiştiremiyor: Alet kullanma görevi, beyin gelişimlerinden önce gelmiştir.

Yani Alet kullanmak, Beyin Gelişiminin insancıl aşamalarını gerektirmemiş ve beklememiştir. İnsan beyninin gelişimi, fosil belgelerin kesin bir şekilde belirttiği gibi, Alet belgelerinden çok sonra, basamak basamak hemen hiçbir boşluk kalmaksızın gerçekleşmiştir.

Şempanzede kalot yüksekliği (kafa kubbesi) 32,5 endekstir. Aşağı Vahşet'in İlkel Komün basamaklarının başı sayılabilecek Pitekantropların kafa kubbesi (kalot) yüksekliğiyse 37,9 endekstir. Afrikantrop'ta ise 39,2 endekstir. Beyin Gelişimi, bu konaktan yukarıya doğru çıkıldıkça şimdiki insanın kalot yüksekliği ortalamasına (60 endekse) doğru ilerler.

Demek kesin bir matematikle ortaya çıkan gerçek şudur: **Alet kullanma Beyin Gelişimini beklemeksizin** yüzbinlerce belki milyonlarca yıl önceden başlayıp gelişmiştir. O halde Alet gelişiminin bastığı basamak, hayvancıl düşünme esnekliği (Doğal Seleksiyonun esneklik mekanizması)dır.

Antropoidlerin Alet kullandıkça Dik Yürümeyi kurallaştırmış olduğunu yine fosil belgeler gösterir: Antropoid (insanımsı) maymunlarda, uyluk kemiği yumurtamsı kesintiliyken, Pitekantrop'ta şimdiki insana yakın menşurumsudur [prizmamsıdır].

Alet kullanma kurallaştıkça iki ayak üzerinde Dik Yürüme de kurallaşmıştır. Bu gidiş yeni bir yolu daha açar: Dik Yürümeyle boyun kaslarının görevi ve zamanla kendisi değişir; kafatasının ve beynin gelişimini engelleyen kaskatı bağlar giderek tamamen ortadan kalkar. Beyin Gelişimi organcıl olarak özgürleşir. Ve bu dörtlü yol birbirlerini destekleyerek var olan ve geliştirilmeyi bekleyen asıl büyük caddeyi açarlar: **ÜREYİM BAŞKALAŞIMI**'nı yavaş yavaş örerler.

1- Hayvancıl düşünce esnekliği Alet kullanmayı ateşler.

2- Alet kullanma, Dik Yürümeyi geliştirir.

3- Dik Yürüme ve Alet kullanma birbirlerini kurallaştırırlar.

4- Boyun kasları, Dik Yürümeyle Beyin Gelişimini engelleyen tutuşlarını bırakarak, beynin anatomik gelişimini serbest bırakır.

Birbirlerini destekleyen bu dört yol, insanın üretimi adını almaktan çok uzak bulunur. Çünkü henüz ortada İnsan Toplumu yoktur.

Bu aşamada **"Alet"**, aşırıca yukarı memeli hayvan damgasını taşır.

Ancak birbirlerini geliştiren bu prosede, Aletin rolü, yine insanlaşan varlığın yakalayıp bir daha arkasını bırakmayacağı geliştirici başlıca iki Elemandan birisi olur. Birincisi: Doğal Seleksiyonun esneklik (pasif

düşünce) temelidir. İkincisi: Alet'tir. İkisi giderek anatomik başkalaşma yollarını (diğer iki yolu) geliştirir.

Bu yollar ise Alet kullanabilen Yukarı Memeli Hayvan'ı (Antropoid'i), doğruca İnsan Toplumuna (Komün'e) götüren bir ana caddeye çıkarmıştır.

Bu ana cadde, Antropoid'in Üreyim Sistemini (içgüdülerini-yavrulama sürelerini, yavrunun eğitimi güdülerini ve pasif düşüncelerini, barınma şartlarını, geçim-yaşama şartlarını) giderek altüst eden yavaş, uzunca, zorlu bir yoldan adım adım başkalaştıran dosdoğruca geniş, besbelli bir yoldur. Antropoid denen insanımsı şempanze, goril, orangutan, jibon maymunlardan Alet kullanabilenleri bu ana caddeye iteler. O dört küçük yolda pekişenler, bu ana yola çıkabilince, artık Üreyim Sisteminin sürekli başkalaşan zorlukları; onları, kendi determinizmine kıskıvrak almış bulunur. Başka hiçbir sapa yola giremezler. Çünkü üreyim mekanizması, Doğal Seleksiyon Tarihinde giderek bütün yaşama savaşlarını kendi hizmetine almıştır. Üreyim Sisteminin giderek insanlaşması demek, hayvancıl güdülerin çözemeyeceği karmaşıklıklara girişi; düşünce ve yargılama yeteneklerinin daha fazla işe karışmasını, bütün yaşama savaşlarının ve güdülerinin başkalaşmasını da tohumlandırır.

Bu noktada biraz durmalıyız. Üretim ve Üreyim kavram ve olgularına canlı, insan kıyaslamalarıyla bir özet bakış getirmeli veya hatırlatmalıyız. Çünkü en çok sansür ettiğimiz fakat en büyük gerçekleri saklayan en temelli (doğayla göbek bağlı) sistemimiz Üretimden çok Üreyim Sistemimizdir.

Evrimin Komün'le Garantiye Aldığı veya Başkalaşarak Güçlenen Üreyim Sistemi

Canlıların yaşamında geçim, yaşama savaşıyla, canlıların organlarıyla yapılır ve tüketerek yaşamak için yapılır. Bir de canlıların üremesi vardır; nesillerle türün devamı sağlanır.

[Bunlar:]

1- **Yaşama savaşı**,

2- **Üreme savaşı** adını alırlar.

1- İnsan Toplumunda insan türünün geçimi üretimle yapılır. Giderek teknik adını alan Aletle **Toplum** içinde ve toplumcul metotlarla giderek Coğrafya Üretici Gücü adını alacak doğa parçasıyla alışveriş içinde gelişir. Canlıların yaşama savaşından farkı: **Toplum, Teknik** ve **Coğrafya** Üretici Güçleriyle oluşudur.

2- İnsan türünün devamı için bir de insanın **üreyimi** vardır. **Üreyim** de bir üretimdir. Ve geçimin üretiminden ayrılamazca sonsuz bağlantılarla gelişir. Üreyim de ancak toplum içinde, Coğrafya Güçleri, Teknik, Gelenek-Görenekler içinde yapılabilmesiyle [diğer] canlıların üreyiminden ayrılır. Ve bu yüzden iki başlı bir tek Üretim Aksiyonu adını alır.

Canlıların yaşamında, bu denli grift olmamakla birlikte, yine iki ana aksiyon, özelliklerini koruyan genel yaşam biçimidirler.

Birazdan göreceğiz, canlılarda üreyim iklimlere **uymak**'tan çıkamadığı için ancak çiftleşme mevsiminde yavruların yaşatılması amacı çevresinde, yaşama savaşıyla üreme savaşı birbirleriyle daha grift bir bütünlük kazanma eğilimi güder.

İnsan Toplumu, adı üzerinde toplum olgusuyla canlılardan büsbütün ayrılır. Bu iki başlı bir tek **Üretim Aksiyonu** diyebileceğimiz geçim üretimiyle insan üretimi, toplum olgusuyla bir tekleşir. Gördük: Komün'de hiçbir Eleman birbirlerinden ayrılabilecek gibi ayrı seçilere sahip değildir. Komün tam bir çekirdekçil güçtür.

Ancak Komün'ün ilk doğuş prosesinde **İnsan**, geçim şartlarının **Üretimi**'nden daha fazla **Üreyim** adını alabilecek ve Komün'ü var edebilecek baskın gelişim tutturmuştur. İnsan Üreyimi, Komün'ün doğuşundan Yekpareliğini tamamlayışına kadar neyse, bugün de hemen aynı temel olgularla yürümüştür. Üretim ise teknikle birlikte boyuna değişir, gelişir. Basit ve yeniden üretim vb…

Bu yüzden ilkin üretim adını alabilecek bir gelişimi bile tutturmuş sayılamaz. Saydığımız bu dörtlü yol öncelikle üretim adını alabilecek aksiyonu değil, üreyim adını alabilecek **üreyim başkalaşımı** ana caddesini açar. O ana cadde Antropoid Maymunu dosdoğru Komün'e, hiçbir yasak tanımayan ilk İnsan Toplumuna çıkarır.

O, zorlu çetin yol, hayvanı sosyal hayvan durumuna sokacaktır. Komün'ün zorlu yaşamı; ancak Komün, insanın Üreyim Aksiyonunun problemlerini giderebildikçe, geçim savaşı kendince üretim adını alabilecek ilerlemelere kavuşabilir. Bu yüzden Antropoid Maymunun Alet kullanışını üretim saymakta acele etmemeliyiz.

Alet kullanış yabana atılamasa da, Doğal Seleksiyonun düşünme yeteneklerinin gelişimi elastikiyetine tutunarak geliştiği yani yukarı memeli hayvan damgalı bulunuşu unutulamaz. Alet kullanımı ancak Dik Yürümeyi kurallaştırabilmiş ve beynin gelişme olanaklarını **anatomik** başkalaşımla açabilmiştir. Bu değişimler, hayvancıl üreyimi hemen değil, uzun, yüzbinlerce yıl boyunca etkileyerek insan üremesine giden caddeyi açmıştır.

Bunu tespit ederken yine Alet'in tutunduğu veya basarak sıçradığı **elastikiyet** tabanını irdelediğimiz gibi başkalaşan Üreyim Sisteminin tutunduğu, canlıların, yukarı memelilerin ve Antropoidin üreme sistemleri tabanını da kısaca gözden geçirmeliyiz.

Çünkü yukarda andığımız dört yol'un başkalaştırdığı şey sadece başparmak, uyluk kemiği, boyun kasları ve kafatası-beyin anatomisi değildir; bunların yanında bütün bir yaşamı kendi baskısı altına almaya başlayan Üreyim Sistemidir. Diyalektik gelişim hep böyle süprizlerle ilerler. En çok görülen, gözönünde olan ilerlemeler, gerçekte daha büyük devrimci gelişmelerin sadece ön habercileri, yol açıcılarıdırlar. Biz onları günün determinizmiyle asıl Elemanlar sanabiliriz ve arkadan geleni yine günün şartlandırışlarıyla önemsemeyiz. O arkadan gelen dev ilerlemeler, yeni gelişimler insanı kuşatmadıkça insan neyin ne olduğunu yeterince kavrayamaz.

Modern insan için geçerli olan bu durum, Antropoid için tartışmasız geçerli olur. Antropoid, sadece geçim savaşını iyileştirmek için zorlandıkça Aleti keşfeder ve ona yapışır. Oysa biraz gördük, Aletin keşfi veya basitçe kullanılmaya başlanışı, en temelde sadece yüzeysel geçim savaşlarının değil üreyim savaşlarının yani topyekûn Doğal Seleksiyon Kanunlarının zorunluluğudur.

Bunu kavrayamayan klasik bilim, evrimi boyuna **kör tesadüflere** bağlar. Ve teoloji kanadının saldırılarına kapı aralar. Zaten evrimcilik de bir çeşit ince Allahçılıktır. Dindeki kaza, kader, tesadüf, klasik bilimin de içine girer.

Antropoid, **"soyutlama**" aşamasıyla hiçbir alakası olmayan Yukarı Memeli İnsanımsı Maymundur. Beş duyusuyla ve içgüdüleriyle hareket eder. Bu çerçevede, sıkıştıkça düşünme, yargılama esnekliğinden yararlanırken Alete yapışmış bulunuşu bize tesadüf, rastlantı gibi görünüyor. Fakat bu rastlantının öteki yüzü: Doğal Seleksiyon Determinizmidir. Antropoid'i Alet'e sürükleyen, iten şey, topyekûn gelişip gelen Doğal Seleksiyon Tarihinin getirdiği yaşama ve üreme savaşı seviyesidir.

Buraya kadar daha çok içgüdü çerçevesinde Doğal Seleksiyonun geliştirdiği hayvancıl öğrenme, hafıza, dikkat, duygulanım ve düşünme, yargılama esnekliği üzerinde durduk. Antropoidin **Alet kullanabilme** şartlarını ve olasılıklarını kanuncul temellere indirgedik.

Şimdi benzer bir irdelemeyle, hayvancıl üreyim temellerinin, insanlaşmaya doğru başkalaşma şartlarının ve olasılıklarının kanuncul temellerini arayacağız kısaca.

İnsanın üreyimine şöyle, evrimin topyekûn gelişim kanunları açısından enine boyuna baktığımızda; şimdiye değin İnsan Toplumunun Üre-

yim Temeli, o kadar muazzam temellere oturmuşçasına kendiliğinden tıkır tıkır işliyor ki, insanoğlu üreyimi problem bile etmeyerek, kendiliğinden, seve seve evleniyor, anne baba oluyor; çocuklarını eğitip yetiştiriyor, karşılaştığı onca zorluklara, eğer aile yani üreyim yüzündense, gıkını bile çıkarmadan neredeyse seve seve katlanıyor, üreyimi sorun etmiyor; işine, üretime bakıyor.

Bu durum görünüşte böyle olsa da; alttan alta yeni Modern Toplum biçimlerinin geçim şartlarını zorlaştıran ve ailelerin üzerine insafsızca dağlar gibi sorumlulukları yıkıveren; dini-imanı kâr [olan] Finans-Kapitalizm rejimlerinin kıymaya çevirdiği aile şartları altında bile, üreyimin hâlâ devam edebilmesi, insan üreyiminin ne kadar köklü ve sağlam temellere dayandırdığını düşündüremez mi?

Onca çoluk çocuğuyla işçi, işsiz ailelerin nasıl geçinebildiklerine yıllardır şaşarak, erişilmez cesaret ve metanetlerine hayranlıkla bakar dururum. Bu inanılmaz gidişin, bütün geri ve Doğulu dediğimiz halklarda geçerli olduğunu düşünürsek, üreyimin devindirici (bilinçaltlarından güdücü) determinizmi sanıldığından çok daha derinlerde ve şiddetlidir.

Aslında evrimin mekanizmasına bakılacak olursa bunda şaşılacak yan yoktur. Evrim tek bir tür içersinde olsun, türlerin gelişiminde (halkalanışında) olsun, kendisini devam ettirerek insan basamağına doğru çıkmak için **üreme** yolunu kullanır.

Bunun derin anlamı şudur: Yaşama savaşları aslında **üreme** savaşına hizmet ederler. Üreyemeyen bir tür yok olur. Üreyemeyen türlerin yok olması evrimin yoksullaşması; giderek yok olmasıdır. Üreyimi evrimin bütün türleri içinden alırsak evrimi ortadan kaldırmış veya en geri basamaklarına inmiş (yeniden başa dönmüş) oluruz. Evrim, daha en ilk basamaklarından beri, üremeyi donatırken yaşama savaşlarını giderek üremenin hizmetine alarak garanti altına almak yolunu tutmuştur. Ve bu garantileniş, İnsan Toplumunda daha Komün oluşurken kendi önemini, gücünü, garantilenişini vurgulayacak, sağlama alacak bütün Elemanlarını, diyalektik biçimde kıskıvrak (çekirdekçil biçimde) kendi hizmetine alarak en yüksek ölçülerinde oluşmuştur. Başka bir deyişle evrim, kendi basamaklarını, üreyimi garanti altına alarak en yüksek ölçülerinde oluşmuştur. Başka bir deyişle de evrim, kendi basamaklarını üreyimi garanti altına alarak çıkarken, hem bu garantilenişini Komün'ün çekirdekçil kanunlarıyla kesin biçimlere kavuşturmuş hem de bu gidişinin bilinçlere yansıyacak ifadesi olmuştur. İnsan Toplumu bunu birkaç milyon yılda oluşturmuş, sebebini bile kendisine sormayacak derecede garanti altında olduğu için, üretiminin geçim yanına bakmıştır. Fakat üretim, üreyimi (evrimi) tehdit edecek Finans-Kapital azgınlığına gir-

diği an ve yerde **bilinç** sigortalarını devreye sokmaya başlamıştır. Bu evrimin düğüm ve çözümlerinin oluşturduğu toplum biçimlerinin gelişim kanunlarını bilince çıkarıp o kanunlara uydukça, evrim (ve üreyim) kendi garantisinin zafer tacını giymiş olacaktır. Çünkü Komüncül çekirdekte atılmış bulunan kanuncul düğüm, daha iyi anlaşılıyor ki, üreyimle üretimin çok hassas diyalektiğinden oluşmuştur. Ve orada üreyim son duruşmada üretime baskın bulunur.

Bunun kanuncul anlamı: Aslolan Doğa ve İnsan Toplumudur; Teknik Üretici Gücü de bunlara göbek bağıyla sımsıkıca bağlıdır. O hassas dengeler ancak doğa ve insan yanından kurulabilir. Aksi takdirde evrimin çekirdekte garantilemiş olduğu gerçek, inatla kendisini tekrar tekrar ortaya koymaktan geri durmayacaktır. Tâ ki kendisini bilinçlerde egemen kılana dek.

Bu çerçevede (evrimin en yüksek tepesinden: toplumcul temel kanunlardan) bakılınca, canlıların üreyim sistemlerini garantiye almak üzere, bilmeden-doğal olarak organizmanın inanılmaz çabaları göze çarpar. Sanki canlılar, üremelerini garantiye almak için her şeylerini seferber etmiş görünürler; **sanki bir bilinç varmışçasına** varlarını yoklarını ortaya koyarlar. Bu, en çok gelişkin memeli hayvanlarda kendisini ortaya koyar. Üreme savaşlarının öldürücü olduğu zamanlar az değildir. Birçok canlı üreme uğruna ölümleri göze alır ve bu uğurda ölürler. Somon ve alabalıklar bilinen örnekleridir. Yine kalamarlar da çiftleştiklerinde ölümle karşı karşıyadırlar. Nesillerinin devamı için yok olurlar. Elbette bunlar organizmanın kendi kurgusundan olur.

Biz insanlara, üremek için ölmek saçmaymış gibi gelir. Ancak aşk, namus, aile bağlılığı-sevgisi, devamı için parça parça veya kesin ölümler hiçbir insana o kadar uzak değildir. Bunun diğer sebebi, üretimin de üreyime bağlı gelişimidir.

Üreme determinizmi bu denli derinlerde sağlam köklere tutunmuştur. Gözlerden kaçırdığımız bir başka yan da, insan üreyiminin bütün insancıl heyecanları kendisinden çıkarıp üretimle de harmanladığıdır. Yani insan sadece aşkı-ailesi için değil, şerefi, namusu, saygısı, idealleri uğruna da ölür: Üreyim üretimle bu denli kaynaşıktır ve üreyim en derinlerden en etkin bulunur. Modern insanın bunu anlayamayışı, üretim determinizminin teknik gelişimle aşırıca güçlenip insanı metafizikleştirmesinden ve o derin köklerden parçalayıp ayırmasından ileri gelir. Fakat o köklerin İnsan Toplumundaki bütün Elemanlarla oluşmuş sonsuz diyalektik bağlarının dinamizmi, insanlığa tekrar tekrar o temel dengelerin olmazsa olmaz mesajlarını ve dayatışlarını vermekten geri durmayacağa benzer. Çünkü o, evrim kadar eski bir sistemle toplumla

birlikte doğaya kıskıvrak bağlıdır ve teknik determinizminden çok eski ve her Elemanı daha çok kendi hizmetine almıştır.

Üreyim Sistemi, en ilkel canlılardan; yaşama savaşından, yaşama savaşının gelişmesiyle ortaya çıkmış, sürekli organlaşıp sistemleşerek yaşama savaşını da kendi sistemine bağlamıştır. Çünkü organizma için geçim önemlidir, ancak hayatta kalmak zorunluluklarının geçim savaşını baskısı altına alabileceği gerçeği çok açıktır. Canlıların tarihi gelişimi, bunu her adımda kanıtlamakla geçer.

İnsan Toplumunda da durum değişmez; sadece kanunları karmaşıklaşır. Fransızların ünlü bir deyişleri var: **"Yaşamak için mi yemeli, yemek için mi yaşamalı?"** Modern insan aklı, o basit gerçeği insanın beden sağlığı yönünden kavramakta gecikmemiştir. İnsan bedeni gibi İnsan Toplumu da inanılmaz bağlarla gerçekte geçim üzerine değil, ayakta kalmak savaşına (en iyi uyum yapanların hayatta kalışına) göre ayarlanmıştır. Geçim savaşları üreme savaşlarına hizmet ederek gelişir.

En ilkel hücre aşamasına bile girememiş virüsler, İnsanlık Tarihinden itibaren-beri yaşarlar; var olurlar. Belki tarihleri daha eskidir. Virüsler hücre bile değildirler. Çekirdekleri, kromozomları, çoğalma özellikleri bile yoktur. Fakat milyonlarca yıldır yaşarlar; hayatta kalmanın en iyi uyum yollarını geliştirmek zorunda kalmışlardır.

En ilkel canlıda bile görülen büyük gerçek, geçim (tüketim) savaşından çok hayatta kalma (üreme) savaşıdır. Yani canlının kendi günlük yaşama savaşından elde ettiği tüketimi, bütün hayatının genel hedefi olan hayatta kalma (uyum) savaşlarına hizmet ederken ondan çok daha küçük bir parça olarak kalır.

Virüs, kendi başına çoğalamayacağı için girdiği insan vücudundaki hücrelerin çekirdeklerine yerleşir. Orada çekirdeğin kromozomlarındaki protein gibi materyallerin üretimi sırasında kendisini kopyalattırarak üretmiş olur. Bunu başarıncaya kadar her türlü koşulda yaşama yetenekleri kazanmıştır. Başardıktan sonra da başka bir üreme yolu geliştirmeye şimdilik gerek duymamıştır. Çünkü bir hücre içinde kopyalanarak süratle bir milyardan fazla çoğalabilmektedir. İnsan vücudu onları yeterince tanıyarak bağışıklık geliştirdiğindeyse başka kılıklara girerek şaşırtma yolunu deneyerek bunu tekrarlarlar. Gizlenirler. Uyurlar. Ama mutlaka yaşama olanağı bulurlar. Virüs'ün (en ilkel canlının) hayatı bile bize, onun tüketiminden daha çok üreme determinizminin kuşatıcı gücünü anlatır. Çünkü virüsün derdi geçiminden çok hayatta kalmaktır; zira her türlü koşulda yaşamasını geliştirmiştir. İnsan'dan önce maymunlarda yaşadığına şüphe yoktur. Demek her türlü koşulda ayak uydurarak yaşayabiliyor. Fakat sadece üreyişini gelişkin bir canlı-

nın hücre çekirdeği vasıtasıyla daha rahat gerçekleştirebilmektedir. Hayati stratejisi de buna göre oluşur; geçimini üreyerek başarır.

Organizmanın canlılığı, sürekli gelişmek ister. Gelişmek canlılığın icabıdır. Doğa şartları, canlıyı hayatta kalabilmesi için birçok uyum mekanizmasına zorladıkça canlı gelişme eğilimini güçlendirir. Uyum yapanların uyum mekanizmalarından birisi de üreme sistemleridir. Üreyim sistemleri, sistem olarak yaşama (geçim) içgüdülerini de kendisinde örgütleyecek gelişmelere doğru ilerleyecek yetenekler ve zorunluluklar gerektirdikçe üreyim, hayatta kalma mekanizmalarının en gelişkini olur

Canlı, doğa şartlarına en iyi uyumu geliştirdikçe kendi içinde neslini devam ettirmeyi üreme sistemiyle başardığı gibi; yine değişen doğa şartlarına tür değiştirerek uyum yapmayı da üreme sistemi yoluyla devam ettirip geliştirir

Afrika kedisi vaşak; iki milyon yıl önce Avrupa'ya çıktıkça başka iklim şartları altında organcıl görevleri de başkalaşırken fizyolojisi de değişime uğrar. Fizyolojik değişimler ancak üreme hücreleri yanından [kanalından] arkadan gelen yavru nesillerde organcıl değişimleri getirebilir. Ve yeni kedi türleri gelişir. Bu yüzden Sibirya ve Asya'yla Amerika'yı birleştiren köprüden geçen Kuzey Amerika vaşağı farklı bir türü oluşturur. Buna benzer bir gidiş de, birbirlerine akraba yeni türlerin oluşması da üreme sistemleriyle oluşur. Kedigiller, vaşaklardan tutun da çıtalara, jaguarlara, leopar, panter ve aslanlara kadar birçok türü içine alır.

Balıklar, amfibiler, sürüngenler, kuşlar, memeliler birbirlerinden kıyaslanamayacak kadar farklı türler olsalar da hep uyum zaruretleriyle[28] birbirlerinden üreme sistemleri vasıtasıyla türleşmişlerdir.

Üreme sistemleri, uyum mekanizmasının en gelişmiş biçimi olarak geniş organizasyonludur. Yaşama savaşlarını da kendi hizmetinde derleyip toplar.

Darwin'in büyük üç ünlü eseri, özellikle **"Seksüel Seleksiyon"**la ilgili üçüncü çalışmasındaki derlediği sayısız örnekler, Üreyim Sisteminin büyük organizasyonunu ispatlar:

1- Canlılar çiftleşmek için, özellikle ve genellikle erkekler dişilerle çiftleşmek için, rekabet ve dövüş halindedirler.

2- Üreyim için dövüşürken organcıl başkalaşımla silahlanırlar: Diş, mahmuz, gaga, çene, pençe vb.

---

[28] Zaruret: 1- Zorunluluk; 2- Gereklilik. (y.n.)

3- Yuva yapma, kuluçka veya hamilelik süresi içinde ortaklaşa görev paylaşımı.

4- Yavruların bakımı, ailenin korunması.

5- Analık ve kısmen babalık güdüleri, görevleri.

6- Üreyim görevlerinin büyük organizasyon zorunluluğuyla sürü olma eğiliminin güçlenmesi, kısmen güdü haline gelişi ve bazı canlılarda güçlenmesi.

7- Genellikle çokeşlilik, arada bir tekeşlilik.

Yavruların (neslin) devamı için gerekli olan hemen her şeyi kapsayan bu içgüdü ve düşünme, yargılama ve duygulanma eğilimleri, ister istemez beslenmeyle ilgili güdüleri kolayca kendisine bağlar.

İnsan Toplumu, Modern Tarihte bile üreyim ve üretim problemlerine gidiş kanunları uyarınca gereğince çözüm bulamamışken (bilinçle davranamazken) canlılar, şüphesiz ki, bunu organcıl determinizmleri gereği zincirleme yaparlarken, beslenme-yaşama savaşları, kendiliğinden üreyim savaşlarının güçlü zaruretlerine uyarlar.

Burada stratejik amaç üremek gibi dursa da, üremek en uygun olanların hayatta kalabilmesi için icat edilmiş üstün bir mekanizmadır.

Burada Darwin'in verdiği örneklere başvurmuyoruz. Meraklıları irdeleyebilirler. Balıklardan tutun da amfibilere, sürüngenlere, kuşlara, memelilere dek verilen örneklerin hepsinde, giderek artan ölçülerde yedi maddede saydığımız özellikler gerçekleşir.

Canlı beslenirken açlık içgüdüsünün emirlerini tatmin eder görünür. Doğrudur. Ancak canlı beslenirken bile üreyim güdülerinin organize ettiği hücreler-organlar topluluğu canlının bedeninde daha fazla önem ve güç kapladığı için beslenme güdüsünün tatmini üreyim güdülerinin (hücrelerinin) organizasyonuna göre olur. Eğer canlı kış mevsimini iyi geçirememişse çifleşme mevsiminde erkek elenebilir, dişi sağlıklı yavrular meydana getiremez, büyütemez; dolayısıyla sürünün varlığı bile tehlikeye girer. Çünkü genellikle anneyle yavrular sürüyü oluştururlarken güçlü olurlarsa ayakta kalabilirler. Harem kurmuş erkek güçlü olabilirse, arada bir yokladığı anne ve yavruları koruyabilir ve sürünün liderliğini sürdürebilir. Bu onun hayatta kalışını garantileme yoludur. Yani üreyimin garantilenişiyle yaşamın garantilenişi aynı kapıya çıkar. Çünkü üreyim, Doğal Seleksiyonun en üstün organizasyonu olup çıkmıştır. Dolayısıyla düşünme, yargılama, öğrenme, dikkat, hafıza, duygulanımlar gibi elastikiyet mekanizmasını güçlendirerek kendi organizasyonuna bağlayan belirleyici güç yine Üreyim Sistemi olur.

Primatlarda ve Antropoidlerde de durum değişmez. Tersine, Üreyim

Sistemi yukarıda andığımız prensipleri ve gidişi doğrulamakla kalmaz, giderek daha da pekiştirmiş bulunur.

Yüz milyonlarca yılda gelişerek gelen Üreyim Sistemi, ister istemez İnsan Toplumuna geçişte, elastikiyeti ve hemen her şeyi kapsayan en sağlam temel olma yolunu tutmuştur.

İşte bu yüzden Antropoid beslenme-yaşama savaşı için ne yapsa; yeni bir ilerleme kaydetse, o ilerleme yavaş-uzun bir yoldan da olsa, Üreyim Sistemini güçlendirip başkalaştırmaya, yeni bir türde pekişmeye (üreyimin garantiye alınışı yolunu açmaya) yarar. Bu, yüz milyonlarca yıldan beri gelişerek, pekişerek gelen bir yoldur. İnsan Toplumunda en yüksek seviyesine, sayı ve kalitece [nicelik ve nitelikçe] garantilenmiş aşamasına, ulaşmıştır.

Antropoid, Alet'i yüzeysel, görünüşte; düşünme, yargılama elastikiyetine tutunarak, yaşam savaşı için yapmıştır. Alet'in yüzeyde görünen faydası budur; yaşama savaşını kolaylaştırmıştır. Fakat Alet kullanma görevi ister istemez başlıca iki fizyolojik değişime yol açacaktır:

1- Başparmak oynaklığı gelişmeden Alet verimlice kullanılmaktan uzak kalır. Maymun'un kavramaya ve salınmaya elverişli çengel veya makara yerine geçen elinde başparmak kısadır; diğer parmaklar kavramaya uygun çengel gibi uzun ve menteşe gibi açılıp kapanır biçimdedir. Alet dediğimiz, ilkin bir ağaç parçasının büyükçe bir lobut haline getirilmiş halidir. Belki önceleri daha ilkel hiç yontulmamıştır. Sonra aynı şey çakmak taşlarıyla birleştirilir veya yeniden yapılır. Bunlar için bile elin fizyolojisinin değişmesi gerekir. Elin buna uyumu zaman alır. Üreme hücreleri kanalından yeni kuşaklarda başparmak oynaklaşacak, diğer parmaklar kısalacak ve bildiğimiz Aleti sıkıca-maharetlice kavrayıp evirip çevirecek hale gelmeye başlayacaktır. Bu gelişim, yanıbaşında Dik Yürümeyi de gerektirir.

2- Alet'in sağa-sola, aşağı-yukarı, ileri-geri savrulabilmesi; hamle yapılıp geri çekilebilmesi bir yana, rahatça taşınıp kullanılabilmesi için bile kolların Dik Yürüme biçimiyle daha rahat olması gerekir. Omurga dikleşmeli, omuzlar yere parelel ve geniş; omurgaya da dik bir biçim almalıdır. Bunun için leğen ve bacak kemiklerine daha fazla yük biner; eklemlerin, kasların bağlantılarının hepsi değişim geçirmek zorundadırlar.

3- Alet ve Dik Yürüme birbirlerini destekleyerek kurallaştıkça fizyolojik değişimler anatomik başkalaşımları peşi sıra sürükler. Bu gidiş içinde görev değişimlerinin gerektirdiği anatomik başkalaşımlar sürer.

4- Alet kullanımı ve Dik Yürüme kurallaştıkça boyun kaslarının kafatasını cendere veya işkence denen demirci Aleti gibi kavrayışı gevşer,

zamanla bırakır ve değişir. Kafatası serbestleşir. Beyin gelişme olanağı bulur.

Bu dört başlı gelişim, bir tek **ALET**'ten çıkmış görünüyor. Alet'i de elastikiyet ateşlemiş bulunur. Meseleyi bu yüzeysellikte bıraktığımız zaman derinlerden gelen determinizme ulaşamamış oluruz. Teknik Üretici Güç önyargılarımızı (günün determinizmini) besleyen bilimcil yüzeyselliklerimiz az değildir; tersine her yanımızdan bizi kuşatmıştır. İnatla, yılmadan daima daha derine ve somuta inmeliyiz. Gerçek Bilim, karanlığın en ücra diplerini aydınlatabilirse gerçek (ölümsüz) olur.

Yüzeyde görünen elastikiyet (düşünme, yargılama) yeteneği, Aleti yaratmıştır. Elastikiyet: Doğal Seleksiyonun geliştirdiği mekanizmasıdır. Fakat tek ve başlıca değildir. Elastikiyet içgüdüler motorunda gelişir. İçgüdüler motorunun büyük organizasyonu ise üreme sistemine bağlı gelişir. Üreme sistemi, içgüdülerin, elastikiyetin büyük bölümünü kendisinde derlemekle kalmaz, yaşama savaşıyla ilgili içgüdü ve elastikiyetleri de hizmetine sokar.

Bu durum, Modern Çağ'daki İnsan Toplumunda üretimin her türlü doğa ve insan malzemesini, üreyimleri de dahil, kendi hizmetine almış görünmesine pek benzer.

İnsan Toplumunda işlerin bu denli tersine dönüşünün anlamları üzerinde durmayı başka yere bırakalım. Gerçekte, toplum bu denli zıt kanunlarla kurulmamıştır. Aksine İnsan Toplumu da, Doğal Seleksiyonun üreyim temellerinin başkalaşması yolunu yürüyerek oluşturmuştur. Başka türlüsü de olamazdı, olamamıştır.

"Nasıl oluyor da küçük bir Alet kullanımı, İnsan Toplumuna yol açabilecek üreyim ve başkalaşımlarına yol açabiliyor?" sorusuna verilebilecek en köklü yanıtı böylece bulup koymuş oluyoruz.

Çünkü Doğal Seleksiyon Tarihinde hemen bütün yollar Üreyim Sistemine çıkar. Ve Üreyim Sistemini güçlendirip başkalaştırır.

Primatların veya Antropoid Maymunların üreyim sistemleri de öyle bir aşamaya gelmiştir ki, hayvan dünyasında büyük bir keşif sayılabilecek Alet kullanılışı, yeni bir türün (İnsan Toplumu: Komün'ün) yaratılışına yol açan üreyim başkalaşımları zincirini yayından boşandırmıştır.

Bir kere daha çünkü; yeni bir türün yaratılış köprüsü, Üreyim Sistemi içinde veya bizzat Üreyim Sisteminin başkalaşması yoluyla gerçekleşir. Alet, yaşama savaşındaki başarısını süratle Üreyim Sistemine yansıtarak beden hücreleri kanalından tohumcul hücreleri baskılamış ve Üreyim Sistemi yavaş yavaş yeni bir türü (insanı) oluşturmuştur. Ancak bu, o güne dek görülmemiş bir başkalaşımı getirmiştir. Görelim.

İlk Komün'ün Doğuşu: Başkalaşan Üreyim ve Üretici Güçler Diyalektiği

Antropoid Maymunlarda Üreyim Sistemi, yukarı memelilerdeki bütün özellikleri taşır.

1- Erkek dişiler için dövüşür. Ve hareme sahiptir. Dolayısıyla daha iricedir.

2- Dövüş yasası, erkekleri güç (adale, iskelet, sinir sistemi, pençe, diş) bakımından dişilere kıyasla rakipleri içinde seçilir kılmıştır.

3- Cazibe bakımından da erkekler daha albenili renklere ve seslere sahiptir.

4- Maymunlar **"pek sürücül (gregarious) hayvanlardır."**[29]

Bunun sebebini yine daha çok üreme sisteminde aramak gerekir. Dişinin yavrulara birkaç yıldan daha çok olmamak üzere bakma mecburiyeti, yavruların ergin duruma gelinceye değin bir arada bulunma zorunlulukları, erkeklerin dişi ve yavruları koruma ve yardım etme görevleri; dişilerin gebelik süreleri boyunca hormonlarının etkisiyle yavaşlayıp yardımlaşma eğilimlerine girmeleri; erkeğin çiftleşme için birkaç dişiye ihtiyaç duyması veya nesillerin devamı için en uygun davranış olarak dişi ve erkekler tarafından böyle bir yolun tutulması, maymunlarda sürü eğilimini daha fazla kuvvetlendirmiştir.

5- Çiftleşme genellikle mevsimliktir. Kızgınlık yılda bir kez genellikle sonbaharda veya kötü geçen kış mevsimine göre seçilmiştir. Yavrular en uygun mevsime denk gelecek gibi doğarlar. Genellikle yağışlı ve soğukça geçen yerlerde kış ayları gebelikle atlatılır. Bu yüzden çiftleşme hem mevsimliktir hem de görece kötü geçen mevsime göre ayarlanmıştır.

6- Erkekler çok eşli (haremcil) bir üreme yolu tutmakla birlikte, kimi maymun türlerinde dişilerin de cinsel kızışma döneminde birden fazla erkekle ve birden fazla çiftleşme yaptığı tespit edilmiştir. Demek gebeliğin garantisi için bu yol daha uygundur. Bu durum sürüyü kıskançlıkla dağıtmaz, güçlendirir. Erkekler de bu durumu uygun bir yol olarak seçmişlerdir. Bu şekilde yavruların bakımı ve yaşama savaşı daha da kolaylaşmaktadır. Sürücül eğilim güç kazanır.

Bu Üreyim Sistemi, nasıl değişerek insan üreyimine doğru gelişir ve Komüna'yı yaratabilir?

1- Öncelikle Alet, Antropoidleri tür olarak değiştirir; gördük. Dik Yürüme, el, kol, bacak, leğen kemiği, omurga, boyun, kafatası, beyin,

---

[29] C. Darwin, Seksüel Seleksiyon, s. 551.

hormonal yapı Antropoidden yavaşça ayrılır.

2- Yani Antropoidlerin yavrusu olarak dünyaya gelen yeni tür, artık anatomi, fizyoloji ve yaşam bakımından yavaş yavaş yeni bir yol tutarak türünü hayata geçirirken, kendi içinde cinsel seçim yapmak zorundadır.

3- Alet, artık Antropoidlerden ayrılan yeni kuşakların vazgeçemedikleri, organlarının bir uzantısı olma yolunu tutacaktır.

4- Bu uzun, yüzbinlerce, belki de milyonlarca yıl süren bir prosedir. Yani bizim birkaç paragraflık sentez düşüncelerle açıkladığımız olaylar, yüzlerce, binlerce kuşak zinciri içersinde küçük de olsa sıçramalarla gerçekleşir. Alet kullanma ve Alete bağlı olarak Dik Yürüme kurallaştıkça, anatomik başkalaşımın yanında yaşam savaşları ve üreme savaşları da değişecektir. Burada değişimi zorlayan sebepler üzerinde durmalıyız.

5- Başkalaşımı zorlayan sebepler, daha çok üreme sistemi içerisinde aranmalıdır. Evrim gelişimi içinde giderek, yukarı memelilere çıkıldıkça, yaşama ve üreme savaşları zorlaşıp karmaşıklaşır. İçgüdülerin cevap veremediği yerde hayvancıl düşünce ve yargılamanın (elastikiyetin) işin içine karıştığını görmüştük. Bu gidişin üreme açısından anlamı bambaşka olur. Düşünme ve Yargılama, Alet gibi keşiflere yol açtıkça, gerçekte yaşama savaşı (beslenme, gündelik korunma) için yapılmış görünen bu keşif; en derin determinizmle organizmayı (canlılığın bütün beden-beyin bütünlüğü içinde) daha iyi üreme olanaklarına ve hayatta kalmaya iter. Bu Doğal Seleksiyon Tarihinde, yeni bir uyum geliştirme yolundan yeni bir türün gelişimine yol açma anlamına gelir. Fakat bu kez tutulan yol'un (Alet'in keşfi'nin) büyük değeri, o güne dek görülmemiş bambaşka kanunlara dönüşerek İnsan Toplumu türüne giden ana yolu açar.

Özetle: Alet, Dik Yürüme, Beyin Gelişimi ve bunların kurallaşması gerçekte tesadüfen oluşmuş keşif ve ilerlemeler değil; üreyim ve hayatta kalma savaşı determinizminin Antropoidleri yeni bir tür oluşumuna sürükleyişidir. Ama bu kez Doğal Seleksiyon Tarihi öylesine birikim ve atlama momentine gelmiştir ki, yeni tür olarak gelişecek olan İnsan Toplumu, evrimin yepyeni ve egemen halkası durumuna girecektir. Bu yüzden bu dönüşüm, aynı zamanda toplumcul kanunlara dönüşümü içermektedir. Bu prose şöyle gelişir:

1- Tesadüfen bulunmuş görülen Alet, en köklü üreyim ve hayatta kalma zorunluluklarından fışkırdığı için aynı derecede Dik Yürüme ve Beyin Gelişimiyle birlikte yeni beslenme, korunma ve elastikiyet olanaklarını (düşünmeyi, yargılamayı) geliştirir.

2- Bunların bütünü geliştikçe yavaşça üreme sistemlerini etkiler.

a- Elastikiyet (düşünce) Aleti, Alet düşünceyi geliştirecektir. Dik Yürüme ve kafatası gelişimiyle birlikte beyin daha fazla kıvrımlarla korteksi geliştirir. Bu, önce daha çok arka beyin yani beş duyunun aşırı hassasiyeti, kullanılması sonucunda oluşur. Çünkü insancıl düşünmeden henüz söz bile edilemez. Beş duyu kullanımı had safhada [en üst düzeyde] gelişecektir. Çünkü Aletin ve Dik Yürümenin verdiği olanaklar hayvancıl düşünmeyi daha çok gerektirir. Ve boyun kaslarının engellerinden kurtulan beyin, özgürce gelişimin anatomik ve yaşamcıl yaylarına kavuşur. Beslenmenin yeni gelişkin adımları da bu dinamizmin içinde yer alır.

b- Alet'in beyni, beynin Aleti etkileme prosesi içinde zaten taban olarak varolan elastikiyet (beyinsel gelişim) bir noktada Aleti aşar duruma geldiğinde veya bu dönüşümlerin belirli birikiminden sonra, yavruların eğitimi daha çok zaman almaya başlar. Çünkü içgüdüler, artık yaşama savaşına cevap veremez duruma geldikçe hayvancıl düşünceye daha çok iş düşer olmuştur: Alet bu gelişimden hız alır ve bu gelişime hız verir. Ama yeni nesillerin eğitimi bir o kadar zorlaşır. İçgüdülerin eğitime ne kadar ihtiyacı yoksa sonradan edinilmiş ve edinilecek bilgilerin o derecede eğitime ihtiyacı vardır. İçgüdüyle yetenekler bu noktada ayrılırlar. Bir yeteneği belirleyen görevcil değişimler, beyinde yeni organizasyonlar-anatomik hücre örgütlenmeleri oluşturup yeteneğin hayata geçmesine gereken zemini oluştururlar. Fakat yine de bu hücrelerin yetenekler icra etmesi için belirli derecelerde öğrenme zamanına ihtiyaç duymaları kaçınılmazdır.

Antropoidlerde Aletten sonra görülen beyin gelişimleri, uzun yüz bin yıllar boyunca hep beş duyu (arka beyin) yönünde olmuştur. Hiç değilse Sapiens'e dek görülen aşama daima bu yöndedir. Ön beyin bağlantılarına uç verişler gelişmiş olabilse de bu süreç boyunca kafatasına yansıyan beyin gelişimleri belirgince beş duyu yönünde olmuştur.

Bunun anlamı: Hayvancıl düşünmenin motorcul içgüdülerden, beş duyu beynine doğru yer değiştirdiği veya içgüdülerin, Cinsel Yasaklar olmaksızın sırf Elastikiyet + Alet + Beş Duyu gelişimiyle baskı altına alınabildiği veya tatmin edilebildiği gerçeğidir. Bu İçgüdü-Beş Duyu etkileşimi beyni geliştiren iç dinamizmlerdir. Tabiî ki Alet, Dik Yürüme ve Beyin Gelişimini gerektiren yaşama, üreme savaşlarına bağlı olarak ilerler.

İşte bu gelişim ister istemez yavruların eğitimindeki gerekli süreyi uzatır. Sonradan öğrenilmesi gereken şeyler artar. Bunlar beş duyunun edindiği hemen her şeyi kapsar.

c- Bu gelişimler sadece yavruların eğitim süresini uzatmakla kal-

maz. Beyin kıvrımlarıyla (korteksle) birlikte anatomik bedencil başkalaşımların bütünü, dişinin rahmindeki yavrunun rahimde daha fazla kalarak beslenip gelişmesini gerektirir; gebelik süresi de uzar.

Her iki gelişimin de birlikte yürüdüğü söylenebilir. Yani gebelik süresinin uzaması da, yavrunun eğitim süresinin uzaması da yavaş yavaş birlikte gelişmiş olmalıdır.

İlk Alet kullanımı, 1924 yılından beri Güney ve Doğu Afrika'da bulunan Australopitesinlerin fosil belgelerine bakılırsa en az 3 milyon yıl önce başlamıştır. Demek Pitekantroplara dek 2 milyon yıllık süre İlk Komün'ün oluşumu prosesi sayılabilir.

İki milyon yıl içinde adım adım gelişen şey, Antropoidlerin üreme (ve yaşama) savaşlarındaki değişimdir gerçekte.

3- Gebelik süresi uzadıkça, eski üreme sistemine göre sonbaharı ve kışı gebelikle geçirenlerle, gebelik süreleriyle aynı zamanda yavruların eğitimi uzamış (yeni türe doğru adım atmış) olanlar arasındaki çelişkiler, zamanla uzlaşmaz boyutlara çıkmadan edemez. Eski sürü, yeni sorunlara cevap verecek veya o sorunları tatmin edebilecek donanımlara sahip değildir. Belki ilkin farkında olamadıkları için problemin çözümüne birlikte eğilseler de uzlaşmaz zıtlıklar iki tür arasındakiler kadardır. Çiftleşme zamanları-seksüel seçimlere eğilmek zorundadırlar. Aşama, henüz **"hayvancıl"** düşünceyi **"insancıl"**a dönüştürememiştir; sürü ve birey kendi içgüdü ve elastikiyeti doğrultusunda ve yeteneğinde akar.

4- Toplumcullaşma birdenbire gelmez; basamak basamak en az iki milyon yılda çıkıldığı unutulmamalıdır. Yani organların, sürünün ve hayvan bireyin seleksiyonu her kuşakta veya birkaç kuşakta azar azar gerçekleşebilir. Yine de Australopitesinlerden Pitekantropa kadar olan çizgiye, pek az belge olmasına rağmen bakılırsa arada bir sıçramalı gelişimlerle ilerlemiştir. Şempanze ve Australopitekusla Pitekantroplar arasında üçte bir kadar beyinleşme farkı bulunur. Demek kuşaklar arasında, bilhassa eski sürü-bireyin içgüdü ve elastikiyetiyle, yeni kuşakların bilhassa [özellikle] artan elastikiyetlerinin + Alet + organ değişimlerinin + gebelik sürelerinin ve yavruların eğitimi sürelerinin uzamasıyla kıyasıya çelişmeden ilerlemesi düşünülemez. Prose, ister istemez yeni türün gelişimini, eski türden bir yerde bütünüyle ayırır ve sonu yok etmeyle gelen rekabete yol açar. Fosil belgelerin azlığı belki de bu yok etmeyle ilerleme yüzündendir.

5- Bu gidiş, yeni türün basamaklanışı içinde erkeklerin kendi türünün savunması + elastikiyeti + gebe dişilere yardımı + yavruların eğitimi + yuvaların bulunması + Aletlerin çoğaltılması ve geliştirilmesiyle

daha fazla ilgilenmesini gerekli kılmıştır. Çünkü erkeğin yeni bir tür olarak gideceği başka bir sürü bulma şansı yoktur ve kendi sürüsü içinde diğer erkeklerle rekabeti her iki sebep yüzünden azaltmak; tersine işbirliklerini geliştirmek zorundadır.

6- Böylece hayvancıl dövüş yasasına bağlı çiftleşmenin yerine, sürüde her dişinin her erkekle çiftleşme serbestliği (cinsel alışveriş serbestliği) oluşmak zorunda kalacaktır. Bu prosede yavaş yavaş çelişkileri törpüleyerek ilerlemek zorundadır. Erkekler iki büyük zorunlulukla kuşatılmışlardır:

Birincisi: Yeni Tür'ün geliştiği sürüde ortaya çıkan yeni sorunların erkeği de her yönden bağlayışı.

İkincisi: Ne yeni bir sürü oluşturabilmek ne de başka bir sürüye katılabilmek olanaklarına sahip bulunamayışı.

7- Bu aşamaların bir bütün olarak kapıyı çaldığı yer ve zamanda toplumculluk (Komün) doğmaya başlamış sayılır. Veya doğa ana, Komün'ü doğurmak üzere büyük zorlukları geride bırakmış, Komün'ün en ilk hali olan hiçbir yasağın bilinmediği Komün'ü doğurma hazırlığına girmiştir.

Artık gerisi kolaydır:

a- Alet giderek Teknik Üretici Gücün tohumu olabilecek küçük ilerlemeleri katedecektir.

b- Coğrafya Üretici Gücü adını alacak gelişim, kendisini sürüden topluma geçerken [gösterir], yani erkeğin de işbirliğine daha fazla katılmasıyla ortaya çıkar. Gebe dişilerin ve yavruların daha düzenli ve güvenilir bölgelerde uygun ağaç ve kovukların bulunduğu yerlerde korunması, yerleştirilmesi, geçici olarak da olsa savunulması, ortaklaşa işbirliğiyle yeni yerlere göç edilmesi veya yeniden geri çekilinmesi; yeni yeni hamlelerle doğanın sürüyü barındırabilecek özellikteki yerlerinin tanınıp fethedilmesi, temizlenmesi, benimsenmesi Alet gelişimi kadar belki de zaman zaman daha fazla önem taşır. Ve geliştirici olur.

c- Bu noktada elastikiyet, bütün bu gelişimlerle birlikte bir bütün olarak artık **Animizm** düşünce biçimine doğru yükselir. Ve yavaşça gelenekleşir.

d- Bütün bunları geliştiren ve bu gelişimlerden doğup bunları sarmalayan sürü artık toplumcul bir varlık haline gelmekle kalmaz, kanun gücünde bir alışkanlık, gelenek-görenek ve yeni kuşaklarda devam ettirilerek süren ete-kemiğe yansımış bir olmazsa olmaz gidiş haline gelmiştir. Bu, İnsan Üretici Gücünün, kendi tarihiyle (Gelenek-Görenek Üretici Gücüyle) birlikte doğuşudur.

Bundan sonra Alet uzun zaman yerinde sayan uyuklayışlara girse de, İnsan Toplumunun zaruretleri yani yine temelde işleyen Üreyim Sisteminin artık belirginleşen determinizmi (apaçık zaruretleri), Teknik Üretici Gücünün tohumu veya ilk aşaması olan Aleti yerinde tutamaz; yer yer sıçramalı gelişimlere uğratır.

Yine üreyim zaruretleriyle Coğrafya Üretici Gücü gelişir. Ve Animizmi (elastikiyet dediğimiz düşünce ve duygulanımların toplumcullaşan cancı anlayışı) güçlendirir.

Özetle: İnsan Toplumunun Üretici Güçler diyalektiği temelde Üreyim Sisteminin zaruretleriyle ve dinamizmiyle oluşur. Yani temelde **insan** ve **doğa damgalı olarak** doğar ve gelişir. Hatırlayalım, **Üreyim Sistemi,** Doğal Seleksiyon Tarihinin veya Türlerin Gelişimi Tarihinin sürekli tahkimat yığarak güçlenen eğilimidir. Bütün geçim sistemleri, yani yaşama savaşındaki beslenme-korunma güdüleri son duruşmada Üreyim Sistemine hizmet eder ve Üreyim Sistemi kanalından yeni bir türe olanak verir

İnsan Toplumunun doğuşunda da öyle olmuştur; ancak bu kez doğan tür, öyle birikimlerden sıçrayarak gelişmiştir ki, kendi özel kanunlarını oluşturarak gelir. O kanunlar en temelde **KOMÜN** içinde derleşerek doğarlar: Toplum olmak (Komün) başlı başına bir kanundur. Ve Üretici Güçler içinde, her yanında onları kapsayarak bulunur. Komün Elemanlarıyla (canlı diyalektik dönüşümleriyle) sürekli hareket halinde, kendisini yeniden üreten bir organizmadır. Ve kendisi dahil, bütün İç Elemanlarının diyalektiğini temelde insanın **kendi Üreyim Sistemi** sayesinde edinir. Bu insanın Üreyim Sistemi hayvandan bambaşka bir üreme biçimine kavuşurken hem İnsan Toplumunu (Komün'ü); hem Komün'ün bütün İç Elemanlarını kapsayan ve Komün'ün **en sağlam temelini** teşkil eden Kişiyi; hem de Üretici Güçleri ve tüm İç Elemanlarını diyalektik ağlarıyla birlikte oluşturur. Kendisini yeniden üretecek olan **Siklus Temeli** oluşmuştur.

Üçüncü Bölüm

Siklus Temeli
(Komün'ün Elemancıl Tabanı)

Siklus Temeli: Devirdaim (Döngü)

Komün'ün kanuncul doğuşunu (orijinal: kendisine has Elemanlarının diyalektiğiyle oluşumunu) gördük.

Şimdi Komün'ün Elemanter (ilk Elemancıl) yapısını; kendisini yeniden üreten o ilk tabanını (Siklus: Devirdaim temelini) daha yakından gözden geçireceğiz.

Komün'ün kendisini yeniden ürettiği kanuncul bir temeli bulunur. O temeli, Komün'ün kendi içerisinde yeniden ürettiği Cinsel Yasakların başladığı yer ve zamana kadar olan Elemanların diyalektiği içersinde ele almamız yanlış olmaz.

Gerçi Vahşet Çağı boyunca Komün, hep kendi Yekpareliğini sıkılaştırmak üzere aynı temellerden pek ayrılmaz. Fakat kutsallaştırma ve yabancılaşmanın başladığı zaman, Komün kendisinin ilk temelini hangi sebeple olursa olsun yeniden üretmeye başlamış demektir. Cinsel Yasaklar ve kutsallaştırmaların ilk halkası olan Totemizm başlangıcı, Komün Elemanlarının zenginleşmeye başladığı en ilkel bir üretiş adımı olmasına rağmen, **temelle temelin yeni bir başkalaşma içine girdiği yeni aşamalar zincirlerinin sınır çizgisidir.** Bu ayrıntıları da gözardı etmemek, elimize Komün'ün kanuncul gidişiyle ilgili yeni dönüşümleri ve ispatları verir.

Sınır çizgisini görmezden gelsek, Siklus Temelini bütün Vahşet Çağı'na yerleştirsek de yitirdiğimiz fazla bir şey olmaz. Çünkü Vahşet Çağı: **Komün'ün Yekpareleşme veya kendi kanunlarını pekiştirme çağıdır.**

İşte biz o pekiştirmelerin bile en eski bir temele sahip olduğunu bulup gösterirsek alabileceğimiz dersler sanılandan büyük olacaktır. Çünkü tarihsel proseler atlanırsa, İnsan Toplumunun Modern Çağlarında ortaya çıkabilecek o temel kanunlardan gelme yansımaların açıklamasından doğacak boşluklar, bizi yeniden o en eski kanuncul temellerin

elaborasyonuna götürüp atlanan proseyi yeni baştan keşfetmemizi ve yerli yerine koymamızı gerektirecektir.

Siklus: Çembercil devirdaim, kısırdöngü demektir. Komüncül kanunlar, boyuna diyalektik bir Siklus içersindedirler; boyuna "tekerrür" içersinde kendilerini yeniden üretirler. Hayat hiçbir zaman durduğu yerde saymaz. En durgun-yerinde saymış görünen Vahşet Çağı'nda bile sonradan görülmüş muazzam ilerlemelerin diyalektik yayı hazırlanmıştır. Burada anlatılmak istenen: Komün temelinin-Elemanter yapısının, kendisini durmadan yeniden üretirken aynı kanunlar temelinde hareket ettiğidir. Hayat o taban üzerinde devridaimlerle ilerler. Bu ilerleyiş içinde o en eski temeller de aynı kalmazlar, değişip gelişirler; yeni toplum biçimlerinden yeni özellikler edinirler. Fakat en temel Elemanter içyapı, gerek ana özellikleri bakımından gerekse ana diyalektik işleyişleri bakımından aynı kalırlar. Ve bize bu inatçı gidişleriyle uyum mekanizmalarımızın ana yollarını-dengelerini verirler. Bütün bu ana mekanizmaların hassas başkalaşımları veya proseleri ise, İnsan Toplumunun bilim-bilinç güdümü de, o ana yapıların dengelerinin en hassas terazi ayarlarını sunarlar. Bu yüzden Siklus Temelinin yakalanışı kadar Siklus Temelinin kendisini yeniden üretiş proselerinin ele geçirilmesi de önem taşır.

Siklus Temeliyle sonra gelen devridaim halkalarının (tarihi prosenin) birebir karşılaştırılması olanaklarının kullanılması, insan bilincinin her alanda (ayrıntılarda bile) aydınlatılması zaferini verecektir.

Siklus Temeli, İnsanlık Tarihinin en karanlık ve en bastırılmış yanlarını saklar.

O temeller, en yakın, en açık çimçiğ gerçeklerimizin denklemlerinden örülmüş bulunur. O yakın çimçiğ kanunların Modern Tarihte ulaşmış bulunduğu ve ulaşacağı kördüğümlerle o ilk temeller karşılaştırıldığı zaman veya tarihi gidiş, o ilk temel kanunlar neşter gibi kullanılarak otopsi masasına yatırılabildiği zaman, alınacak dersler ve ele geçirilebilecek uyum mekanizmaları, bin yılları aşıcı kolaylıkları barındırabilir.

Gördük: Siklus Temeli diyebileceğimiz, kendisini yeniden üreten En İlk Komün Tabanı veya çekirdekçil kanunlar temeli, Komün'ün doğuş süreciyle birlikte oluşmuştur. Ve Komün'ü İç Elemanlar Diyalektiğiyle kıskıvrak her yanından sarmıştır.

Bu temel, insanın Üreyim Sistemiyle oluşurken İnsan Üretici Gücü ve doğayla yoğrulmuştur. Komün kendisiyle birlikte bütün Üretici Güçlerini doğadan alır.

Kendisini yeniden üreten yaratıcı diyalektik temel Elemanları, bağlantılarıyla şöyle özetlenebilir:

İnsan Toplumunun **Yasaksız** gelişen Üreyim Sistemi, **Hayvanla İnsan** arasında gelişen **Bölünme** ve **Tezatlanma**'nın [Karşıtlanma'nın-Karşıtlaşma'nın] **Komün** vasıtasıyla **Kişi** beyninde **Örgütlenişi**'dir. Bu yüzden sadece hayvancıl üreme sistemini değil, bütün yaşama ve üreme güdülerini, düşünce ve duygulanımlarını yasaklayarak hayvancıl enerjilerin tümünü toplumsal ilerleyişe sevk ederek yaratıcı Siklus Temelini kurar:

Hayvancıl enerjiler bilinçaltından dinamizm gösterdikçe toplumcul yöneliş yeni sentezler yaratır, toplumcul yöneliş bilinç olur ve hayvancıl enerjileri yeniden ve yeniden bastırarak yaratışlarında ilerler. Doğan sentez **Komün** olur.

Komün en başta kendi yaratıcısı olan Siklus Temeli'ni bütün diyalektik ağlarıyla içinde barındırarak doğar.

Siklus Temeli:

1- Kişi beyninde bilinç-altbilinç biçiminde örgütlü olarak yer alır.

2- Komün içersinde Üreyim Sistemiyle örgütlüdür.

3- Üretici Güçlerin efendisi olarak bütün Üretici Güçler içerisinde kendisini damgalar.

Sonra gelen Komün içinde doğan Cinsel Yasaklar, yine bu temelin kendisini yeniden üretişinden başka bir şey değildir.

İlk Komün:
Toplum, Kişi ve Ruh'un İlk Oluşumu

İnsanı hayvandan ayıran özelliklerin başında:

"RUH"u olan bir **"TOPLUM"** olmak gelir. O da **"KOMÜN"**dür. Komün: **Ruhsal bir toplumdur.**

1- Toplum özelliği, Maddi Üretici Güç ise;

2- Ruh özelliği, Manevi Güçtür.

Ve her ikisi birlikte bulunur. Toplum maddesi Ruh maneviyatıyla kendisini gösterir; Ruh da Toplumla... Peki ya Kişi?

Ruh Kişide tecelli ederken, insan toplum halinde yaratıldığı için, Kişi Ruhu toplumun kanunlarıyla oluştuğu halde, yani toplum dolayısıyla Kişinin içine girdiği halde; Modern Tarihin İnsanı, günümüz önyargılarıyla baktığı için, Kişi Ruhu'nu (Benliği) toplumun önüne geçirir; olayı tepetaklak kavrar. Bu kutsallaştırma prosesinden devamla, dönüşümle gelir. Yerinde göreceğiz. Kişi'yi yaratan Üreyim Sistemiyle birlikte Toplumdur.

Komün'ün Toplum maddesi de, Ruh maneviyatı da aynı zamanda,

aynı mekanizmalarla, aynı temellerden uzun bir diyalektik süreçle yaratılır; Kişi de bununla birlikte oluşur.

O yaratıcı taban, İnsanlaşan Üreyim Sistemidir. Buraya kadar ister istemez anlatım kolaylığıyla Komün'ün oluşumunu, kanuncul gidişle Toplumu, Ruh'tan ayırarak gördük. Şimdi aynı gidişin Toplumun ve Kişi'nin Ruhu'nu nasıl bir mekanizmayla oluşturduğunu göreceğiz. Toplum, Kişi ve Ruh ayrılmayan-birlikte gelişen ve bir tek Üreyim Sisteminin başkalaşımına bağlı olan üçüzdür.

Komün ve Kişi en ilk aşamasında bile Ruhsuz doğamazdı. Çünkü o, yüz milyonlarca yıllık Doğal Seleksiyon Tarihinin (Evrimin) yepyeni, görülmedik bir halkasına geçişin en doğal gelişimle ortaya çıkan kanuncul patlaması veya sıçramasıydı. Görülmemiş bir Toplum maddesi oluşurken RUH'unu geleceğe ısmarlayamazdı. Ayrıca gelecekte oluşabilecek bir Ruh'un köklerinin açıklanması da meçhul kalmaktan kurtulamazdı. Kişi ise Toplumsuz ve Ruhsuz olamazdı.

İnsan'ın Ruhunu var olan zeminiyle kavramak, İnsan Toplumunu ilk çekirdekçil kanunlarıyla kavramak açısından bizi ilgilendirmelidir. O Komüncül kanunların iyice ele geçirilişi, toplum biçimlerinin gelişimine ve sonuna ışık tutar. Bu yüzden konumuz hayatidir; uyum mekanizmalarımızı içerir. Toplum olarak ve Kişi Kişi!

Yeni baştan hatırlayarak adım adım ilerlemekten yılmayalım:

İlk Yasaksızlık ve İlk Toplumculluk (Yüceltimler)

İnsanı hayvandan ayıran birinci özellik **"TOPLUM"** olmaktır. Toplum olmak, gördüğümüz ve kanıtladığımız gibi, başlıbaşına bir kanundur. Ancak Toplum ya da daha doğru olan deyimiyle ve bulunduğu özelliklerin tümünü en doğru biçimde kapsayabilen anlamıyla **"KOMÜN"**, başlıbaşına bir kanun olmakla birlikte, bütün İç Elemanlarının ve kendisinin yaratıcısı değildir. Komünü İç Elemanlarıyla birlikte yaratan şey gördüğümüz gibi, İnsanlaşan Üreyim Sistemiydi.

İnsanlaşan Üreyim Sistemi (hayvancıl cinsel vb. güdüleri, düşünüm ve duygulanımları) onları kendiliğinden baskı altına alarak doğal bir Cinsel Yasak getiriyordu. Bu sonradan akrabalararasına getirilecek Komün içindeki Cinsel Yasakların da yaratıcı tabanı oldu. Bu prose (hayvanla insanı bağlayan en temelli köprü) olmaksızın Cinsel Yasakların sebebi ve değeri de anlaşılamaz. Cinsel Yasaklar (akrabalararası cinsel alışveriş yasağı), Komün'ün oluşumundan çok sonra, uzun denemelerden sonra gelişebilmiş bir İç Elemandır. Komün'ün Yekpareleşmesine; Kişi Ruhu'nun daha da gelişerek kendi kendisini Totem aracılığıyla

Komün'e bağlamasına, kutsallaştırma prosesinin alevlenmesine; Animizmin Ruhçu anlayışının güçlenmesine hizmet eden en temelli dinamik, yaratıcı bir Elemandır. Çünkü Toplum ve Kişi beynini örgütler.

Ancak onun **yaratıcı tabanı** İnsanlaşan Üreyim Sistemiydi. O taban anlaşılmadıkça ne Komün ne de Komün'ün İç Elemanları anlaşılamazdı. Çünkü Komün'ün de Komün'ün İç Elemanlarının da yaratıcı tabanı, İnsanlaşan Üreyim Sisteminin diyalektiğiyle oluşmuştu. Ve o tabanın topyekûn kendisi, hayvancıl Üreyim Sistemine getirdiği basılarla (cinsel alışverişte serbestlik: yasaksızlıkla) **Cinsel Yasak anlamını** taşıyordu. Skolâstik kafaların alamadığı bu diyalektik çelişki, yüz milyonlarca yıllık biriken ve patlayarak yaratıcılaşan bir çelişkiydi. Harem sisteminde bir çeşit Cinsel Yasakçılıkta-Kıskançlıkta kilitlenmiş olan hayvancıl üreme sistemi, zıttına atlayarak cinsel özgürlüğe dönüştü. Bu o zamana kadar görülmemiş bir başkalaşmaydı. Bu, hayvan sürüsünü, sosyal hayvana (topluma) dönüştürürken, hayvan bireyi Ruhu olan Kişi'ye çeviriyor ve Ruhu olan bir Toplum doğuyordu. Çünkü yeni bir Üreyim Sistemi hayvancıl üreme sistemini baskılarken onu kendi tarzıyla yasaklamış oluyordu. Bu da bir çeşit yasaklamaydı. Komün içinde cinsel özgürlük (her dişinin her erkekle cinsel alışverişi serbest olan bu yeni üreme biçimi) her bireyin beyninde ve sürünün davranışında yer alan eski üreme sistemini (güdüleri, düşünce ve duygulanımları) baskı altına alıp kendiliğinden yasaklamış oluyordu.

Evrim Tarihinde erkekle dişi bölünüşünün diyalektiği sürekli kendisini yeniden üreterek, üreyim sistemlerini ve yeni türlerin oluşumunu yaratmaya büyük dinamizmler vermişti. Son duruşmada vardığı aşama, yukarı memelilerdeki erkek liderliğindeki harem (çokeşlilik) kısır döngüsü olmuştu. Bu aşama, giderek yaşama ve üreme savaşlarında başkalaşımları zorlamadan edemezdi.

Ve kısır döngü çatlamak veya dönüşmek üzere **"ELASTİKİ"** (plastik) bir yol geliştirdi. Bu yol, hayvancıl pasif düşünme ve yargılama yetenekleriydi. Elastikiyet, Alete; Alet, Dik Yürüme ve Beyin Gelişimine yol açarken asıl yeni bir üreme sistemine giden ana yolu açıyordu. Bu ana yol, dişiyle erkeğin bölünüşünün en yüksek diyalektik sentezini yaratıyordu: Toplum-Kişi-Ruh **üçüzüyle doğan KOMÜN.**

Komün doğarken, hayvancıl üreme enerjilerini yani güdü, düşünce, duygulanımlarını baskısı altına alırken bu enerjileri yok etmiyor, Toplumculluğa yöneltmiş oluyordu. İşte bu noktada Toplumun-Kişinin-Ruhun biricik yönelişi doğdu: **TOPLUMUN HAYATTA KALIŞI** determinizmiyle yüklü **TOPLUMUN YÜCELTİLMESİ**. Bütün enerjiler, toplumun bekası için toplumcul işlerin başarısına yönelmek zorunda

kaldı. Bu gidiş içersinde toplumun başarı ve başarısızlıkları toplumun her bireyinde, Kişiyi yaratacak olan toplumcul düşünce, yargılama ve duygulanımlarını her an, her yerde işledi. Başarı, her bireyde Kişiyi oluştururken Kişiyi toplumda eriten ve onun içine toplumcul ilerleme coşkularını (yüceltimleri) izlenimlendirdi. Enerjiler tatmin bularak haz alma alışkanlıklarını toplumculluk kanalına soktu. Başarısızlık da ters yönden tatminsizliklerle aynı toplumculluğu, bireyin içinde işlerken yine Kişiyi sosyalleştirme prosesini işledi.

Bu prose içerisinde İnsan Ruhu dediğimiz Benlik-Kişilik-psikolojilerimizin bütünü; bugün sanki öyleymişçesine koyulduğu ve sanıldığı gibi Kişiden Topluma (yaratıcı) bir şekilde değil; tersine Toplumdan Kişiye, Kişiyi yaratan biçimde oluşmuştur.

Çünkü Üreyim Sistemi hayvancıllıktan insancıllığa dönüşürken birey, doğada sürü halinde iken bile **TEK BAŞINA**'dır; toplumculluğu yaratacak gücü olamayacağı gibi toplumun oluşmasına **ENGEL** tek başınalıklar (içgüdüler ve elastikiyet) içersindedir. O dönüşüm içersinde çimçiğ **KANUNCUL gidiş** geçerlidir.

Kanuncul gidiş üreyimi başkalaştırırken toplum ve toplumculluk bireyleri kaçınılmaz zorunluluklarla kıskıvrak yakalar. Hayvan birey, ya toplumcullaşacak ya da toplum dışında veya içinde yok edilecektir. Bu zorlu ve Vahşet Çağı boyunca sürecek olan prosenin henüz başıdır. Fakat TEMELİ'dir. Her şey o temel içersinde gelişim diyalektiklerini edinir.

Bu açıdan İnsan Ruhu da, Üreyim Sisteminin başkalaşımıyla Toplum-Kişi-Ruh bütünlüğü içersinde oluşmuştur.

Ancak toplumun Ruhu yoktur, varsa da o Kişiden yansımadır denecek. Bu noktada gözden kaçırılan şudur: İnsan Ruhu, Toplumcul Ruh elbette Kişinin beyninden yansımadır. Fakat onu yaratan şey Kişi değil, toplumu ve toplumculluğu yaratan kanunlardır. O kanunların, Kişiden Topluma yansımadan önce Kişiyi kuşatması, hayvan bireyi, Kişi haline getirirken İnsan Ruhunu oluşturması gerekir. Yani toplumcul kanunların Kişiden Topluma yansımadan önce Kişi içerisine girmesi gerekir.

Fakat bu Tarihsel Maddeciliğe ait orijinal görüş, onu Bilimler Bilimi veya Gerçek Bilim haline getiren; gerçeklere dayalı, her yanından tutarlı sağlam görüş, ilk koyulduğu Üretici Güçler ve Kapitalizm çerçevesinde bırakılırsa; bütün toplum biçimlerinin gelişiminde ve hele İlk Komüncül çekirdekte işlenmezse; her zaman yeni gelişmelerin çıkardığı dağlar kadar sorunlar altında kalmaya mahkûmdur.

Bu açıdan konuya biraz daha yakından bakıldıkça Kişi Gücünün, Komün Gücüyle olan diyalektiği daha derinleştirmesi gereğinin bizi

zorladığını görürüz. Ve bundan kaçamayız.

Bu şudur: Modern Çağ, Kişi mülkiyetinin **KESİN** biçimler aldığı bir gidişi işlerken, Kişi mülkiyeti, Kişiyi toplum önüne atar. Adeta kanserleştirirce varacağı en son gelişme ve bozulma (dejenere) noktalarına ulaştırır. Bu, Modern Çağ düşünürlerinde aşılması çok zor önyargılar yayar ve derinleştirir. Fakat bu aşırılaşmış (kansercil) gidiş temelli bir sebebi düşündürür:

"Kişi'nin, Toplum ve Ruh'un oluşmasında hiç mi etkileri, yaratıcı diyalektiği olmamıştır?"

Elbette olmuştur: Toplum-Kişi-Ruh üçlü bir etkileşimle var olup Komün'ü yaratırlarken Kişi'nin de Ruh dediğimiz psikolojileriyle yaratıcı katkıları olur.

Ruh dediğimiz psikolojiler, elbette Kişi'den topluma yansırlarken yaratıcı etki Kişiyi yıldızlaştırır. Marks'ın şahane denecek sezileriyle koyduğu gibi, Kişi Komün'ün en sağlam temelidir.

Ne var ki **Kişi Gücü** de **Komün Gücü** gibi bir diyalektik prose içinde gelişir.

İşte bu prosede atlanan ve işlenmeyen muazzam boşluk: Kişi Gücünün en temelde **POTANSİYEL** bir enerji olduğudur. O potansiyel enerji ilkin, toplumu ve toplumculluğu oluşturan kanunlar gereği, Komün Gücüne kıyasla daha geride kalır; hatta zamanla Kişi Gücü Komün Gücü içersinde erir; adeta yok edilirce bastırılır. Çünkü Kişi henüz hayvandır. Komün, hayvanı sosyal hayvan yaparken, Kişiyi de potansiyel bir Kişi Gücü haline getirir.

O potansiyel güç önce Komün içerisinde Toplumcul Emekle-Kolektif Aksiyonla işlenir. Sonra Kişi mülkiyetli Antik ve Modern Medeniyetler Kişiyi işler. Giderek Kişi toplumu yeniden yaratıp kurabilecek bilince (bilime) doğru geliştiğinde ortaya çıkan gerçek şu olacaktır:

Kişiler, ancak toplumcul kanunlara uyarak yeni bir toplum biçimini yaratabilirler. O halde Kişi, en yaratıcı yani bilim sahibi olduğu en yükek toplum biçiminde bile yani toplumun bilinçli biricik motoru-motorları haline geldiklerinde bile, ancak ve ancak toplumcul (ve doğacıl) kanunların emrine girebildikleri ölçülerde varolabilirler.

İşte bu yüzden:

1- Çekirdekçil diyebileceğimiz kanunların bilince çıkarılması yanı başında;

2- Kişi Gücü'nün Komün Gücüyle olan diyalektiğinin bilince çıkarılması yegâne önemi üzerlerinde toplarlar.

Komün Gücü'nü işlerken benzer bir çalışmayla **"KİŞİ GÜCÜ"**nü

işlemeyi başka bir yere bırakmak zorunda kalıyoruz.

Bu prose içinde Toplumun ve Kişinin (düşünce ve davranışları anlamında Ruh'un) **biricik yönelişi:** toplumun yaratılması ve hayatta kalması uğruna (evrimcil determinizmle yüklü olarak) **TOPLUMUN YÜCELTİLMESİ** oldu.

Toplum uğruna gösterilen başarılar, yani toplumun yaratılma işi, daha doğrusu, Üreyim Sisteminin insanlaşarak başkalaşmasının getirdiği zorunluluklar, toplumu yaratırken gösterilen başarılar, o yaratışa katılan bireylerde kendiliğinden, bütün enerjilerin tatmininden doğan hazları toplumcullaştırdı. Başarısızlıklar (tatminsizlikler) enerjileri küstürmüş görünse de, daha fazla başarı için gerilen bir yay gibi kurma görevi yaptı. Her şey toplum uğruna yapılırken, toplumca yapılan işlerin başarısı her şeyin üzerine çıktı. Ayrı çeken hayvanlıklar kendiliğinden sırıttı ve elendi. Elenmediği yerde bastırıldı.

Bu yaratılışlar Komün'ün en ilk doğuş haliydi. Sonra gelen Vahşet Çağları hep bu ilk temelin kendisini yeniden üreterek ham yanlarını törpülemesi veya hayvanlıklarını eleyerek Yekpareleşmesi süreci oldu.

İleriki başlıklarda göreceğimiz gibi, sonraki çağlarda ortaya çıkan ilk Cinsel Yasaklar; bilinç-altbilinç (İnsan Ruhu) ve Kutsal Ruh; kutsallaştırmalar; Totem ve Kan-Aile örgütleri; işbölümü ve Üretici Güçler ve benzeri Elemanlar hep bu ilk temelde **"ÖN"** aşama veya tomurcuklanma olarak yer almış, yaratılmıştı.

Bu yüzden Vahşet Çağları boyunca Komün'ün İç Elemanlarını tararken, hep aynı temel Elemanların sadece kendilerini yeniden üretme (Komün'ün Yekpareleşmesi) hareketlerine şahit oluruz.

Bu genellik içinde kalmamalı daha yakına girmeliyiz. Ki olabildiğince genel kanunlardan ayrıntılara, ayrıntılardan genel kanunlara gidiş-gelişlerle kanuncul oluşumu ele geçirebilelim.

Yasaksız Yasak, Kişi, Ruh ve Komün

İnsanın Üreyim Sistemi oluşurken, milyonlarca yıldır süregelen hayvancıl üreme sistemlerini ve onun yanıbaşında ve içinde, içiçe derleşik bulunan bütün yaşama savaşıyla ilgili güdüleri, düşünce, yargılama ve duygulanım mekanizmalarını, kendiliğinden adım başına baskılayarak ilerlemek zorunda kaldı.

Çünkü Antropoidlerin çevresine uyum mekanizması, onların üreyim sistemlerini insan türü yönünde başkalaşmaya sürüklüyordu.

Alet, Dik Yürüme, Beyin Gelişimi, gebelik süresinin uzaması, yavruların bakımı ve eğitiminin zaman alan zorluklarla yüklenme-

si adım adım ilerlerken:

Hayvancıl üreme sistemindeki, Darwin'in ortaya koyup gösterdiği **"Dövüş Yasası"** ortadan kalktı.

"Dövüş Yasası": Evrim Tarihi boyunca, erkeklerin dişilere sahip olmak, sürünün liderliğini yapmak, sürüyü korumak gibi mekanizmalarla içiçe işleyerek gelişmiş bir yasaydı. Organcıl determinizmle işliyordu. Organcıl düşünce, yargılama ve duygulanımlara sahip olduğu kadar, organcıl dövüş organlarına da sahipti. Bu gidiş içersinde hayvancıl üreme sistemi, primatlar dahil olmak üzere bütün yukarı hayvanlarda haremcil bir çıkmaza girmişti.

İnsan türü, bu Üreyim Sistemini yıkarak yerine çok daha elastiki, her an, her yerde, her koşulda uyum yetenekli bir Üreyim Sistemini geliştirerek doğdu. Ancak bu doğuş kendisine has orijinal kanunlarıyla bambaşka bir sıçramayı içeriyordu.

İnsanlaşan Üreyim Sistemi, dövüş yasasını kendiliğinden ortadan kaldırarak yerine kolektivizm; ortaklaşa paylaşma, ortaklaşa korunma, ortaklaşa tüketme, ortaklaşa toplayıcılık ve avcılık ve benzeri işbirliklerini kurmak zaruretleriyle dolu barışcıl uzlaşmayı getirdi.

Bu kolektivizm içinde cinsel alışverişlerde de Özgürlük, Serbestlik, Yasaksızlık vardı. Eğer cinsel alışverişlerde dövüş yasası sürseydi toplumsallık doğmazdı.

Elbette bu çok uzun bir süreci içine aldı. Fakat cinsel alışverişlerde hiçbir yasak (aynı zamanda toplumsal düşünce ve davranışlarda da hiçbir yasak) tanımayan kabileler bir gerçeklikti. Engels, Orijin eserinde belirtir:

> **"Bancroft, Bering Boğazı'ndaki Kadiaklar, Alaska'daki Kadiaklar ve İngiliz Kuzey Amerikası'nın merkezindeki Tinnehler arasında "Bütün kurallardan yoksun cinsel alışveriş"in varlığını belirtir. Letourneau, aynı durum için, Chippeways yerlileri, Şili Kukuları, Karaibliler ve Çinhindi'ndeki Karenler arasından örnekler verir; eski Yunan ve Romalıların, Partlar, Persler, İskitler, Hunlar ve benzerleri üzerine anlattıkları da ayrı."** [30]

Bu durum, toplumsallığın getirdiği, aynı zamanda toplumsallığın ön şartı olan yeni bir şeydi. Ve insanlaşan üreyim zaruretlerinden kaynaklanıyordu.

Cinsel Yasaklar, akrabalararasında Cinsel Yasaklar çok sonra geliştirilen bir sistemdi. O sistemin boyuna yeni baştan denemeler geçirmek

---

[30] F. Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, Sol Yayınları, s. 261. (y.n.)

zorunda kalışı; yakın zamanlara kadar birçok toplumda yasaklara ve toplumsal ilerlemelere rağmen aile içi cinsel alışverişlerin süregeldiği böyle bir ilk temelin büyük gerçekliğini gösterir.

Tevrat'taki Âdem-Havva ve çocukları arasındaki cinsel alışveriş serbestisi; Lut'un kızlarıyla yatışı, Davut'un çocukları arasındaki cinsel ilişkiler hep böyle bir temelin, her toplum gerçekliği içinde, yakın tarihlere kadar süregelmiş bir taban olduğunu anlatır.

Kıskançlık, hayvanlar arasında görülene benzer cinsel alışverişlerde kıyasıya kıskanmak ve dövüşmek, İnsan Toplumunda sonradan Komün içersinde gelişen akrabalararasında türetilen Cinsel Yasaklarla birlikte ortaya çıktı.

Yeri geldiğinde göreceğiz. Komün içersinde sonradan yaratılan Cinsel Yasaklar elbette daha büyük bir ilerlemeydi. Ancak bu Cinsel Yasak ilerlemelerinin sağlam temeli, bu ilk Yasaksız Komün gelişimiydi.

"Yasaksızlık" ile **"Yasak"** olgularının zıtlığı skolâstik kafaların kolay kolay alamayacağı birliktelik içinde bulunur. Sonradan türetilen Cinsel Yasaklar "Yasaksızlık" zıtlığından çıkmakla birlikte, gerçekte derinlemesine bakılırsa, kendisi de bizzat doğal bir yasak olan yasaksızlığın kendisini yeniden üretişinden çıkar.

Çünkü yeni Üreyim Sistemi olan Yasaksızlık Kanunu, gerçekte bir Cinsel Yasak görevi görerek ortaya çıkmıştır.

Hayvancıl dövüş yasasını baskı altına alırken, onu Komün içinde işlemez kılarak ortadan kaldırır. Ama bütünüyle yok edemez. Hayvancıl dövüş yasası içinde bulunan hayvancıl cinsel içgüdüler, düşünce, yargılama ve duygulanımlar baskı altına alınırlar.

Baskıyı yapan gelişim, insancıllaşan Üreyim Sistemi zaruretleriyle birlikte doğup gelişen toplumculluktur-toplumcullaşmadır. Toplumu oluşturan bütün Üretici Güçler gelişimidir. Fakat bu ilkin hiçbir yasak tanımayan, cinsel alışverişlerde bile yasaksız ilişkilerdir.

Bu yasaksız gidiş, eski hayvancıl üreme ve yaşama güdülerini baskı altına alırken gerçekte onlara amansız bir yasak uygulamış oluyordu.

Bu durumda Antropoidlerin beyinlerinde bu çelişkili gidiş, ilk bilinç-altbilinç gidişini örgütledi veya temellendirdi. Buna Ön-Benlik, Ön-Ruh, Ön-Psikoloji denebilirdi. Bu oluşum Kişi'nin ilk oluşumlarıyla gelişti.

Hayvan bireyi bu yasaksız gelişen baskılarla Kişi'ye evrilirken, hayvan sürüsü de topluma evriliyordu: Bu henüz Kan Örgütlerine bölünmemiş Komün'dü. Fakat beyin, Komün'den önce bilinç-altbilinç'e bölünmüştü (örgütlenmişti).

Çünkü bu, hayvan birey'in Kişi olma şartıydı. Komün'ün Komün olma şartı içine de giriyordu. Ama Komün'ün Komün olması için Kan Örgütlerine bölünmüş olması gerekmiyordu. Komün ilkin **Bir Tek Kan Örgütü** halinde doğuyordu. Bölünme sonradan gelecekti.

Siklus Temeli'nin İnsan (ve Doğa) Damgası

İnsan Toplumunun yasaksız gelişen Üreyim Sistemi, sadece hayvancıl Üreyim Sistemini baskı altına almaz; yukarı memeli Antropoidlerin bütün yaşama ve üreme güdülerini, düşünce, duygu mekanizmalarını baskı altına alır, yasaklar, geriletir. Hayvanla insan arasındaki bölünme ve zıtların dövüşünden çıkıp gelişir.

Fakat yok etmez; bütün bunlar insanın bilinçaltına hapsedilir. İnsanın bilinci ise aktüel olan Yasaksız Komün'ün bütünüdür. O bütünü yaratan, insanın Üreyim Sistemidir; o sistemse Üretici Güçlerle derleşik olarak bulunur. Çünkü insanın Üreyim Sistemi öyle bir gelişim yolu izler ki, bütün her şeyi kapsayarak geliştiği için, Üretici Güçlerin ve temel olarak bütün Elemanların yaratıcısı olur:

1- İnsan Üretici Gücü kolektvizmle doğar; **TOPLUM.**

2- İnsan Üretici Gücü sağlam temeliyle doğar; **KİŞİ.**

3- İnsan Üretici Gücünün sağlam temeli olan Kişi, beyninin örgütleniş tarzıyla (sonsuz gelişimli olan bilinç-altbilinç çelişkisiyle) Komün'ü, Kişiyi ve tüm evrimin gelişimini garantiye alabilecek potansiyelde; sürekli gelişen **BİLİNÇ** ile doğar.

4- İnsan Üretici Gücü en ilk işbölümüyle doğmaz. Komün çimçiğ kolektivizm içinde üreyimin zaruretleriyle doğar. Orada işbölümü potansiyel olarak bulunuyordu. Ama ilkin Komün, her şeyiyle (kolektivizmle) üreyimin zaruretlerine uymak ve problemleri gidermek üzere seferberlikle doğmuştu. Kadın-erkek işbölümü ayırt etmeksizin doğal bir **Yekparelik** içinde doğdu.

5- İnsan Üretici Gücü, en doğal, en gerçekçi, en kapsamlı, en yalın dünya görüşüyle doğdu: **ANİMİZM**. İnsan kendisini doğadan ayırt edemeyecek ölçüde doğanın doğal bir ekiydi, parçasıydı, çocuğuydu. Taptaze kolektif düşüncesiyle her şeyi kendisi gibi bildi: Tarih Üretici Gücü.

6- İnsan Üretici Gücü, en doğal-doğadan ayırt edilemeyecek kadar doğal olan ve bütünüyle İnsan Üretici Gücüne (üreyim mekanizmalarına) hizmet eden potansiyel Teknik Üretici Gücüyle doğdu: **ALET**.

7- İnsan Üretici Gücü, Üreyim Sisteminin kapsamı içinde olan (üreyimle derleşik biçimde) Üretim Sistemiyle doğdu: **Bitki-hayvan topla-**

yıcılığı-avcılığı ve kadın-çocuk-erkek paylaşımcılığı.

8- İnsan Üretici Gücü, Coğrafya Üretici Gücüyle birlikte fakat doğadan koparılmışlığı seçilemeyecek derecede Doğa ve İnsan Üretici Gücüyle, Aletle derleşik olarak doğdu: Üreyim Sisteminin zaruretleri insan barınağını hayvandan ayırarak ilerledi. Ağaçlar üzerinde yatak, yapraklardan yorgan yapabilen insanımsı maymunlar daha fazlasını yapmak zorunda kaldılar. Daha geniş bölgeleri tanıdılar. Bölgelerinde daha çok canlı, böcek, bitki, küçük-büyük hayvan tanıdılar. Her şeyi daha yakından ve daha çok tekrarlarla deneyip incelemek zorunda kaldılar. Daha çok ilişki, daha geniş seçme olanakları ve ihtiyacını kışkırttı. Bir tek şeye ve bölgeye bağlılık zorunluluğu giderek azaldığı ölçüde göçler; barınım, yerleşim, bölgeyi koruma, temizleme, savunma, düzenleme zekâ ve davranışlarını geliştirdi. Gelgeç Coğrafya Üretici Gücünün yanında, metodu insanda kalıcı oldu. **Ve insan, iklim değişimlerine uyum yollarını arama zaruretleriyle, olanaklarıyla kuşatılmış olarak doğduğu anda, Coğrafya Üretici Güçlerine ve daha önemlisi teknik yaratma ve kullanma metodu gibi Coğrafya Üretici Gücü yaratma, kullanma metoduna sahip oldu.**

Özetle: 1- Toplum, 2- Kişi, 3- Ruh, 4- Animizm, 5- Yekparelik, 6- Alet (Teknik) 7- Toplayıcılık-Avcılık (Üretim), 8- Coğrafya Üretici Gücü biçiminde ayırt edebileceğimiz Elemanlara her yönüyle, hangi açıdan bakarsak bakalım, orada bütün Elemanlar ayırt edilemezce İnsan Üretici Gücü merkezli olarak doğmuş veya yaratılmış bulunur. Ancak her zaman unuttuğumuz bir gerçek daha, kendisini sarsıcı bir şekilde gözlere batırır; bizzat insanın kendisi, Üreyim Sistemiyle-Üretici Güçleriyle ve Komün'ün tüm Elemanlarıyla birlikte doğa'ya göbek bağıyla sımsıkıca bağlı olarak doğmuştur.

Bu yüzden kendisini yeniden üreten Komüncül kanunlar temeli (Siklus), en baştan İnsan Üretici Gücü damgasıyla doğar. Fakat İnsan Üretici Gücünün bağlı olduğu her şey, Doğanın İnsan (Komün) biçiminde örgütlenişinden başka bir şey değildir.

Demek Siklus Temelinin son duruşmada yeniden ürettiği şey ilerleyen biçimde yine bu Elemanlar olacaktır.

İlk Animizm, İlk Ruh, Kutsal Ruh ve Yabancılaşma

İlkin İnsan, Benliği-Psikolojisi (Ruhu) ile doğmuş bulunmasına rağmen; kutsallaştırdığı, kendi bedeninden ayrı tuttuğu bir **Kutsal Ruh** anlayışı olmadı.

İnsan Beyni, bilinç-altbilinç olarak örgütlenirken elbette ikili bir Ki-

şiliğe de bölünmüş oluyordu. Ancak bu gelişme henüz kendi bedenini ve ikili Kişiliğini doğadan ve her şeyden ayırt edebilecek bir soyutlama derecesinde değildi.

Çünkü bilinç: Komün'ün kendisiydi. Yani Komün'ü yaratan kanunlardan ibaretti. Altbilinç ise baskı altına alınmış bulunan hayvancıl üreme ve yaşama güdüleri ve elastikiyetiydi. Ve kendiliğinden en saf, en doğal haliydi.

İnsan Toplumunda sonradan yine bu temellerden gelişen Komün içindeki Cinsel Yasaklar, Komün'ün kendisini yeniden üretişi aşamasında gelmiş yeni Kan Örgütleri-Aile Biçimleri bölünüşlerini getirdiği ölçüde, Kişi beyninde de bilinçlenmeleri ve bilinçaltına bastırışları yeni bir aşamaya (yeni bölünüşlere) sıçrattı. Bu aşama **ilkin hayvanla insan arasında bölünüştü; Komün içi Cinsel Yasaklarla birlikte, İnsan Toplumu içinde bölünüşler aşamasına girmiş oldu.** O zaman bilinç yeni bir seviye kazanarak soyutlama gücünü arttırdı: Bedenden ayrı **Kutsal Ruh Sezisi** bu aşamada Totem'le birlikte doğdu.

İlk Komün'de soyutlama yeteneği ve kutsallaştırma yok muydu?

İnsan benliğinin-psikolojisinin bulunduğu yerde soyutlama yeteneği de oluşmuş demektir. Fakat seviyesi en ilkel düzeydedir. Ve bu düzey yalın bir Animizm düşüncesine olanak verir.

İnsan, içindeki hayvan güdülerini bastırırken (bilinçaltı) toplumcul kanunlarıyla bilincini oluşturur. Bilmeden doğal olarak ilerleyen bu gelişim, ister istemez toplumsallıkla hayvan bölünüşünden (zıtlığından) hız alarak soyut dünya algılayışına ulaşır. İşte bu ilk aşama Animizmin en yalın halini verir. O yalın halin yorumu, insanın her şeyi kendisi gibi bilmesi ve görmesidir. Bu, kendini bilmeden yapılan soyutlama, elbette kendisinden sonra gelen soyutlama ilerleyişlerinden geridir. Ancak en ilk taban olması bakımından önemlidir ve en doğrudur. İnsanın bilinçlenme macerası, Komün'ün kendisini yeniden üretiş mekanizmalarıyla modernleştikçe **SİKLUS** dediğimiz devirdaim yine o eski tabana bilimle-bilinçle dönmüş veya o tabanı modern biçimde yeniden üretmiş olacaktır. O aşama, insanın kendisine olan yabancılaşmasının (Dejeneransın giderildiği ölçüde) bittiği yer olacaktır.

Çünkü orada (İlk Komün'de) İnsan Ruhu var ama kendisine yabancılaşmaları başlatan bedenden ayrı **KUTSALLAŞTIRILMIŞ RUH** anlayışı yoktur. Henüz Komün kendi içinde Cinsel Yasaklarla bölünüşleri başlatmamıştır. Dolayısıyla İnsan Ruhu ilkin deyim yerindeyse daha dağınık, hayvanla insan arasındaki sınır çizgileri henüz keskinleşmemiş durumdadır. İnsan, doğayla kendisini ayırt edemez bir bütünlük içersindedir. Sonra gelen Cinsel Yasaklarla insan yine kendisini

birdendire koparmış ve ayırt etmiş sayılmaz. Fakat o prose kendisine yabancılaşmasıyla başlamış olur.

Bu ilk aşamada Animizm, bu yüzden en doğal ve en doğal olduğu için kendiliğinden en doğru biçimde bulunur: Canlı cansız her şeyi, evreni kendisi gibi bilir ve öylece kavrar. Bu görüş modern kimya ve biyolojinin ortaya koyduğu atomcul hareketlilik ve en ilkel canlıların hücresel (kimyasal ve elektriksel) hareketliliğiyle inanılması güç uyuşumlar içerisindedir. Yani canlı cansız bütün evrende hareketlilik yasaları vardır ve hepsi bir bütün olarak insanda sentezlenmiş bulunmaktadır. Konu bu hareketliliğin yasalarına uyum yapmakta düğümlendiğine göre, En İlk Komün'ün Animizmi, bu uyum problemini kendiliğinden çözmüş bir doğrudur. Tek farkı karacahil (fakat doğal) bir doğru oluşundandır. Demek, ilk insan görüşünü ve kavrayışını kötülemek, sadece çıktığımız kabuğu bilmeden tekmelemekten (yabancılaşma, sansür, Dejenerans'tan) ileri gelir. O prose de **Kutsal Ruh** anlayışıyla başlamıştır.

Animizm, Kutsal Ruh anlayışıyla soyutlama seviyesini atlayarak evrim geçirir. Fakat bitmez, nitelik ve yönelişleri değişir. Siklus Temeli, Kutsal Ruh'un veya Totem Tanrıların başladığı yerde yeni bir Sikl'de (Devirdaim Halkasıyla) kendisini yeniden üretmeye başlamış demektir.

Artık En İlk Komün, Elemanlarıyla başkalaşarak kendisini yeniden üretirken içine yeni Elemanlar katacak ve Siklus Temelini geride bırakarak, kendisine yabancılaşarak ilerleyecektir.

Vahşet Çağı boyunca devirdaim (kendini yeniden üretme) temeli Cinsel Yasaklar = Kutsallaştırma Prosesinin Totemlerle başlayıp gelişmesi bir kenara bırakılırsa pek değişmez; hemen hemen aynı kalır.

Vahşet Çağı'nda En İlk Komün Tabanı, Komün'ün Yekpareleşmesini veya **ANATOMİK İNSANLAŞMA** diyebileceğimiz aşamasını tamamlamak için kendisini yeniden üretir.

Bunu sağlayan başta Komün içersindeki Cinsel Yasakların üretilmesidir. İlkin hayvancıl üreyime, güdülere kendiliğinden insanlaşan üreyimle konan yasak, bu kez Komün içindeki akrabalararasında gelişme gösterir. Ebeveynlerle çocukların cinsel alışverişleri yasaklanır. Böylece Komün, kendisi içinde bölünmekle birlikte, örgütlenmeye, birliğini sıkıştırmaya başlar. Yani Komün Kan Örgütlerine bölündükçe, her Kan örgütü kendi örgütü vasıtasıyla Komün'e bağlanır ve ilişkilerini çeki düzene sokar.

Fakat bilinçle değil, bambaşka bir yordamla kendiliğinden gelişen Totem Tanrı aracılığıyla gerçekleştirilir.

Yerinde göreceğiz; Cinsel Yasaklar, Komün içersinde Kan teşkilatlanmalarını (bölünmeleri) örgütledikçe, her Kan'ın bir **Kutsal Ruhlu**

Totem Tanrısı olur. Ve Kan, o **Totem Tanrı'yı (Atası)** beller. Kan, Totem Tanrı vasıtasıyla kendisini, Komün'ün tüm Elemanlarını kutsallaştırarak, Totem Tanrı'nın peşine takılır. Böylece Komün, kendi içerisindeki her Elemanını Totem Tanrı amacında (kutsallaştırma prosesinde) eriterek **Yekpareleştirir.** Hemen bunun yanı başında, içiçe, Üretici Güçler tümlüğü kutsallaştırılarak gelişimi hızlanmıştır; Yekpareleşmeyle anatomik insanlaşma, bu iki başlı gibi duran içiçe bütün bir gelişimle tamamlanmış olur.

Bunun anlamı: Komün'ün kendi kanunlarıyla kendisini yeniden üreterek, kendisini (kanunlarını) pekiştirmesi ve Doğal Seleksiyon tabanı (hayvanlığı) kendi kanunlarının egemenliği altına almasıdır. Artık Doğal Seleksiyon kanunlarıyla değil kendi toplumcul kanunlarıyla (Siklus Temeliyle) gelişecek demektir

Ancak burada kutsallaştırmayla ortaya çıkan bir pürüz kendisini göstermeden yapamaz: Komün, doğal olduğu kadar karacahil temellerde doğmuştur. Yani BİLİNÇ-ALTBİLİNÇ'e sahip olmakla birlikte bilim anlamında **BİLİNÇSİZ'dir**. Bu yüzden kendini bilemediği için, kendiliğinden, doğal gelişim yolundan Toplumcul Evrim, kutsallaştırma (Kutsallaştırılmış Ruh: Totem Tanrı) diyebileceğimiz bir yol açar kendisine.

Bilimcil bilinçle değil, doğal bir bilinç-altbilinç gelişimiyle çevresine Aktif Uyum mekanizması geliştirir.

İnsan Ruhu, en çok ilişkide bulunmaya (konsantre olmaya) başladığı bitki ve hayvanları kutsallaştırır ve onların peşine takılır. Böylece doğayı, toplumunu, Üretici Güçlerini de Ata bellediği kutsal Totem Tanrısı vasıtasıyla kutsallaştırarak çevresine, kendisi dâhil her şeye değer vererek onlara uyum geliştirmiş olur.

Burada pürüz şudur: Komün, doğrudan kendisini bilmeye, bilgiye, bilime yöneleceği yerde, kutsallaştırma yoluna girerek doğal bir sapıtma yapar; sonuç, kendisine yabancılaşma olur. Bu yoldan kutsallaştırma halkaları ve Tektanrı'yla son bulacak din prosesi gelişir. Din prosesi bilim yoluna girdiği zaman bile teolojinin etkileri, klasik bilimler bilimi felsefede idealizm olarak kendisini gösterir. Yani her şeyi yaratan toplumcul kanunlar değil, sihirli düşüncelerdir.

Kutsallaştırma Sınırı ve Nedeni

Komün, Manevi İnsan Üretici Gücünün örgütlenişidir. Bu yüzden doğal olarak Maneviyatını (Ruhi Gücünü) yüceltir. Komün'ün ilk aşamasında Kişiden kolektifleşerek yansıyan Ruhi (Manevi) Gücün sevi-

yesi, Animizmin en ilk aşaması kadardır. Sonradan Cinsel Yasaklarla bu seviye, soyutlama gücünü yükseltebildiği için, bedenden ayrı bir Kutsal Ruh sezisini veya uygulayışını getirir. Animizm, artık apaçık algılanan ve Totem denen bitki ve hayvanlara yakıştırılan bir Kutsal Ruh'a kavuşmuştur. Ve kutsallaştırmalarla birlikte insan algılayışı ve kavrayışı (yani En İlk Mantığı) dolambaçlı bir yola sapıtmıştır:

Doğal Siklus Tabanındaki Ön-Mantığı (İlk-Animizmi), doğal olduğu ölçüde en doğru bir algılayış bütünlüğü içindeyken, neden yine doğal bir şekilde Animizmi kutsallaştırma yoluna sokmuştur? Neden dosdoğruca bilgilenme, sebeplerini düşünme ve gerçeklerin sırrına ulaşma yolunu tutmamıştır?

Komün ve Komün'de eriyen Kişi, her şeyden önce Manevi İnsan Üretici Gücünün koygun olduğu bir ortamdır; İnsan Üretici Gücünün yoğunca işlediği bir cevherdir. Dolayısıyla ister istemez Ruhi (Manevi) gücünü yüceltir. İnsanlaşmış veya bilinçaltına püskürtülmüş hayvancıl enerjiler tümüyle toplumcul işlere yöneldikçe, Toplumcul ve Kişicil Kolektif Emek, Komün'ü yüceltir; ilkin bu Animizmin ilk aşaması biçiminde ifade bulur. Cinsel Yasaklarla gelen ikinci halkası Totemizmi (Kutsallaştırmayı) yüceltir. Bu aşamada Komün'ün amacı da dolayılaşır. İlkin potansiyel amaç, bizzat Komün olarak hayatta kalmak için Üreyim Sisteminin zaruretlerine uymak iken; Totemizm aşamasında belirlenen, görünen amaç, Komün'ün kendisi değil Totem Tanrısı'dır. Yani Komün ilkin doğal olarak kendisini amaç edinmişken, ikinci aşamada peşine takıldığı Totemi vasıtasıyla kendisini amaçlar.

Çünkü Kolektif Emeği ve Kolektifleşen Kişi Psikolojileri, önce Komün olmak uğruna (Siklus Temelinin oluşumuna) yönelmiştir. Ve çıplacık Komün'ü (kendisini) yüceltmiştir. Hemen sonraki her aşamadaysa Kolektif Emek ve Kolektifleşen Kişi Psikolojileri, Cinsel Yasaklar (Totemizm) vasıtasıyla Siklus Temelini yeniden üretmeye yöneldiği için Totem Tanrılarını yüceltir. Totem Tanrıları vasıtasıyla (dolaylı olarak) Komün'ü yüceltir.

Kolektif Emek ve Kolektifleşen Kişi Psikolojileri kendisini bilmeden doğduğu için, toplumcul yüceltimleri, yöneldiği yönde oluşup gelişir.

Kutsallaştırma prosesinin bitip tükenmez; Orta Vahşet'ten beri, belki 200 bin yıldan daha fazla zamandır süren halkaları, hep Komün'ün Kolektif Emeğinin ve Kolektifleşen Kişi Psikolojilerinin yönelişlerini ve macerasını anlatır. Kutsallaştırmalar yönüyle Komün'ü, kolektivizmini ve dinamitleşen psikolojik enerjilerini ispat eder; belgelendirir.

Kutsallaştırmaların bittiği yerde başlayan bilim ve felsefelerde de

aynı Komün Gücü, Engels'in pek güzel tespit ettiği gibi sosyal sınıflar, tabakalar ve Kişiler psikolojilerinde de "içgüdüler" halinde sürerek devam eder. İngiltere'de Kapitalizmin gelişmesine el verirken Ütopik Sosyalizme ve Tarihsel Maddeciliğe sıçrar.

Yani gerçek olan en temelli güç, Komün Gücü ve O'nun en sağlam temeli Kişi Gücü'dür. Kutsallaştırmalar, idealizmler, hepsi Komün ve Kişi Gücünün bilinçlenme yolu için geçici olarak, dolaylıca kurduğu sapıtmış köprülerdir. Komün ve Kişi Gücü, Tarihsel Maddecilik kanalından kendisinin ve evrenin sırlarına (bilinçlenişine) ulaşacaktır.

Komün'ün **Kanuncul Doğuşu-Siklus Temeli** ve O'nun kendisini **kutsallaştırmalar** yoluna girerek yeniden üretişi, maddi kanuncul gidişiyle kavranamadıkça Tarihsel Maddecilik savaşına katılınmış da olsa tepetaklak (skolâstik ve metafizik) bakış-yorumlayış açılarından gerektiği kadar kurtulunamaz.

Komün'ün Medeniyetlerle olan güreşi (Tarihsel Devrimler gidişi) de, Tarihöncesinin bu temelleri aydınlandıkça İnsanlık Tarihinin bütünlüğü açısından yerli yerine oturan çok yönlü ispatlara kavuşmuş olur. Aslolan Komün ve Kişi Gücüdür. O güçlerin, kutsallaştırma Sikl'leri [Döngüleri] altında fosiller gibi kalışı ve onun bilinçlere çıkarılmasının uzun, çapraşık, acılı ve devrimlerle dolu olan yolu sabırla yürüdükçe, elde edilen bilinçli Kişi Gücü ve Komün Gücü ölümsüz olacaktır. Çünkü o zaten Siklus Temeli'nin kendisini yeniden üretmesinden başka bir şey değildir.

Siklus Temeli'nin Diyalektiği

Siklus Temeli'nin veya Komün'ün Kanuncul Doğuşu konusunu işlerken gördük: Komün'ü veya Siklus Temeli'ni yaratan, insanlaşan üreyim zaruretleridir.

Peki Siklus Temeli veya Komün'ün Elemancıl tabanı kendisini yeniden nasıl ve niçin üretir?

Hatırlayalım: Komün'ün Elemancıl tabanı, İnsan Üretici Gücünün koygunluğunda örülmüş ve kurulmuştu. Yani Siklus (devirdaim) Temeli büyük ölçüde İnsan Üretici Gücünün gereklilikleriyle, ihtiyaçlarıyla kuşatılmıştır.

O ihtiyaçlar henüz üreyim zaruretlerinden kurtulmuş değildir. Çünkü İlk Komün'ün Pitekantroplar Çağı'nda oluşmuş olduğunu düşünürsek, ki bütün belgeler bunu destekliyor; Komün Yukarı Vahşet sonuna kadar anatomik insanlaşmasını sürdürdüğüne göre, üreyim zaruretlerinin şiddetli baskısı altındadır. Yüz binlerce yıllık Vahşet Çağı'nda, Ko-

mün Siklus Tabanını, insan türlerinin başkalaşması yolundan yeniden üretirken, yine üreyim zaruretlerinin şiddetli baskısı altında bulunduğunu belgelemiş olur.

Bu ne demektir?

İnsan Toplumu, hayvancıl üreyim vb. güdülerini baskı altına almakla, başta **toplumcul yönelişli** insan psikolojisini yaratmış ve Komün Üretici Güçleriyle birlikte bu yönelişten çıkagelmiştir.

İnsan'ın Psikolojik Gücünün, Komün'ün en sağlam temeli oluşu budur. Henüz Komün doğmadan insanlaşan üreyim zaruretleri, Komün'ün sağlam temelini oluşturacak olan bireyleri toplumcul yönelişe sürükler; Komün ve Üretici Güçler bu zaruretlerle içiçe birbirlerini besleyerek, toplumcul yönelişten hız alarak gelişirler. Hepsinin temelinde ise hayvancıl üreme sistemini yasaklayan gidiş bulunur. Bu komplike gidiş yaratıcı Siklus Tabanını oluşturur. Fakat temel, bir kez yukarıda andığımız diyalektik dinamizmini kurunca artık geri dönemez ve duramaz; tersine ileriye, ihtiyaçlarına doğru atılır. İhtiyaçları ve zaruretleri, kendisini tamamlamak ve gelişmektir; atılımları bu yönde gerçekleşir.

Bunlar somut olarak ilkin nelerdir? Ve nasıl bir diyalektik yöneliş ve dinamizm izlerler?

Öncelikle ihtiyaçların ve zaruretlerin birbirlerini kovalayan diyalektiği, insanlaşan Üreyim Temelinde hareket eder. Bu yüzden komplike, içiçe etkileşim halinde gelişmekle birlikte, bir sıra yapmak gerekirse Siklus Tabanı diyalektiği şöyle gelişir:

1- Hayvancıl [üreyim sistemini] yasaklayan psikolojik enerjiler toplumcullaşmaya-toplumcul işlere yönelirler.

2- Bu yöneliş içersinde Yasaksız Komün ve

3- Üretici Güçler Elemanları gelişir.

4- Animizm Elemanı da bu gelişimin düşünce Elemanı olur: Yaşadığı evreni kendisi ve toplumu gibi yorumlar.

Bu temelde, henüz Üretim ve Maddi Üretici Güçler, hatta Komün bile belli ölçüye kadar var oluşlarını ve gelişimlerini, Üreyim Sisteminin şiddetli baskılarına borçludurlar:

1- Toplumcul yöneliş bu zaruretlere hayvancıl olan her şeyi yasaklayarak ilerlerken;

2- Komün oluşumu toplum yöneliş hızına göre gelişir.

3- Maddi Üretici Güçler gelişimi, ilk iki gelişime göre zayıf kalır: Alet ve barınma, toplama, avlanma alanları adeta yerinde sayar. Metot olarak büyük gelişme göstermez.

4- Animizm, ilk toplumcul yönelişten hız aldığı için bu üç gelişimi de sarıp sarmalayan bir gelişim gösterir.

Dolayısıyla Siklus Temeli, eksiklerini (ihtiyaçlarını) tamamlamak üzere atılır:

1- Komün içersinde Cinsel Yasakları üretmeye başlar. Bu, üreyim tabanının Komün içersinde yeniden üretilmesidir. Böylece üreyim, tek eşli aileye varana dek kendisini tamamlamaya, sonra da kendisini bilince çıkarmaya devam edecektir.

2- Komün, yine üreyimin yeni vurucu gücü Cinsel Yasaklarla, Kan örgütlenmelerine kavuşarak kendi iç örgütlenmesini geliştirmeye, Totem aracılığıyla Yekpareleşmesini tamamlamaya devam eder.

3- Maddi Üretici Güçler Ateş'in kullanımını kurallaştırmaya, Mağara (ilk ev) gelişimine, toplama ve av alanlarının genişletilmesi metotlarına sıçramıştır.

4- Bütün bunların temelinde, kolektifleşen Kişi'nin psikolojisinin ve Animist Düşüncesinin dinamizmi yatar ve toplumcullaşan üreyim zaruretleriyle her şeyin başında, içinde ve her şeyden etkilenerek yer alır.

Siklus Temeli, Vahşet Çağı boyunca bu zaruret ve ihtiyaçlarla dinamizm bulur ve kendisini yeniden üretir. Vahşet Çağı sonunda, bu gelişim, anatomik insanlaşmayla sonuçlanır. İnsan türü artık anatomik gelişimini tamamlamıştır. Gelişimini artık anatomik başkalaşımlarla (insan türlerinin değişimiyle) değil, toplum biçimlerinin gelişimiyle sürdürecektir.

1- Maddi Üretici Güçlerden Coğrafya Üretici Güçleri, Mağarayı ev haline getirerek, açık havada ev düzeni kurabilecek aşamaya gelmiştir. Av ve toplama alanları süratle aşılabilecek ve keşfedilebilecek metot gücüne ulaşmıştır. Açık havada yaşayabilecek aşamanın eşiğindedirler.

Maddi Üretici Güçlerden Teknik Metotları da artık insan uzvuyla [organıyla] Alet arasına ok-yay gibi mekanik güçleri sokacak aşamaya ulaşmıştır.

Yukarı Vahşet'le karışan Barbarlık Çağı'nın Aşağı Konağı bu aşamayı alıp götürecektir.

Bu iki gelişime yaklaşılması, Komün'ü, Coğrafya Üretici Gücünde yeni bir çığırın eşiğine getirmiş olur: Bitkilerin ve hayvanların gelgeç evcilleştirileştirilmesi, bahçe ekimi ve birkaç hayvanın bakımı.

2- Cinsel Yasaklardan hız alan insan psikolojisinin soyutlama gücü, Totem (bitki ve hayvan) Tanrılardan Ana Tanrı'ya yani İnsan Tanrılara doğru seviyelenir. Totemler yine Komün'ün atalarıdırlar-temsilcisidirler, fakat Tanrı-otorite gücü giderek aktüel olarak toplum üreyim ve

üretim sembolü Kadına doğru gelişir. Bu, Komün'ün, giderek Doğanın bir ölçüde üzerine çıkmaya başladığının göstergesidir.

Ancak üreyimin baskısı, hâlâ üretim tarafından kaldırılabilecek seviyeye ulaşamamıştır. Cinsel Yasaklar gelişimi Medeniyete geçişe dek sürecektir Bunun etkileriyse Medeniyet içinde bile silinemeyecek derecede güçlüdür. İnsan Toplumunun Totemden kopuşamayışının sebepleri sadece en eski derin köklere tutunuşundan ileri gelmez, tarihsel olarak sürecin devam edişinden de kaynaklanır. Siklus Temeli (hayvanlığı baskı altına almak ve toplumcul yönelişlerde yüceltimlere tutunmak) bu derecede derin etkilere sahiptir.

Bu dinamizm, Komün'ü ve Üretici Güçleri geliştirirken kendisi de yeni seviyelerine tırmanır.

Şimdi konuyu, Elemancıl gelişimler içersinde yeniden, tek tek her Eleman özelliği içersinde gözden geçirerek aramaya çalışalım. Önce şematik, sonra biraz daha ayrıntılıca; fakat hep kanuncul açılardan sınıflandırmaya doğru.

Dördüncü Bölüm

Siklus'un İlk Halkaları: "Tanrı"laştırma Prosesi (Animizm - Totemizm - İnsan Tanrılar)

Siklus Temeli ve Kutsallaştırma Prosesi

Kutsallaştırma (Tanrısallık) prosesi üzerinde, birçok yönden sıkıca durmamız gerekiyor. Kutsallaştırmalar, gördüğümüz gibi Komün'ün ve Komün'ü meydana getiren Kişi Elemanlarının ilk oluşumuna, doğumuna, gelişimine Siklus (Devirdaim) Temeli'nden **SONRA** katılmış ve insanın düşünce sistemine adeta yapışmış bir Elemandır. Kutsallaştırmalar veya oradan çıkıp gelişen **"DİN"** meselesi metafizikleştirilerek ele alınıp çözümlenebilecek bir uzmanlık alanı değildir. Bu denli speküle (düşünce oyunu) yapılmasının bir nedeni de çözümlenemeyecek denli derin köklere tutunmuş oluşundan ileri gelir. Çözümlenişi ancak, bu çalışmada yapılmaya uğraşıldığı gibi; **Doğal Seleksiyon tabanı'na ve oradaki gelişimin en son yayı olan "ELASTİKİYET" Elemanına dek inilerek, Komün'ün kanuncul doğumu ve dolayısıyla Siklus Temeli'nin ele geçirilmesiyle başarılabilir. Veya en azından doğru bir temel yakalanmış olur.**

Çünkü kutsallaştırmalar, Komün'ün Kişi (beyin) Elemanını yaratışıyla doğrudan ve sayısız bağlantılar gerçekleştirir.

Kutsallaştırmalar, hiçbir Kutsallaştırma veya Tanrısallaşmanın bulunmadığı En İlk Animizm temelinden (Siklus'tan) gelişir. Fakat Kişi, henüz Komün'de yaratılmış olsa bile, hayvanlığı ne anatomice ne de toplumcul (sosyalite) bakımından yeterince baskı altına alınamamıştır. Bunun için veya Kişi'nin Kişi olabilmesi için, sosyal hayvanlığının pekişmesi gerekir. Kişinin En İlk Komün'le sosyal hayvan durumuna yükselmesi yetmez; pekişmesi, Komün içersinde erimesi gerekir. Bu, kutsallaştırma prosesiyle uzun yüz bin yıllar içersinde başarılır. Dolayısıyla Kişi beyni, kutsallaştırmalarla dolup taşar. Sonra gelen Dinlerin veya Tanrısallıkların temeli hep o ilk kutsallaştırma halkasına veya halkalarına dayanır.

Fakat buna rağmen kutsallaştırmalar, Siklus Temeli dediğimiz asıl İlk Komün'ün kanuncul doğuşunda yer almazlar. Kutsallaştırmalar, yüz

binlerce yıl sonra Komün içinde gelişen Cinsel Yasaklarla, beyinsel gelişime katılırlar ve onu etkilerler. Bu yüzden kutsallaştırma prosesi son duruşmada baki (kalıcı) değildir. Ancak bilinçlere çıkarıldıkça düşünce sistemimizle (idealizm, bilim vb. ile) olan bağlantıları, dönüşümleri kesip atılabilir veya kutsallaştırma prosesi ve Modern Çağ'daki dönüşümleri; toplum biçimi tabanı, toplum biçimlerinin gelişimiyle köklerine dek yolunup tasfiye oldukça etkileri ortadan kalkar. Baki [sürekli, kalıcı, daimi] olan Siklus Temelidir ve o temelle oluşmuş bulunan Kişi'nin bilinç-altbilinç dinamizmidir. Çünkü o dinamizm, hayvanlığın her türlü enejisini yasaklayarak toplumcul işlere, ilerleyişlere, yüceltimlere yönelten milyonlarca yılda adım adım gelişmiş bulunan; İnsanlaşan Üreyim Sistemiyle insan beyninde ve bedeninde hücreler organizasyonunu yeni baştan düzenleyerek (baskılarla yönlendirip başkalaştırarak) oluşmuş ve gelişmiştir.

Siklus Temeli de, insan beyninin bu örgütlenişi de elbette mutlak (hiç değişmez) bir olgu değildir.

Fakat insanlığın toplumcul yapısı, Kişinin bedencil ve beyincil anatomik yapısı, psikolojik mekanizması, bu kanuncul temelle oluşmuştur. O kanuncul temeli yaratan doğa ve toplumcul şartlar ortadan kalkmadıkça, anatomik yapımız da, toplumcul yapımız da temel Elemanları ve mekanizmaları bakımından muhafaza ve müdafaa ediliş şartlarını korumuş olurlar.

Bu, hücrenin başkalaşım geçirirken atacıl tipi muhafaza etmesine (korumasına) benzer. Tohumcul hücreler değişmeden bedencil hücreleri değiştirerek yeni bir canlı türüne olanak vermesi gibi; Siklus Temeli baki kalarak yeni toplum biçimlerinin gelişimine imkân verir. Kişi ve Beyin Gelişimi de öyledir: Hayvanlığı bastıran ve hayvancıl enerjileri toplumcul işlere-yüceltimlere kaydıran bilinç-altbilinç mekanizması (Üreyim Sistemi) baki kalırken, toplum biçimleri gelişimine ayak uyduran beyinsel gelişim, anatomik, fizyolojik ve psikolojik gelişimlerini yine o temele yaslanarak sürdürür. Ancak insan türü, maddeden canlıya geçerken olduğu gibi bir başkalaşıma girerse, temeldeki kanunlar kökten değişebilirler. Şimdilik böyle bir emare ortada görünmüyor.

Bu bakımlardan Siklus Temeli olsun, beyincil mekanizmalarımız olsun (ki her ikisi de içiçe gelişirler), insan türü yeni bir türe başkalaşmadıkça kanuncul açılardan inatçı bir temel olarak kalırlar. İnsan Toplumu bu yüzden Siklus Temelinin devirdaimlerinden çıkamaz. Kendisini yeniden üreterek kendisini bilince çıkarmak ve kanunlarına bilinçle uyarak yoluna devam etmek üzere kurulmuştur.

Bu gidiş içerisinde kutsallaştırma prosesi Siklus Temeline tutunarak

ilerledi. Daha doğrusu Siklus Temeli, kutsallaştırma köprüsünü yaratarak bilinçlenme yolunda ilerledi. Yeri ve zamanı gelince kutsallaştırma köprüsünü bilim köprüsüyle değiştirdi.

Çünkü Siklus, hayvanlıktan çıkmak üzere kurulmuştu; önce sosyalleşerek hayvanlıktan çıkıldı. Bu yeterli olmadı: Eksikler, ihtiyaçlar hep insanlaşma yönünde gelişmek ve pekişmek zorundaydı; anatomice insanlaşıldı, sosyal hayvandan bu kez gerçekten bilinçli modern kolektif insana doğru yol açıldı. Üreyimin baskısından zıttına geçildi. Üretimin, üreyimi baskısı altına aldığı çağ geliştikçe, Komün'ün çekirdekçil kanunlarıyla İnsanlık Tarihi içersindeki işleyişleri aydınlanmaya başladı. Tarihin gelişim hızı, Siklus'u süratle bilinçlere dayatıyordu. Veya temel kanunlar hep baştan beri kurulduğu gibi işleyerek sonuna kadar hayvanlıktan çıkmayı geliştiriyor; modern biçimlerde kendisini yeniden üretiyordu. Sosyal hayvanlığımızdan kurtulmak, Siklus Temelini bütün İnsanlık Tarihi boyunca gelişim halkalarıyla birlikte ele geçirip, gidişini kontrole almakla (ona uyum yapmakla) mümkün olacaktır. Kutsallaştırma halkaları, bu gidiş içersinde toplum biçimlerinin gelişimiyle birlikte, insanın düşünce sisteminde ve sosyal hayatında büyük roller oynamıştır. Kutsallaştırma prosesinin bittiği yerde bile, ondan kolay kurtulunamaz; dönüşüm geçirir. Düşünce sistemlerimizin En İlk Animizm berraklığına ulaşması için, kutsallaştırma köprüsünden (halkalarından) geçerken edindiği bütün saptamalar ve kazanımlar hiç değilse kanuncul açılardan bilinçlere çıkarılıp etkileri bertaraf edilmeli; sonra gelen bilimcil köprülerdeki dönüşümleri daha kolay yakalanabilme olanakları kazanılmalıdır. İlkokul çocuğu onu gördüğü, hissettiği anda yakalayıp bertaraf edebilmelidir. Bunun için kanuncul bilinçlere çıkarma da yetmeyecektir. Ayrıntılıca eğitimi[nin verilmesi], bütün sosyal hayatımıza her an kullanılabilecek metotlar haline getirilmesi gerekecektir.

Darwinizm, Animizm ve Kutsallaştırma

Kutsallaştırma Prosesi'nin başlayabilmesi için öncelikle, kutsallaştırabilecek insan beyninin bilinç-altbilinç biçiminde örgütlenebilmiş olması gerekirdi.

Bu Darwin'in sandığı kadar kolay olmamıştır. Tylor, Freud, Lubbock ve Spencer'in de proseyle ilgilenmeksizin, Modern Kişi'den esinlenerek [ileri sürdükleri gibi] "rüya"lardan doğup gelişmemiştir. Gördüğümüz gibi **toplumcul kanunları** gerekli kılmıştır.

Hayvanla insan sınırı, en az iki milyon yılda Antropoid Üreyim Sisteminin insanlaşması yolundan aşılabilmiştir. İlk Aletlerin kullanımından en ilk hiçbir kural-yasak tanımayan Komün'ün doğumuna ka-

dar geçen süre; yani Australopitekus'lardan Pitekantrop'a kadar geçen süre, antropolojide kabul gören bir zamanla iki milyon yıldan aşağı değildir. Ve bu süre yeni ölçümlerde, 1924'ten beri, sürekli azalmamakta, artmaktadır.

Bu süre içersinde Antropoid beyni 6-7 endeks kadarlık bir sıçrama yapmıştır.

Bu sıçrama, sadece basit Alet kullanımıyla değil, Aleti de içine alan üreyimin insanlaşması sistemiyle kazanılmıştır.

Atlanan ve anlaşılamayan birinci basamak budur. O birinci basamak olmasaydı İnsan Ruhu veya Siklus Temeli kazanılamazdı. Birinci basamak atlanınca, ikinci basamak: Siklus Temeli ve sonra gelen kutsallaştırma (Totem) basamakları hiç anlaşılamadı.

Darwin, o iki milyon yılda edinilmiş insana geçiş basamağını görmeden, insanı kolayca hayvan içgüdülerine bağlama eğilimini ciddi ciddi öne sürdü:

1- "Bizim en yüksek yeteneklerimizin bu acıklı dolaylı sonuçları, hayvanlardaki içgüdülerin bilinen yanlışlarıyla aynı paralele konulmalıdır."

2- "Vahşilerin, doğadaki eşya ve kuvvetlerin, canlı ya da bir Ruh olarak yaşamış olduklarına inanma eğilimi (Animizm) belki benim bir kere gözlemlediğim küçük bir olayla tasvir edilebilir.

"İyi gelişmiş ve çok dikkatli bir hayvan olan köpeğim sıcak ve sessiz bir günde çayırda yatıyordu. Kendisinden pek uzakta olmayan bir yerde, açık bir güneş şemsiyesi hafif rüzgârla ara sıra sallanmakta idi. Altında birisi oturmuş olsa, hayvan buna belki de hiç dikkat etmeyecekti. Ama şemsiye ne zaman hafifçe hareket etse, köpek sinirli bir şekilde hırlayıp havlıyordu. Sanıyorum ki hayvan çabucak ve bilinçsiz olarak, hareketin gözükmeyen herhangi yabancı canlı bir nesnenin yüzünden olduğunu ve hiçbir yabancının kendi sahasına girmeye hakkı olmadığını düşünmüş olmalıdır."

3- "Ruh kuvvetlerine inanma, kolaylıkla, bir yolda birkaç Tanrı'nın varolabileceği inancına dönüşebilir. Çünkü vahşiler, pek tabiî olarak, Ruhlarda da aynı üzüntülerin, intikam arzusunun, aynı basit haklılık fikrinin ve kendilerinde gördükleri bütün eğilimlerin varlığını kabul edeceklerdir."

4- "McLennan, insan hayat belirtilerinin herhangi bir açıklamasını düşünmek zorunluluğunda olup, en basiti ve insanın aklına ilk gelen varsayım, doğa belirtilerini hayvan, bitki ve cansız maddelerde faaliyet halinde olan Ruhlara bağlamaktan ibarettir."

"Tylor'un gösterdiği gibi, Ruhların varlığı fikrinin doğuşunda, rüyaların rol oynamış olması çok muhtemeldir. Çünkü vahşiler, sübjektif ve objektif izlenimleri kolayca birbirlerinden ayıra-

mazlar. Bir vahşi rüya gördü. Gördüğü zaman, beliren tasvirlerin uzaktan geldiğine ve kendi üzerinde bulunduğuna inanıyor. Yahut "Rüya görenin Ruhu bedeninden ayrılıp bir gezintiye çıkar ve görmüş olduklarını hatırlayarak yeniden hatırlayarak yeniden bedenine geri döner."

5- "İnsan Ruhunda, hayal, merak ve anlayış ve benzeri yeteneklerinin henüz gelişmediği devrede, köpekte olduğu gibi rüyaları, Ruhların varlığı inancına onu götürmeye yetmemiş olmalıdır."

6- "Buna rağmen, ben hayat ve Ruhun bizim benzeşen yeteneklerimizin takdir edilmiş olduğu biçimde yorumlandığı, daha eski ve daha ilkel bir durumun var olduğunu pek kolay kabul edemiyorum."

Darwin, **"Die Abstammung des Menschen" (İnsan Soyu)** adlı kitabında, sayfa 129'da ve dipnotlarında, bu ve benzer fikirlerinde hep insan Ruhiyatını hayvanlara yaklaştırma eğilimini güder.

Tylor, Freud, Lubbock, McLennan, Spencer ve benzerleri Darwin'den zaman zaman eklektik olarak yararlansalar da, Darwin'in bu hayvan temelinden ayrılamayan çekincelerinin anlamlarını, ne demek istediğini kavrayamazlar.

Elbette Darwin, insan'ın hayvan (Doğal Seleksiyon) temelini gözlere batırmak isterken çok haklıdır. Fakat insanın Doğal Seleksiyon kanunlarına bağlı olarak geliştiğini öne sürer duruma gelecek derecede İnsan Toplumunun orijinal kendi kanunlarıyla gelişmiş olabileceğinden bihaber oluşu da o derecede onu haksız ve yanlış bir duruma sürükler.

Ancak Darwin'in ısrarlarından bir ders alınabilirdi:

Kutsallaştırma proseleri, İnsan Toplumunun ilk oluşumundan çok sonraları ortaya çıkmıştır. Yani Animizm de bir prose takip eder. Animizm, ilkin doğada-çevresinde Ruhlu bir canlılıktan çok, sade bir cancılık bulmakla başlar. Soyutlama gücü Cinsel Yasaklarla geliştikçe Animizm de Ruh kazanır ve her şeyde Ruhlu bir cancılık sezer.

1- Darwin, hayvan (Doğal Seleksiyon) tabanında ısrar ederken, ders alabileceklere bilmeden Animizmin bu ilk başlangıcını işaret etmiş olur. Darwin bu yüzden, kutsallaştırmaları Komün'ün en ilk aşamalarına yakıştırmakta acele eden görüşlere çekince koymakta sonuna dek haklıdır.

2- Fakat Darwin, hayvandan insana geçişte kanuncul doğuş ve tabanı hakkında hiçbir fikre sahip olmadığı için konusunu kavrayamaz ve insanı hayvan derecesine indirmekten başka yol bulamaz. Çünkü uzmanlaştığı alan orasıdır: Doğal Seleksiyon örnekleri.

Animizm anlayışıyla hayvan içgüdülerinin yorum sonuçları arasın-

da, iki milyon yıllık bir toplumcullaştırma kalite atlayışı kadar derin farklar bulunur:

Hayvanda görülen içgüdüler, elastikiyet dediğimiz düşünce, yargı ve duygulanımlarla ne derecede birbirlerine bağlanabilirler ki?

Son duruşmada hayvanda içgüdüler temeldirler. Elastikiyet ancak içgüdülerin yetmediği yerde dar-kısa amaçlı işleri başarmaya yarayabilir. Hayvan acıktığı zaman açlığını gidermek üzere bir şeyler yapabilir. Önceden acıkacağını bilemez. Tıpkı bunun gibi hayvanın hemen her şeyi organcıl determinizmle belirlenir. Hayvan bu yüzden içgüdülerinin ihtiyaçlarıyla yönlenir. İçgüdüsü tatmin oldukça unutup başka bir içgüdünün doyuruluşuna yönelir. İçgüdüler arasındaki bağın kuruluşu için toplumcullaşma prosesi gerekir.

Bu ise yine organcıl-anatomik bir dizi başkalaşım gerektirmiştir. Hayvancıl Üreyim Sistemi, İnsancıl Üreyim Sistemine dönüşürken hayvancıl tüm içgüdüler bastırılmış; enerjiler toplumcullaşmıştır.

Bu görülmemiş ilerleme, insan düşüncesini yaratır: içgüdüler kolektifleşen tüm işlerle birlikte toplumcullaşıp elastikiyeti soyutlama seviyesine çıkarmıştır.

İlk Animizm: İnsanın her türlü doğa faaliyetini kendi faaliyetlerine benzeterek yorumlayabilmesi ancak böyle ortaya çıkabilir.

Bu gelişim ise, Darwin'in köpek örneğinden çok farklıdır. Köpek sahasını koruma içgüdüsüyle havlarken elastikiyeti pek azdır. İnsanda ise içgüdüler tamamen elastiki bir yoruma dönüşmüştür. Bu yoldan insan düşüncesi evrencil bir bütünlük kazanır. Zaman mekân tanımaz; her şeyi, her yerde yorumlayabilir. Yorumu yanlıştır. Giderek düzeltir. Ama yorumlar. İnsanın ilk özelliği bu elastikiyetidir; düşünerek yorum yapma yeteneğidir. Bu yetenek, İlk Siklus Temeline (Yasaksız Komün Tabanına) ulaştıkça gelişir. Oradaki Elemancıl diyalektik zenginlik yüz binlerce yılda oluşurken, insan beyninin en ilk geliştirici yayını kurarken, görülmemiş bütünleyici zenginlik, insan beyninde şöyle örgütlenmiştir:

1- Hayvancıl içgüdülerin ve elastikiyetin bütünü, insan bilinçaltına hapsedilerek bütünleştirilmiştir.

2- Hapsedilerek bütünleştirilen içgüdü ve elastikiyetler hapsedildiği ölçüde dinamizm kazanırlar.

3- İnsanlaşan Üreyim Sisteminin Elemanları, baskılayan bilinci oluştururlar. Bu Elemanlar görülmemiş yepyeni bir türün çok zengin diyalektik bütünlüğüne sahiptirler: Toplum-Kişi-Üretici Güçler.

4- Böylece hayvancıl üreme ve yaşama güdüleri yani Doğal Seleksi-

yonla toplumcul kanunlar, bilinçaltı ve bilinç biçiminde bir tek beyinde örgütlenmiş olur.

5- Bu görülmemiş bir sentezdir ve insan beyninin gelişimini sonsuz bir dinamizme kavuşturur.

İşte bu doğa ve toplum kanunlarının bir tek beyinde örgütleniş sentezi, insana yorum yapma (soyutlama) yeteneğini kazandırır.

Animizm bu diyalektikten doğup gelişir.

Animizm, bu yüzden bir hayvanın içgüdü ve elastikiyetlerinden bambaşka bir yorum gücü demektir.

İnsan faaliyetleri, Üretici Güçleri; Alet-Coğrafya Metotlarını, insan Gelenek Göreneklerini, insan bilinç-altbilincini kapsamakla kalmaz; Kişi ve Toplum gibi sonsuz gelişimli bir dinamizmi de kapsar. Bu Elemanların tümü Komün cevherinde çekirdekleşmiş bulunur. Bu yüzden ayrışmayan-kopuşmaz bir diyalektik gelişimle kendilerini üretirler.

Animizm, bu çekirdekte tüm Elemanların içinde, her yerinde düşünce-bilinç biçimleri olarak yer alır. Dolayısıyla Animizm, bir düşünce sistemi olarak Komün'ün çekirdekçil kanunlarından (Siklus'tan) hız alarak, Komün'ün devirdaimleriyle birlikte yeniden üretilerek yaşar ve gelişir.

Yani Animizm de proselenir; devirdaim halkaları içersinde gelişir. Bu yüzden Animizm Siklus Temeli ele geçmeden çözümlenemez. Animizmi, falanca Totem veya Tanrı halkasından çekerek ele almak, Animizmi ve kutsallaştırma proselerini karıştırmakla sonuçlanır. Din, Büyü, Totem spekülasyonlarının sonu gelmez çok satan çeşnileri bu köksüzlükten kaynaklanır.

Animizm önce dinsizdi. Evrenin canlı-cansız varlıklarının faaliyetlerini ilkin cancı bir anlayışla insanın faaliyetlerinden yola çıkarak yorumladı. Kutsallaştırmaların geliştiği yerde Animizm Totemci yoruma dönüştü.

"Kişi"cil Önyargılar ve "Ruh"

"Ruh kuvvetlerine inanma, kolaylıkla bir ya da birkaç Tanrı'nın var olabileceği inancına dönüşebilir" mi?

McLennan, Darwin, Tylor gibi (Animizmi ilkin konuları açısından ortaya atıp kabartılandıran) uzmanlar için, her şey bu kolaylıkta gelişiverirler. Uzmanlarımız hiçbir kanuncul determinizmi aramaya zahmet etmeksizin bu kanıyı geliştiriverirler.

"Ruh güçlerine inanmak fikri" gelişmeden önce bir kere **"Ruh**

güçleri"nin ortaya çıkması gerekir. Yani insan bedeninden, kendi Ruhundan, benliğinden, psikolojisinden ayrı **"her yerde, her daim hazır ve nazır"** bir Kutsal Ruh'un oluşmuş bulunması gerekir.

Kutsal Ruh'un oluşması için de ondan önce İnsan Ruhu'nun oluşması gerekir.

"Tylor'un gösterdiği gibi Ruhların varlığı fikrinin oluşumunda rüyaların rol oynamış olması çok muhtemel" midir?

Tylor ve Freud gibi Darwin de aynı yanlışa katılır. Ruhçu, kutsallaştırılmış Animizmin, Kişi Ruhundan-Benlikten çıktığına inanır. Bu Modern Kişi'nin Batı'da Kişi mülkiyetiyle kanserleşmiş bir hücre gibi abartılışından ileri gelen bir önyargının, bilime sokuluşudur.

Kişi'nin Ruhu-Benliği, çevreye doğa faaliyetlerine, canlı-cansız her şeye yansımadan önce Kişinin Ruhu-Benliği nasıl oluşmuştur?

Öncelikle bunun üzerinde durulması gerekirken, doğrudan Kişi üzerinden yola çıkılması modern düşünürün "Modern Kişi" önyargısıdır.

Animizm, Kişiden Topluma yansımadan önce toplumun kanunları olarak Kişiye yansımıştır. Çünkü Komün'de Kişi Elemanı, Komün'ü yaratan kanunlarla birlikte oluşmuştur. Ancak Kişi Komün'le birlikte İnsanlaşan Üreyim Sistemi kanunlarıyla yaratılırken Komün daha aktif bir yaratıcılıktadır. Kişiyi yaratan da Komün'ü yaratan da İnsanlaşan Üreyim Sistemidir. Fakat hayvanın İnsan Kişi olabilmesi için sosyal olması gerekir. Komün'de bütün Elemanlar, Komüncül dediğimiz çekirdekçil bir örgüyle kıskıvrak sarmalanmadıkça Elemancıl görevlerini yeterince geliştirememişlerdir. Bu Elemanlardan biri de Kişi Elemanıdır. Bu açıdan Komün, en ilk aşamada Kişi Elemanını yaratıcı bir adımı daha fazla üstlenir.

Kişi, hayvandan insana giden yolda hayvan bireyi olarak Komün'ün oluşumuna yaratıcı katkı yapmaz mı?

Elbette yapar. Fakat bu yaratıcılık, hayvanın Aleti keşfeden elastikiyeti derecesindedir. O elastikiyet bile hayvan bireyin yaratıcılığı değil, Doğal Seleksiyon kanunlarının açtığı pasif düşünce, yargılama gelişimi yoludur.

Komün'ün oluşumunda da Kişi Elemanı Komün'ü yaratmaz. Komün'ü de Kişiyi de yaratan, Üreyim Sisteminde yer alan hayvancıl olan her şeyi yasaklayan ve hayvancıl enerjileri toplumcul işlere yönelten üreyim zaruretleridir. Bu gidişte gördüğümüz gibi, toplumcul olmak (Yasaksız Komün oluşması) zaruretleri, Kişi olmak zaruretlerinden daha önce gelmiştir. Kişinin Tefeci-Bezirgânlıkla kendini iyice göstermesi ve gelişiminin gecikmesi de bunu her yanıyla gösterir. Fakat buna

rağmen Komün'de eritilen, hayvan iken sosyal hayvan yapılan Kişi, potansiyel anlamda Komün'ün en sağlam temelidir. Gelecekte Modern Komün'ün yaratılışında motor güç Kişi olurken bile, asıl determinizm yine temeldeki kanunlar olacaktır; Kişi değil. Ancak o kanunları bilince çıkarabilen Kişi motor görevini üstlenecektir. Aksi halde Kişiye gereğinden fazla rol vermek, Kişiyi daha en başından olgunlaşmış farzetmek olur. Tylor'un, Freud'un, Wund ve benzerlerinin yaptığı budur.

Darwin'in hayvan (Doğal Seleksiyon) tabanında bunca ısrar etmesine rağmen aynı yanlışa katılması, Modern Aydında Modern Kişi önyargısının direncini gösterir; ibrettir.

Komün'ü ve Elemanlarını yaratan kanunlardan çok Elemanlarıyla büyülenişler, determinizmin o Kişi'deki seviyesini belirtir. Genellikle birikim bilimleri, bu tür metafizik aşamalarından gelişirler. Genel kanunların sınıflandırılmasına giden yolu bilmeden parkeleyip malzemelendirirler. Onların bu konudaki dirençlerinin haklı yanları, Kişi'nin yaman bir sağlam Eleman olarak Komün'ün temelinde, diğer Elemanlardan daha canlı, aktif bir İnsan Üretici Gücü Elemanı olarak yer alışında saklıdır. Fakat onlar bunu da bilmezler; sezerler. Ama kanuncul gidiş ve Kişi prosesi bakımından anlatsanız da anlamayacak kadar metafizik bönlüğe batmışlardır. Darwin'in, onca sağlam bir Doğal Seleksiyon tabanını yakalamışken, Tylor'un **"Rüya"** tezine hak verişi bu bönlüğün derin izlerini anlatmaya yeter.

"Ruhların varlığı fikrinin doğuşunda, rüyaların rol oynamış olması pek olası bir ihtimal" imiş.

Kutsal Ruhu yaratan şey rüyalar değil, insan rüyasını da, insan psikolojisini de yaratan şey ilkin Cinsel Yasak temelini kuran Üreyim Sistemidir. Sonra gelen Komün içi akrabalararası Cinsel Yasaklar türetimleri de o en eski Üreyim Temelinden çıkıp gelişirler. En temeldeki Üreyimcil Cinsel Yasak hayvancıl vb. güdülerini yasaklarken, sonra gelen Cinsel Yasaklar akrabalararası cinsel alışverişleri yasaklayarak en eski temeli pekiştirir. Bu pekiştirme İnsan Ruhu'nu yani beyindeki bilinç-altbilinç örgütlenişini geliştirerek soyutlama-yorum gücünü arttırır. Rüyalar, hayvancıl güdü seviyesini aşarak toplumcul seviyedeki duygulanımları kapsar. Rüya ve ölüm duygulanımları gibi, bedenden ayrı Kutsal Ruh sezileri de Kişiden çıkmış gibi dursalar da, toplumdan Kişinin içine girmişlerdir. Hepsinin temeli, Siklus'ta yer alan ve boyuna kendisini yeniden üreten (hayvancıllığı yasaklayan) Cinsel Yasaklardır.

1861-1865 yıllarında öne sürülmüş bu fikirlerin, 50 yıl sonra konuyu ele alan Freud'da bile, hiçbir ilerleme kaydetmeyişine ne demeli?

Oysa belgeler ve yeni fikirler çığ gibi büyümüştür. 1913 yılı Freud'un

“Totem und Tabu” çalışması, konuyu bir adım olsun ileriye götürmez. Oysa Freud, Modern Kişiden yola çıkarak metafizik soysuzlaştırmaları bir kenara bırakılırsa, pekâlâ insanın bilinç-bilinçaltı mekanizmasını ortaya koyan bir ilerleme içindedir. Demek kanuncul gidişten çok, uzmanın kendi alanı speküle edilmektedir. Bu uzman hastalığı o denli derindir ki, 50 yıllık ilerleyişler bile onlara bana mısın, demez. Modern burjuva aydınının bilim iffeti kazanç getiren kariyerden ibarettir.

Kutsallaştırmaların, Kutsal Ruhun ve Totem Tanrı’nın yaratılmasına geçmeden önce, kafalarımızda Modern Toplumun yarattığı **“Kişi”**cil önyargıyı, biraz olsun kaldırabilmek için bu tür ibretli anmaları kafalarımızdan çıkarmamak gerekir.

Kişi, toplumun en sağlam temeli olduğu ölçüde, toplumu temsil eder. Siklus Temeli elbette Kişilerde örgütlenmiştir. Hayvanlığımızın bastırılışı ölçüsünde toplumcul ülkülere yöneliriz. Yetenekler, kahramanlıklar yeri geldiğinde hep Kişiye ait olur. Hele sınıflı toplumda Kişi iyiden iyiye **“evreni ben yarattım”** sanabilir. Bu noktada; **“Çok yücelenme padişahım; senden büyük Allah var!”**, sözü gibi toplumcul gidiş kanunları hatırlanmalı, hatta akıllardan hiç çıkarılmamalıdır. Kişi bilerek, bilmeyerek veya sezerek ancak o kanunlara uyduğu ölçüde sınıflı toplumda öne fırlayabilmiştir. Ne var ki bu da son duruşmada geçicidir. Modern Sosyal Sınıfların eriyip etkilerini yitireceği Modern Komüna’da Kişi motor rolünü oynasa da yıldızlaşma ortamını yitirip gidecektir.

“Kutsal Ruh” (Tanrı) ve Kaynağı: Cinsel Yasak

“Kutsal Ruh” diyebileceğimiz Totem Tanrı (Ruhu’n)dan Tektanrı Ruhu’na kadar kutsallaştırma prosesiyle değişerek gelişen ve giderek gökselleşip iyice soyutlaşan; insan bedeninden yani psikolojisinden apayrı bir inanış hallerini alan Tanrısal Ruh, elbette İnsan Ruhu’nun yansımasından çıkıp gelmiştir.

Fakat bu gelişim hangi sosyal kanunlarla oluşup proselenmiştir?

Bu öyle bir prosedir ki, insanın kendi yarattığı; sadece kendi psikolojik gücünden doğmuş gibi görünen Tanrılar, insanı on binlerce yıldır peşinden sürüklemiş; klasik bilimin bile **“muamma”** saymaktan kendisini kurtaramadığı en eski toplumcul kanunları saklar.

Kutsal Ruh, özünde İnsan Ruhu’nun yansımasından başka bir şey değildir. Fakat İnsan Ruhu’nu yaratan, toplum biçimleri gelişim kanunlarından başka bir şey değildir. İnsan Ruhu bu yüzden durduğu yerde kalmaz; toplum biçimleriyle değişip gelişir. Tanrılar veya Tanrısal Ruh-

lar da öyle; toplum biçimleriyle değişip gelişirler. Hep İnsan Ruhuyla doğrudan bağlantılı olduğu halde İnsan Ruhundan bağımsızca, İnsan Ruhunu ve toplumu, doğayı, tüm evreni düzenleyip giden bir sistem haline gelirler: İnanılmaz yabancılaşma…

Kutsallaştırma prosesi bu yüzden insanın kendisine olan yabancılaşmasının ve kendi gerçeğini sansür edişinin de başlangıcını oluşturur.

Fakat kutsallaştırma prosesinin altında yatan temel gerçekler (kanuncul örgü) bambaşkadır. Onu, kutsallaştırma gidişi içinde değil, İnsan Ruhu'nu oluşturan kanunlarda aramak gerekir. O, Siklus Temeli'ni oluşturan Üreyim Sisteminin insanlaşması sürecinde oluşur; gördük.

Bu yetmez. Bu aşamada İnsan Ruhu'nun soyutlama gücü ancak Animizmin ilk dinsiz (Tanrı'sız, Kutsallaştırmayı içermeyen) çimciğ Cancı aşamasına elverir. Fakat bu temel olmaksızın kutsallaştırmaları yaratan toplumcul yüceltim gücü, yeni bir Sikl'le yükselemez. Bunun için Siklus'un kendisini yeniden üretmesi gerekir. Siklus özünde Cinsel Yasak dinamizmini taşır. Yasağın temeli, hayvanlığın yasaklanması, Komün'ü ve Elemanlarını yaratan toplumcul yönelişin yükseltilmesidir. Komün, Üretici Güçleriyle oluştukça bu kez yasaklar, Komün içinde cinsel alışverişleri engelleyen toplumcul Cinsel Yasaklara dönüşür. Bu üretim, Animizmi daha ileri bir soyutlama gücüne ulaştırır. İnsan Ruhu, genel Animizmden konsantre olduğu, en çok alışverişte bulunduğu bir canlıyı yüceltir. Ve o'nu sembol Tanrısı (Totem) yapar. İlkin üreyime bağlı gelişen Tanrısallık, sonradan üretimin gelişimiyle üretime bağlı gelişir. Yani önce "Kişi" Ruhu'nun oluşması gibi, Kutsal Ruhun oluşması veya Ruhların varlığına inanç da, temeldeki hayvanlığımızı yasaklayan Siklus Temeline uyar. Fakat yeni bir halka gerektirir.

Bu gelişim de Siklus Temelinin yeniden üretimini gerektirmiştir. **"Benliğin Kişi Ruhu'nun yansıması (projeksiyon) kanallarından"** yakıştırmasıyla Kutsal Ruhun oluşumunu geçiştiremeyiz. Veya Freud'un; **"Endopsişik algı sayesinde, ilkel insanın kendi psişik organizasyonunu dışa yansıtması"**, mekanizması bize Kutsal Ruhun oluşumunda hangi toplumcul kanunu aydınlatabilir?

Darwin'in Doğal Seleksiyonun gelişmesi kolaycılığıysa toplumcul hiçbir ilerlemeyi açıklayamaz; aynı kapıya çıkar. Her şeyi kolayca dönüştürüverir.

"Ruh kuvvetlerine inanma" fikrinin doğuşunu bile açıklamaya zahmet etmeden, **"Ruh kuvvetlerine inanma"** fikrinin **"kolaylıkla bir veya birkaç Tanrı'nın var olabileceği inancına dönüşebilir."** kanısını ileri sürer.

Oysa Tanrısallaşma halkaları, hep toplum biçimlerinin gelişim ka-

nunlarına ve halkalarına bağlı olarak oluşurlar.

Kutsallaşma prosesinin başlangıcı, başlıbaşına bir gelişimdir. Kutsallaştırma prosesinin ilk halkası, Komün biçimlerinin gelişiminde yeni bir çağın açılışıyla paralel gelişirken, Vahşet Çağı'nda bu gidiş, insan türlerinin başkalaşımıyla adım adım ilerleyerek on binlerce yılda oluşup binlerce, on binlerce yılda olgunlaşabilir.

1- Siklus Temeli ilkin daima üreyimin zaruretleriyle hareket eder. Kuruluş diyalektiği daima, üreyimin içersinde bulunduğu zaruretleri gidermek, Üreyim Sistemini varabileceği en olgun dengesine ulaştırmak üzere sikl'lara (devirdaimlere) girer. Siklus Temelindeki bütün Elemanlar da bu diyalektik döngüye uyarlar. Kişi, Komün, Üretici Güçler; Animizmde ulaşabilecekleri en aşırı gelişimlere kadar gidecekler; tâ ki insan beyni, Siklus Temelini en ilkel ve en modern aşamalarıyla kavrasın ve bilinçle ona uyum yaparak en olgun dengesini (yörüngesini) bulsun, o yörüngede aksın diye.

2- Kadının gebelik süresinin uzaması, bebeğin kilo ve gelişiminin artışı, doğumdan sonra Komün'ün hareketliliğini, verimini düşüren bakıma muhtaçlığı; çocukların bakımı ve eğitim sürelerinin uzayışı ve bunlara ilişkin birçok irili ufaklı problem, **öncelikle hayvanlığı yasaklayan ve toplumcul yönelişlere yükselten bir gidişi beyinlerde örgütlerler.**

3- Bu örgütleniş beraberinde Komün'ü yeni aşamasına gelişmeye iteler.

4- **Üretici Güçler:** Kişi, Toplum, Teknik, Coğrafya; yeni aşamasına zorlanır.

5- **Ve Animizm** (bir dereceye kadar Tarih Üretici Gücü anlamında fakat Siklus Temelinin her yerinde yer alan düşünce sistemi) yeni soyutlama seviyelerini zorlar.

Siklus'u oluşturan ve zorlayan zaruretler, zamanımızdan 500 bin yıl önce Pitekantropları, sıcak Ekvator Kuşağından daha soğuk olan kuzeylere doğru sürüklerken, Ateşin Keşfine ulaştırdı. Üreyimin zaruretleri Ateş ve Mağara istedi; insan bunları buldu ve geliştirdi. Yeni av alanları (coğrafyalar) ve av ve yaşama metotları, Aletler birbirlerini geliştirdiler.

Mağara, Komünü hücre zarı gibi paketleme görevi yaptı. Komün Elemanları daha yakın ve sayısız iletişimlere girdiler. Komün'ün temeli olan Siklus'un kendisini yeniden üretiş olanakları ve yetenekleri gelişti.

Bunların başında hayvanlığın bir adım daha yasaklanışı ve toplumcul ilerleyişin yükseltilmesi geliyordu. Ateş ve Mağara olanaklarındaki

bu gelişim, **Komün içinde Cinsel Yasakların keşfine doğru yeni bir adımı doğurdu.**

İlk ebeveynle çocukların cinsel alışverişi yasaklandı. Bu gelişim anlaşılabileceği gibi yaratılışı olsun, uygulanışı olsun; sonra gelen kardeşler arası cinsel alışverişin yasaklanışına kıyasla daha kolay bir türetimdir.

Fakat buna rağmen bu adımın bile bir çırpıda, birdenbire değil yüz binlerce yılı alan denemelerle tutunabildiğini düşündürecek zaman, çağ aralıkları var. Belki bu ilk Cinsel Yasaklar, Pitekantropların zamanımızdan bir milyon yıl önceye dek çıkarılabilen ilk Yasaksız Komün aşamalarından hemen sonra kendiliğinden başlayarak adım adım ilerlemişlerdir. Çünkü ilkin çocukların büyümesi, ergenlik seviyesine ulaşması için geçen süre; ebeveynle çocuklar arasında, uzun bin yıllar sonra olsun, öncelikle analar ve çocuklar arasında, hangi çocuğun hangi anadan doğduğu belli olduğu ve bütün analar çocuklara sahip çıktığı için (erkeklere kıyasla daha fazla emek harcadıkları için) daha fazla sevgi ve bağlılık oluşur. Bu durum, analarla çocuklar arasında hormonal gelişimi, analık-çocukluk yönünde etkiler. Kadında hormonal denge analıktan yana gelişir. Giderek analarla çocuklar arasında gelişen cinsel olmayan koruma, yüceltme, eğitme, büyütme, çocuğu insan olarak algılama düşünce, davranışları ve duygulanımları kadınlık cinsel hormonunu baskılayan hormonları arttırır. Bu çok önemli bir gelişimdir. Analık güdülerinin yukarı memeli hayvanlarda daha çok fazla gelişkin bulunuşu, bu alandaki Elastikiyeti ve sürü davranışlarını geliştirdiği için Komün'deki bu tür gelişmelere belirli bir temeli oluşturmuş bulunur. Üreyimin insanlaştığı Komün'de çocukların bakım ve eğitim sürelerinin uzaması bu temeli geliştirir. Kadında bulunan ostrojen hormonu, Üreyim Sisteminin bir parçasıdır; kadınlık özelliklerini verir. Üreyim Sistemi gelişirken ostrojen hormonu da kadınlığın gelişimiyle birlikte zenginleşir. Çünkü yılda bir iki kez mevsimsel üreme hormonlarından, daha sık çiftleşmenin ve beraberliğin geliştiği insanın Üreyim Sistemi, erkekte olduğu gibi kadında cinsellik hormonları geliştirir. Fakat baskılayıcı hormonları da (folükülün) beraberinde getirir. Bu sadece kadının yumurtlama ve yumurtanın ölerek atımı sırasında aylık periyodlar halinde işler gibi dursa da İlk Komün çağlarında güdüleriyle birlikte gelişerek oluşur. Kadınlar o çağlarda doğum kontrolünü tanımadıkları için her çocuktan sonra hamile kalmaları en olağan bir gelişimdi. Ve hamile kaldıktan sonra yumurta atımı, aylık kanama gerekmez. Ve gebelik süresince olsun, çocuğun bakımı süresince olsun, ki bu da 2-5-10 yıl süren emzirmelere bile varabilirdi, kadında cinsellik hormonlarından çok, cinsellik hormonlarını baskılayan hormonun gelişimini arttırır.

Bu yüzden analarla çocuklar arasında cinsel alışverişin yasaklanışı kendiliğinden bir yol bulur. Komün'de soyutlama yeteneği arttıkça ilk Cinsel Yasak türetimi belki de tıpkı Aletin elastikiyete tutunarak gelişmesi gibi, analık hormonlarının gelişimine tutunarak adım adım oluşmuştur.

Kadınların ve analık hareketinin Komün'de giderek Tanrısallaşmasının derin kökleri, buralara dek en sağlam ve en eski yollarla uzanır. Veya bu köklere tutunarak gelişecektir. Ama ilkin o insanlaşan Üreyim Temeli ve Cinsel Yasaklar türetimleri gerekirler. **"Gelişim"** sözcüğü İnsan Toplumunda sadece kanunların ışığında bir şey ifade edebilir. Aksi halde nereye çekersen oraya giden yuvarlak bir tekerleme olur çıkar. Kanuncul gelişim bambaşkadır; realiteler kanunlara sımsıkıca bağlı akarlar.

Erkeklerin çocuklarla cinsel alışverişinin yasaklanması böyle özel hormonal bir gelişim yolu izleyemez. Tersine üreyimin insanlaşması, erkeklik hormonu testesteron'u daha da geliştiren bir cinsel sıkı fıkılık geliştirir. Ayrıca kadınlarda olduğu gibi aylık periyodlara değil, beslenme ve bakımla her an işleyebilen mikroskobik sperm hareketliliğine bağlı geliştiği için, kontrol edilmesi daha zor bir psikoloji ve beden örgütlenişiyle içiçe oluşup olgunlaşır.

Kadınla erkek tezatlanışı [karşıtlanışı] üreyimin insanlaşmasıyla hem yaratılmış, hem de üreyimin insanlaşmasına omuz vermiştir. Hayvanla insan bölünüşü ve tezadı [karşıtlığı] üreyimin insanlaşmasını beslemişti. Kadınla erkek bölünüşü ve tezadı [karşıtlığı] da üreyim tabanında Komün içi Cinsel Yasakların gelişimini besledi.

Bu besleyişte itici gücü kadının oynadığı, akla en yatkın gelen bir temeli barındırıyor. Erkeklerin çocuklarla cinsel alışverişinin yasaklanışı da kadınların ana-çocuk ilişkilerine tutunarak gelişmek zorunda kalmış olmalıdır. Kadınlar çocukları hamilelikten başlayarak büyüttükleri ölçüde, yani işbölümü doğup geliştikçe, bastırılmış ve insanlaştırılmış hayvancıl Elemanlar yeni bir insanlaşma evrimine (halkasına) girerler: İnsani ilişkiler; kadın, analık, çocuklar yörüngesine girer; erkek de ister istemez buna uymak zorunda kalır.

Kadınlar-analar takımı çocuklara insancıl sevgiyi, eğitimi, bakımı, düzeni, saygıyı ürettikçe hayvancıl cinsellik baskı altına alınır; cinsel ve birçok sosyalite açısından daha hayvan kalan erkek, Komün'de olumsuz tezadını [karşıtlığını] daha fazla sürdüremez. Kadınlar veya analarla erişkin kızlar birlik olurlar, erişkin erkeklere yani bilinmeyen babalara karşı cepheleşirler. Veya cinsel alışveriş sadece erişkinler arasına hapsedilme sonucunu doğurur. Bu giderek nineler-dedeler, an-

ne-babalar ve erkek-kızkardeşler grubuna yol açar.

Cinsel Yasakların birinci ilerleyişi bilinçli olamayacağına göre, bu yolu veya buna benzer bir yol izlemiş olmalıdır.

Her ne şekilde olursa olsun Cinsel Yasaklar gelişimi kaçınılmaz bir yoldur. Çünkü temeldeki Siklus, hayvancıl üremenin insancıl üreme sistemine dönüşmesiyle Cinsel Yasak biçiminde kurulmuştur. Bu temel kendisini Komün içersinde yeniden üretmek ve insancıl üreme eserini tamamlamak zorundadır.

İnsancıl üreyimin olgunlaştığı yer ve zamanda insancıl üretim (geçim koşulları) hız kazanmaya başlar; gördük. Ve kutsallaştırmalar, üreyimden çok üretim temellerinden determinizm bulmaya başlar. Fakat bu içiçe gelişen baştan beri komplike bir olgudur. Üreyimle üretimin diyalektiği, her toplumda ve her çağda orijinal özellikler gösterir. Genel kural somut şartlara göre uygulanabilirse ve İnsanlık Tarihi içindeki kutsallaştırma prosesi gözönünde tutulabilirse yerli yerinde sınıflandırmalar, insanlık kültürüne ve teolojiye ışık tutabilir.

Kutsallaştırma prosesinin ilk halkasında üreyim zaruretleri (Cinsel Yasaklar) başrolü oynamıştır. Kutsallaştırma (Tanrı fikrinin doğuşu: Totem) fikirlerinin Cinsel Yasaklarla olan bağını biliyoruz: İnsan Ruhu, Benliğidir. Bütün fikirlerin kaynağı insandır. Fakat ilk insan atalarında Tanrı, fikir üretir gibi bilinçle veya bilinçaltıyla doğrudan Kişi aklından çıkmamıştır. Adeta bize toplumcul gidiş kanunlarını çözdürmeyi cezbettiren **KOMÜNAL** bir yol izlemiştir.

Çünkü Kişi,

Birincisi: Komünal bir çekirdek içerisinde ayrılmaz bir Eleman olarak bulunur:

İkincisi: Kişi henüz bugünkü gibi bağımsız fikir üretip tartıştırabilecek soyutlama olgunluğunda değil, tersine ancak Komün dolayısıyla davranabilecek sosyal hayvan olma yolunda (hayvandan henüz ayrılmış) bir varlıktır.

Bugünün Kişisi, sosyal hayvan olma yolunu çoktan katetmiş; sosyal hayvanlığından da kurtulmaya çalışan; gerçekten insan olma yoluna girmiş bir varlıktır. Bu, her türlü hayvanlığını bilinçlere çıkarma yoluna girmiş insan demektir.

Bu açılardan Komünal insanın Tanrı inanışına sapışı, modern klasik bilimin sandığı gibi Kişi yaratığı değildir. Komüncül bir yaratıştır.

Ne demek, Komün elbirlik olup Tanrı fikrini mi yaratmıştır?

Hayır. İlk insan Komünü (Kişileri), henüz hayvanlıktan çıkamamış veya henüz sosyalleşmeye başlamış olduğundan her keşfini planlayarak

yapmak yerine, kendiliğinden doğal gidişin dayatmaları yolundan yapmak zorunda kalır. Yani toplumcul kanunlar çıplacık etki ederek insanı güder; bilinç demek toplum demektir, bilinçaltıysa hayvan.

İşte bu noktada toplumun kanunları, Cinsel Yasak dolayısıyla Komün'ü yeni inanışlara sevkeder. Tanrı inanışının oluşumunu çözmek, bunun gibi başka Komüncül her Elemanı çözümlemek, ancak Komüncül kanunları çözmekle elde edilebilecek bir durum yaratır.

Daha doğrusu hayvanlıktan insana geçişin mekanizması, gördüğümüz gibi, Cinsel Yasaklarla kurulmuştur, bugünün önyargısıyla sandığımız gibi üretimin mekanizmasıyla kurulmamıştır. Çünkü Üretici Güçlerin yaratıcısı da, gördüğümüz gibi, üreyim (Cinsel Yasak) zaruretleridir. Bu yüzden Tanrı'nın yaratılışı da daha başka bir mekanizmaya uymaz.

Ama "Kişi"nin bu yaratışta hiç mi rolü olmaz?

"Tanrı" Totemin Doğuşunda Komün ve Kişi'nin Rolleri

Hayvancıl üreme ve yaşama güdüleriyle birlikte düşünme, yargılama, duygulanım faaliyetlerine kendiliğinden getirdiği yasaklamayla, İnsanlaşan Üreyim Sistemi, **"Kişi"** beyninde, o zamana kadar görülmemiş bir mekanizma kurar: Bilinç-altbilinç çelişkisi, Kişinin beynini (düşünme, yargılama, duygulanma yeteneklerini) sonsuz gelişimli bir organ haline getirir. Fakat bu ilkin Üreyim Sistemine bağlı kaldıkça çok ağır gelişir. Ancak Üretici Güçler geliştikçe toplum biçimleri gelişimi hızlanır ve beynin gelişimi de buna ayak uydurmak üzere mekanizma çalıştırımını hızlandırır. Ama yine de ilk temeller aşılamaz kalır.

İşin bu yanı, Cinsel Yasakların Kişi beynini örgütleyiş yanıdır. Bu tek yanla kalırsak, gelişim kanunlarının temeli olan Siklus'tan ve sonra gelen Cinsel Yasaklardan hiçbir şey anlamamış sayılırız.

İnsanlaşan Üreyim Sistemi, Kişinin düşünme mekanizmasını yaratırken diğer yandan Kişiyi kuşatan ortamı: Komün'ü yaratır.

Kişi beyni, tek başına yaratılmamıştır. Komün içersinde, Komün'ün en sağlam insan temeli olarak, fakat Komün'ün bir Elemanı olarak yaratılmıştır. Bu yüzden Kişi, toplumcul gidişten ve kanunlarından bağımsız düşünüp davranamaz. **Bu, her çağda geçerli bir genel kanundur: Komün'ün İnsan Toplumunda yaratılış kaynakları açısından kanuncul hükmü, ancak insan türü başka bir varlığa dönüşebilirse tartışılabilir duruma girer. İnsan varoldukça toplumcul bir yaratık olarak var olacaktır.**

Bu noktada; "her şey toplumun egemenliğinde işler", anlamını çıkarmak da toplumcul kanunlardan hiçbir şey anlamadığımızı açık eder. Komün, atom ve hücre gibi, kendi İç Elemanlarının sentezinden başka bir şey değildir. O halde Komün İç Elemanlarıyla; İç Elemanlar Komün'le birlikte düşünülmek zorundadır. Diyalektik yaratılışların ve yaratışların kökü budur. Bu köke (Siklus Temeli) vakıf oldukça, İnsan Toplumunun uyum mekanizmaları bilinçlere çıkarılabilir.

Konumuz açısından durum farklı değil, tersine daha fazla ince ayrıntı ve İnsanlık Tarihi kadar topyekûn (objektif) düşünme gerektirir.

Kişi Elemanı, Komün'le birlikte, İnsanlık Tarihi içinde gözönünde tutulmadıkça, skolâstik yaklaşımlardan kurtulmak hepimiz için güç olmuştur ve olacaktır.

Kişi ilkin, sonra gelen üretimin baskın olduğu çağlardaki gibi, bilinçlenmeye başlayan (sosyal hayvanlığından sıyrılan) bir Eleman değildir. Tersine, henüz hayvanlıktan sıyrılmaya çalışan, sosyalleşen (Komün'leşen) bir Elemandır. Dolayısıyla diğer Elemanlarda olduğu gibi Komün'e giderek sonsuzlaşan ve kuvvetlenen bağlarla bağlıdır. Yani Modern Sınıflı Toplumda olduğu gibi Komün parçalandığı için "bağımsız" gelişim tutturmuş Elemanlar süreciyle karıştırılmaya gelemez. Kişi, Modern Çağımızın sorumluluğunda ve sorumsuzluğunda olsa bile, sonuna dek bağımsız gelişemez; hepsi Siklus Temelinin diyalektik yanıyla işleyip gelişim bulur. Durum Modern Kişi için bile böyleyken, İlkel Kişi henüz Siklus Temelinin içindedir; Komün'den ayrılmamıştır.

İşte bu sebeplerle Kişi ilkin bilinçsizdir. Toplum (Komün) davranışı, Kişinin bilinci yerine geçer. Komün ne yaparsa Kişi onu düşünür ve onu yapar. Eğer Kişi Komün'den ayrı baş çekiyorsa, o Kişi hayvancıl cepheye kayıyor demektir. Çünkü henüz bölünüş, insanlıkla hayvanlık arasındadır; bilinçaltı hayvanlıktadır. Bilinç (Komün), hayvanlığı bilinçaltına hapsederek varolur. Bunu da bilinçle değil, üreyimin zaruretleriyle (Cinsel Yasakla) yapar.

Demek Cinsel Yasakların, üreyimden gelen dinamizmle insan beyninde düşünce, yargılama ve duygulanım yaratışı tek başına değil, Toplum (Komün) dolayısıyla olur.

Bunu akıllardan çıkarmadan ilerleyelim. Peki nasıl oldu da Cinsel Yasaklar Tanrı (Totem) inanışına doğru gelişebildi?

Modern "Kişi" önyargımızdan kurtulduysak; yani Komün Biliminin gösterdiği gerçekler doğrultusunda Siklus Temelini kavradıysak işimiz kolaylaşır.

Komün üreyim zaruretleriyle Ateş-Mağara (Teknik-Coğrafya) ilerleyişleri yapabildikçe toplayıcılıktan avcılığa doğru bir adım daha

gelişim bulur. Komün'ün konsantrasyonu [yoğunlaşması] başkalaşır: Komün en çok avlayabildiği ve ilgisini çekerek alışverişte bulunduğu hayvanda yoğunlaşır. Dolayısıyla "Kişi" beyni her şeyiyle bu hayvanla dolup taşar. En İlk Animizm aşılır, Animizm, genel cancı anlayışından sıyrılarak bir Tektanrı'ya (Totemizme) doğru evrime uğrar. Çünkü önce Komün henüz Kan Örgütlerine bölünmemiştir; Komün ilk Cinsel Yasak ilerlemesiyle sadece bir tek Ana Kan haline gelebilir. İkinci Cinsel Yasak ilerleyişi Komün'ü yavru Kan'lara böldükçe, Totem Tanrılar Tek-Tanrı'dan çıkarak Çok-Totem Tanrı'ya çoğalırlar. Sonradan bu teklik-çokluk yeniden İnsan Tanrılar içinde de tekerrür edecek ve en son gökselleşen Tek-Tanrıcılığa dönüşecektir.

Şimdi tekrar başa dönelim, bu gidişte Cinsel Yasak gelişiminin iki yanlı etkisini hatırlayalım:

1- Cinsel Yasak Kişi yanından, Kişi beyninde bilinç-altbilinç örgütlenişini yeni bir soyutlama gücüne çıkarırken;

2- Toplum (Komün) yanından, Komün'ü genel dağınıklığından, hayvancıl sürüye kaçan örgütlenişinden, daha insancıl örgütlülüğe doğru sürükler. Dedeler-nineler; anneler-babalar; ve erkekkardeşler-kızkardeşler arasında evlenme grupları olan bir tek ana Kan Örgütlerine doğru geliştirir.

Bu gelişim, Ateş ve Mağara ve yeni av Elemanlarını hazmederek yeni bir çağın evrimini geliştirmeye hizmet ederken Kişi beynini ve Komün'ü, Animizm anlayışında yeni bir evrime (Totemizme) doğru geliştirir

Bu ilerleyişte Kişinin rolü ne kadardır?

Şüphesiz ki Cinsel Yasaklar hem Kişiyi hem Komün'ü yarattığına ve yeniden ürettiğine göre, düşünce gelişiminde Komün kadar Kişinin de payı olması gerekmez mi?

Bu noktada doğru yanıt, Kişinin toplum dolayısıyla düşünüp etki ettiğinde aranabilir.

Unutmayalım henüz Kişi, daha çok potansiyel, işlenip zamanla olgunlaşabilecek bir Elemandır.

Bu prose hatırlardan çıkarılmaksızın şöyle düşünülebilir: Hayvan hayvan iken kendince bir düşünme, yargılama ve duygulanma elastikiyetine sahip ise; sosyal hayvan durumuna girmişken, birtakım işaretler diline hatta iki heceli dil gelişimine ulaşmış bulunurken, neden düşüncesiyle Totemizmin keşfinde katkısı olmasın?

Çok doğru. Elbette Kişi, Cinsel Yasaklarla, daha doğrusu Cinsel Yasak gibi etkide bulunan Üreyim Sistemiyle ve arkadan gelen Komün içi

Cinsel Yasaklarla, sosyalleşmiş ve bir benliğe (Ruha) sahip olmuşsa bu Komün'ün oluşumunu da etkiler. Fakat unutulmamalıdır; bu gelişim Komün olma zaruretlerinden bir adım geriden gelir. Aksi halde Komün'ü Kişinin yaratmış olduğu tartışmalarına bile girilebilir. Bu çok yanlış olur. Çünkü üreyimin zaruretleri hayvancıl bireyi Komün olmak hedefiyle bastırmak zorunda kalmıştır, insanlaşmanın yayı (Siklus Temeli) hayvancıl üreme vb. güdüleri bastırarak enerjileri toplumcul yüceltimlere sevketmek üzere kurulmuştur. Bu, Kişiyi, Toplumla birlikte ancak bir adım geriden geliştirerek yaratır.

Bu kurallar akıldan çıkarılmadan ve olaylar içersinde dikkatlice kullanılarak Kişinin düşünce payları üzerinde çok yönlüce durulmalıdır.

Toplumun (kişi beyni olmaksızın varlığı bile düşünülemeyeceğine göre; daha Aletin Keşfinde bile hayvancıl düşünme yetileri açık seçikken), elbette En İlk Animizm inanışları da, sonra gelen Totem inanışları da kişi beyninde canlanıp tutunurlar. Fakat Toplum (Komün) dolayısıyla.

Bunu farklı açılardan irdeleyelim:

Siklus Temeli, Cinsel Yasak, Kişi Ruhu ve "Kutsal Ruh"un Doğuşu

Öncelikle İnsan Ruhu yaratılmış bulunmasaydı, ne Animizmin ilk aşaması ne de Totemizm aşaması var olmazdı. Çünkü toplum dolayısıyla da olsa Kişi Ruhunun, beyinde bilinç-altbilinç örgütlenişiyle gerçekleşmesi olmaksızın Kutsal Ruh: Tanrı inanışı doğamazdı.

Kutsal Ruh, son duruşmada toplumcul kanunlar dolayısıyla da olsa Kişinin Ruhsal eğilimlerinin abartılmış yansımasından oluşmuştu.

Kutsal Ruh, son duruşmada adı üzerinde manevi bir "Ruh" idi. Ve her yanından insancıl (toplumcul) aktivitelerin yansıyışı akıyordu.

Animizmin ilk cancı kavrayışı olmasaydı, Animizmin Totemci (Kutsal Ruhçu) kavrayışı da gelişemezdi. Fakat her ikisi de İnsan Ruhu'ndan çıkagelmişlerdi.

İnsan Ruhunu (bilinç-altbilinç çelişkisinin beyinde örgütlenişini) yaratan ise Cinsel Yasaklardı.

Bu noktada bir hiyerarşiyi tartışırsak veya aydınlatırsak Kutsal Ruhun temeli olan İnsan Ruhu daha iyi kavranabilir.

İnsan Ruhu'nun oluşumu ve gelişiminde şimdiye dek iki çeşit Cinsel Yasaktan söz ettik:

1- İnsanlaşan Üreyim Sistemi dolayısıyla her türlü hayvanlığa ge-

tirilmiş cinsel ve sosyal yasaklar bütünü. Dolayısıyla hayvancıl bütün enerjilerin toplumcullaşması yolundan Komün'ün temel Elemanlarıyla oluşması.

2- Komün içinde akrabalararası cinsel alışverişe karşı getirilmiş Cinsel Yasaklar zinciri.

Acaba hangisi İnsan Ruhunu oluşturmada ve soyutlama gücünde daha etkin rol oynamıştır?

Elbette birincisi daha temellidir ve ikinci Cinsel Yasak ilerlemelerini yaratan da birincisidir. Çünkü çok daha kapsamlı gelişim göstererek Komün'ü tüm Elemanlarıyla birlikte yaratan üreyim zaruretlerine sahiptir.

Üreyim zaruretleri Komün'ü yaratan hayatın bütünüdür. Hem yasakladığı hayvancıl güdüleri ve düşünceleri kapsar; hayvancıl Elemanları bastırarak insancıl bilinçaltı yapar, hem de Komün'ü yaratan Elemanları oluşturarak bilinç durumuna sokar.

Sonra gelen Komün içi Cinsel Yasaklar, yine üreyim zaruretleriyle oluşmakla birlikte, daha dar kapsamlı veya hedeflidir: Komün içersinde ebeveynlerle çocuklar arasındaki cinsel alışverişi yasaklar.

İkinci Cinsel Yasak gelişimleri de, aynı zamanda sosyal yasakları da besler; Komün'ü tüm Elemanlarıyla etkiler ve Kutsal Ruh (Tanrı) inancının doğuşuna yol açar. Fakat bu yaratış dolaylıca olur.

Birincisi: Var olan bir temelden yola çıktığı için yaratıcı etkisi birinci temelden ötürüdür.

İkincisi: Doğrudan insanın bilinç-bilinçaltı örgütlenişine etki ettiği kadar doğrudan Komün'ün Teknik, Coğrafya Üretici Güçlerine etki edemez. Kişi ve Komün'de yarattığı örgütlenişler dolayısıyla Üretici Güçler gelişimine etki eder.

Üretici Güçler gelişimi ve Komün, bu ilk aşamalarda, yine en çok Siklus Temeli olarak belirlediğimiz birinci yasaklar bütünüyle dinamizm bulur. Ve ikinci Komün içi Cinsel Yasaklar gelişimi de bu yüzden birincisinin eseri olur.

Buradan alacağımız dersler şunlardır:

1- Animizmin ilk cancı aşaması bu yüzden hiç de küçümsenmemelidir. Unutulmuş veya anlaşılmamış oluşu, o ilk aşamanın değerini küçültmez; tersine üzerinde daha çok düşünmemizi ister.

Demek Animizm; toplum dolayısıyla, insan beyninin çimçiğ dünya görüşüdür. Toplumun bulunduğu Kolektif Aksiyon aşaması, dağınıkça bir topluluk-sürü halindedir. Ve Kolektif Aksiyonu avcılıktan çok toplayıcılık aşamasındadır. [Toplananlar] bitki kökleri, ot, böcek, küçük

hayvan, meyveler, yemişler, çiçeklerdir. Dolayısıyla Animizm de yani soyutlama gücü de buna göre olur. Dağınık bir Kolektif Emek, dağınık bir konsantrasyon (yoğunlaşma) getirir. Soyutlama sentezi genel bir Cancılık (Animizm) olur. Kutsallaştırmaya yoğunlaşma gücü elvermez. Fakat böyledir diye, o aşamada kutsallaşmış olmasa da, doğa faaliyetlerini Ruhlu kavrayış gelişmemiş olamaz. Çünkü Kolektif Emeğin ve kolektif konsantrasyonun (insan benliğinin yoğunlaşma ve soyutlaşma gücünün) geliştiği yerde, bedenden ayrı bir Ruh sezisi doğmuş bulunması gerekir. Ancak bu bir ön aşama halindedir. Ve kutsallaştırma seviyesini vermez.

2- Komün içinde gelişen ilk Cinsel Yasak da Kolektif Aksiyonu, kendi içinde evlilik grupları yaratarak biraz daha yükseltmiştir; toplumcul yöneliş ve yücelişler daha da artarak Kolektif Emeği yoğunlaştırmıştır. Toplayıcılıktan Avcılık aşamasına geçildikçe daha çok Kolektif Emek ve Komün'ün yüceltilmesi bir adım daha yer kazanmıştır.

Diğer yandan Kişinin beyin örgütlenişi, yeni yasak ve gelişmelerle daha da pekişerek konsantrasyon ve soyutlama gücünü ilerletir. Ve Kolektif Emek, dolayısıyla konsantrasyon ve soyutlama gücü, işleyerek Komün'ün sembolü olan Toteme Ruh kazandırırlar. Ve o Ruh, Kolektif Emeğin Totem üzerinde yoğunlaşmasıyla Kutsal Ruh haline gelir.

Özetle: Üreyim Sisteminin zaruretleri asıl olan temeldir. Komün'ün Kolektif Aksiyonunu (Emeğini) + Kişinin Ruhunu + İlk Animizm Temelini + sonradan gelen Cinsel Yasakları yaratan da bu temeldir.

Arkadan gelen Cinsel Yasak, daha çok Komün'ün Kolektif Emeğini ve Kişi Beyninin Ruhi örgütlenişini pekiştirdiğine göre, Kolektif Emek, konsantrasyon, soyutlama gücü gelişerek Animizm temelini kutsal bir Ruh varlığına sahip Totem Tanrı anlayışına doğru sürükler.

Böylece her yerde, her daim hazır ve nazır kutsal Tanrı Ruhu doğmuş olur.

İlk Tanrı'nın Yeri ve Zamanı

Totem Tanrı'nın (Kutsal Ruh Anlayışının) ilk doğuşu Vahşet Çağı'nın hangi evresine rastlar?

Bu tarih, en doğru olarak belki Ateşin en ilk kullanıldığı Sinantrop Çağı'na dek götürülebilir. Sinantroplar zamanımızdan yaklaşık 400 bin yıl önce Pekin civarında yaşamışlar ve Ateşle Mağarayı kullanmışlardır. Choukoutien Mağarası ve içinde bulunan Ateş yakılmış ocak, taş aletler, kırılmış kafatasları, kemikler gibi fosil belgeler (1921-1939) bunu ispatlamaya yeterli bulunmuştur.

Bu çağ, Aşağı Vahşet'in sonlarına doğru uzanır. Orta Vahşet Çağı'na geçişi hazırlar. Ateş-Mağara ve av hayvanlarında ilerleme bu çağda başlamış hatta gelişmiş görünür. Fakat henüz buzullara karşı Ateş kullanımı süreklilik kazanmamıştır. Ateş'in kullanımının kurallaştığı çağ, Neanderthal Çağı (Orta Vahşet) olacaktır.

Sinantropus Çağı'nda Totem belgeleri bulunmaz. Neanderthal Çağı'nda kimsenin inkâr edemeyeceği Totem belgeleri ve ölü gömme, hatta ilkel de olsa eşyalarıyla ölü gömme belgeleri konuyu aydınlatır.

1- Bu çağa ait olan bulunabilmiş yeryüzünün bilinebilen en eski Totem belgeleridir. **Emil Bähler**, 1903-1927 yılları arasında Alpler'in yüksek tepelerinde üç Mağara bulmuştur. 1903-1908'de **Wildkirchi Mağarası**'nı; 1917-1922'de **Drachenloch Mağarası**'nı; 1923-1927'de **Wildermannlisloch Mağarası**'nı bulmuştur. Mağaralardan birincisi ve üçüncüsü deniz seviyesinden 2100 metre yukarıda, ikincisi de 3000 metre yukarıda bulunur. Ki, Üçüncü Buzul arası döneme tarihlenir; zamanımızdan 75-100 bin yıl öncelere çıkar.

İkinci ve üçüncü Mağaralarda 80 cm yüksekliğinde örülü taş duvarlar ve içinde özenle yerleştirilmiş **"Mağara ayısı"** kafatasları bulunmuştur. Kafataslarının bazılarında küçük delikler vardır. Birisinin göz oyuklarına kendi kemikleri sokulmuştur. Bir diğeri yine kendisine ait kemiklerinin üzerine konulmuştur.[31]

2- Almanya'da, Velden yakınındaki **Petershöhle Mağarası**'nda, dolap benzeri bölmelerde beş Mağara ayısı kafatası, bacak kemikleriyle birlikte bulunmuştur. (1916-1922 yılları arasında Konrad Hörmann'ın kazıları.)[32]

3- Yine yeryüzünde bulunmuş bu en eski ölü gömme fosilleri de hemen aynı tarihlere aittir.

Güney Fransa'da (La Ferrassie'de) bulunan bir Mağarada, törenle gömüldüğü anlaşılan iki yetişkin Neanderthal insan ve iki çocuğun mezarı bulunmuştur. Yetişkinlerden biri (kadın olduğu düşünülüyor); bir çukur içine çömelmiş biçimde gömülmüştür. Bacaklar gövdeye çekilmiş, kollar ise göğsüne dayanmış durumdadır. Diğer yetişkinin cesediyse sırtüstü, bacakları toplanmış durumda, fakat bir çukur içinde değildir. Başı ve omuzları taş parçalarıyla korunmuş gibidir. Sırt üstü yatan çocuklar ise sığ mezarlar içindedir. Yakınlarındaysa kemiklerle, yabani

---

[31] Emil Bähler, Das Alpine Paläolithikum der Schweiz, 1940.

[32] Konrad Hörmann, Die Petershöhle bei Velden in Mittelfranken (Abhandlungen der Naturhistorischen Gesellschaft zu Nürnberg, 1923)

öküz külleriyle ve başka hayvan kalıntılarıyla dolu bir çukur bulunur.[33]

4- Yine aynı bölgede, on altı yaşında bir genç, uykudaymış gibi gömülmüştür. Başı sağ kolunun üstünde yatar, düzenlice parçalanmış çakmaktaşı parçalarının üzerine konulmuştur. Burada önemli belge, çok güzel bir son dönem (geç) aşölyen[34] baltasıyla birlikte gömülmüş olmasıdır. Balta elinin hemen yanındadır.

5- Güney Fransa'da, Dordogne'de La Chapelle-aux-Saints'te, 50-55 yaşlarında bir Neanderthal mezarı bulunmuştur. (Erken Mousterian dönemi Neanderthal insanı.) Doğu-Batı yönünde (güneşe göre) uzatılmıştır. Yanında deniz kabukları, Mousterian çakmaktaşları ve tüylü gergedan, at, ren geyiği ve bizon kalıntıları bulunur. Sevdiği yiyecek, süs ve av hayvanlarıyla gömülmüştür.

6- Paleolitik (Orta Vahşet) Ayı Tapıncının kalıntıları, tüm kutup bölgesi çevresinde yayılmıştır:

> **"Finlandiya'dan Kuzey Rusya'ya, tüm Sibirya'dan Alaska'ya, Labrodor'dan Hudson Körfezi'ne; Finler ve Lagonlar, Ostyaklar ve Vogullar, Amur Irmağı bölgesi Orotçileri, Gilyaklar, Goldiler ve Kamçatka halkaları; Kuzey Batı Amerika sahilinden Nootkalar, Tlingitler, Kwaikiutlar ve diğerleri, kuzeydoğunun Algonkileri."**[35]

Fosil belgelerde Ayıya Tapmanın bütün bir kutup kuşağını kaplaması ve aynı çizgiden Asya'yla Amerika'yı birleştiren köprüden Amerika'ya uzanışı, bu geleneğin köklülüğünü sezdirir. Belki benzer gelenekler çok daha öncelerde başlamış bulunur. Çünkü Ateş ve Mağaranın geçmişi, zamanımızdan çok öncelere 400 bin yıl öncelere kadar gider.

Fakat şunu da akıldan çıkaramayız: Cinsel Yasaklar uzun denemelerden sonra tutunduğu gibi, soyutlama konsantrasyon gücü zamanla pekişebilir. Ve pekişen her aşama ne kadar uzun sürelerde pekişmiş ve gelenekleşmişse o kadar da zor toplum hayatından silinebilir.

Bunu nereden anlıyoruz?

Vahşet Çağı Tarihinde art arda gelen insan türlerinin fosilleri, bilhassa insan beyni gelişimi hakkında bilgiler elde edilebilen kafatası fosilleri, Pitekantroplardan başlayarak hep bugünkü insan beyni gelişimine

---

[33] Henry Fairfield Osborn, Men of the Old Stone Age, Their Environment, Life and Art.1918.

[34] Aşölyen (İng. Acheulian): Avrupa Paleolitik Dönemine ait. (y.n.)

[35] Leo Frobenius, Kulturgeschichte Afrikas, Harita Zürih, Phaidon-Verlag, 1933, s. 88-131-132.

doğru basamakları adım adım doldurur.

Bu kafa kubbesi açılarından da, kafatası hacimsel gelişimi açılarından da görülebilir. Kafataslarının iç gelişim izlerinden beyin gelişim yönleri ve kaliteleri de izlendiğinde durum değişmez:

İnsan beyninin önce (ön beyindeki düşünce ve dil beynini geliştirinceye kadar), Vahşet Çağı boyunca beş duyusunu aşırı zorladığı anlaşılmaktadır. Pitekantroplarda beyinleşme boyun kaslarından kurtulmanın verdiği hızla arkadan başlayarak büyür, fakat bunda beş duyu kullanımının etkin bulunduğu, arkadan gelen Neanderthal tiplerde had aşırı olarak [sınırı aşarak] ortaya çıkar: Hacim olarak 1725 cm^3'e kadar gelişen beyne sırf büyüklük olarak bakanlar, Neanderthal'i şimdiki insandan daha beyinli sayarlar. Bu çok yanlıştır. Neanderthal'in beyni arka tarafa doğru aşırı gelişirken ön beyin pek gelişmiş bulunmaz. Arka beyin beş duyu beyni açısından gelişkin olduğunu gösterir. Bu gelişkinlikte, buzullarla cebelleşen Pitekantropların da payı olmalıdır. Tıpkı ön beyinleri şimdiki insan beyninden farklı olmayan Sapienslerin Beyin Gelişiminde olduğu gibi. Bir sonra gelen basamak bir önceki basamağın çabasını da gösterir. Çünkü sonra gelen sentez önce gelenlerin çabaları sonucunda tur atlar.

Tıpkı bunun gibi kutsallaştırma prosesi de böyle adım adım gelişerek hazırlanır. Neanderthal insanda yüz bin yıl önce görülen Ayı Tanrı (Totem) inanışı daha önce Totem inancı biçiminde olmasa da; Komün'ün ilgilendiği, henüz sırrına eremeyip yoğunlaştığı ve yararlanma yollarını bulurken tehlikeli yanlarını da öğrendiği, bitki ve hayvanlara karşı sempati, hayranlık ve korkular beslemesi (düşünce, yargılama ve duygulanım sentezleri) doğal olarak düşünülmelidir.

Nitekim, **"Beşinci Uluslararası Antropolotik ve Etnolojik Bilimler Kongresi"**nde, 1956 yılında, Pensilvanya'da ve Güney Afrika Johannesburg Witwatersrand Üniversitesinde **Dr. Raymond Dart**, Taş Çağı öncesine (Pre-Litik) ait belgelerde; zamanımızdan 600 bin yıl öncelere dek götürülebilen tarihlemelerle, öldürülen hayvanların baş ve kuyruklarının kesildiğini kanıtlamıştır.

Baş ve kuyruk kesimi, henüz kutsallaşmayla ilgili olmasa da, Komün'ün sevdiği, korktuğu, onu avlamakla iftihar ettiği ve onları taşıyarak kendisini kanıtlayan semboller edindiğine ilişkin olabilir.

Bu şimdiki avcı gelenekli insanların, avladığı hayvanları ev ve işyerlerinde teşhir etmelerine benzetilebilir. Teşhir ettikleri hayvan başları veya organları, hem avcının hem de avın yüceliğini kanıtlar.

Aradaki önemli fark, Komün'ün Kolektif Emeğidir. Ve semboller bir miktar daha yüceltim kazanırken gerçekte Komün'ün yüceltimini

ifade ederler.

Cinsel Yasaklar tutundukça bu semboler giderek Komün'ün veya Komün içersindeki Kan Örgütlerinin sembolleri olacak; soyutlama-konsantrasyon gücü arttıkça da semboller kutsallaşacaktır.

Zamanımızdan en az 500-600 bin yıl önce başladığı düşünülebilecek bu semboller, Neanderthal İnsan Çağı'nda Koca Mağara Ayısı biçiminde (yoğunlaşılan nesneyle değişerek) sembolleşmiş ve hafifçe kutsallaşmıştır.

Sonra gelen Sapienslerde kutsallaştırmalar daha ciddi ifade tarzları kazanırlar; derin Mağara köşelerine saygıyla yapılmış Totem resimleri ve heykelleri bunu fazlasıyla kanıtlar. Komün'de Cinsel Yasaklar geliştikçe Kolektif Emek ve konsantrasyonla soyutlama gücü ilerler. Ve Komün'ün sembollerinin kutsallaşma derecelerinin artışıyla sonuçlanır. Kutsallaştırmalar, Komün'ün Kolektif Emeği geliştikçe adım adım katmerlenecektir. Bunun en büyük örneğini İlk Ana Irak Medeniyeti'ne geçişte görürüz; en büyük kutsallaştırma sikl'ı orada gerçekleşir. Çünkü Medeniyet deniz seviyesinden aşağıda bulunan balçığı kereste, zift, taş, toprakla yüzlerce yılda doldurarak, sulama kanalları açarak yoğun Komün Emeğiyle ve Ön-Tarihsel Devrimlerle (demir tekniği olmaksızın) doğabilir. Gerçi bu aşamada Komün, artık üretim zaruretleriyle de davranmaya başlamıştır. Fakat Komün, yine Komün olarak davranma gücünü yoğunca taşır. Ve kutsallaşmanın **KATMERLENİŞİ** bu yüzden görülmemiş ölçülerde artarak bütün insanlığın kutsallaştırma temellerine tesir ederek derece derece yerleşir.

Demek:

1- İlkin üreyim zaruretleriyle (birinci Siklus temellerindeki hayvanlığa getirilen yasakla) Ateş, Mağara, av alanlarında gelişme olur.

2- Ve Animizm kavrayışı yavaşça sembolleri filizlendirir. Bu aşamada ifade tarzı zayıf fakat o derecede de düşünce, duygu potansiyeli fazladır.

3- İkinci Komün içi Cinsel Yasaklar, Siklus'tan gelen hızla (Ateş, Mağara, yeni av alanlarıyla) tutundukça Komün'ün kolektivizmi ve konsantrasyonu gelişir. Dolayısıyla soyutlama gücü artar. Semboller yavaşça ve hafif bir şekilde kutsallaşmayla dolarlar: Kutsal Ruh (Tanrı) doğmuş olur: Komün'ün Animizmi artık kutsal Totem sembolüne ulaşmıştır.

4- Geriye, Komün'ün sembolü olan Kutsal Ruh'un, Ayı'nın bedeninden çıkarak her yanda dolaşması kalır. Komün'ün Kolektif Emeği, kolektif düşünce ve duygulanımları arttırdıkça bilinç-bilinçaltı çelişkisi içine giderek daha fazla Komüncül faaliyetler katılmış olur. Ve kutsal

Ayı Tanrı, Komün insanlarının sadece günlük yaşantısında kalmaz rüyalarında da dolaşır. Böylece Kutsal Ruh her yerde, her daim hazır ve nazır hale gelir.

5- Giderek bu durum, Komün dili geliştikçe sistemleşir-gelenekleşir, düşünceleşir (mitolojinin dilleşmesi) gerçekleşir. Artık ölüm gerçekliği yeni boyutlar kazanır: Ölenlerin gömülüş biçimleri; çömelerek, uzanarak, uyur biçimde, çukur içine, çakmak taşı üzerine ve sevdiği av kemikleriyle, eşyalarıyla gömülüşü; **ölümden sonra da dirim (yaşam)** olacağı düşüncesinin bundan belki de 100-200 bin yıl önceden filizlendiğini anlatır.

Demek, bedenden ayrı "Ruh" anlayışının kökeni İlk Animizm temellerine dek uzanabilir. **"Ruh"**çu anlayışın varolması için kutsallaştırılmış olması gerekmez. Kutsallaştırmalar sadece **"Ruh"**çu anlayışın derece atlayışını ifade ederler.

Çünkü kutsallaştırmaların temeli **"Ruh"** değil, Komün'ün Siklus Temelinden hız almış olan:

1- Komün'ün Kolektif Aksiyonu (Emeği):

2- Ve konsantrasyon, soyutlama gücünü yoğunlaştırıp arttıran İnsan Ruhu'dur: ANGAJE'sidir.[36]

3- Sonra gelen Komün içi Cinsel Yasaklar bu gidişe İnsan Üretici Gücü yanından etki ederek konsantrasyonu ve soyutlamayı yükselterek kutsallaştırma sıçramasına hız kazandırır.

Bu yüzden kutsallaştırmalardan önce Animizmin ilk cancı aşaması varsa, orada hafif dozlarda da olsa bedenden ayrı bir "Ruh" anlayışı, ilkel olarak belirmiş bulunur. Kutsallaştırmalar bu temellere tutuna tutuna, halka halka gelişirler. Ve bunun için çok doğal bir şekilde insan beynine ve bedenine Komün dolayısıyla nüfuz ederler.

İmdi bu ayrımda, Animizmi ve Kutsallaştırma gelişimlerini beyin faaliyetleri açısından da kavramak üzere, bilinç-altbilinç örgütleniş ve gelişimlerine kısaca göz atmalıyız. Çünkü bu aşamada beyin faaliyetleri, yabancılaşma, sansür ve kutsallaştırma yol ayrımına girmiş olur. Bundan sonra gelişecek olan proselerde, beyin faaliyetlerinin ve mitolojilerin (kültürlerin) çözümlenmesinde, bu yol ayrımının bilinçlere çıkarılması büyük rol oynayacaktır. Hatırlayalım:

---

[36] Angaje: "Bağlamak" anlamındaki angaje etmek, "bağlanmak" anlamındaki angaje olmak birleşik fiillerinde geçen söz. (y.n.)

Siklus Temelinin Kutsallaştırmalardaki Önemi ve Dönüşümleri

Önce Siklus Temeli, kendisini ve düşünce sistemi olan Animizmi hazmeder. Kendisini hazmettikçe birinci halkasını üretme dinamizmini bulur.

Siklus Temeli'nde Kişi Ruhu ve Komün dolayısıyla Kişi Ruhu'ndan yansıyan manevi Ruh vardır. Fakat henüz Komün'ün **ANGAJE**'si yoğunlaşmadığı için kutsallaşmamıştır. Komün'ün kendisi de faaliyetleri de toplayıcılık aşaması gereği dağınıktır; dolayısıyla angajesi de dağınık olur.

Toplayıcılıktan avcılığa geçildikçe Komün'ün angajesi (kendisini derli toplu olarak bir iki olaya -besin, barınım nesnesine- verip bağlaması) koygunlaşır. Ancak bu şaşkınlık, korku hayranlık derecelerini aşamaz. Bu aşamada kutsallaştırma yok fakat kutsallaştırma prosesini başlatacak bir yorum tıkanıklığına girilmiştir. Angaje bilgi derinliğini getirdikçe sorular çoğalır; insanın faaliyetleriyle doğanın faaliyetleri tatminkâr açıklamalar bulamaz hale gelir.

Animizmin açıklayıcı mekanizması veya tekniği olan insan bedeninden ayrı "Ruh"çu açıklama yetmez. Yeni bir soyutlama, yorum gücü gerekir. İşte bu aşamada Siklus, yeni bir Cinsel Yasak devirdaimine girdikçe beyin faaliyetleri, bu gücü kutsallaştırma prosesine giderek bulur.

Bedenden ayrı, doğa faaliyetlerini açıklamakta bilmeden kullanılan, insanın Ruhu, Ruhçu anlayışı, Komün'ün angaje olduğu (en çok yararlandığı) nesneye bağlandıkça ve onu aydınlatamadıkça kutsallaştırır.

Animizm böylece yeni bir halkaya girerek, kendisini Kutsal Ruh Tekniğiyle (Totemizmle) aydınlatmaya başlar. Animizmin bu aşaması yani Totemizm, İnsan Toplumunun doğadan görünmez bir şekilde bir adım da olsa bağımsızlaşması veya onu Coğrafya Üretici Gücü olarak toplumcullaştırmasının belgesi olur.

Bu aşama da Cinsel Yasakların Komün içine girmesiyle içiçe gelişir. Siklus Temelinde yer alan ve hazmedilen hayvanlığa karşı kendiliğinden Üreyim Sistemiyle getirilen yasak, artık Komün içinde Kandaş akrabalararası cinsel alışverişlere sıçrar. Komün içinde Cinsel Yasaklar zincirinin birinci halkası kolay gelişen bir ilerlemedir ve Komün'ü bölmez; fakat yavru Kan Örgütlerine bölmeye hazırlar. Komün bilinci, Cinsel Yasak ilerlemesiyle dört evlenme grubuna (dedeler-nineler; babalar-anneler; çocuklar; torunlar) bölünür fakat bu hâlâ Komün'ü bölmemiş kendi içinde evlenme grupları halinde iç örgütüne kavuşturmuştur. Bu yüzden henüz bir tek Totem Tanrı yeterli olur.

Arkadan gelen ikinci-üçüncü Cinsel Yasak ilerlemeleriyle Komün ayrı ayrı Kan Örgütlerine (boylara) bölünecek ve her Kan'ın ayrı Totem Tanrısı oluşacaktır. Böylece tek Totem Tanrı'dan çok Totem Tanrı'ya gelişecektir.

Dikkat çeken zaman aralıklarının yorumları ve beyin örgütlenişiyle bağlantıları var:

İlk Totem Tanrı, en çok zamanımızdan 200 bin yıl veya 600 bin yıl geriye götürülebilir. Ve daha da beriye-zamanımıza doğru çekilemez. Öyleyse İlk Komün'le ilk Tanrısallığın arasında en az 500 bin yıllık bir zaman, Animizmin en ilk aşamasının egemenliği var.

Bu süre içersinde, Komün içi Birinci Cinsel Yasağın denenmemesi ve tutunmuş olmaması pek akla yatkın düşmüyor. Bu, bize beyin örgütlenişleri üzerinde biraz daha yakından düşünmemizi öğütler.

1- Siklus Temeli sandığımızdan daha fazla kapsamlı ve etkindir.

2- Komün içi Cinsel Yasaklar, sandığımızdan daha az kapsamlı ve daha az etkindir.

Animizm bu yüzden Totemizmin anasıdır ve ona bağlı gelişir.

Kutsallaştırmalar, sonra gelen Cinsel Yasakların yaratıcılığından çok, Siklus Temelinin yaratıcılığına bağlı gelişir. Cinsel Yasaklar Üretici Güçlerden Teknik ve Coğrafyanın gelişimini dolaylı etkilediği halde; Siklus Temeli (üreyim zaruretleri) dolaysız etkiler; onları baştan beri yaratan da Siklus Temelidir.

Animizm bu yüzden uzun bir ilk aşama geçirdikten sonra Totemizmle taçlanır veya Totemizm tekniğini (Tanrısallaştırma metodunu) kullanmak yoluna sapar.

Bir başka şaşırtıcı görünen zaman aralığı: Totemizmin (Tanrısallaştırmaların) birinci halkasıyla ikinci ve üçüncü-dördüncü halkaları arasındaki zaman aralıkları son derece azalır.

Neanderthal İnsandan hemen sonra gelen Sapiens İnsan Tanrısallaşmaları birden fazla Totem Tanrı tanırlar. Çünkü Komün, ikinci Cinsel Yasak ilerlemeleriyle birçok Kan örgütüne bölünmüş bulunur.

İşin daha ilginci, henüz Totemizm halkası en üstün gelişimini tamamlarken, Tanrısallık insanlaşmaya Ana Tanrı'ya dönüşmeye başlar. Bu süreç de hazmedilmek için birkaç on bin yıla ihtiyaç duyduktan sonra, insanın Tanrısallaşması da süratle ilerler: Kadın-Erkek Tanrılar sahneyi doldururlar. Bu sürecin gökselleşmesi ve bildiğimiz Tektanrı'ya dönüşmesi artık birkaç bin yılın işi olur.

Ve Animizmin ulu göksel Tektanrı'yla nihayet bularak bilime ve Gerçek Bilime (Tarihsel Maddeciliğe) dönüşmesi artık birkaç yüzyıl

içersinde geçer.

Bunun üzerinde, toplum ve beyin örgütlenişleri açılarından durmalıyız. Ana halkayı ve dönüşümlerindeki can alıcı diyalektiği kaçırmamalıyız.

Siklus Temelinin oluştuğu sırada İnsan Toplumunun ve Beyninin Örgütlenişi ne durumdadır?

Şematik olarak gördük: Üreyim Sistemi insanlaştıkça, hayvancıl Üreyim Sistemine ait içgüdüler, bütün yaşama güdüleri ve bunlara ait olan düşünme, yargılama ve duygulanma esnekliklerinin tümü, insan toplum hayatının Üretici Güçler diyalektiğine sahip bambaşkalığıyla yavaşça baskı altına alınır.

Hatırlarsak, bu baskı altına alınış, 2 milyon yıldan az bir zamanda gerçekleşemez. Antropoidlerin ilk Alet kullanışlarından Beyin Gelişiminin en az 6-7 endekslik bir sıçrama yaptığı Pitekenatroplara veya 8-9 endekslik (39,2) bir sıçrama yaptığı Afrikantroplara kadar olan süre 2 milyon yıldır. İlk Komün'ün oluşumunu bu tarihlere oturtmak yanlış olmaz. Çünkü kendisi de Pitekantroplardan sayılan Sinantropus, Ekvator kuşağından Çin içlerine dek (kuzeye) çıkmış ve Ateşle Mağarayı kullanmıştır. Beyincil gelişimi de 40 endeksi aşmış, kafatası hacmi 1050 cm^3 civarını bulmuştur.

Demek Komün hayatı çok daha önce başlamıştır ki, beyincil gelişim görülmemiş sıçramalarını yaşar. İlk Yasaksız Komün'ü Cavalı Pitekantrop zamanında (bir milyon yıl öncelerde) başlamış saymak, ne eksik ne fazla, yerli yerinde bir görüş olur. Antropolojiye bakılırsa Sapienslere kadar olan insan türlerini insan bile saymamak eğilimleri zayıf değildir.

Yasaksız Komün'ü ne kadar aşağı veya ne kadar yukarı zamanlara çekerseniz çekiniz şu gerçekten kurtulamazsınız: Hayvancıl Üreyim Sistemi, İnsancıl Üreyim Sistemine dönüşürken hayvancıl tüm üreme ve yaşama güdülerinin, düşünme ve duygulanımlarının İnsan Toplumuyla baskı altına alınması gerçeği.

Sakınca şurada başlar: Komün içersinde baş göstermiş olan Cinsel Yasaklar, yeni bir yol ayrımı açar. Bunun kesin tarihlemesi ise Neanderthal insan türünün son dönemleri olan zamanımızdan 75-100 bin yıl önceleridir.

İlk Alet kullanım belgeleri (3 milyon yıl önce) ve Neanderthal Cinsel Yasakla ilgili kutsallaştırma belgeleri ortada durdukça, ilk Yasaksız Komün'ün doğuş zamanını Pitekantroplardan aşağıya ve yukarıya çekmek, İnsanlaşan Üreyim Sistemi gerçeğini (toplumcullaşma olgusunu) değiştiremez.

Bu hesapla toplum ve beyin örgütlenişlerinin temelleri, biraz daha güvenilir ayrıntılara ve hiyerarşiye kavuşmuş olur.

Pitekantroplar zamanı, yasak tanımayan En İlk Komün aşamasında, Yekpareleşme prosesine henüz girmiş bulunulan İnsan Toplumu aşamasıdır. Ve ister istemez hayvan bireycilliğinin etkilerini üzerlerinden henüz kesince atamamış (horde) haldedir. Sosyal hayvanlığımızın ilk aşamasıdır. İnsan Ruhu-Beyin Örgütlenişi de buna bağlı olarak Animizmin en ilk aşamasını dağınık (angaje yeteneği zayıf) olarak yaşar. Çünkü üreyim zaruretleri henüz toplayıcılık ve küçük avcılık aşamasını aşamamıştır.

Ne var ki, bu en ilkel aşama, daima biz insanları aldatmıştır. Önyargılarımız daima güçlüye, ileriye, gelişmiş olana doğru kurgulanmış olduğu için; konumuzla ilgili olan, başka bir deyişle, angaje olduğumuz proseler, bizi daima hayvanlıktan çıkarıp modernleştiren olgularla sürekli olarak çıktığımız kabuğu tekmeleyen eğilimlere sürüklediği için, insanlığın en eskide kalmış aşamaları bizi ilgilendirmemiş, ilgilendirdiği zaman bile kötülemekten kurtulmamışızdır.

Bu; kutsallaştırma, yabancılaşma ve sansür mekanizmalarımız gereğidir. Ve o denli de önemlidir. İnsanlığın en ilk Siklus Temeli, hayvanlığa ne denli yakınsa onu o denli dönüşümleri açısından önemseyip ele alacağımız yerde; tersine daima biraz daha göze batan ileri aşamalarını abartıp eskiyi küçümseyip kötülemişizdir. Kaçınılmaz yanlış ve eksiklerimiz birikerek bize yine o en eski temeli işaret ettiği zaman bile, o en koyu önyargılarımız (yabancılaşma, sansür ve kutsallaştırmayla dönüşüp yozlaşmış bakış açılarımız) günün angajesi olduğumuz irili ufaklı olaylarının kurbanı edivermiştir hepimizi.

Bereket birikim artık işaretlerini her yandan yoğunlaştırmaktadır. Öncelikle Aile Biçimleri ve Kan Örgütleri yoluyla **Cinsel Yasakların** önemini, Morgan ve Engels, araştırmalarıyla bütün dünyaya duyurmuştur. Artık oradan **"Siklus"** dediğimiz devirdaim temellerine inmek ve Komün'ün neden Tarihin bütün kilitlerini açabilecek biricik anahtarı olduğunu aydınlatmak (daha ikna edici ayrıntılarla ispatlamak) kolaylaşıyordu.

Cinsel Yasaklar, bize toplumun (Komün'ün Aile Biçimleri ve Kan Örgütleriyle) Örgütlenişini-Yekpareleşmesini vermekle kalmıyor; insan beyninin bilinç-altbilinç örgütlenişini (Kişi'nin gelişimini) de aydınlatıyordu. Fakat Cinsel Yasaklardan öncesi de olmalıydı. O öncelik az bir zamanı da kapsamıyordu. İlk Cinsel Yasaklardan en az birkaç milyon yıl daha gerilere uzanıyordu. İnsan ilk Aleti kullanır kullanmaz İnsan Toplumuna ulaşamadı. Ve [bu konuda] fosil belgelerin aydınlat-

tıkları yetip artıyordu.

İlk Aletle En İlk Komün'ün oluştuğu Pitekantroplar zamanı arasında en az iki milyon yıl ne olabilirdi?

Maymun hayvan, üreyimin başkalaşması yolundan İnsan'a (Sosyal Hayvana) dönüşüyordu.

1- İşte **Siklus Temeli;** bir türü, mutlak bir varlık haline getirecek derecede yüz binlerce yılda işleyerek etine-kemiğine kazıyan bu proseden doğup gelişti. Ve kendisinden sonra gelen her şeyin yaratıcısı oldu. Dahası İnsan Toplumu daha doğarken bütün temel Elemanları kendisinde tohumlandırıp filizlendirdi.

2- **Cinsel Yasaklar** bu yüzden var olan tohumlardan ve filizlerden fışkırdı. Kapsamı, etkileri ve yaratıcılığı ikinci [planda] kaldı.

Bu iki aşamada toplum ve beyin örgütlenişlerini gözden geçirelim:

Siklus Temelinde ve Cinsel Yasaklar'da İnsan Beyninin Örgütlenme Yönelişleri

Siklus Temelinde toplum dağınıkça bir insan sürüsü aşamasındadır ve avcılıktan çok toplayıcılıkla; meyve, bitki, yemiş, böcekle beslenmekte; kurallaştırıp geliştirdiği Aletiyle de küçük hayvan avcılığını geliştirmektedir. Belki ağaçlar üzerinde yatak yapıp yaşamaktan daha elverişli kovuklar-Mağara yaşamına giden Coğrafya Üretici Gücünü geliştirim adımlarını çıkarmakta ve kuzeye doğru yeni av alanları peşinde sürüklenmektedir.

Bir paragrafta anılabilen bu gelişimin bütünü, İnsanlaşan Üreyim Sistemiyle elde edilmiştir. Bu aşamada belki insan, hayvandan ayırt edilemeyecek bir durumdadır. Fakat bu görünüşe aldanmaktır. İnsan Toplumu bir kez oluştu mu orada görünüşler, önyargılarımızla aldatıcılaşır; İnsan Toplumu gördük, canlılardan apayrı bir gelişim diyalektiğine (Elemancıl tabana) sahip olmuş demektir.

Artık o taban, insan türlerinin değişimi veya halkalarıyla ilerlese de hep aynı Elemancıl tabanı yeniden üreterek gelişecektir. Çünkü insan türleri son duruşmada birbirlerinden çıkmadırlar; hepsi maymunu (Andropid'i) insanlaştırır: sosyal hayvan haline getiren bir tek prosedir. Australopitekuslardan Sapienslere ve şimdiki insana uzanan prosede hep aynı insanlaşma (insan türleriyle) basamaklanır.

Siklus Temeli zamanında beyin örgütlenişi nasıl bir aşamayı işler?

Genel şemayı hatırlayalım:

İnsanlaşan Üreyim Sistemi kaçınılmaz bir gidişle, anatomik başka-

laşımlarla kesin, kalıtsal adımlarını atarken, beyin yapısında hayvancıl üreme ve savaşma güdülerini, düşünme, yargılama ve duygulanma elastikiyetlerini; özetle hayvanlığın bütününü baskı altına alır.

Bunu beyin açısından ele alırsak; gelişim, geri dönüşü olamayan büyük sonsuz gelişimli bir ileri atılıştır.

Çünkü hayvancıl Elemanlar bastırılırken:

1- [İnsan Türü] İnsanlaşan Üreyim Sistemiyle topluma ulaşırken, artık geriye dönemeyecek anatomik (bedencil) ve toplumcul Elemanlar kazanır: İnsanın üremesini sürdürebilmesi için toplumsal yöneliş ve toplumsal ilerlemeler gerekmiştir. Bu yüzden Üretici Güçlerin gelişim diyalektiği kurulur. Bu, İnsan Türünün anatomik üreme sistemiyle garantiye (zaruretlere) alınmıştır.

2- Hayvancıl Elemanlar, toplum hayatında olduğu gibi insanlaşan bedende de anatomik olarak baskı altına alınırlarken oldukları gibi kalamazlar. Yüz binlerce yıl içersinde hayvancıl güdü vb. Elemanlar her başını kaldırışta toplumcul gidişle insancıl Elemanlara dönüşürler veya Siklus Temeline hizmet eder hale gelirler. (İnsanlaşırlar.)

3- Beyinsel gelişim içinde bu gidiş, hayvancıl en eski beyin sisteminin asıl beyne göre çok küçük kalışıyla bir ölçüde anlaşılabilir. Fakat bu görünüşün kalite bakımından anlamları çok daha derindir. Asıl beyinde beyin kabuğu arka beyinden öne, düşünme ve dilleşme beynine doğru görülmemiş ölçülerde büyüme sıçramaları içine girer. Beyin yaşadığı evreni yorumlama görevine girer. Çünkü toplum giderek bütün yeryüzünü kapsayacak bir Siklus Temeliyle kurulmuştur. Bu kuruluş canlı bir gidiştir ve beyin bu temellerin hareketiyle örgütlenir.

4- Beyinde örgütleniş, deyimlendirmeyle bilinç-altbilinç biçiminde oluşur.

Bu deyim, şu açılardan aydınlatıcı ve tercih edilebilir özelliklere sahiptir: Varolan hayvancıl Elemanlar, beyin anatomisinde yeni gelişen asıl beyin kabuğuyla (korteksle) baskı altına alınırlar. Aslında baskı altına alan ve korteksi geliştiren şüphesiz ki toplumcul Elemanların gidişidir. Toplum kuralları bilinçlenme gidişini belirlediği ve sürekli olarak hayvancıl eğilimleri baskıladığı için, bilinçaltını da belirlemiş olur. Yani baskılanan hayvancıl Elemanların bütünü, bilinçaltı diyebileceğimiz bir baskılanma gidişine maruz tutulurken öylece durmazlar: Bilinç-bilinçaltı bir motor pistonu gibi işleyerek sürekli biçimde gerçek uyum mekanizmalarına denk düşen bilinçlenme (**BİLİNÇ**) yolunu üretirler. Bu üretiş, giderek daima bilinçlenmeyi (yani toplumcul uyum mekanizmalarını) ağır bastırır ve bu yüzden beyin bu diyalektik sentezlenişle görülmemiş gelişim basamaklarını tırmanır.

5- Daha ilk Siklus Temeli aşamasındayken toplum ve beyin örgütlenişi, bu temel diyalektiği ve Elemanlarını yakalamıştır. Bütün gelişimler, bu hayvan ve insan bölünüşlerinden (tezatlanışından) fışkırırlar. Beyin, toplum dolayısıyla Doğayı ve İnsan Toplumunu kendi örgütlenişi içinde sentezleştirmiştir. Evrenin kendisini ifade ettiği en son örneği, harikasıdır.

6- Bu açıdan şu yanlış veya metafizik kavrayışa kaçmak ve yüzeyselleşip derinleşmemek acıklı bir yanlış olur. Freudiyen yaklaşımların düzeltilemez bir eğilimleri [de] budur.

Beyin faaliyetleri, her şeyden önce toplumcul Siklus'a girer girmez, bilinç ve altbilinç örgütlenişi de bütünüyle toplumcul determinizmle dolar ve işler. Bastırılan hayvanlık, bastıran insanlık bölünüşü ve tezatlanışı temel şemadır. Fakat bunu beyin anatomisi ve hücreleri içindeki işleyişleriyle düşündüğümüzde, beynin her

hücresinde hayvancıl Elemanlar baskılanır ve insancıl Elemanlara hizmete yönelirler. Ve giderek insanlaşırlar. Ancak bilinç-altbilinç örgütlenişi baki kalır veya hayvancıl bölünüşü geride bırakarak İnsan Toplumu içindeki bölünüşlerle ilerlemeye devam eder. Tâ ki bilinçlenme yolları-uyum mekanizmaları toplumda egemen olana; bilinç-bilinçaltını kontroluna alana dek.

7- Siklus Temelinin hazmedilme sürecinde, yani Komün içi Cinsel Yasakların devreye girmesine kadar olan evrede (en az 600 bin yıl boyunca) İnsan Toplumu, adım adım her gelişimini beynine doldururken, bu ilk hayvan-insan çelişkisiyle dinamizm bulmuştur.

Bu tezatlanış daima, hayvan üreyim ve ilk Elemanlarını bastırırken, enerjisini toplumcul yönelişlere akıtarak toplumu yüceltir. Ve her toplumcul ilerleyiş, insan beyninde yeni anatomik ilerlemeler kaydetmeden hazmedilmiş sayılmaz. Böylece hayvanlık geriler, İnsan Toplumu ilerler. İnsan bilinci veya bilinçlenişi bu aşamada toplumcul gelişmenin kendisidir. Yani insanın özel, ayrı Kişisel fikir üretişleri, tartışmaları gelişmiş değildir. Tartışma, Hayvancıl Elemanların bilinçlenişinden depreşmesi[37] ile İnsancıl Elemanların bastıran ilerleyişi arasında olabilir.

Giderek toplumcul Elemanlar, belirli bir yer kazanabilecek hazmedilişe ulaştıklarında, bölünüş Komün içine sıçrar. Çünkü üreyim zaruretleri toplumu, yeni Avcılık, Ateş ve Mağara aşamasına zorlayacak birikime ulaştırmış bulunur.

O zaman Komün içi Cinsel Yasak türetimi devreye girer.

---

[37] Bu ibare; "Bilinçlenmeye karşı depreşmesi (tepmesi, geriye çekmesi)" biçiminde olmalı. (y.n.)

Cinsel Yasakların ilk halkası zamanında toplum ve beyin örgütlenişi nasıl bir aşamayla işler?

Toplumcul aşama; Ateş, Mağara, Avcılık keşiflerine ulaşmış bulunduğuna göre, bunları yaratan Cinsel Yasak türetimleri değil, Siklus Temelinin devirdaim diyalektiği veya henüz talepleri dinmemiş olan üreyim zaruretleridir.

Komün içi Cinsel Yasakları da yaratan (kendisinden üreten) yine Siklus'un kendisidir.

O halde bu aşamada beyin örgütlenişi ne durumdadır?

Bölünüşün ulaştığı aşama Komün içindedir artık. Hayvanla insan bölünüşü gerilemiş, insan bölünüşü yerini almıştır. Bu beyin örgütlenişinin insanlaşma yönünde daha kesin bir ilerleyişe sahip oluşu (pekişmesi) aşamasının başlangıcıdır.

Bu kez sosyal hayvanlık, kendi içersinde bir çelişki arayıp bulur: daha geri sosyal hayvan-daha ileri sosyal hayvan çelişkisi gerçekten bilinçli insan sentezini arama yolunu aşacaktır. Lâkin bilinçlenme yolu düz mantıkla ilerlemeyecektir.

Toplumcul yöneliş, angaje gücünü geliştirdiği veya Kolektif Emek yoğunlaşması gerektirdiği aşamalarda, yönünü en çok angaje olduğu nesnelere çevirerek o nesneyi ve nesneleri yüceltip kutsallaştırır: Totem Tanrı doğar.

Böylece beyin örgütlenişi sapa bir yola girmiş olsa da yepyeni mekanizmalar kazanır. Önce bilinç Komün'ün kendisi iken şimdi Totem Tanrı olur. Yani Komün bu kez kendisini bilinçaltına bastırmaya başlar; bilinci ve amacı artık Tanrı olur.

Bu gidiş, insanın kendisini sansür ederek kendisine yabancılaşma mekanizmalarını geliştirecektir. Bu ilkin bilinçlenme yolunu sapıtmış görünse de sonradan bilinçlenme gidişine hız kazandıracak mekanizmaları kazanış stilidir. Animizm, kendi bilincini aşan angajeleri yüzünden Tanrısallık metodunu geliştirir. Sonradan o metodun en gelişkin Tektanrıcılık evresinde bile dramatik yetersizlikleri süratle gözlere batacak ve bilimsel gelişim gizlenecektir. Ancak kutsallaştırma prosesiyle (Komün'ün varıyla yoğuyla angaje gücüyle) Komün bütün bilgileriyle kendisini de kutsallaştırdığı için, bir çeşit kendisinin uyum mekanizmalarını da kutsallaştırarak garantiye almış olur. Doğayı ve İnsanı korumayı bu yoldan başarır. Ve insanlığa miras bırakır. Bu, bilinçlere çıkarma-bilim yolunu açma bakımından da büyük kolaylıklar kazandırır. Elemancıl dönüşümlerin korunması ve dönüştürülmesi de bu açıdan kolaylaşmış olur. Kutsallaştırma prosesi bu açıdan yabana atılamaz

olumluluklar taşır.

Siklus'un toplumcul yöneliş ve toplumsal işleri yüceltişten, **TANRISAL yücelişlere** (kutsallaştırmalara) sapışı; Siklus Temelini dinsel, sonra da idealist katmanlarla (adeta fosilleşen tabakalarla) örtmüş; Siklus'u adeta fosilleşme sürecine kapatmış gibi oluşu, görünüşün olumsuz yanıydı. Fakat bu dönüşümler, Siklus'u öldürememiş, tersine kendince korumuştu. Siklus'un kendisini ifade ediş stili-yolu buydu. Kutsallaştırma prosesi, eğer toplumcul kanunlarla (Elemanların diyalektik gidişiyle) birlikte çözümlenebilirse Siklus'un ispat edilmesi yönünde kullanılabilirdi. Yani kutsallaştırmalar, aslında Siklus'un başka görünümlerinden ibarettirler. Tanrısallık katmanlarını kaldırın, altından Siklus Temeli çıkar.

Marks-Engels'in, Tanrısallık geleneklerinden dönüşmüş olan felsefe katmanlarını kaldırınca, bir ölçüde Siklus'un en temel Elemanlarına (Üretici Güçlere) genel hatlarıyla ulaşması böyle olmuştur.

İşte Siklus'tan sonra gelen Cinsel Yasak halkaları, Siklus'un başka üretiş biçimi (devirdaimi) olmakla birlikte, beyin örgütlenişlerini, Siklus Temelini, Komün'ü ve Üretici Güçler gibi temel Elemanlarını baskı altına alarak bilinçaltına püskürtmek; Tanrısallık geleneklerini bilinçlenme yerine koymakla sonuçlanmıştır. Bu mekanizma kavrandıkça, mitoloji ve dinlerin gidişleri tatminkâr aydınlatışlara kavuşturabilir: Komün ve Komün'ü hareket ettiren Siklus'u (cinsel ve toplumsal yasaklardan hız alarak atılımlaşan toplumsal yönelişleri) örten Tanrısallık kabuğunu yarın, altından Komün'ün gerçek amacı (uyumu) ortaya çıkacaktır.

Kutsallaştırmanın İkinci Halkası: Totem Tanrılar ve Kan'lar

Üreyim zaruretleri, Siklus Temelinin diyalektiğiyle, yeni **Devirdaimlere (Sikl'liklere)** girmek, içinde barındırığı üreyim zaruretlerini aşırılaştırıncaya yani zıttına atlayıncaya dek gitmek ve son duruşmada kendisini insan bilincinde buluncaya kadar sikl [döngü] hareketini sürdürmek zorundadır.

Evrim, binbir yöndeki alternatiflerini sonuna dek zorlayarak, kendisine en uygun yoldan ilerler.

İnsan Toplumunun ilerleyiş yolu, Komün içerisinde en zengin patlangıçlara gebe Elemanlar diyalektiğiyle açılmıştı. O yolun ana hattı; doğa ve insan damgalı üreyim zaruretlerinde özetleniyordu.

Üreyim zaruretleri, sonuna dek gitmek üzere, Komün içinde Cin-

sel Yasaklar yolunu geliştirdi. Cinsel Yasaklar, doğrudan İnsan Üretici Gücünü geliştiren, dolayısıyla giderek üretim zaruretlerini besleyen bir mekanizmaydı.

Komün içi Cinsel Yasakların ikinci halkası, birinciye kıyasla bu yüzden çok daha çabuk geldi. Fakat geldiği kadar çabuk aşılamadı. Çünkü Cinsel Yasaklarda ikinci ilerleme, kardeşler arasındaki cinsel alışverişin yasaklanmasıydı. Kardeşlerin büyük bir akranlık-yaş eşitliği içinde bulunuşu en büyük güçlüğü doğuruyordu. Ve Komün Cinsel Yasaksız-uzlaşmayla doğmuştu. Kardeşlerin akranlığı zorluğunu bu gelenek besliyordu. Komün'ün-topluca yaşamanın bulunduğu yerde cinsel alışveriş gençler arasında süratle beslenebiliyordu.

İkinci Cinsel Yasak ilerleyişi bu yüzden sonuçları bakımından çok daha önemli oldu. Çocuklar yani kardeşler Komün'ün en kalabalık nüfusuydu. Cinsel alışverişlerinin yasaklanması, Komün'ü yeni örgütlenme zenginliğine kavuşturacaktı.

Önce aynı rahimden gelen kardeşler arasında cinsel alışverişin önlenmesi kolay gelişebilirdi. Fakat sonrası zaman alacaktı. Tevrat'taki Hz. İbrahim göçebelerinin evlenme yasaklarının büyük zaman (yeni nesiller) alan gelişimi bunu kanıtlıyordu. Baba bir, anneler ayrı olan kardeşlerin evlenmelerinin yasaklanması için birkaç nesil geçmesi gerekiyordu. Sonradan, erkek ve kızkardeşlerin çocuk-torun ve torun çocukları arasındaki cinsel alışverişler de yasaklanacaktı.

Böylece **"ORTAK"LAŞA AİLE BİÇİMİ** ve **KAN** örgütlenmeleri doğdu. Komün böylece yeni iç örgütlerine kavuşarak İnsan Üretici Gücü düzene giriyor; Komün Yekpareleşmesi gelişiyordu.

Her Kan örgütü kendi içinden değil başka bir Kan'dan evlenebilirdi. Kendi aralarında evlenemeyenler Kan örgütünü oluştururken; diğer yandan evlenme biçimleri de gelişen aile biçimlerini oluşturuyordu.

Cinsel Yasakların bu ikinci ilerleyişi, ilkin Vahşet Çağı'nın yukarı aşamasında Sapiens İnsan türlerinde gerçekleşmiş sayılabilir.

Sapienslerin her iki (Kromonyon ve Grimaldi) tipi de, Neanderthal insan türüyle çağdaştır. Ve her iki Sapiens tipi de Neanderthal insan türüyle aynı Avrupa coğrafyasında yaşamışlardır.

Antropolojinin önyargılı **Metot yanlışları** şu noktalarda özetlenir:

1- İnsanın yalnız bugünkü biçimi, insan sayılmaktadır. Bu yüzden birbirlerinden çıkıp geliştikleri, yüzlerce fosil belgenin birbirlerini tamamlamasına karşın; insanın bugünkü gelişimini, basamaklar halinde birbirlerinden çıkarak tamamlayabilecekleri üzerine, önyargılardan ötürü, gidilemiyor.

2- İnsan türünün gelişimi bütünlüklü olarak düşünülmüyor; daha çok Avrupa araştırmalarıyla ve belgeleriyle "kanı" üretiliyor.

Çünkü insan bilimleriyle doğa bilimleri tümlüğünü kurmadan insan türünün doğuşunun çözümlenemeyeceğini henüz kavrayamıyorlar. Sadece Antropoloji, Etnoloji, Paleantoloji, Arkeoloji, Psikoloji, Sosyoloji ve yer yer Biyoloji eklektizmleriyle (kırıntılarıyla) idare etmeyi yeterli sayabiliyorlar. İşin en kötü yanı, Morgan ve Engels'in Vahşet-Barbarlık sınıflandırmalarının değerini anlamak istemiyorlar. Tarihsel Maddeciliğin var oluş sebebini ise akıllarına dahi yaklaştırmıyorlar.

Oysa Neanderthal ile Sapiens tiplerinin aynı çağda bir arada yaşamış olmaları, kesin belgelere sahip olduğu için, insan türlerinin birbirlerinden çıktıklarını ve ileri bir türün geri bir türden, hem anatomik olarak hem de kültür bakımından başkalaşarak yavaş yavaş geliştiğini ispatlayarak gösterebilirdi. Böylece daha gerilere gidilerek Pitekantroplardan beri gelişen insan türü basamakları için de aynı tez, fosil belgeler içinde aranıp bulunabilirdi.

Asya'dan batı Avrupa'ya giden yol üzerinde 352 fosil insan (belgesi) bulunmuştur. Bunlar Neanderthal tiptedirler. Sapiens tipi olan Kromanyonlar da aynı yol üzerinde bulunurlar. Demek Neanderthal tiplerinin en gelişkinleri yüzlerce yıl içinde Sapiensleşmişlerdir.

Neanderthal tiplerin Cinsel Yasakları geliştiren ve ilk Ayı Totemine-mezarlara sahip olan tipleri; Neanderthalin Sapienslerce yok edildiği veya Neanderthal türün ortadan kalktığı döneme yakın bir zamandır; zamanımızdan 75 bin yıl önceleri. Yok edilişleri ise bundan 25 bin yıl sonraları olur.

Yani zamanımızdan en çok 50 bin yıl önce

Sapienslerin her iki tipinin de (Kromanyon ve Grimaldi'nin) Mağaraların derin, karanlık yerlerine Ateş yakıp aydınlatarak insanı hayretten donduran (realizme uygun) Totem Tanrı resimleri çizdikleri tarihler de hemen hemen aynı tarihlere denk düşer.

Demek Sapiensler, Neanderthal atalarından ayrılıp yeni Cinsel Yasakları geliştirdikçe daha üstün bir toplum örgütlenişine ulaşmışlar, birçok Kan örgütüne dolayısıyla da birçok Totem Tanrı'ya sahip olmuşlardır. Morgan ve Engels'in altını çizerek-önemle belirttikleri gibi:

> **"Cinsel Yasakların ilerleme kaydetmediği aşiretlere kıyasla, Cinsel Yasakların ilerlediği, hele kardeşler arası cinsel alışverişi yasaklamış bulunan aşiretler; söz götürmez bir şekilde, daha hızlı ve daha tam bir şekilde gelişmişlerdir.**
>
> **"Ve bu ilerlemeden doğrudan doğruya çıkan ve ilk amacını çok aşan örgüt biçimi, Barbar halkların çoğunda Komün'ün temelini**

oluşturan GENS=KAN'dır. Ve bu ilerlemenin ne kadar olağanüstü bir sonuç verdiğini gösterir."[38]

Sapiensler, Neanderthaller gibi birçok taş Aletler yapmışlardır. Fakat taş yerine kemikten Alet yapışlarıyla ileri geçerler; taş Aletler geriler-önemsizleşir. Neanderthalleri kovdukları Mağaralara yerleşirler ve Ren geyiği avına yönelirler. Fakat bizon, at da avlarlar. Uzaktan atılan zıpkın, kargı kullanırlar. Bu ilerlemeler açıkça Sapiensleri Neanderthallere üstün getirmiştir.

Üstünlüğün başı, Cinsel Yasaklardaki en zor aşamayı yaşayıp geçmekten ileri gelir.

1- Komün **Kan Örgütlerine** kavuşur.

2- Kişi **aile biçimlerine** kavuşur.

3- Kişi beyni, yeni sıçramalarla bilinç-altbilinç örgütlenişlerini geliştirir. **Beyin, ön beyin ve dil beyni gelişimine ulaşır.**

4- **Kutsallaştırmalar, bunlara bağlı olarak katmerlenirler:** Yani Komün'ün Kolektif Aksiyon ve yönelişleri güçlenir. Dolayısıyla angajelerinin dozu artar. Ve Totem Tanrılarına bağlılıkları o ölçüde gelişir.

5- Komün, Kişi'yi Kolektif Emeği ve angajesi (yani kutsallaştırmaları) içinde eriterek **YEKPARELEŞİR.**

6- Neanderthal İnsan'ın beyin hacmi yer yer yukarı tiplerine göre Sapiensten fazla görünür. Fakat Sapienste görülen ilerleme, hiçbir Neanderthal İnsan tipinde görülmez: Neanderthallerde ne düşünme beyni ne de dil beyni gelişkin değildir. Beş duyu beyni ilerleme göstermiştir.

Sapienslerde şimdiki insan gibi düşünme ve dil beyni (ön beyin) gelişmiştir.

7- Totem Tanrı tek otorite olmasına rağmen; Cinsel Yasaklarda olsun, aktüel geçim şartlarında olsun kadın başrole geçmek üzere sivrilmiştir.

8- **"Ölüleri çok defa süslerle birlikte gömüyorlardı. Ve hiç şüphesiz cesetleri boyalarla sıvıyorlardı."**[39]

Totem Tanrı artık birden fazladır. Çünkü Komün kendi içinde Kan Örgütlerine bölünerek örgütlenmiştir. Ve her Kan'ın ayrı bir Totem Tanrısı olur.

Totem Tanrıcılıkta TEK TANRI'dan ÇOK TANRI'ya geçilmiştir. Animizmin Totem tekniği, Komün içinde her Kan'a ve giderek bireye nüfuz eder.

---

[38] F. Engels, L'Origine de la Famille etc., 1954, Paris.

[39] H. G. Wells, Esquise de L'Histoire Üniverselle, 45/1.

1914 yılında Kont Henri Begouen, oğullarıyla birlikte, Pireneler'de yerin 18 metre altında Sapienslerin yaşadıkları Mağaraları keşfetmişlerdir: Trois Freres: Üç Biraderler.[40]

Abbe Henri Breuil, yıllar süren çalışmalarıyla, Sapienslere ait en zengin belgelerin bulunduğu bu Mağarayı galeri gibi sergilemeye hazırlamıştır.

Mağarada inanılmaz gerçeklikte yapılmış 500'e yakın boyalı Totem Tanrı (hayvan) resimleri, kabartmaları, oymaları ve heykelcikleri bulunur.

Sapienslerin Mağarayı tapınak gibi kullandıkları anlaşılıyor. Boyalı taş Aletlerle; özenerek, özel ressamlarca yapılmış; Mamut, Gergedan, Bizon, Yabani At, Ayı, Yabani Eşek, Ren Geyiği, Misk Öküzü gibi büyük hayvanlar bir ve birden fazla, gerçekte nasılsalar öylece bütün dinamizmleriyle, dönüş, sıçrayış, sürüler halinde ve av halinde avlanırlarken, mızraklar arasında, yaralanmış durumda çizilmişler, kabartılıp oyma biçiminde resmedilmişlerdir.

"Hareket halinde 3 bizon öküzünü gösteren heykelcikler vardı ki, bugünün en iyi sanatkâr artistleri ancak bu kadar yapabilirlerdi."[41]

"Tarih başlangıcımıza dek haleflerinin daha iyisini yapamayacakları resimler çizdiler."[42]

"Bu çağın Ren geyiği heykelcikleri ilk heykeltraşlık denemelerine işarettiler:

"Taş veya Fildişi üzerine, Ren boynuzları üzerine yapılan resimler mamutlara, atlara, renlere ve pek azı da insanın kendisine aitti.

"İnsanın bu artistik ilerlemesi Paleolitik Çağın sonuna doğru gittikçe daha net olarak kendisini belli eder."[43]

"Desenlerinin büyük çoğunluğu hayvanları temsil ediyordu. İnsan heykelciği karikatüre eğğindi.

"Sonraları insan vücudunun temsilinde daha çok zarafet ve daha az kabalık görüldü,"[44]

"(Büyük hayvanların yanısıra) beyaz baykuş, sansar, balıklar,

---

[40] Oğulları keşfettiği için Kont Henri Begouen, Mağaraya Trois Freres (Üç Kardeşler) adını vermiştir. (y.n.)

[41] C. M. Y., s. 25.

[42] Wells. L'Historie Universelle, s. 44/1.

[43] B. Pal., s. 81.

[44] Wells, agy, s. 46/2.

tavşan gibi küçük hayvan resimleri de bulunuyor."[45]

Bütün belgelerden anlaşıldığı kadarıyla Sapienslerin Totem Tanrıları birden fazladır. Ve aşırı doğacı olmalarına rağmen bir tatmin (doyum) noktasına da ulaşılmakta ve ANGAJE'nin Totem Tanrılardan İNSAN TANRI'ya doğru kaymakta olduğu anlaşılmaktadır.

Onlar, antropolojinin sandığı gibi zevk ve estetik duygulanımlarıyla değil, Komün'ün kutsallaştırdığı ve dolayısıyla görevlendirdikleri Totem Tanrılar oldukları için resmedilmişlerdir. Realizmlere gelince; Totem Tanrılar bir zorba değil, Komün'ün eşitçil, gönüllerince seçilmiş ata sembolleriydiler. O sembol Tanrılar dolayısıyla Komün kutsallaşıp korunuyordu. Dolayısıyla Tanrı resimleri de eşit, özgür, ülkücü bir psikolojiyle gerçekçi biçimde, gerçeği eğip bozmadan yapılıyorlardı. Ancak angajelerinin gönüllülük içinde, isteyerek Totemlere kayması (Kişi ve Komün Ruhunun isteyerek Totem Tanrı'nın güdümüne verilmesi) gelecekte çıkacak problemlerin (yabancılaşmanın) başlangıcı olacaktır.

Tanrıların İnsanlaşması: Üçüncü Halka

Siklus Temelinin bir başka yansıması da insan türlerinin gelişiminde görülür: Vahşet Çağları boyunca Komün biçimlerinin gelişimi, Siklus'un devirdaimleriyle olurken, bu gelişim insan türlerinin başkalaşımına yansır. İleri bir insan türü, geri insan türlerini yok ederek ilerler. Fakat kendisi de daha ileri bir insan türünün başkalaşımını kendi Komün hayatıyla (Siklusuyla) tohumlandırıp hazırlarlar. Çünkü türler üreyim kanalından başkalaşırlar. **İnsan türü Vahşet Çağı'nda henüz çimçiğ üreyim zaruretleriyle devirdaim eder.**

Üretim zaruretlerinin, üreyim zaruretlerinin bağrında, baştan beri tohumlandırılmış olan Elemanlarını filizlendirişi, Vahşet'ten Barbarlık Çağı'na geçişle olur; cansız maddeler gibi canlı bitki ve hayvanlar da toplumcullaştırılır: Bahçe ekimi, hayvan evcilleştirilmesi başlangıçları. Ve insan anatomik başkalaşımını tamamlayarak bir tek insan türü içinde (türünü başkalaştırarak değil) toplum biçimlerini başkalaştırarak ilerler.

Ki o zaman bile, Barbarlığın aşağı evrelerinde (ilk binli yıllarında) o yansıyışı; Aşağı Barbarlığın Yukarı Vahşet insanını yok edişinde (yamyamlık geleneklerinde) görebiliriz. Oysa elbette Barbarlık Vahşet'ten çıkıp gelişmiştir. Aşağı Barbar insan, son duruşmada Yukarı Vahşi Sapiensler'den türemedir.

---

[45] H. Kühn, Auf den Spuren des Eiszeitmenschen, 1953, s. 88-89.

Vahşet Çağı'nda geri bir insan türü, ileri bir insan türüne hem köprü hem de kurban olur. Üreyim zaruretlerinin dramatik ilerleyişi, ancak **ÜRETİM** zaruretlerinin, üreyim zaruretleri içinde ileri bir adım atışıyla son bulur: **Bahçe ekimi, hayvan evcilleştirimi, çömlekçilik, açık havada uzun saz ve kerpiç evler.**

Fakat üretim zaruretlerinin Siklus Temelini baskısı altına alabilmesi, ancak Modern Tarihin gelişimiyle (uzun on binlerce yıldan sonra) mümkün olabilecektir. Bu gelişim de, Siklus dışında oluşmaz. Sadece Siklus, bu kez üretim zaruretlerini had safhada kendi temellerinden ağaçlaştırarak, kendi dengesini, insan bilincinde buluncaya dek üreyimle üretimi had safhalarıyla ortaya koyma yolunu tutmuştur. Ortaya çıkan gerçeklik, üzerinde kitaplar dolusu düşünmeye değer müthişliktedir:

> **İnsanlığın amacı üretim değildir; üretimin amacı insanlıktır. İnsanlık ise,** [üretimi] **doğa ve toplum bütünlüğü içinde derleyip Siklus Temelinde sentezleştirmiştir. Bu yüzden, en ince ayrıntılara varıncaya dek toplumcul ve doğacıl kanunların bilincini ve uyumunu emreder.**

Modern Tarih, üretim zaruretlerinin üreyim zaruretlerine baskın geldiği şartları işler; öyle bir hızla ve had safhaya ulaşmak isterce her yönden işler ki, Siklus'tan bağımsızmış gibi gösterişler sergiler.

Bu sadece üretime ait bir özellik değildir; evrimin genel eğilimi budur. Evrim, kendi dengesini buluncaya kadar her yolu sonuna dek yoklar. Çıkmaza-kapana girdiği yerde, binbir alternatiften en uygun olanını sonuna dek geliştirerek ve zıttına atlayarak ilerler.

Evrimin İnsan Toplumunu yaratışı da; içgüdülerin yetmediği yerde, elastikiyet yolunu geliştirirken Alet'e, Dik Yürümeye sıçrayışıyla başlamamış mıdır?

Oysa asıl olan elastikiyet değil, canlının yaşama ve üreme savaşlarıdır. Bu yüzden yine evrim aslına döner. Bütün yaşama savaşlarını kendisinde derleyen Üreyim Sistemini, elastikiyet (Alet, Dik Yürüme, Anatomik Başkalaşma, Beyin Gelişimi) yolundan insanlaştırarak İnsan Toplumuna ulaşır. Orada hem üreyim hem de üretim içiçe çekirdekçil diyalektik halinde bulunur. Evrim kendisini insan bilincinde ve uyum mekanizmalarında buluncaya dek, üretim ve üreyim aksiyonlarını, kapsadığı her Elemanıyla birlikte sonuna kadar had safhalarda geliştirir.

Fakat Siklus dengesinden çıkamaz. Siklus döngüsünden çıktığı yerde İnsan Toplumu yeni bir Tür'e doğru başkalaşıyor demektir. Tıpkı Andropoidlerin insan türüne sıçrayışı gibi. Evrim bunu zorlar.

Çünkü dengesini bulmak ister.

Eğer dengesini insan bilincinde ve toplumunda bulacak ise, yeniden Siklus Temelindeki dengesine modern biçimde dönmek zorundadır. Çünkü **İnsan Toplumunun bütün ilk taslağı** Siklus Temelinde (başka bir türe dönüşmedikçe, kolay kolay başkalaşmamak üzere İnsan Toplumuna, kanunlarına kazınarak) hazırlanmıştır.

Madde taslağının atom sentezinde; canlı taslağın hücre sentezinde hazırlandığı gibi, İnsan Toplumunun taslağı da Komün'ün Siklus sentezinde hazırlanmıştır. Bu, bir bitkinin tohumu veya bir canlının embriyonu gibidir. Veya herhangi bir maddenin atomcul formülü gibidir. **Madde veya canlı, başka bir türe dönüşmedikçe çekirdeğindeki taslak değişmeyeceği gibi, İnsan Toplumunun Siklus Temeli dediğimiz Komün'ün Elemancıl tabanı veya çekirdekçil diyalektiği de kendisinden bambaşka bir türe sıçramadıkça değişemez.**

İnsan Toplumu bu döngü içinde hareket ederken iki temel aksiyonu vardır. Aslında bu bir tek ÜRETİM aksiyonudur: insanın üreyimi ve türetimi bir madalyonun iki yüzüdür. İnsan yaşayabilmek için geçimini üretir; hayatta türünü sürdürebilmek için kendisini üretir. Geçimini üretmekle kendisini nesillerle üretmek sözle olsun kolayca ayrılabilir şeyler değildirler. Yaşam (evrim) içerisinde de ayrılamazlar.

Siklus Temeli bu gerçekliği, daha İnsan Toplumu çekirdek (embriyon) halinde doğarken, milyonlarca, yüz binlerce yılda, toplumuna bütün Elemanlarıyla birlikte silinemezce formülleştirip taslaklaştırmıştır.

Her şey o taslak veya formül içinde belirlenmiştir. Bu belirleniş, madde ve canlı temellerinden bambaşkalığı elbette **"son söz"** oluşunda; yani maddeyi de canlıyı da temel formülleriyle kendisinde derlemiş-sentezleştirmiş oluşunda yatar.

Bu yüzden akılların alamayacağı bir **ELASTİKİYET** yeteneğine sahiptir. Doğa ve toplum kanunlarını kendisinde mezceder [bir araya getirir, birleştirir].

Çekirdekçil Siklus taslağında bütün elastikiyet, Üreyim ve Üretim Aksiyonlarında toplanır. Fakat anlamları üzerinde ne kadar dursak az olacağı anlaşılan bir gerçeklikle karşılaşıyoruz. Siklus, Üreyim ve Üretim Aksiyonunu da kendisinde sentezlemekle birlikte, üretimi üreyimin hizmetine alarak denklemleşmiştir, üreyimi üretimin hizmetine alarak değil.

Üretimin, üreyimi hizmetine alışı, Siklus'un elastikiyetini her yanda deneyip yeniden kendini insan bilincinde bulmak üzere yoğunlaştığı Modern Tarihin son yüzyılında gerçekleşmiştir.

Bu yüzyılda bile, üretimin insanın amacıymışçasına görüntüler sergileyen şahbazlığı altında asıl üreyim gerçekliğinin gizlendiği gözler-

den zor kaçırılmıştır.

Çünkü üreyim damgasının anlattığı büyük gerçek, insan ve doğadan başka bir şey değildir.

İnsansız ve doğasız üretim nereye kadar gidebilir? Üretimin Finans-Kapitalizmce yozlaştırılmış bütün tüketim (matah) şahbazlıkları alnındaki doğa ve insan damgasını nereye kadar örtüp gizleyebilir?

İşte bu döngü içersinde, üreyimin egemenliği sürmekle birlikte, yavaş [yavaş] üretimin zaruretleri Siklus'un bağrında filizlenip gelişir.

Üretim Aksiyonunun başını ilk kaldırdığı aşama: İnsanın Organlarıyla Aleti arasına mekanik gücü yerleştirdiği yerde; okla yay'ın keşfi sırasında başlar. Fakat bu ilk başlangıçtır. Avcılığı tehlikesizleştirip kolaylaştırır. Doğa'dan belli belirsiz bağımsızlaşmayı getirmiştir.

Bir adım daha ilerisi, Mağara terk edilip açık havada uzun saz ve kerpiç evlerde yaşanmaya başladıkça keşfedilir: Bahçe ekimi ve hayvan evcilleştirimi…

Bu ilerleme, doğadaki cansız maddelerden sonra canlı bitki ve hayvanların da toplumcullaştırılmasıdır. Çömlekçilik mekanik gücün gelişimini iyice arttırır.

Üretim, gelecekteki bütün gelişimleri şimdiden bu ilerlemelerde tohumlandırmış sayılır. Göçebelik ve ziraat, sonra sanayi gelişimi, bu temellerden (uygun şartları bulup kotardıkça) fışkıracaktır.

İşte bu ilerlemelerin başında Kadın (ANA), elle tutulur gözle görülür aktüel bir güç olarak bulunduğu için yavaşça Totemizmin bağrından filizlenerek Tanrı'laşır.

Cinsel Yasaklar baştan beri zaten Ana yanlı bir örgütlenmeyle haklı olarak kadını aktüelleştirmiş; Ateşin, Mağaranın kullanımı, yeni nesillerin bakımı ve eğitimi, yeri gelince savaş işleri bile kadının üzerindedir. Bu yüzden daha Orta Vahşet'ten beri kadın Totemizmin egemenliğine rağmen öne çıkmaya başlamıştır.

İlk insan heykelleri Sapiensler zamanında sadece kadınlara aittir ve giderek yaygınlaşarak tekilleşir ve saygınlaşır.

Vahşet'ten Barbarlığa geçilir geçilmez rejim açıkça ANALIK Sistemi halini alır. Komün içi Cinsel Yasaklar belki hâlâ kardeşler arası cinsel alışverişleri önlemekle meşguldür. Yeni bir ilerlemenin sonuçları hâlâ verimini Komün'ün Kan örgütlenmesinde ve üretim yaşamında göstermeye devam eder. Kan Örgütlerine paralel olarak Totem Tanrılar da Kan'ların sembolleri olarak geleneklerini sürdürürler. Ancak Komün'ün Kolektif Emeği-Kolektif **ANGAJE**'si artık avcılıktan analık rejiminin uzun saz evlerin yapımına, yeni Kan'ların yerleştirilip örgüt-

lenişine, kerpiç ev yapımına, bahçe ekimine, hayvan evcilleştirimine, yeni nesillerin bakım ve yerleştirilmesine, çömlekçiliğe, giysi, yemek vb. işlerine kaymıştır.

İster istemez kutsallaştırma prosesi Komün'ün Kolektif Emeği ve angajesi köprüsünden geçerek kadını Tanrı'laştırmaya eğginleşir.

Totemizmin bağrında Ana Tanrı filizlenirken kesin bir kopuşma-altüstlük yaşanmaz: Sosyal hayatta yaşanan devrim barışçıl, gönüllü, eşitçe, kankardeşler arasında geliştiği için insanın (ilkin kadının) Tanrı'laşması da barışçıl, gönüllü bir angajeyle olur.

Komün hayatı bitmedikçe, gelenekleri Medeniyetçe kazınamadıkça, Totem Tanrı gelenekleri de bitmez. Komün, Kan Örgütleriyle yaşarken, Totem Tanrılar da Kan'ların sembolü olarak yaşarlar. Ancak aktüel güçlerini Kadın Tanrılara devretmişlerdir. Bu yüzden Kadın Tanrılar, sonra Erkek Tanrılar hep hayvan başlıdırlar. Heredot, Berose Tarihi'nin saydığı acayip hayvan başlı insan vücutlu yaratıklar, Komün'deki bu Totem ve İnsan Tanrı koeksiztansının [birlikte var olmasının] yansımalarından başka bir şey değildirler.

Orta Barbarlık'la birlikte Sürü Ekonomisine geçilir geçilmez, Üretim Aksiyonu bir adım daha kazanır. Belki ilk anda erkek Tanrı'laşamaz. Ama giderek erkek Sürü Ekonomisiyle birlikte egemenleştikçe kadın düzenini alteder ve Tanrı'laşır.

Üretimin, üreyimin bağrında filizlenip fidanlaşmasıyla başlayan Tanrı'nın insanlaşması, bu kez kocaman bir adım atarak erkeği de Tanrı'laştırır. Bu arada Komün, bütün yeryüzüne yayılarak çoğalışını geliştirmiştir. Komünler arası savaşlarla, Vahşet'ten beri süregelerek gelişen düşman ve rakip Komünlerin Tanrıları da Tanrılar içine girme eğilimi taşırlar. Çünkü onlar aynı zamanda Ruhsal varlıklardır.

Kutsallaştırma Gücü'nün Katmerlenişi

Komün, sürüye sahip oldukça Göçebelik sistemleşir ve genişler.

Fırat-Dicle'nin bire üç yüz veren verimli topraklarına kadar gelen Komünler, göçebe de olsalar orada yerleşirler. Yavaş yavaş, nehirlerin birleşip Basra Körfezi'ne döküldükleri balçıklarla yüklenmiş delta ağzına (Sinear'a)[46] dek gelirler.

Burada ekim demirsiz; sert kuvarsit taş, kemik vb. ile çok daha kolay yapılabilir. Verim, alüvyonlu topraklarda görülmedik ölçüdedir.

Fakat Komün'ün o denli Kolektif Emeğinin aşırı taşmasını gerekti-

[46] Sinear: Güney Mezopotamya; Sümer Ülkesi. (y.n.)

rir: Balçıklar kurutulacak; [toprak] taşınarak doldurulacak, kurak topraklar geniş suyollarıyla sulanacak; yerleşim yerleri için özel ve orijinal sistemle kereste, zift, hasırla doldurulup kaplanacaktır.

Bu Kolektif Emek yoğunlaşmasındaki katmerlenmiş Komün'ün (Kişi beyinlerinin) angajesini de katmerlendirir. Dolayısıyla Kutsallaştırma (Tanrısallaştırma) gücü de o zamana dek görülmemiş ölçülerde misli misli artar.

Totem ve Kadın Tanrısallıklar pekişir. Çünkü Irak balçıklarına düşmüş Komünler, göçebe de olsalar, Totem ve Ana Tanrı geleneklerini muhafaza etmektedirler. Henüz erkek Tanrısallaşmamıştır.

Sonradan Erkek Tanrıların çıkışı bile Tarihsel Devrimlerin en ilk altüstlükleri içinde gelişir ve aynı derecede güçlü olur.

İşte İlk Ana Irak Medeniyeti'nde insan Tanrıların kökü ve gücü, üretim zaruretlerinin Kolektif Emeği aşırılaştırmasından ileri gelir.

Kolektif Emek ve Kolektif Beyin Angajesinin aşırılaştırılması Kutsallaştırmaların (Tanrısallığın) gücünü katmerlendirir. İlk tapınak Irak düzlüğünde dağlaşır. Tanrılar, Zigguratların tepelerinde yüceltilir. Sonra da gökselleşirler.

Ancak bu, madalyonun bir yüzüdür. Diğer yüzü Tarihsel Devrimlerdir.

[Tanrıların gökselleşmesi], Irak balçıklarından Yukarı Barbarlığa (ziraat ve sanayi Komün toplumuna) geçişle dışarıdan gelen göçebe daha genç Komünlerin Ön-Tarihsel Devrimleriyle gerçekleşir.

Yukarı Barbar (Kent) toplumundan Medeniyete geçiş de aynı Tarihsel Devrim yolunu izler. Ve kutsallaştırmalarda daha genç Komün Gücüyle tazelenip korunarak ve geliştirilerek güçlerine güç katarlar. Tanrıların gökselleşmesi, Tarihsel Devrimlerin kutsallaştırma yarışlarına dönüşür.

Medeniyetlerin evrenselleşmesi eşiğine gelindiğinde gökselleşmiş Çok Tanrı enflasyonu bildiğimiz Tektanrı'ya dönüşür: Tekelleşir.

Fakat bu bambaşka bir devrimdir, yeni bir dünya görüşüdür. Ve içinde kendini inkâr edişini taşır.

Ana Irak Medeniyeti'nin Kent koruyucuları Tanrı olurken, Ana Irak Medeniyeti'nden tohumlaşmış yavru Kent koruyucuları Yarı Tanrı olurlar. Bu bir çeşit peygamberliğe giden yolu, Hz. İbrahim göçebeleri Tektanrı ve Resulü sistemiyle geliştirirler.

Artık Medeniyetler gelişimi evrenselleşecektir. Hz. Muhammed o çağı, Güney Ticaret Yolu üzerinde İbrahim'in bayrağını devralarak açar.

Artık üretim zarureti, üreyimin egemen olduğu Komün Gücü'nü her

yerde eritmek üzere kovalayacaktır.

6500 yıllık Antik Tarih boyunca Tarihsel Devrimler üreyim; yani doğa ve insan gücünü temsil etmişler; üreyimle üretimin Siklus'taki dengesini dayatmışlardır.

Medeniyetler ise matah [meta] fetişizmiyle damgalı Sınıflı Toplumun Tefeci-Bezirgân egemenliğindeki üretim amacını yüceltmişler, insan ve doğayı Dejenerans batağına sürüklemişlerdir vb.

Bu noktada yeni baştan Komün'e dönelim; Elemancıl gelişimi tarayarak izleyelim.

Beşinci Bölüm

Komün Gücü'nün Elemancıl Gelişim Şemaları

Komün Gücü'nün Başkalaşım Şemaları

Bu bölümde Komün'ün genel olarak ve özel olarak Elemanlarıyla değişip gelişmesi veya başkalaşarak kendisini yeniden üretişi, şematik olarak ele alınacaktır.

Şematik ele alış, konumuzun kaleme alınışından önce matematiksel çözümlenişi verir. Yazana güdücü sentez basamaklarını verdiği gibi, okuyana da akılda tutucu ve konuyu kavratan ipuçlarını verir.

Şemalaştırma iki basamakta verilecektir:

A- Komün'ün Şematik Başkalaşımı (Genel olarak)

B- Komün Gücü'nün İç Elemanlarıyla Başkalaşım Şemaları (Özel olarak)

Komün Gücü, Kişiyi hayvan kertesinden, sosyalite gücüyle sosyal hayvan kalitesine yükseltirken (Kişi'yi toplumcullaştırırken) kendi içerisinde esamesi okunmazca hazmeder.

Kişi'nin sosyal hayvan biçiminde hazmedildiği süreç, Komün'ün Yekpareleşmesi sürecidir de. Komün Yekpareleştikçe Kişi hazmedilir. Kişi hazmedildikçe Komün Yekpareleşebilir. Kişiyle toplumun diyalektiği Komün'ün gücünü yaratır. Fakat bu genellik bize ne Kişiyi ne Toplumu ne de Komün Gücü'nü kavratabilir. Komün Gücünün Kişiyle toplum arasında gidip gelen diğer Elemanlarının diyalektiği kavrandıkça Kişi ve Toplum gerektiği gibi kavranabilir.

Marks'ın dediği gibi Kişi, Komün'ün en sağlam Elemanıdır: **"Kişi Komün'ün temelidir."** Kişi olmazsa toplum diye bir şey kalmaz. Fakat başlangıçta Kişi toplumu yaratmaz, Toplum (Komün) üreyim tabanının itici gücüyle doğdukça, Kişiyi hayvanlıktan kurtarır, sosyal hayvan yapar; dolayısıyla Kişi toplumu değil toplum Kişiyi yaratmış olur. Ve Kişi toplumsuz yapamaz. Bu yüzden Komün başlı başına bir kanun gücüdür. O'nu İç Elemanlarının diyalektiğiyle tekrar tekrar kavramak yerli yerinde bir çaba olur.

A- Komün Gücü'nün Şematik Başkalaşımı

I- Vahşet Çağı'nın Komün Gelişimi
Eolith: Taşşafağı Öncesi

Yasak Tanımayan Komün'ün Oluşumu
(Pre Animizm)

Aşağı Vahşet: Pitekantroplar
Yasak Tanımayan Komün
Ön-Animizm
Yekpareleşen Komün

Aşağı Vahşet Sonu:
Ateş ile birlikte **Cinsel Yasak Elemanı** ve Heildelberg Komün türleri.
Ateş: süreksiz-kesintili. (Animizm Başı)

Orta Vahşet: Neanderthal Türleri
Ateş: Sürekli ve cinsel yasak-Ruh
Animizm- Totemizm Başı
(Yekpareleşen Komün)

Yukarı Vahşet: Sapiens
Yekpare Komünler: Sapiens Türleri
Cinsel Yasaklar, Animizm, Totemizm ve Ana Tanrıça
(Oynak Ortak Mülkiyet)

Barbarlık Çağı'na Geçiş

II- Barbarlık Çağı'nın Komün Gelişimi

(Bir tek insan türü; birçok insan ırkları)

Aşağı Barbarlık:
Anahanlık - Çömlekçilik.
(Yekpare Komün) İnsan Irkları
Güçlenen Ortak Mülkiyet hâlâ oynaktır.

Orta Barbarlık:
Babahanlık - Çobancılık.
(Yekpare Komün bozulur.)
İnsan Irkları. Oynak Ortak Mülkiyet

Yukarı Barbarlık:
Babahanlık - Tarım ve Sanayi
Kent: Yekpare Komün daha çok bozulur.
İnsan Irkları. Yerleşik Ortak Mülkiyet

Medeniyet'e Geçiş

III- Medeniyetler Çağında Komün Gelişimi

Irak'ta ilk Kent'lerle birlikte
DESPOTİK KOMÜN
Aşırı Kollektif Emek ve Temsilcisi

Göçebe Komün Rezervleri ve
Tufanları
(Tarihsel Devrimleri)

Semit - Fenike - Mısır - Çin - Hint
Kent Despotik Komünleri ve Irak'tan Müştak [Türeyen] Dallar

Irak ve Fenike - Mısır'dan Kent tohumları

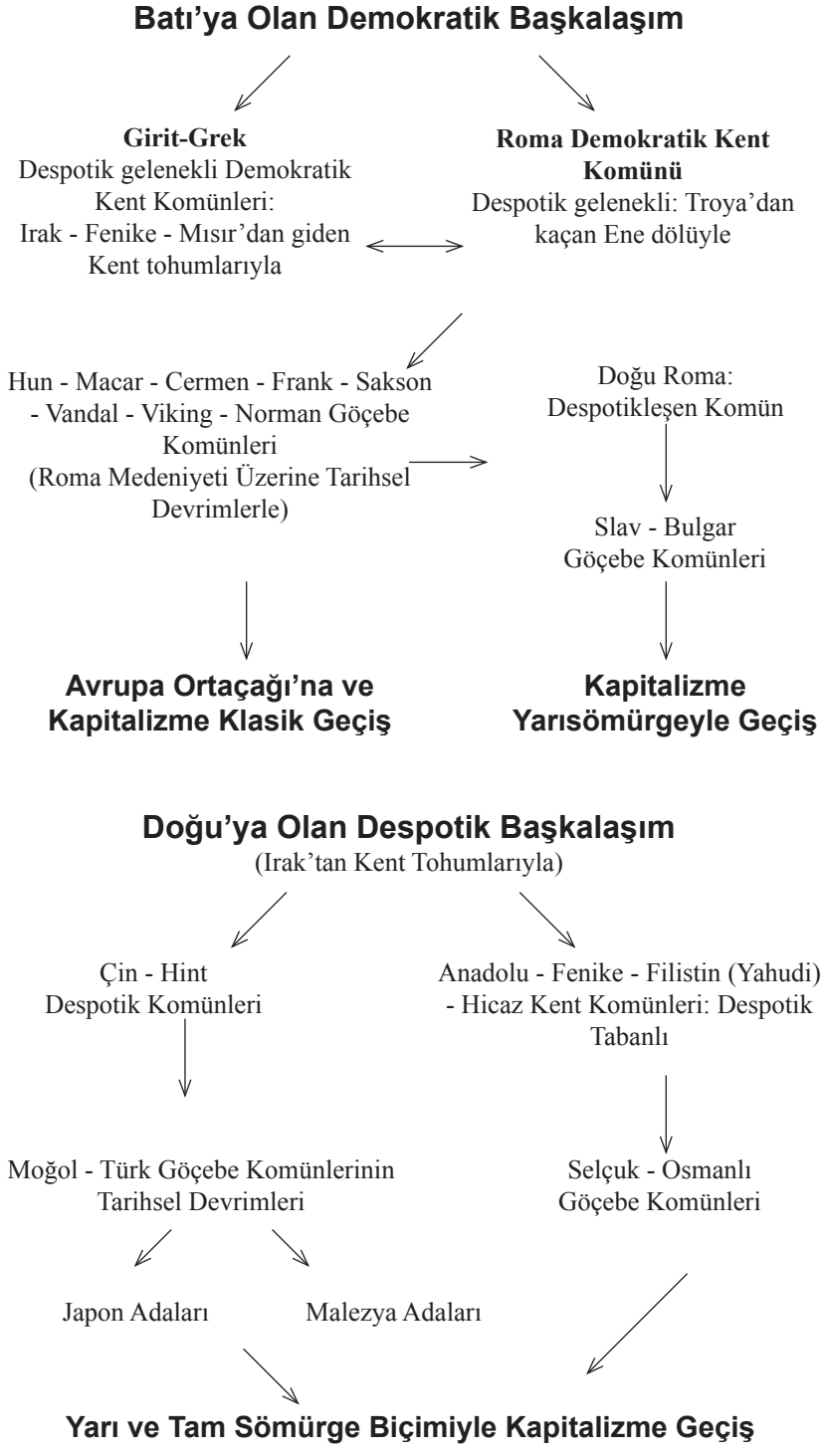
Batı'ya Olan Demokratik Başkalaşım
Girit-Grek
Despotik gelenekli Demokratik Kent Komünleri:
Irak - Fenike - Mısır'dan giden Kent tohumlarıyla
Roma Demokratik Kent Komünü
Despotik gelenekli: Troya'dan kaçan Ene dölüyle
Hun - Macar - Cermen - Frank - Sakson - Vandal - Viking - Norman Göçebe Komünleri
(Roma Medeniyeti Üzerine Tarihsel Devrimlerle)
Doğu Roma:
Despotikleşen Komün
Slav - Bulgar
Göçebe Komünleri
Avrupa Ortaçağı'na ve Kapitalizme Klasik Geçiş
Kapitalizme Yarısömürgeyle Geçiş
Doğu'ya Olan Despotik Başkalaşım
(Irak'tan Kent Tohumlarıyla)
Çin - Hint
Despotik Komünleri
Anadolu - Fenike - Filistin (Yahudi) - Hicaz Kent Komünleri: Despotik Tabanlı
Moğol - Türk Göçebe Komünlerinin Tarihsel Devrimleri
Selçuk - Osmanlı
Göçebe Komünleri
Japon Adaları
Malezya Adaları
Yarı ve Tam Sömürge Biçimiyle Kapitalizme Geçiş

B- Komün Gücü'nün İç Elemanlarıyla Başkalaşım Şemaları

I- Aşağı Vahşet Çağı'nda Komün'ün İç Elemanlarıyla Gelişimi (Yekpareleşen Komün Gücü)

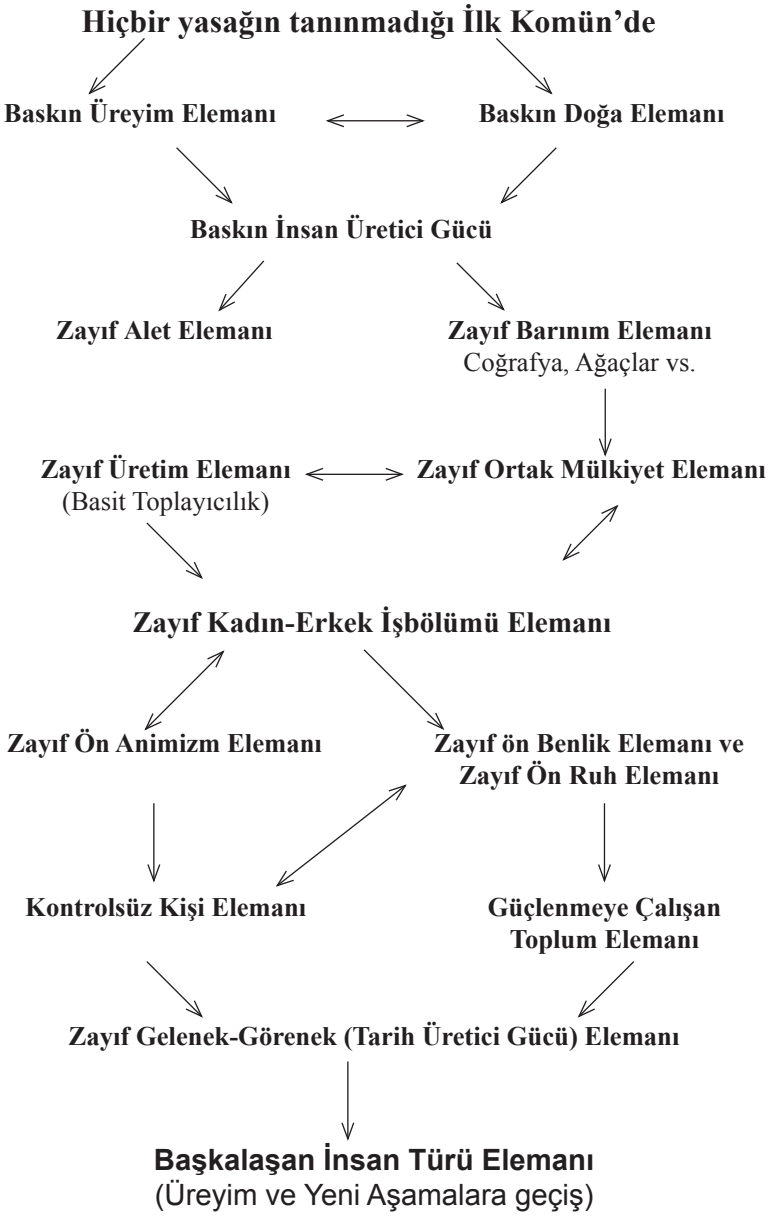

II- Aşağı Vahşet sonunda (Ateş ile birlikte) Yekpareleşen Komün'e Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım

(Yekpareleşen Komün Başkalaşım Gücü:
Zayıf Ortak Mülkiyet Elemanı)

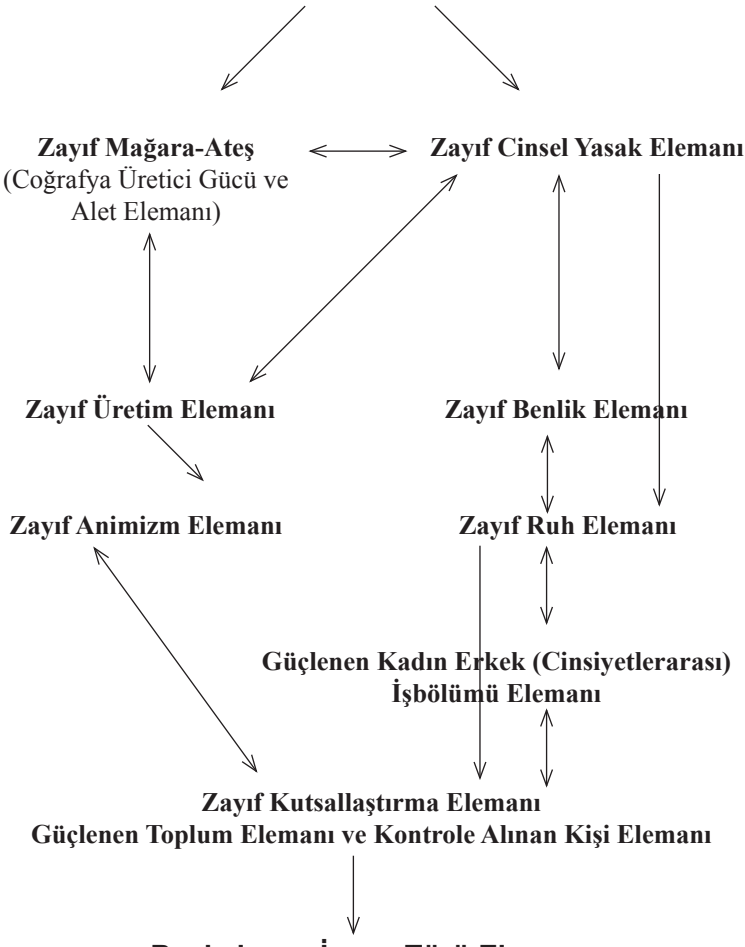

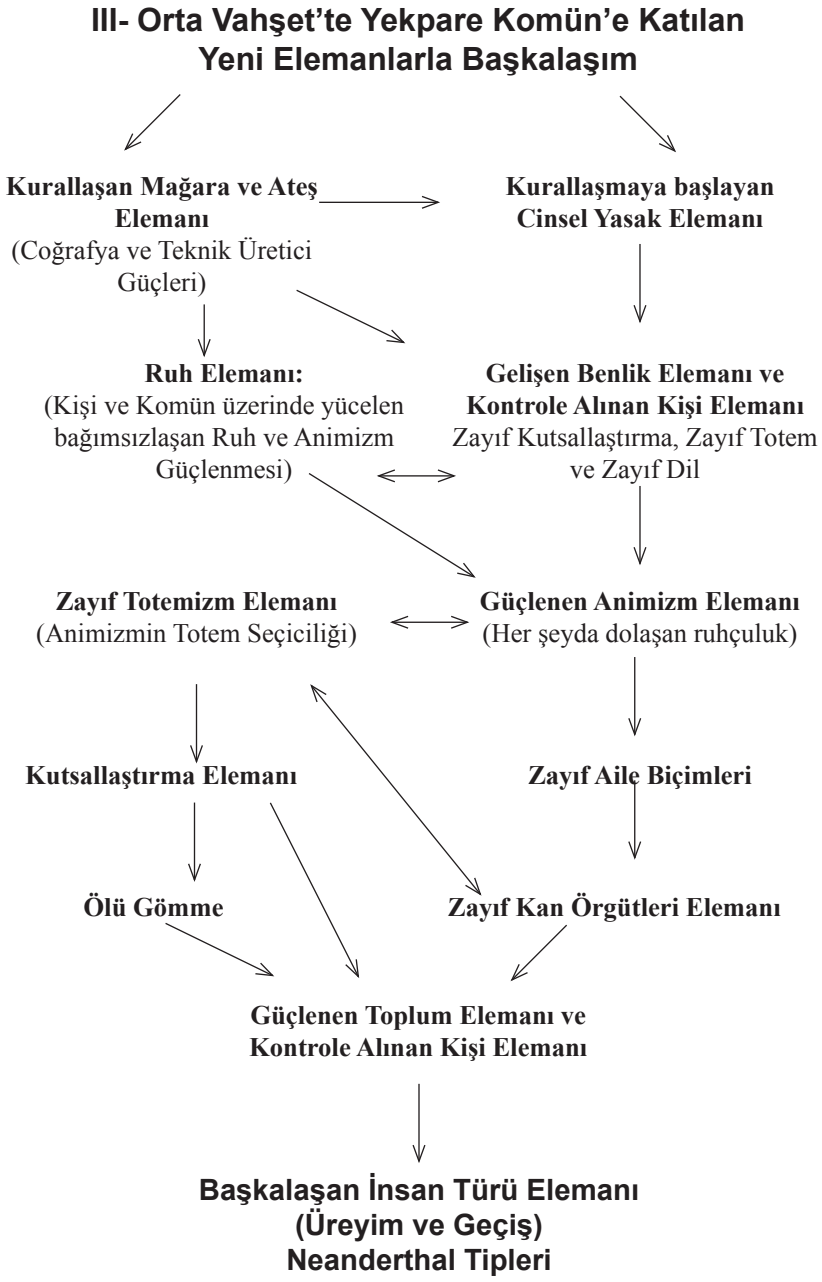
III- Orta Vahşet'te Yekpare Komün'e Katılan
Yeni Elemanlarla Başkalaşım
Kurallaşan Mağara ve Ateş Elemanı
(Coğrafya ve Teknik Üretici Güçleri)
Kurallaşmaya başlayan Cinsel Yasak Elemanı
Ruh Elemanı:
(Kişi ve Komün üzerinde yücelen bağımsızlaşan Ruh ve Animizm Güçlenmesi)
Gelişen Benlik Elemanı ve Kontrole Alınan Kişi Elemanı
Zayıf Kutsallaştırma, Zayıf Totem ve Zayıf Dil
Zayıf Totemizm Elemanı
(Animizmin Totem Seçiciliği)
Güçlenen Animizm Elemanı
(Her şeyda dolaşan ruhçuluk)
Kutsallaştırma Elemanı
Zayıf Aile Biçimleri
Ölü Gömme
Zayıf Kan Örgütleri Elemanı
Güçlenen Toplum Elemanı ve
Kontrole Alınan Kişi Elemanı
Başkalaşan İnsan Türü Elemanı
(Üreyim ve Geçiş)
Neanderthal Tipleri

IV- Yukarı Vahşet'te Yekpare Komün'e Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım

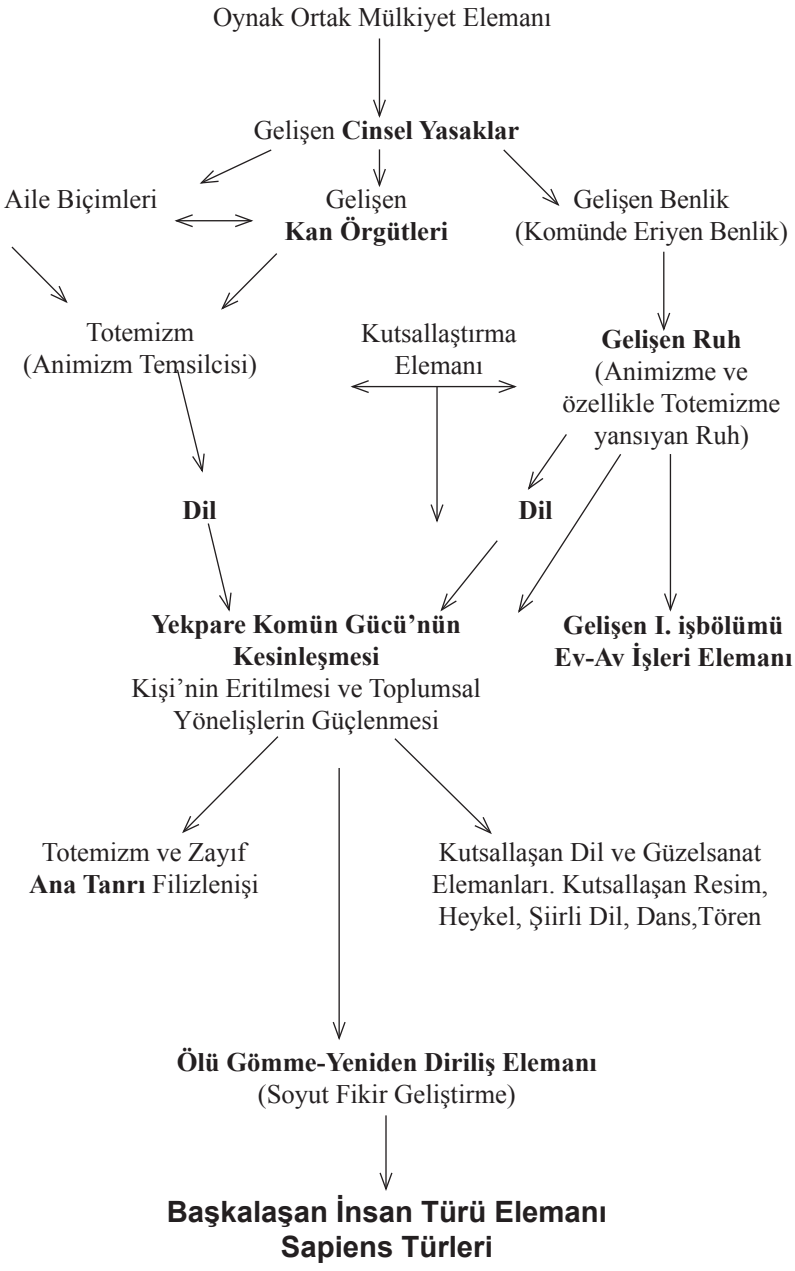

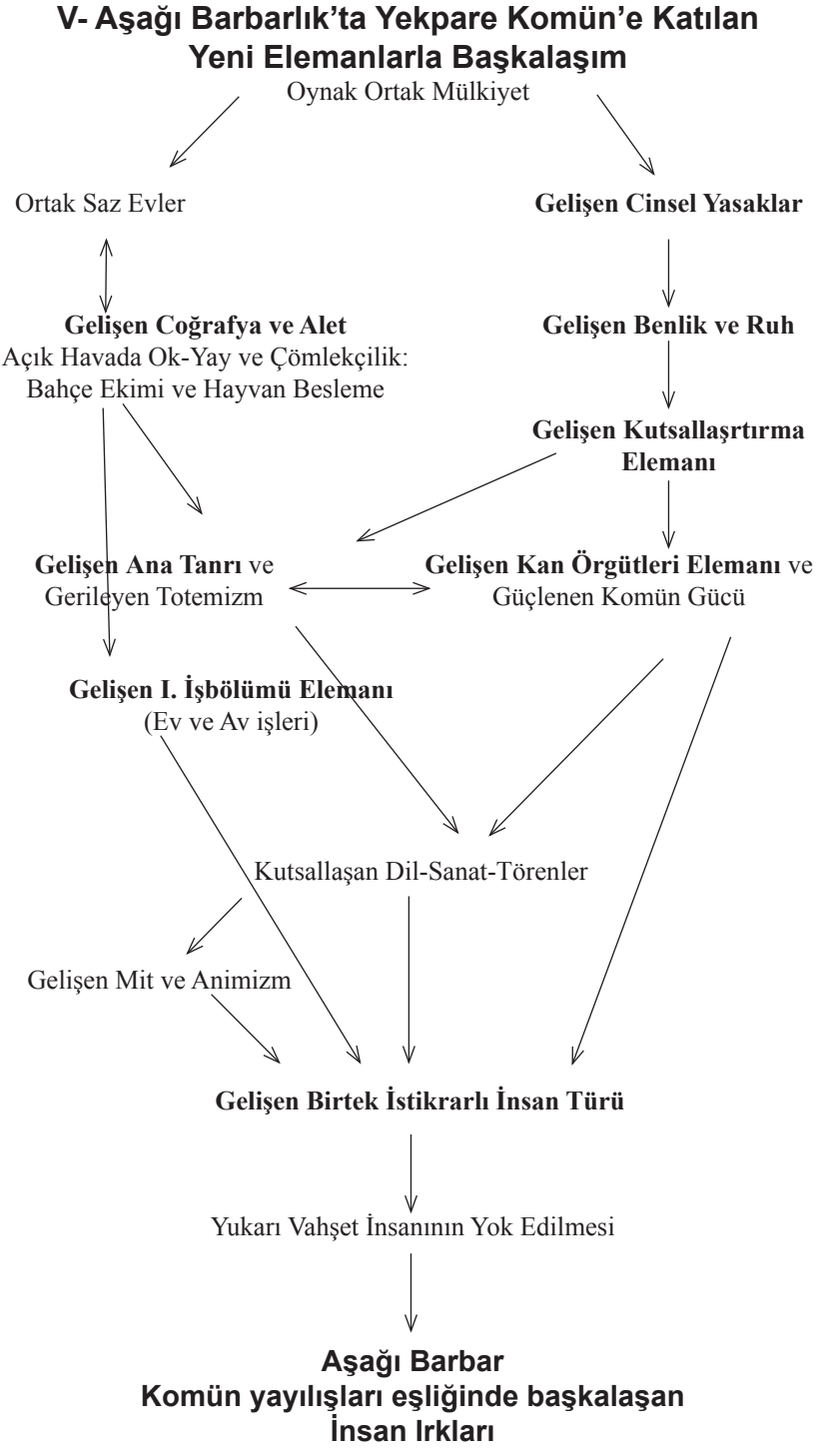
V- Aşağı Barbarlık'ta Yekpare Komün'e Katılan
Yeni Elemanlarla Başkalaşım
Oynak Ortak Mülkiyet
Ortak Saz Evler
Gelişen Cinsel Yasaklar
Gelişen Coğrafya ve Alet
Açık Havada Ok-Yay ve Çömlekçilik:
Bahçe Ekimi ve Hayvan Besleme
Gelişen Benlik ve Ruh
Gelişen Kutsallaşrtırma
Elemanı
Gelişen Ana Tanrı ve
Gerileyen Totemizm
Gelişen Kan Örgütleri Elemanı ve
Güçlenen Komün Gücü
Gelişen I. İşbölümü Elemanı
(Ev ve Av işleri)
Kutsallaşan Dil-Sanat-Törenler
Gelişen Mit ve Animizm
Gelişen Birtek İstikrarlı İnsan Türü
Yukarı Vahşet İnsanının Yok Edilmesi
Aşağı Barbar
Komün yayılışları eşliğinde başkalaşan
İnsan Irkları

VI- Orta Barbarlık'ta Çatlayan Komün'de Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım

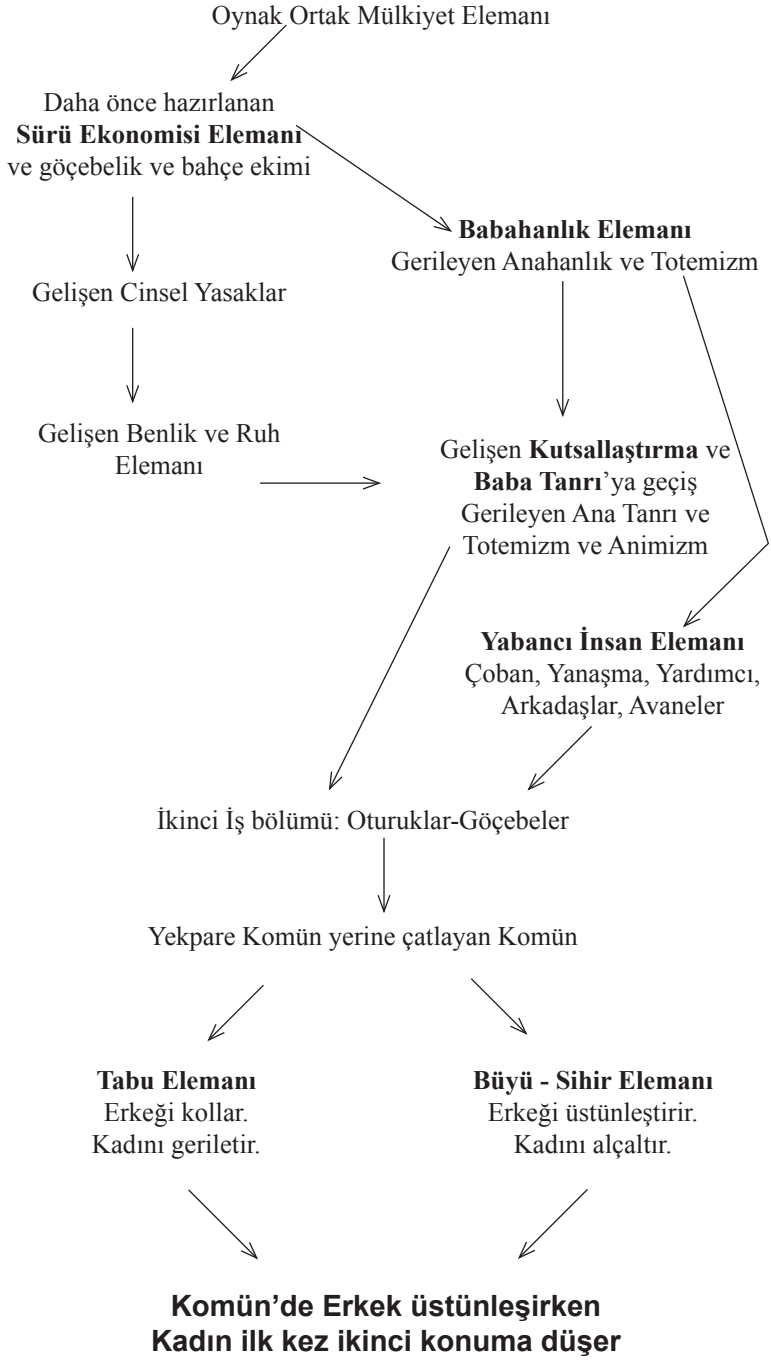

Komün'de Erkek üstünleşirken
Kadın ilk kez ikinci konuma düşer

VII- Yukarı Barbarlık'ta Çözülüp-Parçalanmaya hazırlanan Komün'de Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım

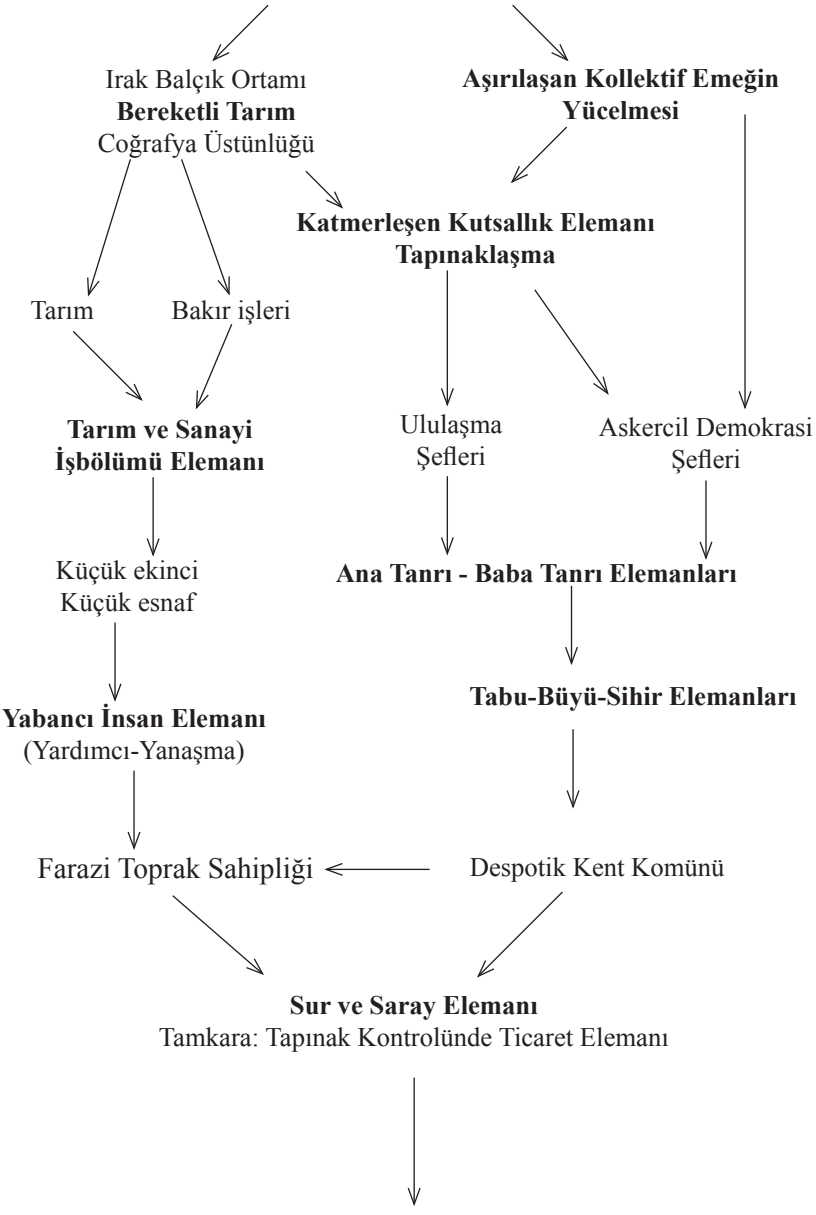

(Sınıflı Toplum)
Medeniyete Geçiş: Komüncül Parçalanış
(Tarihsel Devrimler Devirdaimi başlangıcı)

VIII- Irmakçıl Medeniyetler Çağı'nda Kent Komünü'ne Katılan Yeni Elemanlarla Başkalaşım

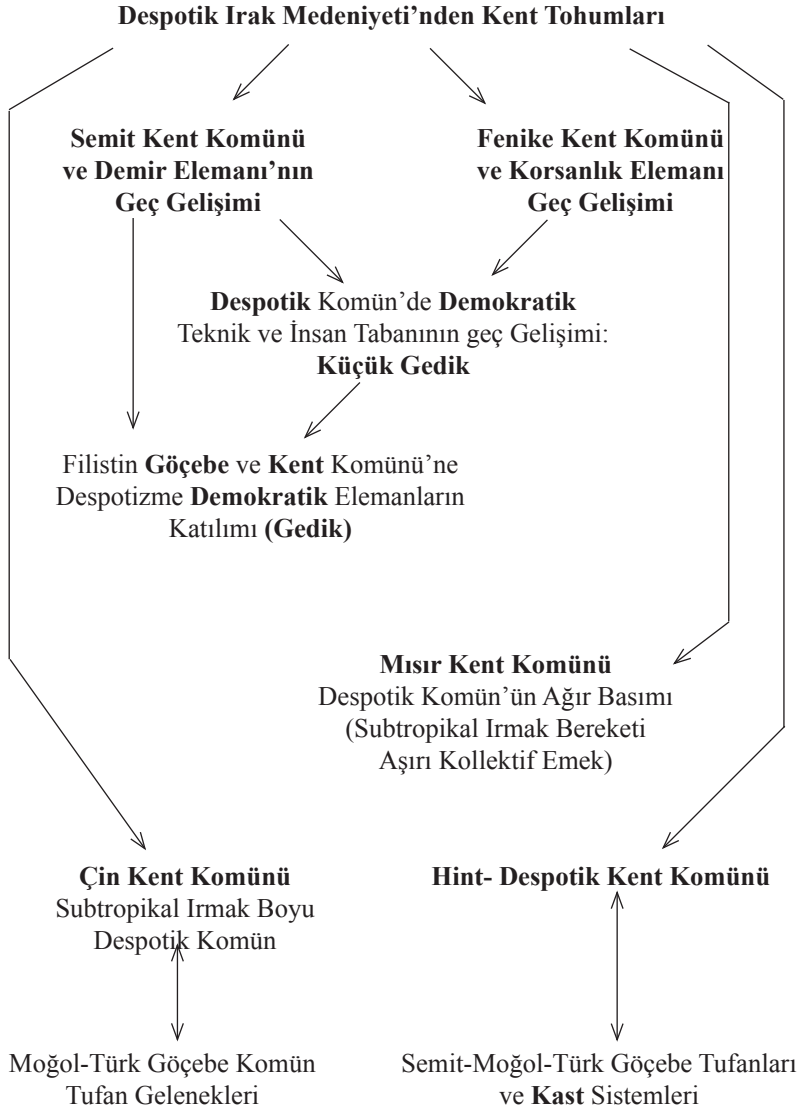

IX- Hayvancıl Medeniyetler Çağı'nda Kent Komünü'ne Katılan Demokratik Elemanlar

X- Modern Ortaçağ'da Yeni Komün Tipleri ve Elemanları

Çökkün Roma Medeniyeti (Avrupa) üzerine gelen
Tarihsel Devrimci Göçebe Komünler

↓

Hun - Macar - Cermen - Frank - Anglo - Sakson Akınları

Göçebe Bey (Senyör) Şefliğinde
Yardımcı ARKADAŞ'ları veya Avane'leriyle gelir. Kutsallaştırmalarla yüklüdürler. Totemcil gelenekli **Babahandırlar**. Oynak ortak mülkiyetlidirler.
Çöken Roma Sınıflı Toplumu içine girdiklerinde.

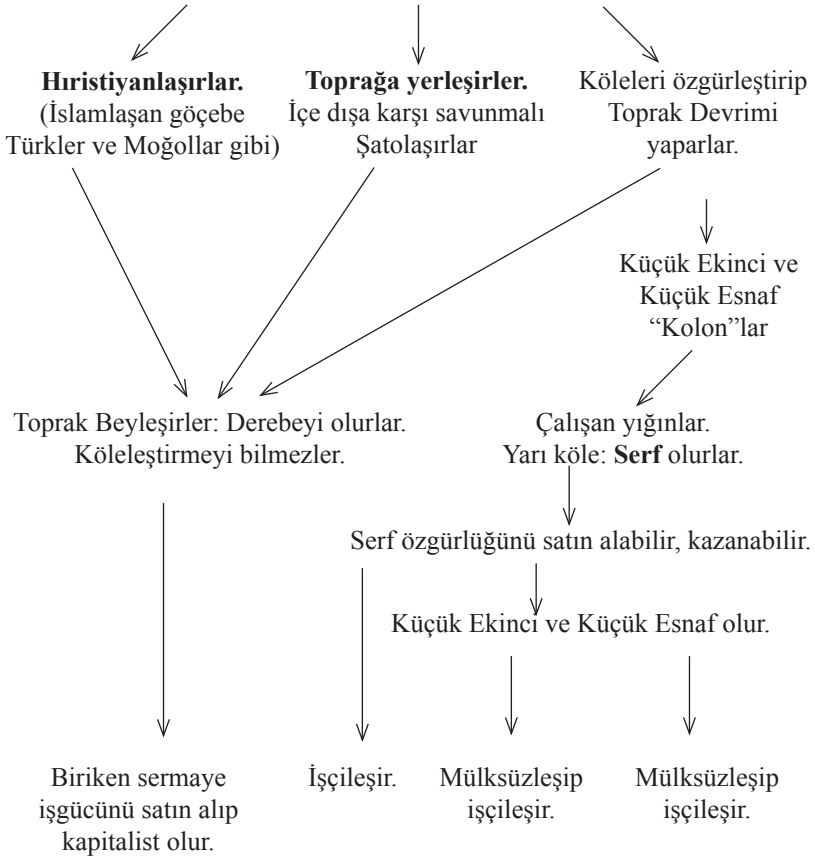

Çünkü Roma Kent Komünü demokratik tabanlıdır. Kişi mülkü çözülme ve birikme olanağı bulmuştur. Doğu'daki gibi kişi mülkü Komün mülküyle doğrudan sımsıkıca bağlı değildir.

XI- Kapitalizme Varamayan Doğulu Komün Tipleri ve Elemanları

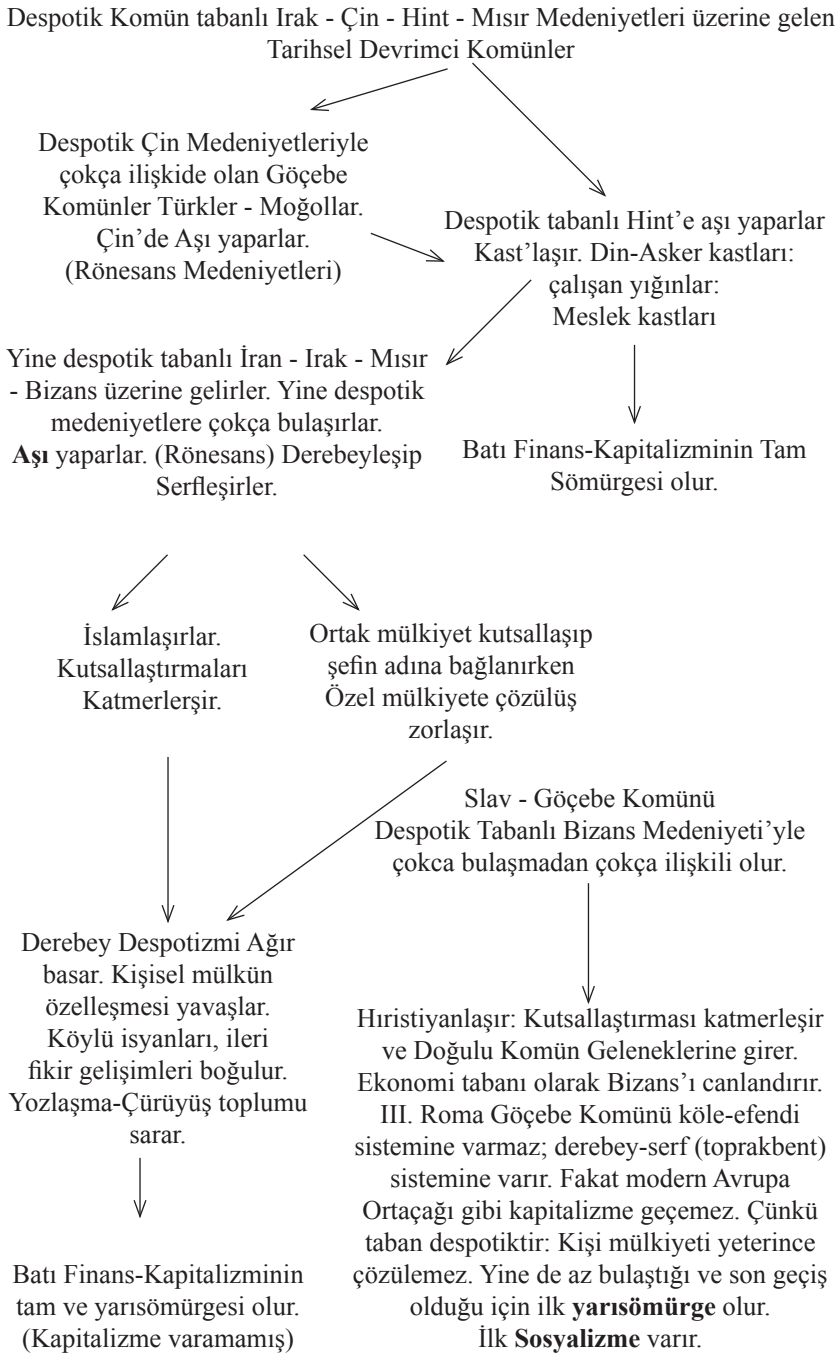

XII- Antik Ortaçağlar Çoktur

Her Tarihsel Devrim bir Ortaçağ getirir. Kırların (Komün'ün) şehirlere (Medeniyete: Sınıflı Topluma) üstünlüğü demektir.

Ortaçağların gelişimi iki basamakta gelişir:

1- **Kent Komünlerinin üstünlüğüyle gelir.** Bu çağ, 5-6 bin yıl kadar sürer.

2- **Göçebe Komünlerin üstünlüğüyle gelir.** Bu çağ, 100 yıl kadar sürer. Ve Avrupa Ortaçağı'nı oluşturur. Kapitalizm buradan doğup gelişir.

Birinci basamakta, göçebe Komünler olgunlaşıp ikinci basamağa hazırlanırlar; başrolü oynayamazlar. Kent'ten geçişin bittiği yerde göçebe Komün salgınları tarihi, daha çok Avrupa'yı doldurur.

Birinci Basamakta: Sümer'le Akad Medeniyetleri arasında; Babil'le Asur Medeniyetleri arasında; Asur'la Eti Medeniyetleri arasında; Med-Pers Medeniyetleri arasında; Perslerle Grekler; Greklerle Romalılar; Farslarla Araplar arasında kırların şehirlere üstünleşmesi (Ortaçağlar) patlak vermiştir. Yani aralarında Tarihsel Devrimlerle ilerleyen kanuncul bir bağ ve süreklilik bulunur Antik Medeniyetler soyut, dağınık bir koleksiyon değildir. Birbirlerinden çıkar ve gelişirler.

İkinci Basamakta: Göçebe Komünlerin akınları, eski birinci basamakta gelişmiş Roma, Bizans, İslam çökkün Medeniyetlerinin üzerine atılarak gelişir. Eski Medeniyetlerin yıkılıp dağıldığı her yerde kendisine göre bir Ortaçağ belirir; Komün gelenek görenekleri üste gelmiş, eski Medeniyet, küçük devletçiklere dağılıp Canlanışlara (Rönesanslara) uğramıştır. İslam Medeniyeti'nin Türkler ve Moğollar önünde yıkılışı sonunda da doğudan batıya kadar sayısız yeni devletçikler (Fetret: Tavaif-i mülûk) türemiştir. Selçuklu Medeniyeti'nin yıkılışından sonra da öyle olmuştur. Ancak Klasik Tarih sadece Avrupa Ortaçağı'yla ilgilenir: Roma Medeniyeti'nin Hun, Macar, Frank, Cermen ve ilk göçebe akınlarıyla yıkılışından sonra sayısız Derebey, Feodalite denen devletçiklerle kırların şehirlere üstün gelişi, Avrupa Ortaçağı'nı oluşturmuştur. Burada tek fark: Kapitalizme geçilebilme olanaklarının doğmuş bulunuşudur.

XIII- Antik Ortaçağlarda Komün ve Eleman Gelişimi

Birinci basamakta gelişen Ortaçağlarda, Kent Komün'ü Elemanlarında, Despotizm ve Ortak Mülkiyet Elemanları ağır bastığı ölçüde, en temelde Kolektif Emeğin aşırılaşması ve kutsallaştırma geleneği ağır

basmış demekti. O derecelerde de yabancılaşma ve sansür eğilimleri güçlü oluyordu. Fakat Dejenerans, gerek toplum gerekse doğa açısından Dejenerans (çözülüş, parçalanış, yozlaşma) gidişi gecikiyor; direnç kazanıyordu. Kent Komün Elemanları demokratik özelliklerle daha fazla parçalanmaya, Özel Mülkiyete eğilimli oldular. Fakat demokratikleşme dışında efendi-köle Elemanları aşılamadı:

1- Önce Kent Komün'ünde: Küçük Ekinci, Esnaf, Tapınak ve görevlileri bulunuyordu. Bu işbölümü içersinde Kolektif Emeğin aşılaşmış geleneğiyle Despotik Eleman; Komün'ü, ağdalı-koygun bir Ortak Mülkiyetle birlikte sarmalıyor, mülkiyeti, Komün adına tapınağa (Tanrı'ya) veya Komün şefine bırakıyordu. Özel Mülkiyete parçalanış zorlaşmış bulunuyordu. Kent Komün'ü geliştikçe küçük ekinci egemenlik ilişkilerinden yararlanarak toprağı benimsedi ve büyük toprak sahibi pozisyonuna doğru ilerledi. Yanındaki yanaşmaları arttırdı; kulluk ilişkisine doğru evriliş, topraktaki benimseyişe paralel gelişti. Ağır da olsa sonunda, Medeniyet-Sınıflı Toplum parçalanışı her devirdaim halkasında geldi. Ve Kent Komünü, Medeniyet eşiğine ulaştığında, büyük toprak sahibi, efendi, köle Elemanlarına da ulaşmış bulundu.

2- Kent Komünü Batıya atladığında, Akdeniz kıyılarında kıraç topraklar, Kolektif Emeğin yerine özel aile emeğini ve toprak benimseyişini gerektirdi. Kent Komünü ister istemez zamanla demokratik Elemanla demokratikleşti. Topraklar daha açık biçimde özel mülk haline getirildi ve kölelik-efendilik türedi.

Böylece bu Kentten çıkmış Medeniyetler üzerine gelen Kent Komünü'nün Tarihsel Devriminde veya Ortaçağlarda bir adım daha ileriye giden demokratikleşmeler olsa da kölelik-efendilik Elemanları tekerrür etmekten kurtulamadı.

Fakat arkadan gelecek olan, bin yıllar boyunca hazırlanmış bulunan Göçebe Komünlere, köle-efendi ilişkisini çatlatabilecek ortamı hazırlamış oldu. Tarihte Kentten Medeniyete geçecek Komün kalmadığı gibi, göçebe Komünler de son Tarihsel Devrim salgınlarını tamamlıyorlardı. Kapitalizme Geçiş için Avrupa Ortaçağı harman yeri oldu.

XIV- Avrupa Ortaçağı'nda (Antik Ortaçağ Sonunda) Göçebe Komünler ve Elemanları

Avrupa Ortaçağı, **İkinci basamak**'ta gelişti; Göçebe Komünlerinin, Roma-Bizans Medeniyetleri üzerine salgınları ortasında irili-ufaklı Tarihsel Devrimlerle oluştu.

Göçebe Komünü'nde, ne küçük ekinci ne de esnaf vardı. Dolayısıy-

la Kent'in ilerlemiş aşamasındaki toprak sahibi ve Kliyan, Köle, Plep de yoktu.

Göçebe Komün'de **Bey** vardı. Sürü sahibi çapulcu bir kahramandı. Kutsallaşmaya ve kutsallaştırmaya düşkündü: Yanaşması, Kentteki gibi tarımdan anlayan Kliyan türünden değildi. Sürüden ve çapuldan anlayan savaşçı **Avane,** Bey'in yanaşmasıydı.

Göçebe Komünü, bu yüzden çökkün Medeniyet üzerine Tarihsel Devrim (Toprak Devrimi) yarattığında, alt insanı köle yapmayı beceremedi. Köleleri ve yenilenleri serf, yarı köle-toprakbent yaptı veya Göçebelerin Medeniyete geçişinden serf ortaya çıktı.

Avrupa Ortaçağı'nın, zaman ve ortam gelişimi bakımından orijinalliği şu noktalarda toplanmıştı: Tarihte hemen hemen Medeniyete geçmemiş Barbar kalmıyordu; göçebe akınları Avrupa Ortaçağıyla birlikte son buluyordu. En geç geldikleri için Tefeci-Bezirgân kıvraklığı, Kişi mülkiyeti gelişimi, bir hayli zekâ kıvraklığı da yaratmıştı. Bir de Demokratik Kent Komünü temelleri üzerinde kurulup gelişmiş bulunan Roma Medeniyeti üzerine Tarihsel Devrimler gelişiyordu. Bu iki özellik, Avrupa Ortaçağı'nın gerisingeri köle-efendi ilişkilerine döneceği yerde Kapitalizme Geçişe elverdi.

Göçebe Komünü, ele geçirdiği toprakları eşitçe ailelerin tasarrufuna dağıtarak toprak reformu yaptı. Köleler, Serfler, Klianlar [Clientes] özgürlüklerine kavuştular. Küçük ekinci, esnaf, tüccar oldular. Sonradan derebeyleşme azıtınca da köleleşme yerine serfleşme baş gösterdi. Fakat Avrupa'da Komün gelenekli toplumların hareketi sürdükçe serfler özgürlüklerini köleye göre daha çabuk kazandılar; özgür köylüler, esnaflar, Bezirgânlar, hür burjuvalar doğdu. İşsizleşenler bu kez işçi oluyorlardı.

Kapitalizme Geçiş başlamıştı.

Altıncı Bölüm

Komün'ün Elemancıl Gelişimi

Pasif Uyum'dan Aktif Uyum'a

Genel olarak evrimin, özel olarak doğanın ve toplumun gidiş kanunları öylesine zengin, etkileyici, kuşatıcı, yönelticidir ki; bırakalım canlıları, cansız nesneleri bile canlıymışçasına hareket ettirip olaylar manzumesi biçiminde onlara anlam (hayat) kazandırır. Ki, canlı hayat da cansız saydığımız o olaylardan yeşerir, filizlenir, can bulur. Ancak bu yavaş gelişimli olur.

Fakat bir kez canlı yaşam doğdu mu, evrim akıl almaz boyutlarla hızlanıp kalitelenir. Eleşim (seleksiyon) ve uyum savaşı her yanı kaplar. Uyum yapabilenler, canlı olsun cansız olsun, nesillerini yeni dönüşümlerle devam ettirirler. Uyum yapamayanlar eleşime (seleksiyona) uğrayarak yok olurlar.

Bu bakımla, eleşim ve uyum savaşı "hayati"dir. Beyni olan en ilkel canlılardan beri bu eleşim ve uyum savaşı, hücrelerin organizasyon zenginliği ölçüsünde, organcıl determinizmle; açlık-tokluk, savunma-saldırma, kaçma, yeme-içme, uyuma, haberleşme (sinyalleşme), toplanma, sürüleşip bütün bunları birlikte yapma, dağılma, çiftleşme, yavrulama, yavruları eğitme biçimlerinde tepkiler geliştirecek bir anlamlar bütünlüğü kazanmıştır. Öyle ki sanki bu anlam, beyni olan canlıların bu eleşim (seleksiyon) ve uyum savaşını sezmiş ve ona göre bilince dönüşerek davranış geliştirmişçesine bir etki yaratır ve yayar çevresine. Ve bu başka canlılarda da zincirleme uyum ve eleşim savaşlarıyla, etki-tepkiyle yayılır, gelişir. Oysa bu şüphesiz ki İnsan Toplumu gibi **aktif** bilinçli uyum değildir. Organcıl determinizmle oluşan **Pasif Uyum**dur. Elbette Pasif Uyumun da mertebeleri-dereceleri vardır Pasif Uyumun en yüksek mertebesinde bile insan gibi **bilinç** yoktur. Bilinç bambaşka bir mekanizma, **Totem** gerektirmiştir. Hayvanların en yüksek memelilerinde olsun **Alet** kullanma görülür de **Totem**, Cinsel Yasaklardan ve toplumsal yönelişten sentezlenmiş örgüt ve inanç sembolü görülmez.

Aktif Uyum: “Animizm” ve “Totemizm”

Ama İnsan Toplumu da, Totemizm aşaması da, unutmamak ve üzerine gitmek gerekir ki, hayvanlar âleminin bu yüksek derecelere ulaşmış Pasif Uyum sentezlerinden dönüşerek; bambaşkaymışçasına yeni kaliteler, etkiler sunarak gelişmiştir.

Elbette bu aktif İnsan Toplumu uyumu, ilkel de olsa bilinç-altbilinç gelişimiyle hayvanlar âleminden ayrı, başkalışımlar bütünüdür. Ama yine de hatırdan çıkarılmaması gereken şey, İnsan Toplumu bu başkalaşıma ulaşırken bastığı sıçrama tahtası, Pasif Uyum temelleridir. Yerinde göreceğiz.

Bu proseyi koparırsak İnsan Toplumunun en ilk mantık sistemi olan ANİMİZM’i anlayamamış-açıklayamamış oluruz. Animizm, insanın her şeyi, doğayı da tümden kendisi gibi düşünüp davranan canlı gibi görmesi, algılaması ve ilkelce de olsa yorumlamasıdır. Animizmi anlayamadığımız ölçüde, Animizmden gelişen Totemizmi de, ilk insan çekirdeğini de yeterince anlayamamış; o ilk çekirdeğin içersinde insanı insan yapan Üretici Güçler Elemanlarını da canlı gelişimleriyle kavrayamamış oluruz.

“Uyum” Zorunlulukları ve Komüncül Kanunlar

Sanılır ki, İnsan Toplumunun ilk çekirdeği olan Komüna, on binlerce yıl gerilerde kalışıyla bugünkü İnsan Toplumunu pek uzun uzadıya ilgilendirmez. Oysa, nasıl maddenin en küçük parçası atom, canlının en küçük parçası hücre; tüm evreni-hayatı ve İnsan Toplumunu ilgilendiriyorsa, tıpkı onun gibi, İnsan Toplumunun parçalanabilir en ilk çekirdeği Komün de bugünkü insanı dolaysızca ilgilendirir. Çünkü bugünkü toplum yapıları, o ilk çekirdeğin kendisini yeniden üretişlerinden gelişmiş başka başka yansımaları ve evreleridirler.

Komün, çıkış ve gidiş kanunlarıyla iyice kavrandıkça günümüzdeki toplum gidişleri de o ölçüde aydınlanmış olur.

Buna neden ihtiyaç duyalım?

Şüphesiz ki en temelde yatan ve evrimin daha başlangıcından beri ortaya koyduğu ve dayattığı eleşim ve uyum savaşı zorunlulukları yüzünden buna mecbur kalıyoruz. Nice düşünen sayısız baş, bu uğurda kılıç sallayıp kelle kaybetmiştir. Hem de bilerek-bilmeyerek. Komün’ün cazibesi, çekim gücü, bütün sebepleri yüzeyde bırakan bu temel sebeple hareket ederek, insanlığın en yatkın beyinlerini kendi determinizmiyle dürterek kendisini aydınlatmalarını ister durur. Çünkü İnsan Toplumu da, cansız-canlı tüm varlıklardan apayrı bir gidiş içindeymiş gibi dursa

da, "uyum" ve "eleşim" kanunlarının dışına çıkamaz. Cansız (atom) ve canlı (hücre) uyum ve eleşimlerden gelişip sentezleşmiştir. Bu yüzden İnsan Toplumu, hangi aşamada bulunursa bulunsun, o ilk kendi çekirdeğindeki kanunlarıyla hareket ettiği için, o çekirdeğe bağlılıktan kurtulamaz. Dolayısıyla toplumun ve katiyetle [kesinlikle] koparılmadan anılması gereken doğanın, eleşim gidişlerine uyum zorunluluklarıyla o ilk çekirdeğini-kanunlarını anlamaya çalışır.

Komün'ün Keşif Dalgaları

İşte bu en temel sebep yüzünden, l9'uncu Yüzyıl ortalarından başlamak üzere 20'nci Yüzyıl'ı da tümden kaplayacak ölçülerde gelişen, bir Komün'ü keşfetme, çözümleme dalgası, Amerika'dan Avrupa'ya ve Türkiye'de bize kadar yayıldı. Türkiye henüz bu konuda ne yazık ki pek uykuda gezer görünüyor. Sovyetler'de ne olup bittiğini bilemiyoruz. Ama şüphesiz ki Sovyet aydın fideliği bu konuda da mütebahhirler (uzmanlıklar) türetmeden duramayacaktır. Öyleyse bu dalga Çin'e de atlayacak ve tüm yeryüzünde dalgalanmadan; kendisini sonuca ulaştırmadan (keşfettirmeden) durulamayacaktır.

Demek bu dalgaların içinde hazırlıksız, acemi denizciler gibi kalıp boğulmaktansa, bütün gücümüz ve kuşanımımızla içine boylu boyunca girmekten başka çaremiz yoktur.

Bu uğurda verdiğimiz savaşlar kadar başarılı olabilir veya yenilebiliriz. Ama son duruşmada hiç olmazsa gelecek kuşaklara bu dalgalarda savaşabilme geleneği bırakabiliriz; belki de daha fazlasını başarabiliriz. Bu da her halükârda İnsan Toplumunun kazancı olur. Demek bu engin dalgalara yelken açmış olmak, nereden baksanız yararlı, geliştirici, insanlık ölçüsünde uyarıcı, verimli olması bir yana, buna mecburuz. Birileri, her şeye kıyışan birileri, bu kuşatıcı dalgalara hepimiz için atılmak zorundaydı.

Komün'ün Uyumcul Elastikiyeti

Onca hengâmemizin ortasında bile bu dalgalara atılmaktan geri duramadık. Onlarca yıl oldu hâlâ boğuşuyoruz. Ama o dalgalarla boğuşmayı da öğrendik; neyin, ne zaman, nereden karşımıza çıkacağını kestirip teknemizi batırmadan Kolomb misali "Amerika"mıza çoktan girdik; sayısız seferlerle iç derinliklerini, başka başka denizlerden ulaşabilme koşullarını keşfetmeye çalışıyoruz.

Buhari'nin derlediği Hadislerden birinde şöyle yazar:

"Allah'ın fermanı şudur; (...) Ben en çok mümin kulumun Ru-

hunu kabzetmekte [almakta] tereddüt gösterdim."

Allah bile en bilinçli, kendisine en çok inanmış ve bağlanmış kulunun Ruhunu ele geçirmekte zorlanmakta, ikircilik geçirmektedir.

Neden?

İnsanın bilinç-altbilinç çarpışmaları, beynin gelişim diyalektiği, Komün'ünün en derin, en el değmemiş gelişim proselerine kadar uzanır; hatta doğaya kadar. Bu yüzden "Kişi" (beyin) dipsiz kuyulaşır. Neyin, ne zaman, nerede, nasıl çıkabileceğini Kişinin ne kendisi ne de karşısındaki bilemez, anlayamaz olur. Kişi düşünce ve davranışları ele avuca sığmaz. Zaptedilemez. Şaşkınlık verici bir hal alır. Komün gelenekleri içinde yaşayan Peygamber, bunları sezilerle yakalasa da, gidiş kanunlarını bilmediği için; "nefis" (Kişi psikolojisi) incelemesine bile girmek zorunda kaldığı için, işin içine girdikçe şaşırmadan, kendisini bile tanımakta sonu gelmez zorluklar çekmeden yapamıyor. Ve Allah'ın elçisi olması itibariyle aldığı bu dersi insanlığa duyurmaktan çekinmiyor. Daha fazla derinleştirmeden konumuza geçelim.

Uzunca olan bu Hadisin önemli vuruş nüktesini buraya alışımızın sebebi; İlkel Toplum çekirdeğinin ne denli ele avuca gelmez, ele geçirilmesi zor bir yapı olduğunu vurgulamak içindir.

"Kişi", Komün Çekirdeğinde yer alan fakat hemen hiçbir esamesi (varlığının izi) bulunmayan, toplumla tamamen kaynaşık potansiyel bir Elemandır.

Kişi, Komün'ün sınıflı topluma parçalanışıyla birlikte topluma karşı, ondan ayrıymışçasına tepkiler, varlıklar geliştirmeye başlar. Oysa Kişi ne denli şahbazlaşırsa şahbazlaşsın toplumun en küçük parçasıdır, o kadar. Fakat yine de toplumla iş bitmez. Çünkü Kişi ve Toplum, Komün Çekirdeğinin insancıl diyalektiğini oluştururlar. Ne toplum Kişisiz, ne de Kişi Toplumsuz yapamaz. Komün'de Kişi yokmuş gibi dursa bile Kişi, en ilkel toplumda bile gizli (potansiyel) motor görevlerden birini üstlenmiştir. Ve Komün sınıflı topluma çözülür çözülmez, o potansiyel güç akıl almaz şahbazlıklara girişir. Allah'lıkları-Peygamberlikleri bile üstlenir. İnsanlığı birbirine katmakla kalmaz, doğal afet ve rahmetleri bile üstlenir.

Bunu "Kişi"ler yapar gibi durur. Oysa hatırlayalım, Komün içersinde gizli-potansiyel bir güç de olsa "masum" ismi cismi bile belirsiz, Komün'ün Elemanlarından birisidir. Yani bu Komün bütünlüğünün işidir.

İşte Komün, böylesi bir çekirdek güçtür. İçerisinde "dipsiz kuyu" denecek ölçülerde potansiyel Eleman güçler ve kanunlar saklıdır. Hep-

si ayrı ayrı bir işe yaramazlar. Birlikte muazzam-inanılmaz açılımlar yaratırlar. Bu Komün Çekirdeğinin, elastiki-esnek, her yana, her şeye uyum yapma dinamizmine sahip gücüdür. Bugüne dek gelişen toplum biçimleri, hep o Komün temellerinin kendisini yeniden üretişinden halka halka yükselen devirdaimli açılımlardır.

İç Elemanlarının Bütünlüğüyle Komün

Komün, topyekûn tek bir organizmadır. Ama o organik bütün, İç Elemanlarıyla birlikte var olur ve başkalaşım geçirir. Tıpkı atom gibi, hücre gibi… Atomun elektron-proton iç zıtlıkları atomun tümlüğünü yaratır. Koşullara göre bu İç Elemanların en ufak başkalaşımları, atomun yapısını ve oluşturduğu maddelerin cinslerini değiştirirler... Hücre İç Elemanlarında da gidiş farklı olmaz. Hücre İç Elemanlarının zıtlıklarından gelişen hücre tümlüğü doğar doğmaz, er-dişi; bitki-hayvan zıtlıkları biçiminde canlı hayatı geliştirip yükseltir.

Toplumun İlk Komüncül çekirdeği de İç Elemanlarının zıtlıklarından bir kez doğmuş bulununca; yine o İç Elemanlarının doğaya ve topluma inanılmaz uyum yetenekleriyle Komün, Aşağı: Avcı, Orta: Göçer, Yukarı: Tarımcı Barbar aşamalarını ve Sınıflı Toplum biçimlerini yaratıp geliştirir.

Komün'ü İç Elemanlarıyla iyice tanıyabilirsek; 100 yılı aşkın bir süredir, cazibesine dayanılamayıp, yeniden, tekrar tekrar keşfedilmeye çalışılırken, tanınmaz hale getirilen Komün'ü nasıl, nerede, neden tahrif ettiklerini [bozduklarını] kolayca aydınlatabiliriz.

Komün canlı bir organizmadır. Elbette bu yüzden onu doğuş prosesi içinde ele alıp tanımak en doğru yol olur. Ancak burada metafizik yapmak zorunluluğuna katlanarak konumuzu kısa kesmek zorundayız. Başka yerlerde bol bol ele aldığımız o proseden yararlanarak burada, Komün'ün İç Elemanlarını, yine canlı gelişimlerini de yansıtmaya çalışarak, vermeye çalışmalıyız.

Komün'ün Doğuş ve Gelişim Yönleri

1- Komün, **doğuş prosesi** bakımından, doğadan çıkıp geliştiği, doğanın doğal ama toplumsal çocuğu olduğu hatırlanırsa; demek bir yanıyla kendi kaynağına doğru uzanır.

2- Komün, gelişim, açılım, parçalanış: Toplum Biçimleriyle kendisini yeniden üretiş prosesi bakımından ele alınırsa; demek diğer yanıyla Komün, bugünkü toplum biçimleri gelişimlerine doğru uzanır.

Komün'e binlerce-on binlerce yıl sonra kuşbakışı bakıldığında ka-

baca ilk görülen canlılık ve zıtlık budur.

Elbette zıt gibi duran bu gelişim; doğal, gerçek, geliştiren diyalektik bir zıtlıktır. Doğa ve toplum ne denli zıt olsalar, zıtların birlikte gelişimini oluştururlar. Ve bir tek Komün tümlüğünü ve gelişimini işlerler.

1- Burada Komün'ü ilk kaynağına götüren başlıca bir İç Elemanı yakalayıp işleyebilirsek;

2- Yine Komün'ü parçalayıp yeni **toplum biçimlerine geliştiren** bir veya birkaç İç Elemanı yakalayıp aydınlatabilirsek; Komün'ü bütün İç Elemanlarıyla canlıca daha kolay kavrayıp aydınlatabiliriz.

Komün'ü hatırlayalım; canlı bir tek bütün organizmadır. Parçalamakla, bir tek İç Elemanı abartarak onu anlatmanın olanağı yoktur. Zaten antropolojik uzmanlıkların yaptığı budur. Komün'ü her bir yanından çekiştirip, her birinin kendi tutulduğu yanı abartarak tanınmaz hale getirmesidir.

Biz o tür uzman metafiziklerin bir dökümünü çıkarabilmek ve yeri geldiğinde dikkate değer olanlarını teşhir etmek için, Komün'ü İç Elemanlarıyla didaktik bir tanımlamaya uğratmak ihtiyacındayız.

Bu yüzden bir tek veya birkaç Elemanını yıldızlaştırmak durumunda değiliz. Ama her yapının bir geriye çeken, [bir] ileriye götüren zıtlıklı Elemanları olur. O Elemanlar Komün'de de bulunabilir. O Elemanların üzerine düşülürse, Komün'ün dinamizmi veya doğuş, gelişim prosesi daha iyi kavranabilir.

Bu amaçla bakınca yadsınamaz iki yüzünü belirttik:

1- Komün'ün doğuş kaynağına [geriye] giden yanı;

2- Komün'ün toplum biçimleri gelişimine (ileriye) doğru giden yanını görmezden gelemedik.

Unuttuğumuz "İnsan Üreyimi"ne Dikkat!

O halde bizi geriye-kaynağa götüren ve ileriye-toplum biçimleri gelişimine doğru götüren Komün'ün belirgin-öne çıkmış Elemanları da bulunabilir, diye düşünebiliriz.

Bunu aradık; bulduk.

Bunu burada ele almadan, bulduğumuz Elemanlara dikkat çekmeden önce; bilhassa birini ne denli bilinçaltımıza bastırmış olduğumuzu özellikle hatırlatmalıyız.

Yıllardır, duraksız her vesileyle üzerine eğildiğimiz bir konu olduğu halde; Komün'ün bile Elemanlarını ayrıntılarına girerek sınıflandırmaya; her bir Elemanı daha alt Elemanlarına ayırmaya, iç bağlantılarını

kurmaya çalıştığımız halde, ana sentezi gözden kaçırdığımızı ve bunu da gayet doğal olarak, bin yıllardır bilinçaltımıza bastırmış olduğumuz için yaptığımızı şaşırarak tespit ettik.

Marks ve Engels hep işlemişlerdir. Engels, Morgan'ın keşfinden-büyük eserinden sonra bir kez daha gözlere batırmıştır. Ve bunu hepimiz adeta ezberlemişizdir:

> **"Tarihin en son duruşmasında belirlendirici Elemanı, doğrudan doğruya hayatın üretimi ve yeniden üretimidir. Bu üretimin kendisi iki çeşittir. Bir yanda, geçim araçlarının; beslenmeye, giyinmeye, barınmaya yarayan nesnelerin ve bu nesneler için gerekli aygıtların üretimidir. Öte yandan insan denilen yaratığın kendisinin üretimi; türünün (nevi'nin) çoğalıp yayılmasıdır. Verili bir tarihsel çağ ve verili bir ülke insanlarının içinde yaşadıkları sosyal kurumlar, bu iki çeşit üretimle: bir yanda emeğin, öte yanda ailenin bulundukları evrim konağıyla şartlanmışlardır."**[47]

"Hayatın Üretimi", kısaca ona "üretim" deyip geçiveririz. Engels, Morgan'dan ailenin gelişimini öğrendikten sonra, konuya daha da sıcak görünüyor: "Üretim" insan "Üreyimi"yle birlikte bulunur.

Bizim için konu büsbütün uyarıcı olmasına karşın, konuyu alabildiğine farklı boyutlarda işlemek zorunda oluşumuz geliştikçe, ister istemez "Üreyim" temellerinden ayrı düştük. Ayrı düştükçe unuttuk.

Ama dikkatimizi çeken bir şey oldu: "Üreyim"i ne kadar kolay unutuvermişiz.

Bunun sebebi, binlerce-on binlerce yıldır onu bastırmış oluşumuzdan gelir. Üreyim sorunları, boylu boyunca bilinç alanına veya önce "hayat" alanına çık[ma]dıkça, sonra bilinç alanına taşı[n]madıkça da bu bastırış kendiliğinden, gelenekçil bir şekilde süreceğe benzer.

Komün'ün İç Elemanlarını gelişigüzel, aklımıza geldiği gibi yazmaya başladık. Şüphesiz ki öncelikle **Üretici Güçleri** başa aldık ve ayrıntılara girmeye başladık. Ardından, Kişi-Totem ayrıntılarına girerken birden "Üreyim"i genel sentez olarak atladığımızı farkettik.

Oysa Komün'ü İç Elemanlarına ayırırken Üretici Güçlerden önce, Komün'ü Üretim ve Üreyim olarak genel sınıflandırma sentezine uğratmamız gerekirdi...

Bu anışımız, sadece "Üreyim'' dediğimiz, insanın tür olarak kendisini devam ettirmek için yeniden üretmesinin sandığımızdan daha fazla "sırlar" saklayabileceği üzerine parmak basmak içindi.

---

[47] F. Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Orijini'ne Önsöz.

İnsan'ın geçim-yaşama koşullarını üretmesi, bildiğimiz "Üretim" biliniyor-anlaşılıyor da; "İnsan Üreyimi" daha fazlasıyla bildik-tanıdık, hatta basit, aşağı, ayıp sayıldığı için üzerinde bile durulmaya değmez geliyor ve bir kenara bırakıveriliyor...

1- Komün'de Üretim ve Üreyim Aksiyonları

Konumuza devam edelim.

Komün'ün içinde birbirlerinden ayrılmazca derleşik bulunan bütün Elemanları sınıflandırmak gerekirse, öncelikle bu, Tarihin determine edici iki genel Elemanı yönünde yapılmalıdır.

1- Üretim Elemanları,

2- Üreyim Elemanları.

Bu iki Eleman da Komün içinde öylesine organik bağlar kurmuşlardır ki, bunları ne birbirlerinden ne de alt Elemanlarından ayırabilmek mümkün değildir.

Ancak bu, yine Komün'ün kendi **elastiki uyumcul** yeteneklerinin dinamizmiyle mümkün olmuştur: Komün'ün içindeki tüm organik bağları kuran **Üretici Güçler motoru** geliştikçe Komün organizmasını kendisi parçalanışa uğratmıştır.

Bu parçalanış hayatın kendi gerçekleri olduğu için; Komün'ün İç Elemanlarını sınıflandırmak deyince, Komün'ün ayrışmamış, organik bütünlüğü içindeki Elemanlarını, yapma yakıştırma bir şekilde ayırmak yerine, zaten doğal olarak ayrışmış bulunan bu Elemanları, derleyip anlamak ve Komün'deki biçimlerini bulmak daha gerçekçi olacaktır.

Zaten Komün olarak Komün'ün tek başına ele alınıp anlaşılması metafizik bir saçmalık olmuştur. Komün, en ilkel biçimden bu yana sürekli canlı, başkalaşan bir gelişim halinde olmuştur. Komün, sınıflı topluma çözüldüğünde bile, ilk halinden bambaşkalaşsa dahi, Komün gerçekte kendisini yeniden üretmek üzere dağılıp derlenmekte; devirdaimlerini sürdürmektedir.

Bu bakımdan Komün'ü sadece ilk saf haliyle anlamak için bile, Komün'ün bütün serüvenini göz önünde tutabilmek gerekir.

Bunu olabildiğince ilk kavrayanlar, Marks-Engels ve Morgan olmuşlardır.

Marks-Engels, klasik Kapitalizm gelişiminden yola çıkarak Üretici Güçler motorunu ve insanlık prosesini kavradılar.

Morgan, Amerikan Kızılderilileri kabilelerinden yola çıkarak tüm insanlık prosesini; bilhassa Vahşet, Barbarlık ve Medeniyete çözülüş prosesini olabildiğince kavradığı ölçüde, tüm İnsanlık Tarihini gidebi-

leceği sınıfsız topluma dek öngörüleriyle kavramaktan ve belirtmekten korkmadı.

Komün cazibesine kapılan uzman ele alışlarının düştükleri yanlış, Kişicil, yüzeysel çıkarlarının kurbanı olarak, Komün'ü böylesine, İnsanlık Tarihi ölçüsünde canlı bir gelişim olarak görebilme, anlatabilme cesaretini, perspektifini bulamamalarıdır.

2- "Üretici Güçler" Elemanı

Meseleye böyle, hayatın canlı oluşu içinde, bakılabilince iş kolaylaşır; anlaşılır hale gelir mi?

Evet ama ömür boyu süren emekler ister; fakat değer.

Hatırlayalım Komün, doğaya ve her türlü toplumsal gelişim şartlarına ayak uydurabilme esnekliğinde; ele avuca gelmez, kabzedilemez [teslim alınamaz, ele geçirilemez], daima gelişen bir organizmadır. Böyle olunca da İnsanlık Tarihi kadar zengin hareketliliği, açılımları-uyumları olan bu organizma, sadece bir yanıyla ele alınıp kavranmaktan uzak düşer. O kolaylıklara, masabaşı etütlere aldananların başını yüz yılı aşkın bir süredir yemesi bu yüzdendir. Bakalım:

Komün'ün en çok bilinen genel ÜRETİM Aksiyonu içinde hangi alt Elemanları bulunur?

Ayırmak ne mümkün.

Tüm insanlık gelişimlerinden yararlanarak başlıca alt Eleman:

a) **Üretici Güçler**'dir diyebiliriz.

Fakat Üretici Güçler de geneldir. Özele inelim: Üretici Güçlerden insan'ı ele alalım. **İnsan**, hem üretimle hem üreyimle hem de diğer Üretici Güçlerle kopmaz bağlara sahiptir. Ama yine de bile bile bu göze batırışı yapabiliriz.

b) **İnsan:** Komün'de üretici güçlerin en plastik, elasiki, uyum yapma yetenekli olanıdır. Fakat **Teknik Üretici Gücü**ne ve **Coğrafyaya** da alabildiğine bağımlı kalır. Hiç değilse görünen birçok özelliğiyle bu temel karakterdedir. Beyniyle olsun düşünüp yeniden, yeni davranışlar geliştirebilir. Diğer Üretici Güçlerin altında kalmamayı geliştirebilir. Bu doğru gibi durur.

Fakat insanlık gelişimi tümden göz önüne alınmadıkça, bu tezin de eksiklikleri bitmez. Avustralya ve Amerika kıtaları yerlileri (Komünleri) hatırlansın. Coğrafya Üretici Gücü evcilleştirebilecek hayvanı sunmadıkça Aşağı Barbarlığı aşamamışlardır. Yine Afrika'da Komünler, Nil'in yukarı bölümlerinin subtropikal ırmak verimliliklerini bulamadıkça başka bir Mısır Medeniyeti yaratamamışlardır. Yine ilk Medeni-

yet, sadece subtropikal verimli, demirsiz işlenebilen Fırat-Dicle delta ağzında; balçıklar içinde kolektif Komün emeğiyle doğabilmiştir ve Hint, Çin, Mısır'a, benzer verimlilikte ve teknik gelişime aşırıca ihtiyaç duymadan gelişim bulduğu subtropikal ırmak boylarına atladığında, sadece oralarda yeni örneklerini yükseltebilmiştir.

Demir keşfedildikten bin yıl kadar sonra, kıraç topraklarda, korsancıl gelişime tutunarak yepyeni ve daha hareketli hayvancıl Grek ve Roma Kentleri, demir tekniğiyle yükselebilmişlerdir.

Bu kadarcık bir hatırlama bile, İnsan Üretici Gücünün, Coğrafya ve Teknik Güçlerine olan bağımlılığını küçümsememeyi veya gözardı etmemeyi bize öğretir. Bu bakım [bakış, görüş] olmadıkça ne Komün'ü ne de oradan gelişim bulan İnsanlık Tarihini anlayıp açıklamaya olanak bulunamaz.

Komün, bu Üretici Güçlerin diyalektiğiyle; akıl almaz zıtlaşmaları ve dengeleriyle dinamizm bulur ve başkalaşımlar geçirip yeni toplum biçimleri gelişimlerine uğrar.

Komün, en ilkel biçimlerinde bile, teknik gelişime uğramamış olduğu hallerde bile durağan bir organizma değildir. Bulunduğu coğrafyaya göre teknik yaratıp değiştirebilir; barınışı, doğayı toplumcullaştırıp Coğrafya Üretici Gücü haline sokuşu, gelenekleri, üretimi veya geçim yordamları yani toplumcul aşamasının başkalaşma eğilimleri, hep bulunduğu veya düşmüş olduğu doğa parçasına göre olur.

Tarih (Gelenek-Görenek) Üretici Gücü: Komün; doğuşuna, coğrafyasına, tekniğine, insanına göre bir gelişim tutturur. İnsan, Komüncül aşamada büsbütün geleneklerle düşünüp davranır. Gelenekler bilinç yerine geçerler. Onlar Komün'ün en doğal biçimde ürettikleri uyum mekanizmaları olduğu için, bugün bizlere saçma "boş inanç"lar gibi gelseler de, Komün insanlarının yaşamcıl Elemanıdırlar. Kendilerini, çevrelerini yorumlama ve ona göre davranma biçimleridirler. Bu yüzden kuşaklar boyunca, yüzlerce, binlerce yıl terkedilemezler. Komün aşamasını, toplum biçimini başkalaştırdığı zaman bile, eski aşamanın izleri sürer gider.

Animizm, insanın en ilkel mantık sistemidir. Her şeyi, tümden doğayı, çevresini kendisi gibi yorumlar; canlı olarak görür, algılar, düşünür; ona göre davranır. Bu sanıldığı kadar-göründüğü kadar saçma, akıldışı, boş inanç değildir. İnsanın en ilk uyum mantığıdır ve doğal bir gelişimle kendiliğinden oluşmuştur. Bu yüzden de doğayı-evrimi dolayısıyla gerçeği yansıtır. Ve binlerce, on binlerce, hatta yüz binlerce yıldır insan düşünce-davranışlarından silinemez. Animizm, Totemizme dönüştüğü zaman bile temel mantığını sürdürür. Ve bu gelenekler Komün'ün ya-

şamını tümden etkiler. İnsan Üretici Gücü olarak Komün, veya Komün olarak İnsan Üretici Gücü dendiği zaman, bu gelenek görenekler: Tarih Üretici Gücü, etle tırnak gibi hemen Komün'ün, insanın yanı başında yer alır. Tarihsel Üretici Güç; insanın düşünce, davranış yöntemleri, içerikleridirler.

Teknik Üretici Gücü: Günümüze bakıldığında, ne yaman bir "uyum mekanizmaları" bütünü olduğu anlaşılabilir. Atomun bir zerresi, İnsan Toplumuna çağları aştırabilir. Tekniğin sonsuz denilebilecek versiyonlarıyla el değmemiş kıtalar, geri bıraktırılmış insanlık parçaları, ülkeler, modern gelişimlerle bir çırpıda bahtiyar kılınabilir veya insanlık yeryüzü ölçüsünde yeniden düzenlenebilir.

Teknik Üretici Gücü, insanın çevresine uyum geliştirmekte kullandığı, bu açıdan insanın kendisinden de daha fazla elastiki (plastikçil) uyum zenginliklerine sahip bir üretici güçtür.

Teknik, Komün'de göze batan bir güç olmamakla birlikte, potansiyel gücüyle Komün'ü parçalayıp sınıflı toplum biçimleri gelişimine açan, İnsan Toplumuna çağları aştıran başlıca maddi güçtür.

Ancak şahbazlığı, İnsan Toplumu, yine tekniğin de gelişimiyle, ilerledikçe ortaya çıkar.

Bu noktada sakıncalar görüyoruz. Teknik Üretici Gücün gereğinden fazla; diğer Üretici Güçleri ayakları altına alan bir gidiş tutturduğu ortadadır. Bu durum sınıflı toplumda ortaya çıkmış ve gelişmiş gibi dursa da (ki bu büyük ölçüde doğrudur), gerçekte Teknik Üretici Gücünün aşırı uyum mekanizmalarına sahip (plastik) oluşundandır.

İnsan, teknikle toplum biçimlerini başkalaştırmıştır. Teknik, insanın diğer canlılardan farklı olarak Pasif Uyumdan Aktif Uyuma geçmesini geliştirirken, organ başkalaşımları yerine toplum başkalaşımlarını geçirmiştir.

Biliniyor: Komün Vahşet Çağlarında, tekniğin henüz gelişmediği ilkel aşamada, birçok insan türleriyle ilerlemiştir. Yani diğer canlılar gibi organcıl başkalaşımlar geçirerek, çeşitli insan türleriyle aşama aşama evrim basamaklarını çıkmak zorunda kalmıştır. İnsanın anatomik başkalaşımının durduğu, bir tek insan türü haline geldiği zaman, en fazla elli bin yıl öncesidir.

O çağda ne görüyoruz?

Teknik Üretici Gücü, Ateş, ok, yay, mızrak, çömlek, olta, kerpiç ev, kulübeler gibi aşamalara sıçramış bulunur. Komün, artık insan organları yerine, organlarının sonsuz uzantısı gibi Teknik Üretici Gücünü geçirmiştir. Böylece insan anatomik başkalaşım veya türler gelişimi durmuş;

bunun yerine toplum biçimleri başkalaşımları geçmiştir. Bundan sonra İnsan veya Komün, tekniğin bu olanaklarını sezerek, teknik gelişime hız vermiştir.

İnsan tekniğin peşine düştükçe, ister istemez tekniğin uyumcul-esnek yeteneklerini keşfetmiş ve tekniği geliştirme, üretme yollarına girmiştir.

Elbette sınıflı toplumla birlikte; kâr, malların fetişizmi, Animizmin ve Totemizmin yerine geçtikçe; üretim araçlarının üretimi kendiliğinden teknik gelişimi geri dönülmez temellere ulaştırmıştır. Demir'in keşfiyle bu hız, toplum biçimlerinin gelişimine de yansıdıkça, tekniğin sihirli gücü, Ateşin Keşfinden sonra bir kez daha anlaşılmıştır. Tekniğin gelişimi, malların fetişizmini yani para, mal, ün, poz, lüks, ihtişam, saltanat tapıncını körükler. Mal tapıncı, teknik gelişimi körükler. Böylece giderek Teknik, Komün'deki potansiyel motor gücünü öne geçirmiş olur.

Teknik de, insan da, evrim de geç gelmenin olanaklarını ve hünerlerini kendisinde toplayabilecek özelliklere sahip olmuşlardır.

Teknik tek başına nedir ki?

Tekniği teknik yapan yine son duruşmada insan olmalıdır, diye düşünmeden yapamıyoruz,

Ama peki bu denli şahbazlanışı, diğer Üretici Güçleri hiçe sayışı neden?

Demek insan da tekniği hâlâ aşamıyor. Onun illizyonlarından, sihirli geliştiriciliğinden kurtulamıyor. Öyleyse, Kişi kuruntularımızla değil, Toplumsal Gelişim Kanunlarıyla konuşmak gerekir.

Daha fazla uzatmamak için şu kadarına dikkat çekmeliyiz: İnsan Toplumu, hayvanlar âleminden ayrılırken başrolü oynayan maddi güçlerden birisi de tekniktir. İnsan, teknik adını almaya aday Alet geliştirimiyle ayağa kalkmış, dik yürümüş ve beynini, başparmağını, anatomisini insanlaştırmaya yöneltmiştir. Teknikten kopamayışı ve onun yaratıcı, öldürücü ve yaşatıcı illizyonlarına tutuluşu bu yüzdendir.

Elbette bu bilinçli bir yaklaşım değildir. Her üretici güç, gidebileceği son aşamaya kadar ilerledikçe diğer Üretici Güçlerle olan bağları ortaya çıkar ve İnsan Toplumu gerçekleri o zaman kavrayabilir.

İşte İnsan Toplumunun gidiş kanunlarının bilince çıkarılmalarının zaruretleri bu noktada dayatır.

Bu yüzden, Komün Çekirdeği temelleri ve toplum biçimleri gelişimi, baştan sona gözönünde tutulmalıdır.

Öyle görünüyor ki temelde, Komün içindeki Elemanlarda, Teknik

Üretici Gücü, diğer Üretici Güçler içinde cılızdır. Veya hiç olmazsa uzun bin yıllar boyunca Komün'ü parçalayabilecek bir güç göstermez. Ancak potansiyeli besbelli ki, diğer Üretici Güçleri mahvedebilecek veya çağlar aşırtacak boyutlardadır.

Ama insansız, kaynağı olan Coğrafya Üretici Gücü olmaksızın nereye kadar gidebilir?

Demek, başını alıp gitmeye en müsait görünen Teknik bile, Komün içinde diğer Üretici Güçlerle kuşatılmış, bağlı, potansiyel bir güç olarak bulunur. Gelişim sadece tekniğin değil, bütün Üretici Güçler diyalektiğinindir.

Unutmamak gerekir; göçebelik aşamasına, Coğrafya Üretici Gücünün evcilleştirecek hayvan (sürü) sunumlarıyla ve insan aklıyla geçilmiştir.

Yine Medeniyete, demirsiz (bir ölçüde teknik gücün zoru olmaksızın) coğrafyanın subtropikal ırmak boyunda ekilebilir toprak sunumlarıyla ve İnsan Toplumunun Kolektif Emek birikimleriyle, geleneklerıyle ve aksiyonlarıyla geçilmiştir. Tabiî en temelde bunlar içinde yer almış Ateş, ok, yay, çömlekçilik, kerpiç ev gibi teknikleri, metotları da unutmuyoruz. Ama buna karşın Teknik, göze batan başrolü oynamış görünmüyor. Bunu hatırdan çıkarmadan, tekniğin diğer Üretici Güçlere olan -metafiziğe, parçaların soyutlanıp abartılışına gelmeyen- bağlarını gözlere batırıyoruz. Üretici Güçler, birbirinden koparılamaz bir tümlük içinde zıtlaşarak dinamizm bulurlar.

Coğrafya Üretici Gücü: Farklı bir durumda değildir. İnsan Toplumunun, yaşayabilmesi için, doğayı kendi mekânı haline getirmesi gerekmiştir. Bu, doğanın toplumcullaştırılması gidişiyle doğal yoldan gelişmiştir.

İnsanın doğayı toplumcullaştırması, doğadaki doğal güçleri ve nesneleri toplumcullaştırmasıyla olur. Bu, insanın teknik ve metot gelişimlerini yaratır.

Canlılar, milyonlarca, yüz milyonlarca yılda doğada başkalaşımlar yaratabilirler. Mercan resifleri-adacıkları bu türdendir. Bu canlıların Pasif Uyumlarıyla olur.

Ama İnsan Toplumu, doğa koşuluyla karşılaştıkça sebep rolünü oynayarak, yeni teknik ve metot gelişimlerine kapı açar; İnsan Toplumu, doğayı Üretici Güçler tümlüğü içinde çarçabuk, istediği koşullarda toplumcullaştırarak ilerler.

Doğa'nın, İnsan Toplumu tarafından bu toplumcullaştırma gidişine **Coğrafya Üretici Gücü** diyoruz.

Burada çokça şaşırılan ve yanılınan diyalektiği bir kez daha anmalıyız: İnsan Toplumu yeterince sebep olabilecek aşamaya yükselmedikçe; yani Teknik, Metot, Toplum, Gelenek gibi Üretici Güçleri az da olsa geliştirmiş bulunmadıkça, doğa koşullarıyla karşılaşınca yeni teknik ve metot sentezlerini yaratamaz. Ve doğayı toplumcullaştıramaz, Coğrafya Üretici Gücünü geliştiremez.

İlk Medeniyet'in demirsiz doğması için, Irak'ta subtropikal Fırat-Dicle balçıklarının tarıma elverişli hale getirilmesi için, protosümerlerin Orta Barbarlık aşamasını geçmiş olmaları gerekti.

Yani sadece doğa'nın olanakları, toplum sebebi olmaksızın hiçtir. İnsanın Aktif Uyumunu (tekniği-toplum metot ve geleneklerini) geliştirdiği yerde ve ölçüde, Coğrafya Üretici Gücü gelişebilmiştir. Eğer İnsan, Aktif Uyumunu geliştirememişse doğaya etkisi, onu coğrafyalaştırması olamaz; doğanın [coğrafyalaşması] da [mümkün olmaz]; öyle bir toplum da toplum adını alamaz; diğer canlıların Pasif Uyumu aşılmamış demektir

İnsan Toplumunun Tarihini sırf coğrafyayla açıklama eğilimleri ciddi ciddi sürmektedir. Bu bakışlar, insanı pasif intibaklı [uyumlu] hayvan yerine koyduklarını bile anlayamıyorlar.

Doğa koşullarının, Coğrafya Üretici Gücünün oluşması için toplumun sebep rolü oynaması gerekirken; tam tersine doğa koşullarının, toplumsal gelişimin sebebi oluşu da diyalektiğin öteki yanıdır. Toplum yeterince sebep rolü oynasa da doğa olanaklar sunmadıkça, toplum yeni teknik ve metotlar geliştirme sentezine ulaşamamıştır. İlk Medeniyetin subtropikal ırmak boyunda doğması ve yine benzer ırmak boylarında, ilk Irak Ana Medeniyeti'nden tohum alarak Mısır-Çin-Hint'te gelişmiş bulunuşu başka türlü açıklanamaz.

Eski Dünya'yla Yeni Dünya'nın farklı gidişleri de bu gidişi gözlere batırır. Yeni Dünya denen Amerika kıtası, İnsan Toplumuna sürü manivelasını verebilecek koşullar sunamayınca, insan Medeniyete geçemedi. Ve Eski Dünya denen Asya-Afrika kıtaları Medeniyette ilerlerken, Yeni Dünya: Amerika kıtası durdu, gelişemedi...

Demek Coğrafya Üretici Gücü de, diğer Üretici Güçlerle topyekûn etkileşimle gelişir. "Toplum sebebi" sözü içinde anılan her şey bu Üretici Güçler tümlüğü ve gidişidir.

3- Komün'ü Toplum Biçimlerine Açan Güç: Teknik

Bu dört üretici güç içinde; **İnsan** ve **Tarih Üretici Gücü "MANEVİ"** Üretici Güçlerdir. Aslında bu sözcüğü de yeterince anlamak, yine insanlığın başından geçenleri tümlüğüyle göz önünde bulundurabil-

mekle mümkün olabilir. Yani tüm toplumcul temel kanunları İnsanlık Tarihi içinde anlayabildikçe MANEVİ sözcüğünün derin anlamlarını kavrayabiliriz.

MANEVİ: Bütünüyle İnsan Toplumuna dair demektir. Ama onu Maddi Üretici Güçlerden koparamayacağımızı da gördük.

MADDİ Üretici Güçler: Teknik ve **Coğrafya** kolayca anlaşılıveriyor. Veya anladık sanıveriyoruz. Maddi Üretici Güçlerin içine sızmış veya içiçe geçmiş manevi insan katışımları, maddi güçleri CANLI-AKTİF hale getirmekle kalmaz; onlara insancıl manevi Ruhlar katarlar.

Ancak insan bilinci, kendi gidiş kanunlarını kavrayamadıkça, kendini saran, ama bu kendisinden başka bir şey olmayan, toplum yaratıklarına tapar. Kendisine olan yabancılaşması, gerçekte bütün derinliğiyle çıkış ve gidiş kanunlarını kavrayamayışından ve o kanunların esiri oluşundan başka bir şey değildir. O kanunların bütününün bilince çıkarılamayışından doğabilen her türlü yüksek bilinç bile, o kanunların yapma-eksik ve yanlış yorumuna karşılık düştüğü ölçüde yabancılaşmalar aşılmış olmazlar.

Bu yüzden Modern Çağ'ın bilinçli teknik yaratışları ve rejimleri bile; İnsan ve Tarih Üretici Güçlerinin "manevi" karakterlerini Teknik ve Coğrafyaya (Maddi Üretici Güçlere) katışını anlayamaz ve yansıtamazlar. Tersine, Maddi Üretici Güçler, Manevi Üretici Güçleri istila etmişçesine bir gidiş içerisindedirler.

Demek evrimin kanunları ya kavranmamış ya da anlaşılmamıştır. Maddenin, nesnelerin veya Kişilerin tapımında yansımış bulunan yabancılaşmalar, sanıldığından daha derin köklüdürler ve bu kanunlara bağlı kalırlar.

İnsan Toplumu tarafından işlenmiş doğa parçalarına bakınca ne görebiliriz?

Kimi tüm ovayı kaplamış rüzgârla dalgalanan buğday tarlaları. Veya kıraç bir yamacı kaplamış gündöndü tarlaları. Bir dağın eteğinde kurulmuş, pembe kiremitli beyaz evlerin arasından tek tük salınan ağaçlı bir kasabacık. Deniz kenarında küçük limanları doldurmaya çalışan yük motorları ve balıkçı tekneleri. Hemen yanıbaşlarında bacalarını tüttüren fabrikalar. Kimi ovaya taşıp doldurma gayreti içersinde irili ufaklı şehirler... Fabrika ve binalarla karmaşıklaşan büyük merkezli şehirler... Hepsi İnsan Toplumunun doğada yaratmış olduğu peyzajlardır.

Ve İnsan Toplumunun manevi Ruhunu yansıtırlar. Bunu anlarız ama bunun gidişini gereği gibi elimize avucumuza alamayız.

Bunun derin sebepleri: Toplumun gidiş kanunlarının ne denli derin

köklerde bulunduğunda yatar. Komün'ün sakladığı kanunlar, bu denli can alıcıdırlar. O kanunlar, tüm açılımları veya kendilerini yeniden üretişleriyle kavranmalıdırlar.

Ama bu Üretici Güçler kanununun işleyişleri içinde giderek tekniğin üstünleşmesi gözardı edilemez. Bu, tekniğin uyum zenginliklerinden gelir.

Teknik ve metotları, unutamayız ki, doğal koşulların toplum sebebiyle çarpışmasından çıkan sentezlerdir. Buna karşın coğrafyayı da, insanı da tasallutu [egemenliği] altına alabilecek matah (pazar-tüketim) illüzyonları yaratabilmiştir.

Başka bir deyişle; Teknik Üretici Gücü, insanın kendi toplumuna karşı yabancılaşmasında, topyekûn Üretici Güçler kanunları akışı içersinde değerlendirmek kaydıyla, başlıca motor rolünü üstlenmiştir.

Bu durum bize, Komün'de yer alan Elemanlar içinde, potansiyel de olsa Komün'ü toplum biçimlerine parçalayıp geliştiren motor gücün, alttan alta Teknik Üretici Güç olabileceğini düşündürür.

Ancak bu kolay bir Aristo mantığı olmamalıdır. Sınıflı toplumlardan geriye, Komün'e gittikçe; hatta Komün'ün ilk biçimlerine gittikçe Maddi Üretici Güçler cılızlaşırlar ve tersine Manevi Üretici Güçler baskınlaşırlar.

Örneğin Medeniyete ilk geçişte bile başrolü oynayan güçler içinde teknik göze batmaz. Medeniyetin demirsiz doğması bir yana, Medeniyet, Kolektif Aksiyonla başarılmış birçok Tarihsel Devrimden sonra doğabilmiştir. Bu Mısır, Çin, Hint Medeniyetleri için de geçerlidir

Meseleye böyle bakılınca, Tekniğin rolü küçümsenmeye bile gidilebilir. Ancak insanlık Ateşi, çömlekçiliği, kerpiç evleri, sürü yetiştirmeyi ve tarım yapabilmeyi yani topyekûn teknik ve metotlarını geliştirip biriktirmiş olmasaydı, o verimli subtropikal ırmak boylarının değerini anlamayıp başka göçebeler gibi geçip gidebilirdi.

Demek Teknik Üretici Gücü, Komün içinde giderek kendisine yer açan, güneşin altındaki yerini almaya adaylanan bir potansiyel güçtür.

Ve tekniğin gidiş yönü, diğerlerinden daha fazla parçalama ve yeni toplum biçimlerine başkalaştırma eğilimidir.

İnsan, tekniğin bu gelişim hızını ve gücünü sezerek ona sarılırken bile, onun sonsuz yaratıcı ve yıkıcı gücünün nerelere varabileceğini tasavvur etmekten uzaktır.

İşte bu noktada insan, kendi toplum kanunlarını bilince çıkaramadıkça, tekniğin illüzyonlarına; malların-nesnelerin fetişizmine, Kişilerin tapıncında bile gizlenmiş bulunan, tekniğin yeni toplum biçimlerini,

dolayısıyla bilinmez ama sezilir yeni matahların-nesnelerin fetişizmini müjdeleyen potansiyel gücüne tapınır; bilerek-bilmeyerek tekniğe hız verir, onun peşinden gider.

Komün içindeki Teknik Üretici Gücün bu illüzyonları, henüz çok derinlerden ve geniş zaman süreci içinde etki etmektedir. Çünkü Komün, en ilk biçimlerden en son biçimi olan "Kent" basamağına çıkıncaya kadar on binlerce yılı kateder.

Yeni bir aşamaya geçmek için binlerce yıl gerekir. Komün'ün yeni bir aşamaya sıçrayabilmesi için sadece teknik yenilikler yetmez. İnsanın Ateşi keşfetmiş oluşu muazzam bir sıçramadır. Ama Ateşten her alanda sayısız teknik ve metotlar yaratması için soyut fikirler geliştirmesi gerekir. Bunun için doğal koşullarla toplumsal sebeplerin uygun seviyelerde buluşması; yeni teknik ilerlemelere yol açabilecek coğrafyaların içine girilmiş olması gerekir.

Yine de bu uzun yürüyüş, Tekniği Komün'ü yeni biçimlere taşıyan başlıca güçlerden biri olarak ele almamıza engel teşkil etmez.

Morgan'ın ve Engels'in, Tarihöncesini Teknik Üretici Gücün gelişimine göre sınıflandırması, belki şematik ve maddeci gelebilir. Ancak son duruşmada, bütün elaborasyonlarımıza rağmen, bu sınıflandırmanın dışına pek kolay çıkılamıyor. O halde bu kestirme yol bile, tekniğin Komün'ü yeni toplum biçimlerine açıcı bir rol üstlendiğini göstermeye yetebilir.

Burada Teknik Üretici Gücü (tek başına değil) bütün Üretici Güçler içinde ileriye açıcı bir Eleman olarak ele almanın yanlış olmayacağını söyleyebiliriz. Sadece bunu dile getirebilmek için bile zorlanışımız, Komün'ün bütün İç Elemanlarıyla birlikte, ne kadar çekirdekleşmiş ama bir o kadar da uyum zenginlikleri taşıyan elastiki yetenekler içinde olduğunu gösterir. Veya ele alış zorlukları bu karakterlerinden gelir.

Burada sadece şunu belirtmiş olduk: Teknik Üretici Gücünü, özellikle Komün içinde takip etmek, bize Komün'ün o anki aşamasına ve gelecekteki aşamasına (hatta geçmişteki hangi aşamadan geliştiğini kavramamıza) giden yolu açabilir. Bu, diğer Üretici Güçleri gözardı etmemiz anlamına gelmez. Diğer Üretici Güçlerle birlikte ele alırken tekniğin bu özelliği metot olarak akıllarda tutulmalıdır. Hepsi bu kadar…

Tersini düşünelim: Coğrafya Üretici Gücünü takip etmek bize aynı yolları yeterince açamaz. Yine teknik izlerle birlikte coğrafya izleri bize yardım edebilir. İnsan ve gelenek görenekleri (dili-kültürü) de bize, tekniğin olduğu kadar aynı yolu açamaz.

İnsanın sıcak Ekvator kuşağından kalkıp, soğuk Çin içlerine-Mağaralarına geçişini, sonra daha kuzeye ve Avrupa'ya ulaşmasını ve aşa-

malarını, bize Ateşin kanunlarından daha iyi başka hangi üretici güç açıklayabilir?

Claude Lévi-Strauss uzman tipi, insanın Aletle açıklanışı yerine, "kültür"le hem de "dil"le açıklanışını benimsiyor. Yeri geldiğinde göreceğiz: Dil, Aletten çok sonra gelişebilmiş bir alt Elemandır. Ve daha başka; Totem gibi, Kan Örgütlenmesi, Aile Biçimleri gibi Elemanlara, En İlk Animizm gibi, en ilk mantık sistemlerine bağlı kalırlar. Ki bu Elemanların hepsi dilden önce gelişmişlerdir. İnsanın ilk ayağa kalktığı zaman bile Alet izleri belirmiştir. Ve ayağa kalkış, beyinleşme veya beynin insanlaşmasını yaratırken Alet kullanımının süreklileşmesiyle parelel gelişmiştir.

Dahası, Ateş gibi tekniklerin kullanışı gelişmeseydi, Neanderthal İnsan da, kendinden önceki insan türleri gibi yok olur giderdi. Buzullar Avrupa'yı bastıkça, Neanderthal İnsan ılık, güzel iklimde yaşamaktan vazgeçip Ateşle ayıları Mağaralardan çıkarıp kendisi yerleşti. Belki Cinsel Yasakları bundan sonra geliştirdikçe düşünce ve dilini de geliştirip ölü gömmeyi; maddeden ayrı bir Ruh sezisini geliştirebildi.

Çünkü insanın bilincini, kültürünü yaratan Üretici Güçler tümlüğüdür. İnsan bilinci ve kültürü, o maddi hayatı yaratamaz. Ve bu Üretici Güçler içinde de tekniğin rolü Komün'ü ileriye açan bu gidişlerde öne çıkmadan edemez.

4- "Toplum"da "Kişi" Elemanı: Doğaya Giden Yol

Tıpkı teknik gibi, bizi bu kez Komün'ün çıkış kaynağına doğru götüren bir Eleman vardır. Teknik Üretici Gücün izlerini takip etmek bizi nasıl yeni toplum biçimleri gelişimine götürüyorsa tıpkı öyle "Kişi" Elemanı da bizi Komün'de doğuş kaynağına götürür.

Teknik bizi Komün'ün doğuş kaynağına götüremez mi?

Komün'ün hangi Elemanından kalksanız elbette Komün'ün hem kaynağına hem de Komün'ün parçalanışına; yeni toplum biçimleri açılışına doğru gidebilirsiniz.

Ancak bu yol gösterişte, en yetenekli Elemanları bulup onların üzerine gidebilirsek Komün'ün sakladığı kanunlara daha sağlamca ulaşabilir ve yolumuzu kaybetmeyebiliriz. O zaman 1850'den beri üzerinden yüz yılı aşkın süredir yüzden fazla antrapolog ve arkeoloğun çalışma yaptıkları eser verileri ve tanınmaz hale getirdikleri Komün, anlaşılmaz olmaktan çıkar. İnsan Toplumunun ilk çekirdeği olarak önem kazanır.

Ve on binlerle yığılmış Tarihöncesi bilgileri ve yüzlerce ciltlik birikim bilimleri, bilim adamlarıyla birlikte bir çırpıda sınıflanıverir.

"Kişi" Elemanı, Komün'de yok denecek kadar az rol oynar görünür.

Kişi'nin Komün'den, Kan Örgütlerinden ayrı bir ismi bile yoktur. Kişi, Komün toplumuyla etle tırnak gibidir; ayıramazsınız. Hepsi kankardeştirler ve Totemlerince kutsallaştırılmışlardır.

> **"Her Kişi kendi Kan'ının Totemcil atalarının, Ruhlar-kuşlar-yıldızlar-memeliler-çömlek ve aletler ve bunun gibi adlarını taşır: aynı Kişinin 30 veya daha fazla adı olabilir."**[48]

Bu durumda Kişi Elemanı nasıl olur da bizi Komün'ün çıkış kaynağına; eskilere, doğaya dek götürebilir?

Burada görülüyor ki Kişi, en yercil kankardeş akraba bağlılığını belirten, açıklayan bir tarzda adlandırılmıştır. Ve üstelik bu Komün'ün yaşamıyla, tekniğiyle, her şeyiyle, atalarıyla kutsallaştırılarak geliştirilmiştir. Kişi içtenlikle hem Atalarına, Totemine hem de akrabacıl, toplumsal yaşamına bağlanarak, onu adlarını taşıyarak yaşatır, gelenekleştirir ve yeni kuşaklara ezberlenmiş biçimde aktarır.

Olaylar bile araçlar gibi adlara yansıtılarak yaşatılır. Ve görünümden fazlaca derinlikli, içten, duygusaldır, kutsaldır. "Kızkardeşim"in anlamı hem akrabalığı hem de "dokunulmaz" anlamını yansıtırken Komün'ün çekirdekçil griftliğini anlatır. Komün'ü ancak kendi iç çelişkileri parçalayabilir.

Kişinin adlar sistemi bile, Komün'ün her Elemanıyla ne derecede kaynaşık, çekirdekçil ama o denli de uyum yeteneği gösteren tek bir organizma olduğunu gösterir.

Buna karşın Kişi Elemanı, Komün içinde potansiyel ayrı bir varlıktır. Tıpkı Teknik Elemanı gibi, güneşin altındaki yerini alabilmek için birikir, yetenekleşir. Sınıflı topluma parçalanma gelmeden dahi Kişi, kendisini, Sürü-Çoban-Orta Barbarlık aşamasında erkek cinsiyetinin öne geçmesi ve üstünleşmesi altüstlüğünde göstermeye başlar. Sınıflı topluma çözülüş esnasında, Kişi tüm pisikolojisiyle, teknikten daha aşırı bir şahbazlık potansiyeliyle ortaya atar kendisini.

Tevrat ve Kur'an, yazılı ölümsüz Komün hayatının ve çözülüşünün belgeleridir. Orada Kişilerin, ne denli birbirlerine bağlı ama ne denli de ayrı ayrı birer sosyal varlıklar olduklarını izleyebiliriz. İbrahim Toplumu: Göçebe Komünü'nü, Muhammed Toplumu: Sınıflı Topluma doğru çözülüp kelebekleşen Kent Komünü kozasını yansıtır. Kişilerin ne yaman potansiyel güçler olduklarını, kutsal kitaplardan izleyebiliriz.

Ama burada Kişinin ÜRETİM aksiyonu açısından işlevleri, bizi Komün'ün doğuş kaynağına götüremez. Kişi Elemanı, asıl ÜREYİM

---

[48] Claude Lévi-Strauss, Gregory Bateson, s. 127, La Pensee Sauvage.

Aksiyonu bakımından bize kaynağa doğru giden yolu verebilir. Bu sebeple Kişinin Komün içindeki toplumsal varoluşunun yankılanmayışı veya potansiyel bir güç oluşu üzerinde fazla durmamız, bizi varmak istediğimiz yere götüremez.

İnsan, hayvandan farklı olarak beyninde düşünce geliştirme mekanizmasına sahiptir. Bu toplum oluşundan ileri gelir. Ve toplum olarak değil, Kişi Kişi beyinleşmiştir. Toplum kendiliğinden gelişmiş kanunlarıyla Kişi beyinlerini, kendi kurallarına göre işleyip uyumlaştırır. Fakat yine de her Kişi, ayrı beyin hücreleriyle, ne denli toplumsal uyumla belirlendirilmiş olursa olsun, ayrı gelişim potansiyellerine sahip bulunurlar.

Bu yüzden Kişi'yi iç psikolojisinde irdelemek bizi iki yönlü açılıma götürür:

1- İnsan beyninin, hayvan beyninden ilk farklılaştığı doğal kaynağına kadar derin köklere uzanırken, diğer yandan;

2- Toplum biçimlerinin gelişim basamaklarına doğru uzanır.

Ancak hatırlamak gerekir ki, yine bütün Üretici Güçlerin diyalektiğini İnsanlık Tarihi ölçüsünde gözönünde tutmalıyız, yoksa metafizikleştirilmiş "Kişi" çıkmazında mumyalanmaya başlarız. Çünkü Kişi, Komün'de toplumla karşılıklı etkileşen bir diyalektik oluşturur. Ve günümüze dek zenginleşerek gelir.

Doğayla Toplum Diyalektiği nasıl teknik, metot sentezlerini vermişse; Kişiyle Toplum Diyalektiği de bu ve benzer sentezlerin işlenip ortaya çıkarılışını ve hızlandırılmasını sağlayan dinamizmler getirerek Komün'ün yeni biçimlere sıçrayış sentezlerini yaratır.

İlk Medeniyet'in yaratılışında, coğrafya determinizminin sunduğu olanaklar, toplumun Kolektif Aksiyonuyla işlendiğinde, Komün'ün Barbarlık aşamaları ve Medeniyete çözülüşü, görülmemiş hız kazandı. Fakat bu Kolektif Aksiyon unutmamalı ki, tek tek her Kişinin yetenekleri ve azmi ölçüsünde gerçekleşmiştir. Kişi ortada sivrilmemiş bulunsa bile Komün topluca Kolektif Aksiyonla bir organizma olarak davransa bile, Kişi Elemanı Komün içinde kendi ayrı ayrı, Kişicil beyniyle, düşünüş ve davranışıyla Kolektif Aksiyonu oluşturur. Kişiler bu yetenekleri toplumdan alırlar fakat ayrı düşünüş ve davranış sentezleriyle farklı katılışlar yaparlar ve böylece Komün'de **potansiyel bir motor görevi** yaparak Komün'ü yeni toplum biçimlerine açmakta toplumla (bütün Üretici Güçlerle) birlikte senteze katılırlar.

Tefeci-Bezirgânın ortaya çıkışı ve bir sosyal sınıf haline gelişi, Kişiyle Toplumun Diyalektiğini açıklayan yaman belirgin bir örnektir. Ama ondan çok önce Komün'ün en saf Yukarı Vahşet Çağı'nda bile Kişi, ilk

kutsal tapınak yerine geçen Mağaralarda Totem Tanrıların resimlerini yaparken Komün'ün görevlisi olarak resim, heykel (sanat) yeteneklerini geliştirerek kendini göstermiş ve bu sentezlere ayrıcalıklı katılışını yapmıştır bile. Kadın-erkek görev bölüşümlerinde de Kişi-Toplum diyalektiği içten içe işler; ilkin cinsiyet: Kadın-Erkek bölümlenişi, sonra işbölümleri, Kişi-Toplum çelişkilerini toplum sentezlerine ulaştırıp zenginleştirirler.

Bütün bunlar temelde Üretici Güçler kanununa bağlı olarak değişirler fakat Üretici Güçler iki yanlı işlerler:

1- Üretim,

2- Üreyim.

Toplum olarak Komün'ün üreyimle doğrudan bağlantısı "Kişi" ile olur. İster Cinsel Yasaksız Komün'de olsun, ister Cinsel Yasakları henüz başlatmış Kandaş Aile'de veya ikinci ilerleme sayılabilecek Ortaklı Aile'de olsun, Üreyim Aksiyonu kadın-erkek iki ayrı Kişi içinde gelişir. Toplum (Komüncül) kurallarıyla (Totemizmle) işler, fakat Kişiler aracılığıyla gerçekleştirilir. Teknik nasıl toplumu determine ederse toplum kuralları da Kişileri öyle belirler. Ama tekniği realize eden-gerçekleştiren Toplumcul Emek ise; Üretim Aksiyonunu ve yine Cinsel Yasaklarla işleyen Üreyim Aksiyonunu da Kişiler realize ederler.

Bu yüzden Cinsel Yasaksız veya Cinsel Yasaklı işleyen Üreyim Aksiyonu, her Kişinin beyninde sanılandan büyük sentezler yaratır.

En Yasaksız Komün'de insanın (Kişilerin) edep yerlerini kapatma eylemi bile Kişi beyninde her an işleyen tezatlar kurarak toplumcul sentezlere yol açar.

Daima hatırlamalıyız: Kişi beynindeki tezatlar Komün'de yeni tezat ve sentezleri geliştirir. Kişiyle toplumun (tüm Üretici Güçlerle işleyen toplumun) diyalektik zıtlaşması ve geliştirmesi budur.

Kişiyi toplumcul aksiyonlara iten en temelli eylem, Üreyim Aksiyonu içinde gelişen Cinsel Yasaklar olmuştur.

İnsan Toplumu içinde ilk bölümleniş cinsiyetler arasında oluşur: Kadın ve Erkek.

Kadın ve erkek, her ne kadar bir tek Komün Çekirdeği içinde, bir tek insan senteziyle ayrılamaz çekirdekçil Eleman olmuşlarsa da; potansiyel güç bakımından temelde ayrı özellikler gösterirler.

Komün'de her Kişinin ayrı özelliklerle donanmış oluşunun yanında, kadınla erkek Kişilerin CİNSİYET olarak bölünüşü de, Kişi ve Toplum açısından büyük değerler taşıyan diyalektik sentez kapıları oluşturur.

Hayvanlar âleminden, toplum aşamasına geçişle "dişi", toplumda

“kadın”laşsa bile; temelde analık güdüleri, insanlaşma gidişiyle toplumsal sentezlerle ne kadar tanınmaz gelişimlere uğrasa bile; erkekten apayrı olarak doğuran, çocuklara bakan, yetiştirendir. Bu en temel özelliğinin yüklerini kadının üzerinden alarak ne kadar sosyalize etsek, kadın doğuran olarak kalırken erkek cinsiyetiyle olan temel sentez kapısını açık bırakmak zorunda kalırız. O da insan üreyimi konusudur.

İnsan üreyemezse, toplumu da ne kadar yeni sentezlere ulaşabilir? Üretimi ilerleyebilir mi?

Maltus’un skolâstik papaz kafacığı gibi, büyük insan ve biliminsanı çoğunluğumuz da bu en yalın gerçeği anlayamadı.

İnsan üreyimiyle insan üretimi birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdır. İnsan üreyimi durdukça İnsan Toplumunun üretimi de pek fazla ileriye gidemez. Çünkü toplum iç üreyimini kesmekle sentez bağlarını ve kapılarını düğümlemiş olur. Kişinin Kişiyle, cinsiyetlerin kendi içlerinde birbirleriyle ve Kişi ve Cinsiyetlerin Toplum geneliyle olan geliştirici diyalektik çelişkileri, toplumun Manevi Üretici Güç motorunun iç aksamlarını oluştururlar. Üretici Güçlerden insan Elemanının alt Elemanları olan “Kişi” başlığı altındaki; cinsiyet (kadın-erkek) Elemanları, İnsan Üretici Gücünün olmazsa olmaz gelişim dinamizmleridirler.

İnsan Toplumunun Komün temelinde en dinamik Elemanı Kişiler ve cinsiyetler ise onların da en canlı İç Elemanları yeni kuşaklar olarak gençlerdir.

Eğer yeni kuşakları (üremeyi) kesip atarsanız, toplum dinamizmini; yeni sentezlerin çıkış yollarını kesip atarak, toplumun uyum yeteneklerini yavaşça köreltip yok etme sonucuna ulaşırsınız.

Toplum en bilinçsiz doğal aşamalarından 20’nci Yüzyıl ortalarına dek (Vahşet’in yamyamcılığını, kıtlık yıllarından ve üretim geriliğinden kalma çocuk kurban etmeleri, kız çocuklarını, doğuran boğazlar eksilsin diye öldürmeleri ve savaşları bir kenara bırakırsak) “nüfus planlaması”nı tanımadan; üreyimine engeller koymadan ilerledi.

Ne oldu?

Nüfus arttıkça üretim artmak zorunda kaldı. Çünkü üreyimle üretim, bilinçsiz doğal gidişlerde bile kopmaz bağlarla birbirlerine bağlı bir akış içersindeydi.

Bu kanun bilindikten sonra, elbette bu kanuna uyum esasına göre her şey gibi nüfus da (üreyim de) planlanacaktır. Ancak günümüzdeki gibi hiçbir gidiş planlanamazken sadece nüfus planlaması tutturmak, Kapitalizmin kendi çıkmazlarına çare ararken, toplum dinamizmini-uyum mekanizmalarını köreltmekle sonuçlanır.

Çekirdekçil temel, İnsan Toplumu kanunları her yanından bilinebildikçe; yani İnsanlık Tarihi boyunca bu kanunların gidişlerinden alınabilmiş derslerle, doğa ve İnsan Toplumu gidişini birbirlerinden ayırmadan; bütün Üretici Güçler gelişimi, sonsuz gelişim dinamizmleri hesaplanarak planlanabilir. Ve planlamalıdır. İnsanlık bu gidişle karşılaşmadan edemez.

Bu, insanlığın doğa ve toplum kanunlarına uyum zaruretidir. Ve bilinçli uyum zaruretlerinin kapıyı eninde sonunda çalmaması beklenemez.

İşte Üreyim Aksiyonu, diğer Üretim Aksiyonuna böyle kopmaz bağlarla bağlıdır.

Komüncül çekirdekte Üreyim Aksiyonu, günümüzden daha yakıcı, yaratıcı sonuçlar vermiş görünüyor. Sebebi şudur:

Komün'de üretim, neredeyse üreyimden çıkıp gelişmiştir. Bugünkü görüşlerimize ters gelse de gerçek budur.

Günümüzden ne kadar çok geriye gidersek, ki bu proseyi kabaca izleyen herkes görüp anlayabilir, daima şunu görür ve buluruz: İnsan üreyimi, insanın üretimine baskın gelir. Ve son duruşmada kan bağları yani Komüncül yapının üretimden baskın olduğu, Tarihin derinliklerine inildikçe ortaya çıkan yadsınamaz bir gerçek olur.

Bunu Vahşet Çağı'nın yüz binlerce yıl, Barbarlık Çağı'nın on binlerce yıl, Medeniyetler Çağı'nın binlerce yıl sürmesinden; ama teknik gelişimin sanayi devrimiyle şahlanışıyla birlikte toplumcul gelişimin de görülmemiş hızlara kavuşmasından anlayabiliriz.

Öyleyse insan üreyimi, insanın üretiminden daha fazla mı önemlidir? Buradan alacağımız ders nedir?

İnsan üreyimi de insan üretimi de bütün Üretici Güçler gibi denk işlemekle beraber, İnsan Toplumu; beyinli, manevi oluşuyla, çıktığı kaynağı yani doğayı ve kendisini Üretici Güçleriyle birlikte daha çok planlamaya yatkındır.

İnsan üreyiminin, insanlaşma gidişinde öne çıkışı, İnsan Üretici Gücünün doğaya ne kadar bağımlı olduğunu kanuncul kesinlikte ortaya koyuşudur.

Teknik Üretici Gücü doğaya daha az mı bağlıdır?

Hayır, doğa bütün Üretici Güçlerin kaynağıdır. Ve denkliğin en tutarlı temeli de budur. Fakat Komün'deki Teknik Elemanı, atı alıp Üsküdar'ı geçmeye daha yatkındır.

İnsan Toplumu, tekniğin bu gelişen ve geliştirici yanını, insanlaşmaya başladığı günden beri sezmiş olmalıdır. İnsanın, tekniği keşfettik-

çe, daha Yontma Taş Çağı denen ilk Vahşet aşamalarında bile, boyuna teknik ilerletişlerin üzerinde duruşunu, Afrika'dan Asya'ya dek benzer tekniklerle yayılışından anlayabiliriz. Teknik keşfedildikçe, yaşama kolaylıkları artmıştır. Ateşin Keşfi, insanlığın artık geri dönülemez ve durulamaz ilerleyişi olur.

Ancak insan, tekniğin bu kolaylıklar getirici, çığırlar açıcı büyüsünün peşine düştükçe, çıktığı kabuğu tekmeler duruma girmiştir. Teknik, İnsan Toplumunu doğadan bağımsız, ayrı bir varlıkmışçasına davranmaya sürüklemiştir. Hatta her şeyi yaratanın teknik olduğu zan'larına [kanılarına] yol açmıştır. Batı Marksologlarının ve kaba Marksistlerinin pek bayıldıkları **"ekonomik determinizm"** açıklamaları, hep teknik eğilimdedirler. Oysa bu görünüşe aldanıştır.

Komün Çekirdeği Elemanlarına ve o Elemanların sımsıkıca bağlı olduğu kanunlara indikçe; orada gördüklerimiz ve bulduklarımız, bizi alışkın olduğumuz fikirleri, sıkı bir gözden geçirmeye itmekten geri durmamaktadır.

Ve Komün temelinin, Tarihin bütün kilitlerini açan biricik anahtar oluşu daha iyi anlaşılmaktadır. Ve neden bu denli inatçılıkla her olayda karşımıza çıkıp duruşu da... Çünkü Komün, İnsan Toplumunun en temelli kanunlarını saklamaktadır. Bu yüzden Komün Çekirdeği üzerinde duruluşu veya Komün'ün cazibesine (çekim kuvvetine) yakalanış tesadüf sayılmamalıdır. 1822 yıllarından başlayan ve tüm Batı Aydınlarını günümüze dek saran bu Komün dalgası, neredeyse 150 yıldır Doğu Aydınlarının kapısını dövmektedir. Bizde bana mısın diyen yok. Ziya Gökalp'ten geri düştük desek yanlış olmaz. Henüz Marksizmin hazır fasıllarını [bölümlerini] ezberlemekle meşgulüz... Devlet kapısında bir kuru rızkla tetebbü [inceleme, araştırma] düşkünü ulema geleneği, aydınlarımızın peşini bırakmıyor. Jöntürk geleneği Dev-Gençlerimizin peşini bırakmıyor. İşçi-köylü yığınları ekmek derdinde bildiğinden şaşmıyor...

Biz ne yapıyoruz?

Onlarca yıldır kapımızı döven bu dalgaların altında yatan nedir acep? diye düşünmeden yapamamışız. Konuyu stratejik aşamamız açısından ele aldıkça evrencil ve evrimcil yaman kanunlarla karşılaşıyoruz.

Günümüzün hemen bütün altyapı ve üstyapı sorunlarının, Komün'ün parçalanış, Medeniyete çözülüş proselerinde düğümlendiğini buluyoruz.

Bugünkü Modern Medeniyet rejimlerimizi aydınlatmak için Antik Medeniyet Tarihlerine girmek zorunda kaldığımızda, Antik Medeniyetlerin de Komün'ün parçalanışından çıktığını; dahası İnsanlık Tarihinin, Komün'ün kendisini yeniden üretişinin tarihi olduğunu ibretle her ya-

nından izlemekten kendimizi alamıyoruz.

İşte Komün, bu yüzden bizi içine çekiyor. Özel olarak Antik Tarihin gidişini, genel olarak İnsanlık Tarihinin gidişini (Marksizmin koyduklarını) anlamak için Komün'ün sakladıklarını her yanından kavramamız gerekiyor.

İnsanoğlunun bugün için, üretime kıyasla üreyimini hemen hiç ağzına almayışı, sanki üreyim üretimden çıkmış gibi hazır benimseyişle her şeyi üretim imiş gibi gösterişi ve görüşü altında bir bityeniği arandığı zaman; Tarihöncesi bilimin (Morgan ve Engels'in) de ortaya koyduğu gibi, üretimin Tarihöncesinde hiç de bugünkü saltanatını sürdürmediğini, tersine derinlere indikçe insan üreyiminin başlıbaşına önem kazandığı anlaşılıyor.

İnsan Toplumunun, üreyimi mesele yapmayışının altında sakladığı sır: Tarihöncesinde, hayvanlar âleminden kopuşmasında; insan üreyimini mesele yaparak uzun çağlar boyunca Cinsel Yasaklar gelişimiyle bu temel aksiyonunu yoluna koyuşunda gizlidir. Yine de bu sırrın diyalektik, zıtlıklı gidişi iyice aydınlanmadıkça, altbilince bastırdıkları üreyimi, kendi ölçülerinde mesele yapmaktan geri duramaz.

Komün'de üreyimin, çözümlenmesi gereken başlıca problem oluşu, Komün'ün oluşumundan daha derin köklere uzanması gerekir. Komün üreyim problemini, uzun çağlar süren hayvanlar âleminden kopuşma tarihinden devralmış olmalıdır.

İnsan ilkin Yasaksız Komün aşamasına ulaştığında, artık üreyimi, hayvan üreyiminden kesince ayrılmıştır.

Bugünkü geçim, barınım koşullarının yarattığı kolaylıkları, o çağlara yakıştıran önyargılarımızdan kurtularak, olayların gidişine uyarak baktığımızda; İnsan Toplumu İlk Komün çağında, tıpkı günümüzdeki gibi çocuk doğurup beslemek ve büyütmek zorundaydı. Yeni kuşakların eğitimi sorunları da, günümüz gibi modern toplum koşullarına uyum için gerekli okullar düzeyindeki problemlere paralel bir şekilde doğaya ve topluma uyum problemlerini taşımadan yapamayacak durumda olmalıydı. Beyin insanlaştıkça öğrenme sorunları da o denli artmak zorundaydı. Çünkü toplumsallaşılmış demekti. Uyum, toplumsallaşıldıkça kolaylaşırken, yeni kuşakların eğitimi biçiminde topluma yeni bir yük getiriyordu. Çünkü toplumsallık, hayvan sürüsünden çok daha karmaşık bir Üretici Güçler dinamizmi getirmişti. Ve daha önemlisi, hayvansal güdülerle yönetilemeyecek bir gelişim hızına ulaşılmıştı. Toplumsal gelişim yeni yeni aşamalar kaydettikçe yeni eğitim, barınım, geçim sentezleri geliştirmek gerekirdi.

Fakat üreyim neredeyse günümüz İnsan Toplumunun temellerine

sahipken, üretim yok denecek kadar az bir seviyedeydi.

İşte can alıcı paradoks bu noktada kendisini ortaya çıkarıyordu.

İnsan Toplumu ortaya çıktığı anda üretim; geçim, barınma, metot açılarından hâlâ doğanın doğal bir eki durumundaydı. Doğanın çok az bir parçasını Coğrafya Üretici Gücü haline getirebilmiş, Tekniği de doğanın doğal bir gücü olarak toplumcullaştırabilmişti. Ki, bu Üretici Güçler de bu halleriyle doğal devşirmelerden öteye geçmiyordu.

Ama üreyim açısından hayvanlar âleminden büsbütün geriye dönülmez biçimde çağları aşmış; toplum haline gelmişlerdi. Fakat bu yasaksız çıplak Komün aşaması bile üreyim açısından yeterli olamamıştı.

Bu aşamada Komün, sürüden ileride İnsan Toplumu sürüsüydü. İç örgütlenmeler, Aile biçimleri, Kan grupları gelişmemişti.

Yaşlılar, anne-babalar ve çocuklar-yeni kuşakların hep bir arada Üreyim Aksiyonuna katılmaları, daha fazla süremezdi. Bir kez Üreyim Aksiyonunda ve Beyin Gelişiminde, hayvancıl güdüleri geride bırakıp bastıran aşama (dinamizm) gelişim bulmuştu.

Cinsel Yasaklar, İnsan Toplumunun kendi içinde deneme yanılmalarla bulup geliştirdiği, kendiliğinden bir seleksiyon (eleşim) yasası oldu.

Cinsel Yasaklar, toplum içerisinde Üreyim Aksiyonunu görülmemiş Toplumsal, Ailesel, Kişisel, Ruhsal örgütlenmelere ulaştıran bir devrim oldu, denebilir. Üreyim Aksiyonu bundan sonra yeni boyutlara ulaşırken Üretim Aksiyonuna da yeni sentezler katmadan yapamazdı. Bunun üzerinde yeniden duracağız. Burada yeniden Kişiye dönersek, Kişinin nasıl üreyimle bağlantılı olarak bizi Komün'ün doğum kaynağına götürebilecek yaman bir Eleman olduğunu anlaşılır hale getirmiş oluruz.

1- **Hayvanla insan** arasındaki bölünüşün prosesi, zıtlıklı çatışması, insan üreyimini hayvandan ayırarak uzunca bir yoldan insanımsı türleri, İnsan Toplumu sentezine ulaştırdı: Yasaksız İlkel Komün.

2- **Erkekle kadın** arasındaki bölünüşün, Yasaksız Komün potasında cendereye alınarak ve doğayla çarpışarak gelişmesi (prosesi), Cinsel Yasaklar sentezlerine yol açtı.

Başlangıçtan beri gelen bölünüşler, zıtlıklı dinamizmler gelişerek Cinsel Yasaklar biçiminde insanın içine de girmiş oldu.

3- **Cinsel Yasağı** benimseyen BİLİNÇ: Bilinç oldu. Bu bilinç, elbette kendiliğinden, kendisini bilemeyen yasakla oluşan bilinçti. Cinsel Yasağı benimsemeyen yan ise: ALTBİLİNÇ: Bilinçaltı oldu. Bilinçaltı yan, elbette insanı çıktığı kaynağa götüren, hayvancıl güdülerin toplumcul baskıyla insanlaştırıldığı en karanlık yan oldu.

Böylece İnsan Toplumu içersinde "Kişi" yepyeni senteze ulaştı. Kişi (İnsan), kendisi de farkında olmaksızın kendi beyninde iki zıt kutba bölündü; aydınlık-karanlık gibi veya bilinir-bilinmez kutuplar.

Kişinin BENLİK'li oluşu, bilinç-altbilinç kutuplanışıyla başladı. Bu kutuplaşan benlik, insanın beyninde gelişmesine rağmen uzuvları-organları gibi bir şey değildi, bambaşka; insanın birdenbire hatta 19'uncu Yüzyıl sonuna dek kavrayamayacağı bir şeydi. Toplum sentezinden Kişi içine girmiş yeni bir gelişimdi. Veya yepyeni bir aşamaya sıçrıyordu. Toplumla doğanın, toplum içinde kadın-erkek bölünüşlerinden (çelişkilerinden) kendiliğinden gelişen Cinsel Yasaklar prosesiyle yücelen, elle tutulmaz gözle görülmez bir varlıktı. Bu tartışılmazca herkesin kabul ettiği insancıl RUH'u, ayrı bir Eleman olarak göze batırmak zorundayız.

Bütün bu bakımlardan **Kişi Elemanı,** Komün içersinde, hiçbir Elemandan bağımsız olmayarak, tersine her Elemanın içine nüfuz etmiş bir potansiyel güç olarak yer aldı.

Kişi, bu potansiyel gücüyle aslında İnsan Toplumunun en belirgin ve en bilinmez tercümesiydi. Toplumun, Komün'ün çözülmüş biçimleri olarak, Toplumun içinde, Kişide giderek çözülür ve gelişir. Potansiyel gücü açılım yapar. Toplum biçimlerinin gelişimiyle birlikte Kişi de, toplumun en küçük ve en dinamik parçası olarak toplumu yansıtan komplike, çözümlenişi güç bir ayna haline gelir.

Kişi'nin kutuplaşan benliği, üreyimi de üretimi de Ruhunun krizcil ataklarında, pireyi deve yaparak, habbeyi kubbe yaparak, bir bardak sularda fırtınalar kopartarak belirginleştirir.

Psikoloji denen şey, benliğin bu hareketli dinamizmidir; kutuplarının çarpışmalarıdır. Ama daima hatırlamalıyız. Kişi psikolojisi Cinsel Yasaklarla, üreyimle damgalı bulunur. Bütün ülkücülüklerimizin ve alçaltımlarımızın kaynağı bu temellere dayanır.

Bu açıdan Kişi psikolojilerinin toplum konuları açısından irdelenmesi, bizi Komün'ün ilk doğuş kaynağına kadar götüren sağlam, dinamik bir yoldur. Ve Komün'ün sakladığı kanunların sağlam bir ispatını verir.

Toplum biçimlerinin gelişim kanunları, Kişi yanından ele alındığında çok daha zengin komplike, ayrıntılı, köklü özetler manzumesi [sistemi-dizgesi] ve silsilesiyle karşılaşırız.

5- Komün'de "Ruh" Elemanının Hareketi

Komün'de üreyim, üretimde olduğu gibi, İnsan Üretici Gücü bakımından iki yanlı işler: **Kişi** ve **Toplum**.

Üreyim Kişi yanından olduğu kadar Toplum yanından da zengin yaratışlara yol açar.

Cinsel Yasaksız, dolayısıyla Toplumsal Yasaksız Komün, hücre olma yolundaki ilkel canlıcıklara benzer. Henüz hücre çekirdeği, plazması, zarı ve besleyici, ayrıştırıcı, sentezleyici Elemanları oluşmamış canlılardaki gibi, Komün'ün ilk aşaması olan Yasaksız Komün'de de, Alet-Metot; Kişi-Ruh; Cinsel Yasaklar-Toplumculluk; Aile-Kan gibi Elemanlar henüz hayvanlar âleminden kesin bir kurtuluşa uğramış değillerdir. Ateşin Keşfiyle Sinantropus İnsan türleriyle (Neanderthal öncesi) Mağara yaşamı Yasaksız Komün çekirdekçiğini, hücrenin zarıyla çevrelenip korunmasına ve diğer İç Elemanlarının yaratılışında derlenip toplanmasına benzer bir etki yaratmış olmalıdır. Ki, Neanderthal İnsanda birdenbire ölü gömme; ölümden sonra dirim realitesiyle karşılaşırız. Demek Cinsel Yasak Elemanı gelişim bulmuştur. Bu gelişim, Kişi içinde, bilinç-altbilinç; toplum içindeyse, yeni bölünmelerin, Kan Örgütlerinin oluştuğunu gösterir.

Cinsel Yasak Aksiyonu doğrudan doğruya Kişi beynini nasıl etkilemişse öylece toplumu da dolaysızca etkiler. Ve toplum içinde Aile biçimleriyle Kan örgütlenmelerini yaratır.

Demek Komün'de Üreyim Aksiyonu, Kişi içinde **"Ruh"** Elemanı yaratırken, Toplum içinde "**Aile"** ve **"Kan"** Elemanlarını yaratır.

"Ruh" Elemanı, Komün'de yabana atılamaz bir gelişimdir. Sadece Kişinin toplumla olan diyalektiğinde, yeni toplumsal sentezlere yol açmasında rol oynamaz; Kişi içinde yeni sentezlerin kaynağı olmakla da kalmaz. Ruh, Kişiden bağımsızmışçasına Komün'e ve tüm doğaya yansıtılır. Animizm (Cancılık) da Ruha kavuşturulur. Zamanla Ruh, Totem Tanrıların içine girer. Her yanda gezinir olur. Komün'ün inançlarını güçlendirirken, kendi Kişi Ruhunun üzerinde egemenleştirdiği Totem, Ata Tanrılarına yansıttığı kendi Ruhunu yücelttiği halde, bunu bilmeden yaptığı için Kişi ve toplum giderek bu Ruhun egemenliğine girer.

Amaç, giderek Komün'ün kendisi olmaktan çıkarak bilinçaltına bastırılır, amaç kutsallaşarak Totem Tanrı haline gelecektir. Bu, kendiliğinden doğal bir gelişimdir. Komün'ün kendisini amaç edinişi de bilinçle olmadığı; hayvanlar âleminden ayrılırken, hayvancıl, organcıl determinizmden yükselerek gelişen bir savunma mekanizmasıyken, önce bu mekanizmayı doğaya yansıttıkça Animizm oluşur. Sonra Ruh Elemanı geliştikçe, kendi savunma mekanizması halinde gelişen Komün'ün kendisini amaç edinişin yerini Totem Tanrı'yı amaç ediniş alır. Böylece Animizm anlayışı da Ruh kazanarak yorum, anlayış, sezi zenginliğine ulaşmış olur.

Komün'de Ruh Elemanı bu denli zengin bir rol oynar. Cinsel Yasaklarla Kişinin beyninde gerçekleşen benlik kutuplaşması veya bölünüşü ilkel insanın Ön-Mantığı bile denemeyecek, Animizm temellerinden hız alarak kendisini ve doğayı yorumlama (uyum geliştirme) sistemi içersine girer.

İnsan kendi içinde gelişen Ruhunu, çevresine ve her şeyine yansıtarak toplumcul sentezlerini geliştirir; uyum mekanizmalarını zenginleştirir; kendisiyle birlikte Coğrafyasını, Tekniğini, Kan Örgütlerini yeniden ve yeniden toplumcullaştırırken "Ruh" Elemanını kullanır.

Burada Ruhla birlikte bir başka Eleman daha gelişecektir: "Kutsallaştırma".

6- Ruh'un Kutsallaşma Aşaması ve Eleman Olarak "Kutsallaştırma"

"Kutsallaştırma", Komün içersinde Kişi gibi, Alet gibi elle tutulur gözle görülür bir Eleman değildir elbette. Elle tutulmaz, gözle görülmez, ama Komün'ün her yanına sinmiş, her yerinde hazır ve nazır "Ruh" Elemanı gibi bir Elemandır. Daha doğrusu Ruh Elemanının, hem Animizme güç katarak hem de Animizmden güç alarak Komün'ün içersinde yücelmiş yeni bir sentezi veya başkalaşmış halidir.

Ruh, Cinsel Yasaklardan gelişir. Başta Animizm anlayışına ve Komün'deki her Elemana tutunarak onların toplumcul anlamını zenginleştirir. Ama giderek toplumcul sentez, yine Cinsel Yasaklarla geliştikçe, Ruh da zenginleşir. Animizmle birlikte kendisini ve çevresini (doğayı) yorumlama-uyum yapma gücü, Totem gibi belirgin sentezlere ulaşır.

Komün, hücre gibi çekirdekleşip zarlaşırken derlenip toplanır ve uyum mekanizmasını da genel Animizm anlayışı içinde Monizme [Tekçiliğe] ulaştırma yolunu tutar: Animizm (uyum-yorum mekanizması) içersinde Totem, Ata Tanrı inancını yüceltir. Kendi Kişi-İnsan Ruhunun üzerinde Totemi kutsallaştırır.

Aslında her yerde dolaşan Ruh: Komün'ün yorum-uyum gücünün başkalaşarak kutsallaşma aşamasına girişinden başka bir şey değildir. Cinsel Yasaklardan, Kişi içinde oluşan düşünce sistemi (Kişi beyni içinde oluşmuş kutuplu benlik) oluşmuştur. Cinsel Yasaklar geliştikçe veya Komün'ün yaşadığı olaylar zenginleştikçe Kişi beynindeki benlik, "Ruh" anlayışına doğru başkalaşır. Ruh, Komün'ün her Elemanıyla birlikte Animizme de güç katarken, Komün'ün yeni aşamalarında kutsallaştırmaya doğru başkalaşmış olur. Böylece giderek Komün'den ayrı Kişi'nin seçilemez oluşu yüzünden veya Komüncül Çekirdekte hiçbir Elemanın ayrı gayrılığı söz konusu olamayacak kertede her Eleman

(tıpkı elektron-proton çelişkisiyle oluşmuş atom çekirdeği; plazması-hücre zarı ve benzer Elemanlarıyla hücre tümlüğü gibi), Komün'deki her Eleman zıtlaşarak Komün tümlüğünü yarattığı için, bildiğimiz benlik tanınmaz hale gelir: Ruhlaşır-Kutsallaşır. Yine Komüncül yapı yüzünden Ruh ve Kutsallaşmış Ruh, Komün'ün her Elemanına ve doğaya yorum ve uyum gücü olarak girer ve siner. Komün'ün yeni toplumcul sentezleriyle, aşamalarıyla artık kutsallaştırma biçiminde düşünce sistemi olarak veya bir çeşit Komün felsefesi-ideolojisi anlamında önmantık seviyelerinden "DİN" anlayışına doğru proselenir. (İlerler.)

Benlik, Ruh, Kutsallaştırma gelişimleri Komün'ün hangi konaklarına denk düşebilir?

Yeri geldikçe göreceğiz: insanlığın Aşağı Vahşet aşamalarından Yukarı Vahşet aşamasına kadar bu gelişim kendisini hazırlamakla birlikte, Yukarı Vahşet aşaması bu proseyi tümden yaşamış görünmektedir. Barbarlık Çağı'na geçişle birlikte prose içiçe geçmiş-griftleşmiş olarak bulunduğuna göre, bu gelişimler uzun yüz bin yıllar içinde, insan türleriyle batıp çıkarak ilk köklerini oluşturmuş demektir. Yeniden döneceğiz.

7- "Aile Biçimleri" ve "Kan" Elemanları

Cinsel Yasaklar, Yasaksız İlk Komün Çekirdeğinde ilk Toplumsal Yasak yerine de geçerler. Cinsel Yasaklar Kişi içinde ilk Ruhsal bölünüşü (bilinç-altbilinci) yarattığı gibi, toplum içinde de dolaysız olarak aile biçimlerini ve aile biçimleri gelişiminden ayrılmayan toplumsal bölünüşleri (örgütlenmeleri) yaratırlar.

Aile biçimleri, sosyal "KAN" örgütlenmelerinin öbür yüzünden başka bir şey değildirler. Her ikisinin kökü de Cinsel Yasaklar olmuştur.

Cinsel Yasaklar, Kişi'nin Komün içindeki yaşamı için Aile biçimlerini oluştururken; toplum için "Kan" bölümlerini oluşturur.

Aile biçimleri mi Kan'dan çıktı, yoksa Kan örgütlenmeleri veya bölünüşleri mi Aile Biçimlerinden çıktı? sorusunun yanıtı: Her ikisi de Cinsel Yasaklardan çıktı ve birbirlerini etkileyerek, birbirlerinden çıkarak gelişti, olabilir.

Komün'de unutulmaması gereken şey, hiçbir Elemanın bağımsız, ayrılabilir olmadığı; her Elemanın çelişkileriyle Komün'ün çekirdekçil tümlüğünü yaratmış oluşudur.

Burada kısaca anarak geçeceğiz, yeri geldiğinde genişçe, köklüce üzerinde durulması gereken bir yan var. Cinsel Yasakların kökü ne denli eski, yüz binlerce yıl gerilere dayansa bile, Komün yaşamı, başkalaşarak, bölünerek yeryüzüne yayılarak sürdükçe, Cinsel Yasakların yeni baştan, hiç konmamışça tekrar tekrar yaşanmak zorunda kaldığı anla-

şılıyor.

Tevrat'ta geçen evlenme biçimlerinden anlaşıldığı kadarıyla, daha zamanımızdan 3-4 bin yıl önceye kadar İbrahim adına bağlı göçebe topluluklarında bile Cinsel Yasaksız Komün ilişkileri, henüz kesin biçimlerde geride bırakılmamış görünüyor.

Hz. Lut zamanı, İÖ 1900-1800'lü yıllardır. Ama Lut'un kızlarıyla evlendiği bir gerçek. Lut'un kızlarından Ammonoğulları ve Mohaboğulları türüyor. Onların da aynı veya Kandaş aile ilişkilerini sürdürdükleri seziliyor.

Hz. Davut zamanı İÖ 1000 yıllarına denk düşüyor. Ama hâlâ öz kardeş evlenmeleri, Kandaş Aile Biçimi sürüklenip geliyor.

Kutsal Kitap, durup dururken bu evlenmeleri niye ansın?

Hz. Muhammed zamanı, şunun şurası 1400 yıl öncelerdir. Ama ortaklı Aile Biçiminin yaşayan kalıntılarını, bizzat Allah ve Peygamberi, Kur'an hükmüne bağlayarak kaldırmak zorunda kalıyor. (Nisa Suresi.)

19'uncu Yüzyıl başlarından ortalarına hatta sonlarına kadar, yani en çok 150 yıl öncesine kadar Amerikan, Avustralya yerlilerinde Kandaş, Ortaklı, Sendiyazmik Aile biçimlerine rastlanıyor. Morgan, ünlü Komün tezlerini, Irakua ve Seneko yerlileri içersinde bizzat onlarca yıl yaşayarak geliştiriyor.

Dahası, geri köy yaşantısında, kalabalık Komün geleneklerini sürükleyen Türkiye toplumunda, 20'nci Yüzyıl ortalarında bile, kimi bölgelerimizde benzer geri aile biçimlerini çağrıştıran öykülere çoğumuz şahit olmuşuz veya dinlemişizdir.

Bunun sebebi elbette toplum biçimlerinin henüz kesin biçimlerde modernleşemeyişidir. Ama bu yaklaşım konuyu yeterince açıklayamaz.

Aile biçimleri, neden bu denli elastiki-plastik esnekliğindedir? Tarihlerin, çağların, toplum biçimlerinin sınırları içine hapsedilemezler veya hâlâ neden, modern gelişimlere rağmen, eski çağlarda kalması gerekirken, neredeyse olduğu gibi yeniden canlanırlar?

Sanki yaşadığı toplum biçimleriyle, çağıyla, tarihiyle ilişkileri yokmuşçasına bağımsız inatçı bir gelişim imişçesine yeniden ve yeniden benzer biçimlerde ortaya çıkarlar?

Elbette her şey gibi Aile Biçimleri de, toplum biçimlerinin gelişimiyle açıklama bulur. Ancak burada Aile Biçimlerinin Kişiyle olan bağlantılarını hatırlamalıyız. Yine Kişi-Toplum Diyalektiği unutulmamalıdır. Kişi'nin irdelenişi bizi en eski çıkış kaynaklarına götürdüğü gibi, kendisiyle ilgili olan Aile Biçimleri gibi konuların çözümlenişine de yardım eder.

Aile, Cinsel Yasakların Kişi hayatı bakımından getirdiği bir sınırlılık, bölümlenişti. Cinsel Yasaklar, Kişi yanından Aile Biçimiyle sonuçlanır ve yansırdı.

Kişi'ye yakından, doğum ve gelişim evrimiyle bakıldığında da tıpkı aile gibi, Kişinin de çağları aşıp gelen topluma karşın sınır-kalıp tanımaz bir gelişimi göze çarpar. Ve daha doğrusu, Kişi bazen çağları aşarak kendi toplumundan çok daha ileri Kişilikler sunabilirken, çok geri Kişilikler de sunabilir.

Bunun sebebini, insanın ne denli uyum yetenekli, elastikleşmiş de olsa doğadan çıkış bağlarında aramalıyız. Teknik de doğaya son duruşmada bağımlıdır. Ama o bağlılık daima insan eliyle olduğu için doğadan tanınmayacak halde uzaklaştırılmıştır.

Bir kâğıdın, bir daktilonun, bir gözlüğün, bir kalemtraşın, bir radyonun, bir telefonun, bir megafonun doğadan geliştirilmiş olduğu, kaçımızın duraksamadan bilinçle anlatabileceği dönüşümlerdir?

Ama insan, her şeyiyle doğadır: Kılıyla, tüyüyle, bağırsaklarıyla, gözüyle, kulağıyla, ayakları, elleriyle, üreme sistemleriyle. Hatta en ayrıcalıklı beyniyle…

Keşiflerde, Marks'ın toplum biçimleri gelişimleri kanunlarını açıklayışıyla, Darwin'in türlerin gelişim kanunlarını açıklayışının aynı 1859 yılına denk düşmesi tesadüf değildir. Hemen ardından Morgan Komüncül yapıyı açıklamaya girişmiştir. (1851-1877)

İnsan, doğayla böylesine paralellikler taşımaktadır. Ama teknik ilerlemede muazzam çığırlar açacak atomcul, hücrecil keşifler daha sonraya kalacaktı. Ve onlar da paralel bir gelişim tutturmuşlardı. İnsan-teknik, doğa temelleriyle böylesine sıkı ilişkilidir. Fakat teknik, toplum dolayısıyla doğadan uzak düşürülmüş, dolayısıyla insanın kendisine yabancılaştırılmasında, toplum gelişimine kazandırdığı hızla başlıca maddi temeli hazırlamış görünür. Yine aynı özelliklerle, yabancılaşmanın çözümlenmesinde maddi temeli Teknik Üretici Gücü hazırlamış olacaktır; şüphesiz ki yine bütün Üretici Güçler gelişimiyle birlikte.

Bu durumda insan, Teknik Üretici Gücüne oranla doğadan ancak teknik aracıyla uzaklaşabilse de, fazla ileriye gidemez. Çünkü insan nesillerinin yetişmesi için, teknik nesillerinin yetişmesinden çok daha fazla uzun zamana ihtiyaç duyar.

Bu kısa genel matematiksel yoklayışlardan sonra, Kişinin ve Ailenin yeniden bağımsızmışçasına ortaya çıkışlarını, insanın doğaya daha yakın oluşuna yani yeni kuşakların her ortaya çıkışında yeni baştan öğrenmek ihtiyacıyla "doğal" özürlü oluşuna bağlayabiliriz.

İnsan Kişi, bir türlü Üreyim-Cinsel Yasak damgalanışından yakasını kurtaramaz. Üretimi daha hareketli ve genliklidir, çağları açar, gelişir-geliştirir. Ama üreyim, üretimle kopmaz bağlarla gelişse de hep doğa temellerini hatırlatıp durur. İnsanın kendisine olan yabancılaşması da bu çelişkilerin senteziyle oluşur. Çözümlenişi de farklı olamayacaktır...

Tekrar başa dönelim: Cinsel Yasaklarda **birinci ilerleme**, Anne-babalarla, çocuklar arasında cinsel alışverişi dışarıda tutar. Böylece, dedeler-nineler; babalar-anneler; çocuklar yani erkek ve kızkardeşler ayrı evlenme grupları oluştururlar. Bu **Kandaş Aile** biçimini oluştururken en ilkel **KAN Örgütü** bölümlenişini de yaratmış olur: Dedeler-nineler hepsi bir arada karı kocadırlar. Onlardan olma çocuklar, yeni anne-babalar olurlar. Yani kardeşler aralarında evlenirler. Ama dede ve ninelerle evlenemezler. Bunlardan olma çocuklar da anne-babalarıyla evlenemezler ve kendi aralarında (kardeşler arası) evlenebilirler. Böylece topyekûn bir tek Kan oluşurken, bu Kandaş aileleri bir tek Kan'ın içinde yeni bir bölünmeye basamak oluşturmuş olur.

Cinsel Yasaklarda **ikinci ilerleme,** kardeşler arasında evlenme yasağı getirilmekle sağlanmış olur.

Her iki ilerleme de kolay olmuş görülmüyor. İrdelemeleri ayrı-uzun yer tutar.

Kısaca kardeşlerarası evlilik dışlanınca, bir tek Kan örgütü ve Kandaş aile çatlayıp bölünmüş, yeni aşamaya geçilmiş olur: Aynı rahimden gelme kızkardeşleri cinsel alışverişten uzaklaştırmakla başlamış olabilir. Tıpkı ebeveynlerle cinsel alışverişte, doğal olarak aynı rahimden gelme erkek çocuklarla anaların yatışını uzaklaştırmakla ilk ilerlemenin başlamış olabileceği gibi.

Ve böylece birbirleriyle yatamayan kardeşler yeni bir Kan yavrusu olmuş olurlar. Ana Kan, Yavru Kan'lar doğurmuş olur. Ve bu Kan'lar birbirleri içinde yatamaz (evlenemez) üyelerden oluşmuş olur.

Nüfus arttıkça her bir Kan, Yavru Kan'lara bölünerek federasyonları, konfederasyonları oluşturabilir.

Ana Kan'ın rolü Fratri yerine geçer. Yani hamile, geniş bir iki Kan'dan derleşik bir toplumun yapısıdır. Çoğu kez kabileler 2'ye bölünerek çoğalırlar...

Kan örgütlenişi anlaşılıyor ki Kandaş Aile içinde ilk yasak ilerlemesiyle uç verse de, ikinci ilerlemenin yarattığı Ortaklı Aile'nin belirmesiyle ortaya çıkmışa benzer.

Belki de Vahşet Çağlarının Aşağı ve Orta aşamaları bu denemelerle

geçmiş sayılabilir. Yukarı Vahşet Konağında da yeni baştan aynı ilerlemelerin yaşandığı, Totem sentezlerinden daha kesince anlaşılıyor. Totem ve Ana Tanrı sentezlerine bakılırsa Vahşet Çağı'nda geçmiş olan Cinsel Yasak çabaları daha iyi anlaşılabilir. Çünkü gelişim Komüncül çekirdeğin sakladığı kanunlardan çıkıp geldiği için; Yukarı Vahşet'te ve hemen onunla içiçe geçmiş Aşağı Barbarlık'ta kesin çizgilerine kavuşmuş sentezlerin sebeplerinden yararlanıp gerisin geri belgelerle başlangıçtan bu yana gelişen prose bilinçlere çıkarılabilir. Yeri geldikçe üzerinde duracağız.

8- Endogami, Ekzogami ve Metafizikleri

Aile ve Kan Elemanlarının gelişiminde, çok yakın bir örgütlenme ve evlenme sistemi işledi; **İçeriden Evlenme (Endogami), Dışarıdan Evlenme (Ekzogami).**

Kan'ın kendi içinden evlenmesi mutlak bir yasaktı.

Kan'ın doğuşu (Cinsel Yasakların ilerleyişi) icabıyla [gereğiyle], Kan ister istemez kendi içinden evlenemeyince, kendi Kan'ının dışından evlenmek zorundaydı.

Fakat kendi Kan'ı dışındaki Kan'lar da bir tek Ana Kan'dan bölünerek doğmuş bulunuyorlardı.

O zaman Kan'ları bir araya toplayan Kabile içinden evlenilmiş oluyordu: Kan, kendi dışından ama kabilesi içindeki başka bir Kan'dan evlenerek, yeni Kan'ları yaratıyordu.

Hatırlayalım: Cinsel Yasağın birinci ilerlemesinde Kan henüz doğamıyor ama ebeveynlerle çocuklar arasında cinsel alışveriş dışlanınca, ister istemez bir tek KANDAŞ AİLE halindeki Komün, yeni bir Cinsel Yasağa ve dolayısıyla potansiyel olarak yeni Kan'lara hamile kalıyordu.

Cinsel Yasağın ikinci ilerleyişinde, kardeşler arası cinsel alışveriş dışlanınca ister istemez, birbirleriyle evlenemeyen kardeşler Kan'ı veya Kan'ları doğmuş oluyordu.

Kandaş Aile halindeki Komün'de bu olanaksızdı. Anne babalarla evlenemeyen çocuklar, kendi içlerinde evlenebildiklerinden sadece Kandaş evlenme grupları aynı Komün içersinde doğmuş bulunuyordu: Dedeler-nineler, anne-babalar; erkek-kızkardeşler; üç evlenme grubu da kendi aralarında karıkoca idiler. Ve bir tek Komün'de yaşayabiliyorlardı. Komün, Kan'lara bölünmeyi gerektirmiyordu henüz. Dolayısıyla dışarıdan evlenme: Ekzogami de gelişmemiş bulunuyordu. Tersine evlilik grupları arasında (yani dışarıdan) evlenme yasaktı. Komün'ün sosyal, nüfussal, yani her türlü ekonomik, kültürel ilerleyişine karşılık düşen Üretici Güçler ilerleyişi gerçekleştikçe Komün kendine evlilik

açısından benzemeyen zıt kutbunu doğurmak üzere ikinci Cinsel Yasak adımını attı. Ve Komün'ün içeriden evlenirliğine karşılık, dışarıdan evlenmek zorunda olan ama içeriden evlenemez olan (birbirleriyle evlenemeyen) kardeşler Kan'ını doğurmuş oldu.

Böylece Kandaş Aile biçimi aşılarak Ortaklı Aile biçimine geçilirken, Kan örgütlenmeleri sistemine geçiliyordu. Kan örgütlenmeleri yani kendi içinden evlenemeyen Kan'lar çoğaldıkça ister istemez, İçeriden Evlenirlilik (Endogami) yanında kendi zıttı olan Dışarıdan Evlenirlilik (Ekzogami) ilerleyişi ortaya çıkıyordu. Ama her ikisi de, zıt olmakla birlikte, beraber-bir arada gelişiyorlardı. Çünkü Kan'ların örgütlenişini Komün yaratmıştı ve Kan'ların bütünü Komün'ü oluşturuyordu...

İşte Morgan'ın, bizzat içlerinde yaşayarak kavradığı başlıca büyük fikri, bu noktalarda özetlenebiliyordu. Bu dupduruca kavranmış büyük fikir, o'nu Vahşet ve Barbarlık Çağlarını sınıflandırmaya götürürken, Medeniyete geçiş görüşlerine ve insanlık gidişinin **sınıfsız topluma** doğru gelişmek zorunda olduğu görüşlerine kadar ileriye de götürdü.

Çünkü Komün, eğer topyekûn kavranıldığında, yani İnsanlık Tarihi ölçüsünde bakıldığında, böyle her toplumsal kilidi açabilen biricik anahtar görevini yapıyordu. Komün, İnsan Toplumunun, hücrenin canlıda yaptığı görevi yapan, en küçük, en ilk çekirdeğiydi.

Komün (İlkel Sınıfsız Toplum) sadece sınıfsız-eşitlikçi yanıyla değil; sadece Kandaş yapısıyla değil; sadece Totemik kutsallaştırmalarıyla değil; ve benzeri [bütününden] koparılmış Dil, Sanat, Büyü, Cinsellik, Kişi, Teknik Gibi ayrı ayrı özellikleriyle değil; topyekûn bütün özellikleriyle (Elemanlarıyla) ve tüm İnsanlık Tarihi içindeki kendisini yeniden üretişleriyle (kanunlarıyla) kavranabildikçe anlaşılabilir ve içersinde sakladığı çekirdekçil kanunlar karşılaştırılmalı olarak aydınlatılabilir.

Ne için?

Bilerek bilmeyerek hepimizin yaptığı; daha doğrusu determizmin bize yaptırdığı hep şudur:

"Uyum" yeteneklerimizin kanunlarını keşfederek, İnsan Toplumunun doğa ve toplum gidişine yani topyekûn evrime bilinçle uyum yapmak. Doğanın ve toplumun gelişim kanunlarına ulaşmak; onların ayrıntılarında derinleşmek ve nasılsalar öylece onlara uyum yapmak.

McLennan'ların, Bachofen'lerin, Tylor'ların da bilmeyerek Komün'e karışmaları bu yüzdendir. Ama içinde bulundukları ülke ve dünya determizmleri onların pek sığ bencilliklere, kariyerizmlere, ulusçuluklara iterek konuyu metafiziğe kardırmalarına yol açmıştır.

Yeri geldiğinde dökümlerini verirken kısaca göreceğiz, Endogami-Ekzogami konularında da Morgan'ın duru keşfini, Komün'ün doğuş kökleri ve Medeniyete açılış, gelişim dinamizmleri açısından ele almaktan özellikle kaçınmışlardır.

Komün'ün Dışarıdan Evlenir: Ekzogamisini, aynı zamanda bir o kadar da İçeriden Evlenir: Endogamisinden koparak, uzman kariyerine kurban ederek bu konuyu öne çıkarmışlardır.

9- "Animizm"-"Totem" Elemanı ve Kutsallık

Totem Elemanı da, Komün'ün diğer Elemanlarından koparılarak ele alındığı ve Komün'ün kendi canlı gelişimiyle, İnsanlık Tarihi içersinde ele alınamadığı için, gerçek Komüncül değeri ortaya konulamamıştır.

Elbette asıl yanlış, Totemin Komün'deki Elemanlararası etkileşiminin konulamaması ve kavranılamayışıyla kalmaz. Komün kendisini sınıflı toplumlara doğru yeniden üretirken, Totem Elemanının etkileri de günümüze dek diğer Elemanlarla karışarak (kutsallıklar içine sinerek) geldiği için onları proseleriyle bilince çıkaramadıkça, birikim bilimleri, "uyum" mekanizmalarımıza hemen hiçbir katkı yapmaksızın kalırlar. Yani toplum biçimlerinin gelişimi kanunlarını bilince çıkarış açısından hemen hiçbir değer taşımaz olarak kalırlar. Sadece sınıflandırma için birikim sağlamış olurlar. Gerçek sınıflandırmalar hayatla uyum sınavlarında çakıştıkça birikim bilimleri görevlerini tamamlayıp müzeye kaldırılırlar.

a) Animizmin Temelleri

Unutmamalıyız, **Totem** sentezi Cinsel Yasakların gelişiminden sonra ortaya çıkmıştır.

Totem sentezini kesin biçimleriyle Yukarı Vahşet Çağı'nda ve Barbarlık aşamalarında görebiliriz.

"KAN" örgütlenmesi doğmadan Totem kesinleşmesi olmamış görünüyor

Başka bir deyişle, Cinsel Yasaklar irdelemeleri kesin sentezlerine ulaşamadan Totem sentezlerine de ulaşılamamış olduğu söylenebilir.

Fakat bu konaktan önce yüz binlerce yılı kapsayan (Aşağı Vahşet'e uzanan) çağlar var. İnsan, insan olmaya başlayalı Cinsel Yasakları denemekten geri durmamış olmalıdır. Ancak hiçbir yasak tanımayan Komün aşaması geçirmek zorunda kaldığı da kesin bir gerçeklik gibi görünüyor. Çünkü hayvanlar âleminden kopuşma insan türlerinin başkalaşmasıyla oluşuyor.

Darwin'in Natürel [Doğal] Seleksiyon Kanuna göre, görevcil de-

ğişimler organ başkalaşımlarını getirerek türlerin belirli kuşaklar için kaynağı olur. Demek insan türleri, kendi aralarında kopuşma oluncaya dek birbirleriyle evleniyorlar. Kopuştuktan sonra da başkalaşan tür aynı, hiçbir yasağın henüz koyulamadığı bir toplum aşamasını yaşamak zorunda kalıyor. Belki denemeler yapıyor, fakat Cinsel Yasak, öğrenilmesi gerektiği gibi, kesin kurallarla uygulanışı gelenekselleştirilmesi zorunlu bir kültürdür. İnsan türleri bir batıp bir çıktığına göre, Cinsel Yasakların tutunma olasılığı zayıf görünüyor.

Pitekantrop'tan önce de, henüz insan olduğu şüpheyle karşılanan insan türleri var ki, bunların beyin gelişimleri şempanze ölçülerini henüz aşmış durumdadır. Ve belki de üreyim aksiyonları hayvanlar âleminden henüz ayrılma yolundadır. Hem beyince hem toplumcullaşma gidişleriyle Cinsel Yasak ihtiyacını hissedecek aşamada görülmüyorlar. Hiçbir belgeye de rastlanmıyor. En kesin belge, yüz binlerce yıl önce gelmiş Neanderthal İnsan türlerinde görülüyor: Ölü gömme geleneği. Besbelli ki, İnsan Toplumu içinde "Ruh" inancı gelişmiş bulunuyor. Demek, bir önceki, hiç değilse Ateşi kullanan ama buzullara karşı yeterince savaştıramayan Sinantrop, Heidelberg gibi insan türlerinde Cinsel Yasak çabalarının tutunmuş olabileceğini kabul edebiliriz. Belki Pitekantroplarda da bu çabalar denenmiş, Kişi içersinde benlik gelişimi uç vermiş olabilir. Ama bu gelişkin bir "Ruh" anlayışına, "Ruh'un "Komün içersindeki her yana yansıyan hareketine, ulaşmış görünmüyor.

Hayvanlar âleminden kopuşmak zorunda kalan ama henüz Cinsel Yasaklar evresine de giremeyen İnsan Toplumu, kaçınılmaz olarak hayvandan bir adım daha ilerideki, hiçbir yasak tanımayan sürü halini yaşamak zorunda kalmıştır.

Kaldı ki kutsal (yalan bilmeyen, yalanlanamayan ölümsüz) Âdem-Havva veya Hz. Lut'un kızlarıyla yatışı belgeleri de böyle bir aşamanın çok yakın zamanlara kadar yaşanabileceğini aydınlatmaktadır. Ki, çağımızdan en çok 4 bin yıl öncesinin belgeleridir. Âdem'le Havva'ya kadar gidersek bu Semit atalarının tarihi de 5-6 bin yıl öncesinden daha gerilere götürülemez. Demek insanoğlu Cinsel Yasakları bildiği ve gelişkin bir Ruha, Kutsallaştırma Geleneklerine sahip olduğu halde, Komün yaşamının varolduğu yerde, Üreyim Aksiyonunu yasaklarla sınırlayıp kesin bir gelişime oturmakta zorlanmaktadır. Bu alacağımız büyük bir derstir.

Konu Vahşet Çağı'na indirgendiğinde, hiçbir yasağın bulunmadığı Komün aşaması kesin bir gerçeklik kazanır.

Öyleyse Cinsel Yasağın bulunmadığı yerde Ruh da olamayacağına göre Animizm, her şeyi insan gibi canlı yorumlayış, nasıl gelişebilir?

Bunu daha titiz bir çalışmayla yerinde açıklayacağız. Burada şu kadarıyla yetiniyoruz: Komün içersinde her şeye yansıyan bir Ruh gelişimi, ilerlemiş bir Animizmin göstergesidir. Bu Orta Vahşet (Neanderthal İnsan) aşamasında görülen, Yukarı Vahşet'te (Sapiens türlerinde) ve Aşağı Barbarlık'ta iyiden iyiye gelişmiş bulunan bir ilerlemedir. Fakat bu aşamanın ön halleri, belirtileri de olmalıdır.

İşte bu ön belirtiler veya Ön-Animizm diyebileceğimiz filizlenmeler, hiçbir yasağın tanınmadığı Yasaksız Komün çağlarına denk düşmektedir. Cinsel Yasaklara bağlı gelişen Ruhun dolaşmadığı konak, yasaksız aşamadır çünkü. Animizmin ön filizlerini bu aşamada arayabiliriz.

Bu çağları belgeleyen, birkaç kafatası ve alet gelişimlerini anlatan fosillerden öte başka veri yok elimizde. Ancak bu belgeler, azdır diye akıl yürütmemizi engellemez. Tersine, [bu belgeler] o tarihlerde görülmemiş ilerlemeleri anlatan ve [daha da] önemlisi bütün fosil belgeler yanyana geldiğinde insan türünün gelişimine ışık tutan bir prosenin ilk halkalarına uyum yapan belgeler ise, daha çok Eleman ve Bilim dalıyla techizatlanmış [donanmış] olarak, o belgelerin ne anlama gelebilecekleri üzerine kafa yormalıyız. Akıl bu, aklını işlemeyenler ortasında aklını işletenler yadırgansa da, yeni gerçekler, bu geliştirimlere basarak ortaya çıkıp ilerleyebilir.

1- İnsan öncesi yüksek memeliler, Pasif Uyum prosesinin adı üzerinde en yüksek aşamasını yaşarlar, Pasif Uyum yabana atılamaz. Orada canlıların birikmiş ve sentezleşmiş Pasif Uyumları, beş duyu ve beyin haline gelmiştir. Yüksek memelilerde görülen Pasif Uyum, insanın Aktif Uyumuna sıçramak üzere gelişmiş en yüksek Pasif Uyum olduğuna göre, pasif de olsa beyin faaliyetlerine en yatkın aşamadır. Yani öğrenmeye ve düşünmeye. Sadece toplum haline gelinemediği için (öğrenme, eğitim, teknik, barınma yani Cinsel Yasaklara temel olacak aşamaya ulaşamadığı için), organcıl determinizm demek olan güdülerle davranılır. Düşünme yoktur. Fakat insan öncesi pasif bir öğrenme olduğu ölçüde, pasif bir düşünüş de bulunur. At ve köpeklerin insana yatkınlıkları o Pasif Uyumun, insan kuşaklarınca en az 10-15 bin yıldır ayıklanarak geliştirilmiş oluşundandır. Yeni ayıklanış veya seleksiyon hücrelere yansıyarak eğitime, düşünceye daha yatkın (güdüleri bir ölçüde insanlaştırılmış, sentezleştirilmiş) at ve köpek nesilleri elde edilebilmiştir. (Darwin)

2- Pasif Uyumun en ilkelinde bile amaç, doğaya-canlının çevresine "uyum"dur. Pasif Uyum yüksek memelilere doğru geliştikçe uyum yetenekleri de gelişir. Köpek ve atlarda görülen uyum geliştirimini başka ilkel hayvanlar da deniyorlar: Kuşlar, horozlar...

3- Demek İnsan Toplumunun doğduğu yerde, Pasif Uyum, Aktif Uyuma sıçrama yapmıştır, diyebiliriz. Belki bu çok uzun çağlar boyunca süren bir gelişim olmuştur. Fakat Aktif Uyum çabaları kesindir. Göreceğiz.

Aktif Uyum, toplum olmayı zorunlu kıldığı gibi, beyin hücrelerinin organizasyonunda da benzer sıçramaları sonuna dek ister.

Bu iki sıçrama da, yani toplumsallık ve beyinsel gelişim de, alet-kafatası fosilleriyle belgelenmiş bulunuyor.

Aktif Uyumun amacı, Pasif Uyumdan farklı olarak, yaşadığı çevreye hayvancıl güdülerden bir adım da olsa ileride, güdülerin sentezleştirilmiş biçiminde; düşünceli, uyumlu olması gerekir.

Bunun için Totem sembollü Cinsel Yasak ilerlemeleri gerekmez. Alet gelişimi, beynin az da olsa gelişimine yol açmış bulunurken, insan türlerini hayvanlar âleminden kopuşturacak yaşama savaşlarına da itelemiş bulunur. Bu kopuşmalı gelişim, insanı kendi türü içine kapalı, ilkel sürü toplumuna doğru ister istemez sürükler.

İşte bu aşamayla birlikte insan türleri geri dönüşü olmayan bir başkalaşma sürecine girmiş olurlar.

4- Üreyimleri, geride bırakmaya başladıkları hayvanlar âleminden farklılaştıkça yaşam, geçim, barınma savaşları da başkalaşır.

Bu başkalaşmalar beyindeki hayvancıl güdü seviyelerini, her güdü halkasını başka güdü halkalarıyla zaman ve yerine göre görev, ihtiyaç zorlamalarıyla birleştirerek insancıl düşünce sentezlerine ulaştırmadan yapamazlar. Ve insanda aletlerle yaşama savaşı ilerlerken, beyinleşme ve toplumsallaşma ilerler.

5- Beyinleşme ve toplumsallaşmanın ilerleyişi temelinde Pasif Uyum, Aktif Uyuma dönüşünce düşüncenin ilk mantığı şüphesiz ki yaşadığı doğa ve toplum çevresini yorumlamak zorunluluğuyla damgalı bulunduğu için, Animizm biçiminde gelişecektir.

Pasif Uyum içindeki beyin bile potansiyel bir Animizmle yoğrulmuştur. Hayvansal güdülerin tercümesi dikkatle yorumlandığı zaman, ilkel (Pasif Uyum seviyesinde) bir Animizm sonucuna ulaşır. Yani Pasif Uyum aşaması potansiyel olarak (kopuk zincirleme güdüler determinizmi altında bile olsa) Animizm yorumlarıyla yüklü bir gelişimdir.

Beyinleşme, Toplumsallaşmayla birlikte Aktif Uyum seviyesine ulaşır ulaşmaz bu potansiyel Animizm, her şeyi kendisi gibi görüp yorumlama mantığına ulaşır.

Demek Animizm Mantığına ulaşmak için, Cinsel Yasaklarla gelişmiş bulunan Ruh'a ve Totem'e ihtiyaç yoktur. Tam tersine, Cinsel Ya-

sak, Ruh, Totem gelişimleri için Animizme veya Animizmi ortaya çıkaran aşamaya ihtiyaç vardır. Totemizm, Cinsel Yasakların örgüt sembolü olabilmesi için Ön-Mantığa gereksinim duyar.

Ancak Animizmin de en ilk insancıl yorumlarına ulaşabilmesi için;

1- Üreyim Sisteminin insanlaşmasına;

2- Dolayısıyla üretim adını henüz almasa da geçim, barınım, savunma gibi yaşama olanaklarını, üreyiminin seviyesini karşılayacak aşamada insanlaştırmış olmasına;

3- Dolayısıyla bunların eşliğinde şempanzeden daha ileri bir beyinleşme gidişini tutturmuş olmasına ihtiyaç duyar.

b) Animizmin dönüşümleri ve kutsallık

Animizmin bu ilk temelleri yeterince anlaşılamadan, Cinsel Yasakların ilerleyişi ve Komün Elemanları (Kişi) içinde benliğin gelişimi ve Ruh'un Komün'ü sararak Animizmi daha anlaşılır, gözlere batıran bir seviye yükseltişi anlaşılamaz.

1- Animizmin Ön-Mantık olarak belirdiği aşama, hiçbir yasağın bulunmadığı En İlk Komün temelidir. Bu temel olmaksızın Cinsel Yasaklar, düşünce ve eylem olarak doğamaz. Çünkü Ön-Benlik ve Ön-Ruhunu geliştiren Ön-Üreyim gelişimi, bu temeller içersinde oluşmuş bulunur. Ki, bu temellere bastıkça Cinsel Yasaklar, Benlik, Ruh, Animizm ve Totemizm sıçrama yapabilir.

2- Cinsel Yasaklar deneme yanılmayla bilinen ilk ilerlemelerini yapar yapmaz; önce Kişi içersinde bilinç-altbilinç kutuplu benlik, insanlık Ruhu oluşur.

3- İnsan bu Ruhunu keşfetmesine gerek duymadan çevresine, toplumuna ve yaşadığı doğaya yansıtır. Ruh, Komün'ün her yaşantısında nefes alır gibi dolaşmaya başlar. İnsan kendisini nasıl hisseder ve yaşarsa çevresini de öyle bilir ve görür. Böylece Animizm Ruh'la zenginleşir; uzun yüz binlerce yıl sürebilen sağlam bir mantık silsilesi gelişir.

4- Giderek Cinsel Yasaklar, Benlik, Ruh ve Animizm elele tutuşarak Kan örgütlenmelerini ve onun sembolü olan Totemizm sistemini yaratırlar.

5- Totemizm, Animizmin beşiğinde doğumunu yaptığı halde, Animizm Totemizmden yayılmış gibi durur. Buradaki aldanışımız daima parıldayan şeye kapılışımızdan gelir.

Bu şuna benzer: Determinizmin genel bilgi birikimleri önce yeni bir fikri veya kanunu keşfetmemize olanak sağladığı halde, o kanunu hayata geçiren determinizm görülmez veya kavranmaz da, determinizmin bir çocuğu olan yeni fikir veya kanun abartılarak her şey haline

getirilir. Evrim gibi koskoca bir prosenin bütünlüklüce kavranışı, ne yazık ki, bu tür aldanışlarla ilerlemiştir. Hele daha gerilere gidilince durum iyice çıkmazlaşır. Allah'ın her şeyi yarattığı keşfi, çağı için determinizmi karşılayan bir yeni görüştü. Ama kendisinden önceki çok Allah'ları kesip attığı için kendi kökünü bilemedi. Medeniyet yeni bir keşifti, ama Tarihöncesini her şeyiyle kazımak isteyince kendisini bile tanımlamaktan uzak düşüyordu...

Totemizmde de öyle oldu.

6- Totemizm, Ata Dini veya inanışıydı. Komün, uyum mekanizması olarak, yani dünyasını yorumlayıp ona göre uyum yapmak için Ön-Mantığındaki Animist, her şeyi canlı gören, karışıklığı sadeleştirmek zorundaydı.

Bu zorunluluk Komün'ün üreyim ve üretim aksiyonlarının ilerlemesiyle durmadan gelişiyordu. Komün içinde Kan örgütlenmeleri bize karışıkmış gibi gelse de aslında getirdiği sınırlılıklarla sadeleşme yaratıyordu. Komün'deki sadeleşme veya insanlaşma, düşünce sistemine de yansıdı. Ve Animist Mantık Monizme ulaşarak Totemizm biçiminde bir yorum tekliğine ulaştı. Komün, içinde bulunduğu doğayı, bitki ve hayvan Tanrıları haline getirerek yorumluyor ve toplumcullaştırıyordu. Böylece uyum yetenekleri kolaylaşıp pratikleşiyordu.

7- Fakat bu gelişimle Komün içine Cinsel Yasaklar, Benlik, Ruh, Animizm ve Totem Elemanlarıyla birlikte yeni bir Eleman daha katılıyordu: Kutsallaştırma.

Kutsallığın da elbette bir ön temeli vardı. Bu, Komün'ün içinde henüz Cinsel Yasakların görülmediği aşamadaki insan beyinlerindeki Ön-Ruh çelişkileri kadardı. Ve çevresini ilkel Animist Mantıkları kadar yorumlayıp o çelişkileri (korku, minnet duygularını) en çok ilgilendikleri canlılara yansıtıyorlardı. Mağara resimleri dikkatle yorumlanmalıdır. Hayvan resimleri sadece Totemizmle yorumlanmalıdır.

Kutsallaştırma, Totemizmle birlikte ata saydıkları bu hayvan Tanrılarda sembolleştikçe, genel olarak Animizm geride kaldı. Aşağı Barbarlık Çağlarını da kapsayarak, Totemizm öncülüğünde, Ana Tanrıların öncülüğünde sürmekten geri durmadı. Ama her şey Totem ve Ana Tanrılarmış gibi görünüm verdi. Oysa en sağlıklı-sağlam, en geniş uyum mekanizmalarını içine alarak doğup gelişmişti. En büyük eksiği, kendiliğinden; bilinçsizce, karacahil damgasıyla doğmuş bulunuşuydu.

Animizm, Totemizme dönüşmüştür. Totemler'in insanlar gibi Ruhları-Canları vardır... Giderek kutsallaştırmalar, toplum biçimlerinin gelişimi eşliğinde Ana Tanrılara, Baba Tanrılara doğru yükseldikçe, Animizm anlayışı (Ön-Mantık Sistemi) bu kutsallaştırma amaçlarına

hizmet eder. Ve özelliklerini kutsallaştırdığı Tanrılara aktarır. Böylece Animizm tanınmaz hale gelir.

Aslında kutsallaştırmaların en yücelmiş biçimi olan Tektanrıcılıkta bile Animizm özelliklerini aramak yanlış olmaz. Animizm de, Totemizm de, Çok ve Tek Allahçılık da hepsi gerçekte doğa ve toplumun yorumlanışının ve o yorumlara göre uyum mekanizmaları geliştirmenin (determinizmin) aşamalara göre yansıyışından başka bir şey değildir.

10- "Dil" Elemanı, Totemizm ve Kutsallık

Ateş nasıl kendisinden sonraki teknik keşiflerin anası olmuşsa, Üreyim Aksiyonun insanlaşmasıyla gelişen Animizm (Ön-Mantık Sistemi), kendisinden sonra gelen düşünsel keşiflerin potası, beşiği oldu.

Komün'de; altyapı-üstyapı gibi, üreyim-üretim gibi, teknik (alet)-fikir-düşünce gibi ayrımlar günümüzdeki gibi belirgin değildir. Tersine aşırı komplike, içiçe geçmiş tek bir organizma halindedir. İç işleyiş kanunlarının ayırt edilmesindeki zorluk buradan gelir. Tıpkı atomun ve hücrenin çözümlenişindeki zorluklar gibi.

Animizm dediğimizde, onun nasıl tümden Komün yaşamına veya doğuşundaki damgası olan Üreyim Aksiyonunun insanlaşmasına bağlı olduğunu unutamayız. Üreyim Aksiyonunun insanlaşması dendiğinde, onun nasıl tümden Üretici Güçler gelişimiyle bağlantılarla uzun yüz binlerce yılda gelişmiş bulunduğunu akıldan çıkaramayız.

Ateş de, Animizm de kendilerinden sonraki uzantılarına analık ediyorlarsa şüphesiz ki bu topyekûn Komün organizmasının doğuşu, gelişimiyle birlikte değerlendirilmelidir. Ne Ateş, ne Animizm Elemanları alınıp, uzmanların yaptığı gibi, Komün'ü anlaşılmaz kılan, günümüz önyargılarıyla sivriltilip birer ana kanun muamelesine uğratılamaz. Prose olduğu gibi gözönünde tutulabilirse asıl kanunlar seçilebilir.

Animizm, henüz Komüncül determinizm Monizmini kuramadığı ölçüde genel, çok yönlü, çok kutupludur. Üreyim Sistemi, En İlk Komün yapısındaki insanlaşmış temellerine kavuşmuş olsa da, henüz Cinsel Yasaklar keşfedilmediği için insan beyni de hayvancıl güdüleri kesin bir hapsedişe uğratamaz. Bilinçle bilinçaltı kesin zıtlığına ancak Cinsel Yasakların ilerlemesiyle ulaşabilir. Bu da Totem sentezinin oluştuğu bu gelişime denk düşer. Komüncül Determinizm, insan beyninde **benlik,** bilinç-altbilinç çelişkilerinin yarattığı sonsuz gelişimli fikirler maneviyatı, "RUH" Monizmine (Biricikliğine) ulaşırken; Komün toplumda Totemle damgalı Kan örgütlenmelerinin Monizmine ulaşır. O da Totemizmdir. Bundan sonra Animizm, Totemizme ve Kişi beyinlerindeki Ruh'un kutsallaştırmalarına hizmet eder.

Komün yaşamında Dil Elemanı da bu gelişimlerin mekanizmasıyla ortaya çıkmıştır.

İnsan düşüncesi, hayvanların Pasif Uyumlu güdülerinden farklı-bir adım daha ileride **(güdüleri bastırılarak Komün yaşamıyla sentezleştirilmiş bir aşamaya ulaşır ulaşmaz)** Animizm anlayışını geliştirdiyse; mutlaka bu düşüncesini Dil'e benzer ses ve hareketlerle anlatmak zorunda kalmıştır.

Ancak Vahşet Çağı'nda daima hatırlanmalıdır ki İnsan Toplumu, insan türlerinin başkalaşmasıyla ilerlemek zorunda kalmıştır. Bu yüzden görev değişimlerini anlatan organ (uzuv) değişimlerine yol açtı: Boynu, kafatası, beyni, leğen kemikleri, dişleri, gözleri ve benzeri ayrıntılarla birlikte, elleri ve başparmak oynaklığı, aşama aşama bugünkü insan türüne doğru, insan türleri içinde başkalaşarak gelişim gösterdi.

"Dil" de hem beyinsel (soyut-manevi düşünce anlatımlı) hem de bedensel, beyinde ve ağızda organ bağlantıları olan, insanlaşmaya en çok muhtaç bir organdır. İster istemez teşrihî [anatomik] organ başkalaşımlarına uymuş olduğunu görüyoruz.

Wells'in belgelerine göre, Neanderthal İnsan bile henüz başparmağı oynaklaşmamış, kafatası arkada büyük, beş duyuyla davranan durumdadır. Kafası önde küçüktür; Dil ve düşünceyle başı hoş değildir. Dişleri ve damağı henüz insanlaşmamıştır.

Demek Dil henüz gelişememiş, iki heceli sesler çıkararak anlaşmaktadır.

Yukarı Vahşet aşaması artık Totemi sentezleştirmiştir ve organ başkalaşımları bugünkü insan sentezine ulaşmış gibidir.

Fosil belgeler prosesiyle Düşünce-Dil gelişiminin kökleri olan **Cinsel Yasak, Ruh, Totem** ve **Kutsallaştırma Proseleri;** Dilin Ruh ve Totemle birlikte geliştiğini düşündürür.

Fakat insanın doğadan, hayvanlar âleminden, Pasif Uyum temellerinden gelişmiş bulunduğu (yani en ilk temel proseler) asla akıldan çıkarılmamalıdır.

İnsan, Aktif Uyum aşamasının temeli olan Yasaksız Komün tramplenine bir kez basmış bulunuyorsa; o aşamadan başlayarak Konuşma-Dil eylemlerini de geliştirmiş olmalıdır.

Eğer o aşamalar olmasaydı ne Animizm Mantığı, ne Cinsel Yasaklar, ne Benlik, ne Ruh, ne Totem, ne de Dil gelişimleri olamazdı.

Elbette asıl Dil-Lisan, Cinsel Yasaklar, Ruh, Totem ve Kutsallaştırmanın elele tutuştuğu bir aşamada adeta sökün edip çocuklardakine benzer şakımaya başlamıştır. Ama eski aşamalardan koparıldıkça ve tek

başına ele alındıkça Lisan, konuşma olarak soyut dilleşme (langue abstrart) Claude Strauss gibilerin Totemi olur çıkar:

> **"Tüm bu sorunların dilbilimsel olduğunu "düşünür". Çünkü onun için "en başta gelen kültürel olaydır."**

İnsanın şaşası gelir. Ama uzmanlık dipsiz kuyularına batıp çıkmamak onların doğasındandır. Göreceğiz, hepsi büyülenmeler ve büyületişler yaratıp tapınırlar. Eksantrik bir ayrıntı yakalayışları, onların hafiyeciliklerine yeter sebep teşkil eder...

Peki kutsallaştırmaların Dil'le ilgisi nedir?

Totem sembolleri Dilin şifreleriyse, kutsallaştırmalar Dilin üslubu, şiirselleşip ezberlenişinde kaynak görevi yapan benliğin yücelmiş enerjisidir.

Bu, Totemle birlikte işler; Totem, Kişi üzerinde ne kadar egemenleşip üstünleşmişse Kutsallık Enerjisi de o denli güçlü olur. Ve Kişiyle Kişi arasında; Kan'la Kan'lar arasında, Kan ve Kişiyle Toplum arasındaki Konuşma-Dilleşmelerde hep Totemik yansımalar Dil sembollerine geçer, gramerleşir. Yeni kuşaklarda gelenekleşir.

Komün, yukarı aşamalarına doğru biçim geliştirdikçe Totemizm aşılır ama kutsallaştırma biçiminde başka Tanrılara dönüştükçe Dil ve Düşünce, kutsallaştırma enerjisiyle dolup taşar.

Nasıl Animizm temeli Totemizme hizmet etmişse, sonraki aşamalarda Animizm ve Totemizm temelleri, Tanrısallaşma gidişine hizmet ederken düşünce ve dil sistemini de yanına alarak topyekûn Kutsallaştırma-Tanrısallaştırma amacına hizmet eder hale gelir.

Düşünce ve Dil gelişimi on binlerce yıl boyunca Totem ve Tanrısallık sembollerinden kurtulamaz. Sınıflı toplum biçimlerine açılan (Komün parçalandıktan) binlerce yıl sonraki gelişmiş ve yeryüzünü doldurmuş her çeşitten toplum biçimleri gelişimini elaborasyondan geçirdiğimizde, şaşılacak ölçülerde düşünce ve dilin kutsallaştırma eğilimlerini bulmadan edemeyiz.

Bu yüzden kimi uzmanları "Totem", kimilerini "Kutsallık" (Din), kimilerini "Dil", kimilerini "Psikoloji" anlamında "Ruh" sarıp büyüler; içine çekip çıkmazlaştırır. Çünkü hepsi çekirdekçil griftlikte Komün içinde kolay kolay seçilemez diyalektik koeksiztansa [birlikte var olmaya] girmiş, kanunlaşmışlardır.

11- "Kültür" Elemanı: Ölü Gömme, Sanat

Komün'de Kültür Elemanı gibi genel bir ayrım da olanaksızdır. C. L. Strausse gibilerin (Batıdan devşirme bizde de, Doğulu aydınlarda da) "kültür" takıntıları bitmedikçe o genel kültür köklerine işaret et-

mekten kendimizi alamayız.

Komün'de Kültür Elemanı, aynı mekanizmalar ve gidiş içersinde kavranamadıkça anlaşılmaz, temelsiz, boyuna soyutlaştıran, ayakları topraktan koparak uçup giden bir balon olarak kalmaya mahkûm olur. Aydınların, uzmanların derdi de değildir. Onlar için; "Cennet, kalemlerinin gölgesi altındadır." İnsanlığın cenneti ise doğanın ve toplumun gidiş kanunlarını arayıp bulan ve uyum yapmayı programlaştırabilen teori-pratiğin gölgesi altında ilerler.

Dikkat etmişsek buraya kadar ele almaya çalıştığımız Komüncül Elemanların çoğu, manevi, üreyimsel bağlantıları daha yaman ve yoğun olanlarıdır ve Komün'de çokluğu oluştururlar. Maddi üretimsel Elemanlar daha az yaman olmamakla birlikte azlıktadırlar. Bunun anlamları üzerinde durmak gerekir. Ama en genel anlamı, Komün'ün kendisinin bizzat daha çok Manevi İnsancıl Üretici Güç oluşunda toplanır.

Bu yüzden, Kültür dendiğinde Komün'ün topyekûn bu saydığımız her Elemanının armonisi Komün'ün kültürünü oluşturur.

Burada konuyu, kanunlar arayışından sapıtacak uzatmalara girmeden sadece "Ölü Gömme" ve "Sanat" sentezlerine kısaca değinmekle yetineceğiz.

Ölüm Olayı: Yüksek memeli hayvanlar da dahil hiçbir hayvanda bedenden ayrı bir "Ruh" sezisi yaratamaz. Çünkü hayvan, güdüler zinciri içinde organcıl determinizmiyle birbirinden kopuk Pasif Uyum içinde bulunur. Açlık, savunma, analık, avlanma ve benzeri güdüleri doyuruldukça veya başka bir güdüyle devre dışı bırakılınca, sadece o güdünün doyurulma işine bakar. Tabiî bu sadece organcıldır. İnsan beynindeki benlik gibi yeni sentezlere ulaşamaz.

İnsanın, hayvanlar âleminden uzaklaştıkça (Neanderthal İnsan Orta Vahşet aşamasında fosil belgelerde kesinlik kazanmış biçimde) ölüm olayına daha fazla önem verdiği anlaşılıyor.

H. Spencer, Wund, Tylor, Freud gibi içine bir sürü uzmanlık çeşitlerini alan klasik bilimin sandığı gibi ölüm olayı, bedenden ayrı Ruh sezisi vermemiştir.

Tersine, Komün'deki Kişi, içinde doğmuş bulunan bilinç-altbilinç çelişkisinin (Benliğin), bedenden ayrı bir Ruhun var olabileceği sanısını yarattığı için, ölüm olayının da başka bir yaşantıya diriliş olabileceği **("basübadel mevt: ölümden sonra dirim")** kavramını doğurmuştur.

İnsan beyninde enkonsiyan dediğimiz bilinçsizliğin bilinç zıtlığıyla bir arada örgütlenmesi veya hayvancıl içgüdülerin insanlaşma gidişiyle bilhassa Cinsel Yasaklarla baskı altına alınması; insanda, bilincinin

dışında elde olmayan bazı güçlerin (determinizmin) rol oynadığını sezdirmiştir. Toplumcul kanunlar determinizmi, İnsan benliğine [olduğu gibi] bilincine de etki eder. Bu, insanda bilinç-altbilinç (benlik) bütünlüğü içinde bilinçaltından etki ederek rol oynar. Komün insanı, bunu bilmediği için, bu gelişimi (yani kendi Ruhunun kanunlarla hareketini), kendi bedeninden ayrı bir "Ruh" varlığı kavramına dönüştürür. Kandaşlarından herhangi birisinin ölümü halinde, çok sevdiği-sosyal ilişkilerle belleğine her an Totem kutsallaştırmalarıyla kazıdığı Kandaşını, rüyalarına dek her yanda görmeden, hayallerine sokmadan yapamaz. Bu, Komün'ün her Kişisinde kendi beyinlerinde gerçekleştiği halde, bilinemez kaldığı için, beden dışında bir Ruh varlığı sezisini veya sanısını verir. Bu hemen her olayda başka biçimlerde beyin aynasında Kişisel olarak yansıdığı için sadece Kişilerle ilgili olarak düşünülmez, determinizmin karşılığı olarak bedenden ayrı bir "Ruh" olarak düşünülür. Animizm ve Totem ve oradan dönüşerek yücelmiş olan Çok ve Tektanrı halkaları da hep bu bedenden ayrı "Ruh" sezileri temeline yaslanır.

Gerçekte "Ruh" denen sentez, doğanın ve insanın kanunlarının (topyekûn evrimsel determinizmin) insan bilinçaltından yansıyarak kendisini ifade etme biçimidir. İnsan benliği, kendi doğal anlayışı, bilgileri, gücü ölçüsünde toplumcullaştırma gidişini kendisine ve doğasına yansıtarak elde ettiği evrenini yorumlama tarzı: "RUH" biçiminde olabilmiştir. Ruh dediği, gerçekte kendi beynindeki bilinç-altbilinç mekanizmasından başka bir şey değildir. O sadece, kendi Ruh'una yansıyan determinizmi bilemediği için determinizmi kendi bedeni dışında dolaşan bir Ruh olarak ifade edebilmiştir. Kendi Ruhu, toplumuyla birlikte geliştikçe, Animizmi de, Totemi de arkadan gelen Tanrıları da Tektanrı'ya doğru yüceltmiştir. Dilindeki, Düşüncesindeki, Dinindeki semboller de buradan dönüşerek gelir. İnsanın kendi Ruhunu, kendinden ayrı bir Ruha ve Toteme bağlayışının köprüsü böyle kurulup güçlendirilmiştir.

İşte klasik bilimin "Düalizm" (İkilik) gibi gördüğü "MUAMMA"-sının içyüzü budur.

Klasik bilim bedenden ayrı Ruh sezişini "ikilik" gibi görür. Ve bu yüzden bin yıllar boyunca içinden çıkamadığı bu problemi "muamma" sayar.

Bedenle Ruhun Tanrılara dek uzanan çelişkisini ölüm veya rüyayla açıklama girişimleri, bu yüzden sebeple neticeyi karıştırarak, karşılıklı bağlantılarını kuramayıştan ileri gelir.

İnsanın ölüm'e değer verişi, insanın kendi beyninde bilinir-bilinmez kutupların (çelişkili benliğinin) örgütlenişinden çok sonraları geliştiğine bakılırsa ve giderek ölü gömme anlayışlarını zenginleştirdiğinin de

doğruladığı gibi; insanın kendi Ruhunun gelişmesiyle, kendi Ruhunu, kendi dışında bir Ruh'un varlığına olan inancını, paralel biçimde kutsallaştırma halkalarıyla güçlendirişine bağlıdır.

İnsanın gerçekte amacı kendisi olduğu halde, kendi Ruhu üzerine, kendi Ruhunun dışında, kendi Ruhundan yansıma bir Ruh varlığını çıkardığı için, amacını bu Ruha bağlamış ve o Ruhun vasıtasıyla amacını gerçekleştirmeye çalışmıştır. Böylece Komün'ün Tanrısallıkları amacı haline gelmiştir. Komün'ü veya Komün'den çıkagelmiş Antik Medeniyetleri anlamak için bu gidişi tek yanlı Tanrısallıklar (Ruh) içinde ele almak meseleyi tepetaklak koymak olur. Tersine, o Ruh'un maddesiyle (asıl İnsan Toplumunun gidiş kanunlarından gelen amacıyla) koyulması gerekir. Çünkü o Ruh veya Tanrısallıkların sunduğu dini semboller, hep görünürde, bilinç kabuğuna yansıyan cinsel ve toplumsal yasakların Tanrısallaştırma halkaları biçiminde gidişidir. Asıl determinizmin kanunlarını, Ruh-Din gidişinde değil, Komün'deki Kişi-Beyin içindeki Ruhu oluşturan Cinsel Yasaklar, Toplumsal Yasaklar gibi Komün Elemanlarında aramak gerekir. Çünkü Komün'ün yücelttiği Totem-Ana-Baba ve benzeri Tanrılar, hep o temellerin diyalektik etkileşimlerinden fışkırmışlardır.

Rüya da ve insanın giderek rüyalara önem verişi de aynı mekanizmaya dayanır. Ölüm'ün Bedenle Ruh çelişkisini açıklamayışı gibi, rüyalar da açıklayamazlar. Tersine, rüyaları açıklayan da aynı mekanizmalar olur. Freud'un metafizik donduruşları bir kenara bırakılırsa, rüyalarımızın da insanın (Kişi ve Toplum zıtlığıyla birlikte oluşmuş bulunan insan beyninin) bilinç-altbilinç çelişkisinin yansıyışları olduğu psikanalizce ortaya çıkarılmıştır. Tekrar hatırlatmak gerekir ki, Komün'de tek başına Cinsel Yasak Elemanı diye bir şey yoktur, olamamıştır. Komün'ün diğer Elemanlarıyla çekirdekçil bir bütündür. Komün'ü ve parçalanışlarını bilemeyen psikanaliz, sadece bu alana metafizikleştirdiği Kişi Ruhu açısından girebildiği ölçüde kendisini var edebilmiştir. Kişi Kişiyle açıklanamaz. Kişi Toplumla birlikte açıklanır, sözü doğru ise; Kişi de, Toplum da, Komün anahtarlarının İnsanlık Tarihinin her problemine veya kilidine sokulup açılışıyla çözümlenebilir. Bu yüzden Komün'ün parçalanışları kadar Komün Çekirdeği üzerinde de durmalıyız ki, neyin nasıl parçalandığını bilebilelim.

Güzel Sanat Olayı: İnsan Toplumunda, Sapiensler kadar, her iki Kromanyon ve Grimaldi toplum gidişlerinde de bu denli ressamlık tiryakiliği belgelerine rastlanmamıştır.

Yukarı Vahşet Çağı'nın bu Komünleri, korunaklı Mağaraların derin, ulaşılması zor derinliklerine, kıyı yarlarının yüksekçe kayalarına, kut-

sallığa yatkın kayalıklara ilkin insan değil, hayvan resimleri, desenleri, figürleri, heykel kabartmaları yapmışlardır.

Solutre, Paris'in güneydoğusundaki Saône şehrinin Macôn kasabasına yakın bir yerdir. Vahşi Komünlerin ilk sanat eserlerine bu yerde rastlandı. Bu devre, yerin adına uyarak, Solutreen Devri dendi. Ki, Yukarı Vahşi aşama için en doğru belgeleri yansıttığı söylenebilir. Diğer Mağara resimleri dikkatle sınıflandırılabildikçe, Vahşet-Barbarlık geçişlerine ışık tutabilir.

Bu devirde hiç insan [resmi] yok, sadece hayvan resimleri, Ren Geyiği vardı. Bu devrin Orta Vahşet sonuna da yakın düşmesi, sonraki devirlerde bile hâlâ insan şekillerinin pek önemsiz kalışı, çok daha sonra hayvan resimlerine, heykelciklerine gösterdikleri zarafetin-realist titizliğin insanınkilerde de yansıması, bize çok öncelerden beri gelişen bir prosenin kısa, özet bir tekrarını çağrıştırıyor:

Önce hayvanlardan başka bir resime yer verilmemesi ve modern insanı; **"hayretten donduracak (stupéfiant) bir realizm"**le çizilmeleri, elbette Totemle ilgili olduklarındandır. Ancak Animizmin, Totemden çok önce geldiğini de çağrıştırırlar. Henüz Animizmin, Totemizme hizmet edişini sanki kesinleşmiş çizgileriyle göremeyiz. Sapiensler, resimlerini çizdikleri hayvanları, öldürüp, parçalayıp yiyiyorlardı da henüz. Sapiensler, yüzleri ve kaynaklarıyla benzedikleri çok sonra gelmiş Moğollar gibi, at etine pek düşkündürler. Solutre kampında yüz bin at iskeleti, sayısız ren geyiği, bizon veya mamut kemiği bulunur. Ama Sapiensler bunlarının hepsinin resim ve kabartma heykelciklerini özenle, büyük bir realizmle yansıtmışlardır. Demek önceleri insan benliği oluşurken, yani insan üreyimi hayvanlar âleminden ayrılırken, ilk Cinsel Yasaklar henüz kesinleşmediği veya hiç tanınmadığı zamanlarda bile, sırf insan üreyimiyle birlikte az da olsa üretimini geliştirmek zorunda kaldığı aşamada, beyni doğal gelişimle hayvansal içgüdüleri baskı altına alırken insanın cılız benliği bile çevresini-kendisinin geldiği kaynağı, Animizmle yorumlamaya başlamıştır. Bu ilk sanat belgeleri, sadece Totemizmi değil, Totemizmin sivrildiği-içinden çıktığı Animizmi de yansıtır. Tıpkı erkekli kadınlı sonradan yapılmış av eylemlerinin yansıtıldığı resimlerin, Totemle karışık kadın aktüalitesinin öne çıkışını belgelediği gibi veya çok daha sonraları hayvan başlı kadın heykelciklerinde Totemden kopuşamayan Kadın Tanrıların belgelerindeki anlam gibi.

Eğer Animizm Totemden çıkıp gelmiş olsaydı, Totem Animizm gibi geride kalır, çok daha önce silinir; prose tersine işler; önce Tanrılar çıkar, Animizmin yücelip bilime dönüşmesi daha kolay olurdu. Oysa İlk Komün karacahil gerçekçiliği, Animizm olarak kendisini gösterirken,

belki bedenden ayrı Ruh sezisi güçlenmeden, insanın kendi benliğini Ruh aracılığı olmaksızın doğrudan doğruya toplumu vasıtasıyla doğaya yansıtışıyla oluşmuştur. Cinsel Yasaklarla güçlenen insan benliği, bedeninden ayrı Ruh aracılığıyla sonradan Animizmi ve onun içinde Komün sembolleri Totemleri sivriltmiştir. Ve giderek toplumcul gelişime göre otorite aktüalitesi Totemden Ana-Baba Tanrılara doğru kayarak Komün'ün iç bölünüşlerine veya örgütlenişlerine ayak uydurmuştur. Animizmin ilk çıkış çağlarında Komün Yekpare, Yasaksız Kan bölümleri olmaksızın doğayla çelişerek başkalaştığı için, Animizm her şeyi kendi gibi canlı gören, bulan ve o gördüklerine, bulduklarına ayak uyduran bir sezi, davranış olmalıydı. Komün'deki Elemanların bölümlenişlere uğrayıp çelişmesiyle Animizm de buna ayak uydurdu. Ve giderek egemenliği, kendi içinden çıkıp gelişen aktüel otoritelere bıraktı. Bilimin çıkışı da o zaman tıpkı Animizm gibi kutsallıklar temelinden, onun teolojisinin egemenliği içinden, o kabuğu çatlatarak gelişmek zorunda kaldı.

Vahşi resimlerin gelişimleri ve sonraki Komün ve Medeniyet gelişimleri de hep bu proseyi doğrular.

Buradan yola çıkarak, sanatın çıkış kaynağına döndüğümüzde daha anlaşılır sonuçlara ulaşabiliriz.

Benlik (bilinç-altbilinç çelişkili gelişimi), bedenden ayrı Ruh sanısıyla veya köprüsüyle kendi enerjisini Ruh sanısına dönüştürür ve her şeyde o Ruhu görmeye başlar. Ruh giderek Animizmi, Totemleri, Kadın Tanrıları ve dolayısıyla Komün'ü güçlendirir. Ama Komün, tek tek Kişilerin benlikleri ve Ruh sanıları aracılığıyla kendisini Totemlere-Tanrılara bağlar. Onları kendi gerçek Ruhunun üzerine çıkarır. Bu aşamada bedenleri henüz Kişilerin yani topyekûn Komün'ün kendisinindir. Sadece Ruhları Totem Tanrısı'nındır veya oraya bağlanmıştır.

Dördüncü Buzul Devri sonrasında, buzullar yeniden çözüldükçe her yanı kaplayan çayırlar ikliminde yaban atları, yaban sığırları, mamut, bizon, ren geyikleri çoğalır ve kuzeyi göçlerle kaplar.

Sapiens İnsan, ister istemez geçim, av peşinde gönlünü bunlara kaptırır. Bu onun Animizmi (ilk gözağrısı)dır. Fakat Cinsel Yasaklarını da yeniden üreterek kesinleştirdikçe toplum örgütünün sembollerini de yine bu gönlünü kaptırdığı hayvanlardan seçer. Böylece, doğacıl aşkı yine toplum dolayısıyla bir kez daha toplumcullaştırarak, Komün sembolü olan Totemin hizmetine girer. Ve bu toplumcul aşkı hafifçe kutsallaştırdığı, bedenini değil ama Ruhunu bağladığı Totem Tanrılarına akarak onları resim, heykel sanatlarında yansıtmaya dönüşür. Bu bir Büyü-Sihir eylemi değildir. Komün'ün isteklerinin gerçekleşmesi

için Totemine karşı saygılı, sevgili davranmaktır. Yani çevresine uyum mekanizmasıdır. Zira Komün insanı, Ön-Mantık olarak geliştikçe kendisinin doğadan kaynaklandığını; içinden çıktığı bitki ve hayvanları Ata Tanrı (Totem) yaparak ifade edip yorumlamıştır.

O çağ için determinizmin ifadesi-dile gelişi böyle olur.

Burada vahşi sanat, çıplacık olarak, Cinsel Yasaklarla baskı altına alınmış hayvancıl içgüdülerin, Kişi bilincinde enerji kazanarak Komüncül aşka yönelirken, Komün'ün sembolü Totem biçiminde yüceliş sentezi olur. Bu sanatta, toplumun otoritesi[ni simgeleyen] Totem ve Kadın Tanrıların veya Kutsallıkların egemen olarak yansıması bu yüzdendir...

Görülüyor; [Kültür, Komün'ün] çekirdekçil Elemanı olduğu için, diğer Elemanlarla ve doğuş damgasıyla sımsıkıca, ayırt edilmezce bağlıdır. O'nu çekirdekten koparmak olanaksızdır.

Koparıp incelediğinizi sandığınız Kültür, Komün'ün asıl kanunlarını yansıtamadığı ölçüde tanınmaz hale gelecektir. Hem Komün Elemanı'nı hem de o Elemanı yaratan kanunları ayırt etmek zorlaşacaktır. İşte uzmanlıkların bir yerde yaptıklarının olumsuz yanı budur. Fakat bilerek bilmeyerek, bütün canlılarda olduğu gibi insanın da asıl amacı, kendi toplumuna ve yaşadığı çevresine, derken toplumuna, içinden çıkıp bağımsızlaşmış gibi durduğu doğasına uyum yapmak zorunlulukları olduğu için; uzmanlıklar da, Komün'e bulaştıkça, oradaki Elemanların birbirleriyle ilişkilerini kurcalayıp anlamaya çalışırken, işleri büsbütün karıştırıp ortada öylece kaldırılması gerekli çöp gibi bırakırlar. Ama öylesine ayrıntılı ve çok yönlü bir çöptür ki bu; dikkatle sınıflandırıldığında o çöp yığınından dupduru gerçek kanunların formülleri çıkarılabilir. Kaçınılmaz gidişlerinin olumlu yanı da budur: Sınıflandırma için gerekli BİRİKİM BİLİMİ.

Ancak bu birikimlerden onlarca yıl sonra aynı şeylerin tekarlanması; yani sınıflandırma aşamasına geçilmesi gerekirken hâlâ aynı şeylerin beyin değirmeninin taşları arasında öğütülmeye bırakılması, iki taraflı zararlı sonuçlara götürür: Beyinde ayrıntılarda papağanlaşma; bellek-ezber malüllüğü ve konu açısından da sınıflandırmaya olanak vermeyecek ayrıntıların bile tanınmaz hale gelişi. Başka deyişle, düşünce değirmeninin taşları yıpranır, iş göremez hale gelir; ezberci-sırf bellekle iş görüş, hastalık getirir. Taşlar arasında öğütülen buğday artık unluktan çıkarak ekmek yapılamaz hale gelebilir...

Bu açıdan en az yüz yıldır birikmiş bulunan birikimler, sınıflandırma gayretiyle ele alınabilirse ilerletici değerler taşıyıp gelişime yol açarlar. Kafalar bu yönde yorulmalıdırlar.

12- Komün'de "İş Bölümü" Elemanı

Antik ve Modern Toplumlarda, toplumdan söz ederken ekonomileriyle, maddi temelleriyle o toplumları ve kültürlerini kavramak ve açıklayabilmek kolaylaşır. Hatta bu kavrayış ve kolaylık Modern Toplumlara çıkıldıkça had safhalara ulaşır.

Batılı Modern Finans-Kapitalizm rejimleri, toplumlarını adeta işçi-işveren sınıfları arasında eritebilmişlerdir. Sebebi teknik gelişkinlikle açıklama bulur.

Doğulu toplumlara doğru kayıldıkça koeksiztanslar [bir arada bulunuşlar] artar. Teknik açıklamalar yetersizleşir. Hatta tekniğin neden geri kaldığı açıklamasını yapmak bile güçleşir. **"Teknik, Doğulu toplumlarda derebey azgınlaşmasından** [ötürü] **ileriye gitmemiştir."** demek, meseleyi çözmez. Antik Tarihin ezeli probleminin sadece kapısı çalınmış olur.

Derebeylik Doğu'da neden taşlaşmıştır?

Yine teknik gerilikten, diyemezsiniz. Bu saçmalamak olur. Taş baltalı İngiltere neden İlkel Sosyalizmden Kapitalizme geçebiliyor da; binlerce yıl Medeniyet görüp geçirmiş (güngörmüş) Osmanlı İmparatorluğu toplumları, Kapitalizme geçmek için, Batı'nın Finans-Kapital kasap çengellerine (sömürge-yarısömürge satırlarına uğramak üzere) asılmayı bekliyor?

Sebebi, giderek İnsan Üretici Gücünün kolektif-canlı olmayışlarına kaydırmak zorunda kalıyoruz.

Doğu'da neden İnsan Üretici Gücü canlılığını yitirip derebeylik mezarlığının mistik havasına bürünmüştür?

İnsanlığın Komün Çekirdeğinin canlılığı, Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerce neredeyse sonuna dek absorbe edilip kendisine benzetildiği için.

Yine Batılı toplumlar onca İlkel Sosyalist Barbar geriliklerine-Derebeyliklerine karşın neden ardı ardına Sosyal Devrimlerle Kapitalizme geçebilmişler?

Komün Çekirdeğinin özelliklerini sonuna dek derebeyleştiremedikleri için:

Bu ve benzeri açıklama genellikleri de, sadece problemin kapısını çalmaktan bir adım ileride, problemin içine girmek olur.

Fakat artık açıklamanın yönü, Teknikten İnsan Üretici Gücüne doğru kaymış bulunur. Çünkü Modern Tarihten gerilere, Antik Tarihe gidildikçe açıklama, Barbarlıkla Medeniyetlerin diyalektik dönüşümlerine boylu boyunca girmek zorunda kalır. Komün Çekirdeği işin içine ne

kadar karışırsa, Manevi İnsan Üretici Gücüyle açıklama o denli zorunluluk ve ağırlık kazanır. Zira Komün, bütün Üretici Güçleri çekirdekçil diyalektiğiyle içinde barındırsa bile insanla açıklama bulur: Adı üzerinde İlkel Sınıfsız Toplum veya Barbarlık veya İlkel Komünal Toplum; kısaca Komün, dendiğinde teknikten çok insanı anlatan bir kavram-olgu ifade edilmiş bulunur.

Yetmez elbet, Komün'ün Elemanları sonuna dek analiz ve sentez metoduyla ayrıştırılıp-birleştirildiğinde de aynı sonuca ulaşmaktan yakamızı kurtaramayız: Komün, teknikcil bir toplumdan çok insancıl, Manevi Üretici Güçleri ağır basan bir toplumdur.

Onu yitiren Batılı Modern günümüz toplumları, Antik Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerin Derebeyleşerek taşlaşmalarına benzer bir çıkmaza uğramışlardır. Kendi kurtuluşları için, sömürdükleri ve ezdikleri Doğulu toplumlara kayan Sosyal Devrimlerin kuşatımını bekler gibidirler. İkinci Büyük Emperyalist Savaş'ın sonuçlarından alınacak bir ders de budur: Kızıl Ordu'nun girdiği yerde sosyalizme geçişler aceleleşmiştir. Sonradan sosyalizmin genel problemlerinin bu ülkelere (Doğu Avrupa'ya) yansıması ayrı konudur.

Demek, İnsan Üretici Gücüyle açıkladığımız problemlerin tümünde, Komün anahtarı her kilidi açan bir rol oynar. Öyleyse Komün, daha çok, İnsan Üretici Gücüyle açıklama bulur.

Komün Elemanlarının Komün'deki hareketi, diyalektiği de bu merkez üzerinedir.

Ama Komün'de Maddi Üretici Güçler yabana atılabilir mi?

Bu girişle birlikte, Komün'ün **Üretim Aksiyonu**yla ilgili **"işbölümü"** ve Alet, Coğrafya Elemanlarına değinerek, Komün determinizmindeki rollerini oldukları gibi ortaya çıkarmaya çalışalım. Unutmayacağımız birinci kural, birbirlerinden ayrılamayan çekirdekçil Elemanlar griftliği (kompleks yapı) içersinde dolaştığımızdır.

Aşağı Vahşet'ten Yukarı Vahşet'e dek gelişen Üretim Aksiyonunda, doğanın maddesi ve gücü veya doğanın taş, kemik, kalın hacimli lobut gibi nesneleri ve onlardan çıkan, elde edilen gücü, enerjisi oldukları gibi, özellikleri değiştirilmeksizin, toplumsallaştırıldılar.

Bu gidiş içersinde üretim adını almayacak Geçim Aksiyonunda ne gibi bir işbölümü olabilir?

Bu sorgulama ne denli maddi temellerde dolaşırsa dolaşsın Komün'deki yöneliş, yine bir-birisiz olmayan **Üreyim Aksiyonu**nda bulunmak zorunda kalır

Teknik Üretici Gücü, ne denli doğal ise de, insanı dik yürüyen, beyin

gelişimli varlık haline getirmiş, doğanın buzullar saldırısı karşısındaki çelişkilerden de hız alarak Dik Yürüme kurallaşırken insan, üreyiminde hayvan nesillerinden uzaklaşmaya başlamıştır.

Üreyim Aksiyonu, insan beyni ve uzuvları insanlaşma yönünde her ilerleyişinde [insanın] geçimi, barınımı, eğitimi, öğretimi için bir sorun teşkil etmiş olmalıdır.

Günümüzde halk ailelerini üretime, geçim koşullarını iyileştirmeye veya hiç olmazsa **"namerde muhtaç etmeyecek"** sürüklenişe sevk eden mecburiyetlerin başında, ailenin üreyim koşulları (eşlerin birbirlerine olan insancıl, cinsel sevgileri ölçüsünde çocuklarının sayısı ve çocuk, aile sevgisi, saygısı) gelir. Yoksa hiçbir işçi-köylü ailesi, durduğu yerde on saatlik işgününden sonra, 3-4 saatlik mesaiye veya ek işlere severek koşmaz. Hiçbir köylü, sıcak yuvasını bırakıp da dağbayır aşıp izbe kulübe ve insanlık dışı barınım koşullarında her türlü manevi eziyeti de göze alıp geçimini geliştirmeye çalışmak için göçmen kuşlar gibi oradan oraya göçmez. Her insan, toplum seviyesine göre amaçlanır ve amaç uğruna savaşırken geçimini de iyileştirir. Ancak bu gidiş içinde, insanın amaçları içersinde, üreyim işleri de bulunur. Modern koşullarda bile üreyim, üretimi bu denli etkiler; sadece bunu göze batırdık.

Komün'de üreyim, üretimi çok daha fazla etkilemiş görünüyor. Yoksa yılda bir kez yavrulayıp biraz, 3-5 aylık yetişkinliğe, bilemedik birkaç yıl yetişkinliğe ulaştıktan sonra, her üyesinin başının çaresine düştüğü hayvan üreyiminden bir farkı kalmazdı.

İnsan üreyiminde, çocukların henüz kendini savunacak seviyeye gelmeden, peşi sıra yeni çocukların doğumunun bastırması (çok çocukluluk) yanısıra onların geçimi, koşullara uyum eğitimi, hep üretimi kışkırtan problemler olarak diyalektik etki yapar.

Bu sebeple Komün'ün ilk hallerinde bile bu koşullar **BİRİNCİ BÜYÜK TOPLUMCUL İŞBÖLÜMÜ**'nü her yandan kışkırtır. Belki Ateşin Keşfi, bu koşulları ve işbölümünü kışkırtmış görünür. Ama bunun tersi de doğrudur: Ateşin Keşfi ve kullanılmasındaki devamlılığı da kışkırtan gerçek etkenler olmalıdır. Her şey tesadüfle açıklanamaz. Bu Birinci İşbölümü zorunlulukları, Ateşin Keşfini ve Toplumsallaştırılmasını kışkırtan sebeplerin başında gelse gerektir.

Kadın, Yasaksız Komün aşamasında belki daha önceleri bile, yavruların veya çocukların bakımlarına ihtiyaç duyar. Çünkü en ilkel yumurtlayarak üremede bile böyle olduğuna, memelilere çıkıldıkça üreyim koşulları doğum ve yavruların bakımı zorlaştığına ve insan üreyimine doğru zorluklar basamaklaştığına göre; insan toplum haline ilerledikçe kadın ister istemez ev işlerine ağırlık vermek zorunda kalacaktır.

Dolayısıyla Ateşin Keşfinden hemen önce ve sonra Komün'de İlk Büyük İşbölümü gerçekleşmiş olmalıdır: Kadın birçok çocuğuyla ev işlerinde görevlenirken, erkek dışarıda av işinde görevlenir.

Bir-iki çocuklu ailelerde, günümüzde bile bu görev bölüşümünün kaçınılmazlaştığı gözönünde tutulursa; İlkel Komün'de çocukların, kadınların yani tüm analaların gözetiminde olması gerektiği daha iyi kavranacaktır.

Yukarı Vahşet sonunda görülen küçük kadın kabartmaları ve heykelciklerine bakılırsa, kadının üreyim organları, bölgeleri had aşırı belirgin, elleri tersine küçük işlenmiştir. Yukarı Vahşet'te bile kadın Teknikle değil, Üreyimle tasvir edilmiştir. Ve bu kadın artık toplumun aktüel lideridir. Aşağı Barbarlık aşamasında kadın giderek Tanrı'laşır. Totem Tanrı geleneğinin içinde öne çıkar. Ama hep uzmanlaştığı iş, ev işleridir. Çocuklar ve çömlekçilik, Ateşle olan işler, evin yapımı, kotarımı, eğitim organizasyonu, toplumcul ilişkiler, hepsi analaların işidir.

Demek kadın boylu boyunca yüz binlerce yıl, Vahşet Çağı'nın tümlüğü içinde, türlü aşamanın ve insan türlerinin batış çıkışlarında hep ev işlerinde yoğunlaşmak zorunda kalmıştır. Bununla bitmez, Aşağı Barbarlığın on binlerce yıl süren Ana Hukuku döneminde, yine kadın daha da beceri ve ustalığını geliştirerek, ev işlerinde uzmanlaşır. Buna bahçe ekimi de eklenir.

Erkek av işlerindedir.

Bu Büyük Birinci İşbölümü, Barbarlığın Sürü aşamasına kadar sürmüş görünüyor. Erkek, sürü-çobanlık işlerinde öne çıkarken Komün, göçebe aşamasına doğru başkalaşıyordu. Ama kadın yine ev işlerindeydi.

İlkin kadını Tanrı'lık mertebesine dek yücelten Birinci Büyük İşbölümü (üreyim zorunluluklarının ağır basan damgası) sonradan, Babahan erkek sistemlerinin sinsice, hileyle, kancıkça yarattıkları kadının en alçaltıcı kaderlerinde temelli bir rol oynadı. Kadın, erkek sistemlerinin gizli-açık fuhuş metası haline dek düşürüldü. O bakım [bakış, görüş] ve durum kolay değişmeyeceğe benzer. Kadının hâlâ kendisi için bir sınıf olma yoluna giremeyişinden alacağımız derslerin başında, bu eski köklerin bilinçlere çıkarılması gelir.

"İKİNCİ BÜYÜK TOPLUMCUL İŞBÖLÜMÜ" ise Barbarlık aşamasında oluştu: SÜRÜ üretimi ÇOBANLIK sistemini gerektirince, mevsim ve otlak zaruretleri, GÖÇEBELİĞİ kaçınılmaz düzenlikte işleyen bir işbölümü haline getirmekte gecikmedi. Oturganlarla Göçebeler arasında İkinci Büyük Toplumcul İşbölümü doğmuş oldu. Kadın bu aşamada da ev işlerindedir. Ek olarak geliştirdiği bahçe tarımını,

sürülerin yemlenip beslenmesi, bakımı, sağımı ve benzeri işlerle daha da geliştirmek zorunda kalır.

Buna karşın erkek bu konakta sürü işinde sivrilerek öne çıkarken kadın doğal olarak ev işlerine kapalı kalmayı kendiliğinden biçimde sürdürdü.

Komün'ün topyekûn çekirdekçil Elemanlarının dinamizmi nasıl Birinci İşbölümünü yaratmış ve geliştirmişse tıpkı öylece, İkinci İşbölümü de aynı kaynaktan çıkagelmiştir. Ancak Birinci İşbölümü **cinsiyetler** arasında Vahşet Çağı'nda belki de Komün'ün ilk evrelerinden beri oluşurken; İkinci İşbölümü Barbarlık Çağı'nda, sürüye elverişli coğrafyalarda, oturuk ve göçebe toplumlar arasında doğmuştur. Ve **Üçüncü İşbölümünü** beslemiştir. Sürü işi, tarımı ilerletmek zorunluluğunu öne sürdükçe; tarım gelişirken yeni teknik gelişimleri istedi. Ve sanayiyle tarım arasında **ÜÇÜNCÜ İŞBÖLÜMÜ** oluştu.

Tarımla sanayi gelişimi demek, Teknik Üretici Gücün diğer Üretici Güçleri geliştiren, kendisi de gelişmeye yatkın ve bu her iki yönüyle genlikli bir üretici güç olduğunu göze batıran yeni bir aşamaydı. Ticaret bu aşamadan filizlenirken Tefeci-Bezirgân Sosyal Sınıfı da Medeniyetle birlikte doğup gelişecekti. Artık Komün parçalanıyor, Elemanları, başkalaşarak kendilerini yeni koşullarda yeniden üretmek üzere; ancak Medeniyet denen Sınıflı Toplum biçimleri sınırları içersinde üretmek üzere, yeni bir proseye giriyorlardı.

Ancak hiç akıldan çıkarmayacağımız ve üzerinde durmamız gereken bir nokta şudur: Üçüncü Büyük Toplumcul İşbölümünde kendisini sanayi ve tarım gelişimiyle ifade eden Teknik Üretici Gücü, bu gelişimini yapabilmek için İnsan Üretici Gücünün yoğun olduğu Komün'ün gelişimini beklemek zorunda kalmıştır. Yüz binlerce yıl Vahşet Çağları boyunca insan hep cinsiyetler (kadın-erkek) arasındaki en ilkel işbölümüyle yetinirken, Komün'deki ağırlıklı damganın, İnsan Üretici Gücü ve Coğrafya Üretici Gücü olarak, doğa olduğunu da göze batırmış olurlar. Tarım ve sanayi işbölümüyle, prosenin [sürecin] Teknik Üretici Güç yönüne kaydığının anlaşılabildiği gibi...

Çok genel olmakla birlikte işbölümlerindeki gidişte bile bu eğilim göze çarpmadan edemez.

Elbette her zaman özel bir konu çözümlenirken; yine Komün'ün tüm Elemanları, Üretim, Üreyim Aksiyonları ve Üretici Güçler sınırları içerisinde başından sonuna dek gözönünde tutulabildiği ölçülerde ele alınan konu gerçeklikleri içinde aydınlık kazanabilir. Bundan şaşmamak gerekir.

İşbölümü'nü de belirleyen Komün'ün topyekûn gidişidir. Dolayı-

sıyla tüm Elemanların diyalektik etkileşimi aydınlandıkça işbölümü gelişimi ikna edici bir açıklama kazanmıştır veya kazanabilir.

13- Komün'de "Alet" Elemanı

Hayvanlar âleminden insanlığın geliştiği Vahşet Çağı'na geçiş, insanın Aleti bütün ömrünce kullanmaktan ve geliştirmekten vazgeçmeyişiyle başlar. Bu Alet'in peşini bırakmayış görevine ilişkin olarak insanın önce fizyolojisinde değişimler olur. Sonra gelen döllerde (bu fizyolojik değişimler istikrarlaştıkça [kararlılaştıkça-kalıcılaştıkça] anatomik başkalaşımlar olarak kendisini gösterir. El değişir, başparmak oynaklaşır, iki ayaküstü yürüme kurallaşır, beyin, boyun kaslarının tutuşundan kurtulup büyür. İnsan türleri değişmeye başlar. Üreyim faaliyetleri, insan türlerinin görevleri-fizyolojileri değiştikçe ona ayak uydurarak başkalaşır. Sonra üretim faaliyetleri üreyim faaliyetlerine uyarak Alet, Geçim, Barınım, Coğrafya gelişimlerini kazanmak zorunda kalır.

Vahşet Çağı'nda **Alet Gelişimi**, doğanın maddesini (nesnesini) ve gücünü, özelliğini değiştirmeksizin, nasılsalar öylece: taş, kemik, lobut, Ateş, insan organı ve gücü olarak oldukları gibi kullanıp toplumsallaştırılırlar. Barınım ve savunuşları işinde gerekli olan doğa parçasını toplumcullaştırmaları (coğrafya yapmaları) da başka türlü olmaz.

Komün'ün oluşumundaki ve Barbar Komünlere kadar olan gelişimindeki bu süreç, insanı kanuncul anlamda damgalayan temel süreç olur. Çünkü Vahşet Çağları boyunca insan türleri batıp çıkarken artık [insan], anatomik başkalaşıma uğramayan bir tek insan türü haline gelir. Demek bundan sonra insanın toplum biçimleri başkalaşıp gelişecektir. Yani başkalaşan, bu vahşi Komün temelleri olur.

Vahşet'ten Barbarlık Çağı'na Geçiş: Alet ayırdı şu noktada kendisini gösterir: Vahşet'te insan organı doğrudan Alet kullanır. İnsan kendi organ gücünü de, Aleti de, olduğu gibi-değiştirmeden kullanırken; Barbarlıkla beraber insan organı, alet kullanışını dolayılaştırır. El-kol gücü yerine yay-sapan gibi araçlar geçirilir. Ayırdın kendisini olaylar böyle yapmıştır. Barbarlık Çağı'nı bu ayırtla başlamış saymak gerekir. Çömlekçilik, ok-yayı takip eder. Vahşet'te yumuşakça taşlar kandil oyuğu gibi oyulmuştur. Ama oldukları gibidir. Aşağı Barbar İnsanı, balçığı almış; pişirip çömlek haline getirmiştir. Doğada çömlek görülmez. Tıpkı yayla atılan ok gibi. Ama el-kol gücüyle atılan mızrakımsı aleti, taş, sopa, kemik birleştirilerek elde etmek zor değildir. Böylece ok-yay ve çömlekçilikle insan gücü ve yiyecek tasarrufu sağlanmış olur. Uzaktan avla tehlike kalkar.

Bu ayırtlar göz önünde tutularak alet gelişimine daha yakından ba-

kalım:

1- **Aşağı Vahşet:** Taş, lobut, sonra kısmen Ateş ve barınak,

2- **Orta Vahşet:** Ateş ve Barınım olanakları,

3- **Yukarı Vahşet:** Kemik, Mızrak, değişken barınım olanakları.

En kısa üç cümlecikle özetlenebilir. Alet prosesi: **Taş Şafağı: Eolith** denen aşamadan **Yontma Taş-Cilalı Taş** aşamasına ve kemik kullanımına doğru gelişir. Yontma taşlar 8-10 santimden 25 santim boyuna dek işlenmiş çakıl-taş çeşitleridir. Sonra kemikten bıçak, zıpkın, mızrak ucu, iğne ve düğmeler yapılır. Taş işleri gerilerken kemik aleti işleri ilerler. Deri kazıyıcı, dikenli ok, geri çıkmamayı sağlayan çengelli mızrak uçları, iğne, hançer sapı gibi yeni aletler yapılmıştır. Ateş kullanımında ustalaşılır. Ateşle her iklimde yaşar, kendini koruyabilir, barınabilir, giyinimini sağlıklı kılar, yiyeceğini pişirir, ölüsünü gömer...

Barbarlık Çağı'nda:

1- **Aşağı Barbarlık:** Ok, yay, sapan, Ateş, çömlek, tuğla, bahçe tarımı, hayvan evcilleştirimi.

2- **Orta Barbarlık:** Bahçe ekimi ve hayvan evcilleştirimi Sürü'ye, Çobanlığa varır. Ve gelişerek Göçebeliğe hizmet eder. Teknikte **Tunç Devri** başlar. Tarımla Sanayi filizlenir.

3- **Yukarı Barbarlık:** Orta Barbarlık'ta filizlenmiş bulunan Tarım ve Sanayiyi işbölümü haline getirir. **Demir Devri** başlamıştır. Sulamalı tarla tarımı devri açılır. Birbirlerinden bağımsızlaşıp bölünürler. Tefeci-Bezirgân filizlenir...

"Medeniyet" denen sınıflı toplumun şafağı sökmek üzeredir.

14- Komün'de "Coğrafya" Elemanı ve "Alet"

İnsan'ı kıskıvrak yakalayan doğa çelişkisi: **Buzul Çağları**'nın baskınları, gerilemeleri oldu. Bu doğa çelişkisi anlaşılmadıkça insan'ı geliştiren Alet de İnsan'ın kendisi de kanunları açısından anlaşılmaz kalabilir.

İlk insanlaşma, yeryüzü oluşumunun **Üçüncü Çağ**'ı sonunda görüldü. Fransa'nın Beaucé kalkerleri içinde çakmak taşından baltalar, bıçaklar bulundu. Herkesçe kabul gören gerçek, İnsanın Üçüncü Çağ sonlarında gözüktüğüdür. Bu çağda, balçıklarla sıvanmış yeryüzünü dört buzul devri kapladı ve çekildi. İnsan, bu doğa diyalektiğinin çelişkileri içinde hayvanlar âleminden insanlaşma basamaklarını çıktı.

Bu yaman iklimler diyalektiği, Maddi Doğa Üretici Gücü bakımından İnsanı insanlaşma basamaklarını çıkmaya iteledi. Bu maddi güç insanı kuşatmasa, teknik yaratıcılık da, üreyim başkalaşımları da kolay

gelemezdi. Üstelik insan, bu doğa diyalektiğinden gelişmiş canlı türlerinin en yüksek memeliler mirası içinden yükselmişti. Bu doğa diyalektiğinin maddi potansiyeli ve çelişkisi bulunmasa İnsan diye bir varlık peşinen gelişmemiş bulunurdu.

Günümüz toplumcullaşma temelleri altında, bilinir gibi dursa bile, unutulan yaman temel budur. Bu, İnsanın Komüncül Elemanlarının diyalektiğine yaslandıkça, bilhassa Teknik Elemanın peşinden koşturarak süratle doğadan bağımsızmışçasına kopuşan ilerleyişlerinden kaynaklanan, çıktığı kabuğu tekmeleme eğilimidir. Ve bu eğilimi her ilerleyişine yansımıştır. İnsan, kendisinin ve doğanın gidiş kanunlarını bütünlüklüce kavradığı zaman, bu gerçeklik üzerine daha çok eğilme dikkatini gösterebilecektir. Belki de o evrimin asıl bütünlüğünü, bu doğa temelini kendi açısından değil, oldukları gibi, kanunlar açısından ancak o zaman daha yetkince kurabilecektir.

Peyzaj: İnsan Toplumunun eseridir, doğanın değil. Ancak doğa üzerinde Coğrafya Üretici Gücünü elde eden İnsan; yarattığı doğa üzerindeki köyler, şehirler, barajlar, sanayileşme, ormandan tarla açmalar, çayırlar, ovalar, köprüler hatta bu etkilerle değiştirdiği ırmaklar, göller, denizlerle kendi gidişine göre doğayı işleyip değiştirirken yarattığı peyzajın tuvalinin (tabanının) doğa olduğunu unutur, görmezden gelir. Karacahil Animizminden bin beter **"bilgiç** cahil durumuna düşer. Bütün bilim yaldızlarının altında asıl güttüğü kendi çıkarlarıdır. Sınıflı toplumun başından beri egemen sınıfların çıkar motoru hep bu yönde çalışırken; [aynı egemen sınıflar] her türlü bilim-teknik metot gücünü bu değirmeni çeviren su potansiyeli haline dönüştürmeyi becermişlerdir. Bu yüzden insanın peyzajı da kendisi gibi anarşi içinde yürürken kaoslaşmakta ve tuvali, doğa temelini peyzaja olanak vermeyecek ölçülerde bozmaktadır. Demek toplum biçimleri (ilk insanın karacahil aşamasında doğal gelişimiyle, doğadan çıktığı haliyle, en doğal sezileriyle kendisine ve çevresine uyum mekanizmasını ifade eden **Animizm**i çağrıştıran) bir doğa-toplum bütünlüğü kurmayı antitezleştirmek eğilimine girmiştir.

Doğa temeli, kendi yasalarıyla insanı kuşatıp, insanın yaratılışında en temelli rollerden birini oynadığı gibi, toplum biçimlerinin başkalaşımında da (ağır, istikrarlı işleyen ve bu yüzden de insanı yanıltarak kendisini unutturan gidişiyle) benzer rolünü oynamadan edemez.

Bunu İnsan Toplumunun doğuşu açısından kısaca hatırlamalıyız:

1- Üçüncü Çağ'a dek yeryüzü kıtaları bir tek bütündü. Büyük dağ zincirlemeleri (buruşum mimarisi) ve kıta parçalanışları, okyanus oluşumları; karaların denizlere batıp çıkışları bu çağda oluştu. Atlas, Siera

Nevada, Pirene, Alp, Karpat, Kafkas, Hindikuş, Himalaya dağ buruşumları zincirlemesi Tethys Kıtası çevresinde; Japon, Çin, Avustralya dağları, Uzakdoğu jeosenklinalinin[49] çevresinde yükseldiler. O büyük buruşumların yarattığı kopuntu-uçurum ve kırılmalar ise büyük okyanusları yaratmaktan geri durmadı: Gondwana Kıtası yerinde Hind, Lemurien Kıtası yerinde Akdeniz oluştu.

2- Dördüncü Çağ'da ise insanın tanıyacağı günümüz yeryüzüne temel olan başkalaşımlar gelişmiştir. Fransa'yla İngiltere arasındaki karakesiminin batması; Hazar ve Aral'ın Akdeniz'den ayrılmaları; Doğu Akdeniz'in oluşumu; Antil adalarının parçalanması; İskandinavya yükselirken Flemenk'in alçalması...

3- İnsan, bu gelişimler sonunda, tıpkı bu tektonik altüstlüklerine (başkalaşımlarına) benzer bir gelişim olan İKLİM ALTÜSTLÜKLERİ içinde toplumcul basamaklarını çıkmak zorunda kaldı. Bu devre veya çağa: GLACIERLER (BUZULLAR) ÇAĞI adı verilir.

Üçüncü Çağ'da ısı 12 derece civarındaydı. Dördüncü Çağ'ın başlangıcında birdenbire ısı düşer. Ve yağışlar tufanlaşır. Yeryüzü BALÇIKLAR dünyası haline gelir. Buzullar Çağı bunun üzerine saldırıp çekilir.

İşte İnsanı kuşatan doğa koşulları başlamıştır. İnsan bu son aşamada, Buzullar Çağı (ilerleyip-gerileyişleri) sırasında, bu koşullara karşı savaşarak İnsan Toplumu haline gelir.

1- **Pitekantrop-Afrikantrop:** Ekvator çizgisi üzerinde sulara batmamış Asya güneyi, Avustralya kuzeyine düşen kara kesiminde Cava'da ve Afrika'da yaşadığı anlaşılıyor. Buzulların etkisinin en az olduğu bölgelerde, şimdiki canlıların yoğunlaştığı ve türleştiği anlaşılan bölgelerde, evrimini geçirmiştir.

2- **Sinantrop: Birinci Buzul:** İlk aşamada yumuşak Ekvator İklimi, insana ağaç üzerinde saklanmaktan kaçmaya, kovalamaya ve uygun Mağaramsı yarık ve kovuklarda barınmaya [dek] olanaklar sağlarken ilk Coğrafya Elemanına sahip olmayı öğretir. Bu aşama gelişmedikçe Birinci Buzula karşı savaşmak üzere kuzeye (Çin'e) çıkılmış olamaz. Sinantrop'un aşaması bundan sonra gelişir.

Sinantrop zamanında Avrupa ve Asya'nın kuzeyi, Himalayaların güneyi Ganj Ovası'na dek buzullarla kaplıdır. Sinantrop, buzulların geriye

---

[49] Jeosenklinal (Yer Teknesi): Akarsular, rüzgarlar ve buzullar, aşındırıp, taşıdıkları maddeleri deniz ya da okyanus tabanlarında biriktirirler. Tortullanmanın görüldüğü bu geniş alanlara jeosenklinal denir. Çok kez iki anakara arasında yer alan, biriken tortuların ağırlığı arttıkça çöken ve dağ oluşumlarının beşiği sayılan çukurluklara verilen ad. (y.n.)

çekildiği bir aşamada Çin'e çıkmış olmalıdır. Sinantrop Ateş ve Alet kullanır. Buzullara karşı Ateş keşfedilmiş ve kullanımı geliştirilmek zorunda kalmıştır. Sinantrop'un Coğrafya Elemanı Ateşle birlikte gelişirken, Mağara yaşamında ustalaşmakta, doğadaki bitki ve hayvanlar uyum özellikleriyle kavranmaktadır: Pekin civarı.

Avrupa'da insan ve insanımsılar görülmez.

3- **İkinci Buzul: Heidelberg İnsanı:** Ateş kullanılmadan Avrupa'nın Almanya bölgesine ulaşılamayacağı anlaşılır. Belki İkinci Buzulların yine geri çekilişinden sonra Avrupa'ya gelse bile Ateşsiz yaşayamaz. Aletleri, Şafak Taş Çağı'nı geride bırakmıştır. Çakıl taşı yontuluşu gelişmiştir. Açık havada avcılık yapar.

4- **Üçüncü Buzul:** Bu insan türleri de Ateşi Keşfedip kullanmış sayılmaktadırlar. Aşağı Vahşet sona erer.

5- **Dördüncü Buzul: Neanderthal İnsan:** Ateş'i buzullara karşı savaştırarak Mağara yaşamını süreklileştiren Orta Vahşet Çağı insanıdır. Aletler, giysiler, barınaklar, hatta iki heceli dil ve ölülerini gömme gelişti: Orta Vahşet: Almanya

6- **Dördüncü Buzul Sonrası: Sapiens:** Buzullar geri çekilir. Daha beyinli insan, Totemcil anlayışları; Mağaralardaki kutsallaştırdığı Totem resimleriyle, kadın heykelleriyle, mızrak, iğne, düğme, lam gibi kemik aletleriyle görülür: Yukarı Vahşet: Güney Avrupa-İspanya-Fransa-İtalya.

Buzulların bir saldırıp bir çekilmeleri insanı soktuğu yaşama savaşında ister istemez, ilk basit taş-lobut kullanmaya itişinden (Ekvator İkliminden) çok farklı yaman bir keşfe itmiş görünüyor: **Ateş!**

Buzullar Çağı'nda Ateş, yine doğanın kendisinden olduğu gibi alınıp kullanıldı. Ama Ateşi kullanmak için bile Alet gerekti. Ateşle Coğrafya Elemanı da gelişti. Yiyecekler pişirildi. Giyim soğuğa karşı kurallaştı. Mağara topluca kullanılan ortak ev oldu...

Fakat bütün bunların temelinde, yaman buzul saldırıları ve çekilmeleri yani iklim altüstlüklerinin tezatlanışı [çatışması] yer alıyordu. İnsan, doğaya karşı toplum dolayısıyla etki-tepki gösteriyordu. Fakat doğa koşulları ve yeryüzünün evrimi öylesine zengin diyalektik sentez zincirleriyle gelişiyordu ki, ister istemez o gelişimle kuşattığı canlı varlıkları süratle ayıklamaya uğratıyor; kendisini uyum zenginlikleriyle donatanları yeni türlere doğru yükseltirken uyum yapamayanları eliyordu. İnsan, ilkin her canlı gibi çıplacık, bu doğal kanunla karşı karşıya kalmıştı. Ve bu kanunla düşüp kalkarken ister istemez kendi gelişim kanunlarını yaratmak zorunda kaldı.

Ama İnsan Toplumunun kendi gelişim kanunları da doğanın başka bir yansıması olmaz mı?

Çünkü hepsi doğa temellerinden devşirilmektedir. Bambaşkalaşmış oluşları bu en temel gerçeği sadece aşırıca unutturmuştur; yoksa bu gerçekliği değiştirememiştir.

15- Komün'de "Tür" ve "Irk" Elemanı

İnsan ''Tür"leri Vahşet Çağı'nda batıp-çıkarlar. İnsan "Tür"leriyle İnsan Toplumuna doğru başkalaşırken PASİF UYUM içinde bulunurlar. Pasif Uyum (İntibak) demek: Doğanın DOĞRUDAN etkisi altında pasifçe değişikliğe uğrayarak uyum yapmak demektir.

Diyalektik "kalıtım" kanununun öğrettiği veya bulduğu şudur: Bütün bitki ve hayvanların, çevre şartlarının edindirdiği görev değişimleri, sonraki nesillere organ değişiklikleri biçiminde geçiş SENTEZİ verir. Bir organ değişimi canlının "NEV'İ"ni (TÜR'ünü) başkalaştırır. Canlı tür değişikliğiyle doğaya uyum yapar. Doğa'nın doğrudan doğruya etkisi altında pasifçe intibak (uyum) gelişimi budur.

İnsan da bu pasif değişimle uyum kanunundan nasibini almadan toplum basamaklarını çıkamamış görünüyor.

Öyleyse insanı öteki canlılardan veya yüksek memelilerden ayıran özelliği nedir?

AKTİF İNTİBAK (UYUM), insanı hayvanlardan ayırt eder.

Doğa, insanı da doğrudan doğruya Buzullar Çağı'yla cenderesine almış görünüyor. Ama insan, kendi toplumsal gelişim kanunlarıyla bu doğrudan doğa tepkilerini DOLAYILAŞTIRARAK organ değişikliğine gitmeden Aktif Uyumunu geliştirebilmiştir.

Yine de Vahşet Çağı, İnsan Toplumu (Komün) içerisinde Tür'lerin batış-çıkışlarına sahne olur.

Doğa'nın İnsan Toplumu üzerindeki etkilerinin ve bağlarının ilerideki konularımız açısından iyice anlaşılması için Veraset Kanununu [Kalıtım Yasasını] kısaca hatırlatarak insan türlerinin gelişimini anlamaya çalışalım:

Buzullar saldırısı ve gerileyişi insan türlerinde derin görevcil değişiklikler yaratmıştır. Bu fizyolojik başkalaşımlar, başta Alet kullanımıyla başparmak ve Dik Yürümeyi sağlayan organlar üzerinde baskı yaparak, insan türlerinin başparmaklarında ve pelvis (leğen) kemiklerinde fizyolojik değişimleri gerektirmiştir. Yüzyıllar boyu süren aynı hareketler; insan el, kol, bacak, sırt, omur kemiklerinde ve bunlarla ilgili kaslarda ve beyinle ilgili sinir hücrelerinde önce fizyolojik değiş-

şiklikleri istikrarlı-kararlı bir gelişmeye itmiştir. Çalışan organ gelişir. Ama yeni kuşaklara miras kalmaz. Yeni kuşaklar yeniden aynı yaşamı ısrarla yapmak zorundadırlar, öğrenimi uzun sürer. Bu sonradan edinme karakterler; kemik, adele sinir ve beyin hücrelerinde fizyolojik yetenek gelişimini her kuşakta yeniden ve yeniden ilerletmek zorunda kalır. Çünkü edinilmiş bu karakterler Kalıtım Yasasına göre hemen irsiyet [kalıtımsallık] kazanmaz. Fakat başparmak ve yürümeyi dikleştiren leğen, omur kemikleri ve bacak, karın, bel, sırt, boyun kasları, sürekli aynı yaşam görevleriyle yüklendikçe, bu bedencil hücreler evrimin etkisiyle, bu dışarıdan gelen fizyolojik etkenlerin baskısıyla izlenimlenerek germinatif (üreme) hücreleri üzerine aynı baskıyı yöneltirler ve onları da yeni bir yönde izlenimlendirirler. Ve yeni kuşaklar yani anne-babaları bu görev değişimlerini TOHUMCUL hücrelerine kadar yansıttığı zaman ve yerde, o hücrelerden tohumlanıp doğan yeni kuşaklar artık yeni bir türün başlangıcını oluştururlar. Artık bu koşullar yeni bir tür insanı, yani Yürümede, Beyin Gelişiminde, Alet Kullanımında daha yetenekli organ değişimlerine sahip insanı ve topluluğunu oluşturmak üzere gelişirler. Bunlardan doğan çocuklar, artık bu organları kendi yavrularına miras bırakırlar. Kalıtım veya organların aktarımı-kalıtımı budur. Vahşet Çağları insanın bu tür değişimleriyle bata-çıka ilerler.

"TÜR" gelişimi, İnsan Toplumunun (Komün'ün) başkalaşımıyla da ilgilidir. Bu tür başkalaşımları aslında Komün'ün ilerleyiş basamakları da anlatır; diğer Elemanların etkileşimli belgeleriyle birlikte ele alıp koymak şartıyla…

Çünkü elin, başparmağın, dişlerin, tüylerin, beynin insanlaşması, insan "Tür"lerinin başkalaşmasıyla bağlantılı ilerler. Ve sadece bu fizyolojik başkalaşımların izlenişi bile bize Komün'ün sosyal yaşamını işaret etmeye yetebilir. Bunun sebebi yine Kalıtım Yasasıyla açıklanabilir:

"Edinme (acquis) karakterler"in kalıtımsallık kazanmış Elemanları; göründüğü üzere anatomik-organcıl (veya teşrihi-uzuvcul) değişimlerin kalıtımsallık kazanmaları yüzünden değildir. Bu diyalektiğin sonucudur. Asıl kalıtımsallık kazanmış organlar, görevcil (fizyolojik) değişimlerin sonucudurlar. Yani atalarından aktarılan (kalıtımsallaşan) şey anatomi değil, fizyolojik görev değişimleridir.

Tüysüz insan türü, atalarının tüysüz deri anatomisine sahip olup anatominin kalıtımsallığıyla açıklanamaz. Tersine, ataların derisini tüysüzleştiren giysileri sıkça ve istikrarlıca [süreklice] kullanmak zorunda kaldıklarını, yani görev değişimlerini ve bu görevler yüzünden insan fizyolojisinin değişerek; sonraki kuşaklara bu görev değişikliklerinin tüysüz deri teşrihi (anatomisi) biçiminde geçtiği anlaşılır.

Çünkü bir organın gelişimini (örnek: tüyleşen deriyi; oynaklaşan başparmağı; dik yürüyen leğen kemiğini; arkadan öne, düşünmeye doğru büyüyen beyni ve benzer organların gelişimini), görevlerindeki gelişimler düzenler. İşte bu görev değişikliklerinin sonucunda insandaki bu tür organlarda görevlerinin değişimi yoluyla fizyolojik değişimler oluşur. Yeni kuşaklara üreme hücreleri yoluyla geçen şey işte bu görev değişimleridir.

Ancak artık yeni kuşaklardaki sentez, bu görevcil değişimler yönünde, üreme hücrelerinden [aktarılan] organcıl-anatomik değişimlerdir. Yeni kuşaklar artık tüysüz deri veya insanlaşmış diş, el, beyin organlarına sahip olur. Ve bunlar kalıtımsallık kazanır.

Demek insan türlerinin başkalaşımlarının dikkatle izlenmesi, o insan türünün yaşadığı toplumsal koşulların yeni görevlerinin kavranmasına yardım eder. Böylece bu yönden de Vahşet Çağı basamakları diğer Elemanlarla da karşılaştırılarak ispat ve aydınlık kazanmış olur.

Neanderthal İnsan'ın Pitekantrop veya Sinantrop gibi daha aşağı türlerle veya Grimaldi-Kromanyon gibi yukarı Sapiens türleriyle anatomik karşılaştırılışı, bize bu insan türlerinin fosil belgelerinden sosyal yaşantılarının karşılaştırılması ve insanlaşma basamaklarını aydınlatılması olanaklarını verir.

Sadece bununla kalmaz; Buzullar Çağı'nın sona erdiği, okla yayın yaygınca kullanılmaya başladığı yer ve zamanda, artık insan anatomisinin başkalaşmayıp tek bir insan türü halinde toplumsal başkalaşımlarını geliştirdiğinin de sınırlarını verir. Artık Vahşet bitmiş, Barbarlık Çağlarının Aşağı Konağına girilmiştir.

Barbarlık Çağı'nda insan türleri yerine insan "IRK"ları batıp-çıkar.

Gerçekte "Irk" da ham coğrafya etkisiyle değil, Komün'ün toplumcul Aktif Uyumuyla gelişip başkalaşmıştır. Tabiî ki bu uyumun içerisinde Coğrafya Üretici Gücü de yer alır. Daha Vahşet Çağı'nda "türlerin tahallutu"ndan (karışmasından) söz edildiğine ve birkaç türün aynı bölgelerde, aynı Mağaraları savaşçıl olsun, barışçıl olsun paylaştıkları belgelendiğine göre, ırkçılığın babası [Arthur de] Gobineau ile birlikte bütün kafatasçı dahameliklere[50] gerçeklerin gösterdiği yol şu olur: İnsan sadece toplumcul kanunlarıyla yürür. Tür de, Irk da sadece İnsan Toplumunun (Komün'ün) Aktif Uyum çabalarının sonucudur. O çabalar, insanın çekirdekçil Elemanlarının diyalektik kanunlarında anlamlaşır.

Barbarlık Çağı, bir tek insan türünün toplum biçimleri değişimle-

[50] Dahâmet: İrilik, kocamanlık, kabalık, vücutça büyük olmaklık. Tıp: Hipertrophie. (y.n.)

riyle gelişmeye başladığı bir çağ olduğu için, Irklar toplum (Komün) kanunları içinde açıklanabilir. Gerçekte Vahşet Çağı'nda; insanın Pasif Uyum kanunlarını doğruladığı Buzullar Çağı'nda bile insan türleri (ırk temelleri) sadece doğanın etkisiyle oluşmamıştır. Komün Elemanlarının diyalektiğini elaborasyondan geçirirken, aydınlanan büyük gerçek, çekirdekçil kanunların insancıl yoğunluğu ve yine toplumcullaştırılmış doğa ve Teknik Üretici Güçlerin çelişkileridir. Türler de, Irklar da bu kanunlara uyarlar.

16- Komün'de "Mit" (Masal) Elemanı ve Ruh

"Mit" denen masal, eğer Komün'ün sembolik (Tarihöncesi yazısız) tarihini, uyum mekanizmalarını anlatan gelenekler ise; Mit'in doğuşu, henüz dilin işlekleşmediği ama ölü gömmenin başladığı, hatta ayı başlarının kesilip bir çeşit "RUH" inancıyla saklandığı Neanderthal insan çağlarına dek geriye götürülebilir. Belki daha da gerilere. Aramaktan yılmayalım. Çünkü Mit, gerçekte Komün'ün "uyum" mekanizmalarının masallaştırılarak yeni kuşaklara aktarılışıdır.

İnsanlığın henüz Cinsel Yasakları tanımadığı, ilk horde, sürü toplum çağlarında MİT'sel geleneklerden söz edilemez ve bu aşamayla ilgili elimizde yakından uzaktan ilgili olabilecek bir belge de bulunmuyor.

Bu konakta, Mitolojik Elemanın doğuş koşulları da oluşmamıştır. Çünkü insan beyni, şempanze beyninden henüz uzaklaşmıştır. Belki üreyim organları ve yaşamı, insanlaşma temelini yakalamıştır. Ancak beyin, Cinsel Yasakların kesin uygulanışıyla; yani toplumsal örgütleniş olgunlaşmasına paralel olarak gelişen Cinsel Yasaklar ve örgütlenme, beyinde bilinç-altbilinç örgütlenişini gerçekleştirememiştir henüz. Belki üreyim temellerinin yakalanışı beyinde önemli ölçüde bir Ön-Benlik yaratmış olabilir. Fakat bu seviye henüz "RUH" Elemanını yaratmaya yetemez.

"RUH" Elemanı ortaya çıkmamışsa Doğa ve Toplum, Ruhlu biçimlerde insan beyninde canlanamamış olur. İnsan beyni, Animatizm veya Pre-Animizm gibi metafizikleştirilmiş kurgularla anlatılmaya, kavranmaya çalışılan bu çağda, sadece çevresini beş duyusuyla gördüğü, hissettiği gibi en dar, yüzeysel biçimde; kendisini hissettiği gibi Ruhsuz biçimde canlandırabilir. Zaten henüz düşünce-dil beyni, gelişmemiş hayvanlardaki gibi arka beyin, beş duyu beyni gelişmiştir. Şüphesiz ki bu gelişim kompleks bir yapı olarak geliştiği ve toplumsallaşma basamaklarını çıktığı için düşünce beyninin gelişimlerine kısmen de olsa olanak vermeden yapamamış olmalıdır. Ama bu belki ilk Ön-Benlik duyguları için yeterli olsa da, henüz "RUH" gelişimi ve bu Ruh'u çevresine yansıtmaya elverişli olmaz. Bu yüzden çağın algılayışı, Ruhsuz

bir canlandırma veya daha doğrusu gördüğü, duyduğu, hissettiği kadar bir canlandırma, Animizmin ön aşamasıdır. Ve böyle bir aşamada da "MİT" doğamaz.

Mit'in doğması için, "Ruh"un doğmuş olması gerekir. Ruh ise, Cinsel Yasakların kendiliğinden gelişimi için en uygun ortam, Ateşin Keşfiyle geliştiği anlaşılan "ilkel ev"in çekirdeği Mağaranın (toplu yaşamın) sürekliliğidir.

Bu yüzden Komün'de masal veya Mit Öykülerinin sembolleşerek yaşadığı çağı, Aşağı Vahşet'in Ateş kullanan Sinantrop-Heidelberg İnsanlarına dek geriye götürebiliriz.

Önce "MİT"in ne anlama geldiğini kısaca hatırlatırsak Mit gelişimi ve Komün'ün çekirdekçil kanunlarıyla olan diyalektiği daha iyi anlaşılabilir. Bir kez Cinsel Yasaklarla "Ruh" gelişmeye; insan benliğinden doğaya, av hayvanlarına, bitkiye yansımaya başlayınca, Cinsel Yasaklarla başlamış olan Komün için Aile (Kan) örgütlenmelerinin bir Totem Tanrı edinmesi kolaylaşır. Hatta Cinsel Yasakların gelişmediği; en ilk Kandaş ailenin yaşandığı; sadece ana-baba ve çocuklar arasında yatmama yasağının oluştuğu yavaş gelişimli Komün'de ilk Kan bölünmesinin belirdiği bir aşamada bile Kişi benliği gelişir ve Ön-Animizm=Ruhsuz Canlandırma, Ruhlu canlandırma olan gerçek Animizme dönüşmeye başlayabilir. Bundan sonra "Kan" örgütlenişi kesinleştikçe: Cinsel Yasak benimseyişi oturuştukça Totem Tanrı seçilebilir.

İşte Mit, yani inanış-düşünce tarzı gibi duran, oysa bir yaşam-uyum mekanizmasından başka bir şey olmayan Mit, doğmuş ve yeni kuşaklara aktarılmaya başlamış olur.

Demek "Mit" Elemanı da Komün'ün diğer Elemanları gibi çekirdekçil aynı kanunlarla doğar, yaşar ve gelişir. Üretici Güçler güçlendikçe, insanlaşma basamakları, üreyim ve Cinsel Yasaklarla çıkılmadıkça ne Komün iç örgütlerine ne de Kişi Benliğine ulaşır. Ruh ve Animizm gelişmedikçe de Totem Tanrı Mit'i doğamaz.

Sadece Animizm Mit'i yaratmaya yetmez mi? Animizm ilkel bir aşamada da [olsa] o da, Komün'ün genel uyum mekanizması değil mi?

Doğru. Ancak bu aşamada Komün, henüz doğanın doğal bir eki olarak, en ilkel aşamasında bulunur. Kendi içersinde henüz Kişiyi ve kendisini örgüt ve Ruh açısından dizginlemiş durumda değildir. Doğayı da kendisini besleyecek avını (bitki olsun hayvan olsun) seçip toplumsallaştıracak seçiye, bölümlemeye ulaşmış bulunamaz. Her şeyi kendisi gibi görür fakat onlara belirli anlamlar yükleyen Ruhlara kavuşturamaz. Uyum mekanizması henüz dağınıktır, olduğu gibi yaşar. Totemini seçtiği anda Animizmini bir çeşit hiyerarşiye (yönelişlere) sokmuş olur.

Peki "Mit", Komün'ün Dilinin gelişimini beklemek zorunda değil midir?

Elbette Dil geliştikçe Mit'in gelişimi ve kuşaktan kuşağa aktarımı kolaylaşır ve bildiğimiz "Mitoloji" öyküleri biçimini alır. Fakat Mit, doğuşu için dilin gelişmesini beklemez; tıpkı Komün'ün üreyimi ve üretim adını alamayacak geçim yordamlarını geliştirmesi için Dil gelişimini hatta Cinsel Yasakların gelişimini ve Totemizmi beklemediği gibi. Komün'ün ilk aşaması henüz hiçbir yasağı tanımadığı için Komün'deki Kişiler, örgüt disiplininden uzak, bağımsız üyeler olmaktan çıkmış değillerdir. Sadece doğaya karşı bir tür olarak topluca davranırlar. Bu yüzden dilden çok işaret, ses uyumlarını geliştirmiş olmalıdırlar. İşaretleşme ve sesleşmeler de belirli düşünce aktarımlarına yeterli olurlar.

Mit, Komün'ün üreyim-üretim tüm yaşamıyla (Komün'ün tüm Elemanlarıyla) ilgili olarak doğup yaşadığı için, daha doğrusu uyum mekanizmalarıyla hayati bağlarının kuvveti ölçüsünde Komün'de ve insan beyninde kısmi öncelikli yerini alır.

Bu aşamada Mit, sonradan sembollerle anlatılıp karmaşıklaşarak, çözümlenmeye muhtaç bir kutsallaştırmalar prosesi haline gelen mitolojiler tümlüğünün ilk temeli olur. Bu temellerin oluşumu ve gelişimi, açılımı aydınlanmadıkça mitolojiler çözümlenemez kalır. Mitolojiler, insanın düşünce yasaları açısından önem taşımakla kalmazlar, İnsanlık Tarihinin gidiş kanunlarının aydınlatılması açısından da yazısız bir tarihi gelişimi içlerinde saklarlar. Mit'ler aydınlatıldıkça insanın düşünce yasaları ve toplumsal gelişim kanunları birçok yanından ispat bularak aydınlatılmış olur. Ancak Komün'ün tüm çekirdekçil Elemanları gibi, Mit'in diyalektiği de çözümlenmedikçe, mitolojilerin mekanizmaları yeterince bilinmez kalacak ve düşünce sistemlerimiz kadar hayat sistemlerimizi de etkilemeye devam eder.

Sonradan "Din" adını alacak olan bu temeller, Komün içerisinde ne kadar üreyim ve üretimle doğrudan (çekirdekçil bir kompleks yapı halinde) ilişkiliyse sonradan, giderek "üstyapı"laşıp "kültür" kavramlarında yerini alırlar. "Mit" Elemanı, Komün içinde öyle alt-üstyapı ayrımlarına henüz gidilemediği için, diğer Elemanlar gibi alt ve üstyapıyı oluşturmak üzere aynı çekirdekçil kanunlardan yola çıkarlar. Ve üreyim-üretim temellerine her hücresiyle bağlı sımsıkı (organik) olarak gelişir.

Mit, ilkin, ileride somut olarak göreceğimiz gibi, Totemle başlıyorsa o kutsallaştırmaların ve sembollerin öyküleridir. Dolayısıyla Komün'ün Yazısız Uyum Tarihini anlatır.

17- Komün'de "Büyü" Elemanı

"Büyü" genellikle, Komün'de "Mit" doğar doğmaz başlamış kabul edilir. Klasik bilim, belgeleri kendi uzmanlık eğilim ve çıkarlarına göre çarpıtarak yorumlamaktan utanmaz ve sıkılmaz. Uzmanlığın bilim iffeti, çıkarlardır. Böylece her uzmanlık açısından konuyu eşeledikçe karıştırmış olur. En çok havanda su dövülen speküle konu da din alanı olunca, uzman görüşlere iş, pazar alanı çıkar. "Büyü" konusu bir zamanlar bu yüzden elini atmayan uzman bırakmamışa benzer. Tylor, Frazer, Spencer, Gillen, Freud, Malinowski ve hemen Komün'e bulaşmış tüm uzmanlar…

'Büyü" bir meslektir. **"En eski meslektir."** diyenler yine kendileri; uzman babayiğitlerimizdir. Öyleyse Komün'de büyünün doğabilmesi için Kişi Elemanlarının Düşünce ve Dil Sistemlerinin bir hayli gelişmiş; soyut düşünceye geçilmiş olması gerekir.

Ayrıca Büyü, bir aldatmacalar (komplikasyonlar) halkalarını içerir. Komün'de Kan Örgütleri, istediklerini elde etmeleri için birtakım "sahte" (aldatmacalı) proseler geliştirmek zorunda kalan büyücüye başvururlar.

Büyücü'nün ortaya çıkışıyla Büyü oluşur. Komün'ün Totemine dua edişi-yakarışıyla büyücünün Büyüsü bu yüzden karıştırılamaz. Totem'ini (Kan Örgütlerini) oluşturduğu andan başlayarak, Komün ve Kişi, kendi Ruhunu Totemine bağlar. Burada özel bir aracı henüz gereksiz olduğu kadar, gelişemeyecek derecede de Komün **Yekpare: monolit** çekirdekçil özelliğinin ilk temellerini kuvvetle sürdürmektedir.

James Frazer'in Büyüyü **"Sahte Bilim"** gibi görmesinin altında yatan budur: Büyüyü, uyum mekanizmasının Totem'den daha ileriye varmış bir aşamasında bulabiliriz. Bu da en azından Vahşet'e değil Barbarlık Çağı'na denk düşer. Uzmanlarımız genellikle Morgan'ın Vahşet-Barbarlık sentezlerini atlamayı adet edindikleri için, 19'uncu Yüzyıl'da tek tük, orada burada Komün yaşamını sürdüren toplumların aşamasını karıştırırlar. "Yaban" (Vahşi) saydıkları bu toplumlar çoktan Barbarlık Konağına girmişlerdir. Böylece Komün Elemanları da, Komün'ün oluş prosesi gözden kaçırılırsa karmakarışık hale getirilir. Her Eleman, hem seçilmezleşir hem metafizik kurbanı haline getirilir. **"Büyü"** Elemanının diğerlerinden daha fazla başına gelen budur.

"Yalan", "Hile", "Sahtekârlık" Barbarın bile henüz geliştiremediği Medeniyet icatlarıdır aslında. Bu yüzden **"Büyü", "Sihir", "Tabu"** gibi Komün Elemanları, Komün'ün oldukça geliştiği aşamalarda ortaya çıkıp tutunmuş kabul edilmelidir. Çünkü hepsi, Komün'ün Anahanlık düzeninden Babahanlık düzenine doğru evrim geçirdiği altüstlükten

sonra ortaya çıkan, Kişinin Kişi üzerine çıktığı yer ve zamandan daha önce gelişemeyecek kadar "kandırma"yla ve Kişiyle ilgilidir.

"Büyü" Elemanına **"Yalancı Bilim"** denişi tesadüf değildir. Büyü yapılabilmesi için, Büyü yapılacak şey hakkında elden geldiğince geniş, gerçekçi bilgiler edinilmesinden sonra, tasavvur, tasvir, amaç gibi (olguları) soyutlayabilme, sentez çıkarabilme yeteneğinin gelişmesi ve bütün bunları Kişinin zihninde bütünleştirebilmesi gerekir. Ki bunlar, doğrudan psikolojiyle ilgili sezilerin gelişmiş olması demektir. Ve bunlar **"yalan"**la da doğrudan olmasa da dolaylıca ilgili hale gelmeye başlar.

Tylor'a göre Büyü'nün prensibi: **"ideal bir ilişkiyi yanlış olarak gerçek bir ilişki diye almak"**tır. Başka bir deyişle varolan-gerçekte nasılsa öylece olup biten olayı, iyi bir şekilde **"taklit"** etmek anlamına gelir. Bu ilkin doğayı kandırmakla, ikna etmeye çalışmakla başlar, sonra açıkça kendi istekleri için her şeyi yapmaya, hileye, sahte davranış ve düşünüşleri geliştirmeleri içerdiği ölçüde, Kişileri, Kan'ları kandırmaya kadar gider. Bu, Medeniyetin yalan ve kancıklığından çok farklı bir şeydir. Doğrudan uyum mekanizmasının gelişmiş bir aracı, tekniği, sanatıdır. Ama anlaşılabilir ki Vahşi'nin yapabileceği bir psikolojik teknik değildir. Hatırlayalım:

Önce **Benlik** gelişir ama kendisini çevresine-doğa güçlerine yükleyerek her yanda dolaşan **"Ruh"**lara inanmaya başlar. Totem inançları genel Animizmin somutlaşmış halleri olur. Artık Kişi ve Toplum benliğini (kendi asıl Ruhlarını, amaçlarını) bu Totem Tanrı Ruhlarına bağlamış olurlar. Amaçlarının gerçekleşmesi için Totemlerine karşı iyi davranmalıdırlar. Bu davranışlar kutsallaştırma eşliğinde gelişebilir. Bunun için Büyü-Sihir uzlaşmasına gerek yoktur. Komün, toplumsal içgüdüsüyle Totemi yüceltip, amaçları doğrultusunda onunla iletişime girebilir. Zamanla Komün ve Kan şefleri aracılığıyla bu iletişimler ilkel törenler halini alabilir. Bunları Büyü-Sihirle karıştıramayız. Komün, henüz bu geleneklerini, Totemleri yaşadığı süre içinde, bir Kişinin uzmanlığına veremeyecek derecede Yekpare ve doğrudan ilişkilidir. Büyü'nün gelişmesi için bu ilişkinin yozlaşıp bozulması gerekir. Veya hiç olmazsa Totemizmden Ana Tanrı (Aşağı Barbarlık) Konağına geçilmesi gerekir. Ki, Kişi otorite olarak Komün'ün şefi biçiminde olsun öne çıkmış bulunsun. Bu aşamada bile Totemizmin yozlaşmasına bir sebep ortada yoktur. Totemizm gelenekleri Anacıl Düzen içinde demokratikçe uygulanır. **"Büyü"** bu aşamada Büyüden çok kutsallık geleneklerinin (Totemizmin), yeni olayların (amaçların) çözümüne yetmediği yerde, Ana Düzeni geleneklerine dönüşmüş biçimleri olabilir. Bunlar, Büyü adını alamayacak ölçüde, Üreyim ve Üretim Aksiyonlarına Animizmden ve Totemizmden yararlanarak yeni çözümler arama-geliştir-

menin doğal uzantılarıdır. Büyü'de bu doğallık, Yekparelik bozulur. Animizmin-Totemizmin yozlaşması işin içine karışır. Çünkü hileye, sahteciliğe, kandırmaya, dolayısıyla Medeniyet'in yalanına doğru bir gedik açılmış olur. Bu, Babahanlığın Analık Düzenini alaşağı edişiyle gelişebilir. Kişi üzerine Kişinin çıkışı, erkek egemenliğiyle başlar. İlk Kişi kalleşliği, hilesi, sahtekârlığı da bu aşamada gelişebilir. Anahanlığın içten, insancıl, gönülden sosyalizmi, yerini, Babahanlığın şişirilmiş yüceleştirilmesine ve haksız **"dokunulmazlık"** (tabu)larına bırakınca Büyü-Büyücülük psikolojileri gelişmeye başlayabilir.

Yağmur yağması için yapılan **"Taklitsel"** prensipler; misal elekten su geçirilmesi, bulutların, fırtınaların taklit edilmesi, uzmanların **"Taklitçi Büyü"**lerini oluştururlar: **"Homeopati"**.[51]

Besbellidir ki bu **"Taklitsel Büyüler"**, Komünce-topluca uygulanırlar ve hiçbir araca ihtiyaç duymazlar Bu yüzden "Büyü" adını alamayacak derecede, Komün'ün Totemine topluca duasını, yakarışlarını, dileklerini anlatırlar.

Anılan başka bir büyü de **"Bulaşıcı Büyü"**dür. Ki asıl büyü prosesine girdiğimizi açıklayabilir; topluca değil tek başlarına Kişi Kişiye uygulanabilir. Komün'den kopuşma bağı uzamıştır. Örnek: Ayağına yara açan bir çivi, tırpan ve benzeri nesne temizlenip, yağa batırılıp saklanır; yaralanan ayak ise çorabından bile çıkarılmaz.

1- Burada Büyü, Kişinin kendisinin uyguladığı bir uyum mekanizmasına dönüşmüştür. Yani Komün'ün ileriki Kişilerinin bağımsız hareketlerinin yaygınlaştığı Barbarlık aşamalarında ortaya çıkabilir.

2- Ve Animizm-Totemizm yozlaştırılmıştır: Ayağı veya herhangi bir organı yaralayan şey, Totem yerine konmuştur. Toteme gösterilen kutsallık ona da gösterilir ki, yaraladığı organ iyileşsin ve bir daha yaralama yapmasın. Totemizme ve Anahanlık zamanında Totem Tanrı'nın ve Ana Tanrı'nın ilgili tüm araç ve eşyaları da kutsallaştırılmıştır. Totem yerine de geçebilirler zaman zaman. Bu geleneğin yozlaştırılarak her alana uygulanması, Babahanlık egemenliğinde başlamış olmalıdır. Çünkü erkek egemenler, **"dokunulmaz"** (tabu)laştıkça bu tür Büyüleri kendi çıkarlarına doğru kaydırmışlardır.

Büyü'nün Medeniyetler zamanında da aşırıca tutulması bu yüzdendir. Vahşet ve Aşağı Barbarlık Komünü'nde Büyü yok, tertemiz Animizm geleneği içinde Totemizm ve Ana Tanrı sistemleri vardır.

---

[51] Homeopati'nin en temel ilkesi benzer benzeri iyileştirir ilkesi: Homeopatik bakış açısına göre, bir belirti, ancak aynı belirtiyi ortaya çıkaran bir madde ile tedavi edilebilir. Modern Tıp tarafından benimsenmeyen bir yöntemdir. (y.n.)

18- Komün'de "Tabu" Elemanı

Klasik bilim Totemle Tabu'yu da prose olarak ayırt edemez. Totem veya Tabu'ya aktüel din spekülasyonları içersinde yaklaşıldığı için, ciltler dolusu materyal içinde hep gerçeği bulmuşken kaybederler. Genellikle önce söylediklerinin tersine döner, kendi kendilerini çürütürler.

"Totem", Animizmin temelinde Cinsel Yasaklarla gelişen Kan Örgütlerinin ata sembolüdür. Ve her şeye yansımış "Ruh" (Animizm)le canlanıp kutsallaşır. Gerçekte hepsinin ardındaki Komün'dür-Benlik'tir aslolan. Ve hepsi Komün'ün daha çok Üreyim Aksiyonlarından, Cinsel Yasaklardan hız alıp gelişir. Animizmi, Totemizmi ve Kutsallıkları da yaratan budur.

Totem genellikle hayvandır. Seyrek olarak ağaç olur. Ve Komün içinde ata olarak kutsallaşır. Komün, Totemin çocukları olarak kutsallaşır. Renkler, sesler, aletler her şey Totemle (tabiî ki her şeye yansımış olan animist Ruhla) kutsallaşırken, Komün'ün Mitoslarını, Dilini, Düşünüş Sistemlerini de oluşturur.

Yani "Tabu", Totemizm temelinde çok sonra, Babahanlıkla birlikte oluşur. Totem, Vahşet Çağı'nın işidir. Tabu, Barbar Komün'lerin Babahanlığın egemenliğinde Totemizmin yozlaştırılmasıyla oluşmuştur.

Tabu: Polinezya dilinde **"dokunulmaz"** anlamına gelirken, **"kutsal"** ve **"yasak"** karşıt anlamlarını da çağrıştırması, Totemizmden geldiğini, ama her şeye uygulandıkça ve Babahana hizmet ettikçe yozlaştığını da anlatır. Wund, Tylor, Frazer, Freud gibi uzmanların Tabu'yu insanlaşmanın ilk evrelerine dek götürmeleri, insan psikolojisini toplumcul gelişimden kopuk olarak bugünün mantığıyla ele alışlarından ileri gelir. **"Demonyak";** Şeytani güçlerin etkisinden duyulan korku (insan psikolojisinin çok sonraları, Medeniyetle birlikte edindiği aldanma ve aldatma hissiyatı), Tabuyu yaratmaz. Tabu, Babahanlığın Totemizmi yozlaştırarak kendi çıkarlarına alet edişiyle doğan "dokunulmaz"lıklardır.

> **"Bir Maori şefi, asla Ateşi nefesiyle alevlendirmez. Çünkü kutsal soluğu gücünü Ateşe geçirecek, Ateşten üzerindeki kaba, kabın içinde pişen yemeğe, yemeği yiyecek olan Kişiye geçecek ve böylece şefin kutsal ve tehlikeli nefesiyle alevlenen Ateşin pişirdiği yemekten yiyen Kişi ölecektir."**[52]

Yine Yeni Zelandalı Maorilerde Totemizm o kadar yozlaşmıştır ki,

> **"Bir Maori şefinin kav çakmak kutusu bir zamanlar birçok**

[52] Frazer, The Golden Bough. (Altın Dal, C. I, s. 187, Payel Yayınları. y.n,)

insanı öldüren bir aletti; Başkan kutuyu kaybetmiş, bazı insanlar bulmuş ve pipolarını yakmakta kullanmışlardır, fakat şefe ait olduğunu öğrenir öğrenmez korkudan ölmüşlerdi." "Aynı şekilde yüksek bir Yeni Zellanda şefinin giysileri de giyenleri öldürür."[53]

Burada açıkça Tabu, Babahanlaşmış Şefe hizmet eder. Şef ne Ateş üfler, ne de onun çakmak kutusuna, elbisesine; kılına dahi kimseler dokunamaz; Tabular hep onu korur. Oysa biliniyor; bütün bunlar Totem Tanrı yani Kan Örgütlerinin uyum mekanizmasıydı. Önce Komün, kendi amaçları; üreyim ve üretimi için kutsallaştırdığı Totemine Ruhunu bağlamıştı. Şimdi Tabu, Babahanlık egemenliğinde Komün insanının Ruhunu da, Bedenini de ele geçiriyordu. Şef, böylesine dokunulmazlaşarak Totemizmi yozlaştırıyordu. Demek şeflerin Modern Çağlarda bile; **"ölünceye dek: kaydı hayatla iktidar oluşu"**nun kökleri bu denli derindir. Silah Arkadaşlarının-Komündaşlarının üzerinde böyle kutsallaşıyordu.

Totem ve Tabu ayırdı yapıldığında, uzman araştırmalarına konu olan, kimi zamanımıza dek yaşayan İlkel Toplumların, **"Yaban"'** (Vahşi) veya **"Barbar"** aşamalarını ne kadar yaşadıkları da sınıflandırılabilir. Tabiî Komün'ün diğer Elemanları da gözönünde tutularak. Örnek: Maoriler (Yeni Zelanda toplulukları) Yaban: Vahşi sanılıyor. Oysa gördük, Tabu gelenekleri onların pekâlâ bütün ilkelliklerine karşın Totemizme yakın oldukları ölçüde, içine girdikleri Barbarlık koşullarını ve Babahanlık sistemlerini nasıl kutsallaştırıp (Totem geleneklerini yozlaştırıp) erkeklerin kutsallaştırıldığına örnek teşkil eder.

19- Komün'de "Anahanlık"-"Babahanlık" Elemanları

Kadıncıl Düzenin, Erkek Düzeni Babahanlıktan çok önce geldiği apaçıktır. Yine de Klasik Bilim, uzmanlık mihraplarının asaleti ve çıkarları uğruna olmadık parendeler atar, gerçeği tanınmaz hale getirmekte yarışır.

Hiç değilse Yukarı Vahşet Konağı'ndaki belgelerin gösterdiği ve düşündürdüğü anlamlar gözden kaçırılamaz: Bu konakta Cinsel Yasaklar gerçeği, **Kadıncıl Düzen** sentezini vermiş görünüyor. Fakat bu sentez, daha önceki konaklarda geçmiş olabilecek sentezlerin yeniden, daha güçlüce ve kesin olarak **"tekerrür"** edişi olabilir. Cinsel Yasaklar için uygun ortam: Ateşin Keşfi ve Mağara (İlkel Ev) koşullarının yarattığı toplu yaşama, Aşağı Vahşet sonralarında yüz bin yıllarca sürmüş görünüyor. İlk Cinsel Yasak, ebeveynlerle çocuklar arsında geliştiği zaman ortaya çıkan gerçek, aktüel liderliğin Anaya geçmesi yönündedir. Soy

[53] Frazer, The Golden Bough. (Altın Dal, C. I, s. 165, Payel Yayınları. y.n,)

anaya bağlanır. Üreyimin önem taşıdığı, üretimin henüz üretim adını alamayacak toplayıcılık ve avcılık aşamasının en ilkel evrelerini yaşadığı ve yüzlerce, binlerce, on binlerce yıl aynı şeylerin yaşandığı bu uzun çağda, üreyim alanında olduğu kadar üretim bilhassa Mağara-Ateş yaşantısında da Kadın, Komün'ün bağımsız davranışlarını henüz dizginleyememiş üyeleri arasında öne çıkmaya başlamış olmalıdır. Çünkü çocukların bakımı, beslenmesi, eğitimi hatta babaların vahşetinden bile korunması kadınlara düşmektedir. Komün üyelerinin, sırf bu çocuk bakımı ve geliştirilmesi zorunlulukları bile, [onları] cepheleşmeye ve kaçınılmaz bir düzene itmeye yeter. Bu durumda Kadınların en ilkel aşamalarda bile öne çıkmaması için bir sebep bulunamaz görünüyor. Ve bu temel, insan türlerinin gelişimiyle "tekerrür" ederek pekişmiş olabilir. Yukarı Vahşet Konağında, Komün'ün her türlü Elemanının gelişmesiyle bilinen Kadıncıl Düzen sentezine ulaşmış olması akla en yatkın bir prose gibi duruyor.

Yukarı Vahşet'le karışmış bulunan Aşağı Barbarlık belgeleri ve konağı da, tümden bu görüşleri doğrular zenginliktedir. Hele çömlekçilik, bahçe ekimi, Ateş, soyun kadına bağlanması, kadının tümden bütün işlerde ve Elemanlarda liderliği ele aldığını ve Tanrılaştığını göstermektedir.

Kadıncıl Düzene, yanlış olarak **"Anahukuku"** veya **"Anahanlık"** adı verilir. Erkek, sürü yetiştirme olanaklarını ele geçirir geçirmez Komün'e baş olunca, gerçekten zorba Babahan kesilmiştir. Bu sebeple Yukarı Vahşet'in ve Aşağı Barbarlığın içten, doğal Analık sistemini kendisi gibi Anahanlık sayar. Kadıncıl düzende, Babahanların iktidarı ele alışları gibi zorbalık belgelerine rastlanamıyor. Kadıncıl Düzenlerin, Medeniyet'ten üç-dört bin yıl sonralara dek ayakta kalmış olmalarına bakılırsa Kadıncıl Düzenin kökünün ne denli eskilere dayanabileceği; Tarihinin, Vahşet Tarihiyle denk düşeceği kendiliğinden anlaşılır.

Fakat Komün'ün Elemancıl diyalektiği çok zengin açılımlara gebeydi. Binlerce-on binlerce yıl sürmüş görünen Kadıncıl Düzen, Sürü Ekonomisinin verimliliğiyle getirdiği yeni sistemlerle erkeklerce altedildi. Ana Düzeni, en az Orta Vahşet'ten beri kutsallaşarak erkeğin önünde büyük engel olmuştur. Kadın içeride ev işlerinde, erkek dışarıda av işinde uzmanlaşmışlardı. Erkek dışarı işinde sürüsünü büyüttükçe Kadıncıl Düzenin kutsallaştırılmış sisteminde gedikler açmakta ve bu gedikleri aşındırmakta gecikmedi.

Kadıncıl Düzenler, Sürü Ekonomisinin gelişimiyle barışçıl ve savaşçıl altedilmiştir.

Eski Yunan Mitolojisi, Anacıl Girit Toplumu'na karşı Barbar akın-

larını, BABAHAN sistemini dayatışlarını anlatmakla bitiremez. Tanrı Zeus'ların, Thesee'lerin bütün kahramanlıkları ve iyilikleri yanında asıl görevleri, Anacıl Düzeni altetmektir.

Bu, Komün'de "ALT-İNSAN"ın ortaya çıkışı, "ÜST-İNSAN"ın oluşumu da demektir. Komün'de Yekparelikte gedik açılır. [Bu], Kandaş, eşitlikçi, içten, gönülle, doğal olarak kurulmuş sosyalizm içinde açılmış bir gediktir. Kadın altedilip bulunduğu işbölümüne hapsedilirken sindirildi, ezildi, aşağılandı, kötülendi; mitoloji erkek yanına işleyerek kadın "cadı"laştırılıp korkunçlaştırıldı. "TABU'lar, "BÜYÜ"ler bu gidişe hizmet ederek azdırıldı.

Artık bu gedikten aşağılama, ezme-ezilme, sömürme ahlâkı girebilir, Komün'ü sınıflı topluma doğru aşındırabilirdi. Yeni üretim ve üreyim değişimleri hep, Babahan keseriyle Anahan kayıt ve kısıtlamalarını aşındıracak ve Komüncül Kan Örgütleri üzerine "KENT"i kurup yükseltecekti.

Bu gelişimlerden birisi de hep gözden kaçan Komün'deki "YABANCI İNSAN" Elemanı oldu. Sınıflı topluma açılan bir gedik de bu kanaldan işletilerek aşındırıldı.

20- Komün'de "Yabancı İnsan" Elemanı Gediği

Çoban-Sürü-Göçebelik (Orta Barbarlık) Konağıyla yeni üreyim ve üretim gelişimleri, seçkin Babahanlar çerçevesinde ve emrinde **"Yanaşma", "Çeri"**, **"Çoban"** ipsiz sapsızların beslenebilmesine olanak tanıyordu. Artık bu gedikten de yarı-köle ve köle doğabilirdi.

Doğa en doğal bulunan taş, ağaç, lobut gibi nesnelerin toplumcullaştırılması ve giderek insan uzvuyla alet-aygıt arasına başka başka mekanizmalar sokulması gibi; doğal nesnenin doğada görülmemiş biçimde toplumcullaştırılması (ok, yay, çömlek, tuğla vs.) gibi, farklı toplumlar arasında oturukluk-göçebelik işbölümlerinin oluşması, Komün'ü Komün içinde ve Komünler arasında yepyeni değer ölçülerine, soyutlaşma sentezlerine götürdü. Analık, Anacıl toplumcul güdüleriyle fedekârlıklara katlanarak geride kalırken toplum çok şey yitiriyordu ama Babahanlığın göçebelik-sürü zaferiyle de üretimde yepyeni ilerlemelere giriliyordu. Bahçe ekimi, hayvan yetiştiren genişleyen tarıma doğru yükseliyor, Kent'teki **Tarım ve Sanayi İşbölümlerine hamileliğe** doğru ilerleniyordu.

Bu gidiş içersinde doğal olarak, hiç göze batmadan Komün içersinde **yeni bir gedik** açılıyordu. Vahşet Çağı'nda YEKPARE-MONOLİT olan toplumun içerisine "YABANCI İNSAN" Elemanı sokuldu. Sürü Mülkiyetine egemen olan Komün Şefi Babahan'ın yanında evlatlık-ya-

naşma gibi Yabancı İnsan Elemanları yaşantı sahibi olabildiler. (İbrahim'in Elizer'i örnektir.)

Komün'de Yabancı İnsan Elemanının yer bulması, ilk defa, kadının altedilmesinden de ileri bir gedik oluyordu. Çünkü ilk defa insanın insan olarak başka bir insana tabi olması (emrine girmesi) demekti bu. Ve Komün'ün yapısını bozacak daha yaman bir gelişmeydi.

Totem, her tek Kişinin eşit bulunduğu ruhunu, topluma ve bütün diğer Kişilere ayrılmaz parça gibi bağlıyordu. Bunu yaparken Totem, Ata Tanrı olarak Kişilerin ve Komün'ün üzerinde hafifçe kutsallaşıp yücelmiş bulunuyordu. Ama yine de toplum Yekpare Komüncül yapıydı.

Tabu, bunun tam tersini yaptı; eşit kankardeşler arasına ayrıcalıklar, seçiler koydu. Çekirdekçil Yekparelik **Tabu** imtiyazlarıyla (Babahanlıkla) ayrıldı; birleşik olan Kişiler ayrılma olanağını genişletebilirlerdi.

Totem, insanın ruhuna hükmetme geleneğiydi. Tabu imtiyazları veya seçkin Kişilere dokunulmazlık sağlayan Tabu yasakları, insanın Ruhuna ve Bedenine (tümüne) hükmetme geleneği oldu.

Kandaşlık temeli üzerinde kurulmuş Komüncül Toplum kuralı olsalar da Totem ve Tabu, toplumda sosyal sınıf parçalanışına zemin hazırlamışlardı. Bunu yapanlar Totem ve Tabu kuralları gibi duruyordu. Elbette her şey Totem ve Tabu emrinde gelişiyordu. Ancak temelde işleyen, çekirdekçil kanunlara sımsıkı bağlı tüm Elemanların sırası geldikçe devreye giren diyalektiğiydi. Bu diyalektik en temelde Üreyim ve Üretim Aksiyonuna bağlı Üretici Güçlerle hayat buluyordu. Üreyim ve Üretimi ifade eden Üretici Güçlerin gelişimi, Komün Elemanlarını sırasına göre olgunlaştırıp devreye sokuyor ve sosyal sınıf parçalanmasına doğru (Totemden Tabuya) basamaklaştırıyordu.

21- Komün'de "Mülkiyet" Elemanı

Morgan'ın dâhiyane sezi ve koyuşu şu noktada özetleniyordu: Üretim ilerledikçe, Mülkiyet edinilecek şeylerin gelişimiyle Mülkiyet fikri gelişebilirdi. Egemenlik, benimseyişi; benimseyiş, Mülkiyeti getiriyordu.

O halde Mülkiyet yok diye Komün var olamaz mıydı?

Bu kanı, Mülkiyet fikrine ve işine batmış modern insanın önyargısı olabilirdi.

İnsanlık Tarihi, Mülkiyet fikir ve benimseyişlerine aldırmadan yürüdü. Komün, doğanın canlılar birikiminin yüksek memeliler halkasına sıçradığı yer ve zamanda, o milyonlarca yıllık potansiyelin yeni bir gelişimi olarak doğdu.

Komün, elbette temelde üretim ve üreyimin mekanizmalarının yaman diyalektiğiyle varlık buldu. Ama Komün, önce bugünkü üretim adını alamayacak geçim koşulları içinde doğup gelişti. Morgan'ın deyimiyle; aletlerin üretiminden söz edilebilirdi. Doğanın nesneleri, özleri değiştirilmeksizin biçimleri yontularak alet haline getirildi. Ki bu biçimler bile doğada görülmemiş şeyler değillerdi. O mikrolit ufak taş aletler eğer bir arada bulunmamış olsalardı, insan yapısı olduğu anlaşılamayabilirdi. Komün, Vahşet boyunca yüz binlerce yıl bu zemin üzerinde yürüdü: Üretimi, Alet üretiminden öteye geçemediği gibi, Aletleri de doğal nesnelere biçim vermekten ibaret kaldı. Dolayısıyla kendi doğal gücünü kullanarak; organlarıyla Aleti arasında başka bir mekanizma geliştiremeden ilerledi. Bu aşamada insan üretimi öteki ucunu, Üreyim Aksiyonunu geliştirme yolunu tutarak, Komün'ü iç örgütlerine; Kişi beynini, bilinç-altbilinç örgütlenişine kavuşturdu. Ve toplayıcılıkla avcılık biricik geçim yordamı oldu.

Bu durumda Mülkiyet fikrini geliştiremezdi. Belki ilkin, Komün üyelerinin her biri kendi Aletini kendisi yapacak kadar kolay gelişimli bir aşamada bulundukları için, Mülkiyetin çekirdeği bile oluşmuş değildi. Hiçbir yasağın tanınmadığı Komün aşamasında, her üyenin hoyrat hayvancıl bağımsızlığı bile fazlaca abartılamaz. Çünkü hayvanlardan bağımsız ayrı bir tür olarak İnsan Toplumu doğmuş bulunur. Üreyim ve gelişim, barınım koşulları başlı başına ortak-Kolektif Aksiyonu süratle gelenekleştirir. Bu gidişle Aletlerin üretimi de kolektifleşmek zorunda kalır. Dolayısıyla bir Mülkiyetten söz etmek gerekirse Vahşet'in Aşağı Konağında bile Ortak Mülkiyetin ancak çekirdeğinden söz edilebilir.

Bu çekirdek, Ateşin Keşfi ve Mağaraya taşınmayla aşağı konağın Sinantrop İnsan türlerinde daha da gelişmiş olmalıdır. İlk Cinsel Yasak adımları eşliğinde, Kişi ve Toplum daha fazla iç örgütüne kavuşarak toplumcullaşır ve kolektifleşir. Ortak Mülkiyet çekirdeği pekişmeye başlar. Neanderthal İnsanda (Orta Vahşet'te) bu oluşum, Mağara ve Ateş yaşamının süreklileşmesiyle pekişir. Yukarı Vahşet Konağında (Sapiens İnsanla birlikte) kutsal Mağara resimlerine ve ölülerini eşyalarıyla ve süsleriyle gömüşlerine bakılırsa Komün'ün kolektivizmi ve Kişinin benliği Totem Tanrı'ya bağlanarak Komün'ün her şeyi sımsıkıca kolektifleştirilmiştir. Bu kolektivizm içinde Aletlerin Özel Mülkiyetinden söz edilemez. Araçlar bile renkleri, şekilleri, sayılarıyla kutsallaştırılmıştır. Ortak Mülkiyet içten gönüllü bir Sosyalizmdir artık.

Aşağı Barbarlık aşamasında da bu gidiş Totem ve Ana Tanrı geleneği içinde bin yıllar boyunca sürmüş görünüyor. Ancak bu aşamada Buzul Çağı'nın son bulmasından sonra iklimin yumuşaması ve her yanı çayırların kaplamasıyla Mağara yaşamı ev yaşamına dönüşmüş; açık

havada bahçe ekimi, toprağın işlenmesi gelişmeye başlamıştır.

Bu aşamada kadının ev işleri büsbütün önem kazanarak Çömlekçiliğin Keşfiyle de işbölümünde erkeği aşırıca geride bırakmıştır. Mülkiyet fikri gelişmemekle birlikte, ev işbölümünde kadın hemen bütün araçları kullanan egemen durumda olduğu için ister istemez Ortak Mülkiyet kadının kontrolünde gelişmiştir. Bu, Özel Mülkiyet gibi [bir] fikri, yanına dahi yaklaştıramaz; ancak toplum yararına kullanım yani Ortak Mülkiyet fikrinde, üretim araçlarının gerektiği gibi toplum yararına kullanılması fikirleri özel olarak gelişmiş bulunur: **Ortak Mülkiyet bile oynaktır.**

Erkeğin okuyla yayından başka bir kullanacağı araç yoktur. Bu çelişki, Mülkiyet fikrine doğru gelişimi temellendirmiş olur. Toprak, çömlekçilik, Ateş, çocuk doğurumu, bakımı, eğitimi, bahçe ekimi, ev yapımı, düzeni gibi yoğun gelişim; erkeğin buna karşın dışarıda av işinde yavan kalışı, Ortak Mülkiyet fikrinde cinsiyetler arası Özel Mülkiyet fikrini kışkırtmıştır.

Erkeğin sonradan sürü işinde gözdeleşmesi, aynı proseyi erkek yanından geliştirirken, erkeğin kadını alt etmesiyle birlikte sürünün Mülkiyeti Orta Barbarlık (Göçebelik) aşamasında Babahanın kontrolünde olur. Gerçi hep yaşanan zemin Kandaş Komün temeli olduğu için miras özelleşemez. Fakat Mülkiyet fikri gedik bulur: **Ortak Mülkiyet Oynaklıktan kurtulamaz.**

Komün'de Yabancı İnsan Elemanı gelişirken Sürü Mülkiyetiyle birlikte Ortak Mülkiyet içinde Özel Mülkiyet düşüncesi genel olarak parıldamaya ve benimsenmeye başlar.

Yukarı Barbarlık (Kent) aşaması; kankardeş üyeler içerisinde Özel Mülkiyetin doğuşu; yeryüzünün ilk Kenti veya Kentleri içersinde ele alınabilirse ve ondan sonra yine o ilk Kentlerden çıkmış Ana Irak Medeniyeti'nden dal alıp aşılanmış sonraki Kentler gelişimi bütünlüklüce ele alınabildiği ölçüde daha iyi anlaşılabilir: **Ortak Mülkiyet yerleşikleşir.**

O bütünlük gözönünde tutularak diyebiliriz ki, Komün sanıldığından daha dayanıklı bir kolektif insan dinamizmine sahip olmuştur. "Mülkiyet", o gücün parçalanmış haliyle bile emeğin kolektifçe benimseyişleriyle yüklüdür. Özel Mülkiyet bu açıdan en gelişkin evrelerine girdiği yer ve zamanda bile kolektif insan gücünü karşısında bulmadan edememiştir. Bu bakımla [görüşle] burada, Ortak Mülkiyetin Özel Kişi Mülkiyetine parçalanışını kısaca işlerken mekanik anlayışlara kapı açmaktan çekindiğimizi belirtelim. Komün'ün kolektif insan dinamizmi karşısında, Özel Mülkiyet parçalanışları ve kutsallaştırmaları, geçici ve

çok kısa süreli bir ders kalmaktan öteye geçemez. Konumuzun başında andığımız Morgan'ın sözleri hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalıdır: Komün'ün içerisinde otuz yıl yaşayarak keşfeden ve bununla da yetinmeyip kıtalararası ölçülerde Komün'e ait ayrıntılı bilgilerini pekiştiren Morgan, Komün'den kalkan insanlığın yine çekirdekçil kanunların dışına çıkmayarak daha gelişkin biçimde kendisini yeniden üretmekten geri durmayacağını büyük bir inançla bildirmiştir.

Kent: Barbarlığın Yukarı Aşaması, Medeniyet denen Sınıflı Toplumun sınır çizgisidir. Kent kozasına Barbar kurdu olarak giren İnsan Toplumu, kozasını delerek Medeniyet kelebeği olarak çıkar.

Fakat bu sınır çizgisi Antik Tarih boyunca bir tek kez aşılmaz; 6500 yıl boyunca olup biten hep Kent ve Göçebe Komünlerin Sınıflı Topluma geçişleri: Barbarların-Medeniyetlerle Güreşi Tarihidir.

Bu yüzden Kent'te Özel Mülkiyet gelişimi, Komün Elemanları ve Komün'ün parçalanışları tarihi gözönünde tutulmadan anlaşılmaz kalır. Anlaşılamayan yanı, Komün'ün çekirdekçil insanlık temeli oluşudur; Kent, Özel Mülkiyete çözülür çözülmez Komün'ün işi bitmiş sayılır.

Bu sakıncayı anlayarak Kent'te Özel Mülkiyeti şimdi kısaca anabiliriz:

Kent, önce Yukarı Barbarlık'tan gelişerek sınıfsız bir toplum olarak doğar. Toprağın Mülkiyeti Tanrı'nındır. Otorite tapınaktadır. Komün şefleri tapınağın gölgesinde hükümet edebilirler. Dar yeniden üretim, tarım ve zanaat (sanayi) işlerini ayıracak ve yeni bir işbölümünü getirecek kadar geliştirse bile, sınıfsız bir toplumda elde edilen ürünler Kandaşlar arasında eşitçe paylaşıldıkça kimse özel, ayırtlı bir ZENGİNLİK biriktiremezdi.

Demek sınıflı topluma geçişte de mekanik kavrayışlara yer yoktur. Tarihöncesi Bilimi, bütün canlı Elemanlarının diyalektiğiyle kavranamadıkça "Mülkiyet" Elemanını anlamak bile olanaksız kalır.

Kent'te Özel Mülkiyetin doğuşu, somut ilk Irak Kentlerini gerektirdi. Irak Kentlerinde, Subtropikal Irmak (Fırat-Dicle) **"BEREKETİ"** olumlu-pozitif kutuptu. Ama Kent gelişimi için gerekli kereste, taş, maden yok denecek kadar **"KIT"** idi. Bu da Kentleri geliştiren diyalektik negatif-olumsuz kutuptu. Bu iki kutup arasında gidip gelen akım, Medeniyet ilişkilerini yaratmadan önce, tapınak emrinde görevli-memur **BEZİRGÂN (TAMKARA)** Elemanını yarattı.

Irak Kentlerinin bu diyalektik kutuplar akımı, Tamkara denen Bezirgânlıkla uzlaştırılırken Medeniyet sentezine varılacaktı. Kentler gelişimi onlara dış ticareti dayatıyordu. Dış ticaret için toplum yararına-tapınak emrinde Bezirgânlar görevlendirildi. Fazla ürünler keres-

te-maden-taş karşılığında verilirken Bezirgân Elemanına kendisi için işler yapma imtiyazı da tanındı.

Bu durum, Tapınak ve Toplum şefleriyle Bezirgânın el altından uzlaşmasını geliştirdi. Ve Bezirgân, bu kanaldan Özel Kişi Mülkiyetini ve zenginliğini biriktirdi; bal tutarken parmağını yalamak bu ortamda zor olmadı.

Devletçilik kanalından özel zenginlik yaratış, Özel Kişi Mülkiyetini toplumda yaygınlaştıracaktı. Demek günümüzdeki Finans-Kapitalizm yaratılışları ve serpilişleri bu denli eski temellere dayanıyor. Veya o temeller kendisini yeni koşullarda yeniden üretmekten geri durmuyorlar. Bu denli uzak sanılan eski temeller, öyleyse göründükleri kadar uzak sayılmazlar. Olayların veya Komün Elemanlarının inatçılığı sürdükçe uzaklar yakına gelmekten geri durmazlar.

22- Komün'de "Kent" ve Tarihsel Devrimler Elemanı

Gördük: Kent'te hemen bütün temel Elemanların diyalektik dinamizmi en özetçe bile göz önünde tutulmadıkça Komün'ün başka (yeni filizlenen) Elemanı aydınlatılamaz. Dolayısıyla Komün ve kanunlarının anlaşılması yeterince ileriye götürülemez.

Her gidiş somut gelişimler içinde ele alındıkça gerçek kanunlarını gözlerimize batırabilir. Irak subtropikal ırmak bereketi ve demirsiz işlenimi olumluluğu, onu işleyebilecek Komün toplumlarla buluşmasaydı Tarihte İlk Kent'in doğuşu çok daha ileriki tarihlere ısmarlanabilecekti. Yine Fırat-Dicle bereketliliğine zıt maden, kereste kıtlığı olmasaydı, Tefeci-Bezirgân Sosyal Sınıfının ve Medeniyetin doğuşu ilk koşullarla da birleşmeseydi gecikecekti.

Irak'ta balçıkların üzerinde deniz seviyesinden yukarıda Kent kurabilmek için Kolektif Emeği kışkırtıp Mülkiyeti toplum adına (Bezirgânlığa rağmen) tapınağa bağlıyordu. Bu yüzden Özel Mülkiyet kolay gelişim bulmayacaktı...

Demek bütün Komüncül Elemanlar, somut tarihi akış içersinde etkili bulunuyordu. Bu yüzden hiçbir "ekonomik determinizm" yuvarlayışlarımız, İnsanlığın Tarihini aydınlatmaya yetemez.

Yine bir örnek:

Eğer bütün bu koşullar bir araya gelmiş olmasaydı, Kent içinde derlenmiş olan Tabu ile Büyü kurumları ve toprak sahibi (patrici)lerin yanına yanaşma (client) olarak girmiş Yabancı İnsan Elemanları (Morgan ve Engels), Tefeci-Bezirgân Sınıfının doğuşuna ve Özel Mülkiyetin yaygınlaşıp resmileşmesine yeterince hizmet edemezdi.

Komün'de **"Kent Elemanı"** deyimi, Medeniyet Kent'te doğduğu

için terslikler, anlaşılmazlıklardan çok uygunsuzluklar taşır. Kent, Komün'de hem Eleman hem de Komün'ün yeni bir aşama oluşunu en çok göze batıran bir olgudur. Diğer Elemanlar da Komün'de hem aşama, hem de Elemandırlar. Çünkü hepsi Komün'ü oluşturup geliştirirler; canlı bir akış halinde oluşur ve kendilerini yeniden üretirlerken kimileri batıp-çıkar eleşime uğrar; kimileri de asıl kanunları oluşturdukları ölçüde güçlenirler.

KAN Örgütü ve Anayasası, Sürü Ekonomisiyle birlikte nasıl **BABAHAN** hegomanyasına sokulmuşsa, öylece Kentin tarım ve sanayi işbölümüyle bağlantılı olarak gelişen Tapınak Ulularının, Toprak Sahiplerinin ve Tefeci-Bezirgânların hegomanyasında yozlaştırılıp parçalanmasıdır.

"Kent" bu açıdan, o derece hassas bir toplumcul hücre ve eski birikimlerin organik Tarihi bütünüdür

Vahşet Çağı'nda Komün'ü Cinsel Yasaklarla iç örgütüne kavuşturmaya başlayan aşama, Ateşle birlikte içine girilen Mağara olmuşsa; Barbarlık Çağı'nda Komün'ü toprağa dayalı sanayi gelişimine sokan ve Medeniyete açan aşama, Komün'ün "SUR"la çevrilip Kentleşmesi aşaması oldu.

İlk Kent, Irak balçıkları içinden yükseldi; diğer Kentler o Kentlerden çıkmış Medeniyet tohumlarıyla kuruldu.

Sonraki Kent kuruluşlarından başlayarak İlk Kentin kuruluş ve yapısına kısaca değinirsek Kent Elemanı (ve aşaması) daha iyi anlaşılır.

Kenti bir kahraman-takva sahibi ermiş bir lider kurar. Ana Medeniyet Orakl[54] (Kehanet)leriyle yollara düşülmüştür. Kehanetler tabiî ki Ana Medeniyetin çıkarları yönünde stratejik istihbaratlara dayanırlar.

Varılan ve seçilen yerde kurbanlar kesilir. Yakılan Ateşler üzerinden atlayarak arınılır. Açılan **Yurt** adlı çukura, Ana Kentten getirilmiş bir kesek toprak atılıp ana toprakla yavru toprak karıştırılır. Hemen oraya bir **Mihrap** yapılır. İçine Analık Düzeninin ölümsüz sembolü Ateş yakılır. Bütün Kenttaşların birinci görevi bu ocağı **"kıyamete"** dek (ilelebet) korumak ve kollamaktır.

Kent kurucu kahraman, bu gidiş içersinde yücelerek bir aşama daha kutsallaşmıştır. Eline tarımın kutsal sembolü olan sabanı alır ve Kentin sınırları boyunca bir **Herk** çizer. Az gerisine, hücrenin en gelişkin zarı gibi, Komün'ün ilk kez Toprak-Tarım ekonomisine kapanıp Medeniyete olgunlaşacağı SUR'u (Hisar'ı) kurulur. Ve dokunulmazlaştırılır.

---

[54] Orakl (fr. Oracle): Kehanet. (y.n.)

Kentin ortasına her türlü kutsallığın merkezi ve kaynağı Tapınak inşa edilir. Yine uygun yerlere toplantı yerleri yapılır. Kentin bütün toprakları, toplum adına Kent Tanrısı'nın Mülkiyetindedir. Sadece eşit bölüştürülen toprağın işletilmesi (tasarrufu) Kan Örgütlerine bağlı ailelerindir. Bu durum ayrıca kontrol altına alınmış, ailelerin farklılaşmaması için denetlemeler gerektiğince sıklaştırılmıştır: Yoklama toplantılarına (temizlik gününe) gelmeyen, Kent'ten kovulma cezasına çarptırıldı. Ki bu ölümden beterdi. Ve her şey unutulmamak üzere kutsallaştırılıp bayramlaştırılmış bulunurdu. Kanun namusu her şeyin üzerinde tutulurdu. Tahrifata uğratılmamak için kutsal kasalarda ölümüne savunularak saklanırdı. Bu tapınak yönetimi bildiğimiz devlet değildir. Bezirgân Sınıfınca devlet biçimine dönüştürülecektir. Ama bu kolay gelişen bir prose değildir ve hiçbir zaman [kolay] olmamıştır. Devletçilik savunuşları ve kuruluşları bu temellerde yükselirken özel sermaye azgınlığının hep dışarıda bırakılışı bu yüzdendir. O Komün'ün parçalanmış ve yeniden üretilmiş temelleri boyunca sınıflı toplum aracı devlet içinde canlanır durur.

Kent temelinde ve idaresinde KAN örgütü vardı. Orada Tapınak, Hükümet, Mahkeme de Kenttaşların bütünüyle oluşturulup güdülürdü. Çocuklar ana babalarından çok Kentindir, toplumundur. Kent'in kurucu kahramanı da devlet reisi değildir. Kan örgütünün ve ailelerin (kamunun) yararına iş görebildikçe kutsallaşabilir...

Böyle bir toplumda "yabancı" bir maddeye hiçbir yer yoktur. Dışardan gelebilecek birileri, Kenti Tefeci-Bezirgânlığa da çözemez. Hücre'de yabancı maddeleri süzen "ZAR" gibi, Kent'te de "SUR", dışarıdaki insanı yabancı ve düşman yapar. Kent'in Sur'unu aşıp içeriye girecek Yabancı İnsan Elemanı, hatta yabancı eşyalar bile ancak bir sıra törenlerle kutsallaştırıldıktan (consacré edildikten) sonra Kentte kabul görebilir. Oylama ve veto sistemleri işletilir. Kabul görmeyen insan ve şeyler artık yabancı ve düşmandırlar...

Böyle bir toplum, diğer bütün Komün Elemanlarının dinamizmiyle bütünleşmedikçe, uygun tarihi koşullarla buluşmadıkça kolay kolay Medeniyete (Sınıflı Topluma) geçemezdi. Ve geçememiştir. Çünkü Tefeci-Bezirgân Sınıf olmadıkça-doğum koşullarıyla buluşmadıkça, Medeniyete geçiş sentezi yakalanamaz.

Bu yüzden ilk Medeniyete geçiş, sadece Irak'ta subtropikal ırmak boylarının Basra Körfezi'ne dökülen ağzında kurulan ilk Kent'lerde olabildi. Fakat yine de bu, inanılmaz zor-orijinal bir geçiş tutturmaktan geri kalmadı. Ve ondan sonraki Kentler ve Medeniyetler bu ilk Ana Kentlerden veya Medeniyetten tohum alıp gelişti. Yukarıda andığımız

Kent kuruluşu, İlk Ana Medeniyet'ten tohum alıp gelen bir Kent gelişimidir.

İlk Ana Irak Kentleri, deniz seviyesinden aşağıda, balçıklar-sular içinden Kolektif Emekle doğabilmişlerdir. Alüvyonlu topraklar aşırı verimli ve demirsiz işlenebilir kolaylıktadır. Ama o denli Komüncül Kolektif Aksiyona ihtiyaç gösterir. Balçıkların dünyasında ilk Ana Irak Kentleri, Orta Barbarlık'tan yavaşça gelişirken, dışarıdan gelen başka Barbar akınlarının Ön-Tarihsel Devrimleriyle, hem de bir değil, bir dizi Tarihsel Devrimle kurulmuştur. (Obeid Çağı'ndan Uruk Çağı'na geçiş: Kentleşmeye geçiştir.) Irak Orta Barbarlığı, buluştuğu bereketli hayvan besiciliği ve ona uygun tarımsal verimliliği bırakamayıp oturuklaştıkça, orijinal bir gelişim seviyesi yakalamıştır. Bakırı bile keşfetmiştir. Kayıkları, dokuma örekeleri, dikiş iğneleri gelişkindi, yani tarım yanında sanayi işbölümü bile çekirdek halinde Kent'in temelini hazırlamıştı. Tarihsel Devrimle gelen yeni göçebe Barbarlar, bu temeli Kent aşamasına sıçratmakta zorlanmadılar, ancak ilk Irak Kentlerinden Medeniyete geçiş için bile başka Tarihsel Devrimler gerekti. Irak'ta ne Orta Barbarlık ne de Yukarı Barbarlık kendi İç Elemanlarının dinamizmiyle, durduk yerde bir üst aşamaya geçemedi, çünkü Irak balçıklarında değişmek zorunda kalan Kolektif Emek katmerleşiyor ve Özel Mülkiyete olanak vermeyerek kastlaşıyor, yozlaşıyordu. Diğer yandan gelişim seviyeleri, kereste, taş ve maden için el attıkları çevre Barbarları kendi üzerlerine [çekerek] Tarihsel Devrim yapmayı aceleleştiriyordu. Böylece yorulan eski Kolektif Emeğin yerini yeni, taze Barbar Kolektif Emekleri alarak Medeniyete geçiş eserini tamamlayabiliyordu.

Irak'ta Yukarı Barbarlık (Kent) gelişimi de orijinal gelişimlerle yüklüydü: Fayans, tabletler, fonetik değerli piktografik yazı, rakam, heykel, resim ve süs sanatları; Obeyid, Uruk, Elam, Mısır, Hint'le ticaret ve sanayi ilişkileri, tapınak, bakır kullanımının yaygınlaşması…

Buna karşı Medeniyet'e geçiş yoktur. Çünkü Bezirgân, henüz toplum (tapınak) emrinde, memurdan öteye gidemeyecek derecede Kolektif Emekle kuşatılmıştır. Bu kuşatım, yeni bir Barbar Tarihsel Devrimle kırılıp yeniden kurulurken esner ve Bezirgân Sınıfın doğumuna yol açar.

Yine de bununla birlikte ancak tapınakta kutsallaştırılarak biriken fazla ürünler, zamanla Bezirgân ve tapınak ulularınca elbirliğiyle kendilerine aşırılarak, kayrılarak, rüşvetlenerek Özel Kişi Mülkü durumuna sokulabilmişlerdir: Böylece; **"Zenginlik Allah vergisidir."**, sözünün en eski temeli ortaya çıkar: Allah'ın (topluma kutsalca adanmış) malını, Bezirgânlık kanalından Özel Kişi Mülkü haline getirmek, Medeniyetin

asıl can alıcı gelişim halkası haline gelir. Irak'ın "Cemdet Nasr" (Yukarı Barbarlık) devrinden "Sümer Medeniyeti" denen Sınıflı Topluma geçiş, bir Tarihsel Devrimle (Ulu Tufan'la) ama bu denli tapınak (Sosyalist Toplum) malının Bezirgân kanalından imkânsız derecesinde zor, uzun [bir süreçte] aşırılmasıyla gerçekleşmiştir.

Komün'de Kent Elemanı bu derece hassas bir aşama olarak sınır çizgisinde bulunur. Somut İnsanlık Tarihi içinde bakılınca bu yüzden Komün'de Kent Elemanı, sanıldığından daha büyük ve bin yıllar boyu süren roller üstlenir.

Sınıflı topluma geçilince Komün'ün ve İç Elemanlarının "işi bitmiş" sayılır. Bu skolâstik ve metafizik yavanlığın, Tarihin üzerinden atlayıverişi ve Tarihin oyuncağı haline geliverişinden başka bir şey değildir. Komün'ün İç Elemanlarıyla birlikte Irak balçıkları arasına Kafkas geçitlerinden Fırat-Dicle boyunca düşüverişi, bambaşka bir Kent sentezi yaratmış ve arkadan gelecek Kentleri de kendine uydurmuştur. Böylece Komün Elemanları arasına yeni Elemanlar, yeni diyalektik gelişimler katmaktan geri durmamıştır.

Komün, saplantı hastalıklı (obsesif), metafizik uzmancıkların kafalarının alamayacağı kadar dayanıklı bir temeldir. Ve çekirdekçil kanunlarıyla kendisini sürekli yeniden üreterek varoluşunu sürdüregelirken Elemanlarını zenginleştirip başkalaştırır. Kendisinden çıkma Medeniyetleri de, bu İç Elemanlarının dinamizmine uydurarak temellendirir ve sınıflı toplum biçimlerine açar. Yani hem Medeniyeti etkiler, hem Medeniyetten etkilenerek İç Elemanlarını zenginleştirir

Biz burada Komün açısından İç Elemanlarının zenginleşme diyalektiğini gözlere batırırken, Sınıflı Toplum (Antik ve Modern Medeniyetler veya rejimler) açılımlarına da dokunmuş olacağız.

23- Komün'de "Askercil Demokrasi" Elemanı

Yukarı Vahşet Komün'ünde bile insan türleri hatta cinsiyetleri arasında savaşlar olmuş görünüyor. Aşağı Vahşet'e geri gidildikçe de türler arası savaşlar; yamyamlık (türlerin birbirlerini yok etme savaşları) olmamış sayılamaz. Ne var ki bu aşamalarda düzenli bir savaştan söz edilemez. Çünkü Komün, henüz Cinsel Yasaklarla kendi iç örgütlerine kavuşamamış; düzenli, demokratik ordulaşma, hayvancıl sürü düzeyi henüz aşıldığı için olanaksız kalmıştır. Neanderthal İnsan (Orta Vahşet), ölü gömme belirli bir otorite istediğine göre, demokratik Kan Örgütlerinin (Cinsel Yasakların) doğmuş bulunduğunu ve savaşların daha düzenli yapılabileceğini çağrıştırırlar.

Nitekim Sapiens İnsan (Yukarı Vahşet), Neanderthal'ı yaşadığı Ma-

ğaralardan çıkarıp kendisi yerleşmiş görünüyor. Sapiens aşamada Komün hemen bütün kurumlarıyla, İç Elemanlarının çekirdeğiyle doğduğu için Askercil Demokrasi çekirdeği de kurulmuş bulunur.

Aşağı Barbarlık'ta Heredot'un Mesajetleri, Tomris Anaları, düzenli savaşan kadın düzenleridir. Girit Kadıncıl Düzeni, Atina Babahan ordularına duraksız savunular yaparlarken, hep Komün'ün Aşağı Barbar aşamasındaki Askercil Demokrasi Elemanının geliştiğini açıklar. Göçebe Komünlerinde savaş ve Komün'ün topyekûn savaş düzeni (Askercil Demokrasi) daha da gelişir.

Kent'ler aşaması iyiden iyiye Kentlerin savaşı tarihini yaşadığı için, Askercil Demokrasi Komün'de en gelişkin aşamasını bulur çünkü artık **"Yurt"** (Vatan) edinilmiş toprak, oynak olarak değil, yerleşik Ortak Mülkiyet olarak ölüm-dirim kararlılığıyla benimsenmiştir.

Komün'de savaş bir yaşam biçimidir. Komün doğduğundan beri savaş gereği içinde yaşamış gibidir. Savaş, Komün'ün en büyük ortak görevi ve emeği olmak zorundadır. Çünkü başka türlü yaşayamamıştır. Bu yüzden Komün'de Askercil Demokrasi Komün'ün tarihiyle gelişip Kent aşamasında en yüksek olgunluğuna ulaşmıştır denebilir.

Fakat Vahşet'te (ve Aşağı Barbarlık'ta) yamyamlığa yaslanarak savaşı bir üretim biçimi gibi ele almak yanlış olur. Savaş, üretim-tüketim-üreyim gibi süreklilik arz etmez. Gerektiğinde Komün'ün kaçınılmaz savunuşu, ayakta kalmasının ön şartı olarak savaş kaçınılmaz olur. Bu yüzden savaşı (Komün'ü yaratan Eleman olarak Askercil Demokrasi'yi) abartamayız. Savaş, Komün haline geldikçe düzenlileşmek zorunda kalınan bir araçtır. Askercil Demokrasi de bu yüzden Komün'e yaslanmak zorundadır. Askercil Demokrasi Komün'ü değil, Komün Askercil Demokrasi'yi yaratmış bulunur. Komün, doğal bir varlık iken bile hayvancıl sürü içgüdüsünden daha ileri bir sistemle, Toplumsal metotlarla savaşır. Yani daima toplum dolayısıyla davranır. Bu sebeple yamyamlık-savaş-Askercil Demokrasi, üretim hele üreyim yerine konamaz.

Askercil Demokrasi (Engels'in deyimlendirişi) Komün'deki varolan demokrasiye yaslanır. Komün ortak davranışından, Kolektif Aksiyonundan hayat bulur. Doğal Demokrasi, savaş zorunluluğuyla, Askercil Demokrasiye dönüşür. Bu prosesiyle de askercillik de, demokrasi de doğal Komün temeline ve Elemanlarına fazlasıyla ihtiyaç duyar ve o Elemanların dinamizminden doğabilir, gelişebilir. Kimi savaş, devrim, çete zorlama ve zorlatmalarının, hatta tapınçlaştırmalarının (Nazizim-Faşizm gibi, onlardan da eski Blankizm-Bakuninizm gibi) nasıl değil ayakları havada, kıçlarıyla düşüncesiz davrandıklarının en temeli, derin kökleri ortaya çıkar.

24- Komün Demokrasisinde "Despotik" Eleman

Komün'de demokrasi, tasavvur edilmeden yaşanan doğal bir ortamdır, Kolektif Aksiyondur. Başka türlüsü düşünülemez, çünkü Komün adı üzerinde Kolektif Aksiyonla, dolayısıyla demokrasiyle doğmuştur. Hiçbir yasağı henüz tanımayarak doğan Komün, Kişi Elemanlarını bile henüz iç örgütüne kavuşturamadığı için düzenli bir kolektivizm ve demokrasi güdemez ve sağlayamaz. Ama bizzat doğuşu itibariyle doğallığıyla kolektif ve demokratiktir. O potansiyel gücü ve zemini olmasaydı iç örgütüyle birlikte düzenli bir kolektivizme ve demokrasiye de kavuşamazdı.

Cinsel Yasaklarla birlikte Komün, Kan Örgütlenmelerine uğradıkça kolektif davranışları da, kendiliğinden demokrasisi de gelişir.

Bu gelişim giderek Totem (Ata Tanrı) otoritesiyle hem düzenlileşir hem kutsallaşır yani ruhunu Totemizme bağlayarak örgütleşir, düzenlileşir.

Babahanlılıkla birlikte Tabulaşır; ruhunu, bedeniyle birlikte Şeflere-Baba Tanrılara bağlanarak örgütlerini yükseltip düzenler. Ama demokrasi olmaktan çıkamaz; tersine Askercil Demokrasi düzeni daha gelişir.

Peki böyle Askercil Demokrasi içinde "DESPOTİK" Eleman nasıl-hangi olaylar içinde gelişebilir?

İşte bu noktada, Komün'ün Elemanlarının Medeniyet (Sınıflı Toplum) gelişimiyle birlikte yeni bir başkalaşmaya girdiğini ibretle buluruz. Nasıl Komün, Göçebelik-Sürü Ekonomisiyle birlikte yeni İç Elemanlarına; **"Tabu", "Büyü", "Sihir", "Yabancı İnsan", "Oturukluk-Göçebelik İşbölümü"** fonksiyonlarına ulaşmışsa; Kent ekonomisiyle birlikte nasıl ziraat ve endüstri veya zanaat işbölümüne kavuşmuşsa; tıpkı bunun gibi ilk Kent Komünü, Medeniyete geçerken orijinal önşartlarından (Kolektif Emeğin aşırı gereğinden) ötürü Komün'ün demokrasisi içine **"Despotik"** fonksiyonlar, yine kendi diğer fonksiyonlarının dinamizmiyle, bir ölçüde doğal olarak katılmıştır.

Kafkaslar'dan Fırat-Dicle arasına giren Sümer öncesi göçebe toplumlar, Proto-Sümerler, düşercesine kendilerini Acem Körfezi ağzında Sinear bölgesinde buldular. Sadece bir şeyin sonuna kadar gitme çocuk merakları onları subtropikal ırmak deltasına getirmemişti. Onlar sürü peşindeydiler. Sürü otlak ve kışın özel yem isterdi. Deltayı görür görmez büyülenmiş olmalıydılar; evcilleştirebilecekleri ve otlatıp, taş baltayla çapalayabilecekleri kolay işlenebilir toprakta; bol ekincilik yaparak besleyecekleri hayvanları çoğaltabilme koşullarını sezdiler ve önce gelgeç yerleştikleri yerleri zamanla ölçüp biçip tümden yurt edin-

diler. Bu yurt, Kentin yurdu değildi. Irak'ta göçebelik böyle orijinal dinamizmle işledi.

Daha göçebe aşamada bile deniz seviyesinden bir metre aşağısını, bataklıkları; kereste, zift, saz, taş ne buldularsa doldurmakla işe başladılar. Çapraz ziftlenmiş sazlarla kulübelerini evleştirdiler.

Ve sürüleri için keşfettikleri tarımı, kendileri için geliştirmek üzere balçıkları kurutmaya başladılar. Ama bu gidiş AŞIRI bir Kolektif Emek gerektiriyordu. İşleri neydi, aşırı bereketli alüvyonlu topraklardan çıkan ürünler görülmedik sürü ve toplum verimini arttırırken güle-oynaya Kolektif Emeklerini pekiştirdiler. Hepsi Kan Kardeştiler. Sen ben kavgası yok, kutsallaşan iş ve verimlilik, eğlenceli eğitim vardı.

Irak'ta subtropikal ırmak Coğrafya Üretici Gücünün ağır basması, Komün'ün Kolektif Emeğini aşırılaştırıp ağır basmıştı. Ve bu gidiş, daha Orta Barbar aşamada hazırlanmıştı bile.

Çevre dağlardan, değiş-tokuş yaparken içlerine uzandıkları ve kendilerini öğrettikleri Barbarlardan akınlar (Ön-Tarihsel Devrimler) yediler. Yenilseler bile yenenlerle birlikte aynı işe devam ettiler. Zaferler, aynı eserin daha canlıca yükselmesinden başka sonuç vermiyordu. Çünkü hepsini saran aynı kanunlardı. İlk Komün yorulunca, pasifleşince, yerini daha aktif-canlı dağlı Komün'e, bir ilkel Tarihsel Devrimle bırakıyordu.

Irak'ta ilk Kentleşme böyle aşırı Kolektif Emekle kuruldu. Medeniyete geçiş de farklı olmadı: Tarihsel Devrimle kim gelirse gelsin, subtropikal balçıklı ırmak coğrafyası aşırı Kolektif Emek istiyordu.

Böylece çamurlar zahmetle kurutuldu. Çölleşen topraklar büyük zahmetli su kanallarıyla sulandı. Tarım verimi artırıldı. Ürünler, zenginlikler, kutsallaştırılmış emekle birlikte kutsallaştırılarak tapınağa sokulup Kamu Malı haline getirildi. Kutsallık yeni bir şey değil, Komün'ün ilk ve sağlam Elemanlarındandı. Totemcil gelenekten Tanrısallaşarak ve sürekli yükselerek geliyordu. Ama bu ortamda, Kolektif Emeğin aşırılaşması kanalından katmerlenmişti.

İşte bu aşamada Tapınak, Irak düzlüğünde dağlardan esinlenerek göklere yükselirken Komün aslında yeni bir Elemanını da yaratıp yükseltiyordu: Komün Demokrasisi içerisinde **Despotik** Lider ve Despotik Yapısını örgütlüyordu.

Toprak Mülkiyeti ve fazla ürünleri, hatta her şey kutsallaşırken kamunun Ortak Mülkiyeti, tapınakta birliği sembolleştiren Tanrı'ya bağlanıyordu. Bu, Komün üzerinde o güne dek görülmemiş bir demokrasi içinde ve üzerinde Despotizmin temelini atmak oluyordu. Çünkü Tanrı toplum sembolü olsa bile Komün'ün şefinde cisimleşiyordu.

Bu yönüyle gidiş, bir yandan Ortak Mülkiyet görülmemiş **biçimde ağır basarak,** Özel Kişi Mülkiyetine parçalanma zorluğu taşıyan bir **Despotizme** bürünüyor; diğer yandan tapınak ulularını idare, yönetim, hükümet etme bakımından **Despotluğa** iteliyordu.

Böylece Komün'de, bilhassa yerleşik ortak toprak Mülkiyeti aşamasına karşılık düşen Tarihin ilk Kent'inde, Komün Despotikleşmiş veya Despotik bir fonksiyon (görev) kazanmış oluyordu.

Bu sadece Irak'ta kalmadı; Irak'a özel **(orijinal)** bir gelişim olmakla birlikte, Irak Ana Kentlerinden veya Medeniyetlerinden tohum almış bütün diğer Kent Komünlerine de yansımaktan geri durmadı.

İster yukarı aşamadaki bir Komün, Kent tohumunu Ana Medeniyet Kentlerinden almış olsun; ister orta aşamadaki bir Göçebe Komün, Kent'ten çıkmış orijinal Medeniyetleri rönesansa (dirilişe) uğratmış olsun, Despotik Eleman Komün'de ve Medeniyetinde diyalektik etkileşimini yaratmaktan geri duramazdı. Despotik Eleman, "Tapınak" kutsallaştırma köprüsünden yürüdü. Çünkü Komün, Kişi beyinlerinin kolektifleştirilmiş aksiyonuyla yürüyordu. Ve Kişi benlikleri kutsallaştırma eğilimine Vahşet'ten beri şerbetlenmiş, iz yapmıştı.

Tâ ki binlerce yıl sonra, aşırılaşmış emek gereksinimi ortadan kalkarak; kıraç, demir sabanla işlendiği zaman bile verimsiz kalan Akdeniz toprakları, Kent tohumunu alıp demokratik aile işletmeleri biçimine giren Komün'ü korsancıl ticarete iteleyinceye kadar.

Ki Grek-Roma Kentleşmelerinden sonra bile Komün **Demokratik** Elemanını kolayca kazanamadı.

Komünde **Demokratik** Elemanı işlemeyi, bu yüzden (prosenin daha kavranılır kılınması için), birkaç köprü Eleman'dan sonraya bırakıyoruz.

Bunların başlıcası **Tapınak**'tır.

25- Komün'de "Tapınak" Elemanı ve Kutsallaştırma

Biliyoruz, Komün'de önce Kişi benlikleri toplumcullaşırken kolektifleştirilerek doğup olgunlaşmıştı. Bu arada, Benlik, Kişiler aracılığıyla her yana akarak her şeyde yansıyan "RUH"u yaratmıştır ve Animizm güçlenmiştir. Bütün bunlar Cinsel Yasaklar gelişimine yaslanırken, ilk kutsallaştırmalar da gelişti.

Buradan anlaşılabilir ki, "Tapınak Çekirdeği" henüz doğmadan kutsallaştırmalar vardı. Hatta Totem doğduktan ve olgunlaştıktan sonra, kutsallaştırmalar yolundan Toteme maddi-manevi sunak yerleri, **İlk Tapınak Çekirdeğini** oluşturmaya başladı ve gelişti.

Fakat Komün, Irak balçıklarına düştükten ve Kolektif Emeğini **aşırılaştırmak** zorunda kaldıktan sonra görülen Kutsallaştırma ve Tapınaklaştırma, bundan önce hiçbir Komün'de bu denli aşırılaşmış olmadı. Ne aşamaları ne de üretimleri buna elvermedi veya gerek duymadı.

Irak'ta **İlk Tapınak** gelişimi bu yüzden önemli oldu; burada gelişen Kutsallaşma ve Tapınak, tüm Komün'lerin kutsallaşma ve medenileşme amaçlarının yüksek bir tercümanı veya yol gösterici ışığı (feneri) oluyordu.

Benzer subtropikal ırmak boylarında-deltalarında doğan Mısır, Çin, Hint Kent ve Medeniyetleri bile; Irak'tan tohumlandıkları halde, Irak'tan daha geç geldikleri için, aynı ölçülerde aşırı Kolektif Emeğe gereksinim duymadıkları bellidir. Fakat buna karşın, ilk Irak Kentlerinden dal-budak aldıkları için, Tapınak ve Kutsallaştırmalarda Irak'ı geçmekte yarıştılar. Çünkü bir kez Irak'ta Kutsallaştırma ve Tapınak sentezi, Kolektif Emek aşırılaşması yüzünden ağır basınca, bütün Kutsallaştırma temelleri hız kazandı. Ve Kutsallaştırmalar, Tapınaktan çıkmış gibi yanıltıcı bir hız ve gidiş tutturdular. **"Her şeyi Allah yarattı."**, inanışında determinizmin zengin uyarılarının temeli böylece, bu ilk Irak Tapınak sentezinin yarattığı tepeden inme Kutsallaştırma hızıyla daha da perçinleşmiş oldu; determinizmin Tapınakta sembolleşmiş Tanrı gibi görünüşü ve algılanışı kuvvetle gelenekleşti.

Bu gidiş, yeryüzünde Irak'tan sonra dolaylı ve dolaysızca dal alarak doğmuş tüm Kentlerde ve Medeniyetlerinde ve Medeniyet Rönesanslarında, önceliklerine-sonralıklarına ve Doğulu-Batılı (Irmakçıl-Hayvancıl) oluşlarına göre doz doz etkili oldu. Yani hemen bütün insanlık bu temelden nasibini aldı.

O temel kendisini yalınca şöyle gösterdi:

1- Irak Coğrafyasına, Kürdistan Dağları'nda arizi Erbil yörelerine düşen Aşağı Barbar toplumlar bile (Muallafat ve Jarno İÖ 6000 sonuyla 5000 yılının başları) başka benzerlerine kıyasla daha gelişkin fakat Kolektif Emeği ağır basar oldular. Dolayısıyla Kutsallaştırma eğilimleri güçlü oldu.

Bunu nereden anlıyoruz?

Ana Tanrıça heykelleri yanında eski Totem (Hayvan Ata Tanrı) biçimleri de, Totem geleneklerinin inatçı ölçülerde Kutsallaştırılmış, vazgeçilemezleşmiş oluşunu anlatır. Kolektif Emek ağır basınca Aşağı Barbar insan bile, kutsallaştırmalarını ağır bastırarak Kutsallaştırma halkalarını toplumunda iz yaparca ağırlaştırır; geçişler yavaşlaşır.

2- Bunu Orta Barbar (El Obeyd: UR) aşamada da buluruz: Kadın Tanrıçaların Aşağı Konakta yüzü henüz belirsizdir, işlenmemiştir;

Orta Konakta Kadın Tanrıça geleneği sürdüğü gibi, bu kez başı tavşan Totemiyle işlenmiştir. Demek Kadın Tanrıların Totemden hâlâ kopuşamadığı için onun ruhuyla Tanrılaşmalarıdır. Oysa Erkek Tanrıların sahneyi almaları gereken Sürü Ekonomisine çoktan ve ileri aşamada geçilmiştir. Irak'ta Kutsallaştırma böylesine güçlü ve o ölçüde de Kutsallaştırma halkaları ağır geçişlidir. Temeli, Kolektif Emeğin ağır basma zaruretidir. Orta Barbarlık'ta bile ziraatın [tarımın] hatta zanaatın (endüstrinin) temelleri atılmıştır. Toplum biçimi, benzerlerinden çok ileri dinamizmlidir. Fakat Kutsallaştırma halkaları geçişlerini hızlandırıp zamana yayacağına tersine beyinlerde kalıcı izler yapmak üzere halkalarını derinleştirmekte ustalaşmayı seçer. Toplum zenginlikte ilerlerken Kutsallaştırma da yerinde sayıp derinleşir. Bu durum Kolektif Mülkiyeti de toplumda derinleştirir. Çünkü Mülkiyet toplum sembolü olan Tanrı'nındır.

3- Yukarı Barbarlık Konağında: Bütün haşmetiyle Tapınak, süratle dağ ilhamıyla yükselir. Önce Tapınak yükselir. Çok sonra Kent'in surları çevrilir. Sırasıyla:

Ak Tapınak: 10 metre yüksekliğinde (dağ ilhamıyla) tepe üzerine 17x22 metre boyutlarında dörtgen, balçık tuğladan yapılmış, beyaz kireç badanalı, birbirine geçmeli geniş odalı, uzun avlulu, merdivenliydi. 12'nci Arkeolojik Tabaka.

Kalker Tapınak: 20 metreye doğru yükselir. Temelleri Irak'ta bulunmayan, besbelli kalker yapılı Güneydoğu Toroslar'dan veya daha yakın Zagroslar'dan koparılıp getirilmiş büyük kayalardan (kalkerden) yapılmıştır. 13'üncü Tabaka.

Kızıl Tapınak: 20 metreyi geçer. 30x80 metre boyutlarındadır. Eskiye oranla iki üç misli büyümüştür. Çünkü biriken zenginlik Tanrı'ya adanarak kutsallaştırılmıştır; zenginlik, toplumun malı olarak Tanrı'nın evinde garantiye alınır; Toplum (Kamu) Mülkiyetinin deposu Tapınaktır. 14'üncü Tabaka.

Ve erkek ancak bu aşamada Tanrı'laşabilir. Ama Kadın Tanrıça'yı kolayca silemeyecektir.

Ortak Mülkiyetin ağır basışı Tapınak gelişiminde böylece sembolleşmiş olur. O basit bir sembol değil, "Alınyazısı" kertesinde bir gelişimdir.

Kent Sur'u ve Sarayı çok sonra gelişecektir: 15 ve 16'ncı Arkeolojik Tabakalarda beliren Sur, 200x300 metre boyutlarında bir kaledir. Şaşılacak incelikte dörtgen tuğladan yapılmıştır. Merdivenle çıkılan tepesinde 48x92 metre boyutlarında bir saray bulunur. Kent doğumunu önce kale ve sarayla değil tapınakla yapar. Amaç, Kutsallaşma yoluyla

toplumun ve Ortak Mülkiyetin garanti altına alınmasıdır. Bu dış Barbar akınlarına karşı kâfi gelmeyince Sur'laşılıp Saraylaşılır: Kent aynı zamanda askercil demokratik bir savaş organizmasıdır.

Bu gelişim orijinaldir: Irak'a özgüdür. Medeniyetin beşiği olacak Kent doğmuştur. Bu kozaya kapanan Barbar kurdu, kozasında fazla ürünlerini Tapınakta biriktirip olgunlaştıkça Bezirgânlığa duyduğu ihtiyaçla, Medeniyet kelebeği haline gelecektir.

Artık yeryüzünün her bucağına, Kent bu orijinal temelden saçılıp Kent Medeniyet dallanışı gelişecektir.

26- Kent Komün'lerinde "Tekerrür" Etkeni

Aşırı Kolektif Emek, aşırı kutsallaşma kanalından Ortak Mülkiyete tutkunluğu, Özel Mülkiyete kolay çözülemezliği getirdi. Irak Kent Komünü, tutkun Ortak Mülkiyetli olunca Medeniyete, Sınıflı Topluma çözülüşünde ağır-aksak gelişti. Ortak mallar tapınağın kutsal siciline geçmişti. Tapınağın özel mülk olarak ele geçirilmesi olanaksızdı. Tapınak kanalından Bezirgânlığa aşırılabilirdi. Bu ise Irak Kentinin kendi iç çözülüşüyle olabilecek uzun proseleri beklemeden dış Tarihsel Devrimlerle olmak zorunda kaldı.

Ve Irak'ta daha Medeniyete geçilmeden bile, aşamalar Tarihsel Devrimlerin en ilkel (ön) biçimleriyle "tekerrür" ede ede yeni aşamalara doğru ilerlemek zorunda kaldı. Medeniyete bile, bu Tarihsel Devrimci tekerrürcül itelemelerle adım adım geçebildi. Ve bu gidiş, İlk "Kent"in ana karakterine yazıldığı gibi, Ana Kent'ten tohum almış bütün yeryüzü Kentlerinin de karakteri olur. Çünkü Ortak Mülkiyete tutkunluk, Kişi Mülkiyetine geçişin yolunu uzatır. Geçiş uzadıkça az-çok bir çökkünleşme, statükoya uygun gelişir ve bu durum taze Barbar güçlerin Tarihsel Devrimini çağırıp gerçekleştirir. Salyangoz yavaşlığıyla Özel Mülkiyete ve Sınıflı Toplumlara çözülüş ilerler.

Irak'ta görülen arkeolojik tabakalardaki kopuntular, hep Ön-Tarihsel Devrimleri anlatırlar. Her tapınak kuruluşundaki kopuntular, hatta elden geçirişlerin Tarihsel Devrimlerin (Tufanların) izleridirler. Ondan önceki her tabakaya bir Tarihsel Devrim denk düşerek, Orta Barbar aşamadan yukarıya, Tarihsel Devrim tekerrürleriyle çıkılır.

Ve unutmayalım bu gelişim, Irak'ta en az 1500-2000 yıl kadar sürmüş görünüyor. Yüzlerce yıl aynı aşamaların bıktırırca tekerrürünün, nasıl tutkun gelenekler yaratabileceği üzerinde layıkıyla bir düşünülsün yeter.

Bu İlk Ana Kent'ten Mısır'a, Çin'e, Hint'e tohumlar saçıldıkça aynı tekerrürler bu Kentlerde-Medeniyetlerde görülür. Bunu, benzer subtro-

pikal ırmak koşulları, Kolektif Emeğin ağır basışı temelinde destekleyerek, binlerce yıl boyunca besler.

Böylece, bu Despotik, Kutsallaştırılmış Kent tohumları Akdeniz'in kıraç topraklarına sıçradığı zaman; orada Kolektif Emeğin aşırılaşmasına ihtiyaç duymadığı, tersine daha hareketli kesip-açıcı korsancıl Bezirgânlıkla ilerlemek zorunda kaldığı halde **"tekerrür"** etkeninden kurtulamadı. Irak Kentini ve Medeniyetini tekrarlamakla kalmadı. Kendi içinde de tekerrür etti.

Tekerrür, tutkun bu altyapıların göstergesiydi. Tutkun Ortak Mülkiyet, tekerrür etkenini doğurmuştu.

Ortak Mülkiyet tutkunluğu temelinde tekerrür ediş, tüm yeryüzünde Kapitalizme Geçiş proselerini geciktirmeyle ve bu geciktirişi, Doğuya doğru gittikçe arttıran bir sıralamayla sonuçlandı.

Medeniyete geçiş ne denli ilk sıralardaysa Kapitalizme Geçiş halkalarında o denli geri sıralarda yerini aldı; prose tersine işlemeye başladı.

Ancak Komün'de Kutsallaştırma, Despotizm ve Tekerrür Ediş o denli ağır basmıştı ki, neredeyse Kapitalizme Geçiş, mucize kabilinden hiç beklenmedik bir yerde, İngiltere adacığında gerçekleşti; ilginç olanı en az Despotik, en az Kutsal, en az Tekerrürlü, en az Tutkun ama en Demokratik yerde. İngiltere'de Komüncül gelenek ve yapı, yanıbaşındaki Fransa gibi derebeyleşeceğine Kapitalizme sıçrayıverdi. Ve Kapitalizm kendi doğuş etkenlerinden yola çıkarak kendi prosesini (Fransa, Almanya, Amerika, Avrupa'nın tümü ve Japonya) izledi. Sömürge ve yarısömürgeler en Despotik yapılara dek sızarak Doğulu Toplumlara yayıldı; onların son derece tutkun taşlaşmış Despotik yapılarını, Finans-Kapitalizmin Tefeci-Bezirgânlıkla sarmaşması metoduyla Kapitalizme çözdü.

Diyalektik bu aşamasını tamamladıkça, zıttına atlayarak yeniden o tutkun kolektif yapıyı, Sosyalizm ve Kurtuluş Savaşları biçiminde canlandırmaktan geri durmadı. Çünkü Komün'ün kendisini yeniden üretişi, henüz Kolektif Elemanlarını sonuna dek tüketmemişti. Sömürgecilik fazla sıkıştırdıkça, toplum ölmektense, kendi iç dinamizmiyle yeni kolektif sistemler üretme yolunu tutuyordu. Komün temelleri, binlerce yıldır bu denli dayanıklı yapılar oluşturmuştu.

27- Kent Komünü'nde "Demokratik" Eleman

Eğer Komüncül yapıda Irak orijinaltesinden ötürü, Kutsallaştırmalar, Despotik Yapılar ve Ortak Mülkiyetin ağır basışları, yeni üretici güç gelişimleriyle ağır bir gelişimle de olsa "Demokratik" zıttına atlamış olsaydı, Kapitalizme Geçiş belki de daha yüzlerce yıl beklerdi. Fakat

Komüncül yapı o kadar plastik-elastik yeteneklerle (elamanlarla) donatılmıştır ki, Kapitalizmi beklerken bile, çözülmüş bulunduğu sınıflı toplum çelişkileriyle sıkışarak Sosyal Devrimleri, kendi İç Elemanları kanalından daha gelişkin Komüncül biçimlenişlerle keşfetmeden yapamadı. Çünkü Komün, tümden yeryüzü ölçüsünde çözülmüş bulunsa bile sadece yenilmişti; yok edilememişti. Komüncül Elemanlar alttan güreşen diyalektik pehlivandılar.

Başka türlüsü, Komün'ün İç Elemanlarının diyalektik bağlantılarını, yaratıcılıklarını; dahası hepsinin toplum biçimleri gelişim kanunlarının temelini oluşturduğunu unutmak veya sadece birkaç Elemanına saplanıp kalmak oluyordu. Komün'ün bu yönünü hiçbir zaman akıldan çıkaramayız. Komün, insanlığın, toplum biçimlerinin gelişiminde bağımsız, ayrı, çok eskilerde kalması gereken fosil bir yapı olarak düşünülemez.

Bu yüzden Komün Elemanları, içine girdikleri yeni koşullarda **"Tanrıcıl"** sanılacak kertede yeni yeni yaratıcılıklar göstermekten geri durmadılar. Ve bu yaratıcılıklar, baştan beri kutsallaştırmaları ve Tanrısallaşma halkalarını güçlendirecek ölçülerde oldu. Komün Elemanlarının diyalektiği, ki orada başlıca Eleman insandı, insana kendi yaratışları, kendini bilinceye kadar kendisinden ayrı insanüstü bir gücün (Tanrı) varlığını çağrıştırıp güçlendirdi. Öyle ki, Tanrı fikri bilinçlerde gerilediği zaman bile, kendi yarattığı başka fikir, matah [meta] tapınışlarını alttan alta bilmeden beslemeyi Modern Çağlara, günümüze dek beslemeyi sürdürdü.

Komün'e **"Demokratik"** Elemanın katılışı ve yükselişi; Despotik Elemanı ve Kutsallaştırmaları çatlatışı da aslında Komün'ün Tanrıcıl yüceltimli yaratışlarından biriydi. Hiç olmayacakmış gibi ama bin yılları kaplayan yaman bir alttan güreşin; diyalektik zıttına atlayışın gerçekleşmesi olurken yeni Tanrısallaşma proseleri yarattı.

Fenike ve Mısır'dan, Girit ve Grek Kent Medeniyetleşmelerine yol açan Kent tohumları, temel olarak Irak'a uzanan Despotik kabuk içerisindeydi. Fakat ılık denizli, çorak topraklı Akdeniz kıyılarında o despotik kabuklu Kent tohumları, alttan alta demokratik çatlayışlara uğramak zorunda kaldı. Çünkü Akdeniz topraklarında Kolektif Emeğin aşırılaşmasına değmeyen bereketsiz tarım geçimi, yerini kolayca ılıman denizlerde korsancıl Bezirgânlık yordamına bıraktı.

Korsancıl geçim, demirin keşfinden sonra kılıçla, baltayla hem denizlerde hem toprakta Bezirgân ilerleyişlerine daha hareketli ilerleyişler sundu.

Irak'ta, Mısır'da Medeniyet gelişimi binlerce yılı alırken Grek Medenileşmesi en fazla 1500 yıl içinde gelişip Makedon (İskender) Tarih-

sel Devrimine kellesini uzatıvermiştir.

Roma Kenti, tohumunu yine (Ana Irak Medeniyeti damgalı) Troya'dan kahraman Ene dölüyle aldı. Temel aynıydı ve Despotizmle sarmalanmıştı.

Ne var ki Medenileşme bu kez daha da aceleleşti, kıvraklaştı: 500 yılda bütün eski Medeniyetleri kaplayıp hazmetmeye başladığı sırada gövdesini kuzey ticaret yolundan gelen Atilla göçebelerine uzatıverdi. Bölünüp parçalanıp Franklarda, Cermenlerde, Slavlarda yeniden canlanışlara (tekerrürlere) uğrayarak başkalaştı.

Batı'ya uzanan Kentlerdeki prosede gözlenen şuydu: Komün giderek **"Demokratik"** plazmasını zenginleştirip Despotik kabuğunu **Demokratikleştiriyordu.** Çünkü Komün'ün öz Elemanları ve aralarındaki diyalektik yaratışı bakımından Demokratik plazmaya sahipti. O, hemen bütün Elemanları kaplayıp-içeren ve özünü en az yitirerek, diğerlerini değiştirirken kendisi de uyum yeteneklerini geliştiren İnsan Üretici Gücünde sentezleşmişti daha çok.

Bunda genel olarak iki gidiş rol oynadı:

1- Despotik Kent tohumunun oluşundan en az 3-4 bin yıl geçmiştir. Grek ve Romalı Kentleri aynı temelleri işleseler de, artık eskisi kadar tutkun düşünce ve davranışların yeri kalamazdı. Yeryüzü Kentler ve Medeniyetlerle kaplanmış, Bezirgânlık, ticaret yolları kanalından evrencil Medeniyetlerle kaplanmış, Bezirgânlık, ticaret yolları kanalından Evrencil Medeniyet ağlarını yoklaya yoklaya deneylenmiştir. Kent Komünü'nün çözülüşü, kıvraklaşmak ilerleyişini göstermeden duramazdı.

2- Kolektif Emek aşırılaşmasına değmeyen kıraç topraklar yerine, geçim ve ekonomik sistem olarak korsancıl denizcilik ve Bezirgânlığın seçilmesi, ister istemez Kent Komünü'nün sınıflı topluma çözülüşünü, toprak ekonomisinden daha çok hızlandırmıştır. Demir keşfedileli de 2000 yıla yaklaşıyordu.

Yine de Komün'de Demokratik gelişim o denli yavaş oldu ki, Greklerde olsun Romalılarda olsun her yüz yılda bir Despot adını alacak Diktatörlükler türemekten geri kalmadı. Batılı Kentler de Despotluğu yeteri kadar tanımış oldular.

Bu gidiş, Demokratik Eleman gelişimini, Doğu'daki gibi sindirip boğmak yerine, zaman gelişimi içinde daha da sentezleştirip yaymaya yaradı.

Çünkü orada Kentler, aileyi Komünden bağımsız, aile işbirlikleri biçiminde serbestleştirerek oluşup gelişmek koşullarına sahip olmuşlardır. Bu serbestlik veya gevşek örgütleniş giderek Bezirgân ilişkilerin

daha hızlı, kıvrak gelişimine yol açışını kaçınılmazlaştırdı.

28- Kent Komününde "Tip" Elemanı

Genel taban olarak Kent Komünü, ister istemez giderek Demokratlaşan Despotik Kent tabanını işledi. Fakat öyle bir zıttına gelişen Akdeniz ortamı, yine ister istemez kendi Orijinal Demokratik Kent Tiplerini geliştirmeden yapamadı.

Bir taraftan Doğulu Despotik Kent, kendi orijinal Tiplerini geliştirip yeryüzüne yayarken; diğer yandan Demokratik Kent de kendi orijinal Tiplerini tekerrür ettirip yeryüzüne yayıyordu.

Bu Tiplere temel olanlarını hatırlatmadan önce, şu prensibi akıldan çıkarmamalıyız: Tarihsel prose göz önünde tutulmadan ele alınabilecek bu Tipler, hiçbir zaman gereği gibi değerlendirilmiş olamaz. Çünkü Despotik ve Demokratik Kent tohumları kadar, önce-sonra gelişleri ve ortamları da o denli önem taşırlar. Komün Elemanları, o proseye ve düştükleri ortamlarına göre etkileşerek Komün'ün uyum yeteneklerini yöneltirlerdi; fakat en dayanıklı temelleri binlerce yılda oluşmuş Despotik temelleriydi, çünkü o temeller, en eski Komün Elemanları temellerinden kalkarak onları Despotik dayanıklı bir biçime sokmuşlardı. Bu yüzden herhangi bir Kent Komün Tipi veya Komün olarak Komün Tipi ele alınırken, tarihsel prose Komün Elemanlarının doğuşundan bu yana göz önünde tutulmadıkça çözümlemelerde yanılgı payları artar.

Konumuzun akışına uyarak bu "Tip"leri birkaç örnekle aydınlatmalıyız. Fakat bu Tipler, başlı başına ele alındıkları ölçüde Komün Elemanlarının nasıl plastik bir uyum zenginliği taşıdıkları daha iyi anlaşılabilir. Böylece insanlığın, ilk **"toplum cevherinin"** (Marks) sakladığı kanunların inatçılığı sebebiyle kendisini yeniden üretişlerinden doğacak geleceğine olan güvenimiz tamlaşarak izleyeceği yollar önceden görülebilir: programatik çözümlemeler **("doğum sancılarının ılımlandırılışı")** gereği gibi geliştirilebilir.

1- Bütün orijinal Medeniyetler, dolayısıyla Medeniyet Rönesanslarına temel olmuş **İlk Ana Irak Kent Komünü** Tipini özet olarak, tekrar tekrar, hemen her Eleman dolayısıyla gördük. Daha fazla direkt olarak üzerinde durmayacağız.

2- "ROMA" Tipi üzerinde durmalıyız.

3- "CERMEN" Tipinin anlam ve özelliklerine işaret etmeliyiz.

4- "HİNT" Tipinin orijinalitesini göze batırmalıyız.

5- "SLAV" Tipinin "son halka" oluşunun getirdiği yeni sentezleri anlamalıyız.

6- Yeryüzü ölçüsünde yayılmış her Kent ve diğer göçebe tabanlı Komün Tiplerin açılımlarının; Medeniyet, rejim, ulus, halk, devlet, insan özelliklerine yansıyışı ve etkileri üzerine işaretler koyarak; Komün Elemanlarının girdiği koşullarda nasıl o temel yapıları başkalaştıran etkileşimlere girdiğini ve bu yüzden ele aldığımız bu Tipler kadar, yeryüzünün her bucağındaki gelişimleri izleme ve çözümlemelerinde ne kadar zengin uyum varyantları verebileceğini gözlere batıracağız.

29- Fenike, Grek ve Roma Kent Komünü Elemanları

Kent Komünü'nü başkalaştıran şey, Kent'in tarihi prose içerisinde girdiği yeni Üretici Güçler koşulları gereği, kendi İç Elemanlarının uyum geçiriş zorunluluklarıdır.

Kendisini yeniden üretmek zorunluluğuyla (üretmek, üremek ve tüketmek mecburiyetleriyle) aksiyonlaşan Komün, kolektif düşünüp davrandığı için, kendi İç Elemanlarını topyekûn devreye sokar; yeni Elemanları içine alırken, eski Elemanlar yeni Elemanı kendi süzgeçinden geçirerek, onu kendilerine uydurarak Komün'ün içyapısına kabul ederler. Fakat diyalektik etkileşim karşılıklı olur. Eğer yeni Eleman Komün'ün yapısına gerekirse alınır. O halde Komün'ün (İç Elemanlarının) bu yeni ihtiyaçlarını karşılarken hafifçe de olsa başkalaşmaması düşünülemez. Antik Tarihin ağır aksak yavaş gelişimlerinde bile Komün, yeniden üremek, üretmek, tüketmek eylemleriyle yaptığı topyekûn aksiyonlarında, yeni bir aşamaya sıçramak üzere, İç Elemanlarının dinamizmiyle değişimlerini biriktirir durur. Hayat; doğa ve insan yaşamının kanunları duraksız akar, gelişir. Bir Komüncül değişim, başka Komüncül değişimleri sürükler.

Bu duraksız gelişim içersinde Komün'ün başkalaşımı, sınıflı topluma çözülürken; kendisini, kendisine hiç benzemeyen bambaşka yapılara dönüştürürken bile kendisini yeniden üretmekten başka bir şey yapmadığını unutamayız.

Komün'ün bizzat kendisi, İç Elemanlarıyla birlikte, kendisini inkâr aşamasına ulaştırması hatta bu inkârı en aşırı, en yaygın ölçülere vardırması; inkârının inkârı yolundan yeniden, daha gelişkin ve kendini bilerek kendisine ulaşmak çabası (kendisini yeniden üretmek eylemi) olduğunu daima hatırlamalıyız. Aksi halde, insan toplumunun atom, hücre gibi temel çekirdeğinin Komün olduğunu gözden çıkarırız.

Komün, yeni Elemanlarla başkalaşırken sadece kendi kanunları temelinde yeni açılımlara giriyor demektir.

Bu yüzden Komün Tipleri, Ana Kent Komünü'ne olan göbek bağlarının uzunluğu-kısalığıyla farklılaşırlar. Tabiî bu farklılaşma prosesin-

de, birçok Eleman değişerek başkalığı oluşturur. Ama son duruşmada Komün veya Kent Tipi de temelde Ana Komün'den tohum almış bir Komün yapısıdır.

1- Zaman bakımından ne kadar sonra gelişmişse;

2- Toplumsal gelişim çağlarının ve ilişkilerinin seviyesi, yoğunluğu neyse, o denli Ana Komün yapısından farklılaşmış (göbek bağı uzamış veya kısa kalmış) olabilir. Yoksa Komün büsbütün değişmiş değildir. Sadece Sınıflı Topluma Çözülüş aşamasına doğru yaklaşılmaktadır.

"ROMA" Kent Komün Tipi, Ana Irak Kentlerinden 3-4 bin yıl sonra gelişmişti. Demek kıtalararası Medeniyetler aşamasına girilmiştir. Üstelik bitkisel Medeniyet katagorisi de aşılmıştır. Demek Bezirgân ilişkiler oldukça kıvraklaşmıştır. Doğal olarak Roma Kenti Komünü, İlk Ana Irak Kentlerinden farklı; Sınıflı Topluma Çözülmeye daha yatkın olacaktır.

Bu yatkınlık kendisini, Ortak Mülkiyet tutkunluğunda esnemeyle (demokratikleşmeyle) gösterir.

Ana Irak Kent Komünü: Kan Örgütleriyle, aileleriyle birlikte toprağı tutkun Ortak Mülkiyet olarak benimser.

Roma Kent Komünü: Kan Örgütleriyle değil, Komün ve Kan organizmasından az çok **bağımsızlaşmış** aileleri, **ikametgâhlarıyla (konutlarıyla)** toprağa yerleştirip sahip çıkartır. Bu durumda Komün, ister istemez Mülkiyet açısından kısmen demokratik bir taban kazanmış olur. Kabile örgütü içinde kendini yöneten özerk aile birlikleri doğdu. Güçlenme ve Mülkiyet Kan'larına göre değil, ailelerine, kişilerin varlıklarına göre oluştu. Ve bu durum giderek Komün'ü tümden etkiledi. Aile başkanları daha etkin rol aldıkça despotik Ortak Mülkiyet tabanı çatladı.

Roma Komün'ünde demokratikleşen taban, ister istemez Cermen, Frank ve Anglo-Sakson Komün tabanlarını da etkiledi.

Sonuç bakımından Kapitalizme varmak, Komün bağlarından uzaklaşan Özel Mülkiyet için daha mümkün koşullara kavuştu.

Roma Kent Komünü'nde, Miri Topraklar (Ager Publicus) Özel Mülkiyet gibi duran tasarruflardan ayrılmıştır.

Burada Irak Kentindeki Komün Mülkiyet tabanının bir hayli çatlamış olduğunu buluruz. Özel Mülkiyet, Komün Mülkiyetine Doğulu Komünlerde olduğu gibi doğrudan doğruya bağlı değildir; dolayısıyla kontrol altındadır.

Yeri gelmişken hatırlamalıyız: Bu Roma Tipi, aslında ilk başkalaşmalarını **Fenike ve Grek** Kent Komünlerinde başlatmış sayılır. Teme-

linde hem giderek Bezirgânlaşma kıvraklaşması hem de korsancıl geçim, ticaretin ağır basışı yatar.

Mısır Kent Komünü, Akdeniz havasına karşın subtropikal ırmak Kent tabanına sahip oluşuyla Fenike, Grek ve Roma Tiplerinden ayrılır.

Fenike, Grek, Roma, Mısır Kent Tipleri de Ana Irak Kent Tiplerinin geleneklerinden tohumlanmışlardır. Ama hem üç dört bin yıl sonra gelişleriyle (Bezirgân kıvraklaşmasıyla) hem de subtropikal ırmak topraklarının bereketinden ve aşırılaşmış Kolektif Emeğinden uzaklaşmalarıyla Özel Mülkiyeti ve yönetimleri demokratikleştirerek ayırtlanıp farklılaşırlar. Demek mesele, Komün Elemanlarının hangi koşullar altında, nasıl bir prose içersinde, ne gibi yeni Elemanlarla başkalaşmış olduğudur; yoksa değişmeyen tiplemeler yoktur.

30- Cermen, Frank, Anglo-Sakson Komün Elemanları

Roma Kent Tipini ele almışken hemen ondan etkilenmiş ve Komün parçalanış prosesini zincirleme etkileyen Cermanik Komün Elemanlarının gelişimini kısaca ele almalıyız.

Cermen Tipi öncelikle **Kentsiz** ve **Devletsizdir**. Yani Kent aşamasına ulaşamamış, Orta Barbar-Göçebe-Sürü Ekonomisi seviyelerini sürükler. Bu yüzden, Roma Kent Komünü'nden etkilenir. Onu yeniden dirilişlere uğratırken onun demokratik tabanını benimser.

Kent olarak değil, göçebe kabile olarak toprağı işgal eden Cermen Komünü, toprağı Romalı gibi Miri Topraklar biçiminde benimserken, kısmen bağımsızlaşan aile ikametgâhlarını dolayısıyla kontrol eder; Ana Irak Kent biçiminde olduğu gibi doğrudan-dolaysızca değil.

Cermenler Batıya akın ettiklerinde, hemen her yerde Roma Kent Komün Tabanıyla (ekonomi biçimiyle) ve Hıristiyan Diniyle karşılaştılar. Önce Kutsallaştırma Gelenekleriyle Hıristiyan Dinine çarpıldılar. Tarihsel görevlerini Tanrı'nın lütfü olarak kavrayıp yalın kılıç Kentleşeceklerine, kısmen Kandaşlarına karşı, daha çok da dışarıya karşı şatolaştılar. İster istemez Miri Toprakları, savunma amacıyla da karışarak Roma Tipi tarzında üleştirmek işlerine geldi. Böylece Özel Mülkiyet, Cermanik Komün Rönesansıyla bir adım daha serbestlik kazanıyordu.

Antika Kentler Tarihi, Roma Medeniyeti'nin çözülüşüyle Frank, Cermen ve Anglo-Sakson canlandırışları altında Ortaçağ'a girmiş, Kapitalizmin eşiğine ulaşmış bulunuyordu.

Çökkün Roma Medeniyeti üzerine çullanan diğer Frank ve Anglo-Sakson Orta Barbar akınları da başka türlü akıbete uğramadılar. Çünkü Roma Kent Tarihi, Avrupa'da ayak basmadık (Medeniyete açmadık) yer bırakmamıştı. Ve Göçebe Komünler, Kentsiz, Devletsiz oldukları

için, ancak Roma Kent tabanını yeniden canlandırabiliyorlar (rönesansa uğratıyorlar) idi.

Cermanik Komün'ün Roma Kent tabanını Franklardan daha geç rönesansa uğratışı, yani Medeniyete geçişini uzatması, Kapitalizme Geçişine etki eden etkileşimler getirdi. Ama bu, Komün Tabanının daha geriye gitmesini değil, belki Özel Mülkiyete çözülmedeki etkileşimlerini daha ileriye doğru az da olsa etkilemiş oldu.

31- Slav Komün Elemanı

Slav Komünü; Cermenler, Franklar, Türkler, Moğollar gibi Yukarı Barbar (Kent) Komünü aşamasına varamamış Göçebe-Orta Barbar toplumuydu.

Slavlar Medeniyete, Moğol, Türk, Cermen, Frank, Anglo-Sakson toplumlarından çok sonra geçtiler; Medeniyete geçişin son halkası oldular.

Slavlar, Medeniyetlerle **dolaylı** yollardan ilişkiler kurdular; o yüzden Cermen, Frank, Türk toplumları kadar Medeniyet etkisi altında kalmadılar.

Slav Komünü, dolaylı yoldan da olsa hangi Medeniyetlerle ilişki kurarak nasıl bir Kent tabanı etkisinde oldu?

Doğu Roma ve Yakın Doğu Medeniyetlerinin Despotik Kent temeli etkilerini toplumlarında işlediler.

Slavlar, Doğu Roma'yla doğrudan doğruya ilişki kurdu. Fakat Bizans'ı işgal ederek onu kendi merkezinde Türkler gibi yeniden canlandırmadı; Kentleştiği kendi yurdunda (Kiev, Moskova'da) canlandırdı. Bu ister istemez Medeniyete daha az bulaşıklığı ve dolaylılığı getirdi.

Yakın ve Uzakdoğu Medeniyetleri arasında Bezirgânlık ve din portörlüğü (taşıyıcılığı) yapan Moğol ve Türklerle dolaylı yollardan Doğu Medeniyetleriyle ilişkileri oldu.

Dolayısıyla Slavlar, Komün olarak daha çok Doğulu Kent Komünü tabanını canlandırmış oldular. Çünkü Bizans, Batı Roma'dan çok, Doğulu olmuştu. Ve Slavların Medeniyet ve Din tutkunlukları Doğulu Kent tabanına yatkın oldu.

Fakat dolayısıyla olan bu tutkunluk, Slav Komünü'nün ve sonraki Kentleşmelerinin içine Cermenler, Franklar ve Türkler kadar işleyemedi. Üstelik Slavlar, Medeniyete geçişin son örneğini verirken, söz yerindeyse daha Barbar kalmış oldular.

Böylece Avrupa Ortaçağı ilişkilerine, dolayısıyla kapitalist ilişkilerine hem Tarih, hem Coğrafya olarak yakın bulundular. Rezervleri taze

Barbar güç olunca Medeniyete geçiş kontenjanından arta kalanı, Kapitalizme Geçişte kullanarak, Yakındoğu, Uzakdoğu toplumlarından daha canlı Özel Mülkiyet ilişkilerine sahip oldular.

Demek Doğulu tabanda pek koygunlaşmadıkça, taze Komün temeli taşımak, yeni Eleman kazanışı ve çözülüş için bir fırsat yaratabiliyor. Komün, Elemanlarıyla böylesine plastik-esnek; uyum yetenekli bir organizmadır. Çağları aşıp geçme olanağına da sahip olabilir, kaskatı kalıp taşlaşabilir de.

İşte bu konuda tam tersi bir örnek: Hint Komünü'nün uğradığı kastlaşma.

32- Hint Komünü'nün "Kast" Elemanı

Hindistan'ın İndus ve Ganj Irmakları, Irak'ın Fırat-Dicle Irmaklarının Acem Körfezi'ne dökülen deltasını aratmaz.

Sümer Medeniyeti'nden İndus Irmağı boyunca atılmış olan Kent Komün tohumları, Irak benzeri aşırı Kolektif Emekle tutunup gelişmişti. Taban ister istemez Despotik Kent Komünü olarak gelişti. Tohumu da, koşulları da başka bir gelişime elvermedi.

Ancak Hindistan Coğrafya Üretici Güçleri, Antik Çağ için büyük ölümsüzlük oldu. Hindistan, her yanı yeryüzünün en aşılmaz dağlarıyla ve okyanuslarıyla kuşatılmış bir doğaya sahipti.

İç dinamizmiyle gelişim yapamayan Antik Toplumlar (Medeniyetler) için bu durum büyük olumsuzluklar yarattı.

Komün çözülüp Medeniyete (Sınıflı Topluma) geçiyordu. Hint'te de bu yavaşça olsun böyle olmuştu. Ne var ki, Antik Tefeci-Bezirgân Sermaye üretimle ilgilenmiyordu. Sanayi gelişemedi. Çalışanları işçi değil köle oldular. Köleler, sanayi sosyalizesi içinde olamadıkları için devrimci bir sınıf olmak şöyle dursun, can derdine düşmüş bölük-pörçük insan sürüleri olmaktan çıkamadılar. Hint Kent tabanı yarı köle değil tümden köle yaratmıştı.

Bu durumdan Hindistan'ı kurtaracak Barbar yeni taze göçebe Komün akınları Himalayalar'ı aşıp gelebilseler de, binlerce yılda bir gelen bu fırsat yeterli olamadı.

Babil kulesiyle sembolize olmuş Irak Medeniyetleri kadar Tarihsel Devrim (Komün akınlarıyla tazelenme) geçirmiş başka bir örnek yoktur. Orada Hindistan benzeri kastlar olmasa dahi, yine Tefeci-Bezirgân ve Derebey taşlaşması sanki ebedileşmekten kurtulamamıştır. Çünkü ilk Medeniyete geçiş üzerine gelen Tarihsel Devrimler, aynı despotik temelde süratle emilmişler; Medeniyete geçiş halkalarını oluştururken aynı Tefeci-Bezirgân ve Köle temellerinde fosilleşmeden yapamamış-

lardır.

O temeller, onları en son canlandıran Türklerin, Moğolların bile canlarına okumuşlardır. O temellere boylu boyunca girmeyen Kürtleri de alelacayip (ne Komün, ne Medeni) toplumlar yapmaktan geri kalmamışlardır. Antik Tarihin yavaş gelişimli (üretime dokunmayan) Tefeci-Bezirgân Sermaye temeli, bu denli kokuşmaya, fosilleşmeye yatkındır. Bu bakımdan Komün'ün Antik Tarihte oynadığı ileriye açıcı rol, Irak, Mısır, Çin ve Hint örnekleri akıllarda tutulmadan anlaşılamaz.

Hindistan aşılamaz coğrafyası yüzünden, Antik Tarihin Komüncül Tarihsel Devrimlerinden yeterince yararlanamadı. Binlerce yılda bir gelen Tarihsel Devrim (Komün) dalgalarını da kolayca emip kendisine benzetti. Ve kastlaşıp fosilleşti.

Hindistan'da İndus ve Ganj Kentleşmeleri üzerine gelen Tarihsel Devrimler, Antik Tarihin ilk basamaklarında gelmiş ve kastlaşmış görünüyorlar. Sonra uğrayanların kolayca emilmeleri bunu gösteriyor.

Göçebe Fatih Komün, savaş ve din kastlarını yarattı. Kastlar bile Yekpare değil sayısız parçalı oluyor, her meslek kendi içersinde kastlaşabiliyordu.

Yenilen eski toplumlar, Tarım, Zanaat, Tefeci-Bezirgânlık, Toprak Sahipliği işlerinde kastlaştılar.

Hindistan'daki Komün temeline "Kast" Elemanının girişi, hemen bütün topluma farklı farklı yansıdı. Ve Hindistan'ın Kapitalizme çözülüşü, Doğulu Despotik tabana sahip toplumlar gibi imkânsızlaştı. Sonradan sömürgecilik biçiminde Hindistan'a giren Kapitalizm, kastlar sistemi üzerine emperyalist Parlamento, Ordu, Emniyet, Vali, Adalet, Eğitim kurum ve sistemlerini oturtmakla kaldı.

Hindistan böylece İşçi Sınıfının evrencil devrim dalgalarını ve kurtuluş savaşlarını bekledi.

33- Türk, Kürt, Kafkas, Moğol, Çin, Afrika Komün Elemanları

1- **Önce Komünler vardı:** Aşağı ve Orta Konak aşamasını yaşayıp çoğalıyorlardı.

2- **Yukarı Barbar Kent** Aşamasına**, Irak** ortamında geçilebildi.

3- **Medeniyet:** Kentlerin parçalanması ve federasyonu oldu; yine ilkin Irak Kentlerinde ve arasında...

4- Hz. Muhammed''in İslam Medeniyeti'ne (750'ye) dek beş-altı bin yıllık Tarih, **Kentlerin Medeniyete geçişi** Tarihi oldu.

5- Hunlar'la 300-400'lü yıllardan başlayan ve Babür'ün Hint Kast-

larında sönüşüyle (1525) biten 1000 yılı aşkın Tarih, **Kent tabanının Göçebe-Çoban Komünlerle yeniden canlandırılmaları** Tarihi oldu.

Kabaca Türklerin, Moğolların, Cermenlerin, Hunların, Macarların, Frankların, Anglo-Saksonların, Vizigot, Ostragot ve Vandalların, Slav ve Bulgarların, daha kuzeyindeki Viking, Polon, Fin Komünlerinin Tarihi, son 1000 yıl içine giren Kent tabanının yeniden canlandırılışı devrinde olup biter.

Kürtler ve Afrika Komünleri, Medeniyete bulaşsalar da, Tarihöncesini fazlaca aşmış sayılmazlar. Hiç değilse bu birbirini tamamlayan iki büyük Tarihsel Devrimler çağında rol oynamış bulunmazlar.

Amerika ve Avustralya kıtaları ise, Avrupa Ortaçağı'nı ve Kapitalizmi beklemiş, Aşağı Barbarlığı (kimi Peru ve Meksika yörelerinde Orta ve Yukarı Aşamaları) geçememiş Komüncül toplumlardır.

Türkler: Sondan bir önce Medeniyete geçerken İslam ve Bizans'ın ekonomi ve devlet yapısını rönesansa uğratmışlardır. Çünkü Kent aşamasına ulaşamamış Göçebe Komün yapısını sürüklerler. Kapitalizme geçmeseler de Ruslardan sonra onlara yakın canlılıkta yarısömürge olurlar. Sosyalizme geçemeseler de kurtuluş savaşını Çin'le birlikte başlatırlar.

Kafkaslar: Kuzey ve Orta Ticaret Yolu'nun Kafkas Dağları berzahlarını-geçitlerini tutan Komüncüklerdir. Ne göçebe, ne Kent tabanlıdırlar. Ne Coğrafyaları, ne Tarihleri buna imkân verememiştir. Asya'dan gelip Irak Medeniyeti'ne akıp giden Komünlerin süzgeci-tortuları gibidirler. Geçip gidemeyenlerin kaynaşmaya çalışan Komün bölükleridirler. Daha temelli ve çokça Irak Kent tabanıyla ilişkileri koygunlaşmış; Grek, Roma Kent tabanıyla da sonradan aynı dereceye varan ilişkileri olmuş; Türk-Moğol kabilelerinden ve Slavlardan aşı almışlardır. Doğulu Komün, yapısını dağ koşullarında az çok demokratikleştirir.

Moğollar: Türkler Batı'da İslam ve Bizans'ı canlandırmışlarsa, Moğollar da Çin'de orijinal Kent tabanını canlandırmışlardır. Asya steplerinde kalanların Coğrafyaları ve Tarihleri bu gelişime elvermez. Komün (Göçebe) geleneklerini kolay aşamazlar.

Çin: Orijinal Kent Komünü tabanından yola çıkar. Moğol ve Türk aşısı aldıkça Cermen Komün temeline ve sonuçlarına doğru sürüklenmiştir. Kapitalizme geçemez. Yarısömürge olur. Ve kurtuluş savaşlarında örnek olur.

Hint ve Irak: Kast ve Köle yaratmıştır. Despotik Komün Tabanı ne denli aşı alsa canlandırılamaz. Fosillikte kalışı bu toplumları sömürge yapmıştır. Emperyalizmin kendi eliyle yarı bağımsızlık verdiği cumhuriyetlere sahne olan pasif kurtuluş savaşlarını işleyebilmişlerdir.

Afrika-Kürt Komünleri: Medeniyet güreşlerine bulaşmadıkça Komüncül yapılarını kimi yerde korumuş, kimi yerde yozlaştırıp gerilik içinde sömürge durumuna düşmüşlerdir. Bu emperyalizm ve sosyalizm arasında kanamak anlamında Tarihe en geç gelişin örneklerini oluşturmaktadır.

Komün'ün Yeniden Üretimi

Bu aşamada Komün Elemanlarının gelişimine biraz açıklık getirmek üzere soluklanmalıyız.

Komün Elemanlarına çeşitli uluslara temellik edecek olan coğrafyalanıp tarihlenmiş Komün Tiplerinin katılışı; daha doğrusu Barbarlıkla Medeniyetlerin güreşi olan Tarihsel Devrimler halkalarının gelişimi, daima Komün'ün demokratik yapısını, bütün Despotik Komün Tabanının tutkunluğuna karşın geliştirip Özel Mülkiyete açmak yönünde bir gelişim olmuştur. Dolayısıyla önemli katışım (sentez) etkileşimlerini beslemişlerdir.

Komün Elemanlarının Komün Tipleriyle birbirine katışmaları, aklımızın alamayacağı kertede sonsuz sentez zincirlemelerini tohumlandırılar. Bunlar ne denli geriye çekici Despotik Temellerin canlandırılmasıyla sonuçlanmışsa o denli Demokratik Tabanı temellendirmekten geri durmamışlardır.

Sebebi şudur:

1- Tarihsel Devrim halkaları geliştikçe Bezirgânlık kıvraklaşır, Kişi Mülkiyeti çözülmelerine önce düşüncelerde, sonra hareketlerde önemli eğimler kazandırır.

2- Yeryüzünün pek az yeri subtropikal olanaklıdır ve Tarihsel Devrimlere Irak denli açıktır. Kaçınılmaz olarak Coğrafya ve yukarıdaki Tarih koşulları birleştikçe Komün'ü Aile Mülkiyetine sevk eder. Aile Mülkiyeti, tasarrufuna sahip olduğu toprağın yanı başında geliştirdiği üretim araçlarının Mülkiyetine sahip oldukça arazi olarak toprağın Mülkiyetini de benimser ve zamanla geliştirir.

3- Son bin yıldan aşırı bir zamanda, göçebe Komünlerin Tarihsel Devrimleri sahneyi doldururken önemli olumluluk, kölelerin yerine yarı köle: serflerin ortaya çıkışıdır Bu durum tamamen demokratikleşme ve Özel Mülkiyet gelişim tabanının (harman yerinin) hazırlanışıdır. Kapitalizm, hem bu Komün hürriyetlerine hem de kanı helal işsizlerin, Komün'den bağımsızlaşmış köylü ve esnafların işçileştirilebilmesine tutunarak gelişmiştir.

Demek asıl olan Komün'ün var olan Demokratik, Eşitçi, Sosyalist,

Ortak Mülkiyetli yapısıdır. Komün Elemanı ne kadar az Medeniyetle yozlaşmışsa, fakat bir o kadar da Medeniyet taşlaşmalarından dersini almışsa, o denli Kapitalizme geçmeye (yani sanayi boşluğunu doldurmaya) hazır olur. Bu yüzden burada Komün Elemanları gözönünde tutulurken Komün Elemanlarına son bin yıl içinde katılan göçebe Komün Tiplerini ve hemen ondan evvel katılmış Demokratik Grek-Roma Tiplemelerini yabana atmamalıyız.

Kapitalizmle birlikte ortaya çıkacak "Ulus" Tipleri, o Komün tabanlarının bir kez daha kaynaşıp sentezlenmiş, demokratik tabana indirgenmiş veya o Komün Tabanının geliştirilmiş halleridir. Ve o haller en son duruşmada Kent veya Kır (Göçebe) Komünlerinin ayrı gelişimli ve isimli Tiplerine yaslanırlar.

Komün Çekirdeği kendisini, temel Elemanlarını girdiği ortamlara uyumlaştırarak böylece yeniden üretir. Ve yeniden üretirken kazandığı yeni toplum biçimleri geliştirir. Tanınmaz hale gelişine aldanmamak gerekir. Zenginleşmesi, sadeleşeceğinin, kendi temel Elemanlarına döneceğinin işaretidir... Soluklanmayı sürdürelim:

Medeniyet henüz ortada yokken, şunun şurası 7000 yıl önce, yeryüzü, seyrek de olsa, Aşağı ve Orta Barbarlık aşamasını yaşayan Komün toplumlarıyla kaplanmıştı. O zaman onların adları bilinmiyordu. Çünkü Medeniyet denen Sınıflı Toplum ve onun yazısı ortada yoktu. Komün, Medeniyete değdiği yerde, adıyla sanıyla Tarih'e girmiş oldu. Çünkü Medeniyet, onu yazıyla anmaya, tabletlerine yazmaya başladı.

Medeniyet, son Kent Medeniyeti'ne Hz. Muhammed'le birlikte ulaştığında (ki bu yüzden son Peygamberdi) Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerin evrencil köprüsü kurulmak üzereydi. Ve yeryüzünde ne Kent kuracak Barbar ne de Tarih ve Coğrafya koşulu kalmamıştı. Kent'ten çıkma-çözülme Medeniyetler, Asya'da Çin, Hint, Irak, Fenike, Anadolu'yla Göçebe Barbarları kuşatmış, etkileşimlerini arttırmışlardır. Afrika'da Mısır Medeniyeti, İslam Medeniyetleriyle birlikte aynı şeyi Afrika Komünlerine karşı yapmıştı. Avrupa'da yine Irak'tan Fenike ve Mısır'dan tohumlanmış Grek-Roma Medeniyeti aynı şeyi Avrupa'da yapmış, Medeniyete açmadık yer bırakmamış gibiydi.

Tarihin bu aşamasına kadar Antik Tarih, Kent Komünlerinin Tarihi oldu denebilir. Arada Göçebe Barbarların Tarihsel Devrimleri olsa da Kent'ten Medeniyete geçiş, yani Orijinal Medeniyet yaratışlar silsilesi arasında boşluk doldurmaktan öte bir rol oynayamadılar. Antik Tarih, Hz. Muhammed'in İslam Medeniyeti'ne kadar beş-altı bin yıl boyunca Kent Komünlerinin Medeniyete geçişini taban yaptı.

Beş-altı bin yıl boyunca geride pusuk duran Göçebe Barbarlar kal-

mıştı. Aşağı Barbar geleneklerinden kopuşamamış gerilikteydiler, çünkü Irak'ın geliştirici Coğrafyası her yerde yoktu. Ve [etrafları] Medeniyetlerle kaplanmıştı. Onların gelişimi, artık bu Kent tabanlı Medeniyet etkileşimleriyle sağlanmış oluyordu. Onlara Medeniyetleri tanıdıkça yapacak tek şey kalıyordu; pustukları yerlerde Medeniyetin kendilerini kuşatıp yok etmesini beklemek onların harcı olamazdı; Kutsallaştırma Gelenekleriyle Medeniyetlerin çağrısına uyup üzerlerine atıldılar. Tarihsel Devrim hareketleri, zaten binlerce yıldır elastiki Komün yığınlarını yerlerinden oynatmış, Medeniyet manyetizmasına bağlamıştı. Bir yandan Avrupa'da Grek-Roma Medeniyeti; Yakındoğu'da Irak, Fenike, Mısır Medeniyetleri; Uzakdoğu'da ve Güney Asya'da Çin ve Hint Medeniyetleri gençlik çağlarını çoktan yitirmiş; bir tek İslam Medeniyeti'ne ve Avrupa'da Roma Medeniyeti'ne indirgenmişti; Hint, kendi içine kapalı kastlaşmış; Çin, Bizans usulü Moğol aşılarıyla yaşamaya çalışıyorlardı. Yani hepsi kurtarılmak üzere Göçebe Barbarları üzerlerine çağırıyorlardı.

Tarihsel Devrim hareketleriyle binlerce yıldır yerinden oynamış Göçebe Komünler, tarihsel görevlerini kavramakta gecikmediler:

1- Hunlar ve arkadan Macarlar, Franklar, Anglo-Saksonlar, Cermenler, Vizigotlar, Ostrogotlar, Roma Medeniyeti'ni önce ikiye parçaladılar. Sonra Franklar-Cermenler güçlü olmak üzere yeniden diriltime uğrattılar.

2- Asya'da ikinci dalga, hemen birinci dalgayla birlikte, önce Çin ve Hint Medeniyetleri üzerinde antremanlaşmıştı. Sonra İslam Medeniyeti zayıfladıkça Moğol ve Türkler dalga dalga Tarihsel Devrimlerin atılımlarına (Medeniyete geçişe) başladılar: Uzakdoğu'dan Yakındoğu'ya, Mısır'a, Avrupa içlerine kadar İslam ve Bizans Medeniyetlerini yeniden canlandırıp Rönesansa uğrattılar.

Kabaca denebilir ki; İslam Medeniyeti'nin (son Kent Komün'ünden çıkma Sınıflı Toplumun) evrensel Tefeci-Bezirgânlık köprülerini kuruşuna: 750 yılına dek, beş-altı bin yıllık tarih, daha çok Kent Komünlerinin tarihiyse; Hunlardan: 300-400'lü yıllardan başlayarak Macarlar, Saksonlar, Franklar, Cermenler, Vandallar, Vizigotlar, Bulgarlar, Slavlar, Moğollar, Türklerle gelişegelen son (1525) Babür'ün Hint kastına girişine dek kabaca bin yılı aşkın Tarih ise, Göçebe Komünlerin Kent Komün tabanlarını yeniden canlandırışları (Rönesansları) Tarihi olmuştur

Bu kaba çizgilerinde bile anlaşılabilir ki, **"Medeniyetler Tarihi"** diye abartarak sansür ettiğimiz şey, içinden çıktığımız Komün kabuğunu tekmeleyişimizdir; o zaman daima **"ileriye bakış"** ve **"kaçış"**, in-

sanlığa içine girip koşuşturduğu Medeniyetin de ne anlamlara geldiğini anlayamayış (bir manyetizmaya tutuluş) bönlüğünü kazandırmıştır. Demek Komün Çekirdeğimizi kanunlarıyla bilmek, büyük sansürümüze eşdeğer bir sosyal psikanalizin yerine de geçer.

Medeniyetler Tarihi denen şey, gerçekte Komünlerin sınıflı topluma geçişleri tarihidir. Tarihsel Devrimlerin, Medeniyetlerle Komünlerin güreşi tarihidir.

Medeniyetlere-Sınıflı Topluma geçilince Komün'ün işi bitmiş-Komün'ün tarihi sona ermiş oluyor mu?

Evet! Ve hayır!

Hayır: Komün yenilmiştir, sınıflı topluma çözülmüştür, ama yok edilememiştir. Sınıflı Toplum içerisinde köylerde parça bölük her insanda ve toplumsal gelişim kanunlarında yaşar. Devrimlerde ve savaşlarda yerine göre rol oynar.

Evet: Komün eskisi gibi Yekpare en ilk çekirdekçil "cevher" saflığında değildir artık. Yenilmiş, parçalanmış sosyal sınıflar biçimine girmiş, yepyeni Üretici Güçler prosesiyle başkalaşmış haldedir.

Sentez: Sosyal sınıflar savaşı yolunda Kapitalizme varışlar bile bir şeyi daha işaret ediyordu: Toplum modern gelişimlerle Komünizmi yeniden kurmak üzere sanayi sosyalizasyonuna girmiştir. Çünkü Tefeci-Bezirgânlık, üretime hiç karışmayarak ilkel sermaye birikimini ticaret yönünde geliştirerek derebeyleşirken sanayi gelişiminde büyük bir potansiyel boşluk yarattığını gözlere batırmıştı. Oysa tarım kadar sanayi de gelişmeliydi. Antik Medeniyetler, toprak ekonomisini temel yaparak sanayiyi (toprak temelinin hizmetinde kullanarak) ihmal etmişlerdi. Girişken kapitalistler, o boşluğu yakalayıp işlemek enerjisini ve zekâsını gösteren Tefeci-Bezirgân, Esnaf, Aydın ve Köylülerin içinden sivrildiler. Ama içlerinde taşıdıkları enerji Komün gelenek göreneklerydi. Kapitalizme ilk geçişin, taş baltalı İngiltere'de gerçekleşmesi tesadüf değildi.

Kapitalizm sanayi boşluğunu doldururken sosyal sınıf uçurumlarını (toplumcul paylaşım dengelerini) ihmal etmiş; sanayi sosyalizasyonuna denk toplumcul paylaşım, Ortak Mülkiyet sosyalizasyonlarını geliştirmemiş; tersine Kişi çıkarlarını toplum aleyhine hayvancıl geliştirimlere tırmandırmıştı. Bu boşluğu Proletarya doldurmak üzere, Sosyal Devrimleri burjuvazinin bıraktığı yerden ele almış, geliştirmişti.

Bu gidiş ister istemez bilim temelleriyle birlikte, bir adım önde veya arkada yürüdü. Doğada ve toplumda ortaya çıkan yakıcı gerçek şu oldu: Doğada canlılar tür değiştirerek, İnsan Toplumunda toplumlar biçim değiştirerek gelişiyorlardı; ancak madde'de "Atom", canlıda "Hücre",

toplumda "Komün" çekirdeğinden yola çıkıyorlar ve hep o temelleri yeniden üretiyorlardı. Marks-Engels ve Morgan'ın belki de en büyük sezileri bu gidiş oldu. Ama işledikleri, keşfettikleri, Komün'ün İç Elemanlarının bağlanmış bulunduğu Üretici Güçler Temel Elemanı oldu. Marks-Engels bunu kapitalist toplum biçiminde, Morgan ise Komün'ü anlatırken işledi. Ne Antik Tarihte ne de Vahşet ve Barbarlık Tarihinde (Tarihöncesinde) işlemeye vakit bulamadılar.

Öngörüleri gerçek oldu.

Burjuvazi de, Proletarya da Sosyal Devrimler dalgalarıyla ve rejimleriyle:

1- Kişi Mülkiyeti;

2- Sanayileşme;

3- Toplumsal sosyalizasyonu Medeniyete ve kültüre yaymak;

4- Tabaka, Zümre, Sınıf uçurumlarını, giderek birey olarak insanı geliştirmek boşluklarını doldururken yaptıkları şey, sınıflı toplum yolunu katederek, Komün'ün yeniden üretilmesini gerçekleştirmek olmuştur.

Komün Elemanları, gelişebilecekleri en aşırı sınıra dek ulaşıp, hepsi aslına dönmek üzere sadeleşmek (eleşime uğramak) zorundadır. Böylece asıl, Komün'ü yaratan ana Elemanlar çıplacık bütün bağlantılarıyla ortaya çıkacak ve yeniden üretim çözümlenmiş; bilinç haline gelmiş olacaktır.

İnsan bilinci toplumun kanunları demektir. Bir kez bu kanun bilinci İnsan Toplumunda oluşunca toplumu bozacak aykırı Elemanlara karşı bağışıklanmak, ana Elemanlarla örgütlenmek kolaylaşır.

Komün;

1- Bizzat kendisi parçalanarak, yeryüzünde parçalanıp Medenileşmedik (Sınıflı Topluma çözülmedik) Komün bırakmamak üzere İç Elemanlarını geliştirirken demokratikleşir.

2- İç Elemanları, yeryüzü ölçüsünde Komün çözülüşleriyle (Tarihsel Devrimlerle) zenginleşip Demokratikleşirken hem yeryüzü ölçüsünde hem de Komün Elemanları ölçüsünde Komün'ün İlkel Komün olarak işi biter; yepyeni bir başkalaşım eşiğine gelmiştir. Yeryüzünde Medeniyete geçecek, Tarihsel Devrim yapacak Barbar Komün kalmamıştır. Ve Komün, yeryüzü ölçüsünde birbirine girip birbirinden çıkarak, İç Elemanlarını Kapitalizme dönüştürecek zenginliğe ve Demokratikliğe ulaştırmıştır.

Bu noktada Komün'ün kazandığı öldürücü ve yaşatıcı Elemanları: Kliyan-Köle ve Avane-Serf tipleri olmuştur.

34- Göçebe Komün'de "Avane"-"Serf" Elemanı (ve Bey)

Kent Komünü'nden önce, henüz Medeniyet doğmadan önce; Medeniyete geçiş yapacak ilk Irak Kenti balçıklar içerisinden uzunca bir proseyle şekillenmeden önce bile, Orta Barbarlık aşamasındaki Komün içerisine **"Yabancı İnsan"** Elemanları katılmıştı. Bunlar genellikle Göçebe Komün Babahanın **"ARKADAŞI"** veya biraz daha ilerisi çoban yardımcısı, yanaşması, kâhyası olabilirlerdi. Göçebe Komün, o **"Yabancı İnsan"** Elemanını ne köle, ne yarı köle yapabilecek çözülüşe ulaşamamıştı. Buna en eski [örnek olarak] efsane kılığından gerçeklik yüzeyine çıkmış İbrahim'in yardımcısı, kâhyası veya çoban arkadaşı **"Elizer"** gösterilebilir. (Tevrat, Tekvin bölümü.) Elizer, Hz. İbrahim'in başyardımcısıdır. 300-400 aslanlık ordusu olduğuna göre, İbrahim'in (Abram'ın) Elizer'den başka arkadaşları, yardımcıları da vardır.

Sürü Ekonomisi aşamasındaki Komün'e katılmış bu Yabancı İnsan Elemanları, Yukarı Barbar (Kent) Komünü aşamasındaki "Kliyan" adlı yanaşmalarla karıştırılmamalıdır.

Orta Barbar Komün Babahan'ın arkadaşları zamanla "AVANE"leşir. Belki İbrahim'in arkadaşlarının, Tekvin'de anlatıldıkları sıradaki [halleri] avaneleşmiş halleridir. İbrahim Abram iken arkadaşı olanlar, Abram İbrahim olunca avaneleşmişlerdir. Aradaki fark, İbrahim'in hafifçe de olsa arkadaşları üzerinde Kutsallaşmasıdır: İbrahim artık birçok Kan'ın ve potansiyel olarak birçok Kabile ve Kavmin Babası-Peygamberi mertebesine ulaşmıştır.

"Avane", göçebe Komün'ün ilk aşamasındaki Yabancı İnsan Elemanıdır. Komün Beyi arkadaşlarını zamanla avaneleştirmiş, onlarla çapul-ganimet de paylaşarak kolay geçim yolunu tutmuştur.

Göçebe Komün, Medenileşme aşamasına girdikçe o avane yerine geçecek yabancı insan yığınları köle olamadılar; SERF yapıldılar. Yani yarıköle. Göçebe Komün'ün Medenileşmesinden köle yığınları değil, yarıköle yığınları oluşuyordu.

Göçebe Komün, ister büyük bir Tarihsel Devrimle olsun, ister küçük ara geçişlerde olsun, Göçebelikten Tarım aşamasına ulaştığı aşamada olsun; ilkin "avane" durumundaki yabancı insan yığınlarını hemen serf-yarıköle durumuna sokmayacak kertede göçebeydi. Ancak Kentleşme-toprak ekonomisine girdikçe, avane durumundaki yabancı yığınlar serf durumuna sokuldular.

Serfin ortaya çıktığı yer ve zamanda Komün, Medenileşme aşamasına girmiş demektir. Serflik sistemleşmeye başlayınca Komün'ün başını

yemiş olur. Çünkü artık Komün Bey'i de Derebeyleşme eğilimine girer. Bu, Komün'ün Medeniyete geçişidir. Serflik Komün'ün sonu olur.

Antik Tarihte İlk Medenileşme, böyle başlamamış, Kent aşamasından Medeniyete geçilmiştir. Hiç olmazsa diyebiliriz ki, Antik Tarihin genel kaba çizgilerinde, ilkin Kent'ten Medeniyete geçilmiş; daha çok Göçebelikten Medeniyete geçiş salgınları, Kent'ten geçiş salgınlarının tamamlanışından (5-6 bin yıl) sonra Tarih sahnesini kaplayabilmiştir.

Bu gidiş, Barbarlık rezervlerinin yavaşça bitiş, sonuç prosesini andırır.

Ve Tarihsel Devrimlerin Orijinal Medeniyet yaratışı da son bulmuş olur. Yerine Göçebe Komün'den Medeniyete geçiş karakterinin temsil ettiği: **Rönesans Medeniyetleri** geçer. Bu Tarihte son Barbar salgını olur.

İşte Avane ve Serf tipleri de Tarihin bu aşamasında sahneyi doldurmuş olur.

Avrupa Ortaçağı bu çağın sonunda gelir.

Kapitalizm ise Avrupa Ortaçağı'ndan çıkar. Serfler özgürleşebilir; Kapital'e İşçi Sınıfı rezervi sunabilir. Kapitalizme Geçişin çarklarından, manivelalarından biri olur.

Göçebe Tarihsel Devrimlerin getirmiş olduğu olumluluk, toprak üzerinde çalışacak yığınları, köle yapamayışından; serf (toprağa bağlı yarıköle) yapabilmesinden ileri geldi. Tarihte Komün ve Tarihsel Devrim rezervleri son bulurken Avrupa Ortaçağı açılıyor ve oradan Kapitalizme geçiliyordu.

35- Kent Komünü'nde "Kliyan", "Köle" Elemanı (ve Patrici)

Kent Komünü içinde ilkin küçük ekinci olan Komün insanı, zamanla toprak sahibi (PATRİCİ-KUREYŞ) haline geldikçe ailesi içine aldığı yanaşmalardan (Kliyanlardan) yararlandı.

Patrici: Toprak üretiminden anlayan, toprağı Mülkiyet olarak benimsemeye yatkın, egemenlik, kutsallık kültürü ve pratiği (Tarihsel Devrimci niteliği) gelişmiş Kent Elemanıdır. Tabanı, Komün köylüsüdür. Giderek toprak Mülkiyetini benimseyişle Patrici'leşir.

Kliyan: Patrici'nin veya Mekke'de Kureyş'in yanına aldığı yanaşmasıdır. Ancak o da toprak, ekincilik işlerinden anlayan yukarı aşama gelişkinliğindedir. Tarihsel Devrimle birlikte Kent Komünü'nün egemenliğine girmiş, yenilmiş eski Medeniyet insanlarıdırlar veya oradan buradan kurtulmuş sığıntılardır.

Göçebe Komün Beyi, tarım aşamasına ulaşmamış, toprak ekimin-

den anlamaz, çapulcu Fatih'tir. Patrici'den bu yönüyle ayrılır.

Avane: Bey'in bu durumuna uygun aşamada olur. Kliyan'dan ayrılan yanı budur. Avane de Bey'in çapuluna ve çobanlığına uygun aşamada oluşuyla toprak işlerinden anlamaz, beceremez.

Kent Komünü'nde Üretici Güçler geliştikçe Kent, Medeniyete geçiş'e hazırlanır, bu genellikle bir Tarihsel Devrimle olur. Eğer Tarihsel Devrim göçebe Komünüyle başarılırsa, Kliyan medenileşme konağıyla birlikte köleleşir.

Tarihin ilk 5-6 bin yıllık uzun prosesinde göçebe Tarihsel Devrimler aralarda kaybolmuş, adı sanı işitilmedik kalmış görünüyorlar. Asıl tarihi kaplayışları, Muhammed'den sonra gelişiyor. Veya Hunlarla (Muhacereti Akvamla: Kavimler Göçüyle) başlıyor.

İlk 5-6 bin yıl, Kent'ten Medeniyete geçiş tabanının "tekerrür"leriyle geçtiği için, demek ki 5-6 bin yıl boyunca Komün çözülüşlerinde Kliyanlar köleleşmişlerdir; toprak sahipleri ise derebeyleşip efendi kesilmişlerdir. Geniş kitlelerin köle-efendi biçiminde kazıklaşmasıysa Antik Medeniyetlerin başını yemiştir.

Köle, önce Kent Komünü'nün başını yer. Çünkü köle, Kent Komünü'nün Medenileşme konağında oluşur. Sonra Medeniyetin başını yer.

Göçebe Komünlerinin olumluluğu burada başlar: Muhacereti Akvam (Uluslar Göçü) adıyla ünlenen Göçebe Komünlerin Tarihsel Devrimci olumluluğu, binlerce yıldır gelişmiş köle sürülerinin, bir adım daha **dinamik** olan **serf**-yarı özgür duruma getirilmesinde rol oynamış bulunmasıdır. Serf, fırsat bulunduğunda özgürleşebilir veya özgürlüğünü satın alabilir bir toprakbenttir; sadece toprağa bağlıdır.

Kapitalizm, bu gidişten yararlanarak (serfin özgürlüğünü kazanabileceği yarı özgür özelliğinden yararlanarak) doğabilir.

Kent'ten geçiş 5-6 bin yıl sürerek sona erdiğinde, onun yerini Göçebe Komün'den Sınıflı Topluma geçiş; Göçebe Tarihsel Devrimler salgını alır. 1000 yıl kadar sürer; bu salgınların sonunda artık vakit dolarken, Komün'ün bu devrim salgınları, Kapitalizmi yaratabilecek harman yerini, insan malzemesini Avrupa'da olsun demokratikleştirerek hazırlar; Özel Mülkiyete ve özgür insan malzemesine zemini hazırlar.

Avrupa'nın en ilkel ama en özgür ülkesi İngiltere'de Komün özgürlüklerine tutunan Kapital, sermaye sistemini bir Sosyal Devrimle kurar. Sonra yine yüzlerce yıl içinde özgürlüklere tutuna tutuna Fransa'ya, Almanya'ya, tüm Avrupa'ya, Amerika ve Japonya'ya atlayarak (ama orijinal, klasik anlamda kendi iç dinamizmiyle bu ülkelerdeki özgürlüklere tutunarak) gelişir.

36- Ortaçağ Komünü

Antik Tarihte Ortaçağlar çoktur: Her Tarihsel Devrim bir Medeniyeti tepeledikçe bir Ortaçağ açılır. Konumuz bunlar değildir. Ancak "Ortaçağ" denen prose, Antik Tarih içersinde Tarihsel Devrimler kadar önem taşır. Ortaçağlar kavranmadıkça Kapitalizmin Ortaçağı da anlaşılamaz kalır.

Dahası, nice Modern maskeli Ortaçağlarımız da anlaşılamaz. Modern Tarihimiz, Antik Tarihten çıkıp gelişir. Modern Sosyal Sınıfların, Antik Sosyal Sınıflar plesantasından kopuşup kopuşmadığı enikonu tartışılacak ve aydınlatılmaya muhtaç bir konudur doğrusu.

Eğer Komün Temeli, durmadan kendisini yeniden üreten ve yeniden üretirken açılıp kapanan ama kendi kanunlarını aşamadığı için devridaimler (cycle'lar) halinde gelişen bir yol izliyorsa, Modern İnsanın göbek bağının Komün plesantasında ne denli yakın ve uzak bulunduğu araştırılmalıdır; yoksa kopuşmuş veya kopuşmamış olduğu değil. O göbek bağı ve plesanta, Komün'den çıkıp gelen toplum biçimlerinin gelişim kanunlarıdır.

Komün için geçerli olan bu gerçekliğimiz, Antik Tarih için de geçerlidir. Modern Tarih, Antik temellerden çıkıp gelişirken onun özelliklerini kolayca kazıyamaz.

Antik Ortaçağlar, bu yüzden Modern Tarihte de gizli-açık nükseder durur. Bilince çıkarılmalıdır. Misal Türkiye de Kapitalizme geçerken bir Ortaçağ yaşamışsa, geri ülkelerin kendine özgü Modern Ortaçağları bulunur demektir. Ve hatta sosyalizmlerin de Ortaçağları oluyor ve olacak demektir. Tarihi gelişim hızı görecil biçimde arttıkça bu Ortaçağlar seçilmezleşir o kadar. Fakat gelişimi düz çizgi görmemek için Ortaçağ determinizmini kavramak gerekir.

Bu "önem" belirtilişinden sonra kısaca Antik Tarihteki Ortaçağ determinizmini anıp, Avrupa veya Kapitalizmin Ortaçağı'na işaret edebiliriz.

1- **Antik Ortaçağlar:** Kırların (Komün'ün) Medeniyete üstün gelişi: Tarihsel Devrimin ilk zamanlarıdır. Sümer Medeniyeti'yle Akad Medeniyeti arasına bir Ortaçağ girdiği gibi; arkadan gelen Babil'le Asur arasına; Asur'la Etiler arasına; Medlerle Persler arasına; Perslerle Grekler arasına; Greklerle Romalılar arasına; Acem'le İslam Medeniyetleri arasına; ÇİN HAN Devletleri ve Çin Sülaleleri arasına hep ORTAÇAĞLAR girmiştir.

2- **Ortaçağlar:** Tarihsel Devrim'den sonra gelen Komün'ün üstün geldiği çağdır. Ve iki ayırtlıdır:

a- Kent Komünü üstünlüğüyle açılır;

b- Göçebe Komünü üstünlüğüyle açılır.

Kent Komünü'nün getirdiği Ortaçağ: Kliyan'ı Köle, Küçük Ekinciyi Patrici yapar: Medeniyetleşme: Şehirlerin üstünlüğü gelir.

Göçebe Komün'ün getirdiği Ortaçağ: Avane'yi Serf, Bey'i Derebey haline getirir: Medeniyete geçiş gelir.

5-6 bin yıl boyunca Orijinal Kent Medeniyetleri arasına giren Tufanlar, Tarihsel Devrimler, göçebelere aittir. Fakat yazının kıvraklaşmadığı ilk Medeniyetler çağında karanlıkta kaldıkları için efsaneleşirler. Bunlar bir kenara bırakılırsa Orijinal Medeniyetler arasına girmiş Tarihsel Devrimlerde Kent Komün'ü üstünleşir. Ve beş-altı bin yıl sürmüş görünen bu dönemde bu tür Ortaçağlar baskınlaşır. Ve daima köle-efendi ilişkisiyle sonuçlanarak Komünlerin ve Medeniyetlerin başlarını yer.

Son 1000 yıl içinde görülen Ortaçağlar, Göçebe Komün'ün üstün olduğu, serf yaratan Ortaçağlardır. Ki bu çağa tümden Avrupa Ortaçağı veya Modern Ortaçağ denir.

3- **Modern Ortaçağ (Klasik Avrupa Çağı):**

Roma Medeniyeti'nin göçebe Komünlerle yıkılışıyla başlar. (395 veya 476.) Atilla, Göçebe Komün akınları yolunu açar. Arkadan gelen Göçebe Komünler; Macarlar, Cermenler, Frenkler eseri tamamlar: Roma'yı Ortaçağ'a açarlar; yeniden dirilişe uğratırlar.

Göçebe Komünü üstünleşir.

Çalışan köle yığınları artık köle olmaz. Daha dinamik, hürriyetini kazanmaya yatkın yarıköle-serf-toprakbent olur.

Daha önce, 5-6 bin yıldır olduğu gibi, derebeylikten gerisin geri dönüp yeniden Köle-Efendi Medeniyetine karmaz; ileriye atılıp Burjuva, Proletarya Medeniyeti'ne veya Sosyal Devrimlere kapı açar. Modern Avrupa Ortaçağı'nın, diğer kendisinden önce gelmiş Antik Ortaçağlardan farkı budur. Yoksa kendisi de Antik (Tarihsel Devrimlerden çıkma) bir Ortaçağ'dır; fakat Modern Tarihe geçit veren en son halkasıdır.

Ortaçağ Komünü bu bakımlardan bir kez daha özetlediğimiz özelliklerdedir.

Bunların Kapitalizme geçebilen Tiplerini sebepleriyle birlikte görmüştük: Cermen, Frank, Anglo-Sakson vb.

Kapitalizme geçemeyen Tiplerini de sebepleriyle birlikte görmüştük: Slav-Türk vb.

Bunu, Ortaçağ'daki Komün'de eskiden beri yer alan ama kalite değiştiren diğer küçük ekinci ve küçük esnaf Elemanlarını daha kolay

anlamak; dolayısıyla Kapitalizme geçerken ileriye itici manivelaları (temeli) kavramak için hatırlamış olduk.

37- Ortaçağın Küçük Ekincisi

Göçebe Komün'de küçük ekinci yoktur. Küçük ekinci, Kent Komünü aşamasının getirdiği Elemandır. Küçük esnafla birlikte Komün Ortak Mülkiyeti içindedir.

Kliyan (Roma'da) ve Abd (Mekke'de) gibi mülksüz değildir. Ortak Mülkiyetin koruması altındadır; toprağın tasarrufuna sahiptir.

Zamanla toprağı benimseyerek toprak sahibi (Patrici veya Kureyş) durumuna yükselirken yanına Kliyan veya Abd denen yanaşmaları yardımcı olarak alır. Plep ve Müslüm adını alan mülksüzler ise Toprak Sahibi'nin ailesi dışında kalır.

Küçük ekinci bu gelişimiyle ve durumuyla farklılaşır.

Ortaçağın Komün'ü, bildiğimiz gibi göçebedir ve yukarıdaki Elemanlara sahip değildir.

Göçebe Komünü'nde, Bey veya Batı'da Senyör adını alan Komün Şeflerinin güdümünde, mülksüz Avaneleri-Yardımcıları bulunur.

Roma Medeniyeti'nin üzerine çullandıklarında, tarımdan anlamazlar. Toprağı Özel Mülk olarak benimsemeyi bilemezler. Ama Ortak Mülkiyeti boylu boyunca yaşar durumdadırlar.

Göçebe Komün, Roma Medeniyeti içine girdiği zaman, Ortak Mülkiyet benimseyişiyle bir çeşit TOPRAK DEVRİMİ yapmıştır. Toprakları eşitçe aileler arasında paylaştırmıştır. Ve toprağın Mülkiyetini değil, tasarrufunu vermiştir. Kendisini de toprak sahibi değil, bu sistemin koruyucusu durumuna sokmuştur. Bunun saf-daha belirgin biçimini Osmanlı Dirlik Düzeni'nde buluruz.

İşte o çağda ortaya çıkan küçük ekinci ve esnaf, bu Tarihsel Devrimin sonucudur. Bizde çiftçi veya Reaya, İngiltere'de "Yeoman" Tipleri küçük ekinci tipleridir. Farkları, Avrupa Çağı dışında ve içinde oluşlarıdır.

Zamanla Bey veya Senyör Derebeyleşirken, küçük esnaf ve ekinci de köleleşmez, serfleşir. Kimi yerlerde, yine Komün akınlarının değdiği ve güçlü olan yerlerde serfleşmez, mülk sahibi olur. Ortaçağ'ın Avrupa örneği, arkası kesilmez bir Komün salgınları ortamıdır. Dolayısıyla serfin özgürlük kazanışı da, küçük ekinciliğin mülk sahibi oluşu da olanaklar içine girer. Hatırlamalıyız en az bin yıl sürmüş sayılabilen bir Komün, Derebey hareketliliği çağı.

38- Ortaçağ'ın Küçük Esnafı

Göçebe Komünü'nde küçük ekinci gibi, küçük esnaf da bulunmaz. Henüz Yukarı Barbar Tarım Aşamasına ulaşamamıştır.

Küçük esnaf, tarımın yanıbaşında yine Kent Komünü'nün Ortak Mülkiyet koruması altında gelişir ve küçük ekinci de daha fazla Özel Mülkiyet benimseyişi içinde bulunur. Çünkü kendi emeğiyle Aletin Mülkiyetini benimsemek, toprak Mülkiyetini benimsemekten daha kolaydır.

Küçük esnafın üzerinde Komün'ün koruyuculuğu Jurand'lar-Lonca'lar biçiminde sürer.

Küçük esnaf kimi yerde serfleşir, Komün'ün koruyuculuğunun yenilendiği ve sürdüğü yerlerde mülk sahibi olur. Serfler özgürlük kazandığında, eğilimlerine göre ekinci ve esnaf olmaları ve mülkleşmeleri olanaklılaşır.

Ortaçağ'ın orijinal gidişi, artık yeryüzünde Medeniyete geçecek Komün kalmayışı ve Slavlar sayılmazsa hemen bütün canlı Komünlerin Avrupa'ya ardı arkasına yığılarak, Roma Medeniyeti toprakları ve insanları üzerinde böylesine bir Tarihsel Devrim canlandırışı yapmış bulunmalarıdır. Ve artık Tarih, daha geriye gidemeyecek kadar birikmiştir. Kapitalizme kapı açılır. Yeni prose başlar.

Doğan, biriken sermaye, küçük ekincinin, esnafın mülkünü elinden alır. Köylü ve esnaf için artık **"hür"** emekçi olmak kaçınılmazdır. Onların işgücünü ücret karşılığı alan kişi **Kapitalist**, satan kişi **İşçi** olur; Kapitalizm Çağı açılmıştır.

Kapitalizm açılınca Komün Elemanları YOK olur mu?

Engels, 19'uncu Yüzyıl sonunda bile gördüklerini yorumlar. Komün Elemanları insanlık yaşadıkça başkalaşarak ve yozlaşarak sürebilecek dirence, daha doğrusu en temelli kanunlara sahiptir. Komün Elemanları, **GELENEKLER** ve **İÇGÜDÜLER** (İnsan Bilinç ve Altbilinci: BENLİK) içinde değişim geçirerek sürüp yeni bir bilinç-sezgi biçimlerine ve toplum biçimlerine dönüşerek sürer. Çünkü insanlık, Komün Elemanlarının varlığıyla kaim [var] olur. Komün yenilebilir, yok edilemez. Yeri zamanı geldiğinde **Sosyal Devrimler ve Bilinçler, Sınıflar** veya "İNSAN" biçiminde kendisini yeniden üreterek var olurlar. Başka bir bölümde konuyu işleyebileceğiz.

Yedinci Bölüm

Komün Gücü'nde Elemancıl Sınıflandırma Yoluyla İnsanın Önemi

Birinci Sınıflandırma: Yekpare Komün Sınırı

İlkin şunu aramalıyız:

Komün nerede başlar, nerede biter?

Gördük: Komün Doğadan gelir Modern Toplumlara dek uzanır. Yenilir ama yok edilemez; sürekli gelişip dönüşen canlı bir organizmadır.

O halde hangi Komün aşamasında, hangi Komün çağında Komün kanunlarını arayabiliriz?

İlk sınıflandırma, Komün prosesi içinde yapılmalıdır.

Ulaşacağımız kanun veya kanunlar bize ne kadar Komüncül (çekirdekçil) kanunları verebilir? Sınır çizgisi nerede başlayıp nerede bitebilir?

Başlangıç sınırı besbelli: DOĞA'dır.

Bitiş sınırı belirsiz: Sürekli gelişiyor.

Bitiş sınırı neresi olabilir?

Bitiş sınırı yok, ancak Komün'ün asıl kendi kanunlarına basarak gelişmeye başladığı bir sınır çizgisi olmalıdır.

Bunun en akla yatkın yanıtı, Komün'ün YEKPAREliğinin bozulduğu aşamadır.

Çünkü bu aşamadan sonra Komün'e katılan yeni Elemanlar, hiç değilse Komün'ün kendi iç kanunlarının dinamizmiyle oluşmuş sayılabilir. Misal: Babahanlık, Sürü Ekonomisi, Tabu, Büyü ve Sihir.

Eğer Komün'ün işbölümü seviyesi, doğadaki evcilleştirilebilecek hayvanı sezip sürü haline getirilebilecek seviyeye ulaşmasaydı, görünen Elemanlara ulaşamazdı; Komün Yekpareliğini bu Elemanlarla birlikte yitirdi.

Komün'ün Yekpareliğini yitirmesi, Komün'ün kendi iç gelişimiyle, uygun düştüğü Coğrafya ve Tarih ortamlarının da yardımıyla, parçalanmaya doğru eğginleşmesidir de. Bu aşama, Komün'de ilk gedik ve

çatlaktır; Yekparelik çatlamıştır, giderek sınıflı topluma çözülme ilerleyebilecektir.

İlk Sınıflandırma

O halde ilk sınıflandırma, Komün prosesi aşamaları içinde kabaca yapıldığında, ince bir elemeye girmeden bile bize, Yekpare Komün sınırının bittiği yeri göstermektedir.

Komün'ün İç Elemanlarını düzenleyip yaratan ve yaratıcı işleyişe sokan kanunlar, Yekpare Komün sınırları içersinde aranırsa yerinde bir ekonomi (tasarruf) yapılmış olur. Bu, indirgeme veya sadeleştirmenin birinci aşamasıdır.

Demek sınıflandırmanın ikinci aşaması daha da kolaylaşır. Artık sınırlarımız bellidir. Fakat yine de bütün İnsanlık Tarihi gözden ırak tutulmamalıdır.

İkinci sınıflandırma yapılırken, Yekpare Komün'ün, birdenbire olmuş bitmiş bir yapı olmadığı akıldan çıkarılmamalıdır. Yekpare Komün prosesi, en az 500.000-800.000 yıl; Aşağı Vahşet'ten Yukarı Vahşet sonlarına kadar sürmüş olduğu gözönünde tutulursa, ne yaman ve ağır bir gidiş söz konusu olduğu hafızalarda canlandırılabilir. Bu yüzden ikinci sınıflandırma, Komün'de Yekpareleşmenin yoğunlaştığı aşamaya yönelmelidir. Komün Elemanları, bu aşamada yoğun ve hareketlidir.

İkinci Sınıflandırma: Komün Elemanlarının Aşaması

İkinci sınıflandırmayı bu kez Yekpare Komün içersinde, yine Komün'ün proseleri içinde yapmayı denemeliyiz. Çünkü Yekpare Komün de bir tek aşama değildir.

1- Hiçbir yasağın tanınmadığı Yekpareleşmeye başlayan Komün Aşaması: Ki bu aşama **Aşağı Vahşet Çağı'nın** Ateşi keşfettiği son basamaklarına kadar uzanabilir.

2- Ateşin ve Cinsel Yasakların keşfedildiği Yekpare Komün aşaması: Aşağı Vahşet sonundan Orta Vahşet sonuna dek uzanır; Komün biraz daha Yekpareliğini geliştirmiştir.

3- Cinsel Yasakların kurallaştığı ve toplumsal sentezlere ulaştığı Yukarı Vahşet Aşaması: Yekpare Komün, su sızdırmazca tüm Elemanlarını hazmederek çekirdekçil halini almıştır.

4- Bir tek insan türü içinde Yekpare Komün Aşaması: Barbarlık Çağı'na geçiş ve Aşağı Barbarlık Konağı: Ok, yay ve çömlekçilik.

Bu dört aşama da bir tek Yekpare Komün karakterini işleyip geliş-

tirir.

Bu aşamalar (Yekpare Komün prosesi) içerisinde bir sınıflandırma yapılmalı mıdır? Yapılabilir mi?

Vahşet Çağı'yla Aşağı Barbarlık Çağı arasında kendiliğinden bir sınır çizilmiş gibi durur. Ancak Komün'ün Yekpare karakteri henüz bozulmuş değildir. Bu Yekparelik sınıflandırmada zorluklar yaratır.

Çünkü Elemanlar hemen her aşamada aynıdır ve aşırı komplike-grift durumdadırlar; sınıflandırmaya herhangi bir sınır çizmeye olanak vermezler.

Yine de olayların kendiliğinden yaratmış olduğu sınıflandırma veya sınır çizgileri üzerine gitmeliyiz.

Yekpare Komün aşamaları içersinde kendiliğinden doğmuş iki sınıflandırma veya sınır çizgisi seçilebiliyor:

1- Hiçbir yasağın tanınmadığı Komün aşaması.

2- Vahşet Sonu: Aşağı Barbarlık Çağı.

Komün'de Elemanları düzenleyen kanunları elbette bütün Yekpare Komün prosesinde aramaktan geri duramayız. Fakat ipuçlarını yakalayabilmek için en verimli olabilecek aşamaya yönelmek zorundayız. Hedefimizi bilerek küçültebilirsek, ona biraz daha yaklaşmış oluruz.

Yekpare Komün gidişini aşama aşama ele alıp gözden geçirmeden önce, elimizde en çok verisi bulunan Orta ve Yukarı Vahşet aşamalarından işe başlayabiliriz. Ki bu aşamalar, alt ve üst sınır çizgileri arasında yer alır:

Alt Sınır: Yasakları Bilmeyen Komün'dür.

Üst Sınır: Aşağı Barbarlık (Anahanlık)tır.

Arada kalan aşamalarda Komün, İç Elemanlarını gözlere batacak biçimlerde belli etmiş bulunur. Bu yüzden **İkinci Sınıflandırmanın** Komün Elemanlarının yoğunlaşarak ortaya çıktığı aşamalar olması gerekir.

Bu aşamaları, Komün Elemanlarının diyalektik oluşum ve etkileşimleri açısından sentetik olarak gözden geçirmeliyiz.

Orta Vahşet'te Komün Elemanları ve Üreyim Aksiyonu Sınıflandırması

Orta Vahşet Çağı'nda, Ateş ve Mağara yaşamı kurallaşmıştır. Aletlerde büyük bir sıçrama görülmez; en büyük keşif Ateş ve Mağaradır. **Böylece insan, beşikten mezara kadar bugünkü insanın yaşayışının ilkel temellerini keşfetmiş oldu:** Her iklimde yaşadı, buzullara karşı

savaştı; hayvanlar veya vahşi doğa koşullarına karşı dokunulmaz güce ulaştı; giyinen canlı oldu; barınan-barınaklı canlı oldu; yiyeceğini pişirerek yiyen canlı oldu; bütün bunların yanında artık belirgin işleyişiyle ortaya çıkan ve tüm canlılardan insanı ayırt eden Benlik (Ruh) sahibi canlı oldu; dolayısıyla ölülerini gömen (mezarı olan) yaratık oldu.

Bu özet tasvirde şu Komün Elemanlarını sıralayabiliriz:

1- **Üretim Aksiyonu:** Üretimin temeli olan Ateşe, Mağaraya sahip olunmakla birlikte hâlâ toplayıcılık aşılamamıştır. Doğa'daki nesneler, Ateş bile, değiştirilmeksizin hemen hemen oldukları gibi kullanılır. Üretim, üreyimi karşılayacak yeterlilikte olamaması bir yana, "üretim" adını bile henüz alamaz. Çünkü sırf tüketimin ve insan üreyiminin yani Komün'ün aşırı baskısı altındadır. Ön koşul insan emeği değil, Komün'dür. Üretim, İnsan Toplumu var olduğu için ve sırf tüketim veya insan üreyimi için yapılır. Bu, hayvanın kendisini üretmesi için (üremesi-varolması için) yaptığı tüketimden bir adım daha ileride, **toplum dolayısıyla** yaptığı tüketimdir. Bu toplumcul sebep yüzünden, Marks'ın belirttiği gibi, Komün'ün kendisini yeniden üretmesi bile, bir üretim olduğuna göre, üreyim için, varolmayı sürdürmek için üretimdir. O halde üretim-üreyim kaynaşıklığı içinde, üreyim baskın durumdadır.

2- **Üreyim Aksiyonu:** 200.000 yıl kadar, belki daha fazla sürmüş görünen Orta Vahşet Çağı'nda insan üreyimi kaç kuşak üretmiştir?

100 yılda 4 kuşaktan, 1000 yılda 40, 200.000 yılda 8.000 kuşak üretilmiştir. İnsan Toplumu binlerce kuşak üreterek, kendisini tür olarak başkalaştırırken, tüketimi için yaptığı üretim 200 bin yıl içinde hemen aynı toplayıcılık çerçevesini, Ateş'i, Mağara'yı, bilinen doğal sayılabilecek Aletleri aşamamıştır. Fakat İnsan Türü, Neanderthal İnsan Tipleri basamaklanarak **beyin ve diğer; diş, deri, başparmak, tüy, dik yürüyüş için gereken iskelet yapısı bakımından** Sapiens İnsan türlerine yaklaşan evrimcil gelişimlere uğradı. Üretim Aksiyonu Üreyim Aksiyonuna hizmet ediyordu.

Hemen bütün Elemanları kapsayan genel üretim-üreyim Elemanlarında **denge üreyimden yana** işler görünüyor.

Daha özel Elemanlara girdikçe durum değişir mi?

Tersine üreyimin İlkel Komün'de yaratıcı mekanizmaları göze çarpar. Elemanların diyalektiğiyle izleyelim:

3- **Maddi Üretici Güçler:** Komün'de Manevi İnsan Üretici Güçleriyle sonuna dek (organik) kaynaşıklık içersinde bulunurlar. Ateş, devşirici; Aletler ve Mağara, av çevresi olarak özetlenebilirler. Bunlar doğayla de kaynaşık durumdadırlar. Eğer Manevi İnsan Üretici Gücün geliştirici kullanımı bulunmasa, doğadaki doğal hallerinden bile kolay

ayırt edilemeyecek bir seviyededirler.

4- **Manevi Üretici Güçler:** İnsan Gücü, Gelenek, Görenekten aşırıca güçlüdür. Tarihi Gelenek, Görenekler (Mit) henüz oluşmak üzeredir. İnsan Üretici Gücü iki başlıklıdır: Kişi ve Toplum olarak işler.

5- **Toplum ve Kişi:** Ateş ve Mağarayla YEKPARE'leşmeye başlamıştır. Çünkü Cinsel Yasaklar, bu ortamda gelişim bulmuştur. Ve toplum, Kişi ayrı-gayrılıklarını bir tek Komün içersinde daha süratle eritme ortamına kavuşmuştur. Komün'ün Yekpareleşmesi bu aşamayla birlikte hızlanmış görünür. Bu ilerleme, yine Üretim Sisteminden çok Üreyim Sisteminin itici gücüyle olur.

Ateş ve Mağara ortamı, Cinsel Yasakları yani İnsan Toplumunun Üreyim Aksiyonundaki büyük ilerlemeleri yaratmış sayılmaz. Tersine, İnsan Toplumunu, Ateş ve Mağarayı kullanmaya, keşfetmeye, kural haline getirmeye götüren sebepler, üretim sebeplerinden çok üreyim sebepleridir. Çünkü üreyim Ateşten ve Mağaradan yüz binlerce yıl öncesinden hayvanlar âleminden kopuşarak gelişen sağlam, organcıl determenizmli tabanını oluşturmuş buluyordu. Ateşle Mağara gelişimi, o tabanın ihtiyaçlarıyla kuşatılarak kullanıla kullanıla keşfedilmiş ve kurallaştırılmıştı.

Böylece üreyim, kendi hizmetine aldığı üretim mekanizmalarıyla yeni aşaması ve ilerlemeleri için Ateş ve Mağara olanaklarını yaratmış oluyordu. Ve Cinsel Yasaklar, Üreyim Aksiyonunu bir adım daha ileriye götürürken Üretim Aksiyonunu da geliştirerek ilerletiyordu.

Orta Vahşet Çağı'nda Komün, üreyim mekanizmalarıyla Yekpareleşmesini geliştiriyor; Kişi çatlakları, Cinsel Yasak ve Kan Örgütlenmesine giden yoldan (gelişen Totem kanalından) kapatılıyordu. Kişinin benliği Totem'e ve Komün'e bağlanıyordu.

6- **Benlik Elemanı:** Kişi beyninde bilinir-bilinmez; bilinç ve altbilincin örgütlenişi, Cinsel Yasak tutumunun biraz daha kurallaşmasıyla kesin, zıtlıklı ölçülere kavuştukça Kişi benliği oluştu. Orta Vahşet Çağı'nın Ateş ve Mağara (Teknik ve Coğrafya Üretici Güçleri) yanında, büyük gelişimi bu oldu. Benlik, Kişiyi Komün'den ayrıcalıklılaştırmadı, tersine Kişi yasaklarla kendisini Komün'e daha çok bağlama yoluna girdi.

7- **Ruh, Animizm, Totemizm, Kutsallaştırma Elemanları:** Kişi Benliği veya Kişi Ruhu oluştukça Kişi ve Kişi dolayısıyla Komün'ün dışında ve üzerinde Kişiye ve Komün'ün Ruhuna egemen bir "Ruh" anlayışı gelişti. Ve canlı-cansız bütün doğa varlıklarına yansıtıldı. Ruh her şeye girip çıkıyordu. Bu gelişim Orta Vahşet'te, Benliğin güçlenmesiyle Animizmi yeni aşamasına ulaştırdı. Animizm, her şeyi Ruhçu

bir yaklaşımla insanın kendisi gibi canlı görmesiydi. Bu aşamada Ruh anlayışının gelişmesiyle Animizm güçlenirken, Komün'ün doğadaki en çok ilişkilendiği bir varlığı Totem Tanrı olarak benimseyişi de belirginleşti. Neandertehal İnsan, Dördüncü Buzul Devri'nde hayatta kalmayı Ateş ve Mağara yaşamıyla başarırken, Mağaralardan koca ayıları kovma becerisini gösteriyordu. Bulunan ayı kafalarına ve yerlerine bakılırsa koca ayılar kutsallaştırılmıştı. Demek Komün'ün topyekûn Totem Tanrısı bu çağda koca ayılardı. Komün henüz Kan Örgütlerine kesince bölünmedikçe Totem Tanrı da tek olabilirdi. Komün, Yavru Kan'lara bölündükçe, Yavru Kan'lar da başka bir canlıyı Totem Tanrı edinirlerdi.

Ruh, İnsan Benliğinin doğaya yansıtılmasıyla oluşmuştu. İnsan Ruhu, kendi üzerinde kendisine egemen olan giderek kutsallaştırdığı Ruhu, edindiği Totem Tanrı'yla pekiştiriyor, güçlendiriyordu. Gerçekte doğada ve toplumda her şeyde dolaşan Ruh, Animizm ve giderek öne çıkmaya başlayan Totemizm, Kişi'nin kendi benliğinden başka bir şey değildi. Fakat Komün içersinde Kişi'nin, ayrı-seçilmiş-öne çıkan bir üstünlüğü olamadığı; tersine Kişi giderek Komün'ün organik bir Elemanı olarak Komün'le kaynaştığı için; başka bir deyişle kolektif düşünce ve davranış giderek geliştiği için, Kişi'den çevreye ve toplumda giderek ilişkilere yansıyan Ruh, doğada ve toplumda giderek ilişkilere göre egemenleşiyor ve Komün'ün inancı haline geliyordu.

8- **Alet Elemanı:** Ateş, Aletle kullanıma zarar vermeden Komün'ün Teknik Üretici Gücü haline getirilmişti. Mağara ve avlanma alanları da adım adım her yanı tanınıp hazmedilerek ve temizlenerek Coğrafya Üretici Gücü haline sokulurken hep Ateşten yararlanılmıştır. Bunun dışında Alet Elemanları da, Ateşten yararlanılarak ve Ateşle Mağaranın yaşam verimliliğine ayak uydurarak gelişim yapmıştır: Defne yaprağı biçiminde işlenmiş çakmak taşından âletler, avı vuran uçlar, kargılar, keskin bıçaklar, çakmak taşından baltalar, testereler, giysi işinin geliştiğini gösteren deri kazıyıcılar, kemik zımba, daha eski lobut ve kargılar.

Avcılıkta; büyük ayı, bizon, mamut, benekli geyik gibi büyük hayvanlardan çok, tavşan ve fare peşinde koşuluyordu. Kök, meyve, ot, yumurta, bal, balık, kuş, memeli, sürüngen ve böceklerle besleniyorlardı.

On binlerce yılda yapılan Alet gelişimi, topu topu hepsi bu çerçevede dönüp durmuştur. Fakat bu gelişim, Ateşin vurucu gücü altında Komün'ün geçimini sağlamaya yetiyordu. Henüz büyük avcılık yapacak birikime ulaşamamışlardır. Büyük avcılık [için], içinde bulundukları doğayı tanımaları; Animizm ve Totemizmlerini geliştirmeleri gerekirdi. Soyut fikir üretme yetenekleri henüz Pitekantrop seviyesini yeni aşmış sayılırdı. Ön beyinlerinin gelişimine bakılırsa, düşünce ve dille başları

hoş değildir. Daha çok arka beyinleri; görüş, işitme, dokunma, koklama, hareket, denge (beden gücü) gelişmiştir. Bu yüzden Sapiensler gibi büyük hayvan avcılığında boylu boyunca ustalaşamadılar. Aletleri de ona göre oldu.

Yani Alet Elemanı, Ateş'in gölgesindeydi. Ve yukarıda değindiğimiz gibi Ateş, Alet, Mağara, av alanı olarak bütün Maddi Üretici Güçler (yapabildikleri kadar geçim-üretimle), Üreyim Aksiyonuna, ayakta kalmaya hizmet edebiliyorlardı.

Hemen 8 Başlıkta ele aldığımız Elemanlar, yarı yarıya bir sadeleşmeye uğratılırken bile kendiliğinden genel bir Monizme girmiş oldular: **ÜRETİM** aksiyonu, **ÜREYİM** Aksiyonunun yönetimi (baskısı) altındadır. Dolayısıyla **ORTAK MÜLKİYET** gelişimi de yüz binlerce yıl önceden Üreyim'in kendiliğinden yönetimi veya baskısı altında ilerlemek zorunda kalmıştır. Ki Ortak Mülkiyet, ancak Komün'ün Cinsel Yasak Elemanı kanalından, Totemizm veya Kutsallaştırma bağlarıyla Yekpareliğini sıkılaştırmasından sonra belirgin bir Eleman halini alabilir.

Demek Komün Elemanları, genel olarak Üretim ve Üreyim Aksiyonunda derlenip onlara hizmet ediyorlarsa, Birinci ve İkinci Sınıflandırmaların ulaştığı sonuç kendiliğinden ortaya çıkmıştır: Üretim Aksiyonu; İlkel, Vahşi Komünlerde büsbütün Üreyim Aksiyonuna (yani Komün'ün ayakta kalma savaşına) hizmet ettiğine göre, Komün Elemanları üretimden çok üreyimin bayrağı altında sınıflanırlar.

O halde Üçüncü Sınıflandırma, Üreyim Aksiyonu içerisinde geliştirilmelidir. Olayların kendi iç ilişkilerinin gösterdiği yol budur.

Üçüncü Sınıflandırma: Cinsel Yasaklar Temelidir

Genel olarak Üreyim Aksiyonu kendi içinde nasıl sınıflandırılabilir?

Hayvan üreyiminden ayrılış; yüz binlerce yılı, belki de daha fazla bir zamanı kaplayan üreyim organlarının ve ilişkilerinin başkalaşıp insanlaşması biçimlerini veya aşamaları gerektirmiştir. Bu aşama kafalarımızda şu iki sınır içersinde canlandırılabilir:

A- Hayvanların üreyim organlarının ve ilişkilerinin yüksek memelilerde ulaşmış olduğu seviye.

Bu seviye, diğer hayvanlardan büyük farklılıklar göstermez. Yüksek memeliler de doğanın baskısı altındadır. Üreyim organlarını ve ilişkilerini doğa şartları düzenler. İnsana sıçramış bulunan insanımsı maymunların ve memelilerin yaşamasına elverişli okyanuslara batmamış Malezya adaları ve aynı enleme düşen Afrika karalarında, ılıman iklimlerde bile olsa, milyonlarca yıl önce Üreyim'in iklimlere ve mevsimlere

uymaması düşünülemez. Fakat yüksek memelilere çıkıldıkça yavruların bakımı ve gelişiminin zorlaştığı bir gerçektir. İnsanımsı maymunlarda bu zorlukların onları Alet kullanmaya ittiği düşünülmelidir. En alt sınır budur.

B- Üst sınır: Bugünkü İnsan üretimi'dir.

Mevsimlere, doğanın determinizmine değil, toplum biçimleri gelişimlerine uyar.

Bu iki sınır arasında Komün Toplumsallığı ve Aile biçimleri gelişmek zorunda kalır.

Demek üreyim kendi içersinde şöyle sınıflandırılabilir:

1- Hayvancıl üreyimden, yani doğanın iklimlerin düzenleyici determinizminden toplumcul determinizme doğru ayrılış; ilk basamağı bu ayrılış başlangıçları oluşturur.

2- Hiçbir yasağı tanımayan Komün basamağı; doğal kümeleşme, hayvan sürüsünden bir adım daha ileride; **Naturel Komün** veya istenirse Horde-L'etat Agraire: İnsanın Sürü Hali.

3- Cinsel Yasaklar zincirlemesiyle başlayıp gelişen Aile Biçimleri, Kan Örgütlenmeleri ve Totemizm.

Daha fazla ayrıntıya girmemize gerek yok. Konumuzun aydınlanışı için bu kadarı yeterli olabilir.

Bu üç aşamadan ilk ikisi, Orta Vahşet Çağı'nda aşılmış görünüyor. Üçüncü aşamaya da o ölçüde girilmiş bulunuluyor. Ayı Kült'leri ve ölü gömme davranışları, Cinsel Yasakların tutunmaya başladığının göstergesidir.

Üreyim Aksiyonu genel olarak kendiliğinden, doğasından gelen büyük yaşatıcı-ilerletici gücü dolayısıyla İlkel Komün'de bütün Elemanları yaratıp işleten, düzenleyen bir tabanı sağlamıştır. Bu yüzden kolektif üretimi ve kolektif Mülkiyeti yaratıp güden de kolektif üreyimin kendisi (yüz binlerce yılda yarattığı bu taban) olmuştur.

Üreyim, en ilkel canlılardan en yüksek memeli hayvanlara kadar bütün canlıların, yeni nesillerle türlerinin devamını sağlayan, milyonlarca yıllık en köklü bir mekanizmadır. Evrimin canlılarda yarattığı organcıl determizimlerle kendisini geliştirme yolu, köprüsü üreyim vasıtasıyla bulunmuştur.

Yeni nesiller üretilmedikçe evrim sapa yollarda duraklar. Yeni nesillerin (dolayısıyla evrimin) sürüp gitmesi için üreyim sistemleri canlılarda durmadan çeşitlenip zenginleşen uyum mekanizmaları yaratmıştır.

İnsan Toplumunda üreyimin ulaştığı zenginlik, yeni yaşam, geçim

zorluklarını beraberinde getirdikçe, üreyimin yerli Elemanlarıyla birlikte, üretimin Elemanlarını da yaratıp geliştirir ve düzene sokar.

Canlılarda yeni nesillerin üretilmesi doğanın doğrudan baskısı altındadır, iklimlere uyar ve organcıl determinizmle işler. İnsan Toplumunda yeni nesillerin üretilmesi, toplum dolayısıyla işleyen bir seviyeye ulaşmıştır. Doğa, toplum dolayısıyla etki edebilir. Başka deyişle, doğa etkisi, determinizmi toplum biçimlerinin gelişimi ölçüsünde dışarlanmış, dolayılaştırılmıştır. Ve insan, kendi toplum gidişinin, kanunlarının determinizmiyle uyum yaparken (canlılar nasıl kendinden eşeyli, çift eşeyli, tek eşli, çok eşli gibi yollar tutturmuşsa, İnsan Toplumu da) Cinsel Yasaklar; Aile Biçimleri ve Kan Örgütlenmeleri yani Totemizm yolunu açmıştır.

Cinsel Yasakları yaratan şey, elbette yine canlıların yaşama ve üreme savaşından çıkıp gelen ama daha zorlaşarak gelişen ve insanlaştıkça üretim zaruretiyle kuşatılan Üreyim Aksiyonu tabanıdır. O taban, yasakları henüz bilemeyen ama üreyim damgalı olduğu için Cinsel Yasaklar yolunu kendiliğinden açmaya elverişli Doğal Komün (Horde) halidir.

Demek Üreyim Aksiyonu kendi içersinde hem prose hem de tuttuğu yol çeşitlenişi bakımından sınıflandırıldığında ele gelen sonuç, insanın Cinsel Yasaklar tutumu olur.

Cinsel Yasakların kendi içersinde gelişimi ve sınıflandırılması ise, bildiğimiz (Kandaş, Ortaklı, Sendiyazmik, Tek Eşli) Aile Biçimlerini ve Kan Örgütlerini, Totemizm sentezlerini verir.

Öyleyse Komün Elemanlarının Orta Vahşet Çağı'ndaki sınıflandırılması, bize asılmamız gereken ana halkayı göstermiştir: Cinsel Yasaklar veya genel olarak Üreyim Tabanı.

O halde Marksizm, Tarihöncesi Komünal oluşumda bindiği dalı keser durumuna mı düşmüştür?

Hayır. Cinsel Yasaklar veya genel olarak Üreyim Aksiyonu, Komün Elemanları içinde hiçbir zaman tek başına, sadece İnsan Üretici Güçleri içinde gelişmez; Alet ve Coğrafya Elemanlarıyla birlikte gelişir. Sadece bu maddi güçler Komün Tabanında gölgede kalacak kadar ağır-aksak gelişimlidirler. **Kent, Yukarı Barbarlık Toprak Ortak Mülkiyetiyle** birlikte üretim, üreyime baskın gelmeye başlar. Veya üretimle üreyim arasındaki savaş, Medeniyet üstün gelinceye dek amansız biçimde sürer giderken, Teknik ve Coğrafya Üretici Güçleri Modern Tarihin ve Toplum Biçimlerinin temelini hazırlayacak gelişimlere uğramaktan geri kalmaz.

Yukarı Vahşet'te Cinsel Yasak Sınıflandırması

Bu kez, sınıflandırmalarla ulaştığımız **Cinsel Yasakları**, Yukarı Vahşet Çağı Elemanları içersinde sınayarak gözden geçirmeyi deneyelim.

Yukarı Vahşet'teki Komün Elemanlarını sıralayalım:

1- **Alet Elemanı:** Yine özellikleri değiştirilmeksizin, doğada nasılsalar öylece kullanılırlar. Ancak bu kez kemik kullanımı yaygınlaşır. Taş Aletler geriler. Zıpkın, mızrak ucu, iğne, düğmeler...

2- **Mağara:** Neanderthallerden boşaltılır.

3- **Coğrafya-Av Alanı:** İklim 4'üncü Buzul sonu, ılıman. Avlanma Ren Geyiği ve büyük hayvanlara doğru gelişmiştir.

4- **İş Bölümü:** Ev (Mağara) işi kadın, av işi erkekte olmakla birlikte, kadın her alanda aktifliğini sürdürmekten geri kalmaz.

5- **Ölü Gömme-Yeniden Diriliş:** Ölülerini sevdiği eşyalarla birlikte gömerler. Yeniden Dirilişe İnanış (Ruh) Animizm gelişmiştir.

6- **Güzel Sanat:** Mağara derinliklerine özel ressamlara [yaptırılmış] Kutsallaştırılmış Totem, hayvan resimleri yaygındır.

7- **Kadın Ana Tanrı:** Heykelciklerde kendisini gösterir.

8- **Kutsallaştırma:** Gelişerek Totem, Ana Tanrı ve Ölü Gömmeye, Güzel Sanata, Dile yansımıştır.

9- **Dil:** Düşünce ve dil beyni ve çene, damak yapısı gelişmiştir. Her şeyiyle bugünkü insan gibidir.

10- **Yekparelik:** Kişi Komün'de, Totem Tanrı ve Ana Tanrı'yla yani Kan Örgütleriyle iyice eritilmiş bulunur. Komün en üstün Yekpareleşmesine ulaşmıştır.

11- **Animizm:** İnsan Ruhu'nun, yukarıdaki gelişmelere bakılırsa, soyutlama seviyesi bir hayli ilerlediği ölçüde, kendi ruhunu doğaya ve her şeye yansıtarak **"Kutsal Ruh"** Elemanını da geliştirir. Animizm zirveleşirken Totemizme uç verir.

12- **Benlik ve Kutsal Ruh:** İnsan Ruhu, Benliği Cinsel Yasaklarla geliştikçe eski Animizm tabanını; yani her şeyi kendi gibi canlı görme eğilimini geliştirip Ruh'a kavuşturur veya bu gelişimi daha da yükseltir.

13- **Cinsel Yasaklar:** Ana Tanrı ve Totem Tanrı gelişimlerine bakılırsa henüz Kandaş ve Ortaklı Aile biçimleri yani bir iki Kan örgütlenmesi aşılmış görünmüyor. Totemlerin genel hayvan resimleri içerisinde bağımsız birkaçının sivrilmiş gibi görünmesinden bunu çıkarabiliriz.

14- **Totemizm veya Totem Elemanları:** Hayvan resimleri, kesin kutsallaştırılmaya uğratılarak çizildiğine göre, Totemcil sivrilişe uğramıştır. Ancak henüz genel bir Animizm içersinde özel av hayvanlarına

doğru yani potansiyel Totemlere doğru kayış göze çarpar. Kan Örgütlerinin, şu veya bu hayvanı Totem ayırdına uğratarak resmedecek kesinlikte veya çoklukta gelişmediği anlaşılıyor.

15- **Mit Elemanı:** (Tarihçil Gelenek-Görenek) kuşaklara aktarılabilecek seviye, araç-gereçlerine; Totem, Resim, Heykel, Dil, Kan Örgütlerine ulaşmıştır.

16- **Ortak Mülkiyet:** Oynak-gelgeç olmakla birlikte, Komün'ün Kandaş örgütü içinde ortak düşünce ve davranış yukarıdaki gelişimlerle daha da sıkılaştırılmıştır.

17- **Üretim Aksiyonu (veya Elemanları):** Henüz yukarıdaki Eleman zenginliğinden de anlaşılabilir ki, üreyim tabanının baskısı altındadır. Büyük hayvan avcılığıyla şenlenmiş bulunsa da özel el emeği içinde gelişip yaygınlaşmış bulunmaz. Hâlâ kuvvetlice ön şart, Komün'dür. Komün de üreyim Elemanlarına bağlı bulunur.

Yukarıdaki Elemanların şöyle bir gözden geçirimi bile bize, Yukarı Vahşet'te Eleman sınıflandırmasının, genel olarak üreyimden, özel olarak Cinsel Yasaklardan yana yani Aile Biçimlerinden ve Kan Örgütlerinden yana ağır bastığını gösterir: İlk üç Eleman (Alet, Mağara, Av Alanı) dışında öteki 14 Eleman, hem sayıca, hem kalitece bize; İnsan ve Tarih Üretici Güçlerinin, Maddi Üretici Güçlere aşırıca baskın geldiğini gözlere batırırca belirtir.

Yukarı Vahşi Komün'de, İnsan Üretici Güçleri üreyim tabanında yoğunlaşırlarken nasıl bir araçla, mekanizmayla düşünüp davranırlar?

Sezerek veya kendiliğinden gelişen Cinsel Yasaklar tutumuyla örgütlenirler.

1- **Cinsel Yasak Eğilimi:** önce Kişi beyninde BENLİK mekanizmasını (bilinç-altbilinci) örgütledi. Bu **Kişi Ruhu** idi.

2- **Kişi Ruhu** geliştikçe her nesneye ve topluma yansıyarak ünlü muamma, ikilik sayılan **Kutsal Ruh'u** yarattı.

3- **Kutsal Ruh,** Kutsallaşmadan önce doğayı, toplumu yorumlama sadeliğinde Animizm: Cancılık biçiminde dolaşıyordu. Totem sentezi-le birlikte kutsallaştıkça cancılık ruhlu hale geldi.

4- **Totemizm:** Cinsel Yasaklar Aile ve Kan örgütlenmesini belirginleştirdikçe önce Komün'ün sonra Kan'ların ayrı ayrı Totemleri oldu. Totemler çoğaldıkça her şeyin kutsallaştırılması gelişti.

5- **Düşünce ve Dil**: Yine aynı mekanizmayla, Cinsel Yasakların dinamizmiyle oluşan Benlik, Toplum, Totem (Doğa) çelişkileri Düşünce ve Dil sentezlerini verdi.

6- **Mit:** Geleneklerin oluşup aktarımı gerçekleşti.

7- **Alet, Mağara, Av Alanı:** Maddi Üretici Güçlerde yeni metotlar da, taşın gerileyip kemiğe ve büyük av hayvanlarına yöneliş de, insan benliğine tutunup gelişti. Ve yine topluma dönerek Komün'ü ve Kişiyi geliştirdi.

8- **Yekparelik:** Bu mekanizmalarla (bütün olarak) sıkılaştı.

9- **Ortak Mülkiyet:** Benimseyiş daha Komüncül Yekparelik içinde oldu.

10- **İşbölümü ve Ana Tanrı:** Cinsel Yasaklar işbölümünde kadının görevlerini, üstünlüğünü belirginleştirdi. Üreyim Aksiyonunda yeni kuşaklar kendiliğinden, Komün'ün bekasının kendilerine bağlı olduğunu, bunun da kadın anadan kaynaklandığını Cinsel Yasakların Anayanlı gelişmesinden anladılar. Kadın aktüel şef oldu ve hafifçe Totemin yanında Tanrılaşma eğilimine girdi.

Demek Orta Vahşet'te beliren Elemanlar ve sentezler, Yukarı Vahşet'te daha da olgunlaşarak, sınıflandırmaları kendiliğinden **Üreyim** ve **Cinsel Yasak** mekanizması yönünde yoğunlaştırır.

Komün'de bütün Elemanların içiçe, ayırt edilemez diyalektik etkileşimde bulunduğunu unutmadan şu sonuca varabiliriz: Komün'de İnsan ve Gelenek Görenek Üretici Güçleri, Maddi Üretici Güçleri: Teknik ve Coğrafyayı gölgede bırakacak biçimde baskındır. Baskınlık, Üreyim Aksiyonunun Cinsel Yasaklar mekanizmasıyla hayata geçer. Ve üretimi hizmetine alır. Ancak bu diyalektik karşılıklı işleyerek gerçekleşir.

Toplumcul Üreyim ve Darwinizm

Böyle bir Üreyim Aksiyonu, Darwin'in üreyim anlayışından çok farklıdır; yani hiç benzemez. Başka deyişle insan üreyimi, üretimsiz tek başına bulunamaz. Doğada canlıların yaşama ve üreme savaşlarının ayırt edilemez beraberliklerine benzetilebilse de hayvanların aşamasına indirgenemez.

Charles Darwin, **"Türlerin Kökeni, İnsanın Soyu ve Seksüel Eleşim"** adlı üçlü eserinde, İnsan Toplumunun sorunlarına ayak bastıkça skolâstik ve metafizik akılcılığını gizlemekte zorluk çeker. Canlılar âleminden, İnsan Toplumuna adım attığını bile ayırt etmeksizin konuşur. Fransız bilim adamlarına ve M. Perrier'e haklı olarak dokundurduğu alaycı azarlamayı, bu kez kendisi fazlasıyla hak eder. Marks-Engels-Morgan'ın eserlerinin ne anlama geldiğini doğru dürüst düşünme zahmetine bile katlanmayacak kadar doğacıl metafiziğe batmıştır. Bilmediği İnsan Toplumu alanında kolayca öne sürdüğü Maltusçu ahkâmlarından biri, Üreyim Aksiyonu üzerinedir:

"İnsan kendi geçim araçlarından daha büyük bir oranda çoğalmak eğilimindedir; bu yüzden arada sırada zorlu bir varolma savaşı vermekte, doğal seleksiyon bu savaşın alanındaki her şeyi etkilemektedir."

Darwin'in üreyimden anladığı, **nüfus artışıdır.** Bizim üreyimden kastımız, üreyim mekanizmalarının insanı, hayvanlar âleminden ayırırken toplumcullaştıran, toplumcullaştırırken üretim mekanizmalarını da beraberinde geliştiren ve son duruşmada Yekpare Komün'ü oluştururken bütün Elemanlarla **çekirdekleşen kanunlar tümlüğüdür.** Yani:

İnsanlığın nüfus problemi ve o problemden doğmuş-doğacak yaşama savaşları yoktur; İnsan Toplumunun gelişim biçimlerini işleten kanunlarına uyum problemleri vardır. Nüfus ve ilk problemler, sadece o kanunlara uyumsuzluktan yansımış sonuç problemleri oluştururlar. Nüfus ve geçim araçlarıyla oynamak hiçbir toplumcul derdimize köklü devalar getiremez, tersine geri tepen silah etkisi yapabilirler.

Canlılarda nüfus artışını, üreyim ve yaşama savaşı (doğal, cinsel seleksiyon) çözümleyebilir. İnsan Toplumunda bu işi ezbere vaaz edilmiş ve kolayca yakıştırılıvermiş doğal seleksiyona havale edemeyiz. Orada, bambaşka işleyişlere kavuşmuş toplumcul gelişim kanunları egemen bulunur. Ve o kanunların araştırılması, Darwin'inkine hiç benzemeyen birçok çileli ömrün seve seve vakfedilişini ister. Darwin'in ve benzerlerinin bunu dahi sezememesinin onlara çok görülemeyeceği, uzman bülbüllerinin hangi çöplükte öttüğünün iyice anlaşılmasıyla birlikte ortaya çıkmış bulunuyor. Aradaki kesin ayırtlar yapılamadıkça toplumcul kanunlar göz ardı edilmeye devam edecektir, velev ki Sosyal Devrim Cephesi konuyu derinleştirmiş bulunsun.

Yeri gelmişken Darwinizme birazcık dokunalım: Konumuzun başkalığını ve kapsamını daha iyi göze batırabilmek için; Darwin'in onlarca yıldır doğa bilimi uzmanlarınca ikircilliksiz ve tartışmasız benimseniveren; aslında matahmış gibi gösterildiği denli iğreti olan fikirlerinin bir ikisine konumuz açısından değinip geçelim.

"Zihin" ve "Dil" Toplumu Yaratabilir mi?

Darwin'in, canlıların türleşmesini, bir tek temelden kalkarak doğal seleksiyon kanunlarıyla geliştiğini bulması ve dolayısıyla insanın yüksek memeliler tabanınında bir hayli gelişkin maymunlardan aynı kanunla türemiş olabileceği sonucuna ulaşması, elbette doğa bilimlerinde, günümüzdeki modern biyoloji yolunu açıp geliştirecek derecede büyük bir ilerleme sayılır.

Ancak İnsan Toplumunun gelişiminin, insanın hayvanlar âleminden daha ayrılırken bambaşka kanunlara yaslanabileceği sezilerine, yaşanan toplum biçimlerine şöyle kabaca bakarak sahip olmak hiç de zor olmasa gerekti. Hele Marks-Engels'in eserlerinin sağır sultana duyurarca ortalarda dolaştığı, hiç olmazsa Sosyal Devrimlerin kaynaştığı Avrupa yıllarında, toplum gidişinin bambaşka kanunlara yaslanabileceği Darwin gibilerince sezilmesi ve merakla üzerine eğilinmesi beklenirdi. Marks-Engels tükenmez iyiniyetleriyle bunu beklemiş olmalıydılar. Tarihsel Maddecilik kurucularının, Darwin'in eserlerine ilk yıllarında övgüyle, merakla yaklaşıp kendi eserleriyle parelellik kurmaları bu yüzdendi. Ne var ki Darwin, sonra gelişecek burjuva uzman okullarının ilklerinden olmak erdeminden ve erdemsizliğinden dışarıya çıkamayacak burjuva kuşatımlar altındaydı. Sonradan Morgan'ın büyük eserinin yayımlandığı ve Avrupa'da yankılandığı yıllara (tartışmalara) bizzat şahit olduğu halde, toplumsal kanunların ayrıcalıklığı sezilerine bile ulaşamadı. Skolâstik ve metafizik anlayışı, klasik doğa bilimlerinde (uzman okullarında) yankılandı durdu. İnanılmaz biçimlerde popülize edilerek sürdürülen bu görüşlerin havalarını, yeri geldikçe gidermek boynumuzun borcudur.

Hepsinin dayandığı temel fikir, Darwin'in insanı hayvan derekesine düşüren görüşleridir. Fakat çok satan popülist geliştirimleriyle tanınmaz hale geldikleri için, bulaşıcı, kolaycı akımlarını geliştirmişlerdir. Tabiî o denli de kolay ve çabuk yıkılacaklardır.

Darwin zorluğu hep kendi açısından görür. Şöyle der:

> **"Zihni yeteneklerimizin ve ahlâki yeteneklerimizin yüksek düzeyi, insanın kökeni konusunda bu sonuca** (maymundan türeyişe) **vardıktan sonra, kendini gösteren en büyük güçlüktür."**

Burada güçlük, hayvanlar âleminden ayrılan insanın, daha karmaşıklaşıp bambaşkalaşmış toplumcul kanunlar işleyişine kavuşmuş bulunduğunu sezme olanağı gösterir aslında.

Darwin, insanın "zihni ve ahlâki yeteneklerinden" yola çıkarak, toplumcul kanunların ayrıcalıklı varlığını sezeceğine ve bambaşka bir çalışmayla insan bilimleri alanında da yeni ufuklar açacağına; gerisin geri canlılar âleminin kanunlarına döner ve gerçek çapını gösterir:

> **"Ama evrim ilkesini kabul etmiş herkes[in], yukarı hayvanların insanınkilerle aynı yapıda fakat derece bakımından çok farklı olan zihni yeteneklerinin ilerlemeye elverişli olduğunu görme[si] gerekir."**

Buradaki sihir: **"yukarı hayvanların zihinlerinin de ilerlemeye**

elverişli oluşu" cümlesindedir.

"İlerleme elverişliliği" her yukarı memeliyi neden insana ulaştıramamıştır? Hangi kanunlar insanı insan yapar? Sadece **"doğal seleksiyon"** formülcüğü İnsan Toplumunda hangi kapıyı açabilir?

Bunu Darwin de sezer ve toplum olaylarını, canlılarda yaptığı gibi sıralayıp doğal seleksiyon formülüne bağlamaya çalışır. Darwin'in burada tutunduğu halka zihindir. Zihin geliştikçe İnsan Toplumu da ortaya çıkar mı?

> **"(...) Evcil hayvanlarda zihni yetenekler kesin bir şekilde değişkendir ve değişimler kalıtsaldır."**
>
> **"Bundan ötürü koşullar onların doğal seleksiyonla gelişmesine elverişlidir. Aynı sonuç insanı da kapsayabilir. Zihin çok eski dönemlerde bile, onun dili bulmasını ve kullanmasını, silahlar, Aletler yapmasını ve tuzaklar kurmasını ve benzerlerini olanaklı kıldığından onun için her şeyden önemli olması gerekir; insan toplumcul alışkanlıklarının da yardımıyla, uzun zaman önce, yaşayan bütün canlıların en baskını olmuştur."**

Darwin burada **"Zihin"** anahtarına, **"Kalıtım"** anahtarını da ekleyerek güçlendirmekten başka bir şey yapmaz: zihin gelişmeye elverişlidir ve gelişimler kalıtsaldır; böylece insan, zihin gibi bir yeteneklilikle Dili ve Aleti vesaireyi bulur. Bir de bu gidişe, **"toplumcul alışkanlıklar"** yardım ederse İnsan Toplumu gelişir. Bu çocukça kurgu, Darwin'in 1500 sayfayı bulan eserinde, canlılar âleminde sunduğu zengin-gerçekçi örneklerle bezenmiş kurgularına hiç benzemez. Bu iğretiliği bile farkedemeyişinden alacağımız derslerin başında, İnsan Toplumunun bildik gelen olaylarının bile ne denli bilinmedik kanunlara yaslanabileceği düşüncesi gelir.

İnsan **"zihninin yetenekleri"** ve **"dili"** de ve başka Elemanları da, bunların **"kalıtsallığı"** ve **"gelişmeye elverişlilikleri"** de, ele almaya çalıştığımız Komün Elemanlarının diyalektiğine dayanır. O da, Üreyim Aksiyonunda tıpkı Animizmde Totemizmin sivrildiği gibi, sivrilip neşterleşen Cinsel Yasaklar Elemanına dayanır. Ancak Cinsel Yasaklar Komün'de diğer Elemanlarla öylesine kaynaşık etkileşimler-sonsuz ve sayısız alışverişler içersindedir ki, üretim Elemanlarıyla da cilalanıp sentezleşmiş bulunur. Yine de Komün'de baskın aksiyon üreyim olması sebebiyle **Cinsel Yasaklar** Elemanı, Maddi Üretici Güç Elemanlarıyla birlikte bir kanun tabanı oluşturur. Bu topyekûn Komün Çekirdeğini oluşturduğu için, İnsan Toplumunun gelişim biçimlerinin anahtarını da elimize verir. O, temelde sürekli dengelerini başkalaştırarak yeni toplumlara olanak veren **Üretici Güçler** sözcüğüyle özetlenebilir. Fakat Komün'de farklı, Medeniyetlerde farklı, Kapitalizm ve Sosyalizmde

farklı işleyişler gösterir. Bir tek doğal seleksiyon formülüne sığmadığı gibi, başkalaştığı için benzemez de. Yeter.

Konumuza dönelim.

Aşağı Vahşet'te Cinsel Yasaksızlık Temeli

Komün Elemanlarının en çok yoğunlaşıp belirginleştiği konak, Vahşet'in Orta ve Yukarı halleriydi. Orada Elemanların sınıflandırılmasıyla ulaştığımız bu sonuçları, acaba daha belirsiz ve belgesiz olan Vahşet'in daha Aşağı Çağlarına uygularsak, hangi sonuçlarla karşılaşabiliriz? Benzer tabanı orada da bulabilir miyiz?

Denemelerden yılmamalıyız.

Aşağı Vahşet'te:

1- **Alet Elemanı:** Taş-lobut, sopa, en ilkel doğal halinden devşirmedirler.

2- **Ateş-Mağara:** Aşağı Vahşet'in sonunda ortaya çıkar: Pekin İnsanı, Heidelberg vb.

3- **Coğrafya Av Alanı:** Avcılıktan çok bitki, meyve, böcek toplayıcılığı ve ağaçlarda kovuklarda yaşama. Ateş, Mağarayla birlikte Avcılık ilerler.

4- **İşbölümü Elemanı:** Henüz uç vermiş olabilir. Çünkü çocuk doğumu, bakılmasının Komün'e yük olmaya başlamış olduğunun anlaşılması gerekmiştir. Bu, Komün olmalarının ilk tabanını teşkil eden bir gelişimdir. Ve türün bekası [varoluşu-sürmesi] içgüdülerine dayanır. Hayvanlar türlerinin bekası için yumurtalarının sayısını arttırıp azaltırlar; zayıf yavruları yuvadan atma, boğma ilk sürüngenlerden beri gelişmiş bulunan içgüdülerdendir. İnsan Toplumu hayvanlardan ayrılırken bu süreci acı deneylerle yaşamış ve çocuklarının bakımının, yaşlıların da bakımı anlamına geldiğini anlamakta gecikmemişlerdir. Hâlâ kırlık bölgelerimizde, köy ve kasabalarımızda çok çocukluluğun bereket olarak değerlendirilmesi[nin], sadece İslam geleneği olarak yorumlanması eksik olur; İslamiyeti Barbarca benimsemiş Türk-Kürt ailelerinin bu benimseyişlerinde en eski bu kökleri sezebiliriz. Çocuklar Komün'de pek çabuk yetişip Komün'ün bekasına-varoluşuna ve hayatta kalışına inanılmaz katkılar yaparlar. Çünkü Komün'de yeni kuşaklar, adım adım da olsa ilerlemenin sembolüdürler. Bu, belki birkaç kuşakta bir kendini gösteren organ başkalaşımları (tür değiştiren kuşaklar) biçiminde de olduğu için, çocuklarının doğumu, bakımı, yetiştirilmesi analık güdülerinden gelişmiş ve başkalaşarak Komün'ün asıl görevlerinden biri haline gelmiş olmalıdır. O çağlarda çok kısa olması gereken insan ömrü

içinde, yeni kuşakların yetiştirilmesi can alıcı, yaşatıcı bir görev olur. 19'uncu Yüzyıl başlarından zamanımıza kadar 100 yılı aşkın bir zamandır araştırılan Komüncül toplumlarda çocukların çok kısa zamanda Komün işlerine katıldığı bildirilen önemli raporlardandır. Bu tür olgular birçok yüzeysel sebeplere bağlansa da, asıl eski temeli güçlendirmekten geri duramazlar. Komün'de çocuk, ilkin hayvan yavrusundan farklılığıyla Komün'e aşırı yük olmuşa benzer. İçgüdüler bu olayda sınavdan geçip, insanlaşmaya çalışan sürüde büyük bunalımlara, krizlere, çıkmazlara yol açtıkça çözüm analık güdülerinin baskın gelişinde ve çocukların yetiştirilmesine Komün'ce zaman ayrılmasında, barınak bulunmasında, geçim şartlarının verimlileştirilmesinde bulunmuştur.

İşte bu gidiş Orta Vahşet'te Ateş ve Mağara'nın kurallaşmasıyla oluşmuş bulunan işbölümünün ilk temellerini teşkil eder. Ve Cinsel Yasakların da sarsılmaz tabanını oluşturur. Fakat En İlk Komün'de Cinsel Yasak da bilinmez.

5- **Cinsel Yasak Elemanı:** Hayvanlar âleminden ayrılışta yukarıdaki süreç çok uzun bir zamanı ve sayısız kuşakları kaplamış olmalıdır. Bu süreç içinde ve sonunda Cinsel Yasak ve hiçbir sosyal yasak yer alamaz. Çünkü Komün ayrılıklara değil bütünleşmeye ihtiyaç duyar. Yasakların henüz bilinemeyişi, Komün'ün hayvan üreyiminden bambaşka bir yolu tuttuğunun delilidir.[55]

Bu yol, önce yasak tanımayan bir tutumda çıkar bir yol bulmuştur. Sonra bu tutum kendiliğinden Cinsel Yasak zıttına atlar.

Yasak tanımayan tutum, yeni kuşakların yetişmesine hizmet eden barışçıl, çekişmesiz bir topluluğu teşkil etmiştir. Ancak prose çok geçmeden zıttına atlamak zorundadır. Çünkü çocukların, yeni kuşakların, Komün'ün bekasını sağlamadaki yetersizlikleri daima Komün'ü ileri bir örgütlendirmeye sevkedecek tabana ulaşmıştır. Bu ebeveynlerle çocukların cinsel alışverişini engellemekle başlayabilir.

Fakat Aşağı Vahşet'te böyle bir ortamın yaratılması ancak Ateş ve Mağaranın Keşfiyle mümkün olabilir. Bu yüzden Aşağı Vahşet sonuna dek Cinsel Yasaklara yol açabilecek hayvandan apayrı toplum önşartına ulaşmıştır.

6- **Benlik ve Animizm:** Cinsel Yasak olmayınca benlik yok mudur?

Darwin'in sayısız örneklerinden seçmeler yaparak görebiliriz: Canlılar, yukarı hayvanlara doğru geliştikçe bir hayli gelişkin düşüncelere ve beyinlere sahip olurlar. Yukarı hayvanlarda da pasif de olsa bir içgüdüler organizasyonu kanalından **öğrenme** ve ona göre **davranış**

---

[55] Engels, Friedrich Engels, L'origine de la famille, de la propriété privée et de l'État.

geliştirme bulunur. Bu temel, Komün'e doğru gelişen üreyim mekanizmasıyla insan beyninde bir ÖN-BENLİK yaratır. Pitekantroplarla şempanzeler arasında oluşan 5-6 endekslik beyinleşme farkını, toplumsallığı şart koşan Üreyim Sistemindeki başkalaşma yaratmıştır. Tabiî hemen hatırlamalıyız: Üreyim Sistemi daima Üretim Sistemlerini geliştirirken Komün'de ayırdedilmez üreyim-üretim çekirdekleşmesini yaratarak ilerler.

Animizm de bu Ön-Benlik gelişimine bağlı olarak bir "ÖN-RUH" kazanarak Doğal Komün'ün "Dünya Anlayışını" filizlendirir; Komün İnsanı, böylece her şeyi kendisi gibi canlı görüşünü bir adım daha ilerletir. Şüphesiz ki bu **"Dünya Görüşü"** henüz dilsizdir. Ön-Mantığın filizleniş halidir; korku, kaçış, savunuş, saldırış, kazanış, coşku, sevinç, topluluğun yararları, barınağın yararları, analık, çocukların varlığının kattığı yük ve sevinçler, açlık, paylaşma, hırslaşma, barışma, kolektif davranışta uzlaşma gibi duyguların, sezilerin; hayvancıl güdülerden ayrılarak, toplumcul üreyim ve üretim yoluna girmesi; organize olduğu ölçüde bu yolu doğadaki her şeye yakıştırması gelişimidir.

7- **Kutsallaştırma:** Henüz Cinsel Yasaklar ve Totem belirmediği için, belki konağın son yüz bin yıllarında Ateş ve Mağaranın keşfiyle Cinsel Yasak ve Totem denemeleri veya sivrilişleri uç vermiş olabilir. Çünkü Neanderthal İnsan, Aşağı Vahşet'in son Avrupa Tipleriyle (Heidelberg) birlikte yaşadığı ve Cinsel Yasak-Totem geliştirimlerine girdiği düşünülünce bu olanaksız görünmüyor. O çağın bu yönde belgesiz oluşu, elbette Cinsel Yasaklarda henüz ileri gidilemediğini gösterebilir. Fakat davranış olarak denenmemiş olsa, Neanderthallerin Ölü Gömme ve Ayı Kült'lerine dek ilerlemeleri mümkün olamazdı. Zira her türde izlenen şaşırtıcı ilerlemeler, bir önceki aşamanın sonlarında mutlaka hazırlık antrenmanlarının sonucu olduğu görünüşünü veriyor.

Yine de Totem belirginleşmedikçe Kutsallaşma da belirginleşmez. Ancak Animizm görüşü içerisinde, bir tek Totem hayvanı veya bitkisi değil de, içinde bulunulan doğa, belli-belirsiz (flu) parçalı bir Kutsallaştırma duygusu, ilk filizlerini vermiş olmalıdır. Çünkü Animizm, insanın kendi Ön-Benliğini çevresine yansıtmasından başka bir şey değildir. Korkular, coşkular doğaya yansıdıkça Komün üyelerinin birbirlerine bulaşan duygularıyla katlanarak geri dönecek ve en çok alışverişte bulunulan doğa parçaları kısmen, parçalı, belirsiz bir Kutsallaşma tohumunu filizlendirmiş olacaktır. Bu gidiş de, diğer Elemanlarda olduğu gibi, toplumcullaşmanın bir parçası olarak yine toplumcullaşmayı yeniden üretmeye dönüşecektir.

8- **Yekpare Komün ve Kişi Elemanı:** Kişi hayvanlar âleminden he-

nüz başkalaşmış ve toplumcullaşmış bulunur. Darwin'in sandığı ve ileri sürdüğü gibi **"toplumsal alışkanlıklar"** hayvan sürüsüyle eş anlama gelmez veya sürüden türemiş değildir. Koymaya çalıştığımız gibi, bambaşka kanunlarla kazanılır. Hayvanların yukarı memelilerinde, insana taban olmuş maymunlarda -sürü güdüleri gelişmiş bulunsa da- sürü, toplumdan hayvan kadar apayrı bir şeydir. Sürüye rağmen hayvan doğada tek başınadır. Sürüde güdü bile olmayabilir, iddiasını güden doğa bilimcileri sonuna dek haklı çıkmayabilirler. Sürü, sonradan öğrenilmiş bir davranış da olabilir. Kalıtsal bir güdü de olabilir. Bu, sürü hayvanının doğada tek başına kaldığı zaman, insan gibi toplumcul mekanizmaları taşıyabilmesi ve yeniden üretebilmesi anlamına gelemez. Hayvan sık sık tek başına kalıp telef olabilir, ama insan toplumculluğu kanunlaşmış bulunduğu için, tek başına yaşayamaz.

Aşağı Vahşet halinde, insan toplumcullaşmış bulunsa da bu tek başınalık halini birdenbire atamaz. Komün'ün Yekpareleşmesi henüz başlangıç halindedir. Cinsel Yasaklar, Kan Örgütleri ve Totem gelişmeden, Komün Çekirdeği Elemanlarıyla zenginleşip sımsıkı sonsuz alışverilerle Yekpareleşemez.

Kişi hayvancıl güdüler düzeyinden henüz kurtulmuştur. Ve Ön-Mantığı, Ön-Benliği gibi gelgeç davranışlıdır. Bu yüzden de henüz hiçbir yasağa uyabilecek, yaratabilecek veya o yola girebilecek durumda değildir. Ve hiçbir yasağın tanınmadığı Komün Tabanı, bu yüzden çok uzun yüz bin yılları almış görünür. Kişi'nin rolü gittikçe Komün'de eriyecektir.

9- **Üretim Aksiyonu:** Hemen bütünüyle denebilecek ölçülerde Üreyim Aksiyonunun baskısı altındadır. Sentez hiçbir yasağın tanınmadığı Komün olur.

1. Buzul Çağı'nın bastırmasından önceki zamanlara yayılan bu aşama, yeryüzünün sulara batmamış ilk çağlarındaki Tethys Kıtası'nın kara kesiminde geçer. Bu bölgeler, istikrarlı oldukları için canlıların sürekliliğine ve çeşitlenişlerine olanak tanır. İlk insanımsıların bu kara kesimlerinde bulunuşu, Aşağı Vahşet İnsanının ilkin buzullar bastırmadan önce, buralarda tropikal ve yarı tropikal barınak ve ağaçlarda korunduğunu; kaçıp kovalıyarak Dik Yürümeyi geliştirmek zorunda kaldığını; belgelere bakılırsa kaba lobut ve yontulmuş kaba çakmak taşından Aletler kullandığını düşündürür. Köklerle, yemişlerle, ot ve böceklerle, küçük hayvanlarla beslenir.

Pitekantrop İnsanı, bu durumda baskı altında tutan şey, şüphesiz ki öncelikle doğa şartıdır. Hemen bununla içiçe gelişen ve onu hayvanlar âleminden giderek ayırmış bulunan Üreyim Aksiyonudur. Komün'ün

hayatta kalabilmesi için gerekli olan çocukların veya yeni kuşakların bakımı, yetiştirilmesi doğa şartlarıyla da birleşince, yasak tanımayan, uzlaşmış bir Komün sentezi giderek gelişir.

Birinci Buzul Çağı bastırdıkça daha kuzeye geçimi peşinden çıkmış bulunan Pitekantrop İnsan, yine aynı doğa ve üreyim şartlarının baskısı ve çelişmesiyle Ateşi, Mağarayı keşfedecek Cinsel Yasaklar ilerlemelerinin ilk tabanını oluşturur.

Aşağı Vahşet halinde Cinsel Yasakların hiç denenmediği düşünülemez. İnsan bir kez hayvanlar âleminden ayrılış yoluna üreyim baskısıyla girmiş olunca, ister istemez (sonraki aşamalarda iyice belgelenmiş bulunan) Cinsel Yasak ilerlemeleri kaçınılmaz bir gidiş halini alacaktır.

Fakat biz belgesiz olan bu çağı, Engels'in belirttiği gibi, hiçbir cinsel ve toplumsal yasağın tanınmadığı Komün Çağı olarak farz edelim. Hipotezlerimizi buna göre geliştirelim.

O halde Cinsel Yasaksız olan bu uzun çağda, Komün Elemanları hangi kanunla sınıflandırılabilecektir?

Değişen bir şey olmaz, Komün Elemanlarını bu kez yine Üreyim Aksiyonu düzenler. Fakat henüz Cinsel Yasaklar biçiminde değil, tersine o yolu açacak olan hiçbir yasağın bulunmadığı; Komün üyelerini uzlaştıran, herkesin herkesle cinsel alışverişte bulunma serbestliğini kendiliğinden sağlamış olan Üreyim Sistemiyle yapar. Bu yapı, Sürü Aşamasını (Horde) andırsa da çok farklı bir aşamadır. Çünkü bu yapı, Komün'ün bizzat kendisidir.

İlk toplum, üreyim ve doğa şartlarının çelişkisinden üretim Elemanlarını da içerisinde çekirdekleştirerek doğmuştur. Yekpareleşme yolunda, fakat üyelerini henüz serbest bırakarak Yekpareliğini koruyabilen kendiliğinden, doğal Komündür.

Bu aşama hazmedildikçe zıttına doğru sıçrayan Elemanlar etkileşimiyle Cinsel Yasaklar zincirinin halkaları baskıya geçmek zorunda kalacaktır. Cinsel Yasaklar, Üreyim Aksiyonu içerisinde çözümleyen, kesip atan neşter gibidir:

1- Toplumcul gelişime ulaşmış olsa da, henüz insanlaşma yoluna girilmiş fakat hayvancıl çekişmelerin, içgüdülerin kesilip atılması gerekir. O içgüdüler, Üreyim Sisteminin insanlaşması ve toplumcullaşmasıyla bir miktar bastırılmış bulunarak kesilip atılma gereğini dayatmıştır zaten. Cinsel Yasaklar, uzunca dolambaçlı yollardan bu hayvancıl güdü kalıntılarını adeta kesip atarca bastıracak ve toplum yararına döl yetiştirmeye yöneltecektir. Bu, bilinç-altbilinç, Ruh yolunun açılışı olur.

2- Cinsel Yasak neşterinin kesip attığı ikinci şey; hayvancıl güdüler-

le birlikte, yavaş, uzunca bir yoldan Kişiyle toplum hırlaşmalarını kesip atarak Komün'ü Yekpareleştirecektir. Bu, toplumda Kan Örgütlenmelerinin ve Totemizmin yolunu açar.

Ve bilinen diğer Elemancıl gelişmeler, bu ilerlemelerin ardından sükûn eder.

Demek Aşağı Vahşet'te Komün Elemanları sınıflandırıldığında veya Eleman prosesine bakıldığında, Elemanları gerçek akış içerisinde kendiliğinden sınıflandıran Elemanın, yine cinsel alışverişler olduğu ortaya çıkmaktadır. Ancak bu kez sınıflandıran **Yasaklılık** değil **Cinsel Yasaksızlık** veya **Cinsel Serbestliktir.**

Hayvanlardaki çok eşlilik ve tek eşlilik Üreyim Temelidir. Memelilerde, maymunlarda çok eşlilik, bazen tek eşlilikte görülen temellerdir. Bu temellerin yıkılması ve yeniden kurulması gerekmiştir. Kıskançlık, birey hırlaşmaları toplumcullaşmaya elverişli olmayınca, insanlık gidişi bu temeli yıkmak zorunda kalır; bütün kurallardan yoksun cinsel alışveriş serbestliği yolunu yürümek, Komün'ün ilk Cinsel Yasaksız sentezlerini verir. Ve bu türden grup evlilikleri rapor edilmekten ve düşünülmekten uzak değildir.[56]

Bu Westermarck'ların, McLennan'ların, **"Fuhuş"** önyargılarıyla ilgisizdir; hayvandan İnsan Toplumuna geçiş için biricik gerekli temeli oluşturur. Ve Darwinizmin **"Toplumsal Alışkanlık", "Sürü", "Gelişmeye müsait"** gibi Doğal Seleksiyon'un kalıtım Elemanlarıyla komplike bir çekirdek oluşumdur; üretimi de kapsayan üreyim mekanizmalarıyla gelişim bulur.

Komün Elemanlarının henüz oluşup belirmeye ve yeni Elemanların yaratılışını üretmeye başladığı Aşağı Vahşet'te Elemanların sınıflandırılması, bize yine aynı kanuncul gidişi verdi.

Acaba, Barbarlık çağlarında da aynı gidişi bulabilir miyiz?

Aşağı Barbarlık: Doğa'dan İnsan'a

Barbarlık Çağı da Vahşet gibi, klasik olarak üç konak olarak sınıflandırılır: Aşağı, Orta, Yukarı Barbarlık.

Aşağı Barbarlıkta Komün Elemanlarına yenileri katılmakla birlikte, temel olarak kanuncul işleyiş değişmez. Tersine daha çok göze batan bir kaliteye ulaşır.

1- **Alet ve Coğrafya Elemanları:** Buzullar Çağı'nın saldırıları sona ermiştir. Mağara'dan ortaklaşa yaşanan, bütün kabilenin bir tek uzun,

---

[56] Friedrich Engels, L'origine de la famille, de la propriété privée et de l'État.

büyük saz evlerde yaşadığı açık havaya geçilmiştir. Artık Aletle organ arasına mekanizma sokulur: ok elle değil gerilen yayla hedefine fırlatılır. Mızrak sapanla atılır. Ateş'te pişirilen balçıkla çömlekçiliğe ve pişmiş balçıktan tuğla evlere doğru geçilecektir.

Yani artık doğadaki nesnelerin özellikleri değiştirilerek tek tek Aletlerden teknik organizasyonuna geçilir.

Bu aşama, artık teknik gücün, Komün Elemanları içersinde hatırı sayılır bir manivela haline gelerek tüm Elemanlara daha kalıcı etkiler yapabileceğini sezdiren bir sıçramayı gerçekleştirir. Ki, Kadının Totemden daha ileri bir kutsallaştırmayla Tanrısallaşmasında bu teknik ilerleyişin pekiştirici rolü olur.

Ateş, yine temel yaratıcı maddi güçtür; balçık Ateşte pişirilir. Ortaklaşa büyük evlerin her işini kotaran kadınlar takımının ve Ana Tanrı'nın sembolü Ateştir.

Bahçe ekimi ve hayvan yetiştirilmesi gelgeç biçimlerde yavaşça gelişir. Artık canlı varlıklar da toplumcullaştırılırlar.

2- **İşbölümü Elemanı:** Oku ve yayıyla erkek av işindedir. Ortak evin ve kadınlar takımının hizmetindedir. Kadınlar ev işlerindedir. Doğal **Birinci İşbölümü** sürer. Ve iyice belirginleşmiştir.

3- **Cinsel Yasak Elemanı:** Ortaklı Aile biçimi çevresinde döner. Yani Cinsel Yasaklarda birinci ilerleme sayılan ebeveynlerle-çocukların cinsel alışverişinin yasaklanışı aşılmıştır. Cinsel Yasakların ölüm cezalarıyla korunması, bu çağlardan kalmış olmalıdır. İlk ilerlemelerde Kutsallaştırmanın keskinleşmesi bize yasakların da keskince savunulduğunu anlatır. Vahşet'in Yukarı Konağındaki Animizmle karışık Totemci Mağara resimlerindeki şaşırtıcı ve imrendirici realizmler, Kutsallaştırmanın keskinliği kadar Cinsel Yasakların keskin savunuluşunu da anlatır. Tıpkı bunun gibi Ana Tanrı'nın, Totemleri de geride bırakan keskinlikte Kutsallaştırılması, Cinsel Yasakların keskin savunuluşundan kaynaklanır.

Yukarı Vahşet'teki ve Aşağı Barbarlık'taki bu çığır açıcı ilerleyişler de, Cinsel Yasaklardaki ilerlemelerin kesin adımlarla oluşuna sımsıkıca bağlıdır.

4- **Benlik Elemanı:** Benlik yani Komün'de Kişi Elemanının ruhu-beyni o denli gelişmiştir ki, beyin ve beden anatomisi artık organlarıyla Alet arasına mekanik güçleri sokarak yeni bir "TÜR" başkalaşmasına olanak vermez. Soyutlama gücü artmıştır. Cinsel Yasakların kesin ilerleyişleri, beyindeki bilinç-altbilinç örgütlenişi de keskinleştirdi. Komün'de en büyük ilerleme, Cinsel Yasaklarla beraber Kişi beynindeki bu örgütlenişin kesin ve yoğun Elemanlarına kavuşması oldu. Beyin,

en başta bilinç-altbilinç Elemanlarına kesince sahip olunca, Komün'deki bütün Elemanlara bakışı, onları içine alıp hazmedişi; çelişkileri kurarak yeni sentezler (soyutlamalar) çıkarışı hızlandı ve kalite atladı. Dolayısıyla mekanik güçleri keşfetmesi ve ilerletişi olağanlaştı. Beyin ne kadar çok kendi iç mekanizmasını örgütlerse o kadar çok Komün Elemanını içine alıp hazmetme ve yeni sentezler çıkarma yeteneğine kavuşuyordu; Komün Elemanlarının sonsuz hız ve bağlantılarla işleyişi, beyin işleyişini de geliştiriyor ve bu en çok Kişi benliği kanalından Komün'ün Kolektif Emeğine yansıyarak Komün'ü geliştiriyordu. Bu gelişimin sağlam kurulmuş diyalektik yayı, Cinsel Yasaklar mekanizmasıyla işliyordu.

5- **"Ruh" Elemanı:** Benlik, Kişi Ruhu geliştikçe oradan çevreye yansıtılan "Ruh"un gücü de kalite atlıyordu. Yani Animizm giderek ele geçmeyen, bilince çıkarılamayan Komün ve Doğa Elemanlarının yorumunda işlevleşiyordu. Yani "kutsallaşan ruh" biçiminde Kişi ve Toplum üzerinde egemenleşiyordu. Ağaç ve hayvan Totemleri bu yüzden devam ederken Cinsel Yasakların ulaştığı sentezlerden biri olan Ana Tanrı, hafifçe Totemlerin önüne geçerek kutsallaşıyordu. Bu ilerleme, doğadaki bitki, hayvan gibi canlı nesnelerin de toplumcullaştırılması, Ortak Mülkiyete katılması ilerleyişiyle birlikte parelel gelişiyordu.

Gelgeç, oynak gelişen bahçe ekimi ve hayvan besleyiciliği keşfedildikçe Kişi Ruhu, bunları aşarak Animizmin ruh anlayışını Komün'de aktüel güç kazanmış kadın şeflere kaydırarak Ana Tanrıları Totemden bir adım öne geçiriyordu. Ancak Totemden henüz kopuşulması düşünülemezdi. Çünkü Cinsel Yasaklar ve Kan Örgütleri henüz çiçeklenme devrine ulaşmıştı; Kan'ların sembolü Totem idi, fakat Kan'ların ortak aktüel şefi veya Totemlerin ortak temsilcisi Kadın-Ana Tanrı'ydı.

6- **Kutsallaştırma** gücü ve hedefinin, bu aşamada Doğadan-Totemden İnsana doğru ilerlemesi, aşamanın ilerleyen göstergesiydi. Toplum artık doğal nesnelerin özünü de değiştirebiliyor, canlı varlıkları dokunulmazlıktan çıkarıyor, Totem kutsallaştırmalarını gelenek-görenek seviyesine indirgiyordu. Bunun yanında kendi insan gücünü Ana Tanrı'yı öne geçirerek farkediyordu. Kutsallaştırmalar artık insanları Tanrı'laştıracak ve gökselleştirmeye doğru ilerleyecekti. Ve bütün bunlar Cinsel Yasaklar sistemiyle yaratılıp-canlanıyordu.

7- **Mit Elemanı:** Gelenek-Görenekler, Ana Tanrı'nın Aşağı Barbarlık'la öne çıkışından sonra yeni Elemanlarla zenginleşerek çiçeklendi, yeni kuşaklara aktarım, soyutlama zenginlikleriyle gelişti. Aşağı Barbar insanın bilinçaltını Totem ve Ana Tanrı'nın barışçıl bir arada yaşama diyalektiği yani doğa ve toplumun yaratıcı çelişkileri oluşturdu. Vahşet'te

bu çelişkiler, daha yaman buzul saldırıları altında, türler arası çelişkilerle katışarak, daha savaşçıl işliyor ve yeni tür gelişimleriyle ilerleyen Cinsel Yasak sentezlerini ve Totemi sentezleştirebiliyordu. Barbarlıkla birlikte bu çelişkiler daha çok toplum içine girer oldular. Benlik, daha çok yeni, yoğun Elemanlarla tezatlaşıp [çelişip] sentezleşme olanağı buldu. Ve düşünce, dil gelişimi kanalından gelenek-göreneklerin nakli kolaylaştı, hızlandı ve kalite atladı.

8- **Yekparelik Elemanı:** Totem ve Ana Tanrı Elemanlarıyla daha da güçlenmiştir. Ancak bahçe ekimi ve yanı başında birbirlerini etkileyerek gelişen hayvan besleyiciliği, yeni bir aşamanın (Çobancılığın: Orta Barbarlığın) hazırlığıdır. Ki bu açılım, Komün'ün Yekpare gücünde ilk gediğin açılacağının habercisidir.

9- **Ortak Mülkiyet Elemanı:** Yekpareliğin gücü, içerisinde (Kutsallaştırılmış her Elemanıyla) başka türlü bir benimseyişe hâlâ olanak tanımaz. Fakat kadının gücü, alttan alta erkek Elemanında (benlikte) karşıt bir güç imrenişi beslemeden yapamaz. Bir ileriki aşamada, Sürü Ekonomisinin çiçeklenişinde erkeğin Tanrı'laşması, aynı Kutsallaştırma hedefiyle fakat kalleşlik yolundan nankörce ilerleyişi bunu doğrular.

Artık Komün Elemanlarının, gelişerek Komün'e dar gelişi hemen bütün sinyallerini Aşağı Barbarlık'ta vermiş bulunur.

10- **Üretim ve Üreyim Aksiyonları:** Komün'ün bütün Elemanlarını kapsar. Şöyle bütün Elemanlar gözden geçirilince kolayca görünen, yine üreyim Elemanlarının ve dolayısıyla en temelde Cinsel Yasaklar mekanizmasının belirleyici yaratıcılığıdır.

Kısaca sınıflandırarak hatırlamaktan bıkmayalım:

Komünü, görünen, bilinen yüzeydeki Elemanlarıyla ele alış, derinlerdeki sebeplere inilmedikçe çok eski bir alışkanlık olmaktan kurtulamıyor.

İbni Haldun'dan beri Tarihsel Maddeciliğe kadar 500 yıldır genel felsefe ve maddeciler arasında görülüp kaybolan, tepetaklak kanun ve Tarihsel Maddecilikle su yüzüne çıkan gerçek şu oldu: Tarihi, ekonomik, maddi temelleri içinde ve prose halinde ele almak.

Tarihöncesi için durum nedense farklı gelişti. Yazılı Tarihte maddi temeller pek tanınmış görünmediği halde, Tarihöncesinde araştırmacıların alışkanlığı, Tarihöncesi Çağları maddi temelleriyle tanımlamak biçiminde gelişti. Marks-Engels'in **"Alman İdeolojisi"**nde dikkat çektikleri gibi Tarihöncesi, Taş, Tunç, Demir Çağları biçiminde adlandırılıp tanımlandı.

Bu alışkanlık Morgan ve Engels'e yabancı gelmedi. Tarihöncesi'ni

çok zengince açıklamalarının yanında teknik gelişimine göre sınıflandırmak alışkanlıklarının dışına çıkmadılar. Çağlarının gereğince yürütmekten kurtulamaz[lar]dı. Ne belgeleri ne de aydınlattıkları olayların gidiş kanunları buna olanak tanımıyordu.

Fakat Tarihöncesinde gidiş tersten başlamış, Tarih içine girildikçe maddi temeller üretimle birlikte öne çıkmaya başlamıştı. Tarihöncesinde üretim ve maddi temeller yok denecek kadar azdı.

Hemen bütün araştırmacılar Marksizmi Yazılı Tarihte inkâr ederken, kalleşçe, sinikçe susuş atmosferinde boğuntuya getirirken, Tarihöncesinde elbirlik etmişçe, Yazısız Tarihi maddi temellerle tanımlamaktan kurtulamıyorlardı.

Oysa Yazısız Tarihöncesinde maddi temeller işleyişin sadece bir yüzüydü. Üretimin diğer yüzü üreyimdi. Ve belirleyici ana halka buradaydı: Tarihöncesinde baskın Üretici Güçler insana dayanıyordu.

Komün'de İnsan Üretici Güçleri, Kişi ve Kan Örgütleriyle dinamizm buluyorsa, bu Elemanları Kişi ve Kan yapan kanuncul güç de Cinsel Yasaklardı. Maddi Üretici Güçler bu mekanizmayla hayat bulup Komün'de giderek belirleyici Elemanlar gücüne (alışveriş etkinliğine) ulaşıyorlardı.

Komün'ün oluşumunda Kişi ve Kan Örgütleri hemen her şeydi. Cinsel Yasaklar bu Elemanları geliştiremedikçe, Alet gelişimleri yüz binlerce yıl beklemek zorunda kaldı. Elbette Maddi Üretici Güçlerde yaratılan en küçük ilerlemeler de Kişi ve Kan Örgütlerini sayısız yansımalarla ilerletti.

Alet gelişiminin bizzat kendisinin yarattığı gelişim, eğer insan bir toplum haline gelmiş bulunmasaydı, hemen pek fazla geliştirici yanı bulunmazdı. İnsan beyni, eğer içine emdiği her şeyi bilinç-altbilinç örgütlenişi içerisinde çelişkileriyle kavrayıp ilerletici sonuçlara ulaştıracak gelişmeye uğramasaydı, yine Alet gelişimi hayvanların kullandığı düzeyi aşamazdı.

İnsan beynini çelişkili benliğine kavuşturarak Kişiyi Kişi yapan da, insan kümeleşmesini Toplum yapan da Üreyim ve Cinsel Yasak ilerlemeleridir.

Alet ilerlemeleri, ancak Kişi ve Kan Örgütleri, Cinsel Yasak ilerlemeleri altında bulunursa sihirli yaratıcılıklar için olanak bulabilirler. Çünkü Alet, toplumcul ilişkilerin sürekliliği ve yoğunluğu içinde, insan beynini durmadan sonsuz ve tekrarlayıcı Elemanlar ilişkileriyle işleyebilirse yeni sentezlere kapı açabilir. Yoksa Alet, tek başına hayvan gruplarının ve tek tek hayvanların da kullanabileceği düzeyi aşamazdı.

İnsan Toplumunda teknik yan, bu Kişi ve Kan Örgütleri yani Cinsel Yasaklar yanıyla kavranamadıkça derece derece Tanrı'laştırılmaktan çıkamadı. Bu yüzden asla unutmamalı ve daima hatırlamalıyız ki, bütün yaratıcılıkların kökü, başta insan beyninin çelişkilice (konsiyan-enkonsiyan) örgütlenişe ve İnsan Toplumunun Kan Örgütleriyle örgütlenişine dayanır. Aletin ve giderek gelişmiş metotlarıyla Tekniğin olağanüstü yaratıcılıklarıyla İnsanı determine edişi (kabzedişi) de Kişi Beyni ve İnsan Toplumu şartıyla mümkündür.

Bu araştırmalar eşliğinde, Aşağı Barbarlık'taki büyük ilerlemelerin kanuncul nedenlerine eğilebiliriz.

1- İnsan beyni ve bedeni (anatomisi), artık kendisini yeni bir tür insan başkalaşımına yer bırakmayacak bir şekilde tamamlamıştır. İnsan beyni ve bedencil diğer organları, İnsan Toplumunun başta üreyim görevlerindeki derin başkalaşımlar sonucunda insan türlerinin basamaklanışına olanak vererek, bir tek insan türü (şimdiki insan) gelişiminin temellerine ulaşmıştır. Bunda genel Üreyim ve Cinsel Yasak ilerlemelerinin payı büyüktür. Maddi Üretici Güçler gölgede kalmış olsalar da bu ilerlemelerin ayrılmaz parçasıdırlar.

2- Vahşet Çağı yüz binlerce yıl, hatta Pitekantrop'tan beri bir milyon yıl boyunca hep bu gelişimi hazırlayıp sonuçlandırmak üzere basamak basamak geliştirdi. Bu prose unutulursa, Barbarlığın Aşağı Konağındaki ilerlemelerin birdenbire ortaya çıkış hızları ve büyük değerlilikleri sadece maddi temellere bağlanmaktan kurtulunamaz.

3- Yine de Aşağı Barbarlık Konağında:

a- Bahçe ekimi (bitki) ve hayvanların gelgeç yetiştirilmesi; canlı doğa nesnelerinin topluma mal edilmesi;

b- Ok, yay ve çömlekçilikle cansız doğa nesnelerinin artık özlerinin değiştirilerek mekanik kuvvet haline getirilmesi gibi yeni ve büyük sayılabilecek Maddi Üretici Güç ilerlemeleri, Üreyim Aksiyonunun güdümünden ve baskısından çıkabilmiş sayılmaz.

Bunun en keskin ispatı ve belgesi; her şeyin Ana Tanrı ve Totem güdümünde gelişmiş bulunuşudur. Bunun anlamı, Kişi Benliğinin ve toplumda Kan Örgütlerinin gelişmesine temel olan Cinsel Yasakların tekrar tekrar keşfedilerek süreklilik kazanmış olduğudur.

Aşağı Barbarlık Çağı'nın Komün'ünde asıl ilerleme olarak dikkat çeken, açık havada ortak evlerde oturan Kan'ların (Komün'ün) Yekpare gücüdür. Bu tür Komün'de insancıl Elemanların, Üreyimin Vurucu Elemanı Cinsel Yasaklar kanalından Üretime baskın çıkışı sürer.

Üretim Totem ve Ana Tanrı'nın gölgesinde (bilinçaltından) etki eder.

1- Cinsel Yasakların kesinleşmiş sürekliliği, Komün'ün Kişi Elemanını beyince geliştirir. Çelişkileri kuran zekâ sentezleri yakalar. Kişi Ruhu gelişir.

2- Gelişen Kişi Ruhu ölçüsünde Animistik Ruh da gelişir. Bu gelişim Kişi Ruhundan bambaşkadır. Kişi ve Kan'dan yansıyan Kişiler Ruhu, kolektif bir güç kazanarak Totemlere ve Ana Tanrı'ya yansıdığı için Kutsallaştırmayı Kişinin ruhundan daha fazla artırarak Toplum ve Kişinin üzerinde biricikleşir ve yüceltim (süblime) bulur.

Cinsel Yasakların gelişimi ve süreklilik kazanması ölçüsünde Komün Yekpare gücünü kazanır ve arttırır. Dolayısıyla Komün'ün Kolektif Ruh ve Emek Birliği, kutsallaştırmanın gücünü arttırmış olur.

Her türlü teknik yaratıcılık bu ölçüde süreklilik (hayat) bulur, Komün'e hizmet eder.

Bilinç Aletlerle değil, Cinsel Yasaklarla hayat bulup geliştiği için, Alet veya giderek teknik determinizm altbilinçten etkilerini geliştirir. Ancak Medeniyet (Sınıflı Toplum) geliştikçe ve yeni kutsallaştırma halkalarını Tarihsel Devrimlerle (Komün'le) geliştiremediği ölçüde, Maddi Üretici Güçler matahların Fetişizmi yolundan insan beynini ve toplumu ele geçirir.

Çünkü Komün'ün Gücü, gelenekleriyle birlikte sınıflı toplumda eriyip gerilerken Kişi beyni, kolektif kutsallıklarını da kolektivizmiyle birlikte geriletir. Yerini Tarihsel Devrimci bir Komün'le yeni Kutsallaştırma halkası almadıkça, teknik gelişimle birlikte ortaya çıkan Kişi mülkü-matahlar tapıncı, hiçbir derde deva getirmeyen eski kutsallaştırmaların gerileyen boşluklarını doldurarak ilerler.

Bu genel prose zıtlıkları içinde bile, Komün, Komün olarak sürdükçe, İnsan Üretici Güçlerinin Maddi Üretici Güçleri gölgede bırakacak derecede baskın olduğu anlaşılabilir. Fakat biz daha somut Komün prosesi (Tarih) içinde bu nüansları ele almaya devam edelim.

Orta Barbarlık konağında durum değişir mi?

Orta Barbarlık: İnsan'dan Madde'ye (İlk Gedik)

Buraya kadar izlediğimiz gelişim, Üreyim Aksiyonu ve Cinsel Yasaklar gerçeğini yeterince gözlere batırmış bulunuyor. Orta Barbarlık Konağında Komün, Komün olmaktan çıkmaz; sadece gedik açılır. Bundan ötürü sınıflandırıcı ana özellik değişmez.

Aşağı Barbarlık'ta hazırlanan büyük Maddi Üretici Güçler sıçrayışı, bu konakta temel ekonomi biçimi olur; erkeği, hayvan besiciliği (ve bahçe ekimi) Sürü Ekonomisine yönlendirir.

Doğadan canlı nesnelerin (bitki ve hayvanın) topluma mal edilişi sayı ve kalite [nitelik] atlar. Aşağı Konakta on binlerce yılda hazırlanan bu taban, uygun doğa şartını bulur bulmaz çiçeklenir.

Komün'de maddi Elemanlar, bu çiçeklenişle birlikte büyük ilerlemelerini kaydederler. Fakat Komün hâlâ, Komün olarak yoluna devam ettiği için bunu anlayamaz; ilerleme, tüm Komün'ün ilerleyişini henüz aşamaz.

Maddi Üretici Güçlerin Komün'ün ilerleyişini aşması demek, onu parçalaması ve İnsan Üretici Güçlerini giderek gölgelemeye başlaması demektir. Fakat bu gelişim kolayca gerçekleşemez. Her Antik Medeniyete geçiş ve çöküş aşaması için geçerli olan bu gerçek, Tarihin Komün rezervi (Tarihsel Devrimler) tükenmedikçe 6500 yıl boyunca "tekerrür" etmekten geri kalamayacaktır.

Bu proseyi Tarihteki zıt gelişimiyle ele alıp hatırlatarak, Orta Barbarlık'taki ilk [ortaya çıkışına] işaret etmiş olduk. Böylece aynı zamanda, bu ilerlemeye kadar olan gelişmelerde, Manevi İnsan Üretici Güçlerinin Komün'deki tartışmasız üstünlüklerini bir kere daha Tarihi gelişmenin denklemcil ispatıyla görmüş oluruz.

Fakat Komün bu ilerlemeyle Komün olmaktan çıkamaz. Bu yüzden İnsan Üretici Güçleri, Komün'de hâlâ diğer maddi Elemanların bütününü belirler. Çünkü diğer yandan Cinsel Yasaklar henüz gelişimini tamamlayamamıştır. Kadın ve Anasoyundan geliş altedilmiş, Babasoyu üste getirilmiştir ama Cinsel Yasaklar henüz Tekeşli Aileye ulaşmaktan uzaktır.

Orta Konak'ta ilerleme, Aşağı Konağın Teknik ve Coğrafya temellerine yaslanarak yapılmıştır. Ancak bu kez yeni teknik ilerlemelerden çok; çömlek, maden ayrıştırımı, ileri aşamalarda tunç işleri, orak vb.nin yaygın kullanımı sağlanmıştır. Asıl ilerleme Coğrafya Üretici Gücünde yaratılmıştır. Bahçe ekimi ve hayvan evcilleştirimi; sürü, çobancılık, göçebelik manivelasına ulaşır.

Sürü, erkeğin emeğiyle ve farazi [varsayımsal] Mülkiyet benimseyişiyle geliştiği için Komün'de erkek Elemanı kadına karşı üste gelir. Ve zamanla erkeğin Tanrı'laşmasına yol açar.

Yine ancak bu birdenbire olamaz. Analık Düzeni on binlerce yıl sürdükten sonra, Sürü Ekonomisine belki zamanımızdan on bin yıl önce, belki biraz daha önce geçilse bile erkeğin Komün'de sivrilişinin ve Tanrı'laşmasının belgeleri çok sonra; Irak'ta Yukarı Barbarlık gelişmeleri içinde (zamanımızdan 7000 yıl önce) ortaya çıkar. Ve Medeniyete geçilinceye dek Totemden kopuşulamaz. Çünkü Cinsel Yasaklar ve Kan Örgütlendirmelerindeki ilerlemeler devam eder.

Orta Konak'ta gedik, sadece Manevi Üretici Güçlerde (İnsan'da) açılan sürü manivelasıyla olmaz; Komün'e katılan yeni Elemanlarla bu gedik hem garanti altına alınır hem de büyütülmeye devam eder: Erkek (Babahan); yanaşmaları, Komün'e Yabancı İnsan Elemanını katarak, Yekpareliği bozar. Yavaşça Totemi yozlaştıran Tabu'yu icat eder; erkeğin çıkarları korunur. Büyü ve Sihir Elemanı gelişip erkeğin egemenliği kurmasına hizmet eder.

Bütün bunlar Komün'de Ortak Mülkiyet benimseyişinde, Yekpareliğinde sadece bir çatlaktır; ilk gediktir; Komün'de İnsan Üretici Güçlerinin egemenliği hâlâ kesin ölçülerde sürmektedir. Bunu Medeniyetler zincirinin son halkalarına dek, zamanımızdan 1500 yıl öncelere dek izleyebiliriz.

Yukarı Barbarlık ve Medeniyet'te Komün Gücü

Yukarı Barbarlık Konağı, Orta Konağın maddi-manevi gelişimlerine (hazırlıklarına) basarak tarım ve sanayi ekonomisine yöneldi.

Tarım, artık gelgeç bahçe ekimi değildi. Toprağı sistemlice temizlemek, sürmek, dinlendirmek, tohumlamak, sulamak, ürünü kaldırmak, harmanlamak, depolamak, alışverişe sunmak, hava şartlarını izlemek, hesaplamak, yeni toprak kazanmak, tohum ve bitkinin özellikleri kadar toprağı da tanımak, bataklıkları kurutmak, çöl alanlarını sulamayla verimlendirmek gibi birçok yeni, komplike metodu içeriyordu. Ve zamanla yanında sanayi denebilecek yeni bir işbölümünü yaratmaktan geri kalmadı. Her ikisi de birbirini besledikçe, Maddi Üretici Güçlerde yeni, büyük bir ilerleme daha gerçekleşti.

Bu büyük ilerlemenin getirdiği düz mantıkla, olayların gidiş kanunlarını olaylar içerisinde izlemeksizin akıl yürütseydik, kolayca şöyle bir "sentez"i tapşırabilirdik: Tarım ve Sanayi İşbölümünün getirdiği verimliliklerle Maddi Üretici Güçler, Manevi Üretici Güçlerin önüne geçme kolaylıklarını buldu ve giderek parçalanan Komün'ün sınıflı toplum gidişi içinde eritilmesiyle Maddi Üretici Güçler kesin üstünlüğünü kurdu.

Hayır, gerçekliğin akışı düz mantığa sığmayacak kadar zengin ve Manevi İnsan Üretici Güçlerini daha da güçlendirecek yolları buldu. Çünkü Tarihöncesi Eleman ilişkileriyle gözden kaçırmadan izlemeye çalıştığımız kadarıyla, her yanından ispat bulmuş bir şekilde ziyadesiyle İnsan Üretici Gücünün doğayla güreşinin sentezi olmuştur. Çıkan sentez, bütün doğa güçleriyle teçhizatlanmış [donanmış] İnsan Toplumu oldu. Bunun içersinde doğanın toplumcullaştırılışı ve işlenişinden çıkan Maddi Üretici Güçler de bulunuyordu. Fakat Manevi Üretici Güçlerin doğal biçimde gelişmiş olan kontrolündeydi.

Bu sentez, yüz binlerce yılın eseriydi; kolayca bozulmadı. Komün, Fırat-Dicle ırmak boylarına düşünce harikalar yaratmaktan geri durmadı. Biricik gücü Kolektif Emeğini çalıştırma ve verimlendirme fırsatını buldu. On binlerce yılda geliştirdiği tecrübelerini ve fikirlerini, Fırat-Dicle deltasındaki balçıklarda yüzlerce yıl yeniden ve yeniden denedi. Demir tekniğine ihtiyaç duymaksızın, insan gücüyle tarım aşamasına girdi.

Yukarı Barbarlık Konağı da böylece yeryüzünde **ilk kez** daha çok insan gücüne dayanarak kuruluyordu. Sonradan Komün'ün ilk Irak Kentlerini bu yoğun Kolektif Emekle kuruşu, gelenekleri kutsallaştırmaları ve Ortak Mülkiyeti büsbütün tutkunlaştırıp dayanıklılaştırmakla kalmadı, yeryüzünün başka ırmakçıl ve hayvancıl Kent tohumlarına da temel teşkil etti. Manevi insan gücünün Komün'deki baskınlığı, Tarihe böyle yansıyarak kendisini bir kez daha ispat ediyordu.

Irak'ta Yukarı Barbarlığa geçiş, eşi benzeri görülmemiş orijinallikte kolektif insan emeğinin aşırılmasıyla gerçekleşirken, bu geçişe yine manevi güçleri perçinleyen başka bir gerçeklik eşlik etti: Dış Barbarların (Komünal güçlerin) Tarihsel Devrimleri.

Irak'ta Yukarı Barbarlık, orijinal verimlilikler sunuyor, göçebelikte olgunlaşmış ve adeta sıraya girmiş dış Komün'lerin ağzını sulandırıyordu. Irak'ta Yukarı Barbarlığa geçerken eseri, bir tek Komün gücü tamamlamadı. İleri bir aşamaya gelmiş fakat yorulmuş, rahata ulaşmış Irak yerleşimlerinin eserini, dış taze Komün Güçleri Tarihsel Devrimlerle tamamladılar. Bu, barışçıl ve savaşçıl gelişimlerle olurken, geri bir Komün'ün ileri fakat yorgun bir Komün'ü yenmesiyle veya uzlaşarak yerini almasıyla oluyordu.

Irak'ta Medeniyete geçiş de başka türlü gerçekleşmedi: Tarihsel Devrimlerin büyük rolleri oldu. Komün'de insan gücü bu denli baskındı ve Irak'ın bereketli fakat ortak emeğin aşırılaşmasına ihtiyaç duyan balçık deryası coğrafyası, bu baskınlığı ispat ederken katmerleştiriyordu.

Kutsallaştırma Elemanı, Komün içersinde böylece büyük ilerlemeler kaydetti. Çünkü Komün'ün (doğuştan amacını Totem'e yönelttiği için) amacı Kutsallaştırma olmuştu. Dünyasını yorumlama üslubu, deyim yerindeyse feylozofluğu Kutsallaştırma prosesi içinde gelişiyordu. Irak ortamında Komün Gücü, bilinen tarihlemeler içerisinde Medeniyete geçinceye dek yüzlerce yıl Kolektif Emek içerisinde kutsallaştırmalarını tutkunlaştırıp dayanıklılaştırmıştı. Kutsallaştırmalar kanalından Komün Elemanlarının bütünü aynı yola girmişti. Maddi Üretici Güçlerin bu kozayı delerek sınıflı topluma izin verişi bile mucize kabilinden

olanaksız bir durumken, yine insancıl Üretici Güçlerin Tarihsel Devrimleriyle aşama aşama gerçekleşti.

Tamkara denen Bezirgân, önce Tapınağın (Komün'ün) görevli müteahhit memuruydu. Bezirgânın, tapınak ve toplum ulularıyla (şeflerriyle) elbirlik olup kutsallaştırılmış malları ve toprağı benimseyip özel mülke aşırmaları uzun yılları aldı.

Ne Ticaret ne Yazı, ne de Para Medeniyetin Elemanı değildi. Komün'ün Kolektif Emek gücüyle yaratılmışlardı. Ve Tapınağın (kutsallıklar Merkezinin) emrindeydiler. Kamu adına Tanrı'nın elinde gelişmişlerdi. Yazı, Tapınağın envanterini belirten kutsal mallar siciliydi. Para yerini tutan kıymetli madenler, Tanrı'ya adak (sunu) idi.

Bezirgânlık kanalından hepsi devlet vurucu gücüyle Medeniyet Elemanı haline getirildiler. Burada yine başrolü insan (Bezirgân) Tarihsel Devrimlerin itici gücü altında oynadı. Ve Maddi Üretici Güçler üste geldi. İnsan maddeye giderek yenildi:

Kankardeş Komün gücü, efendi-kölelere bölündü; Ortak Mülkiyet giderek "Kul" olan Kişilere bölündü. Komün'ün ortak gücünü, Mülkiyetçe ve idarece temsil eden tapınak otoritesinin yerini, azınlık efendi, zenginlerin Toprak Beylerinin devleti aldı. Para ve Yazı çıkar aracı ve belgesi oldu. Bezirgân sosyal sınıfının alttan güreşen sinsi gücü, Maddi Üretici Güçlerin yolunu açan, onları üste getiren gücü oldu.

Fakat daha ilk Medeniyet gelişiminde büyük gerçek ortaya çıktı: İnsansız hiçbir Medeniyet kurulamayacağı gibi, İnsan Üretici Gücünü yitiren Medeniyet yaşayamazdı. Dahası Maddi Üretici Güçlerin üstün gidişi insanı, dolayısıyla Medeniyeti batırıyordu.

Tarih Boyunca İnsan ve Doğanın Dejeneransı

6500 Yıllık Antik Tarih, bu gerçeği birçok yanıyla ispat etmekle geçti. **"Osmanlı Tarihinin Maddesi"** araştırmamız, bu ölümsüz gerçeği, her yanından belirtmeye çalıştı. Tarih Tezi'mizin ilgililere başlıca bilgisi budur: İnsan üreyimine, insan hürriyetine, insan fikriyatının [ideolojisinin] gelişimine kelepçe vuran ne Antika ne Modern Medeniyet yaşayamaz; Maddi Üretici Güçler tapınışı içinde batar giderdi. Bu gerçeklik büyük ibretlerle işledi.

Medeniyete parçalanan ve Medeniyetin Sınıflı Toplum gidişi içinde eriyen Komün, önce İç Elemanlarının diyalektik etkileşimlerini parçalayarak İnsancıl Üretici Gücünü yitirdi. Çünkü Komün'ün Elemanlarının yoğunlaştığı gücü, İnsan Üretici Gücünde toplanıyordu.

Ancak insan ayrı bir bölümle gördüğümüz gibi, **Komün'e olduğu**

kadar doğaya da göbek bağıyla bağlıdır. O bağlar kesilmeye gelemeyecek kadar insanla sonsuz ve sayısız kalitelerde [niteliklerde] hayati damarlar geliştirmiştir.

İnsanın Komün'le olan bağlarını bütün Elemanları gözden geçirirken gördük: Orada İnsan Üretici Gücünün; Kankardeşlik, Cinsel Yasak dolayısıyla, Totem, Kutsallaştırma, Kolektif Emek ve Ortak Mülkiyet, Yekparelik kanalından Komün'e hayati damarlarla bağlı olduğunu görmüştük. Yine Komün'ün doğaya olan bağıyla birlikte, İnsan Toplumu da **Komün dolayısıyla** doğaya koparılmaz sayısız ve sonsuz bağlarla bağlıdır. Bu Coğrafya ve Teknik Üretici Gücüyle de gerçekleşir.

İnsan ne denli bağımsızlaşma; (nereden-nasıl çıkıp geldiğinin bilincinde olamadığı ve bizzat yine o kanunların etkisi altında olduğu için), her şeyi fethedip kendine mal ederek fütursuzca ilerleme hecmeleri [atakları] içinde olsa da, bu büyük bir yanılgıdır. Doğaya göbekbağıyla bağlıyız, sözünü benimsemeyen, kabul etmeyen hiçbir kimseyi gösteremeyiz, bulamayız herhalde.

Fakat hiç kimse de, bu göbekbağının derin anlamlarını bilmeksizin ve düşünmeksizin, bu göbekbağının hayati damarlarını her an kesmeye devam eder.

İşte Medeniyet çıktı çıkalı sınıflı toplum insanlığının [yaptığı], kendi içindeki menfaat ilişkilerini doğaya yansıtmak olmuştur. Komün, doğasını da kendisi gibi bilmiş; ruhçu bir yaklaşımla her şeyi canlı sayarak, Totem geliştikçe kutsallaştırmışsa ve o ölçüde de bitki ve hayvanların, iklimlerin, dağların, taşların, suların, havanın adetlerini [davranışlarını] dikkatle izleyerek (Animizm görüşlerince), doğaya ve topluma yani insan çevrelerine (kendilerine ve başka kabilelere) uyum yapıyordu. Medeniyet, bu ilişkileri menfaat ilişkilerine çevirir çevirmez, Animizmi de parçaladı ve gökselleştirdi. Animizm; sosyal sınıfların, zümrelerin, tabakaların, Kişilerin çekişmeleri arasında kolayca bütünselliğini (Komüncül uygulanışını) yitirip giderken doğayla insan arasındaki hayati bağlar da bir bir menfaat kılıcıyla kesilip atılıyordu. Yani bir yanda Animizm görüşleri, bilgilerle gerçeğe dönüşerek doğayla insanın göbekbağı bilinir, anlaşılır hale geliyor, diğer yandan menfaat ilişkileri baskın bir determinizmle yoluna devam ediyordu. Giderek Medeniyetin Sınıflı Toplum çıkar ilişkileri ağır bastıkça doğa bilinci ahuvah nidalarından öteye geçemedi. Fikirler birikti bilimsel formlara girdi, ama egemen zümrelerin elinde teknik gelişim çoktan atı alıp Üsküdar'ı geçmiş; doğayla insanın hayati bağlarını kesmişti.

Bu gidiş her Medeniyet ölçüsünde yaşanarak birikti:

1- İnsan Komün'le olan göbekbağını keserken,

2- Doğayla olan göbekbağını kesti.

Bu bindiği dalı kesmekten beter bir bönlüktü.

Bunu yapan Medeniyet:

1- İnsan Üretici Güçlerini, Tarih Üretici Güçleriyle birlikte Maddi Üretici Güçlerin eziyeti ve törpüsü altında erittiği ve sindirdiği için;

2- Kendi doğup geliştiği bölgesinde, Coğrafya ve Teknik gelişimle doğayı törpülediği için her yüz yılda bir çöküp gitti.

Daha ilk Medeniyetle birlikte ortaya çıkan bu gerçek, sınıflı toplumun **"tekerrür"** eden azılı gerçeği oldu. Her tekerrür, adım adım ilerleyerek hep bu gerçeği biriktirdi. Medeniyetler lokal aşamadan kıtalararası ve evrencil aşamaya yükseldikçe, insanın ve doğanın törpülenişi azıtarak birikti.

"Tekerrür"ler veya birikişler, Komün'ün sınıflı topluma parçalanışlarıyla (Tarihsel Devrimlerle) gerçekleştiği için, giderek azıtan gerçeklik gözlere batmadı. Her Komün Tarihe sıfırdan başladıkça, doymak bilmez Özel Mülkiyet hırsları her tekerrürde katlanarak insanı ve doğayı daha fazla törpüleyip kendi gerçek Elemanlarından parçalayıp uzaklaştırdı. "Tekerrür"lerle adım adım gelişen Dejenerans, şu basamakları tekrarlayarak yeryüzüne yayıldı:

1- Komün demek; taze ve taze olduğu kadar yepyeni Üretici Güçlere hamile bir toplum demekti.

2- Komün Medeniyete geçince, yeni Üretici Güçler, önce Kentin bulunduğu yörede bütün Üretici Güçlerin hamileliğini giderek olgunlaştırıp pazarlara açtı. Kentler Federasyonu, Medeniyetin gerçek ifadesi olurken aynı şeyi daha büyük bir yöreye yaydı.

3- Medeniyet bunları yaparken Komün Çekirdeğinde yer alan tüm kanuncul Elemanların dengesini altüst etmişti. Bu en temelde insan ve doğasını dejenere etmekle sonuçlandığı için Medeniyetin yeni Üretici Güçler yaratacak mecali-isteği ve hali kalmamıştı. Sınıfsal çatışmalar yolundan devrim değil çöküntü geliyordu. Çünkü köleler devrimci bir sınıf olmaktan uzaktılar.

4- Ve Medeniyetin içlerine yeni hammaddeler için uzanıp yetiştirdikleri Barbarlar, dağlardan indiler; Medeniyeti yerle bir edip yerine yenisini kurdular. Gelen Komün Göçebeyse Rönesans Medeniyeti, Kent Komünü'yse Orijinal Medeniyet yarattılar. Çünkü Komün yeni Üretici Güçlere hamileydi. Medeniyet, bir tek Teknik Üretici Gücü üstünlüğüyle üzerine gelen Komünlere karşı duramazdı. Akınlarla gelen Komünler, Medeniyete kendi taze Coğrafya, İnsan, Tarih Üretici Güçleri katarken var olan Tekniği de, Sosyal Sistemleri de bir adım daha

ileriye götürdüler. Tarihsel Devrim adını hak eden bu altüstlük Toprak Devrimine dayanıyordu.

6500 yıl böyle tekerrür ederken Antik Medeniyetler, yeryüzünde Barbar kalmayana dek yayılıp çökkünleştiler. Yayıldıkları yerlerde hep insanı ve doğayı kendi güçleri ölçüsünde dejenere edip Komüncül Elemanların kanuncul dengelerini tersyüz etmişlerdi. Bu yüzden çöküp gitmekten kurtulamadılar.

Fakat insan ve doğanın evrimcil zenginlikleri bitip tükenmiyordu. Komüncül Elemanlar parçalanmış, dejenere durumuna düşürülmüş de olsalar; kendilerini yeni koşullarda ifade etme ve derlenerek yeniden üretmek olanaklarını ele geçirmekten geri durmadılar.

Kapitalizme Geçişte yine aynı ezeli gerçek kendisini gösterdi: Yeryüzünün en Barbar kalmış bölgesi İngiltere'de, İlkel Sosyalizmden Kapitalizme sıçranırken, İnsan Üretici Güçlerinin Komün'deki baskınlığı bir kez daha çığırlar açıcı rolünü üstleniyordu. Sosyal Devrim sıçrayışı (Medeniyetin içeriden hamile kalarak toplumu kurtarışı), Komün Elemanlarının kanuncul dengesinin en sağlam kaldığı İngiltere adacığında gerçekleşiyordu. Kapitalizme Geçişlerin sonraki Sosyal Devrim yaratışları da aynı temellere uymaktan geri kalmadı.

Bu kez Kapitalizm Medeniyeti, İnsan ve Doğayı yeniden sürüp harmanlayarak Komün'ün kalan Elemanlarını yeni bir Dejenerasyona uğratarak işledi.

Sosyalizme geçiş de aynı kurallara uyarak gelişti; hep İnsan Üretici Güçlerinin canlılığına göre Sosyal Devrim mertebelenişleri [derecelenişleri] gerçekleşti.

Bütün bu açılış ve kapanışlar bir tek şeyi ispat ediyordu; Komüncül Elemanların ilişkileri kanunculdu. Ve insan anatomisinin kendisini Sapiens İnsanla tamamlamasıyla birlikte, Komün Gücü, çekirdekçil kanunlarını da tamamlayıp kendini iç gelişimiyle yeniden üretmeye yönelmişti.

Burada bir nefes alıp geri dönerek, konuyu can alıcı yerlerinden noktalayalım.

"Geri"ler, "İleri" Toplumları Neden Yener?

Barbarlık Çağı'nda ileri olan toplum, geri olan toplumu değil tersine, geri olan toplum ileri gibi duran toplumu yendi ve Üretici Güçleri ilerletti. Medeniyetler Çağında da durum değişmedi. Çünkü Komüncül Elemanlar, Orta Barbarlık'tan başlayarak iç işleyişlerinde içlerine yeni Elemanlar aldıkça bozulma gösteriyorlardı. Kent Komünü Göçebeler-

den daha fazla, Medeniyet hepsinden fazla Komün'ün çekirdekçil kanunlarını bozuyordu. Komün, en sağlam kaldığı yerde, başedebileceği daha ileri fakat Dejenerans'a uğramış toplumu alt ediyor, Komün Elemanlarını üste getiriyordu.

Bunun başlıca sebebi: Komün Elemanlarının İnsan ve Tarih Üretici Gücüne göre örgütlenmiş oluşundan ileri gelir. Fakat insan da üreyim ve doğadan geliş kurallarına (diğer Üretici Güçlere de) sımsıkıca bağlıdır.

Başından beri, tekrar tekrar, her konakta tarayarak, her yönde sınayarak ele almaya çalıştığımız Komün Elemanlarının oluşumu, gelişimi ve Dejeneransının tersten yüzden, her yanından ispat etmekten geri durmadığı biricik gerçekliği budur.

Ve bu yüzden **insanlığın içine düştüğü, düşeceği uyumsuzluklarda başlıca ilgi alanına mazhar olacak bilgi olur.**

Marks-Engels ve Morgan'ın sezip kendi açılarından işledikleri temel aslında hep budur. Morgan'ın, Komün'den kalkarak, Marks-Engels'in Kapitalizmden kalkarak vardıkları sonucun hep Modern Sosyalizm oluşu, kendi açılarından (bulundukları toplum biçimi konağından) da olsa, işleyen Komüncül kanunları sezip yakalamış olmalarındandır.

Vahşet'te "İleri"ler "Geri"leri Neden Yener?

Vahşet Çağlarında durum neden değişir?

Vahşet İnsanı, daha geri aşamada bulduğu insan türünü ve dolayısıyla toplumu yok eder. Geri olan insan türü, ileri bir aşamada bulunan insan türünü ve toplumunu yok edemez.

Vahşet'te, Komüncül Elemanlar henüz oluşum halindedir. Komün Elemanlarını Cinsel Yasaklarla geliştirip Yekpareleştirmiş bulunan insan türü, henüz bu aşamaya gelememiş bir İnsan Türü'nü ve toplumunu daha kolayca yener ve ortadan kaldırır. Yamyamlık adı verilen bu gidiş, gerçekte bir geriye dönüşü önlemektir. Kendiliğinden (bilinçsiz) yoludur. Basit bir yamyamlık, açlık, avcıllık olayı değildir. Komün Tarihi, Vahşet'te bu yoldan ilerler.

Medeninin, Barbarın Medeniyet yıkışlarını dramatize ettiği ve Tarihsel Devrim gerçeğini örtbas ettiği gibi, bugünkü insan da Vahşet'teki insan türlerinin bata çıka gidişini, benzer bir dramatize yaklaşımla ele alır.

Oysa Vahşi insan toplumları da kendi aralarında iletişim halindeydiler. Ve bir canlının çevresini, hemcinslerini tanıyıp anlaşmasından daha ileri kavrayışlara (düşünce filizlenişlerine) sahiptiler. Dilleri gelişme-

den bile bunları becerebiliyorlardı. Çünkü toplum haline gelmişlerdi. Beyin, ne kadar çok toplumcul malzemeyle yüklenirse, hele bir de ilkel de olsa çelişkileri kuran bir benlik örgütlenişine ulaşmışsa, sıkışmalarında o kadar çok sentezcil sonuçlara ulaşabilirdi.

Öyle oldu. Daha ileri Vahşi Komün, kendi ileriliğini de, geriliğini de sezdi. Komün'ün kendisini içinden geldiği doğadan ayırmayışı, kendisini hayvan, bitki kertesinde görüşünden gelmiyordu. Tersine, içinden çıktığı doğasından üstün olduğunu bu şekilde ifade ediyordu. Bizim mantığımızla değil Animist Mantığıyla bunu gerçekleştirirken kavrıyordu. Düşünmeden yapıyor, yaptıktan sonra yaptığını nice birikimlerden sonra düşünebiliyordu. Ama düşünmeden davranışı, hiçbir sezi ve kavrayış taşımadığını göstermiyordu. Hayvan hayvanken dostunu düşmanını deneye, sınaya her şeyiyle sezip, kavrayıp, öğrenip hatta bunu güdülerine dek organcıl determinizmle geçirebiliyorsa insan, toplumcul bir varlık olarak bunu hem organlarıyla, hem de iletişimsel davranışlarının beyninde yarattığı sezilerle neden başaramasın?

Vahşi İnsan, yaşadığı doğa çevresini de, toplum ortamını da derin pratik anlayışlarıyla kavradı ve ona göre davrandı. Vahşiler arası altüstlüklerin yamyamlıkla sonuçlanması, yamyamlığın sebep olarak yorumlanmasını gerektirmez. Yamyamlık, Vahşet'te ileriyle geri toplumların altüstlüklerinin sebebi değil; sonucuydu. İleri bir Vahşi, geri bir Vahşiyi yamyam olduğu için yok etmiyordu. İleri bir aşamayı egemen kılmak için yok ediyordu. Bunun biçimi yamyamlıkla tecelli ediyordu.

İleri Vahşi Komün, İnsan Üretici Güçleri kanalından, Komün Elemanlarının Yekpareliğini sağladığı ölçüde, geri Vahşi Komün'ü Mağaralardan ve av alanlarından kovabiliyordu. Kovmakla kalmıyor, yamyamlıkla yok ediyordu. İnsan fosillerine bu denli az rastlanması yamyamlığı doğruluyordu. Fakat bu sadece altüstlüğün biçimiydi.

Vahşi altüstlüğün (ilerinin geriyi yok edişinin) sebebi, yine İnsan Üretici Gücüydü. Komün, İnsan Üretici Gücünün bütün Elemanlarla örgütlenişinden ibaretti. Komün'ün amacı, ayakta kalıp kendini sürdürmekti. Fakat bu amacın sebebi, kendi iç gelişim kanunlarıydı. Kendi iç gelişim kanunları da yine kendisinde örgütlenmişti. Yani İnsanlık Tarihinin başlangıcını oluştuyordu. İster istemez o başlangıcı hangi Komün daha çok geliştirmiş bulunuyorsa o Komün'ün, daha geri, henüz kendi sebep ve amacını tam olarak Yekpareleştirememiş Komün'ü yenip yok etmesi mukadder [kaçınılmaz] oluyordu.

Bu gidiş, Vahşet'ten Barbarlığa geçiş süresince de kendisini gösterdi. Aşağı Barbar toplum, Yukarı Vahşi Sapiens toplumunu rastladığı her yerde ortadan kaldırdı. Her ikisi de Yekpare Komün'dü. İnsan Üretici

Güçleri, Komün Elemanlarıyla çekirdekçil gelişimini tamamlamıştı. Fakat Aşağı Barbarlığın Üretici Güçlerde kendisini bir adım daha yeniden üreterek ileriye götürmesi, bütün dengeleri altüst etmeye yetip artıyordu. Sapiens hâlâ Mağaralarda yaşar, zıpkınla avlanırken, Aşağı Barbar toplum, ok ve yayla birlikte yepyeni av alanlarına ve açık havada yaşamaya uyum yapmıştı.

Komün'de Eleman zenginliği, beyin Elemanlarının zenginliğini de getiriyordu. Soyutlama gücü, Aşağı Barbar toplumu yeni teknik Eleman ve metotlara kavuştururken daha geri Sapiens İnsanı ortadan kaldırma olanaklarını da veriyordu.

Demek İnsan Üretici Gücü, eğer Dejeneransa uğramamışsa, Tarihi açan vurucu bir güç olmuştur ve olacaktır.

Yani yine aynı gerçekle karşı karşıya kalırız.

O halde Komün'ü Elemanlarıyla kavramak ve onun gidişlerini Tarih boyunca izlemek hiç de boşuna bir çaba olmayacaktır. Komün, Tarihte de aynı vurucu güç rolünü bu yönüyle oynamaya devam eder. Antik Tarihte Tarihsel Devrimler, Komün'ün vurucu gücüyle olagelir. 6500 yıl Medeniyet leşleri Komün gücüyle kaldırılır.

Modern Tarih'te Komün ortalarda görünmez, yenilmiştir, fakat Elemanları İnsan Toplumunda öz ve yedek güçler içerisinde yaşayarak rollerini oynamaya devam ederler.

Tarihin büyük dersleri ancak ve ancak, Komün Elemanlarının İnsanlık Tarihi içersindeki kanuncul gidişleri izlenebildikçe alınabilir.

Sekizinci Bölüm

Komün'ün Bilinçlenme Yolu: Yabancılaşma, Sansür, Dejenerans ve Bilim

Yabancılaşma, Sansür, Dejenerans (Bilinçsizlik ve Bilinçlenme)

Yeri gelmişken kısaca değinelim: İkinci Büyük Savaş'tan sonra, Avrupa'da "DEJENERANS" sözcüğü yaygınlaştı. Özün bozulması, anlamında da kullanılıyor. Aslı; nesillerin, soyun bozulması, soysuzlaşmasından gelir: Dejenerasyon-dejenere; Türkçesi yozlaşmak-soysuzlaşmak. Bir de "yabancılaşmak" var.

Yabancılaşmakla yozlaşmak aynı anlamı vermiyor. Eksakt: açık, tam aslına (olayın gelişimine, prosesine) uygun bir anlam ortaya çıkarmıyorlar.

Anlamları tam olarak bilinmeyince de, ortaya **eksajere** (mübalağalı) anlatımlar, kavrayışlar çıkıyor. Demek olayın aslı, prosesi koyulmadıkça, kavram kargaşalığının önü kesilemiyor.

Yabancılaşmakla yozlaşmak aynı anlama gelmez. Konumuz itibariyle biz Komün'ün yozlaşması: Dejeneransı üzerinde duracağız. Ancak yozlaşmakla yabancılaşmanın diyalektiklerine, biraz olsun değinmezsek tek başına Dejenerans da anlaşılmaz kalır.

Komün, "doğacıl" yapısıyla karacahildir. Ama küçümsenmeye-kötülemeye gelmez. Komün, doğal yapısıyla en zengin, en gerçekçi "Animizm" anlayışını yaratmıştır. İnsanın, varolduğundan beri, çevresine Aktif Uyum savaşı verdiği Animizmden bellidir.

Ancak Animizm, doğal, karacahil (bilimsiz) bir dünya görüşüdür. Kendisinin doğadan geldiğini, düşünmeksizin davranırken yorumlayıvermiştir.

[İnsan], Toplumun (Komün'ün) çekirdekçil kanunlarıyla gidişinden aldığı Kişi Ruhu'nu çevresine, doğaya yansıtmış, canlı cansız her şeyi kendisi gibi ruhlu-canlı saymıştır. Sonra Animizmi, en çok ilişkide bulunduğu, yararlanıp sevdiği, korktuğu bitki ve hayvanlarda sentezleştirdikçe Totemizme ulaşmıştır.

Totemler, Komün'ün Ruhu üzerinde Tanrı'laştıkça, Totemler insanın amacı haline gelmiştir. Böylece insanın kendisinin yarattığı her şey; aletleriyle, mağarasıyla, insanıyla, renkleriyle, sayılarıyla, coğrafyasıyla her şey, Totemin yaratığıymış gibi olur. Totem artık insanın Ata Tanrısı'dır.

Gerçekte bu, insanın en büyük gerçeği yakalayışı ve biz modern (bilimcil) insanlara, on binlerce yıl önceden kendi diliyle bildirmesidir: İnsanoğlu; Toplumuyla Kişisiyle ve Tekniğiyle, her Elemanıyla, Doğanın çocuğudur; bu gerçek aynı zamanda İnsan Toplumunun en büyük gerçeğidir. İnsan Toplumunun hiçbir Elemanı, bu gerçeği gözardı ederek fazla uzağa gidemez. Giderse kendi gerçeğine yabancılaşır ve giderek yozlaşıp elekten düşer.

İlk İnsan Toplumu, bunu davranışıyla, Komün hayatıyla on binlerce yıl önceden yaptı ama yaptığını bilmeden, bilincine çıkaramadan, tersine bütün Doğa ve Komün kanunlarını bilinçaltına bastırarak yaptı.

Bu yüzden Komün, kendi kanunlarının yapılışına katıldığı halde, içinden çıkageldiği Doğanın ve Toplumun kanunlarına yabancılaştı.

Yabancılaşmasında en büyük etken, karacahilliği oldu demek, bize hiçbir şey kazandıramaz.

Nasıl oldu da yabancılaşma nöbetlerine, halkalarına, devirdaimlerine girdi?

Yabancılaşma "Siklus"larını çözmek, İnsan Toplumunun gidiş kanunlarını bir bir çözmekle mümkün olur. Çünkü insanın yabancılaşması, kendi kanunlarını (ki onun içersinde) doğacıl kanunlar da saklıdır; kendi yarattığı kanunları bilinçaltına bastırması, bilincini de, bilinçaltını da Cinsel Yasaklar kanalından **Tanrısallaştırma** prosesine kaptırmasıdır.

Oysa yozlaşma bambaşka bir şeydir. Komün kendisine yabancılaşırken yozlaşmaz. Fakat yabancılaşmanın belirli birikişlerinden sonra yozlaşma devirdaimleri kapıyı çalar. Çünkü yabancılaşma insanın; kendini bilmedikçe, kendi kanunlarını yarattığı halde, o kanunların etkisine maruz kalmasıyla sonuçlanır.

Komün, kendi kanunlarının veya Elemanlarının etkisiyle ilerlerken giderek onların tutsağı olur.

Cinsel Yasaklar Elemanı, Komün İnsanının Alet gibi, Mağara gibi kendi yarattığı bir Elemandır. Fakat Kişi dışından Toplum tarafından konulan bu kural, insanın hiç bilemediği bir şekilde Kişi içinde bir Ruh: Bilinç-Altbilinç örgütlenişi yaratmıştır. Yani Toplum tarafından, Kişi'nin iradesi dışından gelmiştir. Ve hiç beklenmedik bir sonuç:

Kişi içinde Ruh'u yaratmıştır. İnsan bu Ruh'u bilemeden, yine başka bir **"Ruh**"la karşılaşır: içinden yaşadığı her şeyi ruhlu-canlı saymaya başlar. Bunu kendi ruhunu doğaya yansıtarak yaratmıştır. Fakat kendi ruhunu bilmedikçe çevresini yorumlamada bilmeden kullandığı ve giderek kutsallaştırdığı bu ruhu da bilemez. Böylece Komün, ruhunu Totem Tanrı'sına teslim eder. Yabancılaşmanın geri dönüşü olmayan başlangıcı; **Kutsallaştırmayla** başlar.

Kutsallaştırma beraberinde, yavaş, sessiz fakat derinden işleyen **sansür mekanizmasını da** kurmuş olur. Her şey kutsallaştırmaya hizmet ettiği için Totem Tanrı Komün'ü Yekpareleştirirken, Komün Elemanlarının iç işleyişini kendisine bağlayarak kaçınılmaz bir sansür mekanizması yaratır. Komün'ün işleyiş kanunları bilinçaltına bastırılırken, bilinç Tanrısallıkla dolar. Böylece determinizm altbilinçten etki ederek, Tanrısallık yorumlarıyla birleşerek Totem gelenekleri bilinç yerine geçer.

Anatomik insanlaşma, veya **Komün'ün oluşumu** (hayvanlığımızın sosyalleşmesi) diyebileceğimiz Vahşet Çağı boyunca, kutsallaştırma ve sansür birbirlerini pekiştirerek yabancılaşma sürecini temellendirmiş bulunur.

Aşağı Barbarlık Konağı: Yabancılaşmanın en çok pekiştiği ve Dejenerans'a hazırlık yaptığı bir geçiş konağı olur.

Orta Barbarlık Konağı: Komün'de insanın insanı altedişine imkân veren ilk gedik açılır. Erkek Sürü Ekonomisiyle birlikte, kadını alt etmiş, Yabancı İnsan Elemanını egemenliği altına almıştır. Bu Dejeneransın başlangıcı olur. Ancak asıl Dejenerans ve sansür, Medeniyetle (Sınıflı Toplumla) birlikte gelişir.

Tarih boyunca **iki büyük sansür,** yabancılaşma ve yozlaşmayı besledi:

1- Komünün köklerini, çıktığı kabuğunu (toplumcul ve doğacıl kanunları) tekmelemek, bilinçaltına püskürtmek.

2- Kökleri, toplumcul kanunları bilince çıkaran Tarihsel Maddeciliği tekmeleyip bilinçaltına püskürtmek.

Yabancılaşma, kendi kanunlarımızı bilmeyerek bilinçaltına püskürtmek suretiyle başlayıp gelişirse, yozlaşma da o temellere basarak, Komün'ün parçalanıp kendisini yok ederce ilerleyişiyle oluşur.

Ancak bu gidiş, yine aynı toplumcul kanunlarla kontrole alınmadan (başıboş) bırakılmamıştır.

İnsan Toplumu önce **anatomik hayvanlığını** selekte eder, ayıklar, elekten geçirir. Hayvanlığını sosyalleştirir. Anatomik olarak insanlaşır.

Sonra **sosyal hayvanlığını** selekte eder: eleşimden geçirir. Gerçekten insan olma yolunu tutar.

Böylece yabancılaşma, sansür ve yozlaşma gibi dolambaçlı yollardan kendi kanunları hakkında bilinçlenir. Bilinçsiz gidişin ifrat noktaları (en aşırı birikişleri) kendisini inkâr yolundan, bilinçlenmenin en keskin biçimlerini yaratarak sosyal hayvanlığın her zerresini Tarihe gömme yolunu tutar.

Bu yüzden yabancılaşma, sansür, yozlaşma gidişi, yani bilinçsizlik gidişi bilinçlenme gidişiyle bir arada diyalektik gelişir.

Yabancılaşma, kutsallaştırmayla, sansür diyalektiğiyle temellenirken, Dejenerans o temellere basarak beslenip büyür. Yabancılaşma yozlaşmayı, yozlaşma yabancılaşmayı besleyerek sansürü kendileriyle birlikte ebedileştirirce aşırılaş[tır]ırken, bilinçlenmenin en keskin biçimleriyle temellenmesine yol açmadan yapamaz.

Bu genel kaneva içindeki akış, dikkat edilirse hep bilinçsizlik ve bilinçlenme diyalektiğini işler. Dolayısıyla toplumun tümünü ilgilendirdiği halde daha çok toplumun en sağlam temeli olan Kişi yanıyla toplumu sarar. Çünkü Kişi Elemanını öncelikle Toplum yaratmıştır; sonra giderek Kişinin bilinçlenişi yolundan bilinçli (kendi kanunlarını bilen) bir toplum yaratılacaktır. Kişinin sosyal kanunlarla bilinçlenişi, Yabancılaşma, Sansür ve Yozlaşmanın (Sosyal Hayvanlığın) sonunun müjdeleyicisi olur.

Doğa ve İnsan Dejeneransı

Komün'ün Yekpareliğini tamamlayışı ve bozuşunun sınırı, Aşağı Barbarlık Konağıdır. Orta Barbarlık Konağı, Komün'ün kendisini yeniden üretirken bozmaya başlayışının başlangıcıdır.

Daha önce belirttiğimiz gibi, Komün kendisini yeniden üretirken Dejenerasyonlara girmesi, gerçekte İç Elemanlarını varacağı en uç noktalara ulaştırarak, selekte edişi (elekten geçirişi) ve asıl temel Elemanlarını güçlendirerek ve zenginleştirerek yeniden üretişinden başka bir şey değildir.

Komün'ün görünüşte Maddi Üretici Güçleri sonuna dek geliştirirken insanı ve doğayı dejenere edişi, gerçekte sınıflı toplumun ve Teknik Üretici Gücün "ana katilliği'ni gözlere batırışıdır. Çünkü göreceğimiz gibi Maddi Üretici Güçler, hatta İnsan Toplumu, doğanın kendisini yeniden üretmiş bir halkasından başka bir şey değildir. Maddi Üretici Güçler, Coğrafya ve Teknik Üretici Güçleridir. Yakından bakalım.

Coğrafya Üretici Gücü: Adı üzerinde doğanın toplumcullaştırılmış

parçasıdır: Barınma, üretim, tüketim, paylaşım, bütünüyle insanın yaşama alanlarıdır.

Teknik Üretici Gücü: İnsan Toplumunun yine doğadan devşirerek, özünü, biçimini değiştirerek üretim, tüketim, üreyim, dağıtım, paylaşımında; hemen bütün yaşamında kullandığı aygıt ve metotlardır. Yani Coğrafya gibi Tekniğin özü de doğanın toplumca dönüştürülmüş bir parçasından başka bir şey değildir. Fakat bunun yanında, yine coğrafya gibi Teknik Üretici Güç de, toplumcullaştırıldıkları için, özlerinde son maddelerine kadar doğayı taşıdıkları gibi, toplumu da taşıyıp yansıtırlar.

O halde Maddi Üretici Güçlerin tam anlamıyla "anası", başta Doğa ve hemen doğayla birlikte İnsan Toplumudur.

Öyleyse şu Paradoks'un (saçma denklemin) sebebi ve anlamı nedir?

Maddi Üretici Güçlerin sebebi toplum, şartı ve kaynağı doğa olduğu halde doğayı ve toplumu sistemli bir Dejenerasyona uğratan şey Maddi Üretici Güçler nasıl olabilir?

1- Maddi Üretici Güçler **"CANSIZ"**dırlar.

2- Bu **"cansızlık"** İnsan Toplumuyla **"CAN"** bulabilir.

3- Bu **"canlanış"** içersinde, teknik **"AKTİF"**, coğrafya **"PASİF"**tir.

4- Öyleyse Dejenerasyonu yapan daha çok teknik eliyle yine İnsan Toplumudur.

Paradoks (saçmalık) akıl almazlaşır, demek İnsan Toplumu kendi eliyle kuyusunu kazar.

Oysa Komün çağında, yüz binlerce yıl boyunca İnsan Toplumu, en ilkel neredeyse Tekniksiz ve Coğrafyasız, sadece doğanın çocuğu olarak çıplacık buzullar badirelerini bile atlatıp insanlaşagelmiştir.

Çözümleri saklayan şifre sözcük: **"insanlaşma"** deyişindedir.

Bu Paradoksun Sebebi: İnsan Toplumunun kendisinin bilincine varmaksızın, toplum (ve şüphesiz ki bunun içersinde akıp giden doğa) kanunlarına kapılıp gidişidir. Demek bilinç, kanunları ele geçirmek olacaktır.

Paradoksun Anlamı ve Amacı: İnsan Toplumunun sosyal hayvanlıklarını kör gözlere batırarak elekten geçirmek yani seleksiyondur. Bu aynı zamanda gidiş kanunlarının bilincine varmaktır.

1- İnsan Toplumu, Vahşet Çağı'nda anatomik hayvanlığını elekten geçirmiştir: Anatomik ve fizyolojik olarak hayvanlar âleminden başkalaşarak ayrılmıştır: Buna **"ANATOMİK İNSANLAŞMA"** diyebiliriz.

2- İnsan Toplumu Aşağı Barbarlık (Anahanlık) Konağında **Anato-**

mik İnsanlaşma'sını geri dönülmezce kesinleştirmiş; ikinci aşamasına hazırlanmıştır. Bu GEÇİŞ konağıdır: DEJENERANS'a geçilecektir.

Anatomik İnsanlaşma yüz binlerce yılı, Geçiş ise birkaç on bin yılı almıştır.

3- **İkinci Aşama: Sosyal İnsanlaşma** adını alabilir; hayvanlar âleminden çıkıp gelirken hayvan içgüdüleri toplumsal güdülere dönüştürülmüştür. Toplumsal veya sosyal güdü, somut olarak bilinç-altbilinç çelişkileri içerisinde (beyinlerde) tecelli eder [belirir].

İnsan Toplumu hayvanlar âleminden İnsan Toplumu biçiminde ayrılırken **bilinçsizce** ilerleyişi kaçınılmazdı. Komün Elemanlarının gelişimini şematik taramalardan geçirirken gördük; Anatomik İnsanlaşma diyebileceğimiz bu aşama belirli kanunlara uymuştur. İnsan Toplumu, **şuur** (bilinç) yoluyla değil bu kanunlar yoluyla ilerlemiştir.

Dolayısıyla her adımında bilinçaltı davranışlar ve düşünceler yüklenir. İnsanın en bilinçli aşamasında bile bilinçaltı determinizmler sakladığı ortaya çıkmıştır.

Biz bu gidişi, kanunlar açısından ele alıyoruz; kanunlar kendi kanalından bilinç-altbilinç çelişkisini örgütlediği için kanunlarla konuşmak toplum gidişi açısından en doğru yoldur.

Bu sebeple şöyle demek yanlış olmaz; İnsan Toplumunun kendi gidiş kanunlarını bilinçsizce yaşadığı **İkinci Aşama**, aynı zamanda **"SOSYAL HAYVANLIK"** aşamasıdır. Ve kendi gidiş kanunlarını bilince çıkardıkça sosyal hayvanlığını öldürerek **Sosyal İnsanlaşma** basamaklarını çıkabilir.

Deyim karışıklığı-noksanlığı var. "Sosyal" zaten insan demektir. İnsan sosyal bir varlıktır. Kanun kertesinde kesin bir olgudur. Sosyal demekle toplum ve dolayısıyla insan da demiş oluruz.

O halde **"Sosyal İnsanlaşma"** deyimi neyin nesi oluyor?

Bu deyişte, **"sosyal"**in içinde, henüz **"sosyal hayvanlıklarımız"** yani tam sosyalleşememe veya insanlaşamama gizlidir. Bu anlam kavranırsa deyim eksikliği, karışıklığı giderilebilir: Sosyal hayvanlıkları gidermek, gidiş kanunlarını bilince çıkarmakla başlayıp o kanunlara uygun sistemleri temellendirmekle gelişebilir. İkinci aşamayı kısaca tırnak içersinde **"İNSAN"** veya **"Gerçek İnsan"** deyişleriyle de ifade edebiliriz. Meselenin özünü kavradıkça, deyim-kavram eksiklikleri veya karmaşası kendiliğinden önemsizleşir. Özü kavranamayan meselelerde, kavramlar yıldızlaşır.

İşte İnsan Toplumu, Orta Barbarlıktan bu yana, bu gerçekten insan olmak, sosyal hayvanlığını gidermek yolunu (bilinçsizce) yürür.

Bilinçsizce yürümek zıttını getirmeden edemez. İnsan her adımında, kendisi, çevresi, toplumu ve doğası hakkında bilinçlenir. Ancak toplumun (ve şüphesiz ki bu doğayı da kapsayarak gelişen bir gidiştir, bu yüzden toplumun derken doğanın da demiş oluruz) gidiş kanunlarını, bütünüyle bilinçlere çıkaramadıkça insan bilinci kendini bilemez. Kanunlar bilindikçe, o kanunlara uygun sistemler geliştirilmeden de bilincin eksikleri giderilemez.

Fakat her şey birdenbire değil, basamak basamak gelişeceği için her basamak bilinçleşme değeri taşır çünkü yolları kısaltır.

Bu yüzden İkinci Aşama'nın hazırlanışı ve adeta patlayışı için Aşağı Barbarlık'tan Medeniyete geçişe dek, birkaç on bin yıl sürdüyse, Medeniyet halkaları tümüyle (Sınıflı Toplum) 7000 yıl kadar sürmüştür. Sınıfsız topluma geçişi sosyal hayvanlıklarımızın giderildiği aşama sayarsak, bu hesapla yol daima kısalmıştır.

Bu kısalış, sadece teknik gelişimin değil, insan bilincinin ilerleyişinin de eseri olur.

Demek **Dejenerans'ı** zıttıyla veya toplumun gidiş kanunları içinde bütünlüklüce ele alırsak evrimcil bir değer taşıdığını görür ve buluruz. Toplum gidişinde en küçük bir halkanın evrimcil bir tercümesi olur ve geçmiş kadar geleceği de içinde saklar. İkinci Aşamanın bir yüzü **DEJENERANS** ise diğer yüzü **Gerçekten İNSANLAŞMAK** (hayvanlıktan kurtulmak)tır.

Dejenerasyon gidişi, oluşum ve yozlaşma bütünlüğü içersinde anlam kazanabilir. O halde:

1- **Vahşet Çağı:** İnsan Toplumunun hayvanlar âlemini geride bırakıp **ANATOMİK İNSANLAŞMA** aşamasıdır. Komün tekâmülünü [gelişimini] tamamlar.

Aşağı Barbarlık: Hayvanlığa geri dönüşü kapar ve sosyal hayvanlığın giderilmesi aşamasına geçişi veya Dejenerans'a geçişi hazırlar.

Orta ve Yukarı Barbarlık: İkinci Aşamayı, yani hem Dejenerans'ı hem Sosyal Hayvanlıktan Kurtuluşumuzu birlikte çiçeklendirir.

Medeniyet (Sınıflı Toplum) bütün olarak: Antik Çağ, yozlaşmayı ve bilinçlenmeyi yeryüzüne yayar ve Dejenerasyonun, bilinçlenmeyle birlikte ilk temellerini sürer.

Modern Çağ: Sürülen toprağı yeniden işleyip derinleştirir; yozlaşıp soysuzlaşma yeryüzü ölçüsünde yer kazanırken, bilinçlenip örgütlenme de karşıt cepheyi oluşturmaktan geri durmaz: Sosyalist ülkeler ve kurtuluş savaşları…

Bu gidişi şematik olarak da olsa bütün İnsanlık Tarihi içinde izleme-

den kavrayıp, kafamızda canlandırabilmek zor olur.

Kısaca sırasıyla görmeliyiz.

Vahşet'te Animizm Aşamaları

Vahşet Çağı'nda Dejenerasyon yok, Komün'ün oluşumu; Yekpareliğini, Elemanlarını tamamlayışı vardır. **Anatomik İnsanlaşma**; hayvanlar âleminden İnsan Toplumu kanunlarıyla ayrılış gerçekleşir.

Bu yüzden Alet veya Teknik Elemanı, Coğrafya Üretici Gücü yerine geçen Mağara, Av Sahaları, toplayıcılık, barınım, yaşam alanlarını birleştiren Coğrafya Elemanı, gelişim: Teknik ve Coğrafya Üretici Gücü olma aşamasındadır. Dejenerans yok, Komün'ün Yekpareşerek kendini tamamlayışı (oluşumu) vardır.

Yozlaşma yok fakat yabancılaşma başlangıcı vardır. Yabancılaşma başlangıcı Totemle yani Kutsallaşmayla başlar. İnsan kendi Ruhunu toplumun Cinsel Yasak kurallarından gelen doğal sonuçlarla beyninde bilmeden bilinç-altbilinç biçiminde örgütlediği için, çevresine yansıttığı Ruhunun enerjisinin nelere kadir olduğunu bilemez; kendisinin çevresine yansıttığı Ruhu canlı cansız olaylarla tekrar kendisine başkalaşarak (doğa varlıkları ve olayları olarak) döndüğü için bambaşka, bedenden apayrı bir Ruh anlayışına doğru evrim geçirir. Cinsel Yasaklarla beliren Totem sentezi bu Ruhu giderek kutsallaştırır ve insan kendisine bu kutsallaşan Ruh vasıtasıyla yabancılaşır. Çünkü insan, kendi ruhuyla kutsallaştırdığı Totem ruhuna teslim olmuştur.

Bu aşamada en büyük ilerleme insanlaşan üreyim tabanıdır. Üreyim insanlaştıkça, Komün diğer Elemanlarıyla birlikte kendini yeniden üretişini hızlandırmak zorunda kalır. Ve Elemanların iç diyalektiği Cinsel Yasakları ve Komün'ün Yekpareliğini kışkırtır.

Kişinin ve toplumun görüş ve düşüncelerinde sıçrama olur: Her şeyin ruhlu bir canlılık içinde algılanışı yeni bir dünya görüşü tabanını oluşturur. Ve bu Kişiye, Komün'e yansıyıp geliştikçe Cinsel Yasakların kesin kural haline gelişi, fikir bakımından garantilenir.

Birinci Garanti: Üreyim tabanının insanlaşmış olmasıysa;

İkinci Garanti: Kişi Ruhunun Cinsel Yasak denemeleriyle kesinleşmiş ve Animizm görüşüne elvermiş oluşudur. Çünkü bu üçüncü aşamayı besleyecektir.

Üçüncü Aşama: Animist görüşün giderek bir tek bitki veya hayvanın kutsallaştırmasıyla Monizme ulaşmasıdır. Yani Kişilerden yansıyan İnsan-Komün Ruhu'nun en çok ilişkide bulunarak yararlanılan bitki veya hayvanda yoğunlaşması suretiyle onun Kutsallaştırılması ve Komün'ün Ata Tanrısı yapılmasıdır. Ki bu aşamada **Birinci Büyük Sansür** de insanın kendisine **yabancılaşması** da başlamış olur. Fakat bu Yozlaşma-Dejenerans anlamına gelmez. Komün henüz Yekpareleşme halindedir.

Sansür ve Yabancılaşma Tabanı

Üçüncü Aşama: Totemizmle birlikte sansürün ve yabancılaşmanın temellenmesini de geliştirir. Komün Totem Tanrı'ya bağlandıkça Yekpareleşir ve Kişiyi kendisinde eriterek birliği sıkılaştırır. Fakat Ruhu'nu Ata Tanrı'ya teslim ederken kendisine yabancılaşır; bu aynı zamanda büyük bir sansürün başlangıcı olur.

Üçüncü Aşama: Orta ve Yukarı Vahşet

Cinsel Yasaklar Gelişimi

↓

Kişi Ruhu

↓

Kutsallaşan Totem Tanrı (Ata: Kutsal Ruh)

↓

Komün'ün ve Kişinin Ruhu'na Egemenleşen
Ata Tanrı Totem

↓

Toteme Bağlanan Komün Kişiyi eritir.
Ve her şeyini Totemleştirir YEKPARELEŞME

↓

Kutsallaşma Pekişir

↓

Yabancılaşma ve Sansür Tabanı

Komün Yekpareleşirken, Kutsallaşma derece kazanır. Yoğunluğu-dozu yükselir. Totem böylece Komün'ün ve Kişinin ruhuna egemen olur. Bu gidiş, Kişinin ve dolayısıyla Komün'ün geleneksel bilincini oluştururken, bilinçaltına doğayı ve kendisini püskürtür. Yani kendisine yabancılaşır ve kendisini sansür eder. Bilinci Totem: Tanrısallık kabuğu olurken, Doğa ve Komün yaşamı tümden altbilince bastırılır. Gerçekte bilinçaltına püskürtülen tüm olayların anlamı şudur: Toplumun (aynı zamanda Doğanın) gidiş kanunlarıdır. Bundan sonra tüm bilgi-bilim, bu kutsallaştırma bilincinin kabuğu içinde gelişecektir. Ve bilim bu derin köklere inemedikçe, hep eksik ve yanlışları yer yer kendisinde saklamaktan arınamayacaktır.

Aşağı Barbarlık: Geçiş ve Hazırlık

Vahşet'ten Barbarlığa geçişle birlikte insanın anatomik başkalaşımı durur. Mekanik güç ok, yay, çömlek, bahçe ekimi, hayvan besleyiciliği oynak olarak gelişir.

Yukarı Vahşi yok edilir.

İnsan bir tek tür içinde gelişir; ırklar değişir.

Komün'ün gelişimi tamamlanmıştır.

İnsan Organıyla Aleti arasına mekanik güç sokulmuş, doğadaki varlıklar özleri değiştirilerek aygıt haline sokulurken, canlı nesneler de toplumcullaştırılmıştır.

Bu konaktaki gelişim, bu yüzden geri dönüş yollarını kapatırken, Komün'ün Dejenerasyonuna hazırlığı da geliştiği için tüm anlamıyla bir geçiş konağını oluşturmuştur.

Aşağı Barbarlıkta
Doğa

↓

Cinsel Yasakları (Üreyimi) Baskın Komün

↓

Kutsallaştırma, Sansür ve Yabancılaşma Pekişir

↓

Analık Düzeni ve Ana Tanrı (Kutsallaştırma İnsana Yönelir)

↓

Yabancılaşma ve Sansür Koygunlaşır

↓

Cansız ve Canlı Nesneler Özleri Değiştirilerek Toplumcullaştırılır
Ok, Yay, Çömlek, Bahçe Ekimi ve Hayvan Evcilleştirimi

↓

Toplum ve Doğa Yozlaştırımına Hazırlık

Orta ve Yukarı Barbarlık Dejenerans Başı

Erkek, Sürü Ekonomisiyle birlikte Kadını-Analık Düzenini alteder: uzun bir prose başlamıştır: Ezen-ezilen insanla ilk gedik açılır: Komünün Yekpareliği bozulur.

Yabancı İnsan Elemanı: Babahanın yanında çoban-yardımcı-kâhya gibi alt insanlarla ezilen-ezen insan gediğini büyütür.

Canlı Nesnelerin Toplumcullaştırılışı: Bitki ve hayvan evcilleştirimi Sürü Ekonomisiyle sayı [nicelik] ve kalite [nitelik] atlar. Doğanın özünü değiştirmede de gedik büyür.

Böylece Komün Çekirdeğindeki bu iki gedik, Dejeneransın başlangıcı olur.

Sansür ve yabancılaşma, kutsallaştırma geleneğinden yoluna katmerlenerek devam eder. Dejenerans; kutsallaştırma, sansür ve yabancılaşma tabanına yaslanarak sıçrama yapacaktır. Bu **"çıktığı kabuğunu tekmeleme"** biçiminde ilerler.

Yukarı Barbarlık bu gidişi aşırılaştırır: Tarım ve Sanayi İşbölümü doğa ve insanın özünü bozup-değiştirmeyi geliştirmiştir.

Cinsel Yasaklar, tek eşli aileye ulaşırken Üreyim Aksiyonu, Üretim Aksiyonunun kontrolüne girmek üzere belirli bir evrim doygunluğu kazanır.

Üretim Aksiyonu, tarım verimliliğiyle; toprağın benimsenişiyle Ortak Mülkiyet oturuklaşır. Kalıcı bir taban oluşturur.

Dejenerans, yayından boşanmak üzere hazırlığını tamamlayıp bir adım daha atmıştır. Medeniyete geçiş, bu gediklerden aşındırarak yeni doğa ve toplum şartlarıyla gelir gelmez, Dejenerans koşar adıma geçer. **Peyzaj:** insanın doğayı toplumcullaştırırken işleyişidir. Ancak bilinçsiz işleyiş Dejenere edişi besler.

Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerin Şematik Yozlaştırma Prosesi

Antik Medeniyetler, Tefeci-Bezirgânlık yolundan yozlaştılar. Maddi Üretici Güçler, İnsan Toplumu sosyal sınıflar parçalanışına uğradığı ölçüde üste geldi. Kutsallaştırma gelenekleri matahlar [metalar] fetişizmine yön değiştirdi. Çünkü Manevi Üretici Güçlerin amacı; Toplumun (Komün'ün veya Komün geleneklerinin) ortaklaşa-kolektif ilerleyişlerinin yerine sınıfsal parçalanışları icabı [gereği] Kişi mülkünün yükseltilmesini geçirmişti.

Fakat Tefeci-Bezirgânlığı zorunluluk haline getiren sosyal sebep son duruşmada bütün Üretici Güçlerle birlikte Maddi Üretici Güçlerin ilerleyişi olmuştur. Tefeci-Bezirgânlık geliştikçe Maddi Üretici Güçler, gerileyen insanın Üretici Güçlerinin üzerine çıkmıştır.

Bu aşamada Tarihin en büyük dersi ortaya çıkar: İnsansız hiçbir sistem ayakta duramaz; kolektivizm toplumcul kanundur. Ve Üretici Güçlerin birbirlerini baltalamayan dengesi zorunludur.

On binlerce, yüz binlerce yıl çağları aşarak gelen Komün karşısında, Antik Medeniyetler, bu sosyal sınıf didişmeleri içinde 100 yıl ayakta kalamazlar.

Her Medeniyet Devleti, 100 yılda bir, irili ufaklı Tarihsel Devrimlerle yıkılışlara uğramışlardır.

Çünkü Medeniyet, içine girdiği veya içinden çıktığı toplumu ve coğrafyayı Kişi mülkü uğruna kendi ölçüsünde bir adım daha ileride toplumcullaştırırken yozlaştırmış, çıkmaza sokmuştur. Ardından gelen çöküntü, savaş ve sosyal sınıf çatışmaları Sosyal Devrim getiremedikçe Medeniyet bütünüyle leşleşmiştir.

Burada yine en altta teknik determinizm başrolü oynasa da, insanın bilinçsiz (kendini bilemeden) ilerleyişiyle gelişen parçalanışı kertesinde Dejenerans etkili olabilir.

Antik Tarih, Medeniyetler çöktü diye durmaz: Komün'ün Tarihsel Devrimleriyle yürür. Tarihsel Devrimler yeterli birikime ulaşınca Modern Tarih, Sosyal Devrimlerle yürür. Her iki gidişte de insan başrolü oynar. Tarihsel Devrimler ne kadar bilinçsiz atılımlarla bilinçaltıyla gelişirlerse; Sosyal Devrimler o denli bilinçli bir gidiş içine girerler.

Daha doğrusu insan ve devrimleri, önce bilinçaltıyla sezerek sonra giderek gelişen bilinçlilik içinde ilerler.

İnsan kendisini bildikçe, Dejeneransı kendi çağı ölçüsünde önleyebilir. Ancak Kapitalizm de, ne kadar bilinçli olsa da, bir sosyal sınıf parçalanışının katmerlenişidir. Ve İnsan Üretici Gücünü, Maddi Üretici Güçler karşısında geriletmekten ve matahlar fetişizminin bir başka açılımına girmekten kurtulamaz.

Yine iş gelip İnsan'a, insanın kendisini bilmesine dayanır. Bu elbette kendi gidişini (kanunlarını) bilmesiyle olur.

İnsanın kendi toplum biçimlerinin gelişim kanunlarını bilmesi, Üretici Güçler gelişimini bütün İnsanlık Tarihi ölçüsünde yarattığı, yaratacağı etkileriyle, dengeleriyle bilmesi demektir.

Bu açıdan Antik Medeniyetlerin daha ilk açılımında ve çöküşünde ortaya çıkan can alıcı gerçek, Komün Çekirdeğinde diğer Üretici Güçlerle sentezlenmiş olarak vurucu güç haline gelmiş İnsan Üretici Gücü gerçeğidir.

1- Lokal Medeniyetlerde:

İlk Medeniyet Irak'ta doğdu. Irak Ana Medeniyet, ondan sonra gelenler Irak'tan tohumlanarak gelişen Yavru Medeniyetler oldular.

İlkin subtropikal ırmak boylarında gelişen Medeniyetler, **LOKAL**

bir aşamayı katettiler.

Tefeci-Bezirgân Medeniyetler yozlaşırlarken yozlaştırıcı da oldular. İlkin yozlaşma, insan dolayısıyla doğa içinde lokal kaldı: Irak, Anadolu, Fenike, Mısır, Çin, Hint Medeniyetleri gelişip ve yozlaşıp battılar.

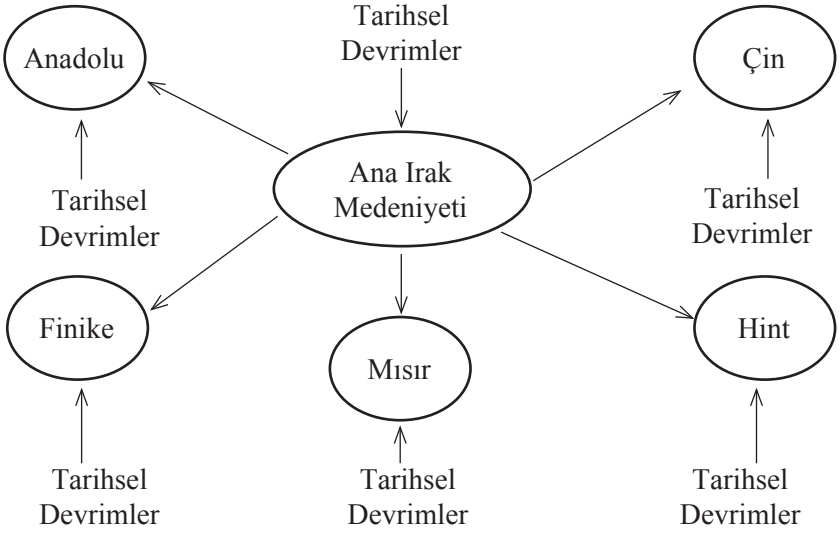

Lokal aşamada her Medeniyet, kendi insan ve coğrafyasını yozlaştırıp çökkünleştikçe, Tarihsel Devrimlere uğrar. Taze Komün güçleri yeni Üretici Güçlerle ya çöken Medeniyeti canlandırırlar; ya da yeni Üretici Güçlere hamileyseler eski Medeniyeti yıkıp orijinal yeni bir Medeniyet kurarlar. Her iki halde de Antik Medeniyet devirdaimleri yeni insan ve Eleman kazanarak yozlaştırışlarını bir adım daha ilerletirler. Ancak **lokal** aşamada Tarihsel Devrimler de lokal kalır.

2- Kıtalararası Medeniyetlerde:

Fenike ve Mısır'dan (dolayısıyla Ana Irak Medeniyeti damgalı) tohumla gelişen Grek Medeniyeti'yle birlikte lokal aşama, Kıtalararası Medeniyetler aşamasına geçmek üzere Hayvancıl Medeniyetler konağına atlar. Korsancıl Bezirgânlıkta Tarih hareketlenir. Troya'dan tohumla Roma Medeniyeti bu gelişimi biraz daha hızlandırır. Bu kez yozlaştırma Akdeniz kuzeyini de kaplamakla kalmaz, Grek ve Roma Medeniyetlerinin İmparatorlaşmasıyla Medeniyetler kıtalararası aşamaya geçerken yozlaştırma prosesi de kıtalararası seviyeye yükselir. Bu aşamada Tarihsel Devrimler de aynı karakteri göstererek yükselir ve Medeniyetler içinde alçalırlar. Böylece Medeniyet alanı kıtalararasına yayılırken doğa ve insan yozlaştırmaları (Dejenerasans) da kıtalararasına ulaşır.

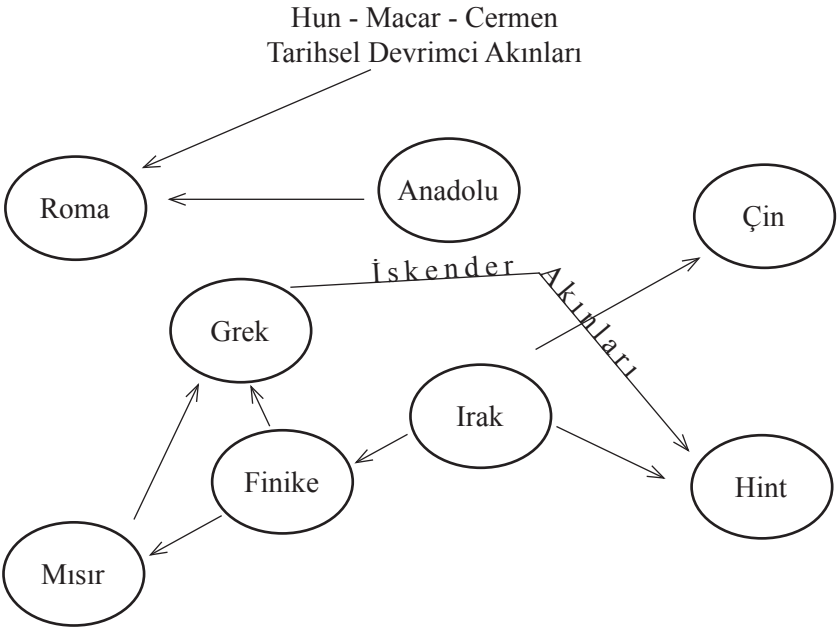

İskender Akınları (İÖ 300) ve Hun Akınları evrencil aşamayı hazırladılar; evrencil aşamayı açış İslam Medeniyeti'ne düştü.

3- Medeniyetlerin Evrencil Aşamasında:

İslam Medeniyeti, Tefeci-Bezirgânlığın evrencil köprüsünü kurar: Tefeci-Bezirgân Medeniyetler, artık Manevi Üretici Güçleri evren ölçüsünde parçalayıp Maddi Üretici Güçler önünde geriletip bir basamak daha yozlaştıracaklardı:

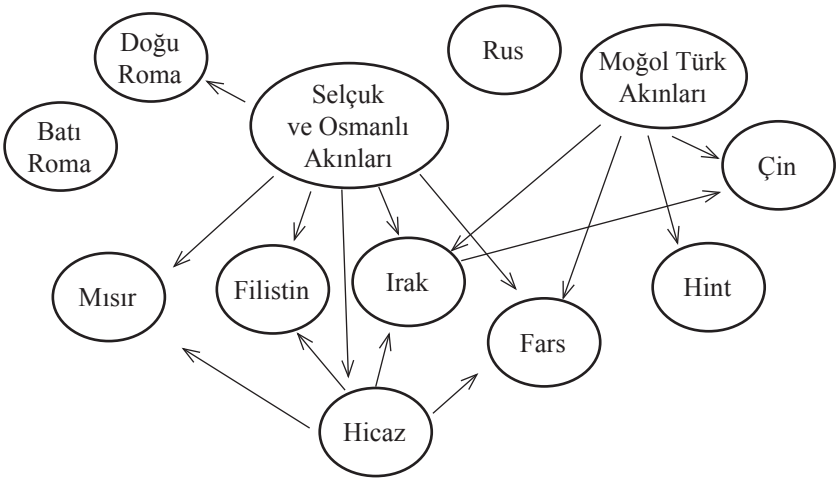

İslâm Medeniyeti; Arap, Türk, Moğol akınlarıyla Çin'e, Hint'e ve Avrupa içlerine dek uzanarak bütün ticaret yollarını birleştirdi. Yeryüzünde Medeniyete geçmemiş Barbar kalmadı. Tarihsel Devrimler sona erdi. Fakat Tarih durmadı. Medeniyetlerin 6500 yıl boyunca işleyip sürdüğü ve yozlaştırdığı Üretici Güçler (İnsan ve Doğa) ortamlarından Modern Sosyal Devrimlerle Kapitalizm doğdu.

Antik Medeniyetler Dejeneransı evrimcil gelişimin yolunu tıkadığı yer ve zamanda, evrim kendine bambaşka görülmemiş bir yol hazırlıyordu: Modern Sosyal Sınıflar ve Sosyal Devrimler yolu. Çünkü Dejenerans'ın öteki yüzü, İnsan Üretici Güçlerinin uyanışı, bilinçlenmesi ve Maddi Üretici Güçlere yepyeni Modern Sosyal Sınıf ve Sosyal Devrimler açısından sahip çıkıp ilerletmesi gelişimiydi. O halde Komün Elemanları sonuna dek felç edilememişti. Tarih, yenilmiş ama yok edilememiş Komüncül Elemanlara tutunacak ilerleme yollarını açıyordu.

4- Modern Medeniyet (Kapitalizm) Aşamasında:

Komün (Barbar) Tarihsel Devrimleri, Komün'ün Medeniyete geçişi ve yenilişi, hatta Kişi Mülkiyetinin ezici sindirişiyle sona erip yozlaştırılmıştı. Fakat yeryüzünün her yanı bir makastan çıkmışça aynı durumda değildi. Komünal gelenekler sürüyordu. Burjuva sosyal sınıfı, en Barbar ve özgür kalmış Avrupa Kentlerinde doğup gelişti; Burjuva Sosyal Devrimi en özgür ve Barbar kalmış İngiltere'de İlkel Sosyalizmden Kapitalizme sıçradı.

Çünkü:

1- Komün insanı, kavrayış açısından, yörecil ve evrencil determinizm kanalından, içine girdiği ve yaşadığı çağı süratle emip yorumlama ve çağına uyum yapma zenginliklerine sahipti.

2- O güne dek 6500 yılda yeryüzü ölçüsünde gelişmiş Manevi, Maddi Üretici Güçleri hamile oldukları yeni gelişimlere açabilme olanaklarını yakalayıp geliştirdi.

Önce Kapitalizm de, Tefeci-Bezirgân Medeniyetler gibi, lokal gelişti: İngiltere'den Fransa'ya, Almanya'ya, Avrupa'ya, Amerika ve Japonya'ya atladı.

Bu bölgeler, Medeniyet yozlaştırışları bakımından en bakir sayılabilecek alanlardı. Kapitalizm olabildiğince bakir kalabilmiş Üretici Güçlere (Komün Elemanlarına) tutunarak filizlenip geliştikçe eski Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerin turşuya çevirdiği alanlara sıçradı. Oralarda sömürge ve yarısömürge yolundan ilerledi.

Kapitalizm, Tekelci Finans-Kapitalizm haline geldiğinde sömürge ve yarısömürge alanları Kapitalizme açılıyordu.

Çok geçmeden bir kez daha anlaşıldı: Antik Tefeci-Bezirgân Medeniyetlerinin fazlaca **"tekerrür"** ettiği yerler, Dejenerans alanlarıydı ve yozlaşma derecelerine göre Kapitalizm arabasına koşuluyorlardı. Üretici Güçlerinde canlılık derecelerine göre sömürge ve yarısömürge durumuna girdiler; kendilerine özgü yapılarına göre çeşitlendiler.

Çin, en eski Bitkicil Medeniyet tekerrürlerine uğramış yerlerden biriydi. Fakat Irak gibi, Hint gibi sömürge yolunu tutmadı; yarısömürgelik yolundan Kapitalizme geçti. Çünkü Moğol-Türk göçebelerinin aşılarıyla canlanmış durumdaydı. Irak ve Hindistan bütün Barbar aşılarına rağmen sömürgeleşme yolundan çıkamayacak kadar derebeylikte taşlaştırılıp kastlaştırılmıştı. Afrika, Amerika, Uzakdoğu, bakirliklerine rağmen gerilikleri ölçüsünde sömürgeleştiler. Fakat potansiyel canlılıkları, sonraki gelişimlerinde derece derece rol oynamaktan geri kalmadı. Çarlık Rusyası, Medeniyetlerle **dolaylı-az** ilişkileri yüzünden ve Medeniyete geçişin son halkasını oluşturduğu için, en canlı yarısömürge yolunu yürüdü. Türkler, Ruslardan bir önce Medeniyete geçmişti. Fakat Medeniyetlerle ilişkileri doğrudan ve yoğun olmuştu. Aynı yarısömürge yolunu yürümelerine karşın Ruslar Sosyalizm, Türkler Kurtuluş Savaşını Çin'le birlikte açtılar.

Dejenerans (ve bilinçlenme) prosesi bu denli önem taşıyordu. Komün Elemanlarının tarihi prose içerisinde gösterdiği başkalaşımlar somutça gözönünde tutulmadan Üretici Güçler, toplum, sınıf, ulus, Kişi, ekonomi, tarih, devrim, sosyal kanunlar hiçbir konu yeterince aydınlığa kavuşturulamazdı.

5- Emperyalizm ve Sosyalizm Aşamasında

Emperyalizm, anavatanlarında, sömürge-yarısömürge çapullarıyla insan ve doğa Dejeneransını modern maskeli en rezil seviyelere çıkardı ve yaydı.

Geri ülkelerde, Üretici Güçlerin gelişmini engelleyerek, hava oyunları, baskı, ezi, sömürü yolundan kurulan emperyalist sistemler, yozlaştırmalardan arta kalan sağlam İnsan Üretici Güçlerini (işçi, köylü, gençlik, aydın, orta sınıflar) tahammül sınırını çatlatan uyanışlara, örgütlenmelere ve ayaklanmalara sürükledi. Ya Ölüm ya Hürriyet! Ve Sosyalizm! Aktüel parolalar ve gerçekler haline geldi.

Böylece Dejenerans'ın toprağından yeni bilinçlenişler ve rejimler fışkırdı.

Bu aşama, Modern Medeniyetlerin kıtalararası ve evrencil aşamalarının iç içe gidişlerini aceleleştiriyordu.

Kapitalizm daha **lokal** gelişimini tamamlarken sanayi devrimine ka-

natlandı. Ve kıtalararası gelişimi için kollarını uzatmış, hazırlamış oldu; yeryüzü ölçüsünde sömürge-yarısömürge sistemlerini oluşturdu. Birinci Emperyalist Evren Savaşı, bu gelişimin **PAYLAŞIM** yırtıcılığıydı; Sosyalizmi boğayım derken, Paylaşım Savaşı Sosyalizmi kıtalararası yayılışa ulaştırmakla sonuçlandı.

1- Avrupa'nın batısı, Ana Asya kıtasının Atlas Okyanusu'yla biçimsizleşmiş yarımadacığıdır. Orada Medeniyete en son geçen Barbarlar kaynaşırdı.

2- Roma İmparatorlaşan Medeniyeti, orayı adam yerine bile koymamış ama pek ısıramamıştı da.

3- Fakat Medeniyetle habisleştirilmiş Kutsallaştırmalar, kilise kanalından o yabani Roma vilayetlerine, en sapa yerlerde bulduğu Barbarlar arasına sızma ve nüfuz etme yollarını bulmuştu. Avrupa'ya Roma üzerine baskınla gelen Barbarların kutsallaştırma halkalarıyla Tarihsel Devrimci (yeniden diriltici) rezonanslar buldu.

4- Küçücük Avrupa Yarımadacığında önce Frankların Barbar gelenekli Şarlman'ı İmparatorlaştırıldı. Ancak Batı Avrupa, Barbarlarla kaynaşıyordu. Fransa krallığına geri çekilmekle sonuçlandı.

5- Hıristiyan Kilisesi, Roma Medeniyeti'nin yozlaştırıcı ruhunu Barbarla diriltip kendisini yaşatmanın yollarını yüzlerce yılda ezberlemişti. Franklar tutmayınca Cermenlere sarıldı. Kutsal Cermen İmparatorluğu'nu yaratmaya girişti. Daha beter parçalanmalarla sonuçlandı. Çünkü Avrupa Barbarlarla çalkalanıyordu. Onlarca hatta yüzlerce derebeylik didişmeleri ortalığı kapladı.

6- Kapitalizm, bu binbir çelişkiler içinde gelişim olanakları yakaladı. Onu boğabilecek despotizm, ilk yeryüzü ikvanodonları-dinozorları gibi Avrupa'da çatlamış yok oluyordu. Yine de habis ruhu, Kapitalizmi binbir kovalamaca ve işkenceler altında daha özgür kalmış İngiltere adacığına göçürtüp kaçırtmaya yetip arttı.

7- Kapitalizm ilkin İngiltere'de Sosyal Devrimini başarır başarmaz, İskoç Krallığını yüzlerce yıllık alttan güreş geleneğiyle eritti. İrlanda'yı bastırdı. Ada bütünlüğünü kurdu.

8- Daha [sonra] Tefeci-Bezirgân ve Derebeyi despotluğuna batmış Fransa, en kanlı Ulu Sosyal Devrimle Kapitalizmi iktidar yaptı. Ama Napolyon zorlamasıyla başını yemekten kurtulamadı. İngiliz ekonomi politikasına teslim oldu.

9- İngiliz-Fransız rekabeti, Doğu Avrupa'da Avusturya-Macaristan'la Rusya'yı; İspanya İmparatorluğu'nu ve Osmanlı İmparatorluğu'nu sık sık harcayıp kullanarak Kapitalizmi kıtalararasına yaydı.

Sosyalizm daha kestirmeden gitti: Emperyalist savaşların zorlamasıyla Çarlık Rusyası artıklarını Asya'da derledi. Doğu Avrupa'da Emperyalizme karşı uydu devletçiklerle bent oluşturdu. Emperyalizmle olan koeksiztansında, aşağı kalmamak zoruyla kuşatılmıştı. Yarım yüzyılda kaba stratejisiyle erken boy atarken Sosyalizmi Kapitalizme benzetmekten kurtulamadı.

Bu kez, Kapitalizm çağında olan İngiliz-Fransız arasındaki satranç oyunu, Sosyalizmle Emperyalizm arasında geçiyordu. Strateji ortadaydı; geri ülkeleri kim yanına çekerse savaşı kazanabilirdi. Avantaj Sosyal Devrim objektifliği içinde Sosyalizmden yanaydı. Geri ülkeler, Kişi Mülkiyetine değer vermeden kendilerince Sosyalizm yolunu tutmaya girişmişlerdi bile. Ne var ki Sosyalizm kendi içinde az çok uzlaşmış bir "BLOK" olmaktan uzak, yumruklaşmalar içindeydi. Ortadoğu'da Arap-İsrail antitezlerinden, Afrika'da Libya, Sudan'ın desteğinden doğabilecek sentezlerden evrensel yedek güçler cephesine geçilmek stratejik güdüm ustalığı gösterilemiyordu. Destalinizasyondan (Stalinizmi giderme antitezlerinden), demokratik insanlık cephesini derleyecek devrimci teorik sentezlere geçileceğine, demokratik küçükburjuva eyyam efendiliği Stalinizmi bilinçaltına püskürttü. Bu gidiş ne Mao'ya ne de Sosyal Devrim halkalarına katılan irili ufaklı geri devletçiklere yeterli güveni aşılayamadı.

Sanayileşmede de elele tutuşulamadı. Yarım yüzyılda, Sovyetler yine de emperyalizme gözdağı veren hızlı boy atmalar yaşadı. Çin, çeyrek yüzyıla varmadan aynı yola girdi.

Bu aşamanın en olumlu kolay ele gelip geliştirilebilecek yanı, objektif devrimci gelişimleriydi. Proletarya ve halklar görülmemiş uyanışlar ve şahlanışlar yaşıyorlardı. Ne var ki, iktidara geçen Sovyet olsun Çin olsun, küçükburjuva aydınları içlerinde o şahlanışı bulup derlemekten uzaktılar. Çabuk yorulan çapsız Kişilikleri al gülüm-ver gülüm ekonomi ve politikalarına elveriyor. Kapıkullukları Stalin ve taslaklarına boyun eğdikçe o denli nefret besliyor, daha ileri devrimci yaratışlara varacağına, boyuna Sosyalizmi Kapitalizme benzeten devletlû eyyamcılığına gidiyor. Halkla bağlar, parti ve sendika kayışlarıyla sağlanıp iktidar bütünüyle her yerde, her görevde proletaryaya devredileceğine, anlaşılıyor ki her alanda Batı gibi uzmanlıklar yaratılarak, yığınlardan kopuşulup kaçılıyor.

Her zaman içe kapanışlar, Majino Hattı gibi, kapananın başını yer. Mao, Çin'de bunu sezdi. Yeterince önü ardı düşünülmemiş olduğu anlaşılan Kültür Devrimi'ne kalkışması olumlu yanı oldu. Ne var ki, bizim 27 Mayısçılar gibi programsız görünüyorlar; ne yapacaklarını bilmiyorlar...

Her şeye rağmen yarım yüzyıllık Sosyalizm gelişimi, emperyalizme karşı heterojen bir cephe yaratmaktan geri kalmadı.

Bu aşamanın en önemli getirisi, Dejeneransı durdurmak olmadı; Dejeneransa karşı yeryüzü ölçüsünde düşüncelerde büyük uyanışlar yaratması oldu. Emperyalizmin, Kapitalizmin, Sosyalizmin ne olup olmayacağı üzerine yeryüzünün en ücra köşeciğinde fakir-fukara evinde bir fikir sahibi olundu. Marks-Engels-Lenin her basit işçi, çöpçü, bulaşıkçı, hamal emekçi hanesinde fikirce tanınıyor. Bu, az ilerleme sayılmaz.

Yabancılaşma ve Sansür tabanı, Kutsallaştırma (Totem Tanrı) gelişimiyle oluşmuştu. Kutsallaştırmalara dolayısıyla yabancılaşma ve sansür tabanına yaslanarak gelişen Dejenerans azıttıkça, prose tersine dönmemezlik edemezdi. İlk göze batan ve Batı'dan bize yansıyan olgu **"Dejenerans"** oldu. Kutsallaştırma, Sansür ve Yabancılaşma tabanları da ister istemez sarsılacak; bilinçleniş derin sebeplere inildikçe gelişecektir. Fakat daha Kapitalizm Sosyal Devrimlerle sahneyi doldurmadan önce, klasik burjuva metafizik düşünürleri o tabanın eski köklerini çatırdatarak gelmişler ve yeniden burjuvaca oluşturmuşlardı. Sosyalizm de kendince aynı şeyi yapmış oldu. Böylece Kutsallaştırma, Sansür, Yabancılaşma ve Yozlaşma tabanı ister istemez yufkalaşıp inceliyor; en eski köklerine doğru uzanma ve onları en derin köklerinden yolma kolaylıkları insanlıkça hazırlanmış oluyordu.

Şüphesiz ki, bilimle, bilinçle en derin kökler aranıp bulunmalı ve ele geçirilmeliydi. Ortamı hazırlandıkça yeni kuşaklar ordularıyla bilimin buluşması gerçekleşebilirdi. Ortam bir yandan bilimi geliştirirken, diğer yandan ordularsa yeni kuşakları böyle hazırlıyordu. Geriye buluşma vaktinin özel momentlerinin yayından boşaltması ve Kişilerin, kişi kişi, tümen tümen gergefi işlemesi kalıyordu. Sosyal Devrimler ortamı elbette o işleyişin en verimli momentleri oldu ve olacaktır. Ancak birikiş ortamları (evrim momentleri) iyice değerlendirilemedikçe Sosyal Devrim atlayışları da umulan, beklenen verimliliği sunamamıştır, sunamaz.

Dokuzuncu Bölüm

Animizm ve Bilim

Animizm ve Tarihsel Maddecilik

Animizm, hatırlayalım: Komün'ün ilk Elemanlarındandır. Ve diğer Elemanları gibi Komün'ün oluşumunu ve gelişimini etkiler. Animizm, Komün'ün ilk **"dünya görüşüdür."**

Görüş bir Eleman olabilir mi?

Komün'ün en sağlam-temelli Elemanı olan "Kişi"yle dolaysız ilgili olduğu ölçüde Animizmin görüşü, yüz binlerce, on binlerce yıl boyunca Komün'ün "dünya görüşü" olmuştur. Çünkü Kişiyi hayvanlıktan kurtararak sosyal hayvan haline getiren dolaysızca Komün olmuştur. Bu yüzden Animizm, Komün'ün bütün Elemanlarını kapsayarak, İç Elemanların gelişimiyle de zenginleşerek başkalaşan; Komün kadar güçlü bir İç Eleman olmuştur. Animizmden sonra art arda gelen İnsan Toplumunun dünya görüşlerine de yataklık eder. İnsanın çağına göre, en geniş kapsamlı, bütünlüklü bir dünya görüşü olarak Animizm, ilk gözağrısı olarak kalmayacak kadar zengindir. İnsan, kendi ruhundan yansıma **"Kutsal Ruh"** tanıdıkça, Animizm Totemizme, İnsan Tanrılara en sonunda Gökselleşen Tanrılara ve Tektanrı'ya dönüşerek bilimsel dünya görüşlerine elverir.

Bunu Animizm mi yapar?

Elbette hayır. Klasik bilimin soysuzlaştırmaları o yöndedir; maddi temellerinden koparıp şişirdiği her Elemanı sihirli bir güç haline getirir.

Animizmi yaratan Komün tümlüğüdür. Ancak Animizm çağı itibariyle, çevreye uyum sistemi olarak "dünya görüşü" kavramına sığmayacak gerçekliktedir.

Günümüz dünya görüşleri, **"iki hükümdar bir dünyaya sığmaz"** didişmeleri içersinde paramparçadır. Animizm, bütün zenginliğiyle İlkel Komün'ün en doğal uyum mekanizmalarının, en karacahil durumdayken bile kendiliğinden yapabildiği en doğal yorumudur.

Bu yüzden Animizm görüşü-inanışı, günümüz dünya görüşleriyle

karıştırılmadan kavranmayı hak eder.

Öncelikle en saf, en doğal, kendiliğinden bir yorum taşıdığı için, derin anlamlarıyla ve prosesiyle çözümlenme ciddiyetini ister. Animizm layıkıyla çözümlendikçe, Komün'ün diğer Elemanları ve Komün de çözümlenebilme (aydınlanma) kolaylıklarını kazanır. Dolayısıyla günümüze ışık tutar.

Konuyu bir benzetmeyle açarak genel bir kavrayış vermeye çalışalım. Animizm, karacahillik; Marksizm, Gerçek Bilimdir. Hiç benzemez zıtlık içinde gibi dururlar. Oysa benzerlikleri benzemez yanlarından fazladır. Ve bundan alabileceğimiz dersler sanıldığından daha çoktur. Bir göz atalım:

Her şey gibi Animizm de bir prose, tarihçil gidiş: başkalaşarak gelişen bir olgudur.

Klasik bilim, sebepçiliği bile kendi amacına göre algıladığı için, her olgu gibi, Komün'deki Animizm Elemanını, kendi doğuş rahminden ve öteki Elemanlarla etkileşen diyalektik beşiğinden koparır. Böylece Animizm, çözülemeyen gizemli bir "muamma" haline gelirken, onun peşine düşmüş metafizik uzmancığımız da önemli bir bilgin postuna bürünüşü kolaylaştırır.

Tarihsel Maddecilik, olay-olgu neyse öylece olduğu gibi; sebep-sonuç zincirini en derin köklerine kadar aydınlatma yolunu tutar. Bu yüzden iliklerine kadar **sebepçidir.** Çünkü amacı, menfaat değil, olayların gidiş kanunlarını, İnsan Toplumunun uyum mekanizmalarının bilince çıkarılması (doğum sancılarının ılımlandırılması) adına arayıp bulmaktır. Bu yüzden iliklerine kadar **toplum kahramanı bilginidir.** Bu iki karakteri; derin köklerde, ruhunda ve toplumsal hayatın **bütünlüğünü** kendisinde; klasik bilginlerden daha koygunca taşıyor ve yaşatıyor demektir. Tarihsel Maddecinin yaşama uyumu ister istemez o **bütünlük determinizmi** doğrultusunda olur. Başka türlü isterse de yaşayamaz. Dünyalar karşısına dikilse o, doğal ve toplumsal hayatın kendisinde koygunlaşmış bütünlüğünü yaşayacak-yaşarken kendisiyle çağının çelişkilerini en derin **sebepçiliği** ve en safiyane **toplumculuğuyla** birleştirerek çözmeye çalışacaktır. Çünkü kendisinin yaşama (çağına) uyumu (determinizmi) böyle kurulmuştur. Determinizmindeki Elemanların keskin ve yoğun diyalektiğinden ötürü, bunu erkenden sezer, sonra giderek en aydınlık biçimlerde bilince çıkarır. Ve bunları hep en derin sebepçiliği ve toplumculluğu içinde yapmaktan çıkamadığı için, determinizmin (evrimin) en yetkin ifadesi olur; determinizmin kanunlarını ortaya koyar.

Burada Klasik Bilginle Tarihsel Maddeci Bilgin arasındaki fark, Sı-

nıflı Toplumla Komün arasındaki fark gibidir.

Komün ilkin dinsizdir. Cinsel Yasaksız ve Totem (Tanrı)sızdır. Henüz "Kutsal Ruh" Elemanını yaratmamış ve Totem Tanrısı'nın peşine takılmamıştır. Çünkü Cinsel Yasakları bulunmadığı için beyninde bilinç-altbilinç örgütlenişi de keskinleşmemiştir. Yani kendi ruhu da henüz gelişememiştir. Belki göreceğiz, üreyim gelişiminden ötürü bir Ön-Ruha veya Ön-Benliğe sahiptir. Fakat bu henüz Cinsel Yasaklarla keskinleşmediği için çevresine belirgin bir "Ruh" olarak yansıyamaz; "Kutsal Ruh" (Totem Tanrı) yüz binlerce yıl sonra oluşacaktır. Dolayısıyla Komün ilkin "amaççı" değildir. Kendiliğinden toplumcudur ve kendiliğinden sebepçidir. Bu iki olgu, insanı ve toplumunu sürekli beslerken "amacı"nın kendiliğinden yaşadığı "çevresine uyum yapmak" olduğu anlaşılır. Tıpkı Tarihsel Maddeciliğin safiyane doğuşunda olduğu gibi, en derin sebepler ve toplumcullukla beslenirken kendisinin uyum savaşını verişini ve bunun toplumcul determinizmle aynı şey olduğunu buluşu (toplumcul kanunların ortaya çıkışı) gibidir.

Komün bütün Elemanlarının diyalektiğiyle güçlüdür. Ve Animizm anlayışı kendiliğinden o diyalektik içinde yükselip Komün'de Elemanlaşır: Komün'ün determinizminin ifadesi olur. Sebepçilik ve toplumculuk, Komün'ün bütün Elemanlarının buluştuğu başka bir anlamıdır zaten.

Tarihsel Maddeciliğin toplumculluğu ve sebepçiliği de, doğal ve toplumsal hayatın bütün Elemanlarını öyle keskin diyalektikler içinde kendisinde kendiliğinden birleştirmiştir ki, sonunda süratle bilimsel yorumlara ulaşmadan edemez. Ve bu yorumlar Animizmle inanılmaz parelellikler taşır. Birkaç basamakta analım:

1- Animizm, "Kutsal Ruh"la henüz Komün'e yabancılaşmamıştır, dinsizdir. Fakat dinsizlik demek, inanışsız kalmak değildir. Din inanışları da göreceğimiz gibi Animizmle damgalı doğar ve uzun bin yıllar damgayı sonuna dek taşır. Komün dinle kendisine yabancılaşır.

2- Tarihsel Maddecilik de dinsizdir. Daha doğrusu din prosesini bilincine çıkarmadan bile, onu saf dışı edecek, toplumcul yasaların ana çekirdeğini bulmuştur. Ona kimse inanışsız diyemez. O kanunlara inanır ve Allah'tan korkarca determinizmin yasalarına uyum yapmayı öngörür. Doğuşunun damgasını çözümlemekle (sonuna dek toplumcu ve sebepçi olmakla) yazgılıdır; bunu kendisini, toplumda veya determinizmin yasalarına uyum mekanizmalarında eriterek (kendisini hiçe sayarak) yapar.

3- Komün de bunu bilmeden yapar. Aradaki tek fark budur. Komün karacahil, ama alabildiğine doğaldır; determinizme uyum mekanizma-

larını kendiliğinden bulmak zorundadır; aksi takdirde hayatta kalamaz.

4- Animizm, sadece toplumunu değil tüm evreni kaplamaya çalışan bir anlayıştır. Çünkü Komün çıplacık maddecidir. Komün, yaşamak için alabildiğine sebepçidir. Doymak bilmez merakıyla her şeyi öğrenmek yorumlamak ister.

5- İlk yapabildiği şey; doğal seleksiyon tabanını kendi içgüdüler organizasyonuyla (toplumcullaşmasıyla) yorumlamak olacaktır. Onun en yalın-kendiliğinden doğal yorumu veya ifadesi: **her şeyi kendisi gibi görmek-bilmek** olur. Komün'ün Animizmi bu yüzden maddecidir, sebepçidir ve toplumcudur. Komün insancıl güç bakımından koygundur. Ancak "Ruh"la henüz bölünmemiş ve Manevi (Dini-Ruhi) yorumlarla kendisine yabancılaşmamış, Animizmini de manevileştirmemiştir. Komün, Kişi Elemanı vasıtasıyla her şeyi kendisi gibi bilirken, tüm evreni kendiliğinden maddeci, sebepçi ve toplumcul olarak yorumlamış olur; yabancılaşma, sansür ve Dejenerans yoktur.

6- Tarihsel Maddecilik de aynıdır: İliklerine dek toplumcu ve sebepçi davranırken kaçınılmaz sonuç **maddeci yorumlar** olur, toplumcul kanunlar neyse onları öylece arayıp bulur.

7- **Aradaki tek fark (benzemez yan):** Animizm karacahil denecek kadar bilimsel bilgiden ve bilinçlenmeden yoksun oluşu; Tarihsel Maddeciliğin ise Gerçek Bilimi kuracak (her türlü ruhçu-idealist yorumun peçesini kaldıracak) kadar dinsel ve idealist bilgi birikiminin (bilimler bilimi denen felsefenin) üzerine gelmiş oluşudur.

Bu fark da doğaldır ve kendiliğinden ortadan kalkar. Komün kendisini yeniden üretirken son duruşmada sınıflı toplum içersinde de olsa parçalanmış olarak süren Elemanları vasıtasıyla (sınıf, zümre, tabaka, grup ve Kişilere bölünmüş İnsan Üretici Güçleri; Benlik, Gelenek Görenek vb. Elemanlarıyla) kendisini modern biçimlerde üretecek yeni fikirleri böyle oluşturur.

Marks-Engels zamanından beri gelişen modern biyolojiden ve son zamanlarda iyice atılımlaşan nükleer fizik ve kimyasından öğrendiklerimiz şaşırtıcıdır; bir çeşit Modern Animizm zorunlulukları ışıldamaktadır. Cansız sanılan maddelerin bile atomcul hareketleri gözlenip başkalaşımları formüle edilmektedir. Bitki ve hayvanlar âlemi bir tek hücreden başkalaşarak doğal eleşim kanunuyla türleşerek İnsan Toplumuna ulaşmaktadır.

Demek Animizm kötülenirken, bunun altında Komün'ün kötülenişi, çıktığımız kabuğu tekmeleyişimiz yatar. Bu **Birinci Büyük Sansür** ve **Yabancılaşmamız** icabıdır; köklerini kazıyan Medeniyet, kendisini de bilemez. Yabancılaşma va Sansürle beslenerek gelen Dejenerans, sınıflı

toplumla birlikte azıtırken, en eski köklerimizi (toplumcul gidiş kanunlarını) bilince çıkaran Tarihsel Maddeciliğin bata çıka gelişen Sansürü, **İkinci Büyük Sansür** oldu. Ve Komün'ün, Animizmin gerçek anlamlarını maskeledi.

Animizm, Din, Bilim ve Gerçek Bilim

> **"Animist aşamada, insanoğlu mutlak gücü kendi kendisinde görür; dinsel aşamada, insanoğlu bu gücü Tanrılara bırakmıştır. (...) Bilimsel aşamada artık insanın mutlak gücüne yer yoktur."**[57]

Freud **"Totem und Tabu"** çalışmasında fikirlerini hiçbir toplumcul yasaya aldırmaksızın yuvarlarken Komün'ü, Animizmi ve gerçek toplum bilimi olan Tarihçil Maddeciliği maskeler. İnsan Üretici Gücü neyin nesidir? bilinmez.

Animizm, soyut, metafizik bir aşama değil, tarihsel prosedir. Ve Komün'e; Üretici Güçler tümlüğüne yani Komün'e ve Elemanlarının iç diyalektiğine dayanır. Komün yerine **Animizm, Din, Bilim** Elemanları abartılır veya soyutlanırsa, **sosyal gidiş kanunları** Arap saçına döndürülmüş olur.

Animizmin, İlk Komüncül aşaması başka; Barbarlık aşamaları daha başkadır. Ve Animizm, dinsel aşamayı da büyük ölçülerde kapsar; dinin tabanı Totemci Komün'de başlangıç bulur. Ve Animizmden çıkagelir. Bilim ise, Antik Çağ'ın nefes aldığı her yere, her şeye sinmiş din prosesinden (o kabuğu) çatlatarak ve dini kullanarak doğar. Hepsi Komün'ün prosesine bağlı olarak gelişir. Komün Elemanlarının diyalektiği, **Tarihsel Devrim** devirdaimlerini (cycle) açar; Komün, sınıflı toplum açılımlarıyla parçalana parçalana erirken, Komün İç Elemanları başkalaşır ama yok olmaz; kendisini yeniden üretmek üzere açılıp kapanarak **Modern Sosyal Devrim** devirdaimlerine girer. Ve Komün modern biçimlerde kendisini yeniden üretmek üzere sonuna dek parçalanıp dağılırken, derlenişi evrenselleştirir.

İşte bu prose içinde Komün'ün dünya görüşü veya daha doğrusu, yaşadığı evrene uyum mekanizmalarını keşifleri de Komün'le birlikte başkalaşır. Antik ve Modern Devrim devirdaimleriyle açılıp kapanır, ama hep en temeldeki gerçeklere veya zorunluluklara tutunarak onları çözümlemek üzere ilerler; onlar, evrene uyum mekanizmalarıdır. Kâh sapıtır, kâh doğru yola girer, birikir ve atlar; son duruşmada en temeldeki Animizm saflığını modern biçimlerde üretmeye varır. Gerçekle-

[57] S. Freud, Totem und Tabu.

rin inatçılığı daima Komün Elemanlarının diyalektiğine bağlı kalır. En büyük inatçılık, İnsan Toplumunun çekirdekçil kanunlarına aittir. Animizm Elemanının doğal, kendiliğinden çekirdekçil (Komüncül) bir yaratış oluşu, onun doğruluğunu kanıtlamaya yetip artar. Modern Tarihsel Maddeci Bilimin doğruluğu da, İnsan Toplumunun gidiş kanunlarını dişe vura vura buluşuyla ve o kanunlar yönünde toplumu değiştirim savaşıyla ispat bulur. Animizmde de, Gerçek Bilimde de hayata (evrene) uyum, temel olan biricik gerçekliktir; Animizm, kanunların zaruretiyle doğmuş bulunan Komün'ün kendiliğinden o kanuncul zarureti Kişi Kişi içlerinde duyuşundan ve her şeyi kendisi gibi görüşünden ileri gelirken tüm Komün'ü ve evreni kapsar. Tarihsel Maddeciler de toplumu açıklarken tüm evreni açıklamayı ve değiştirmeyi: sosyal kanunlar neyseler öylece onları bilmeyi ve onlara uymayı düşünürler.

Her iki anlayışta da belirleyici determinizm; **"Kişi"** aklından, benliğinden, ruhundan çıkmış gibi görünse de; Animizm ve Marksizmdeki sebepçilik de toplumculluk da sadece **toplum determinizminden** Kişi içine giren, yansıyan şeylerdir.

Animizm ve Klasik Bilimin "Kişi"si

Klasik Bilim bunu anlayamaz çünkü burjuva bilimi amaççı veya faydacıdır, işine nasıl gelirse kanunları öyle kullanır. Sosyal kanunları aramak şöyle dursun, çarpıtarak kendi amacına, çıkarlarına kullanmak biricik tuttuğu yoldu. O'nun Allah'ı, böylesine incelmiş; her türlü gösterinin ardına pusu kurmuş çıkarcılıktı. Evrim teorileri bile son duruşmada (bütün doğrularına rağmen) bu ince Allahçılığı yansıtmaktan kurtulamazlar. Evrim'i bile amaççı biçimde yorumlar: Her şey yükselmek ve mükemmelleşmek için evrilir vb...

Klasik Bilime göre Animizm de, toplumcul determinizmin yasalarıyla doğmaz, Kişinin merakından ve hükmetmek ihtiyacından (yani çıkarından) doğup gelişir.

> **"Bu arada şunu söylemeliyim ki, insanları ilk kozmik sistemlerini (Animizmi) yaratmaya iten şeyin, yalnızca spekülatif bir merak, yalnızca bilgi susuzluğu olduğunu sanmak yanlış olur. Dünyaya hükmetmek gibi pratik bir ihtiyaç da bu çabalarda rol oynamış olmalıdır."[58]**

Kişinin merakı da, egemenlik ihtiyacı da toplum determinizmiyle Kişi içine girer. İlk Animizm Elemanının doğuşu sırasında, Kişi hay-

[58] Sigmund Freud, Totem und Tabu, s. 121.

van kertesindeyken toplum tarafından sosyal hayvan durumuna henüz sokulmuş bulunur. Ve bu yüz binlerce yılı kaplayan doğal seleksiyon etkisinde gelişen yıllar olmuştur. Bu yüzden Kişi en ilk aşamasında bile toplum determinizmiyle var olur. İlk Komün'de Kişi, Ruh'u bile tanımayacak kertede sade-saftır; Yekpareliğinin en ilk aşamasında bulunur belki. Fakat kendisine yabancı değildir. Kendi çıkarını da, egemenliğini de bilemez. Hayvancıl içgüdülerinin yarattığı ayırtlıkları toplum içinde kendiliğinden, hiçbir yasak tanımayarak, uzlaştırmaya mecburdur. Üreyim zaruretleri onu toplumcullaşmaya zorlamış ve toplumcullaştıkça da toplumun gidişi neyse onun determinizmini edinmiştir. Komün de kendi çıkarını çağdaş burjuva yakıştırması gibi bilemez. Hele egemen olmayı aklından geçiremez. Sadece çevresine uyum yapmak zaruretiyle kıskıvrak yakalanmış canlılar gibi, boyuna kendiliğinden, en doğal biçimde (ne **"spekülatif-kurmaca merakıyla** ne de **egemen olmak ihtiyacıyla"** davranır, sadece) çevrenin zaruretlerine uyar. Bu uyum zaruretleriyle toplumcullaşmıştır. Toplumcullaşırken organize olmuş Ön-Benliğiyle, her şeyi kendi gibi bilmek durumuyla kendiliğinden karşılaşıverir. Çünkü toplum olmak zaruretlerinden çıkagelirken, o uyum zaruretleri, toplumcul determinizin içinde Elemanlaşmıştır. İşte o Elemanların diyalektiği kendiliğinden (doğal olarak) sebepçi ve toplumcudur. Kişi içinden çıkmış görünen Animizm, böylece aslında toplum determinizmiyle Kişi içine girmiştir. Ve bu yüzden modern burjuva biliminin kendisinden esinlenerek sandığı gibi ne çıkarcıdır veya amaççıdır ne de egemenlik peşindedir. Kurgucul, spekülatif merakı da sonradan gelişir; ilkin merakı, bilgiye olan açlığı da, burjuva meraklarımıza, bilgi açlıklarımıza benzemez; uyum zaruretlerinin (hayatta kalmak ihtiyaçlarının) yarattığı en saf-doğal merak ve bilgilerdir. Komün kendisini içinden çıktığı doğadan ayırt etmez.

Klasik Bilim Modern Kişi kanalından, Komün'ün Kişi'sine perendeyle atlayıverirken, faydacı-amaççıdır. Yani sosyal kanunlarla değil çıkarlarıyla hareket eder. Bırakalım doğayla bütün olmayı, toplumla bile bağlarını, burjuva sınıfı aracılığıyla iğreti tutar. Kişi, burjuvazisinin urlaştırdığı, yozlaştırdığı toplum Elemanı olduğu için, Kişiyi toplumdan soyutlaştırıp kendi uzmanlık alanının çıkarlarına Alet etmek klasik bilimin burjuva temelli eski huyudur. Bu yüzden sosyal kanunları tersine çevirmiştir.

"Şu halde, insanlığın yarattığı ilk dünya anlayışı olan Animizm, psikolojik bir anlayıştı.

"Bu nedenle ilkel insanın, kendi psişik organizasyonunu (ENDOPSİŞİK denen algı sayesinde, iç ruh âleminin gücüyle) dışa yan-

sıttığını görmek bizi şaşırtmamalıdır."[59]

İlk bakışta kesin bir doğruyu yakalamış görünen bu yaklaşımın gücü, Komün'ün Kişi Elemanını yakalamasından ileri gelir. Ancak Komün'ün her Elemanı gibi Kişi Elemanı da, başlangıcından günümüze (Modern Çağ'a) dek canlı prose halinde gözönünde tutulmadıkça, ne Modern Kişi ne de Komün'ün Kişisi anlaşılamaz. Tylor-Freud ve benzerlerinin çıkmazı budur.

Komün'de Kişi Elemanı olmasa veya Kişinin gelişkin beyni bulunmasa Komün'ün de olamayacağı akla yatkın bir düşünce olabilir. Fakat bu daha sonraki bir gelişimdir. Kişi öncelikle toplumun (Komün'ün) yarattığı bir Eleman olmuştur.

Doğadaki hayvan sürüleri, toplum (sosyal) denen bir olgu olmaktan uzaktırlar. Zoolojinin zoo sosyolojileri, bu açıdan ne sürüyü ne de toplumu anlayamadıklarını gösteren bir yakıştırmadan ibarettir.

Hiçbir sürü, doğada topluma evrilememiştir. Toplum, sürünün evrimiyle gerçekleşemeyecek kadar orijinal bir başkalaşımlar zincirini kapsar. Yerinde göreceğimiz gibi, Komün Üreyim Aksiyonunun baskısıyla Alet ve Coğrafya Elemanlarıyla birlikte, Kişi çıkarlarını görülmemiş biçimde uzlaştırarak doğmuştur.

Komün, Kişilerin evrimi ve uzlaşmasından veya birleştirilmiş yeteneklerinden de doğmamıştır; hepsini kapsayarak (fakat tek başına ne Kişi'den ne de Sürüden) doğmuştur.

Doğada hayvan, sürü halindeyken bile tek başına kalır. Hayvanın sürü oluşu, hayvanı sosyal bir yaratık haline getirmediği (içgüdülerini yeterince sosyalize edemediği) için hayvan üreme ve yaşama içgüdülerinin etkisinde doğaya karşı her zaman tek başınadır; organlarıyla kendi yaşamı için savaşır ve ölür. İnsan tek başınayken bile toplumculdur; toplumcul determinizmle davranır, düşünür, yaşar ve ölür. Çünkü daha işin başında insan Kişiyi yaratan gelişim, İnsan Toplumu olmuştur.

Fakat bu, Kişinin gücünün hiçliğini göstermez. Kişi Gücü toplum gücüyle diyalektik işler. Ancak toplum olgusunun kanuncul determinist etkileri, doğada Komün ortaya çıkıncaya dek görülmemiş bir gelişimdir. Bu oluşumda tek tek hayvancıl içgüdülerin gücünün katkısı, toplumcul determinizmle varolabilmiştir. Bu açıdan, Komün bir kanun orijinalliğinde değerlendirilmedikçe ne Modern Kişi ne de Komün Kişisi anlaşılamaz. Bu durumda da hemen hiçbir sosyal Elemanımız açıklama bulamaz. Zira Kişiyle toplumun diyalektiği, Animizm, Ruh, To-

[59] Sigmund Freud, Totem Und Tabu, s. 139.

tem, Din, Ekonomi, İdeoloji, Bilim, Devrim, Sosyal Sınıf, Yazı, Devlet, Mitoloji vb. gibi Elemanlarını yaratıp geliştirir.

Hayvanların içgüdülerinin gücü, onları ancak yer yer, zaman zaman sürü olmaya götürmeye yetmiş fakat toplum olmaya götürememiştir. Sürü'nün gücü de, hayvancıl içgüdüleri yeterli bir organizasyona ulaştırıp tek tek hayvanları sosyal Kişi haline getirmeye yetememiştir. Hayvan içgüdüleri de, sürüleri de, doğa'da Pasif Uyum determinizmleri içinde kalmışlardır.

İnsan Toplumu (Komün) bu açıdan gelişim kanunlarıyla ele alınmaya değer, tek başına kanuncul (determinist) etkide bulunan bir olgudur.

Konuyu Animizm açısından gözden geçirelim.

Darwinizm ile Marksizimin Sınırı ve Animizm

Darwin, **"İnsan Soyu"** (Die Abstammung des Menchen) adlı kitabında şöyle der:

> **"SOSYAL HAYVAN OLARAK İNSAN:**
> **"İnsanın sosyal bir yaratık olduğu düşüncesinde herkes birleşmektedir."**[60]

Darwin'in Marks gibi konuştuğunu sanmayalım. Marks, insanı sosyal hayvan olarak nitelendirirken bambaşka toplumcul işleyiş kanunlarını düşünür. Toplumculluğu bir kanun olarak, insana has bir özellik olarak hayvan sürüsünden ayırmakla yetinmez; İnsan Toplumunun motorcul gücü olan Üretici Güçlerden asılıp çeker ve Komün cevherinden kalkan insanın, Modern Komünizme doğru giden **kanunculluğunu** sezer. Engels de, Morgan da aynı kanıyı kavrar ve beslerler. O dev kavrayış güçlerini, biraz olsun Darwin'e de yakıştırıp ummadan edemezler. Ne yazık ki Darwin, Marks-Engels'in çıkışlarından, eserlerinden hiçbir şey anlayamayacak kertede doğa bilginliğinde körleşmiştir. Bachofen ve McLennan'ın eserlerinden de hiçbir şey anlamaz. 1871'de Morgan'ın ziyaretinde, Morgan'dan ders alacağına; onu toplumcul gelişimde doğal seleksiyonun etkilerine ikna etmeye çalışacak kadar ufku kapalı, dar kafalıdır. Morgan ve Engels ise doğal seleksiyonun etkilerini aile biçimlerinin gelişiminde arayıp bulacak kadar ders almaya ve doğa bilimleriyle toplum bilimini bütünleştirmeye eğgin ve hassas bulunurlar.

Darwin'in derdi; insanın sosyal hayvanlığını, hayvanın sürücül yapısıyla aynı kefeye koyup tezini İnsan Toplumunda da ispat etme üstün-

---

[60] Darwin, Die Abstammung des Menchen.

lüğüne ulaşmaktır. Bu yüzden koskoca kitap boyunca hep hayvanlarla insanın benzerlikleri üzerinde durur. İnsan Toplumunun, hayvanlar âleminden ayrıcalıklı kanunlarının bulunabileceğini sezi düzeyinde olsun kavrayamaz; kitap koca bir bilgini yere seren körelmiş, kastlaşmış doğa bilimi bönlükleriyle (organisizm: metafizik sosyolojisiyle) doludur. Darwin'in Tarihsel Maddeciliğe karşı bilerek kabarıklandırılmış ve doğa bilimlerine sokulmuş bu metafizik sosyolojisi, bir hayli etkin olup bizim cepheye de etkilerini yaydığı için kulağından tutup teşhir etmek görevimizdir. Ancak Darwin'in haksız, ününü gölgeleyen bu yanıyla, bilim gerçekliği içine kazandırdığı doğal seleksiyon (doğada canlıların başkalaşım) kanunları buluşu karıştırılmamalıdır. Tersine, Darwin'in buluşuyla metafizik sosyolojisi ayırt edilerek, toplum biliminin gerçek temsilcisi olan Tarihsel Maddeciliğin doğa bilimleriyle nasıl bütünleşeceğine metodolojik örnekler vermek gerekir.

Burada konumuzla ilgili olarak yer yer üzerinde durarak ilerleyeceğiz.

> **"İnsanın sosyal bir hayvan olduğu için arkadaşlarına bağlılık eğilimi duyması ve toplumun liderine boyun eğme duygusunun geçmesi oldukça kesindir. Çünkü bu özellikler bütün sosyal hayvanlara özgüdür. Bunun sonucu olarak insanın bir dereceye kadar nefsine egemen olma yeteneğine sahip olması gerekir. Aktarılan bir eğilim, onu diğerleriyle birlikte yoldaşlarını savunmaya ve kendi çıkarlarına ve eğilimlerine aşırıca karşı olmadıkça yardım etmeye sevk edecektir."[61]**

1- İlk insan Komünü, otoritesiz ve yasaksız doğmak zorunda kaldı. Hemen bütün yukarı memelilerde üreyimle bağlantılı olarak sürü ve dolayısıyla liderlik eğilimleri bulunur. Orangutanlar içinde güçlü erkekler dişi haremi ele geçirirler ve yavrularla birlikte oluşan sürünün lideri olurlar. Ve başka erkekleri sürüden kovarlar. Dolayısıyla toplumcullaşma olanakları ortadan kalkar.

İnsan Toplumunda üreyim şartlarının zaruretleri ise, tersine bir etki yaratarak Cinsel Yasak tanımayan bir yolu açmış görünmektedir. Yani egemen, lider bir erkek ve harem olamadığı gibi, bütün yetişkinler birbirlerinin karısı ve kocasıdırlar. Çünkü üreyim şartları giderek hayvanlar âleminden ayrılan özellikler getirmiştir: Çocuk bakımı süresinin uzaması ve mevsim devirdaimlerine uymayışı, analık güdü ve sorunlarıyla da birleşince; egemen erkek haremi yavaşça ortadan kalkar. Yerine yasak, harem getirmeyen Komüncül yaşam oluşur.

---

[61] Darwin, Die Abstammung des Menchen.

Dolayısıyla Komün, ilkin lidersiz ve Cinsel Yasaksız doğar. Bu haliyle, yani işin içine Alet ve Coğrafya Üretici Güçlerini katmadan bile ilk İnsan Toplumu hayvanlar âleminden ayrılır.

Komün'de otorite (liderlik), çok sonra Orta ve Yukarı Vahşet Çağlarında doğduğu zaman; aktüel otorite erkekte değil kadındadır. Yani yine hayvan sürüsünden bambaşka bir gelişimle karşı karşıya bulunuruz. Kanunlar, toplumcul kanunlardır artık.

2- Komün'ün yasak tanımayarak, lider, otorite tanımayarak doğmuş bulunması, Komün'de **"itaat", "boyun eğme", "nefsine egemen olma yeteneği", "yardımlaşma" "yoldaşlarını savunma"** gibi duygu, düşünce ve davranışlarının olamayacağını göstermez.

Darwin, **"Bunun** (yani liderliğin, otoritenin - Hikmet Kıvılcımlı) **sonucu olarak"** derken, bu tür eğilimlerin gelişimini daha çok liderlik, otorite oluşumuna bağlamaya yatkın görünür.

Bu tezi, kendisinin ilk eserinde ortaya koyduğu doğal seleksiyon buluşu ve örneklenişiyle de kıyasıya gelişir.

Bu tür duygu, düşünce, davranışlar, İnsan Toplumunun Aktif Uyumundaki insancıl düşünce, duygu ve davranışlarıyla karşılaştırmamak şartıyla, çok önceden beri canlılarda gelişmiş bulunmaktadır. Dahası, bu tür eğilimlerin başkalaşarak yeni türlerlerde geliştiğini ve katılım yoluyla yavrularda pekiştiğini Darwin'in kendisi açıklamaktadır.

Ki, organizmanın evrimsel gelişimi boyunca bu Pasif Uyum zarureti içinde oluşup gelişen pasif duygu, düşünce ve davranışlardır. İlk hücreden başlayıp yüksek memelilere ve insana kadar olan gelişimde büyük mesafeler katederek gelir.

İşte bu Pasif Uyum veya doğal seleksiyon tabanı, insanda, topluluğun gelişimiyle kendiliğinden Animizme varır.

Konumuzun Darwin'le uyuşan veya doğa bilimiyle kaynaşıp bütünleştiği ama kıyasıya ayrıldığı yer de burasıdır. Bu açıdan bir kez daha görelim:

Organizmalar ve giderek canlılar-hayvanlarla yüksek memeliler, Pasif Uyum gereğiyle organların başkalaşımı kanalından evrim geçirerek İnsan Toplumuna dek gelirler. İnsan Toplumu da o temellerde sıçrayarak gelişir.

Bu prosede organlar başkalaşırken beyinleşme zarureti ve gelişimi ortaya çıktıkça; hücrenin kendi çekirdekçil canlılığıyla yaptıkları, giderek canlıdaki beyin organıyla ifadesini ve güdümünü bulur: Beyni olmayan organizmada görülen davranışlar sanki duygu ve düşüncelere sahip imiş gibidirler. Virüs, henüz hücre bile değilken binbir "entrika" çevire-

rek yaşama yetenekleri gösterir: Soğuğu, sıcağı, saklanıp yaşayabileceği yerleri sanki düşünce ve duygularla bilip seçiyormuşça davranarak tespit eder ve oralara yerleşir. İnsanı seçmesi ve insanda yerleşmesi böyle olur. Yine insan vücudunda timüsün (savaşa hazırlık ordugâhının) hazırlayıp gönderdiği savaş hücrelerine karşı inanılmaz savaş yetenekleri geliştirişinin süreğenliği hep duygu ve düşünceleri varmışça olur.

Oysa bu, organizmanın canlılığından (sadece organcıl determinizminden) gelir. Organcıl determinizm ise; bir çeşit kimyasal Elemanların, canlıların diyalektiğiyle maddeye canlılık kazandırmış, sonra o canlılıkla hücrede çekirdek, kromozomlar, stoplazma etkileşimleriyle yeni Elemanlara ve giderek organlara sahip olmuştur.

Bu, beyin organına dek yükseldikçe hem organcıl determinizm zenginleşmiş ve [hem de] bu zenginliğin ifadesi olan bir beyinle organlaştırarak güdüme almıştır.

İnsan, toplumun gelişim kanunlarından aldığı dinamizmiyle, bu beyin tabanını sonsuz gelişimli ruhsal örgütlenişe ulaştırmıştır. Fakat bu durum, insanı doğadan apayrı (bağımsızmışça) gelişen bir varlık haline getirse de (doğadan geldiğini unutturacak büyük bir sıçramaya ulaşsa da) insanın doğaya bağımlılığı ve onun çocuğu olduğu, bütün Elemanlarına kazıdığı damgayla besbellidir.

İnsan Toplumunun en büyük bilinci, toplumcul kanunlar açısından, bunu derinlemesine kavradığı zaman gelişebilir.

Bu **nokta** veya **sınırın önemi** üzerine ne kadar durulsa azdır.

Bu noktada Darwinizm ve Tarihsel Maddecilik açısından gözlerden kaçan bir diyalektik saklı kalmıştır. Darwinizm buna aldırmazken, Marksizm doğa bilimleriyle toplumcul kanunlar açısından bütünleşmek çabalarına ciddiyetle eğilir.

Aradaki fark: Darwin'in doğa bilimlerinden toplum bilimlerine atlama zorunluluğu ve menfaat ilişkileriyken; Marksizm'in ana halkası zaten toplumcul kanunlardır ve o kanunlar doğanın gelişim kanunlarına uzanmayı da emreden Coğrafya Üretici Güçlerini içinde barındırır.

Doğayla insan sınırındaki basit (yalın) diyalektik şudur:

İnsanın duygu, düşünce ve onlardan güdüm alan davranışlara sahip oluşu, insanın hayvan olduğunu ve hayvan derekesine indirilmesini gerektirmez. Fakat insanın ruhsal bir yaratık oluşu da insanın hayvanlığını gizleyemez. O halde insan sosyal (toplumcul) bir hayvandır. Ancak bu sosyallik hayvan sürüsü değil, bağımsız kanunlarla işleyen bir toplumcul gelişimdir. Bu yüzden, ayrıca kanunlarıyla toplumcul gidiş çözümlenmekle kalınmamalı, içinden çıkageldiği kanunlarıyla da kavranmalıdır.

Çünkü evrim bir bütündür ve İnsan Toplumu, evrimin en yüksek basamağı olarak evrimin bütün basamaklarını kendisinde birleştirir. İnsan Toplumunun çözümü, evrimin tümlüklü çözümünden katiyetle ayrılamaz.

Sosyal Hayvan-İnsan-Bilim ve Animizm

Doğa, İnsan Toplumunun içine girince veya doğa İnsan Toplumunu doğurunca ya da işin doğrusu, maymun sosyal hayvan olunca yeni bir diyalektik moment açıldı:

Bu kez insan denen **sosyal hayvanın** önünde kendisinin ve tabiî ki içinden çıktığı doğanın bütün kanunlarıyla bilincinde olan ve ona uyan **gerçek insan** olma savaşı açılıyordu.

Bu, sosyal hayvan olan yanımızla insan olan yanımızın diyalektiği gibi duruyordu. Ancak bu, çok genel sezi düzeyinde bir kavrayıştan kurtulması için ayrıntılarıyla bilinçlere çıkarılması gereken bir gidişti.

İnsan Yanımız: Toplumculluğumuzdu. Toplumculluğumuzun hayvana kattığı şey sosyaliteydi. Sosyalitenin veya toplumculluğun sosyal hayvana kattığı insanlığın özel karakteri, kara cümlesi, vurucu damgası ise: **"Ruh"** denen beyin örgütlenişinde yatıyordu.

Hayvanlarda görülmeyen şey: "Ruh"umuz idi. Yani beynin bilinç-altbilinç şeklinde örgütlenişiydi.

Bu beyin örgütlenişi kavranamadıkça, hayvanla insan sınırı, sosyal hayvanla insan sınırı, sosyal hayvanla gerçek hayvan sınırı ve Animizmle Modern Animizm sınırı kavranamaz.

Beyinin "Ruh"sal örgütlenişi "Kişi"de tecelli ediyordu. Bu yüzden Kişi, Komün'ün en sağlam temeli ve Elemanıydı. **Marks**'ın **"Grundrisse"**de sezip koyduğu bu gerçek, sosyal hayvanlıkla gerçek insanlığın diyalektik savaşım yaptığı ve geliştirdiği önemli bir potaydı fakat biricik pota değildi. Çünkü Kişi beyninin bilinç-altbilinç şeklinde örgütlenişi, Kişinin içinden çıkmış ve gelişmiş bir olgu değildi; tersine toplumcul gidişten Kişi içersine girmiş kurallardır.

İlkel Animizm görüşü de, Tylor'un, Freud'un ve diğerlerinin sandığı gibi, Kişi içinden (benlikten) topluma yansımadan önce; toplumdan Kişi içine giren toplumcul kuralların sonucu olmuştur.

Modern Gerçek İnsan da sadece Toplumun ve sadece Kişi'nin eseri olmayacaktır. Toplum Kişiyi sosyal kanunlarıyla determine eder (belirler). Ancak toplumdan Kişi beynine girmiş olan kurallar, **hayvanlığımızı bastırarak** insanı sosyal hayvan durumuna yükseltirken, "insanlaşma" savaşının özel bir momenti "Kişi Beyni"nde açılmış olur. Kişi Beyni veya "Kişi Gücü" bu denli önemlidir. Çünkü toplumun yorum

yapan özel bir beyni yoktur. Bunu toplum, Kişi Beyinleriyle yapar. Kişi Beyni insanlaşmasını bilinç-bilinçaltı çarpışmasıyla yaparken, bilinç sürekli olarak bilinçaltını bilince çıkarmakla görevlenir.

Bilince çıkarılma, her olayın bağlı olduğu toplumcul gidiş kanunlarından başka bir şey olmaz. Bilinçaltına bastırılan şey; doğa, hayvancıl içgüdüler ve giderek bilince çıkarılamayan sosyal hayvanlığımızdır. Ancak bunlar, doğa ve toplumcul gidiş kanunlarına bağlı olarak akıp gelişirler. Bilinç-bilinçaltı denen şey de bu kanunlarla oluşup gelişmiştir.

İşte **Modern Gerçek İnsan**, bu yüzden toplum biçimlerinin (ve doğanın) gelişim kanunlarını bilince çıkarmış Kişilerle kurulmuş bir toplum olacaktır. O toplumun dünya görüşünün adı, parelel bir yakıştırmayla ve öğretici anlamda **Modern Animizm,** Modern Gerçek İnsanın, doğa ve insanın bu **doğal** gidiş kanunlarını bilince çıkarıp uyması olacaktır.

Komün kendisini yeniden üretirken görüşlerini de (Elemanlarının çelişkilerinden çıkma kanalların insan beynine yansımış İfadelerini de) elemelerden geçirerek yeniden aslına en uygun biçimlerde üretir.

Doğanın Komün'ü yaratışı, Komün'ün hayvanı sosyal hayvan yapışı ve Toplumun ve Kişinin beyin vasıtasıyla veya bilince çıkarma yolundan sosyal hayvanlıktan, kendisinin bilincinde olan Gerçek İnsana geçmesinin anlamı şudur:

Evrim, bilinç kanalından kendisini, kendi kanunlarıyla kontrole (güdüme) alarak, kendiliğinden gidişinden kurtulacak, dolayısıyla kendisini daha zengin uyum mekanizmalarına açarak yaşatma yollarını bulacak demektir.

Milyonlarca yıllık veya İnsan Toplumu gözönüne alınırsa, şunun şurası bir asırlık Gerçek Bilim ilerleyişinden alınacak ders şudur: İnsanlık tarihinde 50-100 yıllar, birkaç kuşaklık zaman süreleridir; evrim içersinde bu süre nedir ki?

Demek İnsan Toplumunun en şaşırtıcı anaforları bile, sadece insan bilincini kendi kanunları konusunda aydınlatmaktan (sosyal hayvanlıktan gerçek insana geçiş basamaklarından) başka bir sonuca ulaşamaz. İnsan Toplumu ve Kişisi, kendisi ve doğası içinde, kendi kanunlarına uyarak "Huzur" biçimiyle aranan **"Denge"**sini bulmak ve kurmakla yazgılıdır.

Tarihsel Maddecilik bu görevin, SINIFLANDIRMA (sentez) yanına adanmıştır. Bu noktada Tarihsel Maddecilikle diğer bilimlerin ve özellikle doğa bilimlerinin diyalektiği, insanlık gidişine paralel bir diyalektikle işlemekten geri durmaz.

İnsan, kendi hayvanlığını ve sosyal hayvanlığını, Cinsel Yasaklarla birlikte büyük bir sansür prosesiyle bilinçaltına püskürterek ilerlemiştir. Kendisine yabancılaşması da aynı anda birlikte gelişir ve sınıflı toplum gidişiyle yozlaşma devirdaimlerine karışır.

Tarihsel Maddecilikle birlikte insan, sosyal hayvanlıktan insan basamağına tırmanmak için Gerçek Bilimle [ileriye] atılır. Sosyal hayvanla bilinçli insan diyalektiği açılır. Fakat bu kez de Tarihsel Maddeciliğin sansürü başgösterir ve bata çıka ilerler.

İşte bu gidiş içinde, doğa bilimleri de, insanlaşmaya **birikim bilimi** yanıyla hizmet ederken, diğer yandan **ikinci büyük sansüre** katılırlar.

Hayvanlar âleminden İnsan Toplumu'na geçişte, doğayla toplumun kanunları birbirlerine karışırlar. Nasıl Tarihsel Maddecilik, İnsan Toplumunun oluşumu kanunlarını çözmek için doğa bilimlerini öğrenmek zorundaysa; doğa bilimleri de genel olarak insan bilimlerini, özel olarak bütün bilimlerin sentezi olmaya adanmış Tarihsel Maddeciliği öğrenmek zorundadır. Aksi takdirde bönlüğünün, menfaatlerinin ve beyin kireçlenmesinin kurbanı olmaya devam edecektir.

Dahası var: Problem belki **doğanın toplumu doğurduğu yerde** düğümleniyor, ancak o düğüm çözülmekle de kalınamaz, doğa ve toplum bilimleri son kerteye dek bütünleştirilmek zorundadır. Evrimcil hayatın determinizmi bunu emretmektedir. Öyleyse mesele bireycil, ekolcül, bilimcil olmaktan çıkmış; **evrencil** veya **insancıl bir problem** haline gelmiştir.

Tarihsel Maddecilik, bu ciddiyet ve sorumlulukla meselenin üzerine eğilirken doğa bilimleri (organisizm, metafizik sosyolojilerle) Tarihsel Maddeciliğe karşı bilerek bilmeyerek pavkırlar.

Acı gerçek ve fark budur, doğa bilimleri de **ikinci büyük sansüre** katılırlar. Tarihsel Maddecilik bu iki sansürü de teorik ve pratik aşabildikçe zaferi kesin ve sağlam insan temellerine oturabilecektir.

Animizmin Bilim Tabanı: Doğa ve İnsan Bilimlerinin Sentezi: Tarihsel Maddecilik

Enzim ve asitlerin diyalektiği, hücreye giden canlılığın (sentezin) potası oldu.

İlk canlılık, hücre sentezine vardıkça, uyum zaruretleriyle ilk hücreden görev değişimleriyle yeni canlılar (organlar, beyinleşme vb.) türedi.

Bu kimyasal alışverişlere yer yer elektriklenmeler de katıldı. Özellikle beynin çalışma yordamı elektriksel ve kimyasal tepkimelerle ge-

lişti.

Beyin de bir organdı, ancak, organcıl gelişimin yeterli olgunluğa erdiği yer ve zamanda sinir sisteminin üstlendiği refleksif yaşamı beyin senteziyle gütme aşamasıyla oluştu. Bu sebeple beyin, hem bedenin tüm organlarının hem de üreme ve yaşama savaşıyla (doğal seleksiyonla) oluşmuş bütün içgüdülerin, duyguların ve hafızaların kumanda merkezi oldu.

Ne var ki, hayvanların en yukarı memeli türlerinde iyiden iyiye belirginleşen ve olgunlaşan organ-içgüdü bütünlüğü; ancak İnsan Toplumu ortaya çıktığında, insan beyninde düşünceleşerek, bilinç-altbilinç haline gelerek ve dilleşerek hangi anlamlara geldiğini çözümleyebilecekti.

Çünkü insan beyni, İnsan Toplumunun kanunları dolayısıyla (Cinsel Yasaklar, Üretici Güçler vb. Elemanların etkileşimiyle) türediği insanımsı maymunların beynine kıyasla aşırı gelişmiş olmasına (veya insanlaşmış olmasına) rağmen, temelde insanlaşan beyin, insanımsı maymunun beynidir.

Fakat insanımsı maymunlardan (Antropoid) geriye gidildikçe; her türün tıpkı insanda olduğu gibi, türediği atasının genel tipini muhafaza etse de, türediği atasının içgüdülerini ve diğer organlarını kendisine benzetmek zorunda olduğu gerçeğiyle karşılaşırız. Çünkü hepsi ortak bir atadan türemişlerdir. Darwin'den daha önce bile gelişim olarak sezilmiş bulunan bu gerçekliğin işleyiş kanunlarını Darwin ortaya koyar.

Bu yüzden İnsan, Toplum ve Kişi olarak damgasını taşıdığı Doğanın en verimli ve biricik açıklamasını da barındırır.

Doğa bilimlerini bir yere kadar haklı kılan bu gerçeklik, insanı hayvanlardan toplum özelliğiyle kesin biçimlerde ayırır; doğa bilimleri canlılarda saplanıp kalır.

Hayvanla İnsan Toplumunun biribirine karıştığı bu noktalarda Animizm açıklanma bulabilir:

1- Hayvanların içgüdüleri, duygulanımları, hafızaları ve dolayısıyla bir çeşit pasif de olsa düşünme, öğrenme yetileri de bulunur.

2- Eğer öyle olmasaydı, İnsan Toplumu, yukarı memelilerin bulunduğu o en gelişkin basamağa basmadan İnsan Toplumuna sıçrayamazdı. İnsan, türediği atasının (insanımsı maymunların) organlarını ve içgüdülerini insanlaştırdığını hatırdan çıkarmamalıdır.

3- Tabiî ki daha geriye giden prose de hatırlanmalıdır: Antropoid maymunları da kanguru ve farelere dek uzanan daha alt memelilerin organ ve içgüdülerini kendisine benzetmiştir. Bu zincir, memelilerden

kuşlara, sürüngenlere, kurbağalara ve balıklara sonra da ilk canlılığa dek uzanır.

4- Demek hayvanlarda görülen, Pasif Uyum kaynaklı pasif düşünce, öğrenme ve duygulanımlar da, en alt basamakları tırmanarak gelirler.

5- Dolayısıyla hayvanlar da insanlar gibi benzer kimyasal alışverişlerle beyinsel işlevlerini hayata geçirirler. Ruh hekimliğinde kanıtlanan serotonin, adrenalin, östrojen, testosteron, dopamin gibi kimyasalların, düşünce ve hafıza ve duygulanımlar üzerinde büyük etkisi olduğu gibi, aynı ve benzer salgıların hayvanlarda da benzer etkilere yol açtığı sayısız deneylerle ortaya çıkarılmaktadır.

6- Demek, ilk canlılıkta görülen asitlerle enzimlerin diyalektiği, evrimsel gelişimle zenginleşerek insana dek uzanır.

7- Çünkü: Toplumcul (germininatif) hücreler (üreme hücreleri) atacıl tipi muhafaza ederlerken bedencil hücreleri değişime uğratırlar.

Doğa şartları, canlının fizyolojisini, bedencil hücrelerini uyum zaruretiyle değişime zorlar. Beden hücreleri, en yetenekli olanları kanalından yeni gelişen şartlara uyum geliştirir. Canlının fizyolojisi değişmeye başlarken içgüdüleri de yeni şartlara uyum yapmak zorunda kalır. Bu fizyolojik değişimler yavaşça gelişirken, bedencil hücrelerde olan bu değişimler; tohumcul, üreme hücrelerine bu yönde baskı yaparlar. Bu kez üreme hücreleri kendi atacıl hücre tipini korurken, yeni kuşaklarda (kendisinden türeyen yavrularda) bedencil hücreleri değişime uğratarak ilksel tipi yeni bir tür haline getirirler.

Yeni tür canlı türevi, atasının organlarını ve içgüdülerini kendisine benzetmeye başlar. Fakat son duruşmada türediği atasının izlerini taşır. Hangi canlının hangi atadan türediği bu izler takip edilerek bulunabilmektedir.

Omurgalıların hiç olmazsa çocuklar tarafından bile görülebilen organcıl benzerlikleri ortadadır. İskelet ve iç organların sadece biçimleri değişmiştir. Organcıl değişme yanında, konumuzu ilgilendiren içgüdüler, düşünce, öğrenme ve duygulanımlar yani beyin organı için de durum farklı değildir.

Beyin, benzer hücre temellerinde başkalaşarak; beyin kabuğuna, arka beyne ve ön beyne giderek olanakları daha fazla verir.

Bu insanda tecelli ettiği zaman ortaya, bilinç-altbilinç, sonsuz geliştirici mekanizma çıkmış olur. Bunun anlamı; evrimin giderek kendisini İnsan Toplumuyla (ve beyniyle) yorumlama; bilince çıkarma ve kendisini bilinçle kontrole alma yolunu tuttuğudur.

Animizm bu temel gidiş içinde aydınlatılabilir.

İnsan'dan önce **pasif de olsa** bir içgüdü, öğrenme, düşünme, duygulanma gelişimi ve tabanı olmaksızın, İnsan Toplumuna ve insan beynine sıçramak olanaksızdır. Bu yüzden, Antropoidler'den insan'a geçerken içgüdülerin, öğrenmenin, hafızaların, düşünmenin ve duygulanımların toplumcullaşması yolundan insanın en doğal evrencil yorumu: Animizm: Cancılık kavrayışı ortaya çıkar.

Doğa bilimleri, insana kadar olan bu gelişimi ayrıntılıca, doyurucu biçimde bir yüzyıldan aşırı bir zamandır aydınlatmaktadırlar.

Darwin, 1871 yılında **"Die Abstammung des Menschen" (İnsan Soyu)** adlı çalışmasında, konuyu şöyle özetlerken sonuna dek haklıdır::

> **"Organizmalar, doğal seleksiyon yoluyla zamanla yaşamın çeşitli şartlarına uyduklarından, organları gittikçe fazla çeşitli görevler için farklılaşacak ve uzmanlaşacaktır ve bu (uzmanlaşan farklılaşmalar) fizyolojik görev taksiminin sağladığı bir faydaya göre ayarlanır. Aynı organ ilkin bir amaç için daha sonra ve uzun bir zaman izleyerek başka ve tamamen ayrı bir amaç için başkalaşmaktadır. Bu suretle bütün organlar giderek daha fazla karmaşık bir hal almaktadır. Ama her organizma her zaman için türediği yaratığın yapısındaki GENEL TİPİ KORUR."**[62]

Doğa bilimleri, sonradan bu kanıyı destekleyen ve geliştiren deneyleri her alanda çoğalttılar. Fakat insan beynini geliştiren kanunlara gelince, kendi uzmanlık alanlarında toplumcul kanunları küçük bir adım olsun geliştiremediler. Bu yolda Darwin'in dümdüz **"gelişme"** teorisini (organizmi) adeta kemikleştirdiler.

İnsan beynini hayvandan apayrı, muazzam ve sonsuz gelişim yayına kavuşturan mekanizma, insanın hayvandan ayrılan Üreyim (ve Cinsel Yasaklar) mekanizmasıyla birlikte işleyen fakat giderek güçlenen Üretim mekanizması ve hepsini kesin ve kurallaşmış biçimde sarmalayan Toplumculluk mekanizmasıydı. Animizm bu orijinal gidiş içinde hayat buldu ve gelişti.

Öyle görülmedik bir gelişme olmuştu ki, evrimin ilk cansız-canlı başlangıçlarından, insana dek olan gelişimini kendisinde "TOPLUM" (ve "Kişi") olgusunda toplamıştı. Bu suretle evrimcil determinizm kendisini, İnsan Toplumunda ve Kişi Beyninde açıklama olanağı buldu.

Buna göre, evrimcil kanunların açıklanması ve güdümü olağanüstü kolaylıklar kazanıyordu. Zorluk, sadece toplumcul kanunların kavranı-

---

[62] Darwin, Die Abstammung des Menchen.

şında yatıyordu. Çünkü kanunların tümü Toplum ve [Kişi] olgusunda sentez olmuştu; evrimin son basamağı İnsan Toplumuydu; dolayısıyla evrimin temsilcisi İnsandı.

Tarihsel Maddeciliğin büyük tarihsel görevi bu noktada, sosyal hayvanla gerçek insan olma diyalektiğiyle trajedileşiyordu. Bu, insanın trajedisine parelel olarak gelişiyordu.

Öyleyse bu trajediden KAÇMAK, Tarihsel Maddecilik dışına çıkmak anlamındaydı. Bunu kavrayan Tarihsel Maddeciler, her türlü derdi, cefayı, hoş ve doğal karşılamayı bildiler; Gerçek Bilim uğruna her şeyi göğüslemeyi becerdikçe (savaştıkça) güçleri şahikalaştı [en üst derecelere ulaştı] ve insanlık adına determinizmi açıklamayı sürdürdüler.

Burada her konu gibi Animizmin de gerçek açıklanması (Komün'ün kendisini yeniden üretimiyle birlikte üretilen Animizmin Modern Biçimlerinin de açıklanması) Tarihsel Maddeciliğe kaldı.

Komün'ün ve Animizmin açıklanması, doğa bilimleriyle insan bilimlerinin Tarihsel Maddecilikte sentezini sonuna dek ister. Çünkü Komün ve Animizmin oluşumu da, doğa ve toplumla karışarak İnsan Toplumunda sentez dolayısıyla ortaya çıkmıştır.